

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Finanssivalvonnasta. Lailla perustettaisiin uusi rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, Finanssivalvonta. Sille siirtyisivät pääosin Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävät. Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta annetut lait kumottaisiin. Finanssivalvonta ehdotetaan sijoitettavaksi Rahoitustarkastuksen tavoin Suomen Pankin yhteyteen. Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriölle.

Ehdotetun lain mukaan Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena olisi finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonta valvoisi finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin Finanssivalvonnasta annettavassa laissa ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonnan tehtävänä olisi lisäksi edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Finanssivalvonnan tehtävät vastaisivat pääosin nykyisiä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtäviä. Rahoitustarkastukselle nykyisin kuuluva panttilainauslaitosten valvonta ehdotetaan kuitenkin siirrettäväksi Etelä-Suomen lääninhallitukselle. Vakuutusvalvontavirastosta annettusta laista poiketen laissa ei myöskään enää säädettäisi Vakuutusvalvontaviraston yhteydessä toimivasta työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnasta.

Finanssivalvonnan hallintoeliminä olisivat nykyisen Rahoitustarkastuksen tavoin Suo-

men Pankin pankkivaltuusto sekä Finanssivalvonnan johtokunta ja johtaja. Suomen Pankin johtokunta vahvistaisi Finanssivalvonnan talousarvion. Pankkivaltuuston tehtävänä olisi valvoa Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta, nimittää johtokunnan jäsenet sekä nykyisestä laista poiketen johtokunnan esityksestä myös Finanssivalvonnan johtaja. Johtokunnan keskeisenä tehtävänä olisi, kuten nykyisin Rahoitustarkastuksessa, asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Nykyisessä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa säädettyä vastaavasti johtokunta voisi ottaa ratkaistavakseen asian, joka voi merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen taikka aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa.

Johtokunnassa olisi viisi jäsentä, joista yksi nimitettäisiin valtiovarainministeriön ehdotuksesta, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksesta ja yksi Suomen Pankin ehdotuksesta. Lisäksi johtokunnassa olisi kaksi muuta jäsentä. Johtajan keskeisenä tehtävänä olisi, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastuksessa ja Vakuutusvalvontavirastossa, johtaa Finanssivalvonnan toimintaa ja tehdä muut kuin johtokunnalle kuuluvat Finanssivalvonnan päätökset. Johtaja vastaisi johtokunnassa käsiteltävien asioiden asianmukaisesta valmistelusta ja siitä, että Finanssivalvonnalle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Johtajalla olisi itsenäinen päätösvalta valvontaa koskevista

yksittäisissä päätöksissä. Johtajan virka olisi määräaikainen.

Sekä rahoitus- että vakuutusalan valvontaviin ehdotetaan sovellettavaksi lähtökohtaisesti samoja valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia. Ehdotetut toimivaltuudet vastaavat pääosin, mitä Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksista on nykyisin säädetty.

Lisäksi Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ehdotetaan siirrettäväksi nykyisin toimialakohtaisissa laeissa olevat säännökset valvontaviranomaisen toimivallasta markkinoinnin ja sopimusehtojen käytön valvonnassa ja siihen liittyvästä yhteistyöstä kuluttajaviranomaisten kanssa. Sijoituspalvelujen ja rahasto-osuuksien markkinoinnin valvontaan ehdotetaan sovellettavaksi samoja toimivaltuuksia kuin nykyisin luottolaitosten ja vakuutusyritysten asiakkaansuojan valvontaan. Samoja periaatteita ehdotetaan sovellettavaksi myös arvopaperien markkinointiin. Laissa säädettäisiin lisäksi pääosin nykyisessä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa säädettyä vastaavasti Finanssivalvonnan kansainvälisestä yhteistyöstä. Eri laeissa nykyisin olevat valvontaviranomaisen päätöstä koskevaan muutoksenhakuun liittyvät säännökset ehdotetaan koottaviksi ehdotettuun lakiin.

Finanssivalvonnan kustannukset ehdotetaan katettaviksi pääosin nykyisessä laissa säädettyä vastaavasti toimenpidemaksuilla ja erityisillä valvonnan kohteilta perittävillä veroluonteisilla valvontamaksuilla. Valvontamaksuista säädettäisiin ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta. Valvon-

tamaksut vastaisivat eräin tarkistuksin, mitä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksuista on nykyisin säädetty. Ehdotettavat valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan noin 95 prosenttia Finanssivalvonnan kuluista. Loppuosa eli noin viisi prosenttia jäisi Suomen Pankin vastattavaksi. Suomen Pankki vastaisi valvontamaksujen perimisestä ja mahdollisesta Finanssivalvonnan alijäämästä. Alijäämä jäisi kuitenkin käytännössä viime kädessä valtion kannettavaksi, koska se vähentäisi Suomen Pankin voittovaroista valtiolle tuloutettavaa määrää. Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös, jonka mukaan valtio vastaa viime kädessä Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvasta vahingosta siltä osin kuin Suomen Pankin voittovarot eivät siihen riitä.

Lisäksi kutakin toimialaa koskeviin lakeihin tehtäisiin Finanssivalvonnasta annettavasta laista johtuvat muutokset. Voimassa olevassa lainsäädännössä olevia viittauksia Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon ei tässä yhteydessä ehdoteta kaikilta osin muutettavaksi vaan lakiin ehdotetun yleissäännöksen nojalla Finanssivalvontaan sovellettaisiin, mitä muualla laissa säädetään Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2009 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	3
YLEISPERUSTELUT	9
1 JOHDANTO	9
2 NYKYTILA	9
2.1 Nykyinen lainsäädäntö.....	9
Valvontaviranomaisen hallinnollinen asema.....	9
Valvontaviranomaisen tavoite, tehtävät ja toiminta	10
Valvottavat	11
Hallinto.....	13
Toimivaltuudet	17
Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa	23
Valvonnan kustannusten kattaminen.....	24
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	26
Euroopan unionin sääntely	26
Ruotsi	27
Tanska	28
Norja.....	30
Islanti.....	31
Saksa.....	31
Iso-Britannia.....	33
Irlanti	33
Hollanti.....	35
Ranska	36
Eri valvontamallien vertailua	36
2.3 Finanssimarkkinat	37
3 NYKYTILAN ARVIOINTI.....	37
3.1 Hallinnollinen asema, tavoite ja tehtävät	37
Hallinnollinen asema.....	37
Valvontaviranomaisen toiminnan tavoite.....	38
Valvontaviranomaisen tehtävät ja toiminta	39
3.2 Hallinto.....	47
Hallintomallin perusrakenne	47
Pankkivaltuusto	48
Johtokunta	49
Johtaja.....	50
Ylimmät virkamiehet.....	51
Muut virkamiehiä koskevat säännökset.....	51
Muut hallintoa ja organisaatiota koskevat säännökset	51
Työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta	52
3.3 Toimivaltuudet.....	52
Sääntelyn rakenne.....	52
Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus.....	52
Oikaisutoimenpiteet.....	53

	Toiminnan lopettamista ja rajoittamista koskevat valtuudet	53
	Muut toimivaltuudet	53
	Määräystenantovaltuudet.....	54
	Hallinnolliset seuraamukset	54
3.4	Ulkomaisten sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa	55
	Yleiset lähtökohdat.....	55
	Yhteistyö ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen valvonnassa	57
	Yhteistyö suomalaisen valvottavan ulkomailla olevan sivuliikkeen valvonnassa ..	59
	Yhteistyö ulkomaisen ryhmittymän ja ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvan suomalaisen yrityksen valvonnassa	59
	Yhteistyö suomalaisen ryhmittymän ja suomalaiseen ryhmittymään kuuluvan ulkomaisen yrityksen valvonnassa	60
	Yhteistyö ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa	61
3.5	Valvonnan kustannusten kattaminen.....	61
	Tausta ja perusongelmat	61
	Rahoittajat ja rahoitustapa	62
	Maksujen kohdentaminen.....	63
	Yli- tai alijäämän edellyttämät toimenpiteet	65
4	ESITYKSEN TAVOITTEET	66
5	KESKEISET EHDOTUKSET	66
5.1	Uuden valvontaviranomaisen hallinnollinen asema.....	66
5.2	Uuden valvontaviranomaisen tavoite ja tehtävät	67
	Tavoite.....	67
	Tehtävä	68
	Toiminta	69
	Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset	70
5.3	Hallinto.....	71
5.4	Toimivaltuudet	73
5.5	Yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa	74
5.6	Valvonnan kustannusten kattaminen.....	75
	Yleiset periaatteet	75
	Maksuvelvolliset ja maksujen määräytyminen.....	77
6	ESITYKSEN VAIKUTUKSET	78
6.1	Yleiset vaikutukset	78
6.2	Vaikutukset yrityksiin	78
6.3	Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaisiin.....	79
7	ASIAN VALMISTELU	79
8	MUUT ESITYKSEEN VAIKUTTAVAT SEIKAT	79
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	81
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	81
1.1	Laki Finanssivalvonnasta	81
	1 luku Yleiset säännökset.....	81
	2 luku Hallinto	90
	3 luku Valvontavaltuudet	95
	4 luku Hallinnolliset seuraamukset	107
	5 luku Asiakkaansuojan valvonta.....	109

6 luku	Ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa	111
7 luku	Finanssivalvonnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen	122
8 luku	Erinäiset säännökset	123
9 luku	Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset	125
1.2	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta	126
1.3	Laki luottolaitostoiminnasta	131
1.4	Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista	132
1.5	Säästöpankkilaki	132
1.6	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista	133
1.7	Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa	133
1.8	Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä	134
1.9	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta	134
1.10	Laki sijoituspalveluyrityksistä	135
1.11	Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa	136
1.12	Sijoitusrahastolaki	137
1.13	Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa	137
1.14	Arvopaperimarkkinalaki	138
3 luku	Julkinen kaupankäynti	138
3 a luku	Monenkeskinen kaupankäynti	138
7 luku	Arvopaperimarkkinoiden valvonta	138
8 luku	Rangaistussäännökset	139
10 luku	Erinäisiä säännöksiä	139
1.15	Laki panttilainauslaitoksista	139
1.16	Vakuutusyhtiölaki	140
1 luku	Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen	140
2 luku	Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa	140
7 luku	Tilintarkastus ja erityinen tarkastus	141
12 luku	Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta	141
19 luku	Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen	141
20 luku	Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen	141
21 luku	Vakuutuskannan luovuttaminen	141
22 luku	Yhtiömuodon muuttaminen	141
23 luku	Selvitystila ja konkurssi	141
25 luku	Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta	141
26 luku	Vakuutusryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta	142
29 luku	Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset	143
30 luku	Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen	143
1.17	Laki työeläkevakuutusyhtiöistä	143
1.18	Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä	143
1.19	Vakuutusyhdistyslaki	145
2 luku	Yhteisömuodon muuttaminen	145
8 luku	Vakuutusyhdistyksen perustaminen	145
9 luku	Tilintarkastus ja erityinen tarkastus	145
12 luku	Vakuutusyhdistysten valvonta	145
12 a luku	Vakuutusyritysryhmän lisävalvonta	145

14 luku	Sulautuminen	145
14 a luku	Vakuutuskannan luovuttaminen	145
16 luku	Erinäisiä säännöksiä	146
1.20	Laki vakuutusedustuksesta	146
1.21	Eläkesäätiölaki	146
1.22	Vakuutuskassalaki	147
1.23	Työttömyyskassalaki	148
1.24	Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta	148
1.25	Liikennevakuutuslaki	148
1.26	Potilasvahinkolaki	149
1.27	Laki ympäristövahinkovakuutuksesta	149
1.28	Tapaturmavakuutuslaki	149
1.29	Laki koulutusrahastosta	149
1.30	Laki aikuiskoulutustuesta	149
1.31	Työttömyysturvalaki	150
12 luku	Muutoksenhaku	150
13 luku	Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset	150
14 luku	Erinäisiä säännöksiä	150
1.32	Laki julkisista työvoimapalveluista	150
12 luku	Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset ..	150
1.33	Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta	150
1.34	Laki Eläketurvakeskuksesta	150
1.35	Maatalousyrittäjän eläkelaki	150
1.36	Merimieseläkelaki	151
1.37	Sairausvakuutuslaki	151
16 luku	Työpaikkakassat	151
1.38	Laki valtion eläkerahastosta	151
1.39	Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta	152
1.40	Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä	152
1.41	Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä	152
2	VOIMAANTULO	152
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	152
LAKIEHDOTUKSET	155
	Laki Finanssivalvonnasta	155
	Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta	183
	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	192
	Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:n muuttamisesta	193
	Laki säästöpankkilain 120 b §:n muuttamisesta	194
	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 43 b §:n muuttamisesta	194
	Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta	195
	Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta	196
	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta	197
	Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta	203

Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta.....	204
Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta.....	206
Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta	207
Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta.....	208
Laki panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta	210
Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	213
Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	218
Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta.....	220
Laki vakuutusyhdistyslain muuttamisesta	222
Laki vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta	224
Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	225
Laki vakuutuskassalain muuttamisesta.....	227
Laki työttömyyskassalain muuttamisesta	228
Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta	229
Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	230
Laki potilasvahinkolain 5 §:n muuttamisesta	231
Laki ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muuttamisesta.....	232
Laki tapaturmavakuutuslain 30 a §:n muuttamisesta	233
Laki Koulutusrahastosta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta.....	233
Laki aikuiskoulutustuesta annetun lain 4 ja 28 §:n muuttamisesta.....	234
Laki työttömyysturvalain muuttamisesta	234
Laki julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 12 luvun 7 §:n muuttamisesta...	235
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.....	236
Laki Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta.....	237
Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	238
Laki merimieseläkelain muuttamisesta	238
Laki sairausvakuutuslain 16 luvun 5 §:n muuttamisesta.....	239
Laki valtion eläkerahastosta annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta.....	240
Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	240
Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta	241
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta	242
LIITE 1	244
RINNAKKAISTEKSTIT	244
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	244
Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:n muuttamisesta.....	249
Laki säästöpankkilain 120 b §:n muuttamisesta	250
Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 43 b §:n muuttamisesta.....	251
Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta.....	252

Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain 5 § muuttamisesta	255
Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta	256
Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta	272
Laki_ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta	275
Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta.....	279
Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta	284
Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta.....	288
Laki panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta	291
Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	297
Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	316
Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta.....	320
Laki vakuutusyhdistyslain muuttamisesta	330
Laki vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta	338
Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	342
Laki vakuutuskassalain muuttamisesta.....	347
Laki työttömyyskassalain muuttamisesta	352
Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta	354
Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	356
Laki potilasvahinkolain 5 §:n muuttamisesta	358
Laki ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muuttamisesta.....	359
Laki tapaturmavakuutuslain 30 a §:n muuttamisesta	361
Laki Koulutusrahastosta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta.....	361
Laki aikuiskoulutustuesta annetun lain 4 ja 28 §:n muuttamisesta.....	362
Laki työttömyysturvalain muuttamisesta	363
Laki julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 12 luvun 7 §:n muuttamisesta...	364
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.....	365
Laki Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta.....	367
Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta.....	369
Laki merimieseläkelain muuttamisesta	370
Laki sairausvakuutuslain 16 luvun 5 §:n muuttamisesta.....	373
Laki valtion eläkerahastosta annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta.....	374
Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	375
Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttami- sesta	376
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta	378
LIITE 2	381
TAULUKOT	381

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sekä rahoitus- että vakuutusvalvonnan kohteena oleva liiketoiminta ja sen riskit ovat jatkuvasti monimutkaistuneet ja niiden sääntely laajentunut ja muuttunut yhä teknisemmäksi. Tämän vuoksi kummankin toimialan valvonnalle asetettavat ammattitaitovaatimukset ovat jatkuvasti kasvaneet. Tämä asettaa merkittävän haasteen rahoitus- ja vakuutusvalvonnan riittävän korkean tason ylläpitämiselle ja edellyttää, että rahoitus- ja vakuutusvalvontaan käytettävissä olevat voimavarat voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti ja siitä saatavat synergiaedut hyödyntää täysimääräisesti. Erityisesti sijoitustoiminnan osalta kummankin toimialan riskit ovat lisäksi pitkälti samankaltaisia. Näiden riskien tehokkaalla hallinnalla ja niiden valvonnalla on huomattava merkitys sekä rahoitus-, vakuutus- että eläkelaitosten vakaan toiminnan turvaamiselle. Vakuutus- ja eläkelaitosten sijoitusriskien hallinnan tehokas valvonta on tärkeää paitsi vakuutettujen etujen turvaamiseksi myös rahoitusmarkkinoiden valvonnan tavoitteiden kannalta, koska vakuutus- ja eläkelaitokset ovat merkittäviä institutionaalisia sijoittajia rahoitusmarkkinoilla.

Rahoitus- ja vakuutusvalvonta perustuu jo nyt osittain samoille periaatteille. Valvontaa koskeva EU-sääntely on eräiltä osin edelleen yhtenäistymässä, kun komissio kesällä 2007 antoi ehdotuksen vakuutusyhtiöitä koskevaksi uudeksi direktiiviksi (niin sanottu Solvenssi II). Siinä ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiöiden valvonnasta osittain samojen periaatteiden mukaisesti kuin luottolaitosten maailmanlaajuiseen vakavaraisuusuudistukseen (niin sanottu Basel II) perustuvassa, vuoden 2007 alusta voimaan tulleessa luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/48/EY, jäljempänä *luottolaitosdirektiivi*. Rahoitus- ja vakuutusvalvonnan kehittäminen Euroopan unionissa on saman ministerineuvoston (jäljempänä *Ecofin-neuvosto*) ja saman komissi-

on osaston vastuulla. Rahoitus- ja vakuutus-toiminnan valvonta kuuluu myös useissa Euroopan maissa, muun muassa kaikissa Pohjoismaissa, samalle viranomaiselle.

Rahoitus- ja vakuutusala on lisäksi viime vuosina keskittynyt molemmilla toimialoilla toimiviin konserneihin, mikä edellyttää tällaisten konsernien valvontaa yhtenä taloudellisena kokonaisuutena. Kehitys on ollut erityisen merkittävää Suomessa, jossa näiden konsernien markkinaosuus on pankkitoiminnassa noin 95 prosenttia, henkivakuutus-toiminnassa noin 88 prosenttia ja vahinkovakuutus-toiminnassa noin 75 prosenttia.

Mainitut syyt puoltavat rahoitus- ja vakuutusvalvonnan yhdistämistä myös Suomessa. Lisäksi valvontaviranomaisten yhdistämisellä voidaan saavuttaa hallinnollisia synergiaetuja. Tämän vuoksi esityksen lähtökohdaksi on otettu Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistäminen yhdeksi uudeksi valvontaviranomaiseksi, jonka toiminta kattaa lähtökohtaisesti kummankin mainitun valvontaviranomaisen nykyiset tehtävät.

Useissa Euroopan maissa, muun muassa kaikissa Pohjoismaissa, vakiintuneen terminologian mukaisesti esityksessä ehdotetaan omaksuttavaksi käsitteet finanssimarkkinat, finanssivalvonta ja finanssipalvelut, joilla viitattaisiin yhteisesti rahoitus- ja vakuutusmarkkinoihin, mukaan lukien eläkelaitosten toiminta, niiden yhdistettyyn valvontaan sekä rahoitus-, vakuutus- ja eläkelaitosten tarjoamiin palveluihin.

2 Nykytila

2.1 Nykyinen lainsäädäntö

Valvontaviranomaisen hallinnollinen asema

Rahoitustarkastuksen hallinnollisesta asemasta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003, jäljempänä *RataL*). Lain mukaan Rahoitustarkastus toimii Suomen Pankin yhteydessä (*RataL* 1 § 1 mom.).

Rahoitustarkastusta koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu valtiovarainministeriölle (RataL 1 § 2 mom.).

Rahoitustarkastukseen sovelletaan lähtökohtaisesti Suomen Pankista annettua lakia (214/1998) ja muita Suomen Pankkia koskevia säännöksiä. Tämän mukaisesti Rahoitustarkastusta koskevien asioiden käsittelyyn pankkivaltuustossa sovelletaan eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntöä (252/2000) ja Rahoitustarkastuksen virkamiehiin Suomen Pankin virkamiehistä annettua lakia (1166/1998). Rahoitustarkastukseen sovelletaan lisäksi kuten muihinkin viranomaisiin hallintolakia (434/2003) ja muuta julkiseen hallintoon yleisesti sovellettavaa lainsäädäntöä.

Säännöksistä seuraa, että Rahoitustarkastuksen virkamiesten palvelussuhteen ehtoihin ja eläke-etuihin sovelletaan samoja säännöksiä kuin Suomen Pankin virkamiehiin. Säännöksistä seuraa niin ikään, että Rahoitustarkastuksen tilinpäätös on osa Suomen Pankin tilinpäätöstä ja Suomen Pankki perii Rahoitustarkastuksen kustannusten kattamiseksi perittävät maksut. Suomen Pankki myös kantaa ja vastaa Rahoitustarkastuksen puolesta.

Pankkivaltuusto nimittää Rahoitustarkastuksen johtokunnan ja hoitaa pankkivaltuuston tehtäväksi RataL:ssa säädettyt muut Rahoitustarkastuksen hallintoon ja sen valvontaan liittyvät tehtävät. Pankkivaltuusto toteuttaa valvontatehtävänsä erityisesti käsittelemällä vuosittain Rahoitustarkastuksen johtokunnan pankkivaltuustolle antaman kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta (RataL 10 § 1 mom. 8 kohta).

Vakuutusvalvontavirasto on hallinnollisesti sosiaali- ja terveysministeriön alainen valtion virasto, josta säädetään Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999, jäljempänä *VVVL*). Vakuutusvalvontavirastoon sovelletaan siten muun muassa, mitä valtion virkamiehistä ja virkasuhteesta on säädetty.

Valvontaviranomaisen tavoite, tehtävät ja toiminta

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta laissa säädetään erik-

seen valvontaviranomaisen tavoitteesta ja yleisestä tehtävästä sekä luetteloidaan yksityiskohtaisesti valvontaviranomaisen toiminnan keskeiset osa-alueet.

Rahoitustarkastuksen toiminnan tavoitteeksi on säädetty rahoitusmarkkinoiden vakaus ja luottamuksen säilyminen rahoitusmarkkinoiden toimintaan (RataL 2 §). Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteeksi on säädetty vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien vakaa toiminta ja luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan (VVVL 1 § 2 mom.).

Rahoitustarkastuksen tehtäväksi on säädetty Rahoitustarkastuksen valvottaviksi säädettyjen ja muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien valvonta siten kuin siitä säädetään RataL:ssa ja muualla laissa. Rahoitustarkastuksen tehtävänä on lisäksi lain mukaan ohjata rahoitusmarkkinoilla toimivia noudattamaan toiminnassaan hyviä menettelytapoja sekä edistää tietämystä rahoitusmarkkinoista (RataL 3 § 1 mom.) Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on lain mukaan vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusosalalla toimivien valvonta ja tarkastus (VVVL 1 § 1 mom.).

Rahoitustarkastuksen toiminnan keskeisiksi osa-alueiksi on laissa säädetty seuraavat tehtävät (RataL 4 §):

1) myöntää toimilupia valvottaviksi säädettyille ja vahvistaa niiden sääntöjä sekä päättää toimilupien peruuttamisesta;

2) valvoa, että Rahoitustarkastuksen valvottaviksi säädettyt noudattavat rahoitusmarkkinoita koskevia säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä sekä sääntöjään ja toimilupansa ehtoja;

3) valvoa rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja niiden nojalla annettujen määräysten noudattamista;

4) valvoa kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen laadittuja tilinpäätöksiä niin kuin jäljempänä tässä laissa tarkemmin säädetään;

5) antaa lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä niin kuin laissa erikseen säädetään;

6) ohjata ja valvoa säästöpankkitarkastuksen toimintaa;

7) seurata ja arvioida valvottaviksi säädettyjen taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia;

8) seurata ja arvioida luottolaitosten tarjoamien pankkipalvelujen saatavuutta ja niiden hinnoittelua;

9) tehdä aloitteita rahoitusmarkkinoilla tarvittavasta lainsäädännöstä ja muista tarvittavista toimenpiteistä sekä osallistua lainsäädännön valmisteluun;

10) edistää hyvien menettelytapojen noudattamista valvottaviksi säädettyjen ja muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien toiminnassa;

11) edistää rahoitusmarkkinoiden toimintaa koskevan tietoaineiston saatavuutta;

12) osallistua viranomaisten kotimaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön;

13) osallistua rahoitusjärjestelmän lainvas-
taisen hyväksikäytön estämiseen;

14) suorittaa sille laissa säädetyt muut tehtävät.

Vastaavasti Vakuutusvalvontaviraston toiminnan keskeisiksi osa-alueiksi on säädetty (VVVL 3 § 1 mom.):

1) valvoa ja tarkastaa valvottavien toimintaa siten kuin siitä erikseen säädetään;

2) seurata vakuutusmarkkinoiden ja siihen liittyvien alojen kehitystä sekä koota ja mää-
rääjoin julkistaa vertailukelpoisella tavalla tietoja valvottavien toiminnan tuloksesta ja vakavaraisuudesta;

3) tehdä esityksiä vakuutusalan kehityksen vaatimiksi toimenpiteiksi;

4) osallistua viranomaisten väliseen kansainväliseen yhteistoimintaan sekä toimia erityisesti Euroopan talousalueella yhteistyössä muiden vakuutus- ja rahoitusvalvontaa harjoittavien viranomaisten kanssa;

5) toimia yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa vakuutusalan, erityisesti vakuutusmatematiikan, tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi ja harjoittaa tätä tutkimusta;

6) hoitaa asianomaisen ministeriön mää-
räämät hallinnolliset tehtävät sekä vakuutus-
toimintaan liittyvät selvitys-, tilastointi- ja
tutkimustehtävät; sekä

7) hoitaa muut tehtävät, jotka sille on sää-
detty.

Valvottavat

Rahoitustarkastuksen valvottavat on määri-
telty seuraavasti (RataL 5 §):

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa
(121/2007, jäljempänä *LLL*) tarkoitetut luot-
tolaitokset;

2) *LLL*:ssa tarkoitettu vakuusrahasto ja tal-
letussuojarahasto;

3) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen
toiminnasta Suomessa annetussa laissa
(1608/1993, jäljempänä *UikLLL*) tarkoitetut
ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten sivu-
konttorit ja edustustot;

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999, jäljempä-
nä *SRL*) tarkoitetut rahastoyhtiöt ja säily-
tysyhteisöt;

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa lais-
sa (922/2007, jäljempänä *SipaL*) tarkoitetut
sijoituspalveluyritykset;

6) sijoituspalveluyrityksistä annetussa lais-
sa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto;

7) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oi-
keudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa
annetussa laissa (580/1996), jäljempänä *Uik-
SipaL*) tarkoitetut ulkomaisten sijoituspalve-
lyritysten sivuliikkeet ja edustustot;

8) arvopaperimarkkina-laissa (495/1989,
jäljempänä *AML*) tarkoitettu arvopaperipörs-
si;

9) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja
termiineillä annetussa laissa (772/1988, jäl-
jempänä *OptioKauppaL*) tarkoitetut optioyh-
teisöt;

10) *AML*:ssa tarkoitettut selvitysyhteisöt ja
selvitysosapuolet;

11) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa
laissa (826/1991) tarkoitettu arvopaperikes-
kus ja kirjausrahasto sekä *AML*:ssa tarkoitet-
tu selvitysrahasto;

12) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa
laissa tarkoitetut tilinhoitajayhteisöt sekä ti-
linhoitajayhteisön oikeudet saaneet muiden
ulkomaisten yhteisöjen Suomessa sijaitsevat
toimipaikat;

13) panttilainauslaitoksista annetussa laissa
(1353/1992) tarkoitetut panttilainauslaitok-
set;

14) osuuspankeista ja muista osuuskunta-
muotoisista luottolaitoksista annetussa laissa;
(1504/2001, jäljempänä *OPL*) tarkoitettu

osuuspankkien yhteenliittymä ja keskusyhteisö;

15) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omistusyhteisöt;

16) yhteisöt, joiden määräysvallassa AML 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla arvopaperipörssi, optioyhteisö, selvitysyhteisö tai arvopaperikeskus on;

17) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnan annetussa laissa (699/2004, jäljempänä *RavaL*) tarkoitettujen ryhmittymien omistusyhteisöt, jos Rahoitustarkastus toimii mainitussa laissa tarkoitettuna ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

18) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004, jäljempänä *UlkSRL*) tarkoitettujen ulkomaisten rahastoyhtiöiden sivuliikkeet ja edustustot.

Lisäksi Rahoitustarkastukselle on säädetty toimivaltaa valvoa rajoitetusti myös muita rahoitusmarkkinoilla toimivia. Tällaisia valvonnan kohteita ovat RataL 6 §:n mukaan:

1) AML 3 luvussa tarkoitettujen julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitettujen monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan AML 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:n mukaisesti;

2) muuta kirjanpitovelvollista, joka laatii tilinpäätöksensä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen, jos sen arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai jos sen arvopapereita koskeva AML:ssa tarkoitettu esite on jätetty Rahoitustarkastuksen hyväksyttäväksi;

3) AML 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja AML 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä OptioKauppaL 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 3 luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) AML 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja SRL 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

5) AML 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettua ostotarjouksen tekijää se-

kä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

6) AML 6 luvussa tarkoitettua julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

7) sitä, joka AML 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

8) sitä, joka AML 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, OptioKauppaL 2 luvun 3 a §:n, SRL 16 §:n, LLL 18 §:n, SRL 41 §:n tai RavaL 8 §:n nojalla on velvollinen tekemään Rahoitustarkastukselle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta.

Vakuutusvalvontaviraston valvottavat on pääosin määritelty VVVL 2 §:ssä seuraavasti:

1) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979, jäljempänä *VYL*) tarkoitettujen vakuutusyhtiöt;

2) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1977, jäljempänä *TVYL*) tarkoitettujen työeläkevakuutusyhtiöt;

3) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995, jäljempänä *UlkVYL*) tarkoitettujen ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt;

4) UlkVYL:ssä tarkoitettujen kolmannen maan vakuutusyhtiöt;

5) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettujen vakuutusyhdistykset;

6) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettujen eläkekassat, sairauskassat ja muut vakuutuskassat;

7) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettujen eläkesäätiöt;

8) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005, jäljempänä *VEdL*) tarkoitettujen vakuutusedustajat eli vakuutusmeklarit ja asiamiehet;

9) työttömyyskassat, työttömyyskassojen tukikassa ja Koulutusrahasto;

10) maatalousyrittäjien eläkelaitos ja merimieseläkekassa;

11) Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus ja Ympäristövakuutuskeskus;

12) liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta;

13) vakuutusomistusyhteisöt;

14) RavaL:ssa tarkoitetut ryhmittymän omistusyhteisöt, jos Vakuutusvalvontavirasto lain mukaan toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena.

Eräitä vakuutus- ja eläkealan yhteisöjä ja laitoksia koskevissa erityislaeissa on säädetty, että Vakuutusvalvontaviraston valvonta ulottuu ainoastaan osaan yhteisön tai laitoksen toiminnasta. Tällaisia valvottavia ovat seuraavat:

- 1) Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;
- 2) Eläketurvakeskus;
- 3) työttömyysvakuutusrahasto;
- 4) valtion eläkerahasto;
- 5) Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos;

6) Kirkon keskusrahaston eläkerahasto.

Lisäksi Vakuutusvalvontaviraston tehtäväksi on säädetty työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvioiden vahvistaminen ja oikeushallintomaksujen määrän vahvistaminen. Oikeushallintomaksu peritään lautakuntien toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Hallinto

Yleiset periaatteet

Rahoitustarkastuksen hallintoon liittyvät tehtävät on nykyisessä laissa jaettu pankkivaltuuston, Rahoitustarkastuksen johtokunnan ja Rahoitustarkastuksen johtajan kesken. Lisäksi Suomen Pankin johtokunta hyväksyy Rahoitustarkastuksen johtokunnan esityksestä Rahoitustarkastuksen talousarvion. Vakuutusvalvontaviraston hallintoon liittyvät tehtävät on nykyisessä laissa jaettu johtokunnan ja ylijohdajan kesken. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluu Vakuutusvalvontaviraston toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta niiden yleisten periaatteiden mukaisesti, joita yleisesti sovelletaan ministeriöiden alaisen hallinnon ohjaukseen ja valvontaan.

Lisäksi Vakuutusvalvontavirastossa on sosiaali- ja terveysministeriön asettama neuvottelukunta työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina keskeiset työmarkkinajärjestöt, työministeriö ja Kansaneläkelaitos sekä Vakuu-

tusvalvontaviraston ylijohdaja. Neuvottelukunnasta säädetään tarkemmin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa asetuksessa (102/1999, jäljempänä VVVA).

Pankkivaltuusto ja sen tehtävät

Pankkivaltuustolla on Rahoitustarkastuksessa hallintoon ja toiminnan valvontaan kuuluvia tehtäviä sen mukaan kuin RataL:ssa säädetään. Pankkivaltuuston tehtävänä on lain mukaan (RataL 7 §):

1) valvoa Rahoitustarkastuksen toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta;

2) nimittää johtokunnan jäsenet ja varajäsenet;

3) määrätä yksi valtiovarainministeriön tai Suomen Pankin ehdotuksen perusteella nimitetyistä johtokunnan jäsenistä johtokunnan puheenjohtajaksi ja yksi näistä jäsenistä varapuheenjohtajaksi sekä johtokunnan esityksestä johtajan sijainen;

4) päättää johtajan palkkauksen, virkavapauden ja vuosiloman määräytymisen perusteista sekä muista tämän virkasuhteeseen liittyvistä asioista;

5) päättää varoituksen antamisesta johtajalle;

6) vahvistaa johtokunnan esityksestä Rahoitustarkastukselle työjärjestys;

7) valvoa johtokunnan jäsenille ja varajäsenille RataL 34 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Lisäksi pankkivaltuusto käsittelee vuosittain johtokunnan laatiman kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnasta (RataL 10 § 7 kohta) sekä johtokunnan tarvittaessa laatiman kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnan tavoitteista ja niiden toteutumisesta (RataL 10 § 8 kohta).

Pankkivaltuuston jäsenten valinnasta ja päätöksenteosta säädetään Suomen Pankista annetussa laissa.

Johtokunta ja sen tehtävät

Sekä Rahoitustarkastuksessa että Vakuutusvalvontavirastossa on kuusihenkinen johtokunta. Rahoitustarkastuksen johtokuntaan kuuluu kaksi valtiovarainministeriön nimeämää jäsentä, yksi sosiaali- ja terveysmi-

nisteriön nimeämä jäsen ja yksi Suomen Pankin nimeämä jäsen (RataL 9 §). Vakuutusvalvontaviraston johtokuntaan kuuluu vastaavasti yksi sosiaali- ja terveysministeriön nimeämä ja yksi sosiaali- ja terveysministeriötä viran puolesta edustava jäsen sekä yksi valtiovarainministeriön ja yksi Suomen Pankin nimeämä jäsen (VVVL 4 §). Lisäksi molempien valvontaviranomaisten johtokuntaan kuuluu sekä Rahoitustarkastuksen johtaja että Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja. Johtokuntien kokoonpano on käytännössä identtinen. Molempiin johtokuntiin valitaan lisäksi varajäsenet samassa järjestyksessä kuin erikseen valittavat jäsenet. Vakuutusvalvontavirasto henkilöstö valitsee lisäksi vakuutusvalvontaviraston johtokuntaan lisäjäsenen, jolla on oikeus osallistua johtokunnan päätöksentekoon sen käsitellessä henkilöstöä koskevia asioita. Vastaavaa säännöstä ei ole Rahoitustarkastuksen osalta.

Rahoitustarkastuksen johtokunnan erikseen valittavat jäsenet ja varajäsenet nimittää pankkivaltuusto (RataL 8 § 2 kohta) kun taas Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan vastaavat jäsenet ja varajäsenet nimittää sosiaali- ja terveysministeriö (VVVL 4 § 1 mom.). Kummankin johtokunnan toimikausi on kolme vuotta, kuitenkin siten että Vakuutusvalvontaviraston osalta on säädetty, että jäsenet valitaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan (RataL 9 § 2 mom. ja VVVL 4 § 3 mom.).

Rahoitustarkastuksessa pankkivaltuusto määrää puheenjohtajaksi valtiovarainministeriötä tai Suomen Pankkia edustavan jäsenen (RataL 8 § 3 kohta). Vakuutusvalvontavirastossa sosiaali- ja terveysministeriö määrää jonkun jäsenistä puheenjohtajaksi (VVVL 4 § 2 mom.).

Rahoitustarkastuksessa johtokunnan jäseneltä ja varajäseneltä edellytetään hyvää perehtyneisyyttä rahoitusmarkkinoiden toimintaan (RataL 9 § 1 mom.). Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan jäsenille ei ole laissa erikseen säädetty pätevyysvaatimuksia.

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan jäsenet saavat tehtävästään palkkiota asianomaisen ministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti (VVVA, 10 §). Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenten palkkioista ei ole erikseen säädetty.

Jos Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsen tai varajäsen on tutkittavana tai syytteessä virkarikoksesta, pankkivaltuusto voi määrätä hänet tutkimuksen tai syytteen ajaksi pidettäväksi virasta ja menettämään palkkionsa (RataL 35 §). Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan jäsenten tehtävästä pidättämisestä ei ole erikseen säädetty.

Rahoitustarkastuksen johtokunnan tehtäviksi on valvontaan liittyvän päätöksenteon osalta laissa säädetty (RataL 10 § 1 mom.):

1) asettaa erityiset tavoitteet Rahoitustarkastuksen toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista;

2) päättää säännösten nojalla annettavien määräysten antamisesta;

3) päättää Rahoitustarkastuksen kansainvälisessä yhteistyössä noudatettavista periaatteista;

4) huolehtia rahoitusmarkkinoita valvovien viranomaisten yhteistyön kehittämisestä ja vahvistaa Vakuutusvalvontaviraston kanssa tehtävän yhteistyön periaatteet;

5) tuomita maksettavaksi Rahoitustarkastuksen asettama uhkasakko.

Johtokunnalla on lisäksi seuraavat Rahoitustarkastuksen hallintoa koskevat tehtävät (RataL 10 § 2 mom):

1) päättää Rahoitustarkastuksen valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista sekä käsitellä RataL 36 b §:ssä säädetty suunnitelma;

2) käsitellä Rahoitustarkastuksen vuotuinen talousarvio;

3) esittää pankkivaltuuston vahvistettavaksi Rahoitustarkastuksen työjärjestys;

4) nimittää ja irtisanoa johtajaa lukuun ottamatta Rahoitustarkastuksen ylimmät virkamiehet;

5) päättää nimittämänsä virkamiehen viran-toimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta;

6) ratkaista sellaiset Rahoitustarkastuksen sisäistä hallintoa koskevat asiat, jotka työjärjestyksessä sen ratkaistaviksi määrätään;

7) toimittaa vuotuinen kertomus Rahoitustarkastuksen toiminnasta pankkivaltuustolle;

8) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta.

Johtokunta ratkaisee ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäväksi. Johtokunta voi lisäksi ottaa ratkaistavakseen asian, joka lain tai Rahoitustarkastuksen työjärjestyksen mukaan kuuluu johtajan tai muun virkamiehen ratkaistavaksi, jos asia voi merkittävästi vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi rahoitusmarkkinoiden kehitykseen (RataL 10 § 3 mom).

Määräysten antamista koskevaa johtokunnan päätösvaltaa voidaan työjärjestyksessä siirtää johtajalle merkitykseltään vähäisten asioiden osalta (RataL 10 § 4 mom).

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontaviraston toimintaa sekä siinä tarkoituksessa:

1) asettaa yleiset tavoitteet Vakuutusvalvontaviraston toiminnalle sekä päättää sen toimintalinjoista;

2) ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontavirastolle asetettujen tavoitteiden toteuttamista;

3) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus vakuutustoiminnan keskeisistä tapahtumista sekä Vakuutusvalvontavirastolle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta;

4) päättää Vakuutusvalvontaviraston talousarviosta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta;

5) nimittää ja irtisanoa Vakuutusvalvontaviraston johtajat; sekä

6) ratkaista ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka ylijohtaja saattaa sen käsiteltäväksi (VVVL 4 a §).

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnalla on lisäksi seuraavat tehtävät:

1) vahvistaa Vakuutusvalvontavirastolle valvontaa koskevat ohjeet asioista, jotka ovat merkittäviä tai periaatteellisia ja laajakantoisia valvonnan kannalta tai joilla muuten on yleistä merkitystä;

2) vahvistaa ne valvottaville annettavat yleiset määräykset ja ohjeet, joita se ei ole siirtänyt ylijohtajan vahvistettaviksi;

3) huolehtia vakuutus- ja rahoitusmarkkinoita valvovien viranomaisten välisestä kotimaisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja sen kehittämistä;

4) vahvistaa rahoitustarkastuksen kanssa tehtävän yhteistyön periaatteet;

5) tehdä esitys asianomaiselle ministeriölle vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944) 1 §:ssä tarkoitetun maksun perusteiden määrittämisestä; sekä

6) päättää Vakuutusvalvontaviraston muun virkamiehen kuin ylijohtajan osalta virantoi- mituksesta pidättämisestä ja kurinpitoa koskevista asioista. (VVVA 3 §).

Rahoitustarkastuksen johtokunta on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään neljä jäsentä tai varajäsentä, joista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella ääntenemmistöllä siten, että äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee (RataL 9 § 3 mom.) Muilta osin asioiden käsittelystä ja päätöksenteosta määrätään Rahoitustarkastuksen työjärjestyksessä (RataL 10 §).

Vakuutusvalvontaviraston osalta asioiden käsittelystä ja päätöksestä säädetään asetuksessa. Asetuksen mukaan johtokunta on päätösvaltainen, kun läsnä on viisi jäsentä, joista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Tilanteesta, jossa äänet menevät tasan, ei ole erikseen säädetty. Asiat ratkaistaan esittelystä, jollei työjärjestyksellä toisin määrätä.

Johtaja

Rahoitustarkastuksen päällikkönä on johtaja. Johtajan nimittää ja erottaa tasavallan presidentti. Pankkivaltuusto tekee valtioneuvostolle esityksen viran täyttämistä. Johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa toimii pankkivaltuuston tähän tehtävään määräämä Rahoitustarkastuksen virkamies (RataL 11 §). Vakuutusvalvontaviraston päällikkönä on valtioneuvoston nimittämä ylijohtaja (VVVL 4 §).

Kelpoisuusvaatimuksena Rahoitustarkastuksen johtajan virkaan on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys rahoitusmarkkinoihin ja käytännössä osoitettu johtamistaito (RataL 11 §). Kelpoisuusvaatimuksena Vakuutusvalvontaviraston ylijohtajan virkaan on ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys Vakuutusvalvontaviraston toimialaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Ylijohtajan sijaisena toimii johtokunnan määräämä johtaja.

Rahoitustarkastuksen johtajan tehtävänä on:

1) johtaa Rahoitustarkastuksen toimintaa ja tehdä muut kuin johtokunnalle kuuluvat Rahoitustarkastuksen päätökset;

2) vastata siitä, että Rahoitustarkastukselle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti;

3) vastata johtokunnassa käsiteltävien asioiden asianmukaisesta valmistelusta;

4) pitää johtokunta tietoisena Rahoitustarkastuksen toiminnan kautta tietoon tulleista rahoitusmarkkinoiden kehitykseen vaikuttavista seikoista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä;

5) nimittää ja irtisanoa muut kuin ylimmät Rahoitustarkastuksen virkamiehet;

6) päättää nimittämänsä virkamiehen osalta virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta (RataL 12 §).

Rahoitustarkastuksen johtajan päätökset on kuitenkin ennen päätöksen tekemistä käsiteltävä johtokunnassa, jos ne koskevat laissa tarkemmin määriteltyjen, valvottavien toimintaan merkittävästi vaikuttavien valvontakeinojen käyttöä ja asia ei ole kiireellinen (RataL 12 § 2 ja 3 mom.). Johtajan tehtävistä voidaan lain mukaan antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä ja johtajalle 1 momentin mukaan kuuluvaa ratkaisovaltaa voidaan työjärjestyksessä antaa myös Rahoitustarkastuksen muulle virkamiehelle (RataL 12 § 4 mom.).

Vakuutusvalvontaviraston ylijohtajan tehtävänä on lain mukaan johtaa viraston toimintaa ja vastata siitä, että viraston tehtävät hoidetaan tehokkaasti, taloudellisesti ja tuloksellisesti (VVVL 4 b §). Vakuutusvalvontavirastosta annetun asetuksen mukaan ylijohtaja ratkaisee ne asiat, joita ei säädetä johtokunnan päätettäväksi taikka anneta työjärjestyksessä tai taloussäännössä muun virkamiehen ratkaistaviksi. Ylijohtaja voi lisäksi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen sellaisen asian, joka muutoin olisi muun virkamiehen ratkaistava. Vakuutusvalvontavirastosta annetussa asetuksessa säädetään lisäksi ylijohtajan virkavapaudesta ja virkarikoksen käsittelyn oikeuspaikasta.

Muut johtavat virkamiehet

Rahoitustarkastuksen johtokunnan yhtenä tehtävänä on nimittää ja erottaa Rahoitustarkastuksen ylimmät virkamiehet johtajaa lukuun ottamatta sekä päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta (RataL 10 § 2 mom. 4 ja 5 kohta). Ylimpiä virkamiehiä ja heidän tehtäviään tai kelpoisuusvaatimuksiin ei ole laissa määritelty vaan niistä määrätään Rahoitustarkastuksen työjärjestyksessä.

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan tehtävänä on nimittää ja erottaa johtajat, joiden tehtävänä on avustaa ylijohtajaa Vakuutusvalvontaviraston johtamisessa sekä vastata johdettavikseen kuuluvien yksiköiden toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuudesta. Johtajalta vaaditaan virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys viran tehtäväalaaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito (VVVL 4 b §). Asetuksessa säädetään lisäksi, että johtajalla on vastaava oikeus ottaa päätettäväkseen oman toimintayksikkönsä virkamiehen ratkaistava asia kuin ylijohtajalla kaikkien viraston virkamiesten osalta.

Virkamiehiä koskevat yleiset säännökset

Rahoitustarkastuksen johtaja nimittää muut kuin ylimmät virkamiehet ja päättää heidän pidättämisestään virantoimituksesta (RataL 12 § 1 mom. 5 ja 6 kohta). Laissa säädetään lisäksi Suomen Pankin virkamiehiä koskevien säännösten soveltamisesta Rahoitustarkastuksen virkamiehiin (RataL 32 §) sekä virkamiesten riippumattomuudesta (RataL 33 §). Laissa tarkemmin määriteltyjen Rahoitustarkastuksen virkamiesten on lisäksi annettava pankkivaltuuston tarkemmin määräämällä tavalla pankkivaltuustolle selvitys elinkeinotoiminnastaan ja osakeomistuksistaan (RataL 34 §).

Vakuutusvalvontaviraston virkamiehiin sovelletaan yleistä valtion virkamieslainsäädäntöä. Lisäksi on säädetty, että Vakuutusvalvontaviraston virkamiesten ja muun henkilöstön virkavapaudesta ja sitä vastaavasta vapautuksesta määrätään viraston työjärjestyksestä.

Muut hallintoa ja organisaatiota koskevat säännökset

Rahoitustarkastuksessa noudatettavasta asioiden käsittelystä, päätöksenteosta ja virkamiesten tehtävistä sekä Rahoitustarkastuksen muusta sisäisestä hallinnosta annetaan tarkempia määräyksiä Rahoitustarkastuksen työjärjestyksessä (RataL 10 §). Työjärjestyksen vahvistaa johtokunnan esityksestä pankkivaltuusto.

Tarkemmat säännökset VVVL:n voimaantulon annetaan asetuksella, jossa säädetään muun muassa johtokunnan eräistä tehtävistä, asioiden käsittelystä, ylijohtajan oikeudesta nimittää virkamiehet, ylijohtajan virkavapaudesta ja sijaisesta ja johtokunnan jäsenten palkkion määräytymisestä (VVVL 7 § ja VVVA). Tarkemmat määräykset Vakuutusvalvontaviraston organisaatiosta, sisäisestä työnjaosta, asioiden käsittelystä ja toiminnan muusta järjestämisestä annetaan asetuksen mukaan työjärjestyksessä, jonka vahvistaa ylijohtaja.

Työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta

Vakuutusvalvontavirastosta annetun asetuksen mukaan työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan tehtävänä on Vakuutusvalvontaviraston apuna kehittää ja ohjata työttömyyskassojen ja koulutus- ja erorahaston valvontaa sekä siinä tarkoituksessa:

1) seurata työttömyys- ja koulutusetuuksia koskevan lainsäädännön täytäntöönpanoa sekä työttömyysturvan yleistä kehitystä;

2) edistää ja kehittää työttömyys- ja koulutusetuuksien toimeenpanon osallistuvien yhteistyötä;

3) seurata työttömyys- ja koulutusetuuksien valvonnasta asetettujen tavoitteiden toteuttamista;

4) antaa lausuntoja laajakantoisista tai periaatteellisesti tärkeistä työttömyyskassoja koskevista asioista, jotka ylijohtaja saattaa sen käsiteltäväksi.

Neuvottelukunta voi myös tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja työttömyys- ja koulutusetuuksia koskevan lainsäädännön kehittämisestä toimeenpanon kannalta.

Toimivaltuudet

Nykyisen sääntelyn rakenne

Pääosa Rahoitustarkastuksen käytettävissä olevista valvontavaltuuksista ja hallinnollisista seuraamuksista sisältyy RataL 3 ja 4 lukuun. Lisäksi useisiin valvottavia koskeviin lakeihin sisältyy säännöksiä, jotka koskevat muun muassa toimiluvan peruuttamista ja rajoittamista, markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaa sekä valvontaviranomaisen oikeutta rajoittaa henkilöiden oikeutta toimia valvottavan toimielimen jäsenenä. Myös AML:iin sisältyy useita säännöksiä valvontavaltuuksista. Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevista valvontavaltuuksista ja hallinnollisista seuraamuksista ei säädetä VVVL:ssa, vaan ne sisältyvät kutakin valvottavaa laitostyyppiä tai laitosta koskevaan lakiin. Poikkeuksena on kaikkia lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavia eläkelaitoksia koskeva laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta (1114/2006), jonka 23 § sisältää säännökset hallinnollisista seuraamuksista. Lisäksi VYL:n valvontaa koskevia säännöksiä noudatetaan pääosin myös työeläkevakuutusyhtiöiden valvonnassa. Tämä perustuu viittaussääntöihin, jotka ovat TVYL 1 §:ssä. Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Ympäristövakuutuskeskuksen valvonnassa puolestaan noudatetaan soveltuvin osin VYL:n sääntöksiä. Tämä perustuu viittaussääntöihin, jotka sisältyvät liikennevakuutuslain 17 §:n 2 momenttiin, potilasvahinkolain 5 §:n 4 momenttiin, tapaturmavakuutuslain 30 a §:n 3 momenttiin ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain 7 §:n 5 momenttiin. Työttömyyskassojen tukikassaan valvontaan sovelletaan työttömyyskassalain 21 §:n 2 momentin nojalla, mitä työttömyyskassoista säädetään.

RavaL:ssa tarkoitettujen rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaan sovelletaan joko RataL:n tai VVVL:n mukaisia valvontavaltuuksia riippuen siitä, onko ryhmittymä rahoitus- vai vakuutuspainotteinen.

Kun jäljempänä tarkastellaan valvontavaltuuksien soveltamisalaa, viittaussääntönsistä tässä todettua ei enää toisteta.

Yleiset tarkastus- ja tietojensaantioikeudet

RataL 15 §:ssä säädetään Rahoitustarkastuksen tarkastus- ja tietojensaantioikeuksista. Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvottavan toimipaikassa tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeelliset valvottavaa ja sen asiakasta koskevat asiakirjat ja muut tallenteet sekä saada niistä tarpeelliset jäljennökset. Tarkastusoikeus koskee myös valvottavan tietojärjestelmiä sekä kassa- ja muita rahoitusvaroja. Tarkastus- ja tietojensaantioikeudet eivät rajoitu valvottaviin, vaan 15 §:ssä tarkemmin säädetyllä tavalla ne koskevat myös esimerkiksi muuta rahoitusmarkkinoilla toimivaa yhteisöä tai säätiötä, valvottavien ja eräiden muiden yhteisöjen tilintarkastajaa, valvottavan kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvaa suomalaista yritystä, valvottavan osakuusyritystä, valvottavan asiamiestä, valvottavan toimeksiannosta toimivaa sekä sellaista muuta henkilöä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellista tietoa taikka asiakirjoja tai tallenteita. Yleisen tarkastus- ja tietojensaantioikeuden lisäksi RataL 3 lukuun sisältyy säännökset markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä erityisestä tietojensaantioikeudesta, markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä kuulemisesta sekä johdannaissopimuksia koskevasta tietojensaantioikeudesta ja kuulemisesta.

Yleissäännös Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta saada valvottavalta tietoja virastolle tai ministeriölle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi sisältyy VYL 25 luvun 2 §:ään. Säännös koskee vakuutusyhtiötä ja suomalaista vakuutusomistusyhteisöä ja muun vakuutusyhtiön kanssa samaan koti- tai ulkomaiseen konserniin kuuluvaa suomalaista yritystä sekä vakuutusyhtiön sidosyritystä. VYL 25 luvun 3 §:ssä säädetään valvottavan velvollisuudesta toimittaa Vakuutusvalvontavirastolle eräitä taloudellista asemaansa ja toimintaansa koskevia tietoja.

VYL 25 luvun 4 § koskee Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeutta. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus tarkastaa vakuutusyhtiön ja sen kanssa samaan koti- tai ulko-

maiseen konserniin kuuluvan suomalaisen yrityksen sekä vakuutusyhtiön sidosyrityksen vakuutustoimintaa ja muuta toimintaa. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus saada tarkastettavakseen tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeelliset vakuutusyhtiötä ja muuta säännöksessä tarkoitettua yritystä koskevat asiakirjat ja muut tallenteet sekä saada niistä tarpeelliset jäljennökset.

Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädetään ulkomaisten vakuutusyhtiöiden osalta UlkVYL 16 ja 43 §:ssä, vakuutusyhdistysten osalta vakuutusyhdistyslain 12 §:n 5 momentissa, vakuutusedustajien osalta VEdL 37 §:ssä, vakuutuskassojen osalta vakuutuskassalain 97 ja 98 §:ssä, eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 65 ja 66 §:ssä, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osalta maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 131 §:ssä ja merimieseläkekassan osalta merimieseläkelain (1290/2006) 211 §:ssä.

Vakuutusvalvontavirastolla on mahdollisuus saada tietoja työttömyyskassoilta ja eräiltä muilta tahoilta työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentin ja 58 a §:n nojalla. Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 13 §:n mukaan Eläketurvakeskuksen on annettava Vakuutusvalvontavirastolle taloudellisen valvonnan kannalta tarpeelliset toiminta- ja tilinpäätöstietonsa. Tiedonantovelvollisuutta on täsmennetty Eläketurvakeskuksesta annetun asetuksen (1010/2006) 8 §:ssä. Ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain (81/1998) 11 §:n mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi vaatia, että vakuutusyhtiö ja Ympäristövakuutuskeskus toimittavat virastolle selvityksen vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista ja muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa. Kunnallisen eläkelain (549/2003) 137 §:n 1 momentin mukaan Kunnallisen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelea ja sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Valvontaa varten eläkelaitos on velvollinen toimittamaan Vakuutusvalvontavirastolle valvonnan edellyttämät tiedot.

Osallistuminen toimielinten kokouksiin

RataL 14 §:ssä säädetään Rahoitustarkastuksen edustajan oikeudesta olla läsnä val-

vottavan päätös- ja hallintovaltaa käyttävien elinten kokouksissa, kutsua ne koolle tarvittaessa ja saada merkityksi huomautuksia pöytäkirjaan. Oikeus koskee valvottavia yleisesti ja lisäksi sijoitusrahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokousta.

Vastaava säännös koskee vakuutusyhtiöitä VYL 25 luvun 4 §:n nojalla. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto voi osallistua vakuutusyhdistyksen, vakuutuskassan, eläkesäätiön ja työttömyyskassan päätösvaltaa käyttäviin kokouksiin vakuutusyhdistyslain 12 luvun 4 §:n 3 momentin, vakuutuskassalain 98 §:n, eläkesäätiölain 66 §:n 1 momentin ja työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentin nojalla.

Päätöksen, toimenpiteen tai muun menettelyn kieltäminen ja oikaiseminen

Rahoitustarkastus voi RataL 19 §:n mukaan kieltää valvottavan tekemän päätöksen tai valvottavan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen tai muun menettelyn, jos se on ristiriidassa rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten taikka näihin säännöksiin perustuvien valvottavan sääntöjen tai toimiluvan kanssa. Rahoitustarkastus voi velvoittaa valvottavan ryhtymään toimenpiteisiin jo toteutetun täytäntöönpanon taikka toimenpiteen tai menettelyn peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Tämä edellyttää, että päätöksen täytäntöönpano taikka toimenpiteen tai menettelyn toteuttaminen voisi vaarantaa tallettajien tai muiden velkojien aseman tai rahoitusmarkkinoiden vakauden taikka muuten aiheuttaa vakavia häiriöitä rahoitusmarkkinoilla.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää valvottavan toimielimen päätöksen toimeenpanon tai vaatia päätökseen oikaisua, jos valvottava on vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutuskassa, eläkesäätiö, merimiesten eläkekassa tai liikennevakuutuskeskus. Valtuuskista säädetään VYL 25 luvun 5 §:n 2 momentissa, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 2 momentissa, vakuutuskassalain 99 §:n 2 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 2 momentissa, merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa ja asetuksen joka sisältää Liikennevakuutuskeskuksen säännöt (1627/1993) 33 §:ssä.

Yleiset hallinnolliset seuraamukset

RataL 4 luku koskee hallinnollisia seuraamuksia, joita Rahoitustarkastuksella on käytettävissään. Niitä ovat rikemaksu, julkinen huomautus, julkinen varoitus, toimintakielto, toimiluvan rajoittaminen ja toiminnan rajoittaminen. Rahoitustarkastus voi myös tehdä markkinaoikeudelle esityksen seuraamusmaksun määräämisestä.

Rahoitustarkastus voi RataL 24 b §:n mukaan määrätä rikemaksun tietyin edellytyksin arvopaperinvälittäjälle, sisäpiiri-ilmoitusvelvolliselle, sisäpiirirekisterin pitäjälle, rahastoyhtiölle ja julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalle. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on 500–10 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä maksu 50–1 000 euroa. Sen sijaan Rahoitustarkastuksella ei ole oikeutta määrätä rikemaksua sen valvottavalle esimerkiksi vakavaraisuustietojen toimittamatta jättämisestä tai virheellisten tietojen antamisesta.

Rahoitustarkastus voi RataL 25 §:n mukaan antaa valvottavalle ja muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle yhteisölle tai säätiölle julkisen huomautuksen rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai määräysten vastaisesta toiminnasta. Perusedellytyksenä julkisen huomautuksen antamiselle on muun muassa toiminnan tahallisuus tai huolimattomuus. Lisäedellytyksenä on muun muassa että huomautuksen kohde ei ole omaloitteisesti ryhtynyt korjaaviin toimenpiteisiin välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen. Julkinen huomautus voidaan antaa myös erälle luonnollisille henkilöille.

Rahoitustarkastus voi RataL 26 §:n mukaan antaa julkisen varoituksen, jos menettely on ollut jatkuvaa tai toistuvaa taikka muuten niin moitittavaa, ettei julkista huomautusta ole pidettävä riittävänä. Muutoin julkiseen varoitukseen sovelletaan, mitä laissa säädetään julkisesta huomautuksesta. Julkiseen varoitukseen voi liittyä esitys markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämisestä. Laisa säädetään muun muassa seuraamusmaksua määrättäessä huomioon otettavista seikoista sekä maksun vähimmäis- ja enimmäismääristä.

VYL 25 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi antaa vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta viraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos vakuutusyhtiö ei noudata vakuutustoimintaa koskevia lakeja, toimilupaansa, yhtiöjärjestyksensä taikka rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, jos yhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja taikka jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä. Vakuutusvalvontavirasto voi myös kieltää vakuutusyhtiötä antamasta uusia vakuutuksia. Laissa ei ole erikseen säädetty Vakuutusvalvontaviraston vakuutusyhtiölle antaman huomautuksen julkistamisesta.

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden osalta samantyyppiset säännökset sisältyvät UlkVYL 17 ja 44 §:ään, vakuutusyhdistysten osalta vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:ään ja vakuutusedustajien osalta VEdL 38 §:n 2 momenttiin. Nämä säännökset ovat merkittäviltä osilta samansisältöiset.

Vakuutuskassojen, eläkesäätiöiden, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja merimieseläkekassan osalta Vakuutusvalvontavirastolla on käytettävissä vastaavan laajuiset valvontakeinot vain siltä osin, kuin laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuun kattamisesta tulee sovellettavaksi. Sen sijaan vakuutuskassalain 99 §:n 1 momentissa ja eläkesäätiölain 67 §:n 1 momentissa säädetään ainoastaan korjauskehotuksen antamisesta. Työttömyyskassojen osalta puolestaan työttömyyskassalain 59 §:ssä säädetään muun muassa korjauskehotuksen antamisesta ja valtionosuuden epäämisestä.

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonta

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaan liittyen Rahoitustarkastus voi muun muassa kieltää luottolaitosta jatkamasta tai uudistamasta säännösten vastaista markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä. Rahoitustarkastuksella on kielto mahdollisuus myös panttilainauslaitosten eräiden sopimusehtojen osalta. Säännökset sisältyvät LLL 139 §:ään ja panttilainauslaitoksista annetun lain 34 §:ään. Lisäksi AML 7 lukuun sisältyy

säännöksiä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnasta.

Vakuutusvalvontavirastolla on vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten ja vakuutusedustajien toimintaan liittyen käytettävissään samantyyppisiä markkinoinnin ja sopimusehtojen käyttöä koskevia valvontakeinoja kuin Rahoitustarkastuksella. Niistä säädetään VYL 25 luvun 6 §:ssä ja VEdL 34 §:ssä. UlkVYL 60 §:ssä ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 2 §:ssä viitataan VYL:n säännöksiin.

Uhkasakon käyttäminen

Jos valvottava tai muu rahoitusmarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa rahoitusmarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka valvottava laiminlyö noudattaa sääntöjään taikka toimilupansa ehtoja, Rahoitustarkastus voi RataL 24 §:n nojalla uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Uhkasakolla voidaan tietyin edellytyksin velvoittaa myös muun muassa tilintarkastaja täyttämään velvollisuutensa. Tarvittaessa Rahoitustarkastus tuomitsee uhkasakon maksettavaksi.

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnan osalta Rahoitustarkastuksen mahdollisuudesta käyttää uhkasakkoa säädetään LLL 130 §:n 3 momentissa ja luottolaitosten yhteenliittymän valvonnan osalta 174 §:ssä. Uhkasakkoa koskevia säännöksiä on myös RavaL 35 §:ssä, OPL 54 §:ssä, SRL 149 ja 150 §:ssä, panttilainauslaitoksista annetun lain 40 §:ssä, valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/1992) 19 a §:ssä, arvosuusjärjestelmästä annetun lain 32 §:ssä ja AML 7 luvun 1 c ja 2 §:ssä.

Vakuutusvalvontavirasto voi tehostaa vakuutusyhtiölle, vakuutusyhdistykselle, vakuutusedustajalle, vakuutuskassalle tai eläkesäätiölle antamaansa kehotusta tai kieltoa uhkasakolla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Etelä-Suomen lääninhallitus tai markkinaoikeus. Uhkasakkoa koskevat säännökset ovat VYL 25 luvun 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa, UlkVYL 17 §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 44 §:n 2 momentissa ja 84 §:n 2 momentissa,

vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 3 momentissa, VEdL 34 §:n 3 momentissa ja 38 §:n 3 momentissa, vakuutuskassalain 99 §:n 3 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 3 momentissa ja merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa.

Tutkimuksen ilmaisukielto

Tutkimuksen ilmaisukieltoa koskevan RataL 16 §:n perusteella Rahoitustarkastus voi kieltää sitä, joka on läsnä Rahoitustarkastuksen rikoksen tai rikkomuksen tutkimiseksi toimeenpanemassa tarkastuksessa tai jolta Rahoitustarkastus on pyytänyt tietoja tai selvityksiä rikoksen tai rikkomuksen tutkimiseksi, antamasta tarkastuksesta tai pyytämistään tiedoista ja selvityksistä tietoa sille, johon tutkimus kohdistuu, tai muulle henkilölle. Koska säännös liittyy arvopaperimarkkinoiden sisäpiirivalvontaan, vakuutuslainsäädäntöön ei ole ollut tarvetta sisällyttää vastaavaa säännöstä.

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Rahoitustarkastuksella on RataL 18 §:n mukaan mahdollisuus käyttää ulkopuolista asiantuntijaa valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan yhteisön tai säätiön valvonnan kannalta tarpeellisen asian selvittämiseksi.

Vakuutuslainsäädännössä ei ole säädetty Vakuutusvalvontavirastolle vastaavaa yleistä valtuutta ulkopuolisen asiantuntijan käyttämiseen. UlkVYL 43 §:n 2 momentin mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi kuitenkin määrätä erityisen asiantuntijan avustamaan virastoa sen toimittamassa, kolmannen maan vakuutusyhtiötä tai sen tytäryhteisöä koskevassa tarkastuksessa.

Asiamiehen asettaminen

Rahoitustarkastus voi RataL 22 §:n mukaan muun muassa asettaa asiamiehen valvomaan valvottavan toimintaa, jos sen asiain hoidossa on esiintynyt taitamattomuutta, varomattomuutta tai väärinkäytöksiä taikka muu erityinen syy sitä edellyttää. Rahoitustarkastus voi määrätä asiamiehen valvomaan

myös valvottavan omaisuuden rahaksi muuttoa, kun valvottava on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin.

Vakuutusvalvontavirasto voi VYL 25 luvun 7 ja 11 §:ssä, UlkVYL 47 §:n 5 momentissa ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 c §:n 4 momentissa ja 6 d §:ssä säädetyllä tavalla asettaa asiamiehen valvomaan vakuutusyhtiön toimintaa sekä vakuutuskassalain 100 §:ssä ja eläkesäätiölain 68 §:ssä säädetyllä tavalla toimitsijan hoitamaan vakuutuskassan tai eläkesäätiön asioita.

Omaisuuden käytön ja muun toiminnan rajoittaminen

Jos valvottavalle on laissa säädetty vakavaraisuusvaatimus, Rahoitustarkastus voi RataL 20 §:n mukaan tietyin edellytyksin rajoittaa valvottavan voitonjakokelpoisten varojen käyttöä muuhun tarkoitukseen kuin valvottavan vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä muuta varojen jakamista osakkeen- tai osuudenomistajille edellyttäen, että varojen jakaminen voisi vaarantaa tallettajien tai muiden velkojien aseman tai rahoitusmarkkinoiden vakauden taikka muuten aiheuttaa vakavia häiriöitä rahoitusmarkkinoilla. RataL 23 §:n perusteella Rahoitustarkastus voi tietyillä edellytyksillä enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja säilytys- ja hoitopalveluja sekä vastaanottamasta varoja.

Vakuutuslainsäädännössä keskeisiä keinoja rajoittaa omaisuuden käyttöä ovat luovutus- ja panttauskielto. Vakuutusvalvontavirastolla on mahdollisuus kieltää vakuutusyhtiötä, vakuutusyhdistystä, vakuutuskassaa, eläkesäätiötä ja merimieseläkekassaa luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan siten kuin VYL 25 luvun 9—23 §:ssä, UlkVYL 17 §:n 3 momentissa ja 47 §:ssä, TVYL 31 §:ssä, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 c §:ssä, vakuutuskassalain 101 §:ssä, eläkesäätiölain 69 §:ssä ja merimieseläkelain 214 §:ssä säädetään. Vakuutusvalvontavirasto voi myös esimerkiksi kieltää osakkeiden tai takuusuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön siten kuin VYL 4 luvun 10 §:ssä ja TVYL 7 a §:ssä säädetään.

Toimielimen jäsenenä toimimisen kieltäminen

Rahoitustarkastus voi tietyin edellytyksin kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena valvottavassa, jos valvottava on luottolaitos tai sijoituspalveluyritys tai näiden omistusyhteisö taikka rahastoyhtiö, säilytisyhteisö tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö. Kieltämistä koskevat säännökset sisältyvät LLL 40:§:ään, SipaL 43 §:ään, SRL 5 e ja 9 d §:ään ja RavaL 14 §:ään.

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole vastaavaa valtuutta lukuun ottamatta tilanteita, joissa Vakuutusvalvontavirasto toimii viimeksi mainitussa laissa tarkoitettuna koordinoivana valvontaviranomaisena.

Toimiluvan rajoittaminen ja peruuttaminen sekä rekisteristä poistaminen

Rahoitustarkastus voi laissa säädettyin edellytyksin peruuttaa toimiluvan, jonka se on myöntänyt luottolaitokselle, sijoituspalveluyritykselle, rahastoyhtiölle, säilytisyhteisölle tai panttilainauslaitokselle. Toimiluvan peruuttamisen edellytykset vaihtelevat sen mukaan, minkä tyyppisen valvottavan toimiluvasta on kyse. Toimiluvan peruuttaminen voi liittyä esimerkiksi siihen, että toiminnassa on olennaisesti rikottu säännöksiä, määräyksiä tai toimiluvan ehtoja, toimilupaa edellyttävä toiminta on päättynyt tai toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavaa tietoa.

Rahoitustarkastus voi myös tietyin edellytyksin rajoittaa määrääjäksi tai pysyvästi toimiluvan mukaista toimintaa. Rajoittaminen on mahdollista esimerkiksi, jos valvottavan toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vaarantamaan vakavasti rahoitusmarkkinoiden vakautta, maksujärjestelmien häiriötöntä toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua.

Toimiluvan peruuttamista ja toiminnan rajoittamista koskevat säännökset sisältyvät valvottavakohtaisiin lakeihin. Säännöksiä on LLL 28 ja 29 §:ssä, SipaL 24 ja 25 §:ssä, SRL 117 ja 125 §:ssä, panttilainauslaitoksista

annetun lain 5 a §:ssä, UlkLLL 10 §:ssä, UlkSipaL 9 §:ssä ja ja UlkSRL 8 §:ssä. Arvopaperipörssin, optioyhteisön ja arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntää ja peruuttaa valtiovarainministeriö.

Vakuutusvalvontavirasto voi VYL 25 luvun 8 §:n ja UlkVYL 45 §:n mukaan rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos pykälässä säädetty edellytykset täyttyvät. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta toimivalta kuuluu TVYL 6 §:n nojalla kuitenkin valtioneuvostolle.

Vakuutusvalvontavirasto voi tietyin edellytyksin määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 a §:ssä säädetyllä tavalla ja vakuutuskassan toiminnan osittain lopetettavaksi tai kassan purettavaksi vakuutuskassalain 99 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla. Eläkesäätiön toiminnan osittainen lopettaminen tai säätiön purkaminen on mahdollista eläkesäätiölain 67 §:n 4 momentin nojalla. Vakuutusvalvontavirasto voi poistaa vakuutusedustajan rekisteristä VEdL 10 §:ssä säädetyllä tavalla.

Määräystenantovaltuudet

Sekä Rahoitustarkastukselle että Vakuutusvalvontavirastolle on eri valvottavia koskevissa laeissa säädetty oikeus antaa tarkempia määräyksiä kussakin laissa yksilöidystä asioista. Lisäksi Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovaltuuksia on myös liikennevakuutusta koskevissa asetuksissa.

Lisäksi RavaL:ssa säädetään koordinoivan valvontaviranomaisen määräystenantovaltuuksista. Kotimaisena koordinoivana valvontaviranomaisena toimii laissa säädetyn mukaisesti Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto.

RataL:ssa säädetään kahdesta määräystenantovaltuudesta, joista toinen koskee valvontatietojen säännöllistä toimittamista Rahoitustarkastukselle ja toinen liiketapahtumien kirjaamista valvottavan juoksevaan kirjanpitoon. Vakuutusvalvontavirastolla ei ole vastaavia, kaikkiin sen valvottaviin sovellettavia yleisiä määräyksenantovaltuuksia.

Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuuksia on eri laeissa yhteensä yli 80 eri mo-

mentissa ja Vakuutusvalvontaviraston valtuuksia yhteensä yli 160 eri momentissa.

Määräystenantovaltuudet koskevat esimerkiksi valvottavan toiminnan aloittamiseen liittyviä toimia (kuten rekisteröintiä ja toimiluvan hakemista), erilaisten tietojen ja selvitysten laatimista ja toimittamista valvojalle, kirjanpitoa ja tilinpäätöstä, sijoitustoimintaa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, vakavaraisuuden hallintaa, erilaisia yksittäisiä valvottavan toimia (kuten ylikatteen siirtoa ja sisäisiä liiketoimia), asiakasvaroja ja poikkeusoloihin varautumista.

Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa

Rahoitustarkastuksen yhteistyöstä ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa säädetään RataL 5 luvussa. Luvussa säädetään Rahoitustarkastukselle yleinen yhteistyövelvoite Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan viranomaisen kanssa (27 §). Luvussa säädetään myös Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta puuttua ulkomailla toimivan suomalaisen valvottavan tai muun ulkomaisen sivukonttorin toimintaan sen rikkoessa sijaintivaltion lainsäädäntöä (28 §). Niin ikään luvussa säädetään ulkomaan viranomaisen oikeudesta tarkastaa ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa toimintaa yhteistyössä Rahoitustarkastuksen kanssa (29 §) sekä Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta ilmoittaa ulkomaan viranomaiselle, jos ulkomainen valvottava toimii säännösten vastaisesti (30 §). Luvussa säädetään myös markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä erityisestä yhteistyöstä (30 a §), Rahoitustarkastuksen tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ulkomaisiin konsolidointiryhmiin ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymiin kuuluvissa suomalaisissa yrityksissä (31 §) sekä perusteista, joilla Rahoitustarkastus voi kieltäytyä yhteistyöstä ulkomaan viranomaisen kanssa (31 a §). Lisäksi lain 4 §:ssä säädetään Rahoitustarkastuksen tehtäväksi toimia rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiv-

vin 2004/39/EY (jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi*) 56 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena.

Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeudesta ulkomaisen vakuutusyrityksen suomalaisessa emo-, tytär- ja sidosyrityksessä säädetään VYL 26 luvun 15 §:ssä. Samassa pykälässä säädetään lisäksi suomalaisen vakuutusyhtiön ulkomailla olevan emo-, tytär- ja sidosyrityksen tarkastamisesta ja ulkomaan viranomaisen oikeudesta tarkastaa Suomessa tällaisia yrityksiä koskevia tietoja ulkomaan viranomaisen harjoittamaa valvontaa varten. Mainitun luvun 19 §:ssä säädetään lisäksi Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta suorittaa tarkastus Suomessa olevassa ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvassa yrityksessä sekä oikeudesta pyytää ulkomaan viranomaista suorittamaan tarkastus sellaisessa ulkomaisessa rahoitus- ja vakuutusryhmittymässä, johon kuuluu suomalainen vakuutusyhtiö tai yhdistys. Mainitun luvun 20 §:ssä säädetään vastaavasti ulkomaan viranomaisen oikeudesta tarkastaa Suomessa olevaa yritystä, joka kuuluu ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

UlkVYL 15 §:ssä säädetään RataL 29 §:ää vastaavasti ulkomaan valvontaviranomaisen oikeudesta tarkastaa ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön Suomessa olevan edustuston toimintaa.

Lisäksi LLL 72 §:ssä ja RavaL 8 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta sopia ulkomaan viranomaisen kanssa ryhmävalvontaa koskevan valvontavastuun siirtämisestä laissa mainituissa tapauksissa ulkomaan viranomaiselle sekä vastaavasti tällaisen vastuun vastaanottamisesta ulkomaan viranomaiselta. Vastaavia säännöksiä ei ole säädetty vakuutusyhtiöiden osalta.

UlkSipaL:ssa ja UlkSRL:ssa säädetään lisäksi vastaavista ulkomaisten sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden sivuliikkeisiin sovellettavista periaatteista.

UlkLLL:ssa, UlkVYL:ssa, UlkSipaL:ssa ja UlkSRL:ssa säädetään lisäksi samojen yleisten periaatteiden mukaisesti mutta osin eri sisältöisesti ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen aloittamiseen ja lopettamiseen liittyvästä yhteistyöstä sekä ETA-alueen ulkopuolisen valvottavan sivuliikkeen perustamisesta Suomeen ja sen valvonnasta.

Lakeihin ei kuitenkaan sisälly säännöksiä yhteistyöstä ETA-alueen ulkopuolisten valvontaviranomaisten kanssa lukuun ottamatta sitä, että VYL:ssä ja UlkVYL:ssä säädetään erikseen yhteistyöstä Sveitsin viranomaisten kanssa. Lisäksi eri valvottavia koskevissa laeissa on yksittäisiä säännöksiä toimiluvan myöntämiseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ulkomaan viranomaiselle.

Valvonnan kustannusten kattaminen

Rahoitustarkastus

RataL 36 a §:n 1 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja. Rata perii antamistaan luvista ja muista suoritteista toimenpidemaksuja. Rata määrää suoritteiden maksullisuudesta ja maksujen suuruuden. Muutoin toimenpidemaksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992). Tästä muun muassa seuraa, että julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

Rahoitustarkastus julkaisee internet-verkkosivuillaan toimenpidemaksuja koskevan hinnaston (Toimenpidehinnasto 22.2.2007; dnro 2/015/2007). Hinnastossa maksut on ryhmitelty valvottavia koskevien erityislakien mukaisiin ryhmiin. Esimerkiksi luottolaitoksen toimiluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä peritään 14 000 euron toimenpidemaksu.

Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annettussa laissa (1294/2004, jäljempänä *rahoitusvalvontamaksulaki*) säädetään maksuvelvollisista, valvontamaksun määräytymisestä ja maksun perimisestä. Lain 1 §:n mukaan maksuvelvollisia ovat RataL 5 §:ssä tarkoitetut valvottavat, LLL 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat, AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskijat sekä AML 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijat.

Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille. Tämä johtuu siitä, että Rahoitustarkastus on oikeudellisesti osa Suomen Pankkia, ja Rahoitustarkastuksen tuotot ja kulut sisällytetään Suomen Pankin tilinpäätökseen. Valvontamaksun määräämisestä huolehtii Rahoitustarkastus itse.

Valvontamaksu määrätään kalenterivuositain. Valvontamaksu muodostuu perusmaksusta tai suhteellisesta maksusta taikka yhdistetystä perusmaksusta ja suhteellisesta maksusta.

Perusmaksu on laskentayksikköinä (100 euroa) määritelty kiinteä maksu.

Suhteellinen maksu lasketaan valvottavan toiminnan laajuuden perusteella. Toiminnan laajuus määräytyy valvottavan viimeksi päätyneen tilikauden taseen loppusumman tai liikevaihdon, valvottavaa koskevan pääoma-vaatimuksen tai sijoitusrahaston varojen määrän perusteella. Maksuvelvollisen menellään olevan tilikauden aikana tapahtuneet muutokset toiminnan laajuudessa otetaan huomioon silloin, kun kysymys on maksuvelvollisen sulautumisesta toiseen maksuvelvolliseen tai muusta lain 3 §:ssä tarkoitetusta yritysjärjestelystä. Jos esimerkiksi maksuvelvollinen on sulautunut toiseen maksuvelvolliseen, valvontamaksu peritään vain vastaanottavalta yritykseltä, mutta se lasketaan sekä sulautuneen että vastaanottaneen yrityksen yhteenlasketun tilinpäätöksen perusteella.

Perusmaksua maksavista ovat suhteellista maksua velvolliset maksamaan luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja rahastoyhtiöt. Arvopaperipörssin, optioyhteisön ja AML:ssa tarkoitetun selvitysyhteisön valvontamaksu muodostuu ainoastaan suhteellisesta maksusta.

Valvontamaksu eräännyy maksettavaksi Rahoitustarkastuksen määräämänä eräpäivänä, joka voi olla aikaisintaan maksuvelvollisuutta koskevan kalenterivuoden kesäkuun viimeinen päivä. Rahoitustarkastus lähettää maksupäätöksen maksuvelvolliselle vähintään 30 päivää ennen eräpäivää. Jos maksuvelvollisuus alkaa tai päättyy kesken kalenterivuoden, maksu määrätään vain niiltä kalenterikuukausilta, joiden aikana yritys on Rahoitustarkastuksen valvottava tai muu maksuvelvollinen.

Rahoitustarkastuksen valvontamaksua koskevassa asiassa antamaan päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka päätöksestä voi tehdä jatkovalituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valvontamaksun viivästyessä sille peritään korkolaissa säädetty viivästyskorkeus. Maksu on ulosottokelpoinen ilman eri tuomiota tai päätöstä.

Valvontamaksu on veronluonteinen maksu, eikä se täysin vastaa niitä kustannuksia, joita yksittäisestä valvottavasta tai valvottavaryhmästä aiheutuu Rahoitustarkastukselle. Laisa säädetty kertoimet on pyritty mitoittamaan Rahoitustarkastuksen toiminnan jatkuvuuden kannalta turvaaviksi. Tästä syystä valvontamaksut voivat jossain määrin tuottaa ylijäämää. Jos valvontamaksut yhdessä Rahoitustarkastuksen muiden tuottojen kanssa ylittävät Rahoitustarkastuksen talousarvion mukaiset kustannukset yli viidellä prosentilla, on kaikilta maksuvelvollisilta perittäviä valvontamaksuja alennettava samalla suhteellisella määrällä siten, ettei ylite nouse edellä todettua suuremmaksi.

Maksuperusteiden mitoituksen turvaavuudesta huolimatta on mahdollista, etteivät valvontamaksut yhdessä Rahoitustarkastuksen muiden tuottojen kanssa riittäisi kattamaan kaikkia Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvia kustannuksia. Vaikka Rahoitustarkastuksen talousarvio laaditaan tuleva maksukertymä huolellisesti arvioiden, voi uhka alijäämästä syntyä, jos esimerkiksi suuri valvottava aikoo sulautua toisessa ETA-valtiossa olevaan valvottavaan. Rahoitusaliäämän uhatessa Rahoitustarkastuksen on RataL 36 b §:n mukaan viipymättä laadittava suunnitelma alijäämän kattamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Jollei Rahoitustarkastuksen rahoituksen perusteita saada korjattua lainsäädäntöteitse, mahdollinen alijäämä jää viime kädessä Suomen Pankin rahoitettavaksi.

Vakuutusvalvontavirasto

Vakuutusvalvontavirasto on nettobudjetoitu virasto, joka kuuluu valtion tulo- ja menoarvion piiriin. Vakuustarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944, jäljempänä *vakuutusvalvontamaksulaki*) 1 §:n mukaan

Vakuutusvalvontaviraston toiminnasta aiheutuvat menot katetaan valvonta- ja toimenpidemaksuilla.

Vakuutusvalvontaviraston toimenpidemaksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia. Vakuutusvalvontaviraston toimenpidemaksuista säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksessa Vakuutusvalvontaviraston maksullisista suoritteista (1284/2007). Asetus on voimassa vuoden 2009 loppuun. Asetuksessa toimenpidemaksut on jaoteltu maksullisiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin ja muihin maksullisiin suoritteisiin. Maksullinen julkisoikeudellinen suorite on esimerkiksi Vakuutusvalvontaviraston päätös suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiöiden sulautumissuunnitelmaan. Tällaisen päätöksen perusmaksu on 2 640 euroa. Jos päätöksen valmisteluun osallistuneen esittelijän tai muun asiantuntijan työpanos ylittää 30 tuntia, peritään lisämaksua 85 euroa jokaiselta sanotun tuntimäärän ylittävältä tunnilta.

Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksuista säädetään vakuutusvalvontamaksulaisissa. Maksuvelvollisia ovat Vakuutusvalvontaviraston valvottavat. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö määrää valvontamaksujen perusteet Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Valvontamaksujen perusteet muodostuvat kiinteästä perusmaksusta ja siihen lisättävästä suhteellisesta maksusta. Vakuutusvalvontaviraston esityksestä ministeriö voi määrätä yksittäisen valvottavan maksun pääsäännöstä poiketen, jos vakuutuskannan luovutuksen tai muun vastaavan syyn takia säädettyjen perusteiden soveltaminen olisi kohtuutonta.

Valvontamaksut määrätään Vakuutusvalvontaviraston kustannuslaskennan ja valvottavien tilinpäätöstietojen perusteella. Kiinteä perusmaksu määritellään valvottavaryhmittäin. Suhteellisen maksun perusteena ovat lain mukaan vakuutusmaksutulo, sijoitustoiminnan nettotuotto ja vastuuvetko sekä jäsenmaksutulo (työttömyyskassat) ja yrityksen palveluksessa olevien rekisteröityjen henkilöiden lukumäärä (vakuutusedustajat).

Vuoden 2007 valvontamaksujen perusteet ministeriö on määrännyt 18 päivänä joulukuuta 2006 antamallaan päätöksellä (dnro STM/3608/2006). Perusteet ilmenevät liitteenä olevasta taulukosta (taulukko 10). Tau-

lukossa on suhteellisen maksun kohdalla mainittu hakasuluissa Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksuista 27 päivänä joulukuuta 1996 antaman päätöksen (dnro 3/001/2006) mukaiset laitoskohtaiset prosenttiosuudet vakuutusmaksutulosta, vastuuvelasta ja taseen loppusummasta. Vakuutusasiemiehiltä ei peritä valvontamaksua.

Vakuutusvalvontavirasto tekee sosiaali- ja terveysministeriölle marraskuun loppuun mennessä esityksen seuraavan vuoden valvontamaksujen perusteiksi. Ministeriön päätettyä maksuperusteista Vakuutusvalvontavirasto määrää niiden pohjalta laitoskohtaiset valvontamaksut saman vuoden joulukuussa. Valvontamaksu erääntyy valvottavien maksettavaksi seuraavan tammikuun lopussa.

Jos poikkeuksellisesti valvontamaksut yhdessä muiden tuottojen kanssa eivät odottamattomasta ja ennalta arvaamattomasta syystä riitä kattamaan Vakuutusvalvontaviraston kuluja, valvontamaksuja voidaan tarkistaa suoritusvuoden aikana.

Viivästyneelle valvontamaksulle peritään korkolaissa säädetty viivästyskorko. Valvontamaksu viivästyskorkoineen on ulosottokelpoinen ilman eri tuomiota tai päätöstä. Valvontamaksuperusteiden määräämistä koskevaan ministeriön päätökseen ja Vakuutusvalvontaviraston päätökseen laitoskohtaisista valvontamaksuista voidaan hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Euroopan unionin sääntely

Luottolaitosdirektiivin 4 artiklan 4 kohdassa säädetään toimivaltaisen viranomaisen määritelmästä. Toimivaltaisilla viranomaisilla tarkoitetaan kansallisia viranomaisia, joilla on lain tai muun säädöksen perusteella toimivalta valvoa luottolaitoksia. Direktiivi perustuu kotivaltiovalvonnan periaatteeseen, jonka mukaan sen valtion viranomainen, jossa luottolaitoksen toimilupa on myönnetty, vastaa myös luottolaitoksen toisessa jäsenvaltioissa olevien sivukonttoreiden valvonnasta.

Vakuutusyhtiöiden valvonnan osalta toimivaltaisista viranomaisista säädetään pääosin luottolaitosdirektiiviä vastaavasti henkivakuutuksesta annetussa Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/83/EY, jäljempänä *henkivakuutusdirektiivi*, muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa ensimmäisessä neuvoston direktiivissä 73/239/ETY, jäljempänä *ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi*, muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta annetussa toisessa neuvoston direktiivissä 88/357/ETY, jäljempänä *toinen vahinkovakuutusdirektiivi*, ja muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 92/49/ETY, jäljempänä *kolmas vahinkovakuutusdirektiivi*. Valvontaa koskevia säännöksiä sisältyy niin ikään muun muassa vakuutusyritysten lisävalvonnasta annettuun Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiiviin 98/78/EY, jäljempänä *vakuutusyritysten lisävalvontadirektiivi*, sekä finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2002/87/EY, jäljempänä *rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettu direktiivi*. Viittauksia toimivaltaiseen viranomaiseen ja sen tehtäviin sisältyy lisäksi useisiin arvopaperimarkkinoita koskeviin direktiiveihin, joista merkittävimmät ovat rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi sekä sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston di-

rekhtiivi 2003/6/EY, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttödirektiivi*.

Lisäksi Euroopan unionin neuvostossa on parhaillaan valmisteltavana vakuutusyhtiödirektiivien uudistamishanke (niin sanottu Solvenssi II), jossa säädettäisiin yhtenäisesti kaikkien vakuutusyhtiöiden valvonnasta useilta osin luottolaitosdirektiiviä vastaavasti.

Mainituissa direktiiveissä ei säädetä esimerkiksi kansallisten toimivaltaisten viranomaisten lukumäärästä tai hallinnollisesta asemasta, vaan ne on jätetty täysin kansallisen harkinnan varaan. Direktiiveissä ei säädetä myöskään yhtenäisesti toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä tai toimivaltuuksista. Ne sisältävät kuitenkin lukuisia viittauksia toimivaltaisen viranomaisen yksittäisiin tehtäviin ja erityisesti arvopaperimarkkinavalvonnan osalta myös yksittäisiin valvontavaltuuksiin.

Euroopan unionin tasolla ei ole nähty tarpeelliseksi pyrkiä keskittämään rahoitusmarkkinavalvontaa yhteisten monikansallisten elinten hoidettavaksi, vaan rahoitusmarkkinoiden toimintakyky ja vakaus on katsottu ainakin toistaiseksi voitavan turvata riittävällä kansallisten viranomaisten yhteistyöllä. Ecofin-neuvosto päätti kuitenkin jo vuonna 2002, että vaihtoehtoisia järjestelyjä riittävän valvonnan varmistamiseksi Euroopan unionin rahoitusmarkkinoilla tulee selvittää. Vaihtoehtojen tulisi ottaa huomioon muun muassa läheisyperiaate sekä olla puolueettomia suhteessa rahoitusmarkkinoiden valvontaa, sääntelyä ja vakautta koskeviin kansallisiin ratkaisuihin. Näiden vaatimusten lähtökohtana on, että valvontaviranomaisen tulee olla mahdollisimman lähellä valvottavia ja että rahoitusjärjestelmän kriiseillä on vaikutusta julkiseen talouteen. Tämän jälkeen finanssivalvontaan liittyviä kysymyksiä on käsitelty useissa eri yhteyksissä ja työ jatkuu edelleen. Mahdollisesti ehdotettavien toimien toteutuminen kestää kuitenkin vielä useita vuosia.

EY:n perustamissopimuksen 109 artiklassa määrätään, että kansallisen lainsäädännön on oltava sopusoinnussa perustamissopimuksen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön kanssa. Kansallista rahoitusvalvontaa koskevista lainsäädäntöhankkeista on kuultava Euroo-

pan keskuspankkia EY:n perustamissopimuksen 105 artiklan ja sen soveltamista koskevan neuvoston päätöksen 98/415/EY nojalla. Kuulemisen tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kansallinen lainsäädäntö on sopusoinnussa perustamissopimuksen kanssa.

Ruotsi

Ruotsin finanssivalvontaviranomainen (*Finansinspektionen*, jäljempänä *FI*) on perustettu vuonna 1991 ja se valvoo luotto-, vakuutus- ja arvopaperimarkkinoilla toimivia yrityksiä. FI:n talousarvio vuodelle 2007 on noin 24,9 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 260. FI toimii sekä vakavaraisuus- että menettelytapavalvontaviranomaisena. Finanssivalvontaviranomaisen pääasiallisena tehtävänä on edistää rahoitusjärjestelmän tehokkuutta ja vakautta sekä samalla taata tehokas kuluttajansuoja. Keskuspankki vastaa maksujärjestelmien yleisvalvonnasta.

FI toimii Ruotsin valtiovarainministeriön hallinnonalalla ja on vastuussa ministeriölle. FI:n toimintaa johtaa pääjohtaja. FI:ssa on kymmenjäseninen hallitus, jonka jäsenet nimittää Ruotsin hallitus. Hallituksen puheenjohtajana toimii FI:n organisaation ulkopuolelta valittu puheenjohtaja. Varapuheenjohtaja on yleensä keskuspankin edustaja mutta muuten hallituksen jäsenet edustavat eri yhteiskunnallisia tahoja kuten tutkimusta ja tuomioistuineläimistöä. Pääjohtaja ei kuulu hallitukseen. FI:n toiminta on jaettu kolmeen osastoon, jotka ovat vastuussa menettelytapavalvonnasta, vakavaraisuusvalvonnasta ja oikeudellisista asioista. Oikeudellisen osaston vastuulle kuuluu esimerkiksi FI:lle osoitetusta sääntelytehtävästä huolehtiminen.

FI on vuodesta 1999 lähtien muodollisesti pankkien ja vakuutusyhtiöiden toimilupaviranomainen, mutta periaatteellisissa kysymyksissä päätökset tekee maan hallitus. Valvontaviranomaisella on sanktiovalta havaitessaan rikkomuksia valvottavien toiminnassa. Sillä on myös oikeus antaa valvottavilleen määräyksiä. FI:n hallitus päättää valvottavien ylimääräisen yhtiökokouksen kutumisesta koolle, periaatteellisissa ja painoarvoltaan suurista luvista ja kielloista sekä ilmoituksen tekemisestä Ruotsin hallitukselle vakuutus-

yhtiön toimiluvan peruuttamisesta. FI tehtäviin kuuluu myös valtioneuvoston avustaminen lausunnoilla ja selvityksillä sekä toimiminen sihteeristönä kirjanpitolautakunnalle (*Bokföringsnämnden*) ja talletussuojarahastolle (*Insättningsgarantinämnden*). Valvontaviranomaisen tulee toimia yhteistyössä kilpailuviraston, keskuspankin, talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston kanssa sekä hoitaa valmiustehtäviä. Valvontaviranomainen vastaa myös rahoitus- ja vakuutusmarkkinoista ja luottolaitoksista laadittavista tilastoista.

FI:n toiminta rahoitetaan valvottavilta kerättäviltä valvontamaksuilla ja lupamaksuilla. Valvontamaksu kattaa suurimman osan FI:n toiminnasta, vaikka rahoitus hoidetaankin ikään kuin kiertotietä valtion talousarvion kautta. Tässä tarkoituksessa FI:lle osoitetaan vuosittain määräraha valtion talousarviosta. Valvontaviranomainen puolestaan kerää valvottaviltaan vuosittain valvontamaksuja, jotka se siirtää takaisin valtionkassaan. Valvontamaksuilla katetaan muun muassa FI:n sääntelykustannukset sekä valvonnasta aiheutuvat kustannukset. Lupamaksuista saatavien varojen käytöstä FI määrää itsenäisesti. Niillä katetaan toimilupien myöntämisestä ja muiden ilmoitusten hyväksymisestä aiheutuvat kustannukset.

Tarkemmat säännökset valvontamaksuista sisältyvät asetukseen (Förordning om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet; 2002:1042). Asetuksessa valvottavat jaetaan harjoittamansa toiminnan mukaisiin ryhmiin. Asetuksessa on yleensä säädetty maksun enimmäis- ja vähimmäismäärä kussakin ryhmässä. Eräiden valvottavien, kuten vakuutusmeklarien, valvontamaksun määrä on asetuksen mukaan kiinteä.

Muun muassa pankki-, rahoitus-, sijoituspalvelu-, vakuutus- ja pörssitoimintaa harjoittavien valvottavien valvontamaksujen enimmäismäärä perustuu valvottavan taseen loppusummaan. Pankeilla valvontamaksujen enimmäismäärä on 0,04 prosenttia taseen ensimmäiseltä miljardilta kruunulta; 0,03 prosenttia välillä 1—10 miljardia kruunua; 0,006 prosenttia välillä 10—60 miljardia kruunua ja 0,0055 prosenttia taseen yli 60 miljardilta kruunulta. Vakuutusyhtiöiden kohdalta valvontamaksujen enimmäismäärä

on seuraava: 0,1 prosenttia taseen 0—0,5 miljardilta kruunulta; 0,075 prosenttia välillä 0,5—1,0 miljardia kruunua; 0,04 prosenttia välillä 1—2 miljardia kruunua ja 0,01 prosenttia taseen yli 2 miljardilta kruunulta. Rahastoyhtiöiden valvontamaksujen enimmäismäärä on 0,02 prosenttia hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä. Mainittujen valvottavaryhmien valvontamaksujen vähimmäismäärät ovat 3 000—20 000 kruunua.

FI on tehnyt ehdotuksen asetuksen uudistamisesta muun muassa siten, että ryhmitteilyä yksinkertaistetaan jossain määrin ja että taseen loppusummaan perustuvasta porrastuksesta luovutaan (Förslag till ny modell för tillsynsavgifter; 2006-12-01). Esimerkiksi pankkien ja vakuutusyhtiöiden valvontamaksujen enimmäismäärä olisi ehdotuksen mukaan 0,004 prosenttia taseen loppusummasta.

Tanska

Tanskassa finanssivalvontaviranomainen (*Finanstilsynet*, jäljempänä *FT*), valvoo rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden toimintaa. Se toimii sekä säädösten valmistelijana että niiden noudattamisen valvontaviranomaisena. FT:n talousarvio vuodelle 2007 on noin 18,9 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 200. Valvontatoimi sisältää sekä rahoitus- ja vakuutusalan yritysten, kuten luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden, eläkerahastojen, vakuutusmeklareiden ja sijoitusrahastojen, valvonnan että arvopaperimarkkinoiden valvonnan. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat myös arvopaperivälittäjät, julkiset markkinapaikat, selvitysyhteisöt ja arvopaperikeskus. Valvontaviranomaisen tavoitteena on ylläpitää luottamusta rahoitussektoriin sekä myötävaikuttaa sen kykyyn suoriutua tehtävistään.

FT toimii erillään keskuspankista. Yhteistyö näiden välillä on toteutettu perustamalla neuvosto, joka tekee päätökset yleisissä valvontaan liittyvissä asioissa sekä erityiskysymyksissä silloin, kun niillä on merkittäviä vaikutuksia yksittäisille finanssialan yrityksille. Neuvosto laatii määräysten antoa koskevia ohjeita FT:lle. Neuvostossa on kahdeksan jäsentä, jotka nimittää keskuspankki, talous- ja elinkeinoministeriö, kuluttajat ja merkittävät rahoitus- ja talousalaa edustavat

tahot. Vuonna 2005 FT teki kaksi yhteistyösopimusta, toisen keskuspankin kanssa ja toisen valtiovarainministeriön kanssa. Jälkimmäisen tarkoituksena on edistää rahoitusmarkkinoiden vakautta tietojen vaihdon, konsultaatioiden ja yhteistyökomiteassa toteutettavan yhteistyön kautta. Keskuspankin kanssa tehdyllä sopimuksella tähdätään osapuolten yhteistyön laajentamiseen ja sen laadun parantamiseen. Yhteistyösopimusta on täydennetty rahoitusmarkkinoiden vakautta, maksu- ja selvitysjärjestelmiä sekä tilastoja koskevilla pöytäkirjoilla.

FT toimii talous- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla, jolle se on myös vastuussa. Valvontaviranomaisen pääjohtaja solmii vuosittain ministeriön kanssa FT:n toimintaa koskevan sopimuksen. Edellä mainitun neuvoston lisäksi FT:n alaisuudessa toimii vakuutusneuvosto (*Forsikingsrådet*), jonka tehtävänä on antaa lausuntoja laajakantoisissa tai periaatteellisesti merkittävissä vakuutusalan kysymyksissä ja uudistuksissa. Ministerillä ei ole valtuutta antaa FT:lle toimintaohjeita, lukuun ottamatta tiettyjä sääntelyn antamiseen liittyviä kysymyksiä. Ministeri voi kuitenkin pyytää valvontaviranomaista tutkimaan jotakin tiettyä asiaa. FT:n tulee pyytää lisävaltuuksia ministeriöltä, jos sen omien toimivaltuuksien ylittäminen on tarpeellista tehtävien hoitamiseksi. Tällainen mandaatti voitaisiin tarvita esimerkiksi tilanteessa, jossa valvontaviranomaisen olisi välttämätöntä ottaa valvottava haltuunsa sen konkurssin välttämiseksi.

FT:n toiminta on jaettu 14 yksikköön. Pääjohtaja vastaa toiminnan päivittäisestä johtamisesta, strategisesta suunnittelusta ja resurssien allokoinnista ja on vastuussa ministerille. Tanskassa ei ole erillistä valvontaviranomaista koskevaa lainsäädäntöä, vaan sen valtuuksista säädetään pankki- ja vakuutuslainsäädännössä.

Varsinaisen valvonnan lisäksi FT myöntää toimiluvat pankki-, vakuutus- ja arvopaperimarkkinoilla toimiville yhteisöille, kerää ja jakaa tietoa rahoitussektorin olosuhteista, antaa neuvoja avustamilleen ministeriölle ja valiokunnille sekä ylläpitää avointa vuoropuhelua yhtiöiden ja järjestöjen kanssa. FT toimii myös vakuutusneuvoston, rahastoneuvoston (*Fondsrådet*), eläkemarkkinaneuvoston

(*Pensionsmarkedsrådet*), sekä vakuutusvälittäjien valiokunnan (*Forsikringsmæglerudvalget*) sihteeristönä.

FT:n pankkilainsäädännön mukaisia toimivaltuuksia ovat muun muassa pankkitoimintaa koskevien tarkempien määräysten antaminen sekä ilmoituksen tekeminen poliisille tai syyttäviviranomaiselle esitutkintaa varten rikoslaissa tai valvontalainsäädännössä rangaistavaksi säädetystä teosta. Se voi myös tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta, jos toimintaa ei ole aloitettu tai se on keskeytetty tai Jos luottolaitos rikkoo törkeästi tai toistuvasti lakia tai lain nojalla annettuja määräyksiä. Lisäksi valvontaviranomaisella on oikeus tehdä konkurssihakemus, jos luottolaitos on maksukyvytön, sekä antaa maksukielto, jos tallettajien etu sitä vaatii. FT voi myös määrätä sakkorangaistuksen muun muassa luottolaitoksen edustajille, jos nämä laiminlyövät laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämisen määräajassa ja asettaa uhkasakon lain nojalla antamiensa määräysten tehosteeksi. Se voi myös kieltää pankin omistajalta äänioikeuden käytön.

Arvopaperimarkkinoista annetussa laissa valvontaviranomaiselle säädettyjä valtuuksia ovat muun muassa määräysten antaminen laissa tarkoitetuissa tilanteissa, ilmoituksen tekeminen poliisille tai syyttäviviranomaiselle esitutkintaa varten rikoslaissa tai valvontalainsäädännössä rangaistavaksi säädetystä teosta sekä toimiluvan peruuttaminen, jos toimintaa ei ole aloitettu tai se on keskeytetty tai valvottava rikkoo törkeästi tai toistuvasti lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka valvottavan johto ei ole sopiva tehtävään. Valvontaviranomainen voi myös määrätä sakkorangaistuksen esimerkiksi valvottavan edustajille, jos nämä laiminlyövät laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämisen määräajassa, sekä kieltää äänioikeuden käytön sellaiselta valvottavan omistajalta, joka estää valvottavaa toimimasta asianmukaisesti. Jos yksityis- tai oikeushenkilö ei täytä lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisia velvollisuuksiaan, valvontaviranomainen voi antaa asianomaiselle määräyksen asiantilan muuttamisesta. Se voi myös julkistaa antamansa määräyksen ja poistaa arvopaperin pörssistä, jos se katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi. Lisäksi valvontaviranomainen voi

antaa todisteiden hukkaamiskiellon ja vaatia todisteiden toimittamista sille kurssimanipulaatio- ja sisäpiiritiedon väärinkäyttöepäilyn yhteydessä.

FT:n talousarvio sisältyy valtion talousarvioon. FT nostaa rahat valtiolta, mutta korvaa ne sille valvottavilta keräämillään maksuilla. Näin ollen toiminnan lopullisina rahoittajina toimivat rahoitusmarkkinoilla toimivat yritykset.

Valvontamaksuja koskevat säännökset sisältyvät Tanskan rahoitustoimintalakiin (Lov om finansiell virksomhed; 1045 af 22/08/2007). Lain 361 ja 362 §:ssä tarkoitettujen valvottavien valvontamaksu muodostuu ainoastaan kiinteästä maksusta. Esimerkiksi arvopaperikeskuksen valvontamaksu on 1 840 000 kruunua. Sen sijaan pankkien ja eräiden muiden rahalaitosten yhteinen osuus valvontakustannuksista on lain 363 §:ssä määritelty 49,4 prosentiksi FT:n kustannusten ja 361 ja 362 §:n perusteella saatujen maksujen erotuksesta. Rahalaitosten kesken valvontamaksu jaetaan niiden velka- ja takuositoumusten yhteismäärän perusteella. Valvontamaksun vähimmäismäärä on 2 000 kruunua. Henkivakuutusyhtiöiltä ja eläkekasvoilta kerättävä maksu on puolestaan 18,3 prosenttia edellä tarkoitettua erotuksesta. Näiden valvottavien kesken maksu jaetaan puoleksi vakuutusmaksutulon ja puoleksi taaseen perusteella. Vähimmäismäärä on 2 000 kruunua. Vahinkovakuutusyhtiöiden maksu on 14,7 prosenttia edellä tarkoitettua erotuksesta. Vahinkovakuutusyhtiöiden kesken maksu määräytyy vakuutusmaksutulon ja korvausmenon perusteella.

Norja

Norjan finanssivalvonta uudistettiin 1986, jolloin finanssimarkkinoiden valvonta keskitettiin uudelle organisaatiolle (*Kredittilsynet*, jäljempänä *KT*). Norja oli ensimmäinen pohjoismaa, jossa finanssimarkkinoiden valvonta yhdistettiin yhdelle valvontaorganisaatiolle. KT:n talousarvio vuodelle 2007 on noin 23,1 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 212. Finanssivalvontaviranomainen valvoo luotto-, pääoma- ja vakuutusmarkkinoilla toimivia yrityksiä vastaavalla tavalla kuin Ruotsin ja Tanskan valvontaviranomaiset.

Valvonnan piiriin kuuluvat myös tilintarkastajat, kirjanpito- ja perintätoimistot sekä kiinteistövälittäjät. Vuonna 2005 finanssivalvontaviranomaisen valvonnan piiriin tuli pörssilistattujen norjalaisten yritysten IFRS-tilinpäätösten valvonta.

KT:n päämääränä on turvata rahoituslaitosten ja rahoitusmarkkinoiden vakaa ja tehokas toiminta sekä suojata yhteiskunnan ja kuluttajien intressejä. Viranomaisen päämääränä on myös varmistaa markkinoiden toiminnan kannalta relevantin lainsäädännön tarkoituksenmukaisuus. Valvonta- ja seurantatehtävän lisäksi KT osallistuu säädösvalmisteluun sekä toimii toimilupaviranomaisena. KT voi käyttää valvonnassaan valvottavan tiloissa tapahtuvia tarkastuksia ja etävalvontaa. KT valvoo myös makrotalouden muutoksia ja kehitystä.

Norjan suurkäräjät (Storting) hyväksyy KT:n talousarvion hallituksen esityksestä. KT:n kulut katetaan kokonaisuudessaan valvottavilta kerättävillä maksuilla, joiden suuruus perustuu niihin kohdistuvan valvonnan laajuuteen. KT on itsenäinen hallintoviranomainen. Se toimii erillään keskuspankista ja se kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan. KT antaa päätöksiä ja lausuntoja itsenäisesti. Valtiovarainministeriö on siirtänyt sille itsenäistä päätäntävaltaa useissa kysymyksissä.

KT:tä johtaa viisijäseninen KT:n ulkopuolisista henkilöistä koostuva hallintoneuvosto, jota täydentää kaksi työntekijöitä edustavaa jäsentä silloin, kun käsiteltävä on valvontaviranomaisen sisäiseen hallintoon liittyviä asioita. Jäsenet nimittää valtionjohto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Keskuspankilla on hallintoneuvostossa edustaja, jolla on oikeus käyttää puheenvuoroja ja tehdä esityksiä mutta ei oikeutta äänestää. Hallintoneuvoston puheenjohtaja raportoi KT:n toiminnasta valtiovarainministeriölle ja parlamentille. Päivittäisestä johtamisesta vastaa pääjohtaja, jonka valtiovarainministeriö nimittää kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Pääjohtajaa tukee työsään johtoryhmä, johon kuuluu neljä varajohtajaa, lakiasiaintohtaja ja viestintäjohtaja. Toiminta on organisoitu kolmeen valvontaosastoon, jotka ovat finanssi- ja vakuutusvalvonta, tilintarkastusvalvonta ja pääomamarkkinavalvonta sekä hallinto-osastoon ja tuki-

toimintoihin. Osastot on jaettu edelleen pienemmiksi yksiköiksi, jotka keskittyvät kukin tietyn tehtävän hoitamiseen.

Vuonna 2005 perittiin luottolaitoksilta valvontamaksuina 0,0022 prosenttia taseen loppusummasta, vakuutusyhtiöiltä 0,0291 prosenttia vakuutusmaksutulosta, sijoituspalveluyrityksiltä 0,1500 prosenttia liikevaihdosta ja rahastoyhtiöiltä 0,0025 prosenttia hallinnoitujen rahastojen arvosta.

Islanti

Islannin rahoitusmarkkinavalvontaviranomainen (*Fjarmalæfirlitid*, jäljempänä *FME*) on perustettu vuonna 1999. FME toimii menettelytapavalvontaviranomaisena koko rahoitussektorilla. Se valvoo muun muassa liike- ja säästöpankkeja, vakuutusyhtiöitä, arvopaperitoimintaa harjoittavia yrityksiä, rahastoyhtiöitä, pörssiä ja eläkerahastoja. Rahoitusmarkkinoiden vakautta valvoo keskuspankki. FME:n tavoitteena on edistää vakaiden rahoitusmarkkinoiden toimintaa huolehtimalla markkinoiden yhtenäisistä perusteista sekä menettelytapojen lainmukaisuudesta. FME on itsenäinen hallinnollinen valvontaviranomainen, joka on kauppaministeriön alaisuudessa. Sen tulee raportoida ministeriölle toiminnastaan vuosittain. Kauppaministeri raportoi FME:n toiminnasta edelleen parlamentille.

FME:tä johtaa kolmijäseninen hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa FME:n toimintaa ja sen suorittamia operaatioita. Kaikki laajakantoiset asiat tulee alistaa hallintoneuvoston hyväksyttäväksi. Se myös nimittää pääjohtajan, joka on vastuussa finanssivalvontaviranomaisen päiväisestä johtamisesta. Hallintoneuvoston nimittää kauppa-ministeri neljäksi vuodeksi kerrallaan. Keskuspankki nimittää kuitenkin yhden jäsenen. FME:n toiminta rahoitetaan kokonaisuudessaan valvottavilta kerättävillä maksuilla.

FME:n toiminta on jaettu neljään operatiiviseen yksikköön ja tukitoiminnoista vastaavaan yksikköön, jotka ovat pääjohtajan valvonnan alaisia. Tämä päättää tehtävien jaosta yksiköiden välillä. Pääjohtaja voi myös delegoida osan tehtävistään yksiköiden päälli-

köille tai varapääjohtajalle. FME:n valvontavelvollisuuksien toteuttamiseksi FME:n toimivaltaan kuuluu muun muassa valvottavien tiloissa tehtävien tarkastusten suorittaminen. Lisäksi se tarkastaa valvottavien vuosikirjanpitoa ja velvoittaa valvottavat toimittamaan sille tietoja, jotka ovat tarpeen valvonnan suorittamiseksi. Jos valvottava ei toimita pyydettyjä tietoja, FME voi määrätä maksettavaksi sakkoja, kunnes tiedot toimitetaan. Päivittäisen sakon suuruus voi vaihdella 10 000—1 000 000 kruunun välillä (noin 100—100 000 euroa). Jos valvottava rikkoo toiminnassaan muita FME:n määräyksiä, voi sakon suuruus vaihdella 10 000—2 000 000 kruunun välillä.

Saksa

Saksan finanssivalvonta uudistettiin vuonna 2002, jolloin yhdistetty valvontaviranomainen *Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht* (jäljempänä *BaFin*) aloitti toimintansa. BaFin valvoo koko rahoitusmarkkinakenttää. Siihen on yhdistetty kaikki entiset rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomaiset Kaikkien entisten valvontaviranomaisten organisaatioiden oikeudet ja velvollisuudet siirtyivät sellaisinaan BaFinille.

Finanssivalvontaviranomaisen tehtäviin kuuluu sekä vakavaraisuus- että markkinavalvonta. Sillä on myös sijoittajan- ja kuluttajansuojaan liittyviä tehtäviä. BaFinin yleisenä tavoitteena on turvata vakaat ja kilpailukykyiset rahoitusmarkkinat ja samalla turvata sijoittajien ja vakuutusentottajien luottamus järjestelmään. BaFin valvoo myös markkinatoimijoiden menettelyn sääntöjen mukaisuutta. BaFinin pankkivalvonnan tavoitteena on huolehtia luottolaitosten toimintakyvystä ja talletusten suojasta ottaen huomioon kokonaistaloudellisen vakauden vaatimukset. Keskuspankki osallistuu kuitenkin olennaisesti pankkivalvontaan, sillä se harjoittaa jatkuvaa tarkkailua esimerkiksi tekemällä valvottavan tiloissa tarkastuksia sekä arvioimalla tilintarkastajien raportteja ja vuositilinpäätöksiä. BaFinin on pyydetävä keskuspankin konsultaatiota ensin mainitun antaessa toimivaltaansa kuuluvaa sääntelyä. Finanssivalvontaviranomaisen ja keskuspankin

yhteistyön koordinoimiseksi on perustettu erillinen foorumi (*Forum für Finanzmarkt-aufsicht*), joka neuvoo osapuolia sellaisissa integroitua markkinavalvontaa koskevissa kysymyksissä, jotka ovat tärkeitä rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta. Valtiovarainministeri voi halutessaan osallistua foorumin työskentelyyn. Foorumin puheenjohtajana toimii BaFinin edustaja.

BaFin toimii valtiovarainministeriön alaisuudessa. BaFinin kaksi johtoelementiä ovat hallintoneuvosto ja pääjohtaja. Hallintoneuvosto valvoo BaFinin toimintaa ja antaa neuvoja joidenkin tehtävien toteuttamisessa. Hallintoneuvosto hyväksyy myös BaFinin talousarvion, joka rahoitetaan kokonaisuudessaan valvottavilta kerättävillä maksuilla. Valtiovarainministeriö nimittää hallintoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä näiden lisäksi kaksi muuta jäsentä. Talousministeriö ja oikeusministeriö nimittävät kumpikin yhden jäsenen. Hallintoneuvostossa on myös viisi parlamentin edustajaa. Luottolaitokset, vakuutusyhtiöt ja sijoituspalveluyritykset ovat myös edustettuina. BaFinin jokapäiväistä toimintaa johtaa pääjohtaja, joka määrittelee sisäisen toiminnan organisaation ja on velvollinen säännöllisesti raportoimaan hallintoneuvostolle BaFinin toiminnasta. Finanssialan asiantuntijoista koostuva lautakunta toimii neuvonantajana asioissa, jotka liittyvät BaFinin valvontavollisuuksiin (*Fachbeirat der BaFin*). Lisäksi se avustaa valvontamenettelyjen kehittämisessä. BaFinin hallintoelimiin kuuluu myös arvopaperikomitea (*Wertpapierrat der BaFin*), neuvoantava vakuutuskomitea (*Versicherungsbeirat der BaFin*), ja komitea, joka valvoo esimerkiksi sellaisia tilanteita, joissa BaFin ottaa valvottavan toiminnan haltuunsa (*Übernahmebeirat der BaFin*). Muutoksenhakukomitea (*Widerspruchsausschuss der BaFin*) käsittelee BaFinin toimenpiteistä johdettavat valitukset.

BaFinin toiminta on jaettu kolmeen osastoon, jotka vastaavat pankki-, vakuutus- ja arvopaperivalvonnasta. Lisäksi BaFinissa on kolme yksikköä, jotka käsittelevät sektorirajat ylittäviä asioita. Yksi näistä yksiköistä keskittyy kuluttajansuojaan ja eläkkeisiin liittyviin tuotteisiin. Kansainvälinen yksikkö käsittelee sellaisia rahoitusmarkkinoita kos-

kevia kysymyksiä, joilla on merkitystä useammalla sektorilla. Kansainvälinen yksikkö vastaa myös BaFinin edustuksesta muun muassa Euroopan arvopaperivalvojien komiteassa ja muissa kansainvälisissä yhteyksissä. Kolmas, sektorirajat ylittävä yksikkö keskittyy oikeudellisiin asioihin. Tässä yksikössä toimii myös erikoisryhmä, joka käsittelee rahanpesutapauksia.

BaFin myöntää ja peruuttaa pankkien ja muiden valvottavien toimiluvat. Sillä on myös oikeus määrätä erityistarkastus tehtäväksi valvottavissaan niiden johtamisen ja taloudellisen aseman selvittämiseksi. Jos valvottavalla on vakavaraisuusongelmia, BaFinilla on oikeus keskeyttää valvottavan toiminta kunnes asia on selvitetty. BaFin voi vaatia valvottavan johdon vaihdettavaksi, jos toimiva johto ei täytä luotettavuus- ja sopivuusvaatimuksia. BaFinilla on myös yleinen valtuus puuttua sellaisiin rahoitusalan rakennjärjestelyihin, jotka voivat uhata talletusten ja muiden varojen turvallisuutta, vaikuttaa kielteisesti liiketoimien hoitoon tai aiheuttaa vakavia häiriöitä kansantaloudelle. BaFin hyväksyy myös valvottavan tilintarkastajat.

BaFinilla on oikeus pyytää tietoja kaikista luottolaitosten liiketoimintaan liittyvistä asiakirjoista, kirjanpidosta ja pöytäkirjoista. Sen edustajilla on myös oikeus osallistua yhtiökokouksiin ja käyttää kokouksissa puheenvuoroja. BaFin voi määrätä luottolaitoksen kutsumaan koolle yhtiökokouksen tai muun toimielimen käsittelemään ilmoittamaansa asiaa. Erityistilanteissa BaFin voi rajoittaa luottolaitoksen voitonjakoa tai antolainauksia ja se voi kieltää vapaana olevien varojen sijoittamisen, jos luottolaitos ei ole määräajassa korjannut BaFinin havaitsemaa puutetta. BaFin voi myös määrätä enintään 25 000 euron suuruisen maksun, jos luottolaitos on jättänyt noudattamatta annettuja ohjeita ja määräyksiä tai BaFinille ei ole annettu tietoja luottolaitoksen puutteellisesta tai virheellisestä toiminnasta. Arvopaperikauppalain rikkomisesta BaFin voi määrätä maksun, jonka suuruus voi vaihdella 50 000—1 000 000 euroon. Maksun suuruuteen vaikuttaa muun muassa se, onko kyseessä julkinen vai suunnattu anti, valvontaviranomaisen harhaanjohtaminen tai yrityksen harhaanjoht-

tava markkinointi. Sisäpiirikaupoista seuraa BaFinin tekemä rikosilmoitus.

Iso-Britannia

Isossa-Britanniassa on vuodesta 1997 lähtien ollut yhdistetty yhden valvontaviranomaisen malli (*Financial Services Authority*, jäljempänä *FSA*). Valvontatoimi koskee koko finanssisektoria (luottolaitokset ja vakuutus- ja sijoitustoiminta). Poikkeuksena ovat lunastustarjoukset sekä rahoitusinformaatio- ja hallintomalliasiat, jotka kuuluvat erityisviranomaisten toimivaltaan. Valvontaviranomaisen tehtäviä on laajennettu vuonna 2004 käsittämään asuntomarkkinoiden sääntely ja 2005 vakuutusmarkkinoiden sääntely. Keskuspankin vastuulla on rahoitusjärjestelmän yleinen vakaus erityisesti maksujärjestelmien osalta. Valtiovarainministeriö vastaa sääntelyn institutionaalista rakenteesta sekä lainsäädännöstä. Keskuspankin, FSA:n ja valtiovarainministeriön välillä solmittiin vuonna 1997 yhteistyöpöytäkirja, jolla luotiin kehys osapuolten yhteistyölle järjestelmän vakauden turvaamiseksi.

Valvontaviranomaisen tehtävänä on ylläpitää luottamusta rahoitusjärjestelmään, edistää yleisön tietämystä rahoitusjärjestelmästä, varmistaa tarkoituksenmukainen kuluttajansuojat ja vähentää mahdollisuuksia käyttää rahoitusjärjestelmää rikolliseen toimintaan.

FSA on valtionhallintoon nähden itsenäinen osakeyhtiö, jonka toiminnan rahoittaa kokonaisuudessaan finanssitoimiala. FSA:n toimintaa johtaa hallitus, jonka jäsenet nimitetään ja erottaa valtiovarainministeriö. Hallituksessa on 14 jäsentä, joista 8 on FSA:n ulkopuolisia, lähinnä liike-elämän edustajia. Valvontaviranomaisen on vuosittain raportoitava toiminnastaan ministeriölle. Keskuspankin ja FSA:n yhteistyön helpottamiseksi ne ovat molemmat edustettuina toistensa johtokunnissa. Merkittävimmät valvontapäätökset FSA:ssa tekee *Regulatory Decision Committee*, jossa ovat edustettuina toimiala ja julkista etua valvovat henkilöt. Komiteassa käsiteltävät päätökset koskevat esimerkiksi toimilupa- ja hylkäämistä tai peruuttamista, valvottavan liiketoiminnan rajoittamista ja kurinpitotoimenpiteitä. FSA:n toiminnasta

johtuneet valitukset käsittelee riippumaton valitusasiamies (*Complaints Commissioner*). Avoimen ja vuorovaikutteisen konsultaation varmistamiseksi FSA on perustanut keskustelufoorumeita, kuten *Consumer Panel* ja *Practitioner Forum*.

FSA:n toiminta on jaettu kolmeen toimintayksikköön, jotka vastaavat institutionaalista sijoitusmarkkinoista), vähittäisrahoitusmarkkinoista ja sääntelytoiminnasta. Viranomaisen toimintaa sääntelevän lain (*Financial Services and Markets Act 2000*) mukaan FSA:n toimivaltaan kuuluu säännöksen laatiminen ja julkaiseminen sekä valvottaviin kohdistuva tutkinta- ja täytäntöönpanovalta. FSA myöntää ja peruuttaa valvottavien toimiluvat, hyväksyy hallinto- ja johtohenkilöt sekä keskeyttää valvottavien toiminnan tarvittaessa. Valvontaviranomainen voi antaa määräyksiä vakuutus- ja sijoitusmarkkinoille. FSA voi myös kieltää henkilöä toimimasta markkinoilla. FSA:lla on oikeus määrätä rahanmääräisiä rangaistuksia niille, jotka syyllistyvät esimerkiksi sisäpiiritiedon väärinkäyttöön tai markkinamanipulaatioon.

Irlanti

Irlannin finanssivalvonta on järjestetty yhden valvontaviranomaisen mallin mukaisesti. Vuonna 2003 keskuspankin toiminta organisoitiin uudelleen muodostamalla kattoorganisaatio (*Central Bank and Financial Services Regulatory Authority of Ireland*) eli keskuspankki ja sen yhteydessä toimiva itsenäinen valvontaviranomainen. Vuonna 2006 valvontaviranomaisen toiminnan kustannukset olivat 45,7 miljoonaa euroa ja viranomaisen palveluksessa oli 329 henkilöä. Valvontaviranomainen vastaa koko finanssisektorin vakavaraisuusvalvonnasta lukuun ottamatta eläkerahastoja. Valvontaviranomaisella on myös merkittävä tehtävä kuluttajansuojasioissa. Valvontaviranomaisen pääasiallisena tehtävänä on edistää rahoituslaitosten vakavaraisuutta ja luotettavuutta sekä avustaa kuluttajia tekemään informoituja ja vastuullisia ratkaisuja turvallisilla ja oikeudenmukaisilla rahoitusmarkkinoilla.

Kattoorganisaation hallitukseen kuuluu keskuspankin pääjohtajat ja talousosaston

pääsihteeri sekä valvontaviranomaisen hallituksen puheenjohtaja ja pääjohtaja. Lisäksi valtiovarainministeri nimittää hallitukseen seitsemän jäsentä, joista neljä on valvontaviranomaisen hallituksen jäseniä. Valvontaviranomaisen hallitukseen kuuluu valvontaviranomaisen puheenjohtaja, pääjohtaja, kuluttaja-asioista vastaava johtaja ja seitsemän muuta johtajaa. Valvontaviranomaisella on itsenäinen vastuu sen päivittäisestä toiminnasta, mutta katto-organisaation pääjohtaja sekä hallitus voivat antaa suosituksia koskien valvontaviranomaisen toimintatapoja ja -periaatteita. Näitä suosituksia valvontaviranomainen on velvollinen noudattamaan. Valvontaviranomainen toimii läheisessä yhteistyössä keskuspankin kanssa rahoitusmarkkinoiden vakauskysymyksissä. Valvontaviranomaisella on toimivalta maan rahoitusmarkkinoiden vakauteen liittyvissä asioissa vain silloin, kun keskuspankin pääjohtaja tämän hyväksyy.

Valvontaviranomaisen toiminta on organisoitu yhdeksään osastoon, jotka vastaavat pankkivalvonnasta, arvopaperi- ja pörssivalvonnasta, rahoituslaitosten ja rahastojen toimiluvista, vakuutusvalvonnasta, luotto-osuuskuntien rekisteröinnistä, sijoittajansuojaan liittyvästä sääntelystä, sijoittajien informoinnista, oikeudellisista asioista ja rahoituksesta sekä suunnittelusta ja projektikoordinoinnista.

Valvontaviranomaisen tutkinta- ja sanktiovaltuuksia laajennettiin vuonna 2004. Valvontaviranomaisella on sanktiovalta sen havaitessa valvottavan syyllistyneen rikkomukseen. Rahoituspalvelun tarjoaja ja valvontaviranomainen voivat myös sopia väärinkäytöksen selvittämisestä asiaa koskevassa sitovassa sopimuksessa. Jos valvottava suostuu yhteistyöhön väärinkäytöstutkinnan alkuvaiheessa, vaikuttaa se sopimuksen ehtoihin siinä määrin kuin sopimuksen tekeminen on säästänyt valvontaviranomaisen aikaa ja resursseja. Sopimusmenettelyn tarkoituksena on nopeuttaa ja tehostaa väärinkäytösepäilyjen ratkaisemista. Valvontaviranomainen voi kuitenkin päätyä seuraamuksen määräämiseen, jos se katsoo sanktion soveltuvan kyseisessä tilanteessa sopimista paremmin.

Valvontaviranomainen voi antaa väärinkäytökseen syyllistyneelle varoituksen, huo-

mautuksen tai määrätä rahallisen maksuseuraamuksen, jonka määrä ei saa ylittää 5 000 000 euroa silloin kun kyseessä on oikeushenkilö eikä 500 000 euroa yksityishenkilön kyseessä ollessa. Valvontaviranomainen voi myös kieltää henkilöä toimimasta yhtiön johdossa, määrätä yhtiö lopettamaan kielletty menettely tai maksamaan väärinkäytöstutkimuksen kustannukset osaksi tai kokonaisuudessaan.

Valvontaviranomaisen toiminnan rahoitus pohjautuu puoliksi valvontamaksuihin ja puoliksi julkiseen rahoitukseen (keskuspankki). Valvontamaksut perustuvat Irlannin keskuspankista vuonna 1942 säädetyin lain nojalla annettuihin määräyksiin (Regulations / S.I. No. 294 of 2007). Määräyksissä valvottavat on jaettu 12 pääryhmään (ryhmät A—L). Luottolaitosten ja ensivakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden valvontamaksut on jaettu kahteen osaan: vakavaraisuusmaksuun (*Prudential Levy*) ja kuluttajamaksuun (*Consumer Levy*). Luottolaitokset (ryhmä A) jaetaan alaryhmiin sen mukaan, onko maksuvelvollisen kotipaikka Irlannissa, toisessa ETA-valtiossa vai kolmannessa maassa. Vakuutusyhtiöiden ryhmä (B) jakaantuu lisäksi alaryhmiin sen mukaan, onko kysymys henkivakuutuksesta, vahinkovakuutuksesta vai jälleenvakuutuksesta.

Kotimaisten luottolaitosten (ryhmä A1) vakavaraisuusmaksun perusmaksu on 5 000 euroa. Lisämaksu perustuu luottolaitoksen vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärään. Lisämaksu jokaiselta sanotun pääoman miljoonalta eurolta on 276,89 euroa välillä 180 000 001—350 000 000 euroa; 106,00 euroa välillä 350 000 001—1 050 000 000 euroa; 63,68 euroa välillä 1 050 000 001—6 600 000 000 euroa ja 6,42 euroa välillä 6 600 000 001—10 500 000 000 euroa. Kuluttajamaksun rakenne on samankaltainen. Se pohjautuu kuitenkin luottolaitoksen otto- ja antolainaukseen, joka kohdistuu Irlannissa asuviin yksityishenkilöihin ja kotitalouksiin.

Vastaavalla tavalla muodostuu myös kotimaisten ensivakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden valvontamaksu. Vakavaraisuusmaksu perustuu vakuutusyhtiön saamaan vuotuisen vakuutusmaksutulon sekä Irlannista että muualta. Kuluttajamaksun pe-

rusteena on pelkästään Irlannista saatu vakuutusmaksutulot.

Sen sijaan esimerkiksi finanssialan erilaisilta välittäjiltä peritään vain yksi valvontamaksu, joka on porrastettu välittäjän liikevaihdon mukaan.

Vuoden 2006 valvontamaksujen yhteismäärästä, 21,7 miljoonasta eurosta, luottolaitosten osuus oli noin 7,4 miljoonaa euroa ja vakuutusyhtiöiden osuus noin 4,9 miljoonaa euroa.

Hollanti

Hollannissa finanssivalvonta on jaettu toiminnoittain siten, että vakavaraisuusvalvonnasta vastaa keskuspankki (*De Nederlandse Bank*, jäljempänä *DNB*) ja markkina- ja menettelytapavalvontaviranomaisena toimii *Autoreit Financien Markten* (AMF). Valvonta organisoitiin uudelleen vuonna 2004, kun keskuspankin pankkivalvonta ja vakuutusyhtiöitä ja eläkerahastoja valvova *Pensioen- & Verzekeringskamer* yhdistettiin.

Vakavaraisuusvalvonta

Keskuspankki on juridiselta muodoltaan julkinen osakeyhtiö. Julkisoikeudellisessa mielessä *DNB*:llä on kaksoisfunktio sen ollessa osa Euroopan keskuspankkijärjestelmää ja toisaalta itsenäinen julkinen elin. Jälkimmäiseen funktion mukaisesti keskuspankki toimii koko rahoitussektorin vakavaraisuusvalvontaviranomaisena. *DNB*:n tavoitteena on turvata sijoittajien luottamus markkinoinhin ja taata rahoitusmarkkinoiden vakaus.

DNB:n hallitus huolehtii keskuspankin päivittäiseen johtamiseen liittyvistä tehtävistä. Hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi viisi jäsentä, jotka valtionjohto nimittää seitsemäksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvosto valvoo *DNB*:n sisäistä toimintaa ja tekee toimintaa koskevat taloudelliset päätökset. Maan hallitus nimittää yhden jäsenen tähän johtoelimeen. *DNB*:n hallintoon kuuluu myös pankkineuvosto, joka toimii neuvoa-antavana elimenä. *DNB*:n toiminta rahoitetaan valvottavilta perittävillä maksuilla. Jokaiselta valvottavalta peritään tietty prosentuaalinen osuus siihen kohdistuneiden valvontatoimenpiteiden kuluista. Jäljellejäävä

osa valvontabudjetista maksetaan valtiovarainministeriölle.

Markkina- ja menettelytapavalvonta

AMF:n tavoitteena on edistää markkinoiden luotettavaa ja läpinäkyvää toimintaa, markkinatoimijoiden välisten suhteiden tasapainoa sekä sijoittajan suojaa.

Alankomaiden valvontajärjestelmän ominaispiirre on valtiovarainministeriön osallistuminen valvontaan. AMF on itsenäinen hallinnollinen elin, jolle Hollannin valtiovarainministeriö on delegoinut valvontavaltaa. Valtiovarainministeri nimittää AMF:n hallituksen sekä hallintoneuvoston puheenjohtajan ja muut jäsenet. Ministeriö hyväksyy myös valvonnantalousarvion, mutta ei puutu päätöksentekoon. Hallintoneuvoston tulee valvoa, että hallitus toimeenpantee sille asetetut tehtävät asianmukaisesti. Hallitus alistaa hallintoneuvoston hyväksyttäväksi muun muassatalousarvion, vuosikirjanpidon ja toimintasuunnitelman. Hallituksella on AMF:n toimintakokonaisuudessa lopullinen strateginen vastuu, johon kuuluu muun muassa velvollisuus huolehtia kaikista valvonnan toteuttamiseen liittyvistä päätöksistä.

AMF:n toiminta on valvontaprosessin eri vaiheiden perusteella jaettu osastoihin. Eri vaiheiden erottamisella pyritään siihen, ettei itse valvonnan toteuttaminen kärsisi tulevien tehtävien valmistelusta. Ensimmäinen osastoista vastaa toiminnan kehittamisestä, kuten esimerkiksi AMF:n vastuulla oleva sääntelytehtävästä, toinen itse valvonnasta ja kolmas osasto liiketoiminnallisista tukitoiminnoista. Toimiva johto, eli yhteensä viisi johtajaa raportoi eri osastojen toiminnasta AMF:n hallitukselle.

AMF antaa ja panee täytäntöön rahoitusmarkkinoita koskevaa sääntelyä. Lisäksi se toimii neuvoa-antavana tahona valtiovarainministeriön valmistellessa uutta lainsäädäntöä ja muuta sääntelyä. Jos AMF havaitsee rikkomuksia valvottaviensa toiminnassa, se voi päättää sanktioiden määräämisestä. Finanssivalvontaviranomainen voi antaa määräyksiä, julkisia varoituksia, päättää toimiluvan peruuttamisesta sekä määrätä sakkoja tai tietyn ajanjakson kestäviä rangaistusmaksuja. Valtiovarainministeriö rahoittaa 15 prosenttia

AMFn toiminnasta. Loput 85 prosenttia kerätään valvontamaksuina valvottavilta yrityksiltä.

Ranska

Ranskan finanssivalvonta on jaettu useamman viranomaisen kesken. Pankkivalvonnasta vastaavat *Comité des Etablissements de Crédit et des Entreprises d'Investissement* (jäljempänä CECEI) ja *Commission Bancaire*, vakuutusvalvonnasta *Commission de contrôle des assurances, des mutuelles et des institutions de prévoyance* sekä arvopaperimarkkinoiden valvonnasta *Autorité des Marchés Financières* (jäljempänä AMF).

CECEI myöntää ja peruuttaa sijoituspalveluja tarjoavien pankkien ja sijoituspalveluyritysten toimiluvat. Komitean puheenjohtajana on keskuspankin puheenjohtaja, joka toimii samalla myös Commission Bancairen puheenjohtajana. Komitean muina jäseninä ovat valtiovarainministeriön edustaja ja kuusi muuta jäsentä, jotka valtiovarainministeriö määrää.

Varsinaisesta valvonnasta vastaa Commission Bancaire, jonka puheenjohtajana on keskuspankin puheenjohtaja. Muita lakisääteisiä jäseniä ovat valtiovarainministeriön ja vakuutusvalvontaviranomaisen päällikkövirkamiehet. Lisäksi ministeriö nimittää komission korkeimpia tuomioistuimia (*Conseil d'Etat* ja *Cour de Cassation*) edustavat jäsenet ja yhden jäsenen, joka edustaa pankki- ja rahoitustoiminnan asiantuntemusta.

AMF vastaa arvopaperimarkkinoiden valvonnasta ja myöntää rahastoyhtiöiden toimiluvat. Se on itsenäinen virasto, jonka ylintä päätösvaltaa käyttää kuusitoistajäseninen hallitus. Hallituksessa ovat edustettuina AMF:n päällikkö, jonka valtiovarainministeri nimittää, sekä keskuspankkia, hallinnollisia tuomioistuimia ja tilintarkastuslautakuntaa edustava jäsen. Lisäksi valtiovarainministeri nimittää kuusi asiantuntijajäsentä ja senaatti, kansalliskokous ja talous- ja sosiaalineuvosto kukin yhden jäsenen.

Commission de contrôle des assurances, des mutuelles et des institutions de prévoyance on valtiovarainministeriön hallinnonalalla toimiva itsenäinen virasto.

Eri valvontamallien vertailua

Edellä tarkastelluista maista Isossa-Britanniassa, Norjassa, Ruotsissa, Saksassa, Tanskassa, Irlannissa ja Islannissa finanssivalvonta on organisoitu yhden valvontaviranomaisen mallin mukaisesti. Valvontaviranomainen vastaa sekä vakavaraisuus- että markkinavalvonnasta, eikä keskuspankilla ole valvontaan liittyviä tehtäviä. Saksassa tosin keskuspankki osallistuu pankkivalvontaan, mutta BaFin on kuitenkin pääasiallinen valvontaviranomainen. Isossa-Britanniassa työeläkejärjestelmien valvonnasta vastaa lisäksi erillinen viranomainen, *the Pensions Regulator*, ja Irlannissa vastaavasti *the Pensions Board*. Kaikissa mainituissa maissa valvontaviranomainen toimii valtiovarainministeriön alaisuudessa. Tanskassa valvontaviranomaisen johtaja on vastuussa kauppanisterille.

Yhden valvontaviranomaisen malli on käytössä myös Itävallassa, Belgiassa, Latviassa, Tšekin tasavallassa, Slovakiassa, Unkarissa, Virossa, Japanissa ja Kanadassa. Itävallassa on yhdistetty valvontaviranomainen, mutta keskuspankki vastaa osaltaan vakavaraisuusvalvonnasta. Myös Tšekin tasavallassa, Slovakiassa ja Virossa keskuspankin yhteydessä harjoitetaan valvontaa. Muissa edellä luetelluista valtioista keskuspankilla ei ole valvontaan liittyviä tehtäviä.

Edellä tarkastelluista valtioista ainoastaan Hollannissa finanssivalvonta noudattaa toimintoista mallia, sillä Hollannissa keskuspankin vastuulle kuuluu vakavaraisuusvalvonta kun taas markkina- ja menettelytapavalvonnasta vastaa AMF. Toimintoittainen malli on käytössä myös Australiassa, jossa vakavaraisuusvalvonta kuuluu *Australian Prudential Regulation Authoritylle* ja menettelytapojen valvonta sekä asiakkaansuojaan liittyvät kysymykset *Australian Securities and Investment Commissionille*.

Usean valvontaviranomaisen malli on käytössä Espanjassa, Italiassa, Venäjällä, Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Liettuassa. Espanjan ja Ranskan finanssivalvonta vastaa perinteistä institutionaalista mallia, jossa pankkeja, vakuutussektoria ja arvopaperimarkkinoita valvoo jokaista eri viranomainen. Italiassa ja Venäjällä on samoin kolme valvontaviran-

omaista. Yhdysvaltojen valvontajärjestelmä on monimutkainen, sillä finanssivalvoja on sekä liittovaltio- että osavaltiotasolla. Liittovaltiossa toimii keskuspankkijärjestelmä *Federal Reserve System*, joka vastaa finanssikonglomeraattien valvonnasta, valtiovarainministeriön alaisuudessa toimiva *Office of the Comptroller of the Currency*, talletusvakuutuslaitos *Federal Deposit Insurance Corporation* ja sääntöpankkivalvonnasta vastaava *Office of Thrift Supervision*.

2.3 Finanssimarkkinat

Suomen rahoitusmarkkinoilla toimii tällä hetkellä yli 600 yritystä tai laitosta, joita Rahoitustarkastus valvoo, ja lähes 800 yhteisöä tai laitosta, joita Vakuutusvalvontavirasto valvoo. Näiden yritysten ja laitosten yhteenlaskettu tase on yli 400 miljardia euroa ja niiden hoidossa olevan asiakkaiden omaisuuden määrä (mukaan lukien sijoitusrahastot) yli 200 miljardia euroa. Sekä rahoitus- että vakuutustoimintaa harjoittavien ryhmittymien markkinaosuus Suomessa on taseen loppusummalla mitattuna pankkimarkkinoista noin 95 prosenttia, henkivakuutusmarkkinoista noin 88 prosenttia ja vahinkovakuutusmarkkinoista noin 75 prosenttia.

Markkinoiden kehitykselle viimeisen vuosikymmenen aikana on ollut tyypillistä erityisesti rahoitus- ja vakuutustoiminnan keskittyminen samoihin konserneihin. Suurimmat tällaiset rahoitus- ja vakuutusryhmittymät ovat Nordea ja OP-Pohjola-ryhmä. Toinen merkittävä kehityspiirre on suomalaisten pankkien siirtyminen ulkomaisten pankkien sivukonttoreiksi. Sampo Pankki on julkistanut muuttumisensa Danske Bankin sivukonttoriksi syksyllä 2008 ja Nordea Suomi on lisäksi julkistanut aikomuksensa muuttua Ruotsin Nordean sivukonttoriksi, mutta ei ole tehnyt asiasta vielä lopullista päätöstä.

Tarkemmat tiedot Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien lukumäärästä ja toiminnan laajuudesta valvottavaryhmittäin samoin kuin Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvonnan kustannusten kattamiseksi valvottavilta ja muilta finanssimarkkinoilta toimivilta perittävien valvontamaksujen nykyisestä jakautumisesta si-

sältyvät esityksen liitteenä oleviin taulukkoihin.

3 Nykytilan arviointi

3.1 Hallinnollinen asema, tavoite ja tehtävät

Hallinnollinen asema

Koska Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyinen hallinnollinen asema poikkeavat olennaisesti toisistaan, valvontaviranomaisten yhdistäminen edellyttää uuden yhteisen valvontaviranomaisen hallinnollisen aseman ratkaisemista nykytilasta riippumatta. Kysymykseen tulevat periaatteelliset vaihtoehdot ovat uuden valvontaviranomaisen sijoittaminen Suomen Pankin yhteyteen (kuten nykyinen Rahoitustarkastus) tai valtioneuvoston alaisuuteen (kuten nykyinen Vakuutusvalvontavirasto). Jälkimmäisen vaihtoehdon omaksuminen edellyttää lisäksi sen ratkaisemista, minkä ministeriön alaisuuteen uusi valvontaviranomainen tulisi sijoittaa.

Uuden valvontaviranomaisen sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen puoltaa erityisesti se, että se edistäisi rahoitusmarkkinoiden häiriöttömän toiminnan turvaamisen edellyttämää saumatonta tietojenvaihtoa keskuspankin ja valvontaviranomaisen välillä. Lisäksi malli on osoittautunut toimivaksi valvontaviranomaisen henkilöstön riittävän ammattitaidon turvaamisen näkökulmasta, koska se mahdollistaa joustavat ja kilpailukykyiset henkilöstön palvelussuhteen ehdot. Uuden valvontaviranomaisen perustaminen olisi todennäköisesti myös nopeammin ja tehokkaammin toteutettavissa, jos uusi valvontaviranomainen perustettaisiin Suomen Pankin yhteyteen soveltaen lähtökohtaisesti samoja hallinnollisia periaatteita kuin nykyiseen Rahoitustarkastukseen. Valvontaviranomaisen sijoittaminen Suomen Pankin yhteyteen vastaisi lisäksi kansainvälisten valvontasuositusten keskeistä periaatetta, jonka mukaan valvontaviranomaisen tulee valvontatoiminnassaan olla riippumaton poliittisesta päätöksentekojärjestelmästä. Viimeksi mainittu näkökohta voidaan tosin riittävästi ottaa huomi-

oon myös valvontaviranomaisen hallintoa ja päätöksentekojärjestelmää koskevilla säännöksillä valvontaviranomaisen hallinnollista asemaa koskevasta perusratkaisusta riippumatta.

Uuden valvontaviranomaisen sijoittamista valtioneuvoston alaisuuteen puoltaisi ensisijaisesti se, että perustuslain mukaan yleinen toimeenpanovalta kuuluu valtioneuvostolle. Tämän vuoksi vaihtoehdoisen mallin, jossa uusi valvontaviranomainen sijoitettaisiin Suomen Pankin yhteyteen, perustuslainmukaisuus on tarpeen erikseen perustella ainakin siltä osin, kun uudelle valvontaviranomaiselle kuuluisi sellaisia, esimerkiksi markkinoiden menettelytapavalvontaan ja sosiaaliturvan toimeenpanon valvontaan liittyviä tehtäviä, jotka eivät kuulu keskuspankin tehtäviin. Lisäksi rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita koskevan EY-lainsäädännön valmistelu on nykyisin järjestetty siten, että valvontaviranomaisilla on merkittävä rooli lainsäädännön valmistelussa ja lainsäädännön vaikutusten arvioinnissa. Tämä edellyttää joka tapauksessa läheistä yhteistyötä lainsäädännön valmistelusta poliittisesti vastavien ministeriöiden kanssa.

Riippumatta uuden valvontaviranomaisen hallinnollisesta asemasta laissa on tarpeen erikseen säätää siitä, mille ministeriölle uutta valvontaviranomaista koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu. Jos uusi valvontaviranomainen sijoitetaan Suomen Pankin yhteyteen, valvontaviranomaista koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa olisi johdonmukaista säätää valtiovarainministeriön tehtäväksi, koska Suomen Pankkia koskevien asioiden käsittely kuuluu valtioneuvostossa valtiovarainministeriölle. Tätä vaihtoehtoa puoltaisivat lisäksi rahoitusmarkkinoiden ja niiden vakauden samoin kuin työeläkejärjestelmän suhteellinen merkitys koko kansantaloudelle sekä mahdollisten, esimerkiksi 1990-luvun alun pankkikriisin kaltaisten rahoitusmarkkinakriisien vaikutus julkiseen talouteen. Vaihtoehtoa puoltaa niin ikään se, että Euroopan unionissa sekä rahoitus- että vakuutusmarkkinoita koskevien asioiden käsittely kuuluu Ecofin-neuvostolle, jossa ovat edustettuina jäsenvaltioiden valtiovarainministerit. Lisäksi kumpaakin toimialaa koskeva EY-lainsäädäntö

valmistellaan komissiossa samalla osastolla. Finanssivalvontaa koskevan lainsäädännön kansallinen valmistelu sekä muiden valvontaan liittyvien asioiden käsittely, esimerkiksi kriisienhallintayhteistyö, muussa ministeriössä kuin valtiovarainministeriössä olisi myös kansainvälisesti poikkeuksellista, mikä olisi omiaan hankaloittamaan kansainvälistä yhteistyötä.

Vaihtoehtona sille, että uutta valvontaviranomaista koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriölle, olisi lähinnä näiden asioiden kuuluminen sosiaali- ja terveysministeriölle. Tätä vaihtoehtoa puoltaisi erityisesti sosiaalivakuutuksen suuri suhteellinen osuus vakuutusmarkkinoista sekä sosiaalivakuutuksen, erityisesti työeläkejärjestelmän, keskeinen yhteiskunnallinen merkitys. Lisäksi on odotettavissa, että rahoitusmarkkinoiden integraatiokehitys saattaa tulevaisuudessa johtaa eläkelaitosten valvonnan suhteellisen osuuden korostumiseen Suomen viranomaisten vastuulla olevasta valvonnasta.

Jos uusi valvontaviranomainen sijoitetaan Suomen Pankin yhteyteen, sen hallintoon on edelleen tarkoituksenmukaista soveltaa Suomen Pankista annettua lakia ja muuta Suomen Pankkia koskevaa lainsäädäntöä, jollei valvontaviranomaista koskevasta erityislaista muuta johdu. Muilta osin uuden valvontaviranomaisen toimintaan olisi tarkoituksenmukaista soveltaa hallintolakia ja muita yleishallinto-oikeuden alaan kuuluvia säädöksiä. Lisäksi on tarpeen harkita, tulisiko lainsäädäntöteitse tai muuten varmistaa, että uuden valvontaviranomaisen tarvitsemat palvelut voidaan tarvittaessa riittävästi kilpailuttaa valvontaviranomaisen kustannustehokkuuden varmistamiseksi.

Valvontaviranomaisen toiminnan tavoite

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston toiminnan yleinen tavoite määräytyy vakiintuneiden kansainvälisten periaatteiden mukaisesti (erityisesti Baselin pankkivalvontakomitean ”*Core Principles of Banking Supervision*”, kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien järjestön IOSCO:n ”*Objectives and Principles of Securities Re-*

gulation” sekä vakuutusvalvojen kansainvälisen järjestön IAIS:n ”*Insurance core principles and methodology*”). Suositukset edellyttävät muun muassa, että julkinen valta on selkeästi määritellyt valvonnan tavoitteen.

Mainituissa suosituksissa valvonnan keskeisinä tavoitteina on mainittu rahoitusjärjestelmän vakauden, turvallisuuden, läpinäkyvyyden ja tehokkuuden turvaaminen sekä arvopaperimarkkinoiden osalta erityisesti sijoittajien suoja ja vakuutusmarkkinoiden osalta vakuutusnottajien suoja. Nykyisen lain mukaan Rahoitustarkastuksen tavoitteeksi on määriteltä vakuutusmarkkinoiden vakaus ja yleisen luottamuksen säilyminen rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteeksi on säädetty puolestaan vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden vakuutusalaalla toimivien vakaa toiminta ja luottamuksen säilyminen vakuustustoimintaan.

Koska Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyiset tavoitteet poikkeavat jonkin verran toisistaan, uuden valvontaviranomaisen lakisääteinen tavoite on joka tapauksessa tarpeen muotoilla uudestaan. Toisaalta ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät olennaista poikkeamista rahoitus- ja vakuutusvalvonnalle nykyisin määritellyistä tavoitteista. Eräät viimeaikaiset kehityspiirteet saattavat kuitenkin antaa aiheita arvioida tavoitetta joiltain osin uudelleen. Yksi tällainen kehityspiirre on se, että Euroopan unionin piirissä on viime aikoina korostettu tarvetta sisällyttää kansallisten valvontaviranomaisten tavoitteisiin myös se, että kansallisilla valvontapäätöksillä ei vaaranneta finanssimarkkinoiden vakautta muissa jäsenvaltioissa.

Koska lakiin kirjattu valvontaviranomaisen toiminnan tavoite keskeisesti ohjaa esimerkiksi valvontaviranomaisen henkilöstövoimavarojen kohdentamista, tavoitteen määrittelyyn tulee joka tapauksessa kiinnittää erityistä huomiota. Tavoitteen tulee olla riittävän kohdennettu eri rahoitusmarkkina- ja muiden viranomaisen tarkoituksenmukaisen työnjaon varmistamiseksi. Koska valvonnalla ei koskaan täysin voida ehkäistä markkina-kriisejä, tavoitetta ei toisaalta tulisi myöskään määritellä liian laajaksi ja velvoittavaksi.

Valvontaviranomaisen tehtävät ja toiminta

Yleiset lähtökohdat

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston päätehtävänä on valvoa ja tarkastaa niiden yritysten ja laitosten toimintaa, jotka on laissa säädetty valvonnan kohteiksi. Valvonnan tarkemmat osa-alueet ja pääsisältö määräytyvät valvottavia koskevien erityislakien mukaisesti, joista keskeisimmät ovat LLL, AML, VYL ja TVYL. Valvonta on perustuslain 2 §:n 3 momentissa säädetty oikeusvaltioperiaate huomioon ottaen lähtökohtaisesti luonteeltaan aina laillisuusvalvontaa: valvontaviranomainen voi puuttua ainoastaan sellaiseen toimintaan finanssimarkkinoilla, joka ei täytä laissa säädettyjä tai, lain asettamissa rajoissa, lain nojalla annetuissa asetuksissa tai viranomaismääräyksissä asetettuja vaatimuksia. Laillisuusvalvonta on siten otettava myös uuden valvontaviranomaisen tehtävnmäärittelyn lähtökohdaksi.

Uuden valvontaviranomaisen yleisessä tehtävnmäärittelyssä on kuitenkin toisaalta otettava huomioon, että sekä rahoitus- että vakuutusalan kansainvälinen sääntely on johtanut ja edelleen johtamassa valvontaviranomaisen harkintavallan laajenemiseen erityisesti valvottavien taloudellisen aseman valvonnassa. Viranomaisten toimivallalle asetettavat vaatimukset ovat siten muuttuneet luonteeltaan yleisemmiksi ja osin sellaisiksi, että niitä ei voida kaikilta osin täyttää perinteisen laillisuusvalvonnan keinoin. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen tehtävä tulisi määritellä siten, että siitä käy ilmi valvontaviranomaisen velvollisuus myös muun kuin varsinaisen laillisuusvalvonnan keinoin, kuten antamalla suosituksia ja tiedottamalla parhaista käytännöistä, pyrkiä vaikuttamaan esimerkiksi siihen, että valvottavien sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät samoin kuin palvelujen tarjonnassa noudatettavat menettelytavat ovat asianmukaisia ja riittäviä.

Lisäksi uuden valvontaviranomaisen yleisessä tehtävnmäärittelyssä on tarpeen huolehtia siitä, että erityisesti finanssivalvonnan kansainvälisen kehityksen näkökulmasta yhä tärkeämpi tehtävä edistää kuluttajien finans-

sipalvelujen tuntemusta tulee riittävästi huomioon otetuksi.

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta nykyisessä laissa todetaan lisäksi valvontaviranomaisen toiminnan keskeiset osa-alueet, joilla valvontaviranomainen toteuttaa tehtävänsä. Nykyisessä laissa ei sitä vastoin ole pidetty tarpeellisenä erikseen säätää valvonta- tai tarkastusmenetelmistä, koska valvontaviranomaisen on kyettävä riittävän nopeasti ja joustavasti sopeuttamaan toimintatapansa valvottavien toiminnassa sekä markkinoilla ja yleisessä toimintaympäristössä tapahtuneisiin ja odotettavissa oleviin muutoksiin.

Nykyiseen lakiin sisältyy myös luettelo sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston valvonnan kohteena olevista yrityksistä ja laitoksista. Valvonnan kohteiden yksilöinti valvontaviranomaista koskevassa laissa on sen soveltamisalan kannalta keskeistä, koska samassa laissa on tarkoituksenmukaista säätää niistä valvontaviranomaisen valvontavaltuuksista, joita se voi kussakin valvonnan kohteena olevassa yrityksessä tai laitoksessa käyttää.

Lakiin nykyisin kirjattujen valvontaviranomaisen yksilöityjen tehtävien ja valvonnan kohteiden määrittelyn merkittävään uudelleen arviointiin taikka valvontamenetelmien nykyistä tarkempaan sääntelyyn ei ole nähtävissä tarvetta. Edellä viitatuksi nykyisen lain keskeiset periaatteet voidaan siten edelleen ottaa valvontaviranomaisen tehtävämäärittelyyn lähtökohdaksi. Yksityiskohtaista tehtävämäärittelyä on kuitenkin tarpeen arvioida uudelleen eräiltä osin ainakin seuraavista syistä:

- valvontaviranomaisten kansainvälisen yhteistyön merkitys erityisesti EY-lainsäädännön valmisteluprosessissa mutta myös rajat ylittävän liiketoiminnan valvonnassa on merkittävästi kasvanut, minkä vuoksi valvontaviranomaisen tähän liittyviä tehtäviä saattaa olla tarpeen tarkistaa;

- lisäksi on tarpeen harkita, onko uuden valvontaviranomaisen valvottaviin tarkoituksenmukaista sisällyttää sellaisia yrityksiä, joilla ei ole yleistä merkitystä rahoitusmarkkinoiden kannalta; erityisesti tarve sisällyttää panttilainauslaitokset valvottaviin on tarpeen arvioida uudelleen;

- valvontaviranomaisen tehtävät asiakkaansuojan edistämisen osalta on määritelty osittain eri tavalla rahoitus- ja vakuutussektorilla, mikä saattaa edellyttää näihin liittyvien tehtävien uudelleenarviointia; esimerkiksi vakuutusyhtiöille on laissa säädetty velvollisuus noudattaa hyvää vakuutustapaa mutta vastaavaa periaatetta ei sisälly luottolaitoslainsäädäntöön;

- valvottavien omien sisäisten mallien merkityksen kasvaminen valvottavien taloudellisen aseman valvonnassa ja siihen liittyvä viranomaisen harkintavallan kasvu vakavaraisuusvalvonnassa on omiaan siirtämään vakavaraisuusvalvonnan painopistettä puhtaasta laillisuusvalvonnasta enemmän parhaiden käytäntöjen edistämiseen valvottavien riskienhallinnassa.

Lisäksi valvontaviranomaisen ja sosiaali- ja terveysministeriön työnjakoa saattaa olla tarpeen tarkistaa joidenkin Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien osalta, jos vakuutusvalvonta siirtyy pois sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudesta.

Viranomaiselle voidaan asettaa tehtäviä vain laissa eikä esimerkiksi ministeriön hallintopäätöksellä, kuten nykyisin on eräiltä osin säädetty Vakuutusvalvontaviraston osalta (VVVL 5 § 1 mom. 5 kohta). Vakuutuslainsäädäntöä on tarpeen tämän vuoksi eräiltä osin tarkistaa.

Osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön

Nykyisen lain mukaan Rahoitustarkastuksen yhtenä tehtävänä on yhtäältä osallistua lainvalmisteluun ja toisaalta viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön. Vakuutusvalvontaviraston yhtenä tehtävänä on vastaavasti osallistua viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön sekä toimia erityisesti Euroopan talousalueella yhteistyössä muiden rahoitus- ja vakuutusvalvontaa harjoittavien viranomaisten kanssa.

Euroopan pankkivalvojen komitean (CEBS), Euroopan vakuutusvalvojen komitean (CEIOPS) ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean (CESR) merkitys EY-lainsäädännön valmistelussa on viime vuosina voimakkaasti kasvanut ja komiteoiden merkityksen voidaan odottaa edelleen kasvavan.

Muun muassa rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden monimutkaisuuden ja EU:n yhteispäätösmenettelyn jäykkyyden vuoksi valvontaviranomaisille siirtyy yhä enemmän tosiasiallista vaikutusvaltaa sellaiseen sääntelyyn, joka perinteisesti on kuulunut eduskunnalle ja valtioneuvostolle. Tämä on tarpeen ottaa huomioon erityisesti arvioitaessa EY-lainsäädännön valmisteluprosessiin liittyviä uuden valvontaviranomaisen tehtäviä ja niihin liittyvää valmistelu- ja päätöksentekojärjestelmää.

Lisäksi integraatiokehitys on johtanut siihen, että rajat ylittävien yritysraakenteiden valvonnassa eri maiden valvontaviranomaisen työnjakoa on eräiltä osin jo tarkistettu ja saatetaan lähitulevaisuudessa edelleen tarkistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen tehtäviä rajat ylittävässä valvonnassa on tarpeen tarkistaa esimerkiksi siltä osin kuin valvontaviranomainen voi tehdä valvontasopimuksia ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa. Myös eräiden Rahoitustarkastuksen valvottavien odotettavissa oleva siirtyminen ulkomaiseen omistukseen edellyttää, että toimivallan ja tehtävien jaosta Suomen ja ulkomaan valvontaviranomaisen välillä säädetään laissa nykyistä tarkemmin.

Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset

Sekä nykyisessä RataL:ssa että VVVL:ssa on lueteltu valvontaviranomaisen valvonnassa olevat yhteisöt ja laitokset. Lisäksi RataL:ssa on eroteltu toisistaan varsinaiset valvottavat ja muut rahoitusmarkkinoilla toimivat. Jaottelulla on merkitystä RataL:ssa säädettyjen Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksien kannalta, koska varsinaisiin valvottaviin on tarkoituksenmukaista kohdistaa laajempia toimivaltuuksia kuin niihin yhteisöihin ja luonnollisiin henkilöihin, jotka laissa on määritelty muiksi rahoitusmarkkinoilla toimiviksi.

Koska sekä RataL:n että VVVL:n mukaisesti valvottaviin sisältyy hyvin erityyppisiä ja erilaista valvontaa edellyttäviä yhteisöjä ja laitoksia, lakiin on tarpeen harkita sisällytettäväksi nykyistä yksityiskohtaisempi luokittelu, jonka mukaisesti uuden valvontaviran-

omaisen toimivaltuudet voitaisiin porrastaa. Erityisesti olisi tarpeen erottaa toisistaan toimiluvanvaraista toimintaa harjoittavat yhteisöt ja laitokset (ja niihin mahdollisesti rinnastuvat eräät muut yhteisöt ja laitokset) ja muut valvottavat. Varsinkin arvopaperimarkkinavalvonnan erityisen luonteen vuoksi laissa on lisäksi tarpeen säilyttää nykyinen jaottelu valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien välillä. Toisissa ETA-valtioissa toimiluvan saaneiden rahoitus- ja vakuutusalan yritysten Suomessa toimivien sivuliikkeiden valvontaan sovellettavat periaatteet poikkeavat siinä määrin muista valvonnan kohteista, että niihin sovellettavista periaatteista on tarpeen lisäksi säätää erillään mainittujen valvottavien jaottelusta. Sama koskee Vakuutusvalvontaviraston valvonnassa nykyisin olevia julkisyhteisöjen eläkelaitoksia.

Uuden lain lähtökohdaksi on tarkoituksenmukaista ottaa, että valvonnan kohteet säilyvät sinänsä ennallaan, vaikka niiden luokitte-
lua edellä mainitulla tavalla tarkistettaisiinkin. Erityisesti vakuutusvalvonnan osalta on kuitenkin tarpeen arvioida miten jäljempänä mainitut vakuutusvalvonnan kohteisiin liittyvät erityiskysymykset olisi tarkoituksenmukaista ratkaista.

Vakuutusvalvonnan järjestämiseen liittyvät erityiskysymykset

Esityksen valmistelussa on ollut esillä kaksi päävaihtoehtoa arvioitaessa uuden valvontaviranomaisen tehtäviä ja toimivallan ulottuvuutta vakuutustoiminnan valvonnassa. Ensimmäisen vaihtoehdon mukaan vakuutustoiminnan valvonta siirrettäisiin uuden valvontaviranomaisen tehtäväksi samassa laajuudessa, kuin se on nykyisin Vakuutusvalvontavirastolla. Toisen päävaihtoehdon lähtökohdana on arviointi siitä, onko Vakuutusvalvontaviraston tehtävien piirissä sellaisia osa-alueita, jotka ovat vieraita finanssivalvonnan tavoitteille tai jotka muutoin huonosti sopivat uuden valvontaviranomaisen hoidettaviksi.

Ensimmäisen vaihtoehdon etuna on, että se nopeuttaa uuden valvontaviranomaisen toiminnan käynnistämistä, kun ei ole tarpeen

aloittaa selvityksiä siitä, mikä viranomaisen mahdollisesti hoitaisi uuden valvontaviranomaisen tehtäviin kuulumattomat valvontaja muut asiat. Haittana tässä vaihtoehdossa on, ettei se tue esityksen yleistavoitteita aikaansaada tehokas, toimiva ja nykyaikainen valvontaviranomainen. On myös epävarmaa, missä vaiheessa tarvittavia erillisselvityksiä vakuutusvalvonnan laajuudesta tulitaisiin tekemään ja muutoksia saattamaan voimaan.

Toinen vaihtoehto, jossa finanssivalvontaan kuulumattomat Vakuutusvalvontaviraston nykyiset tehtävät arvioidaan ja karsitaan pois uuden valvontaviranomaisen tehtävistä, on esityksen yleistavoitteiden mukainen ja edistää uuden valvontaviranomaisen eri toimintojen järjestämistä toimivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla jo alusta pitäen. Karsittujen tehtävien hoitaminen jäisi sosiaali- ja terveysministeriön selvitettäväksi. Kuten jäljempänä olevasta arvioinnista ilmenee, finanssivalvonnan piiristä mahdollisesti pois jätettävät tehtävät muodostaisivat käytännössä vain pienen osan Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä tehtävistä.

Lakisääteiseen sosiaaliturvaan kuuluvat vakuutusjärjestelmät

Merkittävä osa Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä valvottavista osallistuu lakisääteisen sosiaaliturvan toimeenpanoon joko etuuksia myöntävänä laitoksena taikka järjestelmän keskuselimenä tai muuna toimijana. Tältäkin osin valvonnan ensisijaisena kohteena on vakuutus- ja eläkelaitosten vakavaisuuden sekä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien valvonta. Tämä tehtävä sopii luontevasti myös uudelle valvontaviranomaiselle. Sama koskee sosiaaliturvaa toteuttavien vakuutus- ja eläkelaitosten menettelytapojen valvontaa. Menettelytapavalvonnan lähtökohtana on, että asiakasta kohdellaan lain ja hyvän vakuutustavan mukaisesti. Menettelytapavalvonnan piiriin ei kuulu vakuutus- ja eläkelaitoksen eläke- ja korvauspäätösten oikeellisuuden arviointi. Siltä osin asiakkaalla on mahdollisuus saattaa asiansa muutoksenhakuelimen arvioitavaksi.

Valvontaviranomaisen voimavarat ja valvonnan painoalueet huomioon ottaen menet-

telytapavalvonnan tavoitteen tulisi sosiaaliturvan toimeenpanoon liittyvässä, kuten muussakin uuden valvontaviranomaisen menettelytapavalvonnassa, olla toiminta koko asiakaskollektiivin hyväksi eikä esimerkiksi yksittäisten kansalaisten kantelukirjelmien käsittelyssä.

Työttömyysturvan toimeenpano

Valvontaviranomaisen tehtäviin ei luontevasti kuulu etuuspäätöksiä koskevan ohjauksen ja neuvonnan antaminen valvottaville laitoksille. Nykyisin tällainen Vakuutusvalvontaviraston suorittama neuvonta ja ohjaus koskevat työttömyyskassoja. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto valmistee sosiaali- ja terveysministeriön antamat työttömyysturvain (1290/2002) soveltamisohjeet. Jos pidetään tarpeellisena, että viranomaisen tai muu taho ohjaa ja neuvoo työttömyyskassoja työttömyysturvan hoidossa tai valmistee ministeriölle etuuksia koskevat soveltamisohjeet, se tulisi järjestää muulla tavoin kuin antamalla tehtävä finanssimarkkinoiden toimintaa valvovalle viranomaiselle. Yleensä vakuutusjärjestelmien yhteiset ohjaus- ja neuvontatehtävät hoidetaan siten, että toimijoiden jäsenyyteen perustuva organisaatio tai muu keskuselin valmistee ja antaa esimerkiksi uudesta etuuslainsäädännöstä johtuvat suositukset. Tällaista vaihtoehtoa voitaisiin selvittää myös työttömyyskassojen osalta.

Työttömyyskassat ja vakuutuskassat

Sellaisten sosiaalivakuutusta harjoittavien laitosten valvonta, joilla ei ole merkittävää riskipitoista sijoitustoimintaa, ei luontevasti kuulu finanssivalvonnasta vastaavalle viranomaiselle. Tällaisten laitosten valvonnan säilyttämisestä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla tulisi sen vuoksi harkita. Tällaisia yhteisöjä olisivat työttömyyskassat sekä muut vakuutuskassat kuin eläkekassat (sairauskassat sekä hautaus- ja eroavustuskassat).

Nämä Vakuutusvalvontaviraston valvottavat ovat vakuutustoimintaa harjoittavia yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä. Toimijoita on lukumääräisesti varsin paljon (yhteensä

lähes 200 vuoden 2006 lopussa), ja niiden toiminnasta säädetään omilla erityislaeissaan monilta osin samankaltaisesti kuin eräiden muidenkin valvottavien. Hallinnon ja muiden yhteisöoikeudellisten seikkojen ohella laissa säädetään muun muassa työttömyyskassojen vakavaraisuudesta (tasausrahasto) ja vakuutuskassojen sijoitustoiminnasta. Vaihtoehtona näiden laitosten sulkemiselle finanssivalvonnan ulkopuolelle on laitosten toimintaa koskevan lainsäädännön kehittäminen. Vakuutusvalvontavirasto onkin tehnyt työttömyyskassalain uudistamista koskevan aloitteen sosiaali- ja terveysministeriölle. Aloitteessa ehdotetaan harkittavaksi, että työttömyyskassalakiin sisällytettäisiin muuta vakuutuslainsäädäntöä vastaavia säännöksiä muun muassa kassojen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä ja sijoitustoiminnasta sekä valvontaviranomaisen valvonta- ja tarkastusoikeudesta ja määräyksenantovaltuuksista. Lisäksi ministeriössä on vireillä vakuutus-kassalain uudistaminen, joka liittyy uuden eläkerahastolainsäädännön valmisteluun. Uudistuksessa on tarkoitus ottaa huomioon muun muassa vakuutusyhtiöiden toimintaa ja valvontaa koskevassa lainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Lähes kahdensadan toimijan valvonta ei kuulu luontevasti ministeriön tehtäviin. Erillisen valvontaviranomaisen perustaminen valvomaan työttömyyskassojen ja sairauskassojen talouden vakautta ja menettelytapoja ei myöskään ole taloudellista eikä tehokasta. Työttömyyskassojen ja sairauskassojen talouden vakauden, hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien sekä menettelytapojen valvonnan sekä uuden valvontaviranomaisen harjoittaman vakuutus- ja eläkelaitosten valvonnan välillä olisi sitä vastoin saavutettavissa merkittäviä synergiaetuja. Näistä syistä työttömyyskassojen ja kaikkien vakuutus-kassojen tulisi kuulua uuden valvontaviranomaisen valvottavien piiriin. Sama koskee työttömyyskassojen tukikassaa.

Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto

Työttömyysvakuutusrahasto toimii työttömyysetuuksia koskevien, työnantajan ja palkansaajan rahoitusosuuksien järjestämiseksi

ja työttömyyskassojen tukemiseksi. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitustoiminnan valvonta ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 8 a luvussa tarkoitettun omavastuuosuuden toimeenpanon valvonta kuuluvat Vakuutusvalvontavirastolle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahaston toimintaa valvoo sosiaali- ja terveysministeriö. Työttömyysvakuutusrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston varojen ja velkojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri. Työttömyysvakuutusrahaston varoja on hoidettava tuloa tuottavasti ja turvaavasti. Työttömyysvakuutusrahaston toiminnan luonne ja rahastolle asetetut vaatimukset huomioon ottaen on tarpeen, että rahastoa koskevat Vakuutusvalvontaviraston valvontatehtävät siirretään uudelle valvontaviranomaiselle.

Koulutusrahasto on työmarkkinaosapuolten hallinnoima rahasto, jonka tarkoituksena on edistää työssä tarvittavia valmiuksia myöntämällä tukea ammatilliseen koulutukseen ja kehittymiseen. Vakuutusvalvontavirasto valvoo Koulutusrahaston toimintaa. Rahastolle ei ole säädetty vakavaraisuusvaatimuksia eikä sen sijoitustoiminnasta ole erityissäännöksiä. Koulutusrahaston toiminnan valvontaa ei ole tarkoituksenmukaista ainakaan pitemmällä tähtäyksellä säilyttää uuden valvontaviranomaisen tehtävänä, vaan valvonnan tulisi kuulua joko sosiaali- ja terveysministeriölle tai muualle ministeriön hallinnonalalla.

Eläketurvakeskus

Lakisääteisen vakuutusjärjestelmän yhteisten hallinto- ja ohjaustehtävien (esimerkiksi tilastointi- ja rekisteröintitehtävät, kustannusten jakoa koskevat tehtävät sekä vakuuttamis- tai korvaustoiminnan ohjeistaminen) ohella osa keskuselimistä hoitaa myös vakuustointia muun muassa maksamalla tietyissä, laissa säädetyissä tapauksissa eläkeitä ja muita etuuksia. Esimerkiksi Liikennevakuutuskeskus maksaa liikennevakuutuskorvauksia, kun ajoneuvolla ei ole säädettyä liikennevakuutusta, ja Tapaturmavakuutus-

laitosten liitto vastaavasti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen eläkkeitä ja muita etuuksia, kun työnantajalla ei ole vakuutusta. Merkittävä poikkeus on, että Eläketurvakeskuksella ei ole tällaista tehtävää lakisääteisessä työeläkevakuutuksessa.

Eläketurvakeskuksen taloudellinen valvonta kuuluu nykyisin Vakuutusvalvontavirastolle. Eläketurvakeskus ei harjoita vakuutus-toimintaa eikä sille ole laissa asetettu vakavaraisuusvaatimuksia eikä vaatimuksia sijoitus-toiminnasta tai riskienhallintajärjestelmistä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja työmarkkinaosapuolilla on vahva edustus Eläketurvakeskuksen hallinnossa. Eläketurvakeskuksen taloudellinen tai muu valvonta ei kuulu luontevasti uudelle valvontaviranomaiselle. Eläketurvakeskusta koskevan lainsäädännön uudistamistarve on parhaillaan sosiaali- ja terveysministeriössä arvioitavana. Sen arvioiminen tarvitaanko ministeriön itsensä suorittaman valvonnan ja viranomaistoiminnan yleisen laillisuusvalvonnan (valtioneuvoston oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies) lisäksi Eläketurvakeskuksen toiminnan muuta valvontaa ja mihin toimenpiteisiin asian johdosta olisi ryhdyttävä, tapahtuu parhaiten samassa yhteydessä, kun arvioidaan muiltakin osin Eläketurvakeskusta koskevan lainsäädännön muutostarpeita.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus ja eräät muut keskuselimet ja lautakunnat

Muiden lakisääteisten vakuutusten keskuselimien (Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto) toimintaa uuden valvontaviranomaisen on kuitenkin syytä valvoa siltä osin, kuin ne hoitavat vakuutustoimintaa. Tällainen valvonta on pääasiassa menettelytapojen valvontaa, ja se täydentää kysymyksessä olevalla alalla toimivien vakuutusyritysten vastaavaa valvontaa. Toisaalta riittävää tarvetta sille, että uusi valvontaviranomainen valvoisi keskuselimen hallintoa ja taloutta, ei ole esitettävissä. Pääsyy tähän on, ettei keskuselimien toiminnalle ole laissa asetettu vakavaraisuutta tai sijoitustoimintaa koskevia vaatimuksia. Sa-

masta syystä ei myöskään ole tarvetta sille, että uusi valvontaviranomainen valvoisi vakuutusosalalla toimivien lautakuntien, kuten liikennevahinkolautakunta, toimintaa tai taloutta. Finanssivalvonnan tarkoituksen kannalta on myös perusteltua, ettei valvontaviranomainen vahvista tai hyväksy lautakuntien tai muutoksenhakuelinten talousarviota eikä määrää tai vahvista niiden kustannusten kattamiseksi tarvittavia maksuja.

Valtion eläkerahasto, Kuntien eläkevakuutus, Kirkon keskusrahaston eläkerahasto

Nykyisen lain mukaan Vakuutusvalvontavirasto valvoo valtion, kuntien ja evankelisluterilaisen kirkon eläkejärjestelmiä hoitavien eläkelaitosten sijoitustoimintaa. Valtion eläkerahaston ja Kuntien eläkevakuutuksen yleisvalvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Kirkkohallitus toimii Kirkon keskusrahaston hallituksena ja valtioneuvostossa kirkkoa koskevat asiat kuuluvat opetusministeriön toimialaan. Valtion eläkerahastosta, Kuntien eläkevakuutuksesta ja Kirkon keskusrahaston eläkerahastosta käytetään jäljempänä nimitystä julkisyhteisöjen eläkelaitokset.

Toisin kuin yksityisalojen työeläkelaitoksille, julkisyhteisöjen eläkelaitoksille ei ole laissa asetettu vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia. Sijoitustoiminnan harjoittamisesta on laissa säädetty ainoastaan Valtion eläkerahaston osalta. Asianomainen säännös, valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) 7 §, sisältää sijoitustoiminnan yleisperiaatteen sekä vaatimuksen sijoitussuunnitelman laatimisesta. Vakuutusvalvontaviraston suorittama julkisyhteisöjen eläkelaitosten sijoitustoiminnan valvonta on käytännössä niiden omien sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien arviointia, joita eläkelaitosten omat hallintoelimet ovat asettaneet. Tässä valvonnessa Vakuutusvalvontavirasto voi verrata julkisyhteisöjen eläkelaitosten sijoitustoiminnan järjestämistä ja tuloksia yksityisalojen työeläkelaitosten sijoitustoimintaan.

Valvontojen yhdistämistä koskevan selvityksen piiriin ei kuulu arvioida, tulisiko julkisyhteisöjen eläkelaitosten vakavaraisuutta ja sijoitustoimintaa koskevaa sääntelyä saada

aikaan ja kehittää yksityisalojen työeläkejärjestelmän suuntaan. Jos tällainen kehittämissuunnitelma toteutetaan, olisi perusteltua, että uusi valvontaviranomainen myös valvoo julkisyhteisöjen eläkelaitosten talouden vakautta. Sijoitustoiminnan valvontatehtävän siirtäminen uudelle valvontaviranomaiselle vähintään nykyisessä laajuudessa on kuitenkin joka tapauksessa tarpeellista paitsi valvonnan yhdenmukaisuuden kannalta myös eläkerahastojen huomattavan merkityksen vuoksi.

Koska julkiset eläkelaitokset ovat virkavastuulla toimivia julkisyhteisöjä, niihin ei voida soveltaa samanlaisia toimivaltuuksia ja hallinnollisia sanktioita kuin yksityisoikeudellisiin valvontavirastoihin. Tämän vuoksi uuden valvontaviranomaisen toimivallasta on näiltä osin tarkoituksenmukaista säätää erikseen asianomaisessa erityislainsäädännössä. Lähtökohdaksi tulisi tällöin olla, että asianomaisessa erityislaissa varmistetaan uuden valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeus viranomaiselle laissa säädettävien tehtävien edellyttämässä laajuudessa mutta muilta osin julkisyhteisöjen eläkelaitosten velvollisuudet ja niiden noudattamisen tehostamiseksi tarvittavat sanktiot määräytyisivät yleisten julkista hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Lisäksi laissa on tarpeen täsmentää asianomaisen ministeriön yleisen toimivallan ja uuden valvontaviranomaisen toimivallan suhdetta.

Työeläkevakuutuksen laskuperusteet

Vakuutusvalvontavirastoa perustettaessa jouduttiin arvioimaan valvontaviranomaisen ja sosiaali- ja terveysministeriön työnjakoa lakisääteisen työeläkevakuutuksen valvonnassa. Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 163/1998 vp) pidettiin lähtökohdaksi, että ministeriön työeläkejärjestelmää ohjaava rooli ja silloinen laskuperustejärjestelmä säilytetään ennallaan. Esityksessä päädyttiin periaatteeseen, että sosiaali- ja terveysministeriö edelleen vahvistaa työeläkevakuutuksessa noudatettavat laskuperusteet. Tällaisia ovat vastuuvelan laskuperusteet, vakuutusmaksun ja sen osien tekniset laskentaperusteet, takaisinlainauksen perusteet, vakuutusmaksun hyvityksen perusteet ja toiminta-

pääomasiirtoja koskevat perusteet. Tuolloin katsottiin, että laskuperusteisiin sisältyy sekä sääntelyn että valvonnan piirteitä. Päätös on tarkoituksenmukaisuusperiaatteella tehty poliittinen ratkaisu. Normaalisti vastuuvakautusperusteiden ja vakuutusmaksuperusteiden valvonta ei kuulu ministeriön vaan valvontaviranomaisen tehtäviin. EY-lainsäädännön mukaan henkivakuutuksen ja vahinkovakuutuksen vastuuvelan ja vakuutusmaksujen laskuperusteita ei saa vaatia viranomaisen vahvistettaviksi. Niiden valvonta kuuluu kuitenkin toimivaltaisen viranomaisen, vakuutusvalvontaviranomaisen tehtäviin. Vakuutusdirektiivejä ei sovelleta Suomen lakisääteiseen työeläkevakuutukseen, joten EY-lainsäädännöstä ei johdu muutoksia ministeriön ja valvontaviranomaisen välisen työnjakoon.

Otettaessa huomioon uuden valvontaviranomaisen perustamisen lähtökohdat sekä ministeriöiden toiminnan kehittämistarpeet, ei ole tarkoituksenmukaista, että sosiaali- ja terveysministeriö valvoisi yksityisalojen työeläkelaitoksia nykyistä laajemmin. Jos taas ministeriön nykyisiä perustevalvontatehtäviä halutaan siirtää ministeriöstä toiselle viranomaiselle, ainoa käyttökelpoinen ratkaisu on, että uusi valvontaviranomainen hoitaa nämä tehtävät. Työeläkejärjestelmän laskuperusteita koskevia viranomaistehtäviä on mahdollista kehittää suuntaan, jossa nykyinen järjestelmä ohjaava rooli ja valvonnalliset tehtävät erotetaan enemmän toisistaan. Yhtäältä mahdollisuus tällaisen uudistuksen toteuttamiseen valvontojen yhdistämishankkeelle varatun ajan puitteissa on epävarmaa ja toisaalta asiaan liittyy sellaista valmistelua, jota on muiden työeläkejärjestelmän merkittävien kehittämishankkeiden tapaan aiheellista tehdä yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa. Näistä syistä yhdistettyyn valvontaan on tässä vaiheessa syytä siirtää työeläkelaitosten valvontatehtävät siinä laajuudessa, kuin Vakuutusvalvontavirasto niitä nykyisin hoitaa.

Yhteenveto

Vakuutusvalvontaviraston nykyiset valvonta- ja niihin rinnastettavat tehtävät olisi tarkoituksenmukaista siirtää lähtökohtaisesti

uudelle valvontaviranomaiselle. Seuraavia poikkeuksia ja täsmennyksiä saattaa kuitenkin olla tarpeen harkita joko tässä yhteydessä tai lähitulevaisuudessa erikseen:

Uusi valvontaviranomainen ei valvoisi osaksikaan seuraavien laitosten ja lautakuntien toimintaa:

- Koulutusrahasto
- Eläketurvakeskus
- liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta.

Uuden valvontaviranomaisen suorittaman valvontatehtävän kohdentumista tarkennettaisiin seuraavasti.

Työttömyyskassojen menettelytapoja valvottaisiin kuten muidenkin vakuutus- ja eläkelaitosten menettelytapoja. Työttömyys-etuuksien toimeenpanon ohjeistus ja neuvonta eivät kuulu tämän valvonnan piiriin.

Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen ja Ympäristövakuutuskeskuksen toimintaa valvottaisiin Tapaturmavakuutuslaitosten liiton valvonnan tapaan vain siltä osin, kuin kysymys on keskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnasta. Valvonta kohdistuisi yleisöön suuntautuviin menettelytapoihin sekä korvaus- ja vakuuttamistoimintaa koskeviin vakuutusmatemaattisiin seikkoihin.

Uusi valvontaviranomainen ei myöskään vahvistaisi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan eikä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarviota eikä oikeushallintomaksun määrää.

Vakuutusvalvonnalle mainituissa laitoksissa ja lautakunnissa nykyisin kuuluvien hallinnollisten tehtävien siirtäminen edellä esitellyllä tavalla muille viranomaisille on kuitenkin tarkoituksenmukaista valmistella erikseen, koska erityisesti mainittujen lautakuntien tehtäviin muutoksenhakuviranomaisena liittyy sellaisia lautakuntien riippumattomuuden varmistamiseen liittyviä näkökohtia, joita ei tämän esityksen yhteydessä ole pidetty mahdollisena ratkaista.

Asiakkaansuojan valvonta

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimivaltuuksista sekä näiden ja kuluttajaviranomaisten työnjaosta säädetään nykyisin eri laeissa ja osin toisistaan poik-

keavasti ilman, että siihen on perusteltua syytä. Olennaisin tällainen eroavaisuus eri lakien välillä liittyy valvontaviranomaisen toimivaltuuksiin kieltää valvottavaa jatkamasta lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä sekä sitä koskevaan muutoksenhakumenettelyyn. Vakuutusvalvontavirastolla on VYL:n mukaan oikeus kieltää valvottavaa jatkamasta lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä. Myös Rahoitustarkastuksella on tällainen toimivaltuus LLL:n nojalla. Molemmissa tapauksissa kieltopäätöksen tekee valvontaviranomainen mutta päätöksen tehostamiseksi asetetun uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus. Sitä vastoin AML:n mukaisen arvopapereiden ja sijoituspalvelujen markkinointia koskevan kiellon määrää markkinaoikeus Rahoitustarkastuksen hakemuksesta. Sijoitusrahastosuuksien markkinoinnin valvonnasta taas on säädetty, että uhkasakon kiellon tehostamiseksi määrää lääninhallitus.

Uuden valvontaviranomaisen tehokkaan ja johdonmukaisen toiminnan kannalta olisi tarkoituksenmukaista säätää valvontaviranomaisen toimivaltuuksista yhdenmukaisesti. Finanssivalvonnalla tulisi olla toimivaltuus itse kieltää valvottavaa jatkamasta lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä siitä riippumatta, minkä finanssipalvelun tarjonnasta on kysymys. Valvottavalla, johon kieltopäätös kohdistuu, olisi puolestaan oikeus viedä asia markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Näitä periaatteita olisi johdonmukaista soveltaa myös arvopapereiden, sijoitusrahastosuuksien ja sijoituspalvelujen markkinoinnin valvontaan sekä muiden AML:ssa säädettyjen sijoittajansuojasäännösten valvontaan, joihin sovelletaan nykyisin samoja periaatteita kuin sijoituspalvelujen markkinoinnin valvontaan.

Lisäksi on tarpeen arvioida sitä, tulisiko uuden valvontaviranomaisen tehtäviin sisällyttää sellaisten rahoituspalveluja tarjoavien yritysten valvonta, joilla ei ole merkitystä rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta vaan joiden merkitys rajoittuu ainoastaan kuluttajien suojeluun. Tällaisia yrityksiä ovat lähinnä yksinomaan kulutusluottoja tarjoavat muut kuin nykyisin luottolaitoksiksi luetut yritykset, mukaan lukien niin sanottu pikaluottoja tarjoavat yritykset. Tällaisia rahoitus-

tuspalveluja tarjoavien yritysten toimintaan on viime aikoina liittynyt kuluttajien aseman kannalta merkittäviä epäkohtia. Nämä epäkohdat koskevat kuitenkin lähinnä tällaisten palvelujen markkinointia ja sopimusehtoja eikä niillä ole merkittävää yhteyttä muuhun rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Kulutusluottoja koskeva lainsäädäntö sisältyy nykyisin kuluttajansuojalakiin (38/1978) ja Rahoitustarkastuksen tehtäväksi on säädetty ainoastaan sen valvonnassa muuten olevien yritysten, käytännössä luottolaitosten, tarjoamisen kulutusluottojen tarjonnassa noudatettavien menettelytapojen valvonta yhteistyössä kuluttajaviranomaisten kanssa. Tällaisen liiketoiminnan valvonnan säätämällä uuden valvontaviranomaisen tehtäväksi saattaa siten olla saavutettavissa vähemmän synergiaetuja kuin sillä, että tällaisiin palveluihin sovellettaisiin yleistä kuluttajansuojajärjestelmää.

Kulutusluottoihin ja erityisesti pikaluottoihin liittyvät ongelmat ovat parhaillaan erikseen selvitettävänä. Tarvetta sisällyttää tällaisia luottoja tarjoavien yritysten valvonta Finanssivalvonnan tehtäviin on sen vuoksi tarkoituksenmukaista arvioida vasta sen jälkeen, kun mahdollisuudet muuten edistää tällaisten luottojen kuluttajansuojaa on selvitetty.

Valvontaviranomaisen voimavarat ja valvonnan painoalueet huomioon ottaen asiakkaansuojan valvonnan tulisi kohdistua koko asiakaskollektiivin hyväksi eikä yksittäisten kansalaisten kantelukirjelmien käsittelyyn.

Panttilainauslaitosten valvonta

Panttilainauslaitosten toimintaa sääntelee vuodelta 1992 oleva laki panttilainauslaitoksista. Lain mukaan panttilainauslaitos on panttilainaus toimintaa varten perustettu osakeyhtiö, joka on saanut siihen toimiluvan. Panttilainaus toiminnalla tarkoitetaan liiketoimintana harjoitettavaa rahalainojen antamista luonnollisille henkilöille irtainta panttia vastaan. Toimiluvan panttilainauslaitoksille antaa Rahoitustarkastus, joka myös valvoo niiden toimintaa. Aikaisemman lain aikana panttilainauslaitosten toimintaa valvoi erityinen panttilainauslaitosten tarkastaja, jonka tehtävänä oli saattaa havaitsemansa epäkoh-

dat lääninhallituksen tietoon toimenpiteitä varten.

Nykyistä lakia säädettyessä panttilainauslaitoksia oli 10 kappaletta. Laitosten taseiden loppusumma oli vuonna 1991 yhteensä noin 175 miljoonaa markkaa (vajaat 30 miljoonaa euroa), ja laitokset antoivat lainoja noin 386 miljoonan markan (noin 64 miljoonaa euron) arvosta. Lainojen keskimääräinen suuruus vuonna 1991 oli 1 647 markkaa (noin 275 euroa).

Nykyisin massamme toimii 11 panttilainauslaitosta. Tilikauden 2006 taseiden loppusumma oli yhteensä noin 21 miljoonaa euroa ja lainakanta tilikauden päättyessä i yhteensä noin 15 miljoonaa euroa. Lainojen keskimääräinen suuruus oli 130—300 euroa.

Panttilainauslaitosten merkitys luottomarkkinoilla on vähäinen. Laitoksille ei ole säädetty vakavaraisuusvaatimuksia, joiden valvontaan tarvittaisiin uuden valvontaviranomaisen asiantuntemusta. Muutoinkin panttilainauslaitosten toiminta poikkeaa luonteeltaan siinä määrin luottolaitosten toiminnasta, ettei ole tarvetta siirtää panttilainauslaitosten valvontaa uuden valvontaviranomaisen tehtäväksi. Panttilainauslaitosten toiminnan valvonta kuuluu luontevimmin yleisen elinkeinovalvonnan piiriin (lääninhallitus tai kaupparekisteriviranomainen).

3.2 Hallinto

Hallintomallin perusrakenne

Esityksen lähtökohtana olevasta nykyisten valvontaviranomaisten yhdistämisestä seuraa, että uuden valvontaviranomaisen hallintomallin perusrakenne määräytyy lähtökohteisesti sen perusteella, sijoitetaanko uusi valvontaviranomainen nykyisen Rahoitustarkastuksen tavoin Suomen Pankin yhteyteen vai nykyisen Vakuutusvalvontaviraston tavoin valtioneuvoston alaisuuteen. Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston hallintoelinten nykyinen kolmiportainen perusrakenne, jossa on erotettu toisistaan toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta sekä johtokunnan ja johtajan tehtävät, on osoittautunut perusteiltaan toimivaksi. Vakuutusvalvonnan osalta ministeriölle lain mukaan kuu-

luva hallinnonalan yleinen ohjaus- ja valvontatehtävä ja vaatimus valvontaviranomaisen riippumattomuudesta eivät kuitenkaan ole kaikilta osin vaikeuksista yhteen sovitettavissa.

Koska jäljempänä esityksessä ehdotetaan uuden valvontaviranomaisen sijoittamista hallinnollisesti Suomen Pankin yhteyteen, hallintoelinten tehtäviä ja niitä koskevia mahdollisia tarkistustarpeita on tarpeen arvioida erityisesti Rahoitustarkastuksen hallintoon nykyisin sovellettavien periaatteiden näkökulmasta. Tämän mukaisesti on tarpeen arvioida erityisesti pankkivaltuuston sekä uuden valvontaviranomaisen johtokunnan ja sen johtajan nykyisen työnjaon tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi erityisesti johtokunnan kokoonpanoa on tarpeen arvioida uudelleen valvontaviranomaisten yhdistymisen johdosta. Yhdistyminen edellyttää joka tapauksessa muutoksia johtokunnan kokoonpanoa koskeviin säännöksiin, koska Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan kokoonpanoa koskevat nykyiset säännökset poikkeavat jonkin verran toisistaan.

Uuden valvontaviranomaisen hallintoelimiä ja niiden kokoonpanoa on tarpeen arvioida myös siitä näkökulmasta, että valvonnasta aiheutuvan taloudellisen vastuun ja tällaisen vastuun toteutumiseen vaikuttavan päätöksenteon tulee riittävästi vastata toisistaan. EY:n perustamissopimuksen 109 artiklassa määrätään, että kansallisen lainsäädännön on oltava sopusoinnussa perustamissopimuksen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön kanssa. Rahoitusvalvonnan osalta Euroopan keskuspankki on kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, että kansallisten keskuspankkien riippumattomien päätöksenteoelinten vaikutusmahdollisuuksien on oltava tasapainossa keskuspankin rahoitusvalvonnasta kantaman taloudellisen vastuun kanssa kun rahoitustarkastus on sijoitettu kansallisiin keskuspankkeihin. Silloin kun laissa määrätään, että valvontaviranomaiset tekevät päätöksensä keskuspankista erillään, Euroopan keskuspankki on pitänyt tärkeänä varmistaa, että valvontaviranomaisten tekemät päätökset eivät vaaranna kansallisen keskuspankin taloutta kokonaisuutena. Täl-

laisissa tapauksissa kansallisille keskuspankeille pitäisi Euroopan keskuspankin mukaan antaa kansallisessa lainsäädännössä mahdollisuus tutkia viimeisenä elimenä sellainen valvontaviranomaisen päätös, joka saattaisi vaikuttaa keskuspankin riippumattomuuteen ja erityisesti sen taloudelliseen riippumattomuuteen.

Mainituista syistä saattaa olla tarpeen harkita, että valtion olisi erikseen korvattava Suomen Pankille ainakin finanssivalvonnasta aiheutuvat poikkeukselliset kustannukset siltä osin, kuin ne ylittävät Suomen Pankin voittovaroista valtiolle tuloutettavissa olevan määrän. Muussa tapauksessa on tarpeen harkita Suomen Pankin aseman vahvistamista finanssivalvontaa koskevassa päätöksenteossa. Toisaalta, Jos valtion vastuuta finanssivalvonnan kustannuksista lisätään, tulee varmistua siitä, että valtion edut valvontaviranomaisen taloudellista asemaa koskevassa päätöksenteossa, erityisesti talousarvion käsittelyssä, tulevat riittävästi huomioon otetuiksi.

Lisäksi on tarpeen ratkaista, missä määrin nykyisin Vakuutusvalvontaviraston yhteydessä toimiva työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta on tarkoituksenmukaista sijoittaa uuden valvontaviranomaisen yhteyteen.

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuuston nykyisten Rahoitustarkastuksen ohjaukseen ja valvontaan liittyvien tehtävien osalta ei ole nähtävissä merkittäviä muutostarpeita myöskään uuden valvontaviranomaisen toiminnan näkökulmasta. Ottaen kuitenkin huomioon erityisesti odotettavissa olevat merkittävät muutokset Suomen viranomaisen valvontavastuulla olevien finanssialan yritysten määrässä ja sen myötä uuden valvontaviranomaisen resurssitarpeessa ja rahoituspohjassa, saattaisi olla tarvetta täydentää pankkivaltuuston tehtäviä siten, että pankkivaltuuston olisi käsiteltävä säännöllisin väliajoin myös johtokunnan laatima pitemmän tähtäyksen kehysarvio toiminnan tulevasta kehityksestä ja sen vaikutuksesta valvonnan resurssitarpeisiin.

Johtokunta

Kokoonpano ja nimittäminen

Sekä Rahoitustarkastuksessa että Vakuutusvalvontavirastossa on nykyisin kuusihenkinen johtokunta, joissa ovat edustettuina käytännössä samat valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin nimeämät henkilöt. Lisäksi molempien valvontaviranomaisten johtokuntaan kuuluu sekä Rahoitustarkastuksen johtaja että Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja ja vakuutusvalvontavirastossa lisäksi henkilöstön valitsema lisäjäsen silloin, kun johtokunta käsittelee henkilöstöä koskevia asioita. Vastaavaa säännöstä henkilöstön osallistumisesta hallintoon ei ole säädetty Rahoitustarkastuksen osalta. Rahoitustarkastuksen johtokunnan erikseen valittavat jäsenet ja varajäsenet nimittää pankkivaltuusto, kun taas Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan vastaavat jäsenet ja varajäsenet nimittää sosiaali- ja terveysministeriö. Vähäisiä eroja on toimikauden, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja varajäsenten määräytymisessä. Lisäksi ainoastaan Rahoitustarkastuksen osalta on säädetty johtokunnan jäsenen kelpoisuudesta samoin kuin tehtävästä pidättämisestä, kun taas johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista on säädetty ainoastaan Vakuutusvalvontaviraston osalta.

Uuden valvontaviranomaisen johtokunnan kokoonpanon lähtökohdaksi on tarkoituksenmukaista ottaa kummankin valvontaviranomaisen osalta nykyisin omaksuttu malli, jonka mukaan johtokunnan jäsenten enemmistö nimitetään muiden finanssimarkkinaviranomaisten eli valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta. Sitä vastoin johtajan osallistumista johtokunnan varsinaiseen päätöksentekoon on tarpeen arvioida uudelleen. Johtajan keskeisenä tehtävänä on esitellä asiat johtokunnan päätettäväksi eikä yleisten hallintoperiaatteiden, erityisesti vastuusuhteiden selkeyden kannalta ole yleensä pidetty tarkoituksenmukaisena, että esittelijä itse osallistuu äänivaltaisena jäsenenä esiteltävää asiaa koskevaan päätöksentekoon. Tämä koskee erityisesti valvontaviranomaisen hallintoa ja toiminnan suunnittelua koskevaa päätöksen-

tekoa. Valvontaviranomaisen riippumattomuusvaatimuksesta taas seuraa, että vastuun varsinaisista valvontaa koskevista päätöksistä tulisi puolestaan kuulua yksin johtajalle ainakin silloin, kun kysymys ei ole sellaisista päätöksistä, jotka vaikuttavat olennaisesti muiden finanssimarkkinaviranomaisten vastuulla ensisijaisesti oleviin asioihin, kuten maksu- ja selvitysjärjestelmien häiriöttömään toimintaan tai koko finanssimarkkinoiden vakauteen.

Johtokunnan laaja-alaisen asiantuntemuksen varmistamiseksi on lisäksi tarpeen harkita johtokunnan kokoonpanon laajentamista siten, että johtokuntaan kuuluisi Suomen Pankin ja asianomaisten ministeriöiden ehdotuksesta nimitettyjen jäsenten lisäksi yksi tai useampi muu jäsen. Johtokunnan kokoonpanon laajentaminen edellyttää kuitenkin sen varmistamista, että tehtävään on käytettävissä syvällisen finanssimarkkina-asiantuntemuksen omaavia henkilöitä, jotka eivät ole mainittujen finanssimarkkinaviranomaisten eivätkä valvottavien palveluksessa. Yleisten hallintoperiaatteiden näkökulmasta saattaa myös olla tarpeen harkita luopumista nykyisestä käytännöstä, jonka mukaan kullakin johtokunnan jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Valvontaviranomaisten yhdistämisestä seuraa lisäksi, että nykyiset toisistaan poikkeavat yksityiskohtaiset säännökset, jotka koskevat valvontaviranomaisten johtokuntien nimittämistä, toimikautta, puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja varajäsenten nimittämisestä, jäsenten kelpoisuutta ja palkkioiden määräytymistä on tarpeen arvioida uudelleen.

Tehtävät

Johtokunnan tehtävät Rahoitustarkastuksessa ja Vakuutusvalvontavirastossa poikkeavat merkittävästi toisistaan siinä, että Rahoitustarkastuksen johtokunnalle on annettu mahdollisuus ottaa ratkaistavakseen rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai rahoitusmarkkinoiden kehitykseen muuten merkittävästi vaikuttava valvontaa koskeva päätös, joka muuten olisi johtajan päätettävä.

Lisäksi Rahoitustarkastuksen johtokunta päättää uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi sekä työjärjestyksen esittämisestä

vahvistettavaksi. Vastaavaa toimivaltaa ei ole Vakuutusvalvontaviraston johtokunnalla.

Osa edellä mainitusta eroista perustuu siihen, että Rahoitustarkastuksen hallinnollinen asema poikkeaa merkittävästi Vakuutusvalvontaviraston hallinnollisesta asemasta. Tämän vuoksi ja koska Rahoitustarkastuksen johtokunnan tehtävien olennaiselle tarkistamiselle ei ole ilmennyt aihetta, Rahoitustarkastuksen johtokunnalle nykyisin säädetyt tehtävät on tarkoituksenmukaista ottaa myös uuden valvontaviranomaisen johtokunnan tehtävnmäärittelyn lähtökohdaksi. Lisäksi johtokunnan tehtäviä tulisi harkita täydennettäväksi siten, että sen tulisi laatia säännöllisin väliajoin pitemmän tähtäyksen kehysarvio valvontaviranomaisen toiminnan tulevasta kehityksestä ja sen vaikutuksesta valvonnan resurssitarpeisiin. Tarvetta tällaiseen pitemmän tähtäyksen toiminnan ja resurssien suunnitteluun korostaa erityisesti nykyinen integraatiokehitys, joka saattaa johtaa lähivuosina merkittäviin muutoksiin valvottavien määrässä ja sen kautta valvonnan rahoitus-pohjassa.

Nykyiseen lakiin ei sisälly kummankaan valvontaviranomaisen osalta säännöksiä siitä, millä tavoin valvottavien näkemykset valvonnan tavoitteiden toteutumisesta ja tulevalle valvonnalle asetettavista tavoitteista tulisi ottaa huomioon. Tämän vuoksi on tarpeen harkita johtokunnan tehtävien täydentämistä siten, että johtokunnan tulisi säännöllisesti kuulla valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien edustajia.

Asioiden käsittely ja päätöksenteko

Laissa on edelleen tarpeen säätää johtokunnan päätösvaltaisuudesta ja päätösesityksen hyväksymisen edellytyksenä olevasta äänten enemmistöstä. Muilta osin asioiden käsittelystä voitaisiin, kuten nykyisinkin, määrätä valvontaviranomaisen työjärjestyksessä.

Johtaja

Nimittäminen ja kelpoisuus

Rahoitustarkastuksen johtajan ja Vakuutusvalvontaviraston ylijohdajan nimittämistä

koskevat periaatteet poikkeavat nykyisin toisistaan, mikä johtuu osittain viranomaisten erilaisesta hallinnollisesta asemasta. Koska esityksessä ehdotetaan uuden valvontaviranomaisen sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen, esityksen lähtökohdaksi on luonteavaa ottaa Rahoitustarkastuksen johtajan nykyinen nimitysprosessi, jossa johtajan nimittää ja erottaa tasavallan presidentti ja esityksen valtioneuvostolle viran täyttämistä tekee pankkivaltuusto.

Rahoitustarkastuksen johtaja rinnastuu käytännössä asemaltaan nykyisin Suomen Pankin johtokunnan jäseneksi. Ottaen huomioon Eduskunnalle samanaikaisesti tämän esityksen kanssa annetun hallituksen esityksen, jossa Suomen Pankin johtokunnan jäsenten nimitysmenettely ehdotetaan uudistettavaksi, Finanssivalvonnan johtajan nimittämisoikeus olisi tarkoituksenmukaista antaa pankkivaltuustolle samalla tavoin kuin Suomen Pankin johtokunnan jäsenten osalta ehdotetaan. Tehtävän vastuullisuus huomioon ottaen johtajan toimikauden tulisi olla määräaikainen, mutta johtajan itsenäisyyden turvaamiseksi kuitenkin riittävän pitkä. Nykyisessä laissa ei myöskään säädetä johtajan nimittämistä koskevan esityksen tekemisestä. Lain täsmentämistä tältä osin on tarpeen harkita.

Uuden valvontaviranomaisen johtajan kelpoisuusvaatimukset on tarpeen arvioida uudelleen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävien yhdistämisen johdosta. Lähtökohtana tulisi olla nykyiset kelpoisuusvaatimukset. Kelpoisuusvaatimusten määrittelyssä on tarpeen ottaa erityisesti huomioon, että vaikka tehtävä on luonteeltaan yleisjohtotehtävä, johtaja vastaa kuitenkin viime kädessä myös yksin valvontavaltuuksien käyttämisestä koskevista päätöksistä. Tämän vuoksi on tarpeen huolehtia, että johtajalla on yleisjohtamiskokemuksen lisäksi hyvä perehtyneisyys sekä rahoitus- että vakuutusmarkkinoiden toimintaan ja niitä koskevaan sääntelyyn.

Tehtävät

Molempien valvontaviranomaisten johtajien keskeisenä tehtävänä on vastata viranomaisen tehokkaasta ja tuloksesta toiminnasta. Rahoitustarkastuksen johtajan teh-

tävistä on kuitenkin säädetty Vakuutusvalvontavirastoa merkittävästi yksityiskohtaisemmin. Tämän vuoksi esityksen lähtökohdaksi on tarkoituksenmukaista ottaa nykyinen Rahoitustarkastuksen johtajan tehtävien sääntely. Tältä osin lainsäädännön muuttamiseen ei ole ilmennyt erityistä aihetta, lukuun ottamatta mitä edellä on sanottu johtokunnan tehtävistä siltä osin kuin ne koskevat valvontavaltuuksien käyttöä.

Muut säännökset

Vakuutusvalvontaviraston, toisin kuin Rahoitustarkastuksen, osalta on säädetty erikseen ylijohtajan virkavapaudesta ja virkarikoksen käsittelyn oikeuspaikasta. Tältäkin osin säännökset on tarpeen yhtenäistää.

Ylimmät virkamiehet

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston ylimmät virkamiehet, joista Vakuutusvalvontavirastossa käytetään nimitystä johtaja, nimittää johtokunta. Ylimpiä virkamiehiä ei ole laissa määritelty. Rahoitustarkastuksen osalta johtokunnan tehtäväksi on lisäksi säädetty johtokunnan nimittämän virkamiehen virantoimituksesta pidättäminen ja varoituksen antaminen. Vastaavia säännöksiä ei sisälly VVVL:iin vaan siltä osin sovelletaan yleistä virkamieslainsäädäntöä.

Vakuutusvalvontaviraston johtajien tehtäväksi on säädetty avustaa ylijohtajaa Vakuutusvalvontaviraston johtamisessa sekä vastata johdettavikseen kuuluvien yksiköiden toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta. Lisäksi laissa säädetään johtajan kelpoisuusvaatimuksesta. Asetuksessa säädetään lisäksi johtajan oikeudesta ottaa päätettäväkseen oman toimintayksikkönsä virkamiehen ratkaistava asia. Vastaavia säännöksiä ei sisälly RataL:iin.

Ylimpien virkamiesten nykyistä nimitysmenettelyä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Esityksen lähtökohdaksi otetusta uuden valvontaviranomaisen sijoittamisesta Suomen Pankin yhteyteen seuraa, että ylimpien virkamiesten tehtävistä, kelpoisuusvaatimuk-

sista ja ratkaisuoikeudesta, voitaisiin määrätä valvontaviranomaisen työjärjestyksessä. Myös ylimpiin virkamiehiin olisi tarkoituksenmukaista soveltaa Suomen Pankin virkamiehistä annettua lakia, jolloin työjärjestyksellä ei voitaisi poiketa siitä, mitä mainitussa laissa säädetään.

Muut virkamiehiä koskevat säännökset

Esityksen lähtökohdaksi otetusta uuden valvontaviranomaisen sijoittamisesta Suomen Pankin yhteyteen seuraa, että lakiin on tarpeen sisällyttää nykyisen RataL:n mukaiset säännökset Suomen Pankin virkamiehiä koskevien säännösten soveltamisesta ja virkamiesten riippumattomuudesta. Niin ikään nykyisessä laissa oleva Rahoitustarkastuksen eräiden virkamiesten velvollisuus antaa pankkivaltuustolle selvitys elinkeinotoiminnastaan ja osakeomistuksistaan on tarpeen säilyttää laissa.

Lisäksi lain siirtymäsäännöksiin on tarpeen sisällyttää säännökset siitä, miten virat täytetään uutta valvontaviranomaista perustettaessa, samoin kuin Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen ehtojen säilymisestä.

Muut hallintoa ja organisaatiota koskevat säännökset

VVVL:n mukaan tarkemmat säännökset lain voimaantulon jälkeen annetaan asetuksella, jossa säädetään muun muassa johtokunnan tehtävistä, asioiden käsittelystä, ylijohtajan oikeudesta nimittää virkamiehet, ylijohtajan virkavapaudesta ja sijaisesta sekä virkarikoksen käsittelypaikasta samoin kuin johtokunnan jäsenten palkkion määräytymisestä. Vakuutusvalvontaviraston organisaatiosta säädetään viraston työjärjestyksessä, jonka vahvistaa ylijohtaja. Sitä vastoin Rahoitustarkastuksen osalta alemmanasteiset säännökset Rahoitustarkastuksen hallinnosta ja organisaatiosta sisältyvät yksinomaan työjärjestykseen, jonka vahvistaminen kuuluu pankkivaltuustolle.

Uuden valvontaviranomaisen organisaatiosta ja hallinnossa noudatettavista menettely-

tavoista olisi tarkoituksenmukaista määrätä, kuten nykyisinkin, työjärjestyksellä. Tämä on perusteltavissa erityisesti tarpeella muuttaa organisaatiota joustavasti valvonnan painopisteiden muuttuessa.

Työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta

Nykyisin Vakuutusvalvontaviraston yhteydessä toimivan työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan tehtävät liittyvät pääasiassa työttömyysetuuksien toimenpanoon. Neuvottelukunnalla ei siten ole sellaisia tehtäviä, jotka liittyisivät luontevasti uuden valvontaviranomaisen tehtäviin. Tämän vuoksi olisi tarpeen harkita neuvottelukunnan siirtämistä esimerkiksi suoraan sosiaali- ja terveysministeriön yhteyteen.

3.3 Toimivaltuudet

Sääntely rakenne

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia koskevien säännösten rakenne poikkeaa toisistaan. Rahoitustarkastuksen osalta säännökset sisältyvät pääosin RataL:iin ja eräiltä osin valvontavakohtaisiin lakeihin. Vakuutusvalvontaviraston osalta säännökset sisältyvät yksinomaan valvontavakohtaisiin lakeihin. Valvontaa koskevien säännösten rakenteellinen ero ei ole perusteltavissa lainsäädännön tai valvonnan sisältöön liittyvillä eroilla.

Uuden valvontaviranomaisen tehokas ja johdonmukainen toiminta edellyttää, että toimivaltuudet ovat mahdollisimman yhdenmukaiset eri toimialojen valvonnassa. Lainsäädännön selkeyden kannalta on lisäksi tarpeen arvioida sitä, pitäisikö valvontavaltuuksia yhtenäistää kokoamalla ne ainakin pääosin valvontaviranomaista koskevaan lakiin, kuten nykyisin rahoitusvalvonnassa. Toisena vaihtoehtona olisi sijoittaa toimivaltuuksia koskevat säännökset eri valvonnan kohteena olevia yhteisöjä ja laitoksia koskevaan toimialakohtaiseen lainsäädäntöön, kuten nykyisin

vakuutusvalvonnassa. Siltä osin kuin useita valvottavaryhmiä koskevien säännösten tarkoitus ja sisältö on yhtenevä, säännösten toistaminen eri laeissa on omiaan heikentämään lainsäädännön selkeyttä. Lainsäädäntöä muuttaessa sisällöltään samantyyppisten säännösten sisältyminen useisiin lakeihin aiheuttaa lisäksi tarpeetonta hankaluutta. Toisaalta silloin, kun tietty valtuus koskee vain esimerkiksi yhtä valvottavaryhmää, kuten työttömyyskassojen valtionosuuden epäminen, on perusteltua säätää valtuudesta valvottavakohtaisessa laissa.

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus

Tehokas valvonta edellyttää, että valvontaviranomainen saa valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot valvottavien toiminnasta. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta koskevien säännösten perusajatus on sama: valvojalla on oikeus tarkastaa valvottavan toimintaa ja saada valvottavalta tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet eivät rajoitu valvontaviin, vaan ne koskevat myös eräitä muita tahoja, esimerkiksi tilintarkastajia, joiden toiminnalla tai hallussa olevilla tiedoilla saattaa olla tärkeä merkitys valvonnalle.

Rahoitustarkastuksen osalta tarkastus- ja tietojensaantioikeudet ovat kattavat. Valtuuksien laajuudessa ei tältä osin ole merkittäviä ongelmia. Vakuutusvalvontaviraston valtuudet ovat tältä osin pääosin riittävän kattavat. Merkittävimpänä puutteena voidaan pitää sitä, että Vakuutusvalvontaviraston mahdollisuudesta tarkastaa Valtion eläkerahaston, Kuntien Eläkevakuutuksen ja Kirkon keskusrahaston eläkerahaston toimintaa ja saada niiltä valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja on säädetty vain niukasti tai ei lainkaan. Vakuutusvalvontavirasto hoitaa myös eräitä lakisääteisiin lautakuntiin liittyviä valvonnallisia tehtäviä, mutta tietojensaantioikeudesta on tältä osin säädetty niukasti.

Rahoitustarkastuksella ja Vakuutusvalvontavirastolla on mahdollisuus saada tietoja valvottavan toiminnasta myös osallistumalla valvottavan toimielinten kokouksiin. Rahoitustarkastuksen osallistumisoikeus koskee

kaikkia valvottavia. Vakuutusvalvontaviraston valvottavien osalta osallistumisoikeus ei koske esimerkiksi merimieseläkekassaa ja maatalousyrittäjien eläkelaitosta. Osallistumisoikeuden soveltamislaajuuden eroille ei tältä osin vaikuta olevan valvonnan kannalta perusteltuja syitä.

Oikaisutoimenpiteet

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimivallasta kieltää valvottavan tekemän päätöksen tai valvottavan suunnitteleman toimenpiteen toteutus tai muu menettely sekä velvoittaa valvottavaa ryhtymään toimenpiteisiin jo toteutetun päätöksen täytäntönnäpönnän taikka toimenpiteen tai menettelyn peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi on säädetty eräiltä osin toisistaan poikkeavasti. Tällaista mahdollisuutta ei ole käytössä esimerkiksi eräiden lakisäätteistä eläkevakuutusta harjoittavien eläkelaitosten, Suomessa toimivien ulkomaisten vakuutusyhtiöiden, vakuutusedustajien ja työttömyyskassojen valvonnassa. Osittain sama vaikutus on kuitenkin työttömyyskassoja lukuun ottamatta Vakuutusvalvontaviraston mahdollisuudella kieltää virheellisenä pitämänsä menettely. Lisäksi siltä osin kuin säännökset sisältyvät vakuutuslainsäädäntöön, valtuuden käyttämisen edellytyksistä ei ole säädetty yhtä tarkasti kuin RataL:ssa. Säännöksiä on tarpeen tältä osin yhtenäistää paitsi sen vuoksi, että eroille ei ole nähtävissä toimialan luonteesta johtuvia syitä, myös erityisesti perustuslaissa turvatun omaisuuden suojan ja elinkeinovapauden näkökulmasta.

Toiminnan lopettamista ja rajoittamista koskevat valtuudet

Valvontaviranomaisen toimivallasta toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa säädetään sekä valvottavien että ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta nykyisin erikseen kutakin valvottavaryhmää koskevassa laissa. Säännökset ovat samankaltaiset mutta poikkeavat yksityiskohdissa toisistaan. Koska näille eroille ei ole nähtävissä merkittäviä toimialan

luonteesta johtuvia eroja, näiden säännösten yhtenäistämistä ja sisällyttämistä uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin on tarpeen harkita.

Rahoitustarkastuksella on mahdollisuus kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen ja niiden omistusyhteisön samoin kuin rahastoyhtiön toimielimen jäsenenä. Vakuutusvalvontavirastolla ei ole vastaavaa valtuutta. Valtuuksien yhtenäistämistä tältä osin on tarpeen harkita, koska toimivaltaerot eivät tältä osin ole perusteltavissa toimialojen erilaisella luonteella ja johdon sopivuus ja pätevyys on yksi keskeisistä valvonnan kohteista kaikissa toimiluvan alaisissa valvottavissa.

Myös omaisuuden käytön ja muun toiminnan rajoittamisen osalta Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valtuudet eroavat merkittävästi. Etenkin vakuutusosalalla luovutus- ja panttauskieltoja koskevat säännökset ovat varsin yksityiskohtaiset ja sidoksissa valvottavien toiminnan luonteeseen. Tämän vuoksi toimivaltuuksien yhtenäistäminen ei näiltä osin vaikuta olevan tarkoituksenmukaista.

Muut toimivaltuudet

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttämistä ja asiamiehen asettamista koskevat Rahoitustarkastuksen valtuudet ovat laajemmat kuin Vakuutusvalvontaviraston. Valvontaviranomaisen toiminnan kannalta olisi johdonmukaista, että valtuudet olisivat laajuudeltaan samat kummallakin toimialalla.

Nykyiseen lakiin ei sisälly eräitä sellaisia toimivaltuuksia, joita useiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisilla on käytössään erityisesti arvopaperimarkkinoiden valvonnassa. Tällaisia valtuuksia ovat esimerkiksi oikeus saada käyttöönsä televalvontatietoja sekä oikeus vaatia omaisuuden takavarikkoa ja tilien jäädyttämistä. Koska mahdollisuudet tällaisten valtuuksien käyttöön ottoon ovat hiljattain olleet arvioitavina eri arvopaperimarkkinalainsäädännön uudistusten yhteydessä eikä valtuuksien laajentamista ole pidetty mahdollisena perustuslain vakiintuneen tulkinnan kannalta, tässä yhteydessä ei ole pidetty perusteltuna uudelleen arvioida

mahdollisuuksia laajentaa nykyisiä toimivaltuuksia.

Määräystenantovaltuudet

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyiset määräystenantovaltuudet on tarkoituksenmukaista säilyttää asianomaisissa erityislaeissa paitsi niiden suuren lukumäärän vuoksi, myös sen takia että ne sisällöltään kytkeytyvät kiinteästi erityislainsäädäntöön. Niiden osalta ei siten ole nähtävissä samanlaisia yhtenäistämistarpeita kuin muiden toimivaltuuksien osalta. Eräiden määräystenantovaltuuksien perustuslainmukaisuutta saattaa kuitenkin olla tarpeen tässä yhteydessä arvioida uudelleen.

Määräystenantovaltuuksien tarkistamistarvetta arvioitaessa on otettava huomioon valtuuksien nykyisen sisällön lisäksi perustuslain vaatimukset. Perustuslain 80 §:n 2 momentin ja siihen liittyvän perustuslakivaliokunnan käytännön perusteella valtuussäännösten on oltava täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Valtuusten on oltava soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattuja. Lisäksi viranomaiselle säädettyihin valtuuksiin sisältyy asetuksenantovaltuuksiin verrattuna yleistä tarkkarajaisuutta pidemmälle ulottuva vaatimus, jonka mukaan valtuuksien kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Sekä rahoitus- että vakuutusalan lainsäädäntö on monin osin säädetty nykyisen perustuslain voimassa ollessa ja määräystenantovaltuudet on siten pyritty kirjoittamaan perustuslain edellyttämällä tavalla. Tätä vanhemmasta lainsäädännöstä perustuslain kanssa selkeässä ristiriidassa ovat ne Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovaltuudet, joista säädetään liikennevakuutusasetuksen (324/1959) 7 §:n 5 momentissa ja asetuksen joka sisältää liikennevakuutuskeskuksen säännöt 32 §:n 1 momentissa. Ristiriitä aiheutuu siitä, että perustuslain 80 §:n 2 momentin perusteella viranomaisen valtuudesta antaa oikeussääntöjä on säädettävä lailla.

Hallinnolliset seuraamukset

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevan hallinnollisen seuraamusjärjestelmän perusteita voidaan pi-

tää kummallakin toimialalla sinänsä perusteltuina ja toimivina. Sekä rahoitus- että vakuutusosalalla seuraamukset muodostavat yhdessä valvojien muiden valvonnallisten valtuuksien kanssa keinovalikoiman, jolla valvontaviranomainen voi tarvittaessa puuttua valvottavan epäasialliseen toimintaan sen vakavuuteen nähden oikeassa suhteessa olevin toimenpitein. Seuraamusten julkisuuden osalta voidaan arvioida, että rahoitusosalalla on esimerkiksi arvopapereiden julkisen kaupankäynnin ja markkinaosapuolten tiedontarpeen vuoksi kokonaisuutena jossain määrin korostuneempi tarve myös valvontaviranomaisen käyttämien seuraamusten julkisuudelle kuin vakuutusosalalla. Toimialaliukumien vuoksi tämä raja on kuitenkin eräiltä osin varsin häilyvä. Toisaalta esimerkiksi lakisääteistä eläkevakuutusta toimeenpanevien valvottavien toiminta eroaa tässä suhteessa luonteeltaan markkinaehtoisesti toimivien valvottavien kuten luottolaitosten toiminnasta.

Vaikka nykyisiä yleisiä hallinnollisia seuraamuksia voidaan pitää kumpaakin toimialaa erikseen tarkasteltuna toimivina, olisi ongelmallista, jos kumpaakin toimialaa valvovan valvontaviranomaisen toimivalta poikkeaisi toisistaan kategorisesti sen mukaan, kummalla toimialalla valvottava toimii ilman, että eroja voidaan perustella valvonnan erilaisella luonteella eri toimialoilla. Tämä olisi omiaan heikentämään valvontaviranomaisen mahdollisuutta johdonmukaiseen valvontatoimintaan. Ongelma korostuisi etenkin sellaisten rahoitus- ja vakuutusalan valvottavien kohdalla, joiden tuotteissa on selkeästi yhteisiä piirteitä. Samantyyppisiä piirteitä liittyy esimerkiksi sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin, kapitalisaatiosopimuksiin ja eräisiin rahoitusalan tarjoihin sijoitusmuotoihin.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevissa yleisissä hallinnollisissa seuraamuksissa on selkeitä eroja, joita on vaikea perustella valvonnan erilaisella luonteella. Rahoitustarkastus voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa. Rahoitustarkastus voi lisäksi antaa valvottavalleen ja eräillä muille rahoitusmarkkinoilla toimiville julkisen huomautuksen tai, jos asian vakavuus sitä edellyttää,

julkisen varoituksen. Varoitukseen voi myös liittyä seuraamusmaksu. Rahoitustarkastus voi lisäksi määrätä tietyille valvottavilleen rikemaksun. Vakuutusvalvontavirasto puolestaan voi pääsääntöisesti antaa valvottavalleen huomautuksen tai kehottaa valvottavaa uhkasakon uhalla korjaamaan asia määräajassa tai kieltää valvottavaa jatkamasta Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä.

Sekä Rahoitustarkastus että Vakuutusvalvontavirasto voivat tehostaa asettamia vaatimuksia uhkasakolla. Rahoitustarkastuksen osalta uhkasakon soveltamisala on kuitenkin kirjoitettu laajempaan ja yleisempään muotoon kuin vakuutuslainsäädännössä. Myös uhkasakkoon liittyvässä menettelyssä on eroja, sillä Rahoitustarkastuksen antaman uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Rahoitustarkastus itse, kun taas Vakuutusvalvontaviraston asettaman uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Etelä-Suomen lääninhallitus. Poikkeuksena ovat markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaan sekä arvopaperien liikkeeseenlaskun ja siihen liittyvän tietojenantovelvollisuuden valvontaan liittyvät uhkasakot, jotka tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Mainituista syistä hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset, erityisesti huomautuksen ja varoituksen antamista valvottavalle koskevat periaatteet sekä uhkasakon asettamisen edellytykset ja uhkasakon käyttämiseen liittyvät menettelyt, mukaan lukien muutoksenhakujärjestelmä, on tarpeen muuttaa samansisältöisiksi kummallakin toimialalla.

Laissa ei kummankaan nykyisen valvontaviranomaisen valtuuksien osalta ole säädetty niin sanottu itsekriminointikiellosta eli rikoksesta epäillyn henkilön oikeudesta kieltäytyä myötävaikuttamasta häntä koskevan rikosepäilyn selvittämiseen. Lakiin on tämän vuoksi tarpeen lisätä säännös siitä, että tällaisessa tilanteessa viranomaisella ei ole oikeutta asettaa uhkasakkoa tietojensaantioikeutensa tehostamiseksi. Tällaista säännöstä edellyttää myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen viimeaikainen ratkaisukäytäntö.

Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevien yleisten hallinnollisten seuraamusten käyttöalaaan liittyä eräitä valvonnan kannalta

perustelemattomia eroja myös eri Vakuutusvalvontaviraston valvottavien kesken. Ongelma tulee lainsäädännön johdonmukaisuutta ajatellen korostuneimmin esille vakuutuskassojen, eläkesäätiöiden, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja merimieseläkekassan kohdalla. Huomautuksesta, korjauskehotuksesta ja virheellisen menettelyn kieltämisestä ainoastaan korjauskehotus tulee sovellettavaksi, sekin vain vakuutuskassojen ja eläkesäätiöiden toimintaan. Kaikki mainitut seuraamukset ovat kuitenkin käytettävissä jokaisen valvottavan osalta silloin, kun valvottavan toimintaan sovelletaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annettua lakia. Myös esimerkiksi työttömyyskassojen osalta näiden seuraamusten käyttöalassa on puutteita. Mainituista syistä nykyisin RataL:ssa ja vakuutuslainsäädännössä säädetty hallinnolliset seuraamukset on tarpeen sisällyttää yhtenäisinä uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin. Samalla on tarpeen varmistua siitä, että nykyiset säännökset vastaavat hyvälle hallintolainkäytölle asetettavia vaatimuksia.

Koska Suomen valvontaviranomaisen vastuu toisen ETA-valtion valvonnassa olevan säännellyn yrityksen Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonnasta (isäntävaltiovalvonta) poikkeaa olennaisesti vastuusta suomalaisten valvottavien valvonnassa (kotivaltiovalvonta) uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksia on tältä osin tarpeen tarkastella erillään suomalaisten valvottavien valvonnasta. Samoin toimivaltuuksia on tarpeen tarkastella erikseen siltä osin kuin uudella valvontaviranomaisella on julkisyhteisöjen eläkelaitosten kuten valtion eläkerahaston, Kuntien Eläkevakuutuksen ja Kirkon keskusrahaston eläkerahaston valvontaan liittyviä tehtäviä, koska nämä ovat osa julkista hallintoa.

3.4 Ulkomaisten sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa

Yleiset lähtökohdat

Luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden sijoit-

tautumisoikeuteen Euroopan talousalueella sovelletaan direkttiivien perusteella pääosin samoja yleisiä periaatteita. Tämän mukaisesti koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaisten tehtävistä ja työnjaosta ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden samoin kuin suomalaisten valvottavien ulkomailla olevien sivuliikkeiden valvonnassa noudatettavasta yhteistyöstä on tarkoituksenmukaista säätää yhtenäisesti siltä osin, kuin direktiiveistä tai toimialojen erityisluonteesta muuten ei muuta johdu. Sivuliikkeellä tarkoitetaan jäljempänä tässä esityksessä luottolaitosten sivukonttoreita sekä sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja vakuutusyhtiöiden sivuliikkeitä.

Nykyisen lain mukaan sivuliikkeiden valvontaan sovelletaan eri toimialoilla osin erisältöisiä periaatteita ilman, että erot olisivat kaikilta osin perusteltavissa toimialojen erityisluonteella. Eri toimialoilla säännösten rakenne ja muotoilu poikkeavat lisäksi toisistaan silloinkin, kun niiden asiasisältö vastaa toisiaan.

Myös emo- ja tytäryrityksen kotivaltion valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä olisi tarkoituksenmukaista säätää lähtökohdaisesti yhtenäisin perustein kummallakin toimialalla, mukaan lukien rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta. Koska erityisesti vakuutusryhmittymien rajat ylittävää valvontaa koskevia säännöksiä ollaan parhaillaan EU:ssa uudistamassa, tässä yhteydessä ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista puuttua emo- ja tytäryritysten valvontaviranomaisten keskinäiseen tehtävänjakoon.

Säännösten rakenteen selkeyttämiseksi kansainvälistä yhteistyötä koskevan säännöskokonaisuuden lähtökohdaksi olisi tarkoituksenmukaista ottaa seuraava yleinen jaottelu erilaisista yhteistyötilanteista:

1. Sivuliikkeet
 - 1.1 Suomen valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet Suomessa toimivassa ulkomaisessa valvottavassa
 - 1.2 Ulkomaan valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet ulkomailla toimivassa suomalaisessa valvottavassa
2. Emo-, tytär- ja sidosyritykset

2.1 Suomen valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet suomalaisessa yrityksessä, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomaan viranomainen

2.2 Suomen valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet ulkomaisessa yrityksessä, jonka ryhmävalvonnasta vastaa Suomen viranomainen.

Edellä esitetty jaottelu on tarpeen ottaa uuden valvontaviranomaisen kansainvälistä yhteistyötä koskevan sääntelyn rakenteen pohjaksi, koska sääntelylle asetettavat vaatimukset poikkeavat toisistaan eri tilanteissa. Sääntelylle asetettavat vaatimukset riippuvat lisäksi siitä, onko kysymys ainoastaan pelkästään viranomaisten hallussa olevien tietojen vaihtamisesta, valvottavia koskevasta tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta vai suomalaisia oikeussubjekteja koskevasta päätösvallasta.

Toiseksi sääntelylle asetettavat vaatimukset poikkeavat toisistaan riippuen siitä, onko kysymys Suomessa vai ulkomailla tapahtuvasta viranomaistoiminnasta. Mainitut yhteistyötilanteet, joissa on kyse Suomessa tapahtuvasta valvontatoiminnasta (edellä 1.1 ja 2.1), edellyttävät paitsi Suomen valvontaviranomaisen oikeuksien ja velvollisuuksien määrittelyä myös sen määrittelyä, miltä osin ulkomaan viranomaiselle voidaan uskoa toimivaltaa suorittaa tehtäviään Suomessa ja mahdollisesti tehdä Suomen lain alaisia oikeussubjekteja koskevia sitovia päätöksiä. Niiden yhteistyötilanteiden osalta (edellä 1.2 ja 2.2), joissa kysymys on Suomen viranomaisen toimivallasta ulkomailla, on sitä vastoin riittävää säätää varsinaisen toimivalta- ja tehtävämäärittelyn lisäksi ainoastaan siitä, millä tavoin Suomen viranomaisen tulee informoida ulkomaan viranomaisia tai muuten toimia yhteistyössä heidän kanssaan. Näiltä osin Suomen viranomaisten tosiasiallinen toimivalta riippuu Suomen lain lisäksi siitä, mitä asianomaisen ulkomaan lainsäädännössä on säädetty toisen valtion viranomaisen toimivallasta.

Kolmanneksi yhteistyön sääntelylle asetettavat vaatimukset poikkeavat toisistaan riippuen siitä, onko kysymyksessä sivuliikkeen vai samaan ryhmittymään kuuluvan itsenäisen yrityksen valvonta. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että sekä rahoitus- että vakuu-

tustoimialalla jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten työnjako riippuu direktiivien mukaan olennaisesti siitä, onko kysymys sivuliikkeen vai itsenäisen yrityksen valvonnasta.

Sääntelyssä on mainittujen eri yhteistyötilanteiden lisäksi tarpeen arvioida erikseen sitä, miltä osin Suomen ja ulkomaan viranomaisen tehtävistä on säädettävä laissa sitovasti, ja miltä osin viranomaiselle voidaan antaa mahdollisuus sopia tehtävien jaosta keskinäisillä valvontasopimuksilla (valvontatehtävien ja / tai päätösvallan delegointi).

Niin ikään valvontaviranomaisten kansainvälisen yhteistyön sääntelyssä on tarpeen arvioida sitä, missä määrin samat yhteistyöperiaatteet soveltuvat kaikkien ulkomaisten valvontaviranomaisiin ja missä määrin periaatteiden tulisi koskea yksinomaan Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden viranomaisen keskinäistä yhteistyötä. Viimeksi mainituilta osin direktiiveihin sisältyy lukuisia valvontaviranomaisten keskinäistä yhteistyötä koskevia määräyksiä, kun taas yhteistyöstä ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa ei ole mitään direktiiveihin tai kansainvälisiin sopimuksiin perustuvia määräyksiä.

Yhteistyö ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen valvonnassa

Sivuliikettä koskeva päätöksenteko

Direktiivien mukaan toisessa ETA-valtiossa (*kotivaltio*) toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön valvonnasta vastaa, eräin erityisesti sijoituspalvelujen ja lisäeläkkeiden tarjontaa koskevin poikkeuksin, kotivaltion valvontaviranomainen myös toisessa jäsenvaltiossa (*isäntävaltio*) olevan sivuliikkeen osalta. Isäntävaltion valvontaviranomaisen vastuu rajoittuu taloudellisen aseman valvonnan ja siihen liittyvän päätöksenteon osalta direktiivien mukaan luottolaitoksen maksuvalmiuden valvontaan. Muun kuin taloudellisen aseman valvonnan eli käytännössä menettelytapavalvonnan osalta isäntävaltiolla on oikeus valvoa, että sivuliike noudattaa isäntävaltion lainsäädäntöä siltä

osin kuin se on säädetty myös sivuliikkeitä koskevaksi. Direktiivien mukaan isäntävaltion viranomaisen on pääsääntöisesti ensiksi pyydettävä kotivaltion viranomaiselta kieltämään tällaisten säännösten vastainen toiminta. Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi, isäntävaltio voi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin säännösten noudattamisen varmistamiseksi ilmoitettuaan siitä ensin kotivaltioviranomaiselle. Isäntävaltio voi kuitenkin ryhtyä välittömästi sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen yleisen edun turvaamiseksi.

Rahoitus- ja vakuutusosalalla yleisen edun käsitettä ei ole yksilöity mutta siihen voidaan katsoa sisältyvän lähtökohtaisesti ainakin markkinoinnin ja sopimusehtojen käytön ja muiden sellaisten asiakkaan ja sijoittajan aseman suojaamiseksi välttämättömien menettelytapojen valvonta. Lisäksi yleisen edun turvaamiseksi on katsottava kuuluvan tallettajien ja muiden velkojien ja vakuutettujen etujen turvaamiseksi välttämättömät turvaamistoimenpiteet, kuten talletuspankeissa sivuliikkeen sulkeminen hallitsemattoman talletuspaon estämiseksi. Vakuutusdirektiiveissä yleisen edun käsite on määritelty eräiltä osin yksityiskohtaisemmin.

Suomen valvontaviranomaisten oikeudesta puuttua ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen toimintaan säädetään asianomaista toimialaa koskevassa lainsäädännössä. Koska valvontaviranomaisen toimivaltta puuttua ulkomaisten valvottavien sivuliikkeiden toimintaan on kaikilla uuden valvontaviraston valvonnassa olevilla harmonisoiduilla toimialoilla lähtökohtaisesti sama, tätä koskevien säännösten siirtämistä uutta valvontaviranomaisesta koskevaan lakiin tulisi harkita lainsäädännön yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi ja eri valvottavaryhmien tasapuolisen ja johdonmukaisen kohtelun varmistamiseksi. Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että eri toimialoilla on eräiltä osin erikseen säädetty koti- ja isäntävaltion toimivallan jaosta. Tällaisia säännöksiä ovat erityisesti UlkSipaL 4 c §:ssä mainitut AML:n säännökset ja Ulk VYL 14 a §:ssä mainitut säännökset, joiden valvonnasta Suomen viranomainen vastaa lain nimenomaisen säännöksen perusteella myös ulko-

maisena valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen osalta.

Ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta Suomen valvontaviranomaiselle kuuluva rajoitettu valvontavastuu ja siihen liittyvä toimivalta tehdä sivuliikettä sitovia päätöksiä on luonteeltaan sellaista, että laissa ei ole aiheellista säätää sen delegoinnista kotivaltion valvontaviranomaiselle. Direktiivien edellyttämästä tehtävänjaoista seuraa myös, että lakiin ei ole aiheellista ainakaan toistaiseksi sisällyttää myöskään sellaisia säännöksiä, jotka mahdollistaisivat ulkomaan valvontaviranomaiselle nykyisin kuuluvan ulkomaista valvottavaa koskevan päätöksenteon delegoinnin Suomen valvontaviranomaiselle.

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus

Nykyisessä laissa säädetään sekä rahoitusta vakuutusalan osalta samojen, direktiivien mukaisten periaatteiden mukaisesti ulkomaan valvontaviranomaisen oikeudesta tarkastaa toisesta jäsenvaltiosta olevien ulkomaisten valvottavien Suomessa olevia sivuliikkeitä. Periaatteet on tarkoituksenmukaista sisällyttää lähtökohtaisesti nykyisessä muodossaan uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin ottaen huomioon erityisesti sen, että säännökset perustuvat direktiivien pakottaviin säännöksiin ja perustuslakivaliokunta on hyväksynyt nykyiset säännökset.

Lisäksi tulisi kuitenkin harkita säännösten muuttamista siten, että uusi valvontaviranomainen voisi korvausta vastaan ottaa hoitaakseen kotivaltion valvontaviranomaiselle nykyisin kuuluvia tarkastustehtäviä. Integraatiokehityksen seurauksena merkittävä osa suomalaisista valvottavista tulee mahdollisesti muuttamaan sivuliikkeiksi, jolloin Suomeen jäisi laajaa ulkomaisessa valvonnassa olevaa finanssitoimintaa. Koska sekä koti- että isäntävaltion valvontaresurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen nopeasti vastaamaan muuttuvia valvontavastuita on vaikeaa, molempien maiden valvontaviranomaisten kannalta olisi tarkoituksenmukaista voida sopia joustavasti valvonnan edellyttämien tietojen hankinnasta ja käsitte-

lystä sekä sivuliikkeiden tarkastamisen että koko valvontaa koskevien jatkuvien valvontatietojen keräämisen ja analysoinnin osalta. Tämän vuoksi lakiin olisi tarkoituksenmukaista sisällyttää säännös, jonka nojalla valvontaviranomainen voisi valvontaviranomaisten välisen sopimuksen perusteella ottaa hoitaakseen ulkomaan viranomaiselle muutoin kuuluvia valvontatehtäviä.

Koti- ja isäntävaltion viranomaisten direktiivien mukaisia keskinäisiä yhteistyövelvoitteita on EU:n tasolla täsmennetty valvontaviranomaisten komiteoissa. Esimerkiksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin mukaista työnjakoa koti- ja isäntävaltion välillä on tarkennettu Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komiteassa (CESR) hyväksytyllä jäsenten keskinäisellä yhteistyöpöytäkirjalla. CESR:n yhteistyöpöytäkirjassa määritellään koti- ja isäntävaltioiden valvojen välisen tiedonvaihdon minimitaso. Tiedonvaihdon lisäksi sovitaan sivukonttorivalvontaan liittyvästä yhteistyöstä ja/tai valvontatehtävien suorittamisesta toiselle valvojalle. Toiselle valvojalle suoritettava valvonta perustuu, ellei muuta sovita, suorittavan valvojan tavanomaiseen valvontamenettelyyn. Juridiset vastuut ja valtuudet säilyvät kuitenkin direktiivin mukaisella valvojalla. Myös Euroopan pankkivalvojen komiteassa (CEBS) on laadittu valvojen välinen yhteistyöpöytäkirja kansainvälisten pankkiryhmittymien valvonnasta. Yhteistyöpöytäkirja pohjautuu luottolaitosdirektiivin 131 artiklaan, jonka mukaan kotivaltiovalvojan ja isäntävaltiovalvojen välillä on oltava kirjallisia järjestelyjä. Euroopan vakuutusvalvojen komitealla (CEIOPS) on vastaavasti yhteistyöpöytäkirjat vakuutustoimintaa koskevien direktiivien edellyttämän valvontayhteistyön käytännön menettelyistä.

Laissa on tarpeen huolehtia siitä, että Suomen valvontaviranomainen voi täyttää mainituissa yhteistyöpöytäkirjoissa sovitut yhteistyövelvoitteet. Siltä osin kuin Suomen valvontaviranomaisen tehtävät sivuliikkeiden valvonnassa eivät perustu direktiivien mukaisiin ja niiden mukaisesti edellä tarkoitetuilla viranomaisten yhteistyöpöytäkirjoilla täsmennettyihin yhteistyövelvoitteisiin lähtökohtana tulisi olla että kotivaltio maksaa Suomen valvontaviranomaiselle sille tällai-

sesta valvonnasta aiheutuvia kustannuksia vastaavan korvauksen.

Tietojenvaihto

Direktiivien mukaan isäntävaltion viranomaisen on toimitettava kotivaltion viranomaiselle ulkomaisen valvottavan valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Nykyiset Rahoitustarkastustarkastusta ja Vakuutusvalvontavirastoa koskevat säännökset tiedonantovelvollisuudesta ulkomaan valvontaviranomaiselle on tältä osin tarpeen lähtökohtaisesti yhtenäistää ja sisällyttää ne uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin. Samalla on kuitenkin tarpeen ottaa huomioon, että ilmoitettavien tietojen sisällöstä säädetään eri toimialoja koskevissa direktiiveissä osin toisistaan poikkeavasti. Tietojen vaihtoa koskevissa säännöksissä on tarpeen huolehtia siitä, että valvontaviranomainen voi lisäksi täyttää edellä viitatuissa EU-tasolla sovitussa yhteistyöpöytäkirjoissa sovitut velvoitteet. Sitä vastoin laissa ei ole tarpeen erikseen säätää tietojen pyytämisestä ulkomaan viranomaiselta, koska valvontaviranomaisella on ilman nimenomaisia säännöksiäkin mahdollisuus pyytää tarvitsemiaan tietoja ulkomaan viranomaiselta eikä Suomen lailla toisaalta voida velvoittaa ulkomaan viranomaista antamaan tällaisia tietoja.

Yhteistyö suomalaisen valvottavan ulkomaila olevan sivuliikkeen valvonnassa

Suomen valvontaviranomaisella on Suomen lain näkökulmasta sama toimivalta suomalaisen valvottavan ulkomaila olevan sivuliikkeen valvonnassa kuin valvottavan toiminnassa Suomessa. Lisäksi Suomen viranomaisella on direktiivien edellyttämä velvollisuus puuttua siihen, että sivuliike ei isäntävaltiossa noudata sivuliikettä koskevaa isäntävaltion lainsäädäntöä. Suomen viranomaisella on niin ikään velvollisuus antaa direktiivin edellyttämät tiedot isäntävaltion viranomaiselle.

Tämän vuoksi laissa on tarpeen huolehtia ainoastaan siitä, että uuden valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädetään yhtenäisesti direktiivien edellyttämällä tavalla kaikkien valvottavien osalta

uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa siten, että tietojensaanti- ja tarkastusoikeus kattaa myös ulkomaila olevat sivuliikkeet. Niin ikään mainitussa laissa on tarpeen säätää yhtenäisesti uuden valvontaviranomaisen velvollisuudesta puuttua valvottavan toimintaan sen rikkoessa isäntävaltion lainsäädäntöä samoin kuin velvollisuudesta antaa tietoja isäntävaltion viranomaiselle.

Sen mukaisesti mitä edellä on sanottu tehtävien delegoinnista ulkomaan kotivaltioviranomaiselle, lakiin tulisi harkita sisällytettäväksi nimenomainen säännös siitä, että Suomen valvontaviranomainen voi delegoida valvontaan liittyviä tehtäviä isäntävaltion viranomaiselle. Tältä osin delegoinnin ei kuitenkaan tulisi ulottua valvottavaa koskevaan päätöksentekoon.

Yhteistyö ulkomaisen ryhmittymän ja ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvan suomalaisen yrityksen valvonnassa

Yleiset periaatteet

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidointiryhmiin, vakuutusryhmittymiin sekä RavaL:ssa tarkoitettuihin rahoitus- ja vakuutusryhmittymiin saattaa kuulua toisessa valtiossa olevia, ei-säänneltyjä yrityksiä, jotka eivät kyseisen valtion lain mukaan ole erikseen valvottavia. Koska tällaisten yritysten taloudellinen asema on kuitenkin otettava huomioon säänneltyjen yritysten ryhmävalvonnassa, niitä koskevasta tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ja siihen liittyvästä viranomaisten tietojenvaihdosta on tarpeen erikseen säätää.

Ulkomaan valvontaviranomaisen valvontavastuulla olevan ryhmittymän valvonnan osalta Suomen lain näkökulmasta on tarpeen erikseen varmistaa, että Suomen valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeus sekä tietojen ilmoittamista ulkomaan valvontaviranomaiselle koskeva ilmoitusvelvollisuus koskee kaikilla valvonnassa olevilla toimialoilla yhtenäisin periaattein myös sellaisia suomalaisia yrityksiä, jotka kuuluvat ulkomaan viranomaisen vastuulla olevan ryhmävalvonnan piiriin, vaikka ne eivät muuten olisikaan Suomen viranomaisen val-

vonnassa. Lisäksi laissa on varmistettava, että Suomen viranomaisen velvollisuus ilmoittaa ryhmävalvonnasta vastaavalle ulkomaan viranomaiselle tehokasta ryhmävalvontaa varten tarvittavat tiedot kattaa yhtenäisin periaattein myös Suomen viranomaisen valvonnassa olevat ryhmittymään kuuluvat yritykset.

Valvottavaa koskeva päätöksenteko

Toimialakohtaiset direktiivit määrittelevät, minkä valtion viranomainen vastaa kullakin toimialalla ryhmätason valvonnasta. Toimialakohtaisten erojen vuoksi ne periaatteet, joiden mukaan Suomen valvontaviranomainen määräytyy ryhmävalvonnasta vastaavaksi viranomaiseksi, on siten tarkoituksenmukaista jättää ainakin toistaiseksi nykyisten toimialakohtaisen säännösten varaan.

Rajat ylittävien ryhmittymien tehokas valvonta saattaa edellyttää kuitenkin, paitsi selkeää vastuunjakoa siitä, minkä valtion valvontaviranomaiselle kuuluu vastuu ryhmätason valvonnasta, myös valvontavastuun joustavaa jakautumista eri maiden valvontaviranomaisten kesken ryhmittymään kuuluvien eri yritysten valvonnassa (niin sanottu solovalvonnassa). Vaikka tällainen valvonta lähtökohtaisesti direktiivienkin mukaan kuuluu aina yrityksen kotivaltion viranomaiselle, joissakin tapauksissa saattaa olla tarpeen sallia ryhmätason valvonnasta vastaavalle viranomaiselle päätösvaltaa myös toisessa valtiossa olevan ryhmittymän tytäryrityksen osalta. Näin on tehty muun muassa luottolaitoslainsäädännössä sisäisten mallien ryhmäkohtaisen hyväksymisen osalta. Tältäkin osin sääntely on tarkoituksenmukaista jättää sektorikohtaisten erojen vuoksi ainakin toistaiseksi asianomaista toimialaa koskevien säännösten varaan.

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus sekä tietojenvaihto

Uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa on tarpeen säätää yhtenäisesti kaikkien valvonnassa olevien toimialojen osalta Suomen viranomaisen tietojensaanti- ja tarkas-

tusoikeudesta sellaisessa suomalaisessa yrityksessä, jota koskevia tietoja ulkomaan viranomainen tarvitsee ryhmävalvontaan liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi ja jonka valvonnassa Suomen valvontaviranomaisella ei ole muuten toimivaltaa. Yhtenäistä sääntelyä puoltaa tältä osin se, että tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädetään samalla tavoin sekä rahoitus- että vakuutusalan direktiiveissä.

Niin ikään uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa on tarpeen säätää valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa ryhmävalvonnasta vastaavalle ulkomaan viranomaiselle ryhmävalvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ryhmävalvonnan piiriin kuuluvista kaikista Suomessa olevista yrityksistä, mukaan lukien sekä edellisessä kappaleessa tarkoitettut ei-valvottavat yritykset että sellaiset yritykset, jotka muutoinkin ovat Suomen lain mukaan valvottavia.

Yhteistyö suomalaisen ryhmittymän ja suomalaiseseen ryhmittymään kuuluvan ulkomaisen yrityksen valvonnassa

Valvontavelvollisuus ja siihen liittyvä päätöksenteko

Suomen viranomaiselle ei Suomen laissa sinänsä voida tehokkaasti uskoa ulkomaisen yrityksen valvontaa ja siihen liittyvää päätöksentekoa koskevaa vastuuta. Laissa voitaisiin kuitenkin varautua siihen että ulkomaan viranomainen luovuttaa vastuuta myös Suomen viranomaisen vastuulla olevan ryhmittymän yksittäisen tytäryrityksen valvonnassa. Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa tällaisen valvontavastuun vastaanottamisen ainoastaan koko ryhmätason valvonnan osalta toimialakohtaisessa lainsäädännössä tarkemmin säädetyissä tapauksissa. Laissa saataisi kuitenkin olla tarpeen rajat ylittävien ryhmittymien tehokkaan valvonnan edistämiseksi varautua siihen, että Suomen valvontaviranomainen voisi ottaa vastatakseen myös valvontavastuullaan olevaan ryhmittymään kuuluvan yksittäisen ulkomaisen valvottavan valvonnasta sikäli kuin ulkomaan valvontaviranomainen voi ja haluaa tällaista valvontavastuuta siirtää. Koska ryhmävalvontaa kos-

kevat periaatteet kuitenkin ainakin toistaiseksi poikkeavat eri toimialoilla toisistaan ja rajat ylittävien ryhmittymien valvonnan kehittämistä koskevat kansainväliset periaatteet ovat vasta hitaasti muotoutumassa, lainsäädäntöä ei ole tältä osin tarkoituksenmukaista tässä yhteydessä tarkistaa.

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus sekä tietojenvaihto

Suomen lain näkökulmasta on tarpeen säätää ainoastaan Suomen valvontaviranomaisen oikeudesta tarkastaa ulkomaisia yrityksiä, jotka kuuluvat Suomen vastuulla olevan ryhmävalvonnan piiriin. Tältäkin osin tällaisen oikeuden toteuttaminen käytännössä jää tosin riippumaan siitä, missä määrin ulkomaan lainsäädännössä tunnustetaan tällainen toisen valtion tarkastusoikeus. Tältä osin toimialakohtaiset säännökset on tarpeen yhtenäistää. Suomen valvontaviranomaisen velvollisuudesta antaa tietoja ulkomaan viranomaiselle ei ole tarpeen tältä osin säätää erikseen.

Yhteistyö ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa

Nykyisen Rahoitustarkastuksessa annetun lain mukaan konsolidoitua valvontaa koskevat säännökset koskevat viranomaisten yhteistyön osalta kaikkia konsolidointiryhmiä. Muilta osin laissa ei säädetä miltään osin ryhmävalvontaa koskevasta yhteistyöstä ETA-alueen ulkopuolisten valvontaviranomaisten kanssa lukuun ottamatta yhteistyötä Sveitsin vakuutusvalvontaviranomaisen kanssa.

Säännökset ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä on tarkoituksenmukaista joka tapauksessa yhtenäistää.

3.5 Valvonnan kustannusten kattaminen

Tausta ja perusongelmat

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston kustannukset rahoitetaan valvottavilta perittävillä valvonta- ja toimenpidemaksuilla. Noin 95 prosenttia tuotoista kertyy valvontamaksuista.

Rahoitusvalvontamaksulaki on vuodelta 2004. Sen säätämisessä on otettu huomioon uuden perustuslain asettamat vaatimukset ja niihin liittyvät perustuslakivaliokunnan linjat. Valvontamaksu on veronluonteinen maksu. Tästä seuraa, että maksuvelvollisista, maksun suuruuden perusteista ja muutoksenhausta on säädettävä laissa.

Vakuutusvalvontamaksulaki on alun perin säädetty vuonna 1944. Laki on muutettu useita kertoja, mutta lain perustuslainmukaisuutta ei ole arvioitu uuden perustuslain voimassaoloaikana. Vaikuttaa kuitenkin selvältä, ettei laki täytä perustuslain vaatimuksia. Tämä johtuu siitä, että tarkemmat maksuperusteet annetaan lakia alemmanasteisella tasolla, sosiaali- ja terveysministeriön hallintopäätöksellä. Ministeriö tekee päätöksensä Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Vakuutusvalvontaviraston esityksessä otetaan huomioon viraston talousarvio, maksuunpanovuotta koskeva arvio valtion maksuperustelain mukaisista ja muista tuloista sekä arvio kulumassa olevalta vuodelta syntyvästä valvontamaksujen ylijäämästä tai alijäämästä.

Uuden valvontaviranomaisen rahoitukseen liittyy kolme pääkysymystä.

Ensimmäinen kysymys on, ketkä kustantavat valvojan toiminnan. Peritäänkö kaikki kustannukset valvonta- ja toimenpidemaksuina valvottavilta vai kustannetaanko valvojan normaali toiminta joiltakin osin esimerkiksi verovaroista (*kysymys rahoittajista ja rahoitustavasta*).

Toiseksi on päätettävä, tulisiko maksuja kohdentaa toisin (*kysymys maksujen kohdentamisesta*). Tämä tarkoittaa ensinnäkin, onko nykyinen valvontamaksujen ja toimenpidemaksujen suhde asianmukainen, vai tulisiko nykyistä enemmän maksuja periä valvojan yksittäisistä suoritteista (*tuotteistaminen*). Lisäksi on tarkasteltava, miten valvottavat jaetaan eri valvontamaksuryhmiin ja millaisiksi eri ryhmien valvontamaksujen perusteet muodostetaan (*valvontamaksuvelvollisten ryhmät ja valvontamaksuperusteet*).

Kolmanneksi on ratkaistava, kuka rahoittaa valvojan toiminnasta aiheutuvan alijäämän, jos odottamattomasta syystä valvontamaksutuotot yhdessä valvojan saamien muiden tuottojen kanssa eivät riitä kokonaan kattamaan valvojan toiminnasta aiheutuvia kustannuksia (*kysymys alijäämän rahoittamisesta*).

Rahoittajat ja rahoitustapa

Teoreettisia malleja finanssivalvonnan rahoittamisesta ei ole tiettävästi laadittu. Hollannin Keskuspankin vastikään julkaisemassa pankkivalvonnan rahoittamista koskevassa tutkimuksessa oletetaan, että optimaalinen rahoitusjärjestelmä saattaa riippua kunkin maan erityispiirteistä. Tutkimuksessa muun muassa selvitettiin 72 valtion pankkivalvonnan rahoittamistapaa. Pankkivalvonta on 35 valtiossa maan keskuspankin tehtävänä, ja 37 valtiossa pankkivalvojana toimii erityisviranomainen. Selvästi käytetyin rahoitustapa ensiksi mainituissa tapauksissa on julkinen rahoitus ja jälkimmäisissä tapauksissa yksityinen rahoitus (valvottavilta perittävät maksut). Järjestelmä, jossa rahoitusta tulee sekä julkisista varoista että yksityiseltä puolelta, on harvinainen. Tutkimuksen mukaan tällainen tilanne on seuraavissa valtioissa: Irlanti, Hollanti ja Filippiinit (keskuspankki valvojana) sekä Itävalta, El Salvador, Guatemala, Korea, Nicaragua ja Venezuela (erityisviranomainen valvojana). Tutkijat arvelevat, että pankkivalvonnan rahoitustavan valintaan ovat vaikuttaneet useat eri tekijät, joita voivat olla muun muassa finanssitoiminnan rakenne ja keskittyneisyyden aste, konglomeraattien osuus ja rajat ylittävän toiminnan osuus finanssimarkkinoista, poliittisten instituutioiden hallintokulttuuri, lainsäädäntöperinne sekä maantieteelliset ja historialliset seikat. Tutkijoiden mukaan tarvitaan vielä lisäanalysointia, jotta voidaan päätellä, kuinka tietoinen ja harkittu ratkaisu rahoitustavan valinta itse asiassa on.

Hollannissa vuonna 2007 julkaistussa toisessa tutkimuksessa on muun muassa selvitetty valvontamaksujen suhdetta valtion finanssimarkkinoiden kokoon eräissä EU-valtiossa. Tutkimuksen mukaan valvonta-

maksut olivat Suomessa suhteellisen korkeat. Maksut olivat esimerkiksi yleensä korkeammat kuin Ruotsissa. Luottolaitosten valvontamaksut olivat Suomessa korkeimmat kahdeksasta vertailumaasta. Sen sijaan vakuutussektorin kohdalla (10 vertailumaata) oli viidessä muussa valtiossa Suomea korkeammat valvontamaksut, ja lisäksi kahdessa muussa valtiossa valvontamaksut olivat suunnilleen samaa tasoa kuin Suomessa. Sijoitusrahastojen kohdalla oli neljässä muussa valtiossa (9 vertailumaata) Suomea korkeammat valvontamaksut. Tutkimuksesta myös ilmenee, että valvontamaksujen vertailu ja erojen analysointi on vaikeaa. Valvonnan kohteet, valvojen tarkemmat tehtävät ja valvontajärjestelmän rakenne muun muassa poikkeavat toisistaan eri maissa.

Kun tarkastellaan koko finanssivalvonnan järjestämistä EU:n alueella, pääsääntönä erityisesti Pohjois- ja Keski-Euroopassa on, että valvojan toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan valvottavilta perittävillä maksuilla. Poikkeuksena on muun muassa Irlanti, jossa julkisella rahoituksella (keskuspankki) katetaan noin puolet valvonnan kustannuksista. Eräissä Etelä-Euroopan valtioissa, joissa pankkivalvonta on maan keskuspankin tehtävänä, pankeilta ei peritä erillisiä valvontamaksuja.

Perusteluna finanssivalvonnan rahoittamiselle osaksi julkisin varoin on esitetty, että valvojalla on jossain määrin myös muulle julkishallinnolle tyypillisiä yleisiä tehtäviä. Varsinaisen valvontatehtävän ja siihen suoranaisesti liittyvien tehtävien lisäksi uuden valvontaviranomaisen tehtäviin kuuluisi nykyisten valvojen tapaan ministeriöiden avustamista niiden lainvalmistelutyössä. Tämä tarkoittaa muun muassa toimimista asiantuntijana ministeriöiden työryhmissä, lausuntojen antamista säädösehdotuksista ja esitysten tekemistä säädösten muuttamiseksi valvonnan ja markkinoiden seurannasta kertyneiden havaintojen pohjalta.

Lisäksi finanssimarkkinoilla toimii lukuisia kansainvälisiä järjestöjä ja toimielimiä, joiden toimintaan uuden valvontaviranomaisen on perusteltua osallistua, kuten Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto nykyisin osallistuvat. Osa järjestöistä on pelkästään valvojen välisiä, osassa ovat mukana minis-

teriöiden edustajat ja eräiden toimintaan osallistuvat myös valvottavien järjestöt. Lisäksi ministeriöt joskus tarvitsevat omaa kansainvälistä yhteistyötään varten asiantuntija-apua valvojalta.

Muita valvontaviranomaisten tehtäviä, jotka eivät suoraan liity operatiiviseen valvontaan tai viranomaisen sisäiseen hallintoon, ovat muun muassa viranomaisen oma norminanto (Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto), asiakasvalistus ja sisäpiiri-rakosten tutkintaan liittyvät tehtävät (Rahoitustarkastus) sekä tilastotuotanto ja tutkimus (Vakuutusvalvontavirasto). Arvion mukaan vajaa viidennes valvojen yhteenlasketuista voimavaroista kohdistuu muuhun toimintaan kuin operatiiviseen valvontaan ja sisäiseen hallintoon.

Maksujen kohdentaminen

Valvojan toiminnan rahoittamisessa valvottavilta perittävillä maksuilla on nykyolain-sää-dännön mukaan kaksi tapaa: veronluonteinen valvontamaksu ja valtion maksuperustelain mukainen toimenpidemaksu.

Toimenpidemaksut

Valtion maksuperustelain mukaan julkisoikeudellisella suoritteella tarkoitetaan valtion viranomaisen suoritetta, jonka kysyntä perustuu lakiin tai asetukseen ja jonka tuottamiseen viranomaisella on tosiasiallinen yksinoikeus. Esimerkiksi valvojan lupapäätöksistä perittävä toimenpidemaksu on julkisoikeudellinen suorite. Valtion maksuperustelain mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (*omakustannusarvo*).

Rahoitustapaa voitaisiin harkita siirrettäväksi nykyistä enemmän toimenpidemaksuihin perustuvaksi. Tämä tarkoittaisi, että toimenpidemaksuja voitaisiin periä muistakin suoritteista kuin luvista ja muista päätöksistä ainakin siltä osin kuin kyse on vakio-uo-toisista valvontatoimista, jotka kohdistuvat sa-

moin perustein kaikkiin samantyyppisiin valvottaviin tai muihin finanssimarkkinoilla toimiviin.

On epäselvää, missä määrin on mahdollista periä toimenpidemaksuja sellaisista Finanssivalvonnan suoritteista, jotka eivät perustu valvottavan hakemukseen. Tällaisten toimenpidemaksujen perimisen voidaan kuitenkin katsoa olevan, ainakin rajoitetusti, johdettavissa Finanssivalvonnan lakisäätöisestä valvontavelvollisuudesta.

Perusvaatimuksena toimenpidemaksun perimiselle on, että se kohdistuu yksilöityyn valvottavaan. Lisäksi edellytetään, että suoritteen hinta vastaa suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Lupien ja päätösten ohella merkittävin valvojan suoritteiden ryhmä on tällöin valvottaviin tehtävät tarkastukset. Ne voivat olla joko valvottavan liiketoimintaan kokonaisuudessa kohdistuvia tarkastuksia tai teematarkastuksia, joiden kohteena on esimerkiksi valvottavan tietty toiminto. Tarkastustoiminnan tuotteistamisesta saataisiin toimenpidemaksuja Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisen toiminnan perusteella arvioiden noin 8—9 prosenttia viranomaisten yhteenlasketuista kustannuksista (2,0—2,3 miljoonaa euroa). Laskelmissa ovat mukana myös yleiskustannukset.

Toinen mahdollinen tuotteistamisen kohde saattaisi olla valvottavista tehtävät riskiarviot. Niitä tehdään nykyisin pääasiassa merkittävistä valvottavista ja jossain määrin myös muista valvottavista.

Suuri osa valvojan toiminnasta on kuitenkin sellaista, ettei sen kustannuksia ole järkevällä tavalla mahdollista kohdistaa yksittäisiin valvottaviin. Vakavaraisuusvalvonta perustuu keskeisesti valvottavien toimittaman tilinpäätösaineiston, vakavaraisuuslaskelmien ja muun aineiston tarkastamiseen ja analysointiin. Tällaisista perustehtävistä samoin kuin esimerkiksi markkinoiden yleisestä menettelytapavalvonnasta tai valvojan norminannosta aiheutuvat kustannukset eivät sovellu kustannettaviksi toimenpidemaksuilla. Näiden suoritteiden tuotteistaminen aiheuttaisi tarpeetonta hallinnollista lisätyötä, joka olisi omiaan jäykistämään valvontatoimintaa. Valvonnan ennakoitavuus päinvastoin edellyttää entistä dynaamisempaa toimintaa,

joka perustuu toimijoiden ja koko finanssi-markkinoiden huolelliseen seurantaan ja analysointiin.

Tarkastusten tuotteistamisen eli erillisten tarkastusmaksujen huonona puolena on suoritteiden sattumanvaraisuus. Haitallinen vaikutus korostuu, kun otetaan huomioon, ettei maksaja itse tilaa tuotetta kuten yleensä maksuperustelain mukaisten toimenpidemaksujen maksaja.

Milloin valvottava joutuu tarkastuksen kohteeksi, riippuu monista tekijöistä kuten tarkastustoiminnan vuotuisista painoalueista, valvottavan toiminnan riskipitoisuudesta ja valvottavan toiminnasta saadusta palautteesta. Valvottava ei etukäteen tiedä, milloin ja missä laajuudessa se joutuu tarkastuksen ja siitä seuraavan maksuvelvollisuuden kohteeksi. Jos valvoja julkistaisi tarkastussuunnitelmat etukäteen, sillä voisi olla kielteinen vaikutus markkinoiden toimintaan, kun se lisäisi mahdollisuuksia tarkastusten välillä tapahtuviin spekulatiivisiin järjestelyihin. On kuitenkin paikallaan, että valvoja yleisesti kehittää tarkastustoiminnan läpinäkyvyyttä.

Kun tarkastuksen kohteena on pieni valvottava, todellisten kustannusten mukaan laskettu tarkastusmaksu voi korottaa tuon valvottavan suoritettavat valvonta- ja tarkastusmaksut esimerkiksi kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna. Tällä voi olla haitallinen vaikutus valvottavan talouteen tuona vuonna. Voidaan ajatella, että pitemmän ajan kuluessa vaikutus tasaantuu, mutta tilanne ei ole aina tällainen jokaisen valvottavan kohdalla.

Toinen ja merkittävämpi oikeudenmukaisuuskysymys liittyy heikossa taloudellisessa asemassa olevan valvottavan tarkastuksiin. Jos valvoja havaitsee, että valvottavan vakaaraisuus on heikkenemässä lähelle laissa säädettyä vähimmäismäärää, valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä tehostetaan. Tarkastusmaksujen kohdistaminen tällaiseen valvottavaan on omiaan lisäämään riskiä siitä, ettei valvottava kykene selviytymään tilanteesta. Tämä ei voi olla tarkastusmaksujen tarkoituksena. Ongelmaa voitaisiin lieventää esimerkiksi siten, että valvoja voisi, laissa säädettyjen perusedellytysten täytyessä, antaa tarkastusmaksun suorittamiseen korotonta maksuaikaa. Tämä ei kuitenkaan poista itse perusongelmaa.

Edellä todetut oikeudenmukaisuuskysymykset saattavat myös vaikuttaa valvojan toimintaan, kun se suunnittelee tarkastusten suorittamista. Tämä saattaa merkitä sitä, ettei tarkastuksia aina voitaisi suorittaa puhtaasti valvonnallisista näkökohdista, vaan valvoja joutuisi käytännössä ottamaan huomioon tarkastuksesta kulloinkin valvottavalle aiheutuvan yksilöllisen kustannusrasitteen. Tämä heikentäisi tarkastustoiminnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

On myös otettava huomioon, että hyöty tarkastusten suorittamisesta ei koidu pelkästään tarkastettavalle yritykselle ja sen asiakkaille vaan myös koko finanssialalle. Tehokas ja toimiva valvonta- ja tarkastustoiminta vahvistaa asiakkaiden luottamusta alan toimijoihin eli siihen, että toimijat kykenevät vastaamaan sitoumuksistaan ja että ne kohtelevat asiakkaitaan oikeudenmukaisesti.

Valvontamaksut

Rahoitusvalvontamaksulaissa on Rahoitus- ja valvontamaksulain tarkastuksen valvottaville säädetty tarkat maksuperusteet. Ne pohjautuvat valvottavien jakamiseen eri ryhmiin ottamalla yhtäältä huomioon Rahoitus- ja valvontamaksulain tarkastuksen valvontatoiminnan kohdentuminen ja toisaalta valvottavien toiminnan luonne. Vakuutusvalvontamaksulain mukainen valvottavien ryhmittely on vuodelta 1999. Maksuperusteista on laissa vain yleissäännös.

Valvontamaksu on veronluonteinen maksu. Se ei suoraan vastaa niitä kustannuksia, joita yksittäisen toimijan valvonnasta aiheutuu valvojalle. Rahoitusvalvontamaksulakia säädettyä pidettiin kuitenkin asianmukaisena, että valvottavaryhmittäin valvontamaksut ovat kohtuullisessa suhteessa ryhmän valvonnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Rahoitusvalvontamaksulain mukainen ryhmittely ja perusteet muodostavat perusvaihtoehdon uuden valvontaviranomaisen valvontamaksuja koskevalle sääntelylle. Vakuutusvalvontamaksulain mukainen valvottavien ryhmittely ja maksuperusteet on tällöin selvitettävä ja arvioitava uudelleen. Käytännössä on esimerkiksi havaittu, ettei vakuutusvalvontamaksulaissa yhtenä perusteena mainittu sijoitustoiminnan nettotuottoon pe-

rustuva maksu ole käyttökelpoinen. Valvottavaryhmien välillä on myös eräitä kysymyksiä, joita tulisi selvittää. Näitä ovat esimerkiksi eläkelaitosten valvontamaksuperusteet sekä vakuutusasiamiesten maksuvelvollisuus.

Rahoitusvalvontamaksulain mukaista järjestelmää kehittävänä vaihtoehtona voitaisiin harkita nykyistä kaavamaisempaa tapaa jakaa valvottavat eri ryhmiin ja säätää niiden maksuperusteista. Tällöin voitaisiin osaksi käyttää mallina tapaa, jolla yksityissektorin toimialajärjestön jäsenmaksujen perusteet on laadittu. Esimerkkinä on vuoden 2007 alusta toimintansa aloittanut Finanssialan Keskusliitto (FK), jossa on jouduttu ratkaisemaan kysymys siitä, miten luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden jäsenmaksut lasketaan. FK:n jäsenmaksu jakautuu kiinteään perusjäsenmaksuun, työmarkkinapoliittiseen jäsenmaksuun ja jäsenen taseen loppusummaan pohjautuvaan elinkeinopoliittiseen jäsenmaksuun. Viimeksi mainittua jäsenmaksua laskettaessa vahinkovakuutusyhtiöiden tase kerrotaan luvulla kahdeksan ja työeläkevakuutusyhtiöiden tase puolitetaan.

Taseen käyttämistä valvontamaksujen perusteena puoltaa myös, että silloin maksut eivät heilahtele vuodesta toiseen samalla tavalla kuin jos perusteena olisi esimerkiksi liikevaihto taikka kirjanpidon tulos tai verotettava tulos. Lisäksi tuloksen käyttäminen valvontamaksujen perusteena on sikäli ongelmallista, että tulos heijastaa enemmän kunkin konsernin ja yrityksen voitonjako- ja muuta toimintapolitiikkaa kuin yrityksestä valvojalta aiheutuvaa työmäärää.

Maksuperusteita laadittaessa on otettava huomioon, että valvontamaksujen tasainen kertymä on välttämätöntä, jotta uuden valvojan toimintaa voidaan suunnitella ja kehittää pitkäjänteisesti.

Uuden valvojan kaikkia valvontamaksuperusteita on kuitenkin vaikea laatia taseeseen perustuvaksi, koska valvottavat poikkeavat toimintansa laadun ja laajuuden perusteella toisistaan selvästi enemmän, kuin mitä pelkästään luottolaitosten toiminta poikkeaa vakuutusyhtiöiden toiminnasta. Tätä puutetta voitaisiin pyrkiä ratkaisemaan nykyisen rahoitusvalvontamaksulain tavoin siten, että osalle valvottavista säädettäisiin maksettavaksi ainoastaan kiinteä perusmaksu ja että

joillekin valvottavaryhmille säädettäisiin muu, niiden toiminnan luonteeseen paremmin soveltuva suhteellisen maksun peruste kuin taseen loppusumma. Taseen loppusummaan tai muuhun muuttuvaan perusteeseen (kuten liikevaihto) pohjautuva suhteellinen maksu säädettäisiin luottolaitoksille, vakuutus- ja eläkelaitoksille, sijoituspalveluyrityksille, rahastoyhtiöille ja arvopaperipörssille.

Yli- tai alijäämän edellyttämät toimenpiteet

Rahoitusvalvontamaksulain mukainen järjestelmä on lyhyen voimassaolonsa aikana toiminut tarkoituksenmukaisesti. Valvontamaksuina saadut varat ovat yhdessä toimenpidemaksujen kanssa hyvin riittäneet Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin. Suotuisan taloudellisen kehityksen, Rahoitustarkastuksen talousarvion mallillisen kehittämisen ja turvaaviksi laadittujen maksuperusteiden johdosta valvontamaksuja on jopa jouduttu alentamaan.

Voimassa oleva rahoitusvalvontamaksulaki edellyttää, että valvontamaksut on määrättävä alennettuina, jos valvontamaksuista ja muista tuotoista näyttäisi syntyvän ylijäämää yli viisi prosenttia Rahoitustarkastuksen talousarviosta.

Alijäämän uhatessa Rahoitustarkastuksen on laadittava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä. Yhtenä vaihtoehtona on arvioida, miten Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvia kustannuksia voitaisiin vähentää. Koska henkilöstökustannukset muodostavat pääosan Rahoitustarkastuksen kaikista kustannuksista, toimintamenoja ei voida karsia nopeasti.

Jos ongelmaa ei voida ratkaista Rahoitustarkastuksen omin toimenpitein, suunnitelmassa on arvioitava, olisiko alijäämän johdosta harkittava lainsäädännön muuttamista. Maksuperusteita voidaan esittää tarkennettavaksi siten, että muutoksen vaikutuksia lievennetään. Maksurasitetta ei kuitenkaan voida ainakaan kokonaan ja nopeasti siirtää muille valvottaville.

Rahoitusvalvontamaksulakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 199/2004) on todettu, että Suomen Pankki viime kädessä

vastaa Rahoitustarkastuksen velvoitteista. Tämä johtuu Rahoitustarkastuksen asemasta Suomen Pankin yhteydessä.

Kun Finanssitarkastuksen tehtävänä on koko finanssialan valvonta eläkelaitokset mukaan lukien, on perusteltua arvioida uudelleen, mistä julkisista varoista alijäämä rahoitetaan. Tähän on kaksi vaihtoehtoa: Suomen Pankin varoista tai valtion tulo- ja menoarvioista. Ensiksi mainittua vaihtoehtoa puoltaa, että Finanssitarkastus ehdotetaan sijoitettavaksi Suomen Pankin yhteyteen. Perusteena toisen vaihtoehdon valinnalle on, että valtiolla on yleinen verotusoikeus, kun taas Suomen Pankki joutuisi käyttämään alijäämän kattamiseen varoja, joita sille on kertynyt toiminnastaan maan keskuspankkina.

4 Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on perustaa nykyisten Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tilalle uusi yhdistetty valvontaviranomainen, joka vastaisi sekä rahoitus- että vakuutusmarkkinoiden, mukaan lukien eläkelaitokset, johdonmukaisesta ja tehokkaasta valvonnasta. Esityksellä pyritään edistämään rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden sekä eläkejärjestelmän toiminnan säilymistä vakaalla pohjalla huolehtimalla siitä, että rahoitus- ja vakuutustoiminnan ja eläkelaitosten valvontaan käytettävissä olevat voimavarat, erityisesti tehokkaan valvonnan edellyttämä käytettävissä oleva rajallinen erityisosaaminen, voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Tähän liittyen tavoitteena on myös varmistaa, että valvontaviranomainen voi toiminnassaan keskittyä sellaisiin tehtäviin, joilla on olennaista merkitystä finanssimarkkinoiden vakaalle toiminnalle. Tämän mukaisesti esityksellä pyritään vähentämään finanssimarkkinoiden valvonnan yhteiskunnallisia kustannuksia ja osaltaan myös ehkäisemään mahdollisista markkinakriiseistä aiheutuvia kustannuksia julkiselle taloudelle.

Ehdotetuilla säännöksillä edistettäisiin erityisesti Suomen markkinoilla keskeisessä asemassa olevien sekä rahoitus- että vakuutustoimintaa harjoittavien konsernien (finanssikonglomeraattien) valvonnan tehokkuutta ja johdonmukaisuutta.

Esityksellä pyritään myös huolehtimaan siitä, että valvontaviranomainen täyttää ne velvoitteet, joita sille seuraa Euroopan unionin piirissä tapahtuneesta kehityksestä jäsenvaltioiden kansallisten valvontakäytäntöjen lähentämiseksi, mikä osaltaan tehostaa rahoitus- ja vakuutuspalvelujen sisämarkkinoiden toimintaa.

Siltä osin kuin esitys koskee uuden valvontaviranomaisen hallinnollista asemaa, sillä pyritään varmistaman valvonnan tehokas ja joustava järjestäminen sekä ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus. Siltä osin kuin esitys koskee uuden valvontaviranomaisten kustannusten kattamista, sillä pyritään erityisesti varautumaan siihen, että uusi valvontaviranomainen kykenee suoriutumaan sille asetetuista tehtävistä riippumatta Suomen finanssimarkkinoilla odotettavissa olevista rajat ylittävistä yritysjärjestelyistä, joiden seurauksena Suomen valvontaviranomaisen valvontavastuun laajuudessa ja siten valvonnan rahoitusperustassa voisi tapahtua merkittäviä muutoksia. Lisäksi esityksellä pyrittäisiin varmistamaan siitä, että finanssimarkkinoiden valvonnasta ei aiheudu keskuspankkijärjestelmälle sellaista taloudellista vastuuta, joka vaarantaisi sen häiriöttömän toiminnan.

5 Keskeiset ehdotukset

5.1 Uuden valvontaviranomaisen hallinnollinen asema

Nykyiset lait Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta ehdotetaan korvattavaksi uudella lailla Finanssivalvonnasta. Lailla perustettaisiin uusi Finanssivalvontaniminen valvontaviranomainen, joka vastaisi eräin tarkistuksin Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä tehtävistä. Yhdistäminen on perusteltua korkeatasoisen ja tehokkaan valvonnan turvaamiseksi ja synergiaetujen hyödyntämiseksi eri toimialojen valvonnassa. Valvontojen yhdistämisellä voidaan turvata varsinkin sijoitusmarkkinoiden riskien valvontaan liittyvää erityisosaamista vaativien valvontatehtävien tehokas hoitaminen. Lisäksi markkinoiden kehitys, erityisesti sekä rahoitus- että vakuutus-

toimintaa harjoittavien konsernien merkityksen kasvu, valvontojen yhdistäminen useissa muissa Euroopan maissa ja EU:n rahoitus- ja vakuutuslainsäädännön lähentyminen puoltavat osaltaan valvontojen yhdistämistä.

Finanssivalvonta ehdotetaan sijoitettavaksi nykyisen Rahoitustarkastuksen tavoin hallinnollisesti Suomen Pankin yhteyteen. Ehdotettu hallintomalli tukisi kansainvälisesti hyväksytyjen valvontaperiaatteiden edellyttämää valvonnan riippumattomuutta, koska EU:n perustamissopimus edellyttää joka tapauksessa keskuspankin taloudellisesta ja poliittisista riippumattomuutta. Lisäksi ehdotettu hallintomalli helpottaisi valvontaviranomaisen henkilöstön palvelussuhteen ehtojen asettamista sellaiselle tasolle, että valvonnan korkea taso voidaan varmistaa. Ehdotettu hallintomalli olisi myös nopeammin ja joustavammin toteutettavissa kuin muut mahdolliset vaihtoehdot.

Ehdotetussa hallintomallissa valvontaviranomainen hyötyisi päätöksenteossaan siitä ajantasaisesta tiedosta, jota keskuspankilla asemansa vuoksi on rahamarkkinoiden tilasta ja likviditeetistä. Nopea ja joustava tiedonkulkua on tärkeää erityisesti kriisinhallintavalmiuden kannalta. Lisäksi keskuspankin ja rahoitusvalvonnan läheinen yhteistyö on luontevaa erityisesti keskittyneillä markkinoilla, joilla harvalukuisilla yksittäisillä toimijoilla on koko järjestelmän vakauden kannalta olennainen merkitys. Tällaisilla markkinoilla rahoitusvalvojalle kuuluva valvottavakohtainen valvontanäkökulma on vaikeasti erotettavissa koko järjestelmän vakauden valvonnasta, mitä pidetään yhtenä keskuspankin keskeisistä tehtävistä.

Valvontatyössä saadut tiedot rahoitusmarkkinoiden tilasta ja riskeistä hyödyttäisivät toisaalta keskuspankkia sen valvoessa rahoitus- ja maksujärjestelmän vakautta kokonaisuutena ja parantaisi myös keskuspankin edellytyksiä toimia mahdollisissa kriisitilanteissa, viime kädessä keskuspankin harkitessa hätärahoituksen myöntämistä rahoitusmarkkinoiden vakauden ylläpitämiseksi.

Suomen Pankin harjoittama rahoitusmarkkinoita koskeva tutkimustoiminta tukisi lisäksi valvonnan yleistä kehittämistä, mikä osaltaan puoltaa valvontaviranomaisen lä-

heistä hallinnollista yhteyttä Suomen Pankkiin.

Uutta valvontaviranomaista koskevat asiat ehdotetaan valtioneuvoston työnjaossa sisällytettäväksi valtiovarainministeriön tehtäviin. Tämä on johdonmukaista ehdotetun uuden valvontaviraston hallinnollisen aseman kannalta, koska Suomen Pankkia koskevat asiat kuuluvat valtioneuvostossa valtiovarainministeriölle. Lisäksi vakuutusmarkkinoita ja niiden valvontaa koskeva lainsäädäntö kuuluu useimmissa EU:n jäsenvaltioissa samoin kuin EU:n omissa toimitelmissä samalle taholle kuin rahoitusmarkkinoita ja niiden valvontaa koskeva lainsäädäntö. Valtiovarainministeriö myös osallistuu yhdessä keskuspankin ja valvontaviranomaisten kanssa sekä kansallisella että EU-tasolla finanssimarkkinakriiseihin varautumista koskevaan työhön ja valtio kantaa viime kädessä vastuun mahdollisista finanssimarkkinoiden kriiseistä julkiselle taloudelle aiheutuvista kustannuksista.

Ehdotetuissa säännöksissä ehdotetaan viitattavaksi Suomen Pankista annettuun lakiin ja muihin Suomen Pankkia koskeviin säännöksiin samalla tavoin kuin nykyisessä RataL:ssa. Nykyisessä RataL:ssa olevaa viittausta nyttemmin kumottuun hallintomenettelylakiin (598/1982) ei ole tarpeen korvata viittauksella hallintolakiin tai muihin hallintoviranomaisiin yleisesti sovellettaviin lakeihin ja asetuksiin, koska ne koskevat uuden valvontaviranomaisen toimintaa suoraan asianomaisten lakien ja asetusten yleisten soveltamisalasäännösten nojalla. Tällaisia lakeja ja asetuksia ovat mainitun hallintolain lisäksi esimerkiksi laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) asetus valtion virastojen aukiolosta (332/1994), laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) ja siihen liittyvä asetus (1030/1990), arkistolaki (831/1994) sekä kielilaki (423/2003).

5.2 Uuden valvontaviranomaisen tavoite ja tehtävät

Tavoite

Nykyisin RataL:iin ja VVVL:iin kirjatut valvonnan tavoitteet ehdotetaan säilytettä-

väksi pääosin ennallaan. Tämän mukaisesti uuden valvontaviranomaisen toiminnan tavoitetta koskevan määrittelyn lähtökohdaksi ehdotetaan otettavaksi Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteen nykyistä muotoilua vastaavasti luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta.

Uuden valvontaviranomaisen tavoitteenmäärittelyyn ehdotetaan lisäksi sisällytettäväksi nykyisin Rahoitustarkastuksen tavoitteeksi säädetty rahoitusmarkkinoiden vakaus, joka muutettaisiin muotoon finanssimarkkinoiden vakaus. Tavoitteen muotoilussa korostettaisiin kuitenkin sitä, että koko finanssimarkkinoiden vakautta koskeva tavoite toteutuu ensisijaisesti edistämällä yksittäisten luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaata toimintaa. Vaikka valvontaviranomaisen merkitys koko finanssimarkkinoiden vakauden turvaamisessa on keskeinen, finanssimarkkinoiden vakaudesta huolehtivat osaltaan myös valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö erityisesti lainsäädännön avulla sekä Suomen Pankki erityisesti maksujärjestelmien valvonnan ja mahdollisen hätärahoituksen avulla. Rahoitustarkastuksen nykyinenkin toiminta finanssimarkkinoiden vakautta koskevan tavoitteen täyttämiseksi rajoittuu pääasiassa luottolaitosten, varsinkin järjestelmäriskin kannalta merkittävien suurten talletuspankkien vakaan toiminnan varmistamiseen luottolaitoslainsäädännössä tarkemmin säädettyllä tavalla. Uudella valvontaviranomaisella, kuten nykyisilläkään valvontaviranomaisilla, ei myöskään olisi käytettävissään muuta lakisäateistä toimivaltaa finanssimarkkinoiden yleisen vakauden ylläpitämiseksi kuin yksittäisten valvottavien valvonta.

Uuden valvontaviranomaisen tavoitteeseen sisällytettäisiin nykyisestä VVVL:sta poiketen myös vakuutusvalvonnan tavoitteena yleisesti pidetty vakuutettujen etujen turvaaminen. Tältä osin tavoitteen muotoilulla korostettaisiin erityisesti uuden valvontaviranomaisen tehtävänä olevaa lakisäateisen vakuutus- ja eläke toiminnan valvontaa.

Nykyisin sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteeksi säädetty luottamus markkinoiden toimintaan ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan.

Kuten nykyisinkin, tavoite kattaisi esimerkiksi sellaiset valvontaviranomaisen toiminnan keskeiset osatavoitteet kuin korkeatasoinen sijoittajan- ja asiakkaansuoja sekä markkinoiden tehokkuus, tasapuolisuus ja läpinäkyvyys. Tällaisten osatavoitteiden nimenomaista kirjaamista lakiin ei ole pidetty tarpeellisena muun muassa siitä syystä, että eri aikoina eri osatavoitteet saattavat painotua jossain määrin eri tavalla. Tämän mukaisesti jäljempänä ehdotetaan, että uuden valvontaviranomaisen johtokunnan tehtävänä olisi, kuten Rahoitustarkastuksen osalta on nykyisinkin säädetty, tarkempien tavoitteiden asettaminen valvontaviranomaisen kulloisellekin toiminnalle sekä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista toimintalinjoista päättäminen.

Tavoitteessa ei, kuten nykyisinkään, viitattaisi pelkästään Suomen markkinoihin, koska valvontaviranomainen yhdessä muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa vastaa osaltaan koko finanssipalvelujen sisämarkkinoiden vakaasta toiminnasta. Valvontaviranomaisen olisi siten päätöksenteossaan otettava huomioon päätöstensä vaikutus paitsi Suomen myös muiden ETA-valtioiden finanssimarkkinoihin erityisesti siltä osin kuin suomalaisilla valvottavilla on järjestelmäriskin kannalta merkittäviä sivuliikkeitä muissa ETA-valtioissa tai päätös koskee toisen ETA-valtion valvonnassa olevan ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa merkittävää sivuliikettä.

Pykälässä tarkoitettu finanssimarkkinoiden vakauteen liittyvä tavoite kattaisi myös sellaisten ulkomaisten ETA-valvottavien vakaan toiminnan, joilla on Suomessa niin merkittävä sivuliike, että sillä olisi vaikutusta Suomen finanssimarkkinoiden vakauteen. Tältä osin Finanssivalvonnan vastuu olisi kuitenkin toissijainen verrattuna ulkomaisen valvottavan kotivaltion vastuuseen, koska direktiivien mukaan valvottavan taloudellisen vakauden valvonta on aina kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulla.

Tehtävä

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston yleistettäväksi nykyisessä laissa määritelty valvottavaksi säädettyjen

valvonta ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Nykyinen Rahoitustarkastuksen tehtävä käsittää varsinaiseksi valvottaviksi määriteltyjen yritysten lisäksi myös eräiden sellaisten yritysten ja luonnollisten henkilöiden valvonnan, joiden valvonta on rajoitetumpaa kuin varsinaisten valvottavien ja joista laissa sen vuoksi käytetään nimitystä muu rahoitusmarkkinoilla toimiva. Tämä käsite ehdotetaan uudessa laissa korvattavaksi käsitteellä ”muu finanssimarkkinoilla toimiva” siten, että se kattaisi myös eräät nykyisin Vakuutusvalvontaviraston valvottavaksi säädetty laitokset, joihin ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kaikkia varsinaisiin valvottaviin sovellettavia valvontavaltuuksia. Tällaisia muita vakuutusmarkkinoilla toimivia laitoksia olisivat Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Eläketurvakeskus sekä Koulutusrahasto. Lisäksi muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidettäisiin vakuutusedustajaa. Ulkomaiset ETA-sivuliikkeet rinnastettaisiin valvottaviin ehdotetussa laissa tarkemmin säädettävällä tavalla.

Yhdenmukaisesti nykyisen RataL:n kanssa myöskään vakuutusvalvonnan osalta ei mainittaisi erillisinä tehtävinä valvontaa ja tarkastusta, koska tarkastus on luontevasti ymmärrettävissä yhdeksi valvonnan välineeksi eikä sitä sen vuoksi ole tarpeen erikseen mainita.

Valvontaviranomaisen yleistehtävään sisällytettäisiin lisäksi nykyistä RataL:a vastaava säännös siitä, että valvontaviranomaisen tehtävänä on myös edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä tietämystä finanssimarkkinoista. Ensiksi mainittuun tehtävään sisältyisi finanssimarkkinoilla toimivien ohjaaminen esimerkiksi kansainvälisten tilinpäätösstandardien yhtenäiseen soveltamiseen ja muiden parhaiden markkinakäytäntöjen noudattamiseen. Viimeksi mainittuun tehtävään sisältyisi erityisesti finanssivalvonnan kansainvälisessä kehityksessä viime aikoina korostunut valvontaviranomaisen velvollisuus edistää kuluttajien valmiuksia valita tarpeisiinsa soveltuvia rahoituspalveluja ja ymmärtää riittävästi niihin liittyviä riskejä.

Toiminta

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi nykyisessä RataL:ssa ja VVVL:ssa säädettyä vastaavasti luettelo valvontaviranomaisen toiminnan keskeisistä osa-alueista. Nykyiseen lakiin ei tältä osin ehdoteta merkittäviä muutoksia. Keskeisten toimintojen luetteloon ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi osallistuminen valvontakäytäntöjen yhtenäistämiseen Euroopan talousalueella tähtäävään työhön Euroopan pankkivalvojien komiteassa, Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komiteassa ja Euroopan vakuutusvalvojien komiteassa. Mainittujen komiteoiden työ valvontakäytäntöjen yhtenäistämiseksi on yksi keskeisiä EU-tason painopisteitä ja edellyttää merkittävää valvontaviranomaisen voimavarojen kohdentamista tähän työhön. Asiasta on sen vuoksi tarpeen säätää laissa nykyisestä laista poiketen erikseen.

Lisäksi valvontaviranomaisen tehtäviin ehdotetaan nykyisestä laista poiketen lisättäväksi velvollisuus edistää valvottavien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta. Tehtävään sisältyisi muun muassa hallintoa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintajärjestelmiä koskevien suositusten antaminen ja muu erityisesti valvottavien taloudellisten riskien hallintaan liittyvien parhaiden käytäntöjen edistäminen. Uuden valvontaviranomaisen tehtävien laajentaminen tältä osin olisi tarkoituksenmukaista erityisesti ottaen huomioon sellaiset viimeaikaisen ja valmisteilla olevan EY-lainsäädännön valvottavien toiminnalle asettamat yleiset laadulliset vaatimukset, joita ei sellaisenaan voi säätää valvottavia koskeviksi tarkoituksiin velvoitteiksi.

Uuden valvontaviranomaisen tehtäviä toimilupaviranomaisena ei tässä yhteydessä ehdoteta laajennettavaksi. Keskeisimmät valvottavat, joiden toimilupaviranomaisena toimisi edelleen muu viranomaisena kuin Finanssivalvonta, ovat arvopaperipörssit ja työeläkevakuutusyhtiöt. Arvopaperipörssien osalta nykyistä toimivallan jakoa puoltaa erityisesti se, että pörssin toiminta perustuu pitkälti sen itsensä laatimiin sääntöihin, jotka ministeriö vahvistaa. Pörssin toimiluvan ja siihen liittyvien pörssin sääntöjen käsittely sisältää siten sellaisia merkittäviä sääntelyelementtejä, että on perusteltua säilyttää mi-

nisteriö edelleen toimilupaviranomaisena. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta taas valtioneuvoston toimivaltaa puoltaa työeläkelaitosten tehtävä keskeisenä osana lakisääteisen eläketurvan järjestämistä.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi erillinen luku asiakkaan- ja sijoittajansuojan valvonnasta, jolla yhtenäistettäisiin valvontaviranomaisen toimivaltuuksia asiakkaan- ja sijoittajansuojan valvonnassa. Samalla nykyisin eri laeissa olevat vastaavat säännökset kumottaisiin. Finanssivalvonnan erilaisille toimivaltuuksille eri finanssipalveluihin sovellettavan asiakkaan- ja sijoittajansuojan valvonnassa ei ole nähtävissä sellaisia perusteita, jotka puoltaisivat useamman eri seuraamusjärjestelmän soveltamista. Ehdotuksella yhtenäistettäisiin erityisesti niitä säännöksiä, jotka koskevat markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä arvopaperien markkinointia ja hankintaa ja arvopaperien liikkeeseenlaskuun liittyvää tietojenantovelvollisuutta koskevien asioiden saattamista markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Valvontaviranomaisella olisi ehdotettujen sääntöjen mukaan oikeus suoraan määrätä valvonnan kohteeksi säädetylle kielto jatkaa lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä siitä riippumatta, minkä tyyppisen finanssipalvelun tarjonnasta on kysymys. Ehdotetut säännökset koskisivat myös AML:n 2 luvussa tarkoitettua arvopaperien markkinointia ja hankintaa sekä 4 luvussa tarkoitettua sijoituspalvelun tarjoamista sekä SRL:ssa tarkoitettua rahasto-osuuksien markkinointia. Ehdotuksista ei tältä osin seuraisi merkittäviä muutoksia nykyisen lain asiasisältöön lukuun ottamatta sitä, että myös AML:n ja SRL:n mukaisten menettelytapasääntösten valvontaan sovellettaisiin samoja valvontavaltuuksia kuin muiden finanssipalvelujen asiakkaansuojan valvonnassa. Tämän mukaisesti Finanssivalvonta voisi itse kieltää kaikkien edellä tarkoitettujen asiakkaan- ja sijoittajansuojasääntösten vastaisen menettelyn ja asettaa sen tehostamiseksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsemisesta päättäisi kuitenkin aina, kuten nykyisinkin luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden markkinoinnin ja sopimusehtojen osalta, markkinaoikeus. Ehdotuksen tarkoituksena on tältä osin yhtenäistää Finanssivalvonnan päätöksentekomenettelyä ja siihen liittyvää muutoksenhakumenettelyä

siltä osin kuin kysymys on keskenään samantyyppisistä asiakkaan- ja sijoittajansuojaa koskevista asioista.

Nykyisin VVVL:ssa olevaa säännöstä siitä, että Vakuutusvalvontavirastossa on työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi neuvottelukunta, ei ehdoteta siirrettäväksi uuteen lakiin. Neuvottelukunnan tehtävät liittyvät pääasiassa sosiaalietuuksien toimenponon valvontaan eivätkä sen vuoksi luontevasti sovi uudelle valvontaviranomaiselle. Jos tällaisen neuvottelukunnan lakisääteinen perusta halutaan edelleen säilyttää, siitä tulisi siten säätää erikseen sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvassa lainsäädännössä.

Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset

Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan lukuun ottamatta panttilainauslaitoksia. Ottaen huomioon edellä ehdotetun uuden valvontaviranomaisen toiminnan tavoitteen mahdollisuudet luopua eräiden nykyisin Vakuutusvalvontaviraston valvonnassa olevien lautakuntien erityisestä viranomaisvalvonnasta olisi kuitenkin tarpeen selvittää mahdollisimman pian. Näitä ovat liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta. Niin ikään Koulutusrahaston ja Eläketurvakeskuksen kuulumista Finanssivalvonnan valvontaan on tarpeen myöhemmin arvioida uudelleen, kun niitä koskevan lainsäädännön muutostarpeita muiltakin osin arvioidaan.

Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen ja Ympäristövakuutuskeskuksen toimintaa valvottaisiin Tapaturmavakuutuslaitosten liiton valvonnan tapaan vain siltä osin, kuin kysymys on keskuksen korvaus- ja vakuuttamistoimintaan sovellettavista menettelytavoista. Valvonta kohdistuisi yleisöön suuntautuviin menettelytapoihin sekä korvaus- ja vakuuttamistoimintaa koskeviin vakuutusmatemaattisiin seikkoihin. Nämä laitokset voitaisiin määritellä muiksi vakuutuslalla toimiviksi, joihin sovellettaisiin ainoastaan osaa valvontaviranomaisten toimivaltuuksista. Työttömyyskassojen menettelytapoja ehdotetaan toistaiseksi valvottavaksi nykyiseen tapaan eli siten, että

valvontaan kuuluisi myös työttömyyskassojen neuvonta ja ohjaus työttömyysetuuksien toimeenpanossa. Työttömyyskassojen valvonnan järjestäminen olisi kuitenkin tarpeen ottaa uudelleen arvioitavaksi ensi tilassa.

Nykyisin Rahoitustarkastuksen valvottaviksi säädettyt panttilainauslaitokset ehdotetaan siirrettäväksi lääninhallituksen valvontaan, kuten on tehty esimerkiksi perintätoimistojen osalta. Lääninhallituksella olisi panttilainauslaitosten valvonnassa samat toimivaltuudet kuin perintätoimistojen valvonnassa. Panttilainauslaitoksilla ei ole merkitystä valvontaviranomaisen perustehtävän kannalta vaan panttilainauslaitoksen julkista valvontaa voidaan perustella lähinnä niiden rikollisen hyväksikäytön ehkäisemisen näkökulmasta sekä niiden osittain sosiaalisen merkityksen vuoksi, mikä puoltaa niiden julkisen luotettavuuden jonkinasteista varmistamista.

Pikaluottoja ja muita kulutusluottoja tarjoavien yritysten sisällyttämistä uuden valvontaviranomaisen valvottaviin ei ole pidetty tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena. Valvontaviranomaisen rajalliset voimavarat on ainakin lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaista keskittää sellaisten tehtävien hoitamiseen, jotka tukevat valvontaviranomaisen perustehtäviä, erityisesti finanssimarkkinoiden vakauden kannalta keskeisten luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten vakaan toiminnan edistämiseen. Koska erityisesti pikaluottoihin liittyvät asiakkaansuojatarpeet ja asiakkaansuojan parantamiseksi käytettävissä olevat keinot ovat kuitenkin parhaillaan erikseen selvitettävänä, Finanssivalvonnan tehtäviä pikaluottoja ja mahdollisesti muita kulutusluottoja tarjoavien yritysten valvonnassa saattaa olla tarpeen arvioida myöhemmin uudelleen, Jos pikaluottoyritysten asiakkaiden suojaa ei voida muilla tavoin riittävästi turvata.

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi nykyistä RataL:ssa ja VVVL:ssa säädettyä vastaavasti luettelo valvottavista sekä RataL:ssa säädettyä vastaavasti luettelo muista finanssimarkkinoilla toimivista. Uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksien tarkoituksenmukaiseksi porrastamiseksi laissa nykyisin valvottaviksi säädetty ehdotetaan jaettavaksi kahteen eri ryhmään siten, että laissa luettel-

taisiin erikseen toimiluvanvaraista ja siihen rinnastuvaa toimintaa harjoittavat valvottavat ja muut valvottavat. Jäljempänä ehdotetun mukaisesti osa uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksista voisi kohdistua ainoastaan toimiluvanvaraista ja siihen rinnastuvaa toimintaa harjoittaviin valvottaviin.

Muista ETA-valtioista olevien luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja vakuutusyhtiöiden Suomessa olevat sivuliikkeet erotettaisiin lain terminologiassa valvottavista, koska niihin sovellettavat toimivaltuudet poikkeavat eräiltä osin merkittävästi muista valvonnan kohteista. Samasta syystä lain terminologiassa erotettaisiin valvottavista Valtion eläkerahasto, Kuntien Eläkevakuutus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto.

5.3 Hallinto

Uuden valvontaviranomaisen hallinnollista asemaa koskevan perusratkaisun mukaisesti uuden valvontaviranomaisen hallinto ehdotetaan järjestettäväksi lähtökohtaisesti samalla tavoin kuin nykyisin Rahoitustarkastuksen. Tämän mukaisesti valvontaviranomaisen toiminnan yleinen valvonta kuuluisi pankki-valtuustolle. Lisäksi uudella valvontaviranomaisella olisi johtokunta, joka vastaisi toiminnan yleisestä järjestämisestä ja ohjauksesta samojen periaatteiden mukaisesti kuin nykyisessä Rahoitustarkastuksessa. Niin ikään Rahoitustarkastuksen nykyistä hallintomallia vastaavasti valvontavaltuuksien käyttämisestä päättäisi johtaja yksin, kuitenkin siten että johtokunta voisi kuten nykyisinkin ottaa ratkaistavakseen sellaisen asian, joka voi merkittävästi vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai muuten markkinoiden kehitykseen taikka aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa.

Johtokunnan kokoonpanoa tarkistettaisiin yleisesti omaksuttujen hyvää hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti siten, että johtokunnan esittelijänä toimiva johtaja ei olisi johtokunnan jäsen. Johtajalla olisi kuitenkin läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa. Tarvetta johtajan osallistumiseen johtokunnan päätöksentekoon vähentäi-

si osaltaan se, että johtokunnan oikeus päättää yksittäisiin valvontatoimiin ryhtymisestä rajoittuisi sellaisiin päätöksiin, jotka voisivat merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi niiden kehitykseen. Mahdollisimman monipuolisen asiantuntemuksen varmistamiseksi johtokunnan päätöksenteossa johtokunnan kokoonpanoa ehdotetaan laajennettavaksi nykyisestä siten, että jäseneksi valittaisiin valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdottamien jäsenten lisäksi kaksi muuta jäsentä. Johtokuntaan kuuluisi siten viisi pankkivaltuuston nimittämää jäsentä, joista yksi nimitettäisiin valtiovarainministeriön, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ja yksi Suomen Pankin ehdotuksesta ja kaksi ilman muodollista nimitysehdotusta. Finanssimarkkinaviranomaisten ehdotuksesta nimitettäville jäsenille ehdotetaan nimitettäväksi kullekin henkilökohtainen varajäsen, jotta näiden viranomaisten asiantuntemuksen huomioon ottaminen voidaan varmistaa kaikessa johtokunnan päätöksenteossa. Lakiin ehdotetaan otettavaksi lisäksi nykyistä RataL:a vastaavat säännökset johtokunnan jäsenten kelpoisuudesta sekä nykyisestä laista poiketen lisäksi säännökset johtokunnan jäsenten riippumattomuudesta.

Pankkivaltuuston, johtokunnan ja johtajan tehtävät vastaisivat pääosin, mitä Rahoitustarkastuksesta nykyisin säädetään. Johtokunnan työskentelyn tehostamiseksi nykyisin Rahoitustarkastuksen johtokunnan käsiteltäväksi säädetty, keskeisimpien valvontavaltuuksien käyttöä koskevat asiat ehdotetaan kuitenkin käsiteltäväksi johtokunnassa vain, jos joku johtokunnan jäsenistä sitä erikseen vaatii.

Ottaen huomioon valvonnan kohteiden määrässä ja siten valvontaviranomaisen rahoituspohjassa ja valvontaresursseissa lähi-vuosina mahdollisesti tapahtuvat merkittävätkin muutokset, johtokunnan tehtäväksi säädettäisiin lisäksi nykyisestä poiketen velvollisuus laatia säännöllisin väliajoin kehysarvio toiminnan tulevasta kehityksestä ja sen vaikutuksesta valvontaresursseihin. Kehysarviosta tulisi ilmetä myös, mihin toimenpiteisiin toiminnan sopeuttamiseksi muuttuviin oloihin voidaan tarvittaessa ryhtyä. Kehysarvio liitettäisiin pankkivaltuustol-

le vuosittain annettavaan Finanssivalvonnan tavoitteita ja niiden toteutumista koskevaan kertomukseen.

Johtokunnan tehtäviin esitetään niin ikään lisättäväksi velvollisuus vuosittain kuulla valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta sekä seuraavan vuoden talousarviosta. Johtokunnan tehtäviin ehdotetaan myös lisättäväksi Finanssivalvonnan kustannustehokkuuden edistämiseksi velvollisuus vahvistaa Finanssivalvonnan tarvitsemien palvelujen kilpailuttamista koskevat periaatteet.

Rahoitustarkastuksen johtajan asema rinnastuu nykyisin Suomen Pankin johtokunnan jäsenen asemaan. Ottaen huomioon Suomen Pankin johtokunnan nimitysmenettelyyn samanaikaisesti tämän ehdotuksen kanssa ehdotetut muutokset ehdotetaan, että johtajan nimittäisi nykyisestä poiketen pankkivaltuusto. Lisäksi ehdotetaan nykyisestä poiketen, että johtaja valittaisiin viideksi vuodeksi kerrallaan.

Finanssivalvonnan johtajan nimitysmenettelyä koskevista ehdotuksista seuraa, että Eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntöä on tarpeen muuttaa. Pankkivaltuutettujen johtosääntöä koskevien muutosten esittäminen ei kuitenkaan kuulu valtioneuvoston toimivaltaan, minkä vuoksi sitä koskevaa ehdotusta ei sisälly tähän esitykseen.

Valvontaviranomaisella olisi lisäksi, kuten nykyisinkin, erillinen työjärjestys, jossa määrittäisiin erityisesti valvontaviranomaisen organisaatiosta sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä menettelytavoista.

Lakiin sisällytettäisiin nykyistä RataL:a vastaavat säännökset virkamiehiin sovellettavista säännöksistä ja riippumattomuudesta sekä eräiden virkamiesten velvollisuudesta ilmoittaa osakeomistuksistaan ja eräistä muista sidonnaisuuksista.

Valtio vastaa joka tapauksessa viime kädessä budjettivaroin valvonnan epäonnistumisesta aiheutuvista yhteiskunnallisista kustannuksista joko välillisesti sen kautta, että Suomen Pankki toimii eduskunnan takuulla, tai suoraan sen kautta, että valtio saattaa joutua budjettivaroin osallistumaan merkittävien rahoitusmarkkinakriisien hoitoon. Koska Suomen Pankki kuitenkin saattaisi kuitenkin

joissain tilanteissa joutua ensisijaiseen vahingonkorvausvastuuseen valvonnassa tapahuneista virheistä tai laiminlyönneistä, lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan valtio vastaa viime kädessä tällaisesta vahingosta siltäkin osin kuin sitä ei voida kattaa siitä osasta Suomen Pankin vuosivoittoa, jonka Suomen Pankki voi siirtää käytettäväksi valtion tarpeisiin.

5.4 Toimivaltuudet

Lainsäädännön selkeyden ja eri valvottavien tasapuolisen kohtelun vuoksi nykyiset Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston eri laeissa olevat keskeiset toimivaltuudet ehdotetaan yhtenäistettäväksi. Sekä rahoitus- että vakuutusosalalla toimiluvan alaisen valvottavien valvontaan on perusteltua soveltaa samanlaisia ja samantasoisia toimivaltuuksia myös siitä lähtökohdasta, että uuden valvontaviranomaisen toiminnan tavoitteeksi on asetettu yhtäläisesti kaikkien luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden finanssialalla toimivien valvottavien vakaan toiminnan turvaaminen. Tämän vuoksi eri valvottavien asettamista lähtökohtaisesti erillaiseen asemaan myöskään valvontaviranomaisen toimivaltuuksien osalta ei ole pidetty perusteltuna.

Toimivaltuuksien porrastamiseksi valvonnan kohteen tärkeyden perusteella nykyisin laissa valvottaviksi säädetty ehdotetaan jaettavaksi kahteen eri ryhmään siten, että erikseen lueteltaisiin toimiluvanvaraista toimintaa harjoittavat valvottavat ja muut valvottavat. Laajimmat toimivaltuudet rajoitettaisiin pelkästään toimiluvanvaraista toimintaa harjoittaviin ja niihin merkitykseltään rinnastettaviin eräisiin muihin valvottaviin. Lisäksi muista ETA-valtioista olevien ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta perustuu direktiivien perusteella määräytyvän koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaisten tehtävänjaon vuoksi siinä määrin eri perusteille kuin muiden valvottavien, että ulkomaiset sivuliikkeet ehdotetaan säädettäväksi toimivaltuuksien käytön kannalta erilliseksi ryhmäksi. Varsinaisiin valvontavaltuuksiin ei tältä osin kuitenkaan ehdoteta merkittäviä sisällöllisiä muutoksia.

Ehdotettujen säännösten mukaan pääsääntönä olisi, että uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa säädettäisiin sellaisista valvontavaltuuksista ja hallinnollisista seuraamuksista, joita voidaan soveltaa useiden valvottavaryhmien valvonnassa. Tällaisia nykyisin RataL:ssa keskitetysti säädettyjä toimivaltuuksia olisivat erityisesti tietojensaanti- ja tarkastusoikeus, oikeus osallistua valvottavien hallintoelinten kokouksiin, oikeus asettaa valvottavaan asiamies, oikeus käyttää ulkopuolista asiantuntijaa, toimeenpanokielto sekä uhkasakko, joita vastaavia valtuuksia on nykyisin myös Vakuutusvalvontavirastolla.

Lisäksi Rahoitustarkastuksen käytettävissä nykyisin olevat julkinen huomautus ja varoitus ulotettaisiin myös vakuutusalan valvontaviin.

Mainituista syistä uuteen lakiin sisällytettäisiin myös toimiluvan peruuttamista ja toiminnan rajoittamista sekä johdon toimintakieltoa koskevat kaikille toimiluvan alaisille valvottaville yhteiset säännökset. Nykyisin näistä toimivaltuuksista säädetään sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston valvottavien osalta erikseen kutakin valvottavaryhmää koskevissa laeissa. Yhtenäinen sääntely on perusteltua, koska nykyiset säännökset vastaavat pääosin toisiaan eikä niiden keskinäisiä eroja voida perustella kunkin toimialan erityisluonteella.

Koska ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden valvontaan sovelletaan direktiivien perusteella osittain merkittävästi erilaisia periaatteita kuin suomalaisiin valvottaviin, Finanssivalvonnan toimivaltuuksista sivuliikkeiden valvonnassa säädettäisiin erillään yleisiä toimivaltuuksia koskevista säännöksistä. Ehdotettujen säännösten mukaan Finanssivalvonnalla olisi sivuliikkeiden osalta sama tietojensaanti- ja tarkastusoikeus kuin varsinaisissa valvottavissa. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden laajuus määräytyisi, kuten muutoinkin, sen mukaan, mitä laissa on säädetty valvontaviranomaisen tehtäväksi tai mitä laissa tarkoitettuissa toisen ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa tehtävissä valvontasopimuksissa on sovittu. Lisäksi Finanssivalvonta voisi direktiivien edellyttämällä tavalla kieltää sivuliikettä jatkamasta Suomen lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräys-

ten vastaista menettelyä tai vaatia sivuliikkeen toiminnan lakkauttamista kokonaan tai osittain sekä asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. Finanssivalvonta voisi antaa sivuliikkeelle myös julkisen huomautuksen tai varoituksen samoin edellytyksin kuin valvottaville. Lisäksi Finanssivalvonnalla olisi sellaisen sivuliikkeiden osalta, jotka ovat samalla ehdotetussa laissa tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia, samat toimivaltuudet kuin vastaavien suomalaisten finanssimarkkinoilla toimivien valvonnassa.

Siltä osin kuin Finanssivalvonnalle ehdotetaan tehtäviä julkisyhteisöjen eläkelaitosten valvonnassa, Finanssivalvonnan toimivaltuuksista on niin ikään tarpeen säätää erillään varsinaisten valvottavien valvonnassa käytävissä olevista toimivaltuuksista. Tämän mukaisesti ehdotetaan, että valtion eläkerahastoa, Kuntien Eläkevakuutusta ja Kirkon keskusrahaston eläkerahastoa koskevassa lainsäädännössä säädettäisiin erikseen Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta. Koska mainitut eläkelaitokset ovat luonteeltaan julkisyhteisöjä, niihin ei sovellettaisi muita toimivaltuuksia.

Sellaiset valvontavaltuudet tai seuraamukset, jotka ovat tarpeen tietyn valvottavan tai valvottavaryhmän toiminnan luonteen erityispiirteiden vuoksi, sisältyisivät edelleen valvottavakohtaisiin lakeihin. Tällöin valvontaviranomaisen toimintaa koskevan lain rakenne pysyisi suhteellisen selkeänä, eikä valvottavien toiminnan erityispiirteisiin kiinteästi liittyviä valvontasäännöksiä tarpeettomasti irrotettaisi asiayhteydestään. Tällainen toimivaltuus olisi esimerkiksi vakuutuslainsäädäntöön nykyisin sisältyvä omaisuuden luovutus- ja panttauskielto. Nykyisin RataL:iin sisältyvät pelkästään arvopaperimarkkinoiden valvontaa koskevat erityiset toimivaltuudet ehdotetaan kuitenkin sisällytettäväksi uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin niiden keskeisen merkityksen vuoksi ja koska lainsäädännön rakenne on tältä osin jo vakiintunut.

Uudelle valvontaviranomaiselle ei ole pidetty perusteltuna ehdottaa sellaisia uusia toimivaltuuksia, joita kummallakaan valvontaviranomaisella ei jo nykyisin ole. Toisaalta nykyisten toimivaltuuksien karsimiselle ei myöskään ole nähty aihetta. Myös eri valvot-

tavaryhmiä koskevissa erityislaeissa nykyisin olevat valvontaviranomaisen määräystenantovaltuudet ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Esityksessä ei puututtaisi myöskään nykyisissä liikennevakuutusta koskevissa asetuksissa oleviin, nykyisen perustuslain kannalta ongelmallisiin määräystenantovaltuuksiin, koska tarpeelliset lainsäädäntömuutokset on tältä osin tarkoituksenmukaista tehdä sosiaali- ja terveysministeriössä parhaillaan vireillä olevan liikennevakuutuslainsäädännön uudistuksen yhteydessä. Finanssivalvonnan määräämiin hallinnollisiin seuraamuksiin liittyvää menettelyä ehdotetaan yksinkertaistettavaksi. Samalla menettelyt yhtenäistettäisiin rahoitus- ja vakuutusalan kesken. Yhdenmukaisesti nykyisen vakuutuslainsäädännön kanssa mutta poiketen nykyisestä RataL:sta poiketen ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi aina itse määrätä hallinnollisen seuraamuksen. Nykyisen lain mukaan Rahoitustarkastuksella ei ole oikeutta päättää julkisesta huomautuksesta tai varoituksesta eikä rikemaksun tai seuraamusmaksun määräämisestä vaan siitä päättää markkinaoikeus. Poikkeuksena olisi kuitenkin markkinoinnin ja sopimusehtojen käytön valvontaan liittyvä uhkasakkomenettely, jossa uhkasakon tuomitsemisesta päättäisi edelleen markkinaoikeus.

5.5 Yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi yleiset säännökset Finanssivalvonnan yhteistyöstä Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden vastaavien valvontaviranomaisten kanssa. Laissa säädettäisiin nykyisessä RataL:ssa säädettyä vastaavasti yleisestä yhteistyövelvoitteesta, markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä yhteistyöstä, Finanssivalvonnan toimimisesta arvopaperimarkkinoiden yhteistyöviranomaisena sekä valvontayhteistyöstä kieltäytymisestä samoin kuin myötävaikutamisesta valvontaa koskevien yhteistyösopimusten aikaansaamiseksi Finanssivalvonnan ja ulkomaan valvontaviranomaisten välillä.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös yleinen säännös yhteistyöstä muiden kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden vastaavien valvontaviranomaisten kanssa.

Nykyisin eri toimialakohtaisissa laeissa olevat säännökset valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä Euroopan talousalueella ehdotetaan lisäksi siirrettäväksi ehdotettuun uuteen lakiin siten, että kaikilla Finanssivalvonnan valvonnassa olevilla toimialoilla sovellettaisiin lähtökohtaisesti samoja periaatteita. Yhtenäiset säännökset koskisivat myös niitä toimivaltuuksia, joita Finanssivalvonnalla olisi ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen valvonnassa. Näitä toimivaltuuksia olisivat kielto jatkaa sivuliikettä koskevien Suomen lain säännösten vastaista menettelyä ja siihen liittyvä uhkasakko, julkinen huomautus ja varoitus sekä mahdollisuus lakkauttaa sivuliike. Finanssivalvonnalla olisi oikeus saada sille laissa säädettyjen tai, siltä osin kuin valvontasopimuksilla on täsmennetty direktiivien mukaisista koti- ja isäntävaltion työnjakoa, sopimuksen edellyttämien tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot samassa laajuudessa kuin muissa valvonnan kohteeksi säädettyissä yrityksissä ja laitoksissa.

Lisäksi niitä edellytyksiä, joilla Finanssivalvonta voi käyttää sille laissa säädettyjä toimivaltuuksia, ehdotetaan tarkistettavaksi koti- ja isäntävaltion välisen, direktiivien edellyttämän tehtäväjaon täsmentämiseksi.

Yhteistyöstä toimitilulupaa myönnettäessä ja eräissä muissa toimialakohtaisissa lainsäädännössä erikseen säädettyissä tilanteissa säädettäisiin edelleen toimialakohtaisissa laeissa.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi erityinen säännös toimivallan delegoinnista ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kesken. Delegointi voisi koskea sekä valvontatehtävien luovuttamista että niiden vastaanottamista. Säännöksiä sovellettaisiin sekä sivuliikkeiden valvontaan että ryhmävalvontaan. Delegoinnista olisi tehtävä valvontaviranomaisten välillä sopimus. Delegointi voisi koskea tarkastustoimintaa ja muuta tietojenkeruuta sekä tietojen analysointia. Sitä vastoin ehdotetut säännökset eivät koskisi valvontaa koskevan päätösvallan siirtämistä vaan siitä säädettäisiin edelleen toimialakoh-

taisessa lainsäädännössä kutakin toimialaa koskevien direktiivien edellyttämässä laajuudessa.

Siltä osin kuin Suomen valvontaviranomainen ottaisi hoitaakseen muista kuin direktiivien edellyttämistä yhteistyövelvoitteista johtuvia direktiivien mukaan ulkomaan viranomaisen vastuulla olevia tehtäviä, johtokunnan olisi hyväksyttävä sopimus ja päätettävä ulkomaan viranomaiselta perittävästä korvauksesta, jollei johtokunta erityisestä syystä päätä, että korvausta ei peritä. Ehdotettujen säännösten tarkoituksena ei olisi rajoittaa Finanssivalvonnan oikeutta osallistua valvontayhteistyöhön direktiivien soveltamiskäytännön yhtenäistämiseksi valvontaviranomaisten välillä laadittujen sopimusten puitteissa. Säännösten avulla voitaisiin kuitenkin osaltaan huolehtia siitä, että Finanssivalvonnan taloudellisia ja henkilöstövoimavaroja ei suunnattaisi sellaisten tehtävien hoitamiseen, jotka ensisijaisesti kuuluvat muun viranomaisen vastuulle.

5.6 Valvonnan kustannusten kattaminen

Yleiset periaatteet

Esityksessä ehdotetaan, että Finanssivalvonnan kustannukset katettaisiin pääosin valvonnan kohteeksi säädettyiltä perittävillä valvontamaksuilla ja toimenpidemaksuilla. Kuten nykyisinkin on säädetty sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta, valvontamaksuista säädettäisiin erillisessä laissa (jäljempänä *finanssivalvontamaksulaki*). Laki vastaisi rakenteeltaan nykyistä rahoitusvalvontamaksulakia.

Finanssivalvonnan rahoituksen perustuminen pääasiassa valvonnan kohteilta perittäviiin valvontamaksuihin ja toimenpidemaksuihin perustuu siihen, että valvonnasta ensisijassa hyötyvät alalla toimijat ja heidän asiakkaansa. Lisäksi vastaava järjestelmä on voimassa Suomen kannalta keskeisissä vertailumaissa (erityisesti muut Pohjoismaat, Yhdistynyt Kuningaskunta, Saksa ja Itävalta). Tasapuolisten kilpailuedellytysten turvaamiseksi olisi tärkeää, ettei Finanssivalvonnan valvontamaksujen taso olennaisesti poikkea vertailumaiden tasosta.

Vuonna 2007 Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhteenlasketut kulut olivat noin 23,1 miljoonaa euroa. Finanssivalvonnan toiminnan kulut vuonna 2009 ilman siirtymäajan lisäkuluja on arvioitu noin 24 miljoonaksi euroksi. Arvion lähtökohtana on, ettei valvonnan tehostamis- ja synergiaetuja ole vielä syntynyt.

Ehdotettavat valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan noin 95 prosenttia (*tavoitetaso*) Finanssivalvonnan kuluista. Siitä valvonta- ja toimenpidemaksuilla katettaisiin noin 22,8 miljoonaa euroa ja loppuosa eli noin viisi prosenttia jäisi Suomen Pankin vastattavaksi (*julkisen rahoituksen osuus*).

Jos valvontamaksu- ja muut tuotot näyttäisivät nousevan 95 prosentin tavoitetasoa suuremmiksi eli syntyisi ylitettä, Finanssivalvonnan olisi mahdollista kerätä puskurieräksi enintään määrä, joka vastaa viittä prosenttia valvonnan talousarviosta. Puskurierän tarkoituksena olisi tasoittaa maksutuottojen heilahtelujen vaikutuksia. Puskurierän suuruutta laskettaessa olisi otettava huomioon tuottojen lisäyksinä edellisten vuosien ylitteet ja tuottojen vähennyksinä alitteet. Alitteella tarkoitettaisiin määrää, jolla tuotot ovat pienemmät kuin edellä mainittu 95 prosentin tavoitetaso.

Finanssivalvonnan johtokunnan olisi vuosittain arvioitava tilannetta. Jos alitetta näyttäisi syntyvän, johtokunnan olisi laadittava ehdotetun Finanssivalvonnasta annettavan lain 68 §:ssä tarkoitettu suunnitelma alitteen johdosta suoritettavista toimenpiteistä. Suunnitelmassa olisi tällöin arvioitava eri vaihtoehtoja tilanteen korjaamiseksi. Päävaihtoehdot ovat kulujen supistaminen ja, jos se ei ole mahdollista vaarantamatta Finanssivalvonnan toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, aloitteen tekeminen valvontamaksuja koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Jos valvontamaksukertymä supistuu merkittävästi Suomessa olevien valvontamaksullisten määrässä tai niiden toiminnan laajuudessa tapahtuvien merkittävien muutosten vuoksi, valvontamaksujen tarkistamisen sijasta tulisi ensisijaisesti sopeuttaa valvonnan kustannukset, erityisesti henkilöstöresurssit, vastamaan muuttunutta tilannetta. Jos maksuperusteet näyttäisivät johtavan yli viiden pro-

sentin pysyvän ylitteen syntymiseen, maksuperusteiden uudelleen arviointi olisi syytä ottaa harkittavaksi. Jos ylitteen tai alitteen arvioidaan olevan tilapäinen, voimakkaita korjaavia toimenpiteitä ei välttämättä tarvita.

Julkisen rahoituksen osuus vähentäisi ensisijaisesti Suomen Pankin voittovaroista valtion käytettäväksi vuosittain siirrettävää määrää. Nykyisestä laista poiketen säädettäisiin kuitenkin lisäksi erikseen, että valtion on korvattava Suomen Pankille Finanssivalvonnan virheeseen tai laiminlyöntiin perustuva vahingon korvausvastuusta aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin korvausvastuu ylittää Suomen Pankin voittovaroista valtiolle siirrettävän määrän.

Valvontamaksuja koskevan ehdotuksen lähtökohtana on arvio Finanssivalvonnan työmäärästä ja sen jakautumisesta eri maksuvelvollisryhmien kesken sekä pyrkimys kohdella eri maksuvelvollisryhmiä tasapuolisesti.

Valvontamaksukertymää koskeva arvio on laskettu vuoden 2006 tilinpäätöstietojen perusteella siten, että samalla on pyritty arvioimaan valvontamaksuvelvollisten toiminnan volyymin muutoksia tulevan kahden vuoden aikana. Tällöin taseiden loppusummia ja sijoitusrahastojen varojen yhteismäärää on korotettu noin 15 prosentilla ja liikevaihtoja noin viidellä prosentilla. Tarkistus johtuu siitä, että vuoden 2009 valvontamaksut laskeetaan vuoden 2008 tilinpäätöstietojen perusteella.

Finanssivalvonnan toiminnan käynnistymisestä, valvontamaksukertymästä ja ensivuotien toiminnasta saatujen kokemusten perusteella tulisi selvittää ja arvioida, miten uudet maksuperusteet ovat käytännössä toimineet ja vastanneet Finanssivalvonnan voimavarojen tarvetta ja niiden kohdentumista.

Toimenpidemaksuista säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavassa laissa nykyisen Rahoitustarkastuksen tapaan. Toimenpidemaksujen perimiseen sovellettaisiin, kuten nykyisinkin valtion maksuperustelakia. Toimenpidemaksujen osuutta ei ehdoteta lisättäväksi merkittävästi, koska valvontatehtävien tuotteistamiseen liittyy esityksessä aiemmin todettuja ongelmia. Tarkastusten tuotteistaminen voitaisiin kuitenkin ottaa uudelleen arvioitavaksi esimerkiksi, jos sen katsotaan olennaisesti edistävän Finanssivalvonnan

mahdollisuuksia ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden tarkastamiseen alihankintatyonä ulkomaisen valvojan lukuun.

Finanssivalvonnan rahoitusarvio vuodelle 2009

	€	%
Finanssivalvonnan arvioidut kulut	24 000 000	100
Valvontamaksuilla katettava määrä	21 600 000	90
Toimenpidemaksuilla katettava määrä	1 200 000	5
Erotus (julkisen rahoituksen osuus)	1 200 000	5

Maksuvelvolliset ja maksujen määräytyminen

Velvollisia maksamaan valvontamaksua olisivat Finanssivalvonnan valvottavat, Finanssivalvonnasta annettavassa laissa tarkoitetut muut finanssimarkkinoilla toimijat sekä ulkomaisten valvottavien sivuliikkeet ja julkisyhteisöjen eläkelaitokset. Poikkeuksena olisivat vakuutusyritysten asiamiehet, jäljempänä vakuutusasiamiehet, joilta ei nykyisinkään peritä erillistä valvontamaksua. Vakuutusasiamiehiä on Vakuutusvalvontaviraston rekisterissä noin 6 000. Kunkin vakuutusasiamiehen valvontaan kohdistuva osuus uuden valvontaviranomaisen toiminnasta voidaan arvioida niin pieneksi, että laskutuksesta aiheutuvat kustannukset nousisivat kohtuuttoman suuriksi itse valvontamaksuun nähden. Nykyiseen tapaan vakuutusasiamiesten suhteellinen osuus valvontamaksusta on otettu huomioon vakuutusyrityksiltä perittävien valvontamaksujen yhteismäärässä. Nykyisestä vakuutusvalvontamaksulaista poiketen valvontamaksu perittäisiin myös niiltä vakuutusmarkkinoilla toimivilta valvottavilta, joiden kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa ja joilla on Suomessa sivuliike.

Yleensä valvottavilta perittäisiin sekä kiinteä perusmaksu että toiminnan laajuuteen perustuva suhteellinen maksu. Tällaisia valvottavia olisivat muun muassa luottolaitokset,

vakuutus- ja eläkelaitokset, sijoituspalveluyritykset ja rahastoyhtiöt. Pelkkä perusmaksu perittäisiin samoilta toimijoilta, joilta rahoitusvalvontamaksulain mukaan peritään vain perusmaksu. Lisäksi perusmaksu perittäisiin vakuutusmeklareilta sekä niiltä vakuutusmarkkinoilla toimivilta ulkomaisilta valvottavilta, joiden kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa ja joilla on Suomessa sivuliike.

Suhteellisen maksun perusteita yksinkertaistettaisiin tuntuvasti nykytilaan verrattuna. Ensinnäkin suhteellinen maksu määräytyisi vain yhden perusteen mukaan. Toiseksi mahdollisimman monen toimijan suhteellinen maksu määräytyisi taseen mukaan. Pankkien ja luottoyhteisöjen lisäksi tämä koskisi kaikkia vakuutusyhtiöitä ja eläkelaitoksia, vakuutusyhdistyksiä sekä eräitä muita vakuutusalaalla toimijoita. Taseen käyttäminen maksun perusteena helpottaisi maksujen vertailtavuutta ja valvontamaksujen toimeenpanoa. Lisäksi tase ei ole yhtä altis vuotuisille heilahteluille kuin liikevaihto tai muut tuloslaskelmat erät, mikä varmistaa valvontamaksujen tasaista vuotuista kertymää ja siten myös Finanssivalvojan toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Eräissä tapauksissa muu mittari kuin tase heijastaa paremmin sekä valvonnasta aiheutuvaa työmäärää että valvonnan jakautumista saman ryhmän eri toimijoiden kesken. Näistä syistä suhteellisen maksun perusteena olisi sijoituspalveluyritysten ja pörssein kohdalla liikevaihto, rahastoyhtiöiden kohdalla hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä ja työttömyyskassojen kohdalla jäsenmaksutulo. Nämä perusteet vastaavat suunnilleen niitä perusteita, joita kysymyksessä oleviin valvottaviin sovelletaan nykyisen lain mukaan.

Eri maksuvelvollisryhmien valvontamaksusuosuksissa tapahtuisi eräitä merkittäviä muutoksia. Ensinnäkin luottolaitosten osuuden Finanssivalvonnan rahoituksesta arvioidaan merkittävästi laskevan vuoteen 2007 verrattuna. Tämä johtuu sekä maksuperusteiden tason tarkistamisesta että edellä käsitellystä suomalaisten luottolaitosten muuttumisesta ulkomaisten luottolaitosten sivuliikkeiksi.

Toiseksi Finanssivalvonnan on suunnattava nykyistä merkittävästi enemmän voimavaroja työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan

ja riskienhallintajärjestelmien valvontaan ja analysointiin. Myös henkivakuutusyhtiöiden ja vahinkovakuutusyhtiöiden valvontaan ja tarkastukseen lisättäisiin voimavaroja. Tämä on välttämätöntä varauduttaessa EU:ssa viireillä olevaan vakuutusyritysten vakavaraisuusuudistukseen (Solvenssi II). Sitä koskevassa direktiiviehdotuksessa lähdetään siitä, että valvonta perustuu tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan. Uudessa valvontajärjestelmässä huomioidaan vakuutusyritysten todellinen riskiprofiili. Korkean riskiprofiilin omaavien vakuutusyritysten tunnistaminen ja riskien arviointi edellyttävät valvojalta lisääntyviä voimavaroja ja korkeaa ammattitaitoa.

Kolmanneksi maksuperusteissa on otettu huomioon, että julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden markkinavalvonta ja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen laadittujen tilinpäätösten valvonta (*IFRS-valvonta*) on vaatinut Rahoitustarkastukselta selvästi ennakoitua enemmän voimavaroja. Tämä edellyttää näiden maksuvelvollisten valvontamaksujen korottamista. Lisäksi sijoituspalveluyritysten maksuperusteita on tarkistettava. Toisaalta rahastoyhtiöiden kustannusosuutta ehdotetaan laskettavaksi, jotta valvontamaksut paremmin heijastaisivat rahastoyhtiöiden valvonnasta aiheutuvaa työmäärää.

Vakuutusyhtiöiden lisäksi muutoksia Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien valvontamaksuissa tapahtuisi erityisesti seuraavasti: eläkesäätiöiden ja eläkekassojen valvontamaksut laskevat ja julkisyhteisöjen eläkelaitosten sekä työttömyyskassojen valvontamaksut nousevat. Muutokset perustuvat yhtäältä vakuutusvalvonnan nykyiseen työmäärään ja toisaalta Finanssivalvonnan tehtävien painotuksiin.

Valvontamaksujen jakautuminen maksuvelvollisryhmittäin on esitetty esityksen liitteessä (Taulukko 15).

6 Esityksen vaikutukset

6.1 Yleiset vaikutukset

Ehdotettu rahoitus- ja vakuutusvalvonnan yhdistäminen olisi omiaan edistämään fi-

nanssimarkkinoiden vakaata toimintaa, koska se tehostaisi erityisesti valvonnan kohteena olevien luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten sijoitusriskien valvontaa sekä Suomen markkinoilla keskeisessä asemassa olevien rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa. Tämä vähentäisi osaltaan vakavien rahoitusmarkkinakriisien syntymisen todennäköisyyttä ja kriisien hoidosta julkiselle taloudelle aiheutuvia kustannuksia.

Ehdotetulla valvontojen yhdistämisellä edistettäisiin parhaan käytettävissä olevan asiantuntemuksen hankkimista finanssimarkkinoilla esiintyvien riskien valvontaan. Ehdotetut säännökset olisivat siten omiaan parantamaan tallettajien, muiden asiakkaiden ja sijoittajien asemaa sekä edistämään vakuutettujen etujen turvaamista. Lisäksi valvontojen yhdistämisestä seuraisi jonkin verran hallinnollisia synergiaetuja.

6.2 Vaikutukset yritysisiin

Mainitut yleiset vaikutukset olisivat omiaan osaltaan lisäämään luottamusta suomalaisten finanssialan yritysten toimintaan ja siten parantamaan niiden yleisiä kilpailuedellytyksiä. Lisäksi valvontojen yhdistäminen olisi omiaan vähentämään muun muassa finanssikonglomeraattien valvonnasta ja siihen liittyvästä raportoinnista valvottaville aiheutuvia kustannuksia, koska valvontojen yhdistäminen helpottaisi käytännön valvontatoiminnan koordinoitua.

Ehdotetuilla valvonnan kustannusten kattamista koskevilla muutoksilla ei olisi olennaista vaikutusta yritysisiin, koska valvonnan kohteena olevat yritykset vastaavat nykyisinkin sekä rahoitus- että vakuutusvalvonnan kustannuksista eikä valvontamaksujen määräytymistä koskevia periaatteita ehdoteta merkittävästi muutettavaksi. Finanssivalvonnan kustannusten kattaminen tapahtuisi pääosin nykyiseen tapaan eli valvonnan kohteilta perittävillä valvontamaksuilla ja toimenpidemaksuilla, kuten edellä jaksossa 5.6. on esitetty. Ehdotetut valvontamaksujen perusteet johtavat arvion mukaan noin 21,7 miljoonan euron kertymään, mikä on 0,6 miljoonaa euroa pienempi määrä kuin mitä Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto

yhteensä perivät vuoden 2007 valvontamaksuja. Eri valvottavaryhmien kohdalta muutokset perustuvat yhtäältä nykyisten valvojen työn kohdentumiseen ja maksujen tasapuolisuuteen ja toisaalta arvioon lähivuosien toimintaympäristön muutoksista ja valvonnan painoalueista. Lähinnä luottolaitosten, rahastoyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläkekassojen valvontamaksut kokonaisuutena laskevat. Vastaavasti sijoituspalveluyritysten, julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden, vahinkovakuutusyhtiöiden, työeläkevakuutusyhtiöiden, julkisyhteisöjen eläkelaitosten sekä muun muassa työttömyyskassojen valvontamaksut nousevat.

6.3 Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaisiin

Ehdotetuilla säännöksillä ei ole merkittävää vaikutusta julkiseen talouteen, koska valvonnan kustannukset katettaisiin kuten nykyisinkin pääosin valvonnan kohteilta perittävillä valvontamaksuilla. Ehdotettu valvontamaksujen tason alentaminen saattaisi lyhyellä aikavälillä vähentää jonkin verran Suomen Pankin ylijäämää ja siten Suomen Pankin voittovaroista valtion käytettäväksi siirrettävää määrää.

Nykyinen Vakuutusvalvontavirasto ehdotetaan lakkautettavaksi ja sen tehtävät siirrettäväksi lähes sellaisenaan uudelle valvontaviranomaiselle. Uuden valvontaviranomaisen virat voitaisiin täyttää niitä haettavaksi julistamatta ja uuden valvontaviranomaisen tehtävät säilyisivät sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta pääosin ennallaan. Ehdotuksella ei sen vuoksi arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Rahoitustarkastuksen tai Vakuutusvalvontaviraston henkilöstön asemaan lukuun ottamatta sitä, että palvelussuhteen ehdot myös Vakuutusvalvontaviraston nykyisen henkilöstön osalta määräytyisivät vastedes Suomen Pankissa noudatettavien ehtojen mukaisesti. Koska Vakuutusvalvontaviraston virkamiesten valtiolla ennen vuotta 1995 kartuttaman paremman eläketurvan menetyksistä olisi korvattava, valtiolle aiheutuu tästä lisäkustannuksia noin 391 000 euroa.

Ehdotettu panttilainauslaitosten valvonnan siirtäminen Etelä-Suomen lääninhallitukselle lisäisi jonkin verran sen kustannuksia. Siirrettävät tehtävät ovat kuitenkin siinä määrin vähäisiä, että ne eivät edellytä henkilöstön lisäämistä lääninhallituksessa.

7 Asian valmistelu

Esitys perustuu valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asettaman työryhmän muistioon. Työryhmämuistion ehdotuksista on pyydetty lausunnot 65 eri lausunnonantajalta Lausunnonantajien enemmistö kannatti työryhmän ehdotuksia.

Merkittävimmät muutokset työryhmämuistioon koskevat eräiden Vakuutusvalvontaviraston nykyisten tehtävien kuten liikennevahinkolautakunnan, potilasvahinkolautakunnan, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan valvontaan ja hallintoon liittyvien tehtävien siirtämistä tässä vaiheessa sellaisenaan Finanssivalvonnalle. Lisäksi ehdotetaan, että viranomaisen ehdotuksesta johtokuntaan valittaville jäsenille valittaisiin varajäsenet.

Lakiehdotukset vastaavat pääosin saatuja lausuntoja.

8 Muut esitykseen vaikuttavat seikat

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa annettavassa hallituksen esityksessä Suomen Pankista annetun lain muuttamiseksi ehdotetaan muutoksia Suomen Pankin johtokunnan jäsenten nimitysmenettelyyn. Koska Finanssivalvonnan johtaja on tarkoitus asemaltaan rinnastaa Suomen Pankin johtokunnan jäseniin, lakiehdotukset on tältä osin tarkoitukseenmukaista käsitellä yhdessä.

Eläketurvakeskus ehdotetaan toistaiseksi säilytettäväksi Finanssivalvonnan valvonnassa. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä on kuitenkin parhaillaan vireillä Eläketurvakeskusta koskevan lainsäädännön muutostarpeiden arviointi. Tässä yhteydessä tulee harkittavaksi, onko Eläketurvakeskuksen talouden valvonta tarkoituksenmukaista säilyttää Finans-

sivalvonnan tehtävänä. Samalla tavoin on mahdollisimman pian tarpeen selvittää, onko Koulutusrahaston valvonta sekä työttömyysturvan toimeenpanoon liittyvät Vakuutusvalvontavirastolle nykyisin kuuluvat tehtävät tarkoituksenmukaista säilyttää Finanssivalvonnalla. Niin ikään mahdollisimman pian on tarpeen selvittää, miten liikennevahinkolautakunnan, potilasvahinkolautakunnan, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan hallintoon liittyvät tehtävät voitaisiin siirtää muun viranomaisen kuin Finanssivalvonnan tehtäväksi.

Esitykseen ei ole sisällytetty Valtion eläke-rahastosta annettuun lakiin ja kunnalliseen eläkelakiin ehdotettuja muutoksia vastaavia kirkkolain (1054/1993) muutoksia, koska

kirkkolain muuttamisesta päätetään kirkolliskokouksen esityksestä. Mainittuja muutosehdotuksia vastaavat muutokset kirkkolakiin on siten tarpeen valmistella erikseen.

Eduskunnan käsiteltävänä ovat samanaikaisesti tämän esityksen kanssa hallituksen esitys uudeksi vakuutusyhtiölaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 13/2008 vp), hallituksen esitys laiksi arvopaperimarkkinain muuttamisesta (HE 27/2008 vp) sekä hallituksen esitys laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 25/2008 vp). Tähän esitykseen sisältyviä 14., 16., 17., 18. ja 41. lakiehdotusta on tarpeen eduskuntakäsittelyn aikana täydentää mainittuihin esityksiin sisältyvien lakiehdotusten tultua hyväksytyiksi ja vahvistetuiksi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Laki Finanssivalvonnasta****1 luku Yleiset säännökset**

1 §. Tavoite. Pykälässä säädettäisiin rahoitus- ja vakuutusvalvonnasta vastaavan uuden valvontaviranomaisen, Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteesta. Finanssivalvonnan tehtävistä säädettäisiin 3 §:ssä.

Pykälän mukaan Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena olisi finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan.

Finanssimarkkinoilla tarkoitettaisiin laissa rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita, mukaan lukien eläkelaitosten ja työttömyyskassojen toiminta. Laissa tarkoitettuja finanssimarkkinoilla toimivia olisivat siten rahoitus- ja vakuutuspalveluja yleisölle tarjoavien yritysten kuten luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja vakuutusyhtiöiden ja niitä vastaavien ulkomaisten yritysten Suomessa olevien sivuliikkeiden lisäksi myös esimerkiksi arvopaperien liikkeeseenlaskijat ja arvopaperien markkinapaikat sekä työeläkevakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt, vakuutuskassat ja työttömyyskassat. Finanssimarkkinoiden käsite määräytyisi tarkemmin ehdotettujen 4 ja 5 §:n mukaisesti, joissa määriteltäisiin valvonnan kohteena olevat toimilupa- ja muut valvottavat, niihin rinnastettavat ulkomaisen valvottavan sivuliikkeet, muut finanssimarkkinoilla toimivat ja julkisyhteisöjen eläkelaitokset.

Säännös korvaisi nykyisen RataL 2 §:n ja VVVL 1 §:n 2 momentin. Momentissa mainittu tavoite kattaisi ensisijaisesti vakauden ja luottamuksen ylläpitämisen Suomen markkinoilla. Euroopan unionin ministerineuvoston linjausten mukaisesti kansallisen valvontaviranomaisen tulisi kuitenkin osallistua myös koko sisämarkkinoiden vakautta edistävään yhteistyöhön ja ottaa kansallisessa

päätöksenteossään huomioon kansallisten näkökohtien lisäksi päätöstensä vaikutus toisten jäsenvaltioiden markkinoihin. Ehdotettu tavoite kattaisi myös Suomessa toimivien ulkomaisten ETA-valvottavien vakaan toiminnan edistämisen yhteistyössä tällaisten ulkomaisten valvottavien valvonnasta ensisijaisesti vastaavien ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa.

Finanssivalvonnan toiminnan ensimmäinen keskeinen tavoite olisi luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, joka on finanssimarkkinoiden vakauden keskeinen, joskaan ei ainoa edellytys. Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonta edistäisi siten finanssimarkkinoiden vakautta ensisijaisesti valvomalla sen valvottaviksi säädettyjen yksittäisten valvottavien (mukaan lukien niiden konsernit ja niihin rinnastettavat ryhmittymät) toiminnan vakautta, erotukseksi ensisijaisesti valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin vastuulla olevasta koko rahoitus- ja maksujärjestelmän vakauden turvaamisesta ja sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevan koko vakuutusmarkkinoiden vakauden turvaamisesta.

Finanssivalvonnan toiminnan toinen keskeinen tavoite olisi vakuutettujen etujen turvaaminen. Pykälässä tarkoitettu vakuutettujen etujen käsite kattaisi sekä vakuutuksenottajan että mahdollisen muun edunsaajan lain ja sopimuksen mukaiset edut. Tavoite kohdistuisi erityisesti lakisääteisesti vakuutettujen etujen turvaamiseen ja korostaisi osaltaan sitä, että tällaisten etujen turvaaminen edellyttää osittain pidemmälle menevää valvontaa kuin yksinomaan vakuutuksen- ja eläkeentarjoajien yleisen taloudellisen aseman ja yleisten asiakkaansuojaperiaatteiden valvonta.

Pykälässä ehdotettu kolmas Finanssivalvonnan tavoite olisi yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Tämän tavoitteen mukaisesti Finanssivalvonnan tulisi edistää luottamuksen säilymistä finanssimarkkinoihin myös muuten kuin edistämällä luotto-, vakuutus-, ja eläkelaitosten vakaata

toimintaa ja vakuutettujen etujen turvaamista. Tavoite kattaisi tältä osin ensisijaisesti arvopaperimarkkinavalvonnan tavoitteena olevan korkeatasoisen sijoittajansuojan sekä markkinoiden läpinäkyvän ja tasapuolisen toiminnan. Lisäksi tavoite kattaisi korkeatasoisen asiakkaansuojan edistämisen rahoitus- ja vakuutuspalvelujen tarjonnassa.

Valvontaviranomaisen eräiden keskeisten toimivaltuuksien, kuten toimiluvan peruuttamisen ja rajoittamisen sekä toimeenpanokiellon, edellytykseksi asetettaisiin jäljempänä tarkemmin sanotulla tavalla, että toimivaltuuden käyttö on tarpeen tässä pykälässä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

2 §. Hallinnollinen asema ja sovellettava lainsäädäntö. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin Finanssivalvonnan hallinnollisesta asemasta. Momentin mukaan Finanssivalvonta toimisi nykyistä Rahoitustarkastusta vastaavasti Suomen Pankin yhteydessä ja sitä koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi niin ikään Rahoitustarkastuksen nykyistä asemaa vastaavasti valtiovarainministeriölle. Siltä osin kuin momentissa tarkoitettut asiat koskevat vakuutusmarkkinoita ja vakuutustoimintaa, valtiovarainministeriön tulisi valmistella asiat yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ja pyytää ennen asian esittelyä valtioneuvostolle esittelylupa sosiaali- ja terveysministeriöltä. Momentti vastaisi nykyistä RataL 1 §:n 1 ja 3 momenttia.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan hallintoon sovellettaisiin tämän lain lisäksi Suomen Pankista annettua lakia, Suomen Pankin virkamiehistä annettua lakia ja muita Suomen Pankkia koskevia säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä. Pykälä vastaisi asiasisällöltään mitä Rahoitustarkastuksesta on nykyisin säädetty RataL 1 §:n 2 momentissa. Eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntöä sovellettaisiin pankkivaltuustoon myös sen käsitellessä Finanssivalvontaa koskevia asioita.

Laissa ei erikseen viitattaisi hallintolakiin ja muihin julkiseen hallintoon yleisesti sovellettaviin lakeihin kuten julkisuus- ja kiellolainsäädäntöön ja sähköisestä asioinnista viranomais toiminnasta annettuun lakiin vaan ne tulisivat sovellettaviksi näiden lakien yleisen soveltamisalan mukaisesti myös Finans-

sivalvontaan, jollei laissa erikseen toisin säädetä.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta säädetäisiin tämän lain lisäksi jäljempänä ehdotettavassa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta.

3 §. Tehtävät. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin Finanssivalvonnan yleistehtävästä. Momentin mukaan Finanssivalvonnan yleisenä tehtävänä olisi valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään.

Lisäksi Finanssivalvonnan tehtävänä olisi nykyistä RataL 3 §:ää vastaavasti edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla. Säännös koskisi kaikkien valvonnan kohteena olevien finanssipalvelujen tarjoajien asiakassuhteissa sekä arvopaperimarkkinoilla noudatettavia menettelytapoja. Finanssivalvonta voisi edistää tällaisten menettelytapojen noudattamista esimerkiksi koostamalla toimialan omia suosituksia hyvästä pankkitavasta, hyvästä vakuutustavasta ja hyvästä arvopaperimarkkinatavasta ja tiedottamalla niistä valvonnan kohteille ja yleisölle. Sitä vastoin ehdotuksen tarkoituksena ei olisi laajentaa Finanssivalvonnan sääntelytehtäviä nykyisin toimialan itsesääntelyn piirissä olevaan hyvän markkinatavan määrittelyyn. Ehdotetun säännöksen nojalla Finanssivalvonta voisi kuitenkin ohjata valvonnan kohteita noudattamaan esimerkiksi alan itsesääntelyyn perustuvia alan parhaita käytäntöjä finanssipalvelujen tarjonnassa kuten sopimusehtojen käytössä ja asiakkaiden informoinnissa sekä tilinpäätösinformaation esittämisessä. Lisäksi Finanssivalvonnan erityisenä tehtävänä olisi valvoa ehdotetun 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua laillisuusvalvontatehtävänsä nojalla hyvän tavan noudattamista siltä osin kuin asianomaista valvonnan kohdetta koskevassa erityislainsäädännössä säädetään nimenomaisesti valvottavan velvollisuudesta noudattaa hyvää markkinatapaa. Tällaisia säännöksiä sisältyy nykyisin AML:iin, VYL:iin, UlkVYL:iin ja VEdL:iin.

Momentissa tarkoitettu hyvien menettelytapojen edistäminen kattaisi myös parhaiden käytäntöjen edistämisen Finanssivalvonnan valvottaviksi säädettyjen yritysten hallinnossa, sisäisessä valvonnassa, riskien hallinnassa

sekä finanssimarkkinoilla toimivien toiminnasta annettavan markkinainformaation esittämisessä. Tältäkin osin Finanssivalvonnan tehtävänä ei olisi luoda uusia standardeja vaan ensisijaisesti tiedottaa valvonnan kohteille alalla omaksutuista parhaista käytännöistä.

Finanssivalvonnan yleisenä tehtävänä olisi momentin mukaan niin ikään edistää yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Finanssivalvonta voisi hoitaa tätä tehtäväänsä esimerkiksi ylläpitämällä internet-sivustoa, joka sisältäisi yleiskuvauksen Suomen finanssimarkkinoista ja niillä tarjottavien tuotteiden keskeisistä ominaisuuksista ja riskeistä sekä asiakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Lisäksi tähän tehtävään kuuluisi tiedottaminen finanssimarkkinoilla kuluttajille tarjottaviin, erityisesti markkinoille tuleviin uudentyyppisiin tuotteisiin mahdollisesti liittyvistä erityisistä riskeistä.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin nykyistä RataL 4 §:ää ja VVVL 3 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan erityisistä tehtävälueista. Pykälän tarkoituksena on kuvata Finanssivalvonnan tärkeimmät tehtävät. Se missä laajuudessa Finanssivalvonta kutakin tehtäväluetta hoitaisi ja kuinka paljon voimavaroja se kuhunkin niistä kohdistaisi, jäisi riippumaan niistä tarkemmista tavoitteista ja toiminnan painopisteistä, joita Finanssivalvonnan johtokunta Finanssivalvonnan toiminnalle kulloinkin asettaa.

Nykyisestä laista poiketen tehtävälueitella jaettaisiin kahteen osaan siten, että pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä Finanssivalvonnan tehtävistä, joiden tarkempi sisältö määräytyy sen mukaan, mitä muualla laissa säädetään. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sellaisista yleisemmistä tehtävistä, joiden osalta Finanssivalvonnan toimivalta perustuu yksinomaan tähän pykälään.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi myöntää finanssimarkkinoilla toimiville toimilupia, rekisteröidä finanssimarkkinoilla toimivia sekä vahvistaa niiden toimintaa koskevia 6 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä. Kohta vastaisi asiasisällöltään nykyisen RataL 4 §:n 1 kohtaa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly VVVL:iin vaan vastaavista Vakuutusvalvontaviraston tehtävistä säädetään nykyi-

sin pelkästään kussakin sen valvottavaa koskevassa erityislaissa. Ehdotettu kohta olisi luonteeltaan yleissäännös, joka ei sinänsä loisi Finanssivalvonnalle toimivaltaa eikä siten korvaisi nykyisiä, kutakin valvonnan kohdetta koskevia erityisiä säännöksiä valvontaviranomaisen toimivallasta. Mahdollisesta toimilupa- tai rekisteröintivelvollisuudesta ja velvollisuudesta hakea säännöille valvontaviranomaisen vahvistus säädettäisiin siten edelleen tarvittavilta osin asianomaisissa erityislaissa.

Momentin 2 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä sekä toimilupansa ehtoja ja 6 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia toimintaansa koskevia sääntöjä. Säännös vastaisi nykyisen RataL 4 §:n 2 kohtaa ja osittain VVVL:n 3 §:n 1 kohtaa. Laissa ei, kuten nykyisinkään, määriteltäisi, mitä finanssimarkkinoita koskevilla säännöksillä tarkoitetaan, vaan tältä osin Finanssivalvonnan tehtävät määräytyisivät erityisesti sen mukaan mitä kutakin valvonnan kohteena olevaa yhteisöä tai laitosta koskevassa erityislainsäädännössä on niiden velvollisuudeksi säädetty. Finanssivalvonnan tehtävänä olisi siten erityisesti valvoa kutakin finanssimarkkinoilla toimivaa yhteisöä tai laitosta koskevan erityislainsäädännön noudattamista. Lisäksi kohdassa tarkoitettuun finanssimarkkinoita koskevien säännösten noudattamisen valvontaan sisältyisi vakiintuneen tulkinnan mukaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä annetun lainsäädännön noudattamisen valvonta. Finanssivalvonnan tehtävänä olisi myös valvoa valvottavien ja ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden tarjoamien palvelujen markkinointia ja sopimusehtoja koskevan yleis- ja erityislainsäädännön esimerkiksi kuluttajansuoja- ja vakuutusopimuslain noudattamista laissa tarkemmin säädettävällä tavalla yhteistyössä yleisten kuluttajaviranomaisten kanssa. Finanssivalvonnan laillisuusvalvontatehtävä kattaisi niin ikään yleisen hallintolainsäädännön kuten hallintolain ja viranomaistoiminnan julkisuutta koskevan lainsäädännön noudattamisen lakisäätteistä vakuutus- ja eläke-

toimintaa harjoittavissa valvottavissa. Finanssivalvonnan tehtävänä ei sitä vastoin olisi yleisten yhteisöoikeudellisten säännösten ja niihin perustuvien yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen noudattamisen valvonta. Siltä osin kuin finanssimarkkinoita koskevissa säännöksissä on asetettu erityisiä vaatimuksia yhtiö- tai yhdistysjärjestykselle tai säännöille, Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluisi kuitenkin ehdotetun 6 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaisesti myös näiden valvonta. Finanssivalvonnan tehtäviin ei myöskään kuuluisi esimerkiksi kilpailu-, vero- tai työlainsäädännön tai muun sellaisen yleisen lainsäädännön noudattamisen valvonta. Siltä osin kuin toimilupavalvottava törkeästi rikkoo tällaista lainsäädäntöä, Finanssivalvonta voisi puuttua valvottavan toimintaan lähinnä yleisten toimilupaedellytysten, kuten johdon luotettavuuden ja luotettavan hallinnon, laiminlyönnin perusteella.

Momentin 3 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Nämä säännökset sisältyvät pääasiassa AML:iin ja muuhun arvopaperimarkkinalainsäädäntöön. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 3 kohtaa.

Momentin 4 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamista siten kuin laissa tarkemmin säädetään. Säännös vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL 4 §:n 3 a kohtaa. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien valvonnasta säädettäisiin tarkemmin 37 §:ssä.

Momentin 5 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä. Finanssivalvonnan tässä kohdassa säädetyistä tehtävistä säädetään nykyisin rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa, joka on ehdotettu korvattavaksi parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä olevalla rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annettavalla lailla (HE 25/2008 vp). Kohta vastaisi osittain nykyistä RataL 4 §:n 11 kohtaa.

Momentin 6 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi antaa lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä siten kuin laissa erikseen säädetään. Määräystenantovaltuuksista säädettäisiin, kuten nykyisinkin erikseen kutakin valvonnan kohdetta koskevassa erityislainsäädännössä. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 4 kohtaa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly VVVL:iin. Finanssivalvonta voisi lisäksi ilman, että siitä säädetään laissa erikseen, antaa ohjeita ja tulkintakannanottoja lain soveltamisesta. Siltä osin kuin tällaiset tulkintakannanotot saattavat merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoilla toimivien asemaan, näitä ja muita rahoitusmarkkinaviranomaisia olisi kuultava ennen kannanoton julkaisemista samalla tavoin kuin määräyksiä annettaessa.

Momentin 7 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi ohjata ja valvoa säästöpankkilaisissa (1502/2001, jäljempänä *SPL*) tarkoitettua säästöpankkitarkastuksen toimintaa. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 5 kohtaa.

Momentin 8 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi lisäksi suorittaa sille laissa säädetyt muut tehtävät. Kohta vastaisi nykyisen RataL 4 §:n 12 kohtaa ja VVVL 3 §:n 6 kohtaa.

Pykälän 3 momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi seurata ja arvioida finanssimarkkinoiden ja finanssimarkkinoilla toimivien muun toimintaympäristön ja muiden yleisten toimintaedellytysten kehitystä. Yleisten toimintaedellytysten kehitykseen kuuluisi muun ohessa vakavaraisuusvalvonnan kohteena olevien valvottavien taloudellisten riskien hallintaan käytettävissä olevien järjestelmien kehityksen seuranta. Kohta vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL 4 §:n 6 kohtaa ja osittain VVVL 3 §:n 2 kohtaa. Kohdassa asetettaisiin Finanssivalvonnalle yleinen velvollisuus seurata finanssimarkkinoilla toimivien toimintaympäristöä. Kohdassa tarkoitettu tehtävä rajoittuisi siten toimialan yleisten toimintaedellytysten seurantaan eikä olisi sellainen 3 luvussa tarkoitettu lakisääteinen valvontatehtävä, joka yksinään antaisi Finanssivalvonnalle oikeuden suorittaa tarkastuksia 3 luvussa tarkoitettulla tavalla.

Momentin 2 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi tehdä aloitteita finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön kehittämisestä ja muista tarvittavista toimenpiteistä ja osallistua asiantuntemuksellaan finanssimarkkinoiden ja niitä koskevan lainsäädännön kehittämiseen. Kohta vastaisi asiasisältöltään nykyistä RataL 4 §:n 7 kohtaa ja VVVL 3 §:n 3 kohtaa.

Momentin 3 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi seurata ja arvioida peruspankkipalvelujen saatavuutta ja niiden hinnoittelua. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 6 a kohtaa.

Momentin 4 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi edistää niiden finanssimarkkinoilla toimivien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta, joiden taloudellisen aseman valvonnasta Finanssivalvonta vastaa. Vastaavaa kohtaa ei sisälly nykyiseen lakiin. Kohta on tarkoitettu sovellettavaksi erityisesti luottolaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin, mukaan lukien työeläkelaitokset. Kohdassa tarkoitettu tehtävä tukisi osaltaan vuoden 2007 alussa voimaan tulleen luottolaitosten vakavaraisuusuudistuksen sekä parhailaan valmisteltavana olevan vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusuudistuksen periaatteita, joissa korostetaan valvottavien vakavaraisuuden hallinnalle asetettavien laadullisten vaatimusten valvontaa. Kohdan nojalla Finanssivalvonta voisi ohjata valvottavia soveltamaan alan parhaita käytäntöjä valvottavien sisäisessä valvonnassa ja taloudellisten riskien hallinnassa siltäkin osin kuin lakiin ei ole voitu sisällyttää riittävän täsmällisiä pakottavia säännöksiä tällaisten riskien hallinnalle asetettavista laadullisista vaatimuksista. Lisäksi kohta käsittäisi hyvien hallintoperiaatteiden (niin sanottu *corporate governance* -periaatteiden) edistämisen valvottavissa. Finanssivalvonta voisi hoitaa kohdassa tarkoitettua tehtäväänsä erityisesti kokoamalla toimialan parhaita käytäntöjä ja antamalla valvottaville niiden noudattamista koskevia suosituksia. Kohta koskisi ainoastaan 4 §:n 2-4 kohdassa tarkoitettuja valvottavia, joiden taloudellisen aseman ja hallinnon valvonnassa Finanssivalvonnalla olisi lain mukaan toimivaltaa.

Momentin 5 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi koota ja määräjain

julkaista vertailukelpoisella tavalla tietoja finanssimarkkinoilla toimivien taloudellisesta asemasta. Vastaava säännös sisältyy nykyisin vakuutusalan osalta VVVL 3 §:n 2 kohtaan. Kohta mahdollistaisi vastaavien tietojen kokoamisen ja julkistamisen myös rahoitusalan valvottavien sekä ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden ja 4 §:n 6 momentissa tarkoitettujen julkisyhteisöjen eläkelaitosten osalta siltä osin kuin se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi lisäksi muutenkin edistää finanssimarkkinoiden toimintaa ja finanssipalveluja koskevan tietoaineiston saatavuutta. Viimeksi mainitulta osin kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 9 kohtaa siten muutettuna, että kohta kattaisi markkinoiden toimintaa koskevan tietoaineiston lisäksi myös finanssipalveluja koskevan tietoaineiston. Ehdotetussa 72 §:ssä säädettäisiin lisäksi tarkemmin vakuutusalaan koskevien tietojen keräämisestä ja julkaisemisesta ja ehdotetussa 18 §:n 2 momentissa Finanssivalvonnan oikeudesta antaa määräyksiä tässä kohdassa tarkoitettujen tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Momentin 6 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi osallistua viranomaisien väliseen kotimaiseen yhteistyöhön. Nykyisessä laissa vastaavasta tehtävästä säädetään RataL 4 §:n 10 kohdassa ja VVVL 3 §:n 4 kohdassa. Lakiin ei, kuten nykyisinkään, sisällytetäisi tarkempia säännöksiä viranomaisten välisestä kotimaisesta yhteistyöstä vaan se jäisi yleisten julkisessa hallinnossa vakiintuneiden periaatteiden ja menettelytapojen varaan.

Momentin 7 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi osallistua Euroopan pankkivalvojen komitean, Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean ja Euroopan vakuutusvalvojen komitean työhön valvontajärjestelmän kehittämiseksi ja finanssimarkkinoilla toimivien vakaan toiminnan edistämiseksi Euroopan unionissa sekä muuhun viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön. Nykyisessä laissa vastaavasta tehtävästä säädetään RataL 4 §:n 10 kohdassa ja VVVL 3 §:n 4 kohdassa. Kohdassa säädettäisiin nykyistä tarkemmin valvontaviranomaisen velvollisuudesta osallistua EU:n jäsenvaltioiden valvontaviranomaisista koostuviin

komiteoihin. Näillä komiteoilla on keskeinen rooli valvontakäytäntöjen yhtenäistämässä unionin alueella samoin kuin komission neuvomisessa rahoitus- ja vakuutusalan EY-lainsäädännön kehittämisessä. Finanssivalvonnan tulisi kohdan nojalla erityisesti pyrkiä edistämään yhteisten valvontakäytäntöjen edistämistä EU:n finanssimarkkinoilla sekä pyrkiä vaikuttamaan valmisteilla olevaan EY-lainsäädäntöön niiden tavoitteiden mukaisesti, jotka Finanssivalvonnan johtokunta ehdotetun 10 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla asettaa. Lisäksi kohdassa varauduttaisiin rajat ylittävän valvontatyön tiivistymiseen koko EU:n tasolla.

Lisäksi kohdassa tarkoitettu yhteistyö kattaisi varsinaisen valvontayhteistyön sekä toisten ETA-valtioiden että muiden maiden valvontaviranomaisten kanssa. Tällaisesta valvontayhteistyöstä ehdotetaan säädettäväksi yksityiskohtaisesti 6 luvussa.

Momentin 8 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi osallistua rahoitusjärjestelmän lainvastaisen hyväksikäytön estämiseen. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 11 kohtaa ja se kattaisi sen lisäksi, mitä edellä 2 momentin 5 kohdassa säädetään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä, yhteistyön poliisin kanssa erityisesti arvopaperimarkkinarikosten tutkinnassa ja tutkintaan saattamisessa. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä annetussa laissa säädetään lisäksi tarkemmin Finanssivalvonnan erityisistä tehtävistä mainitun lain valvonnassa. Ehdotetusta kohdasta seuraa, että Finanssivalvonnan tehtävä ei tältä osin rajoituisi yksinomaan mainitun lain noudattamista koskevaan laillisuusvalvontaan.

Momentin 9 kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi edistää yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa finanssialan tieteellistä tutkimusta ja koulutusta. Kohta kattaisi erityisesti nykyisin VVVL 3 §:n 4 a kohdassa tarkoitettua vakuutusmatematiikan ja muun vakuutusalan tutkimuksen. Mainitusta lainkohdasta poiketen kohdassa ei nimenomaisesti viitattaisi Finanssivalvonnan itse harjoittamaan tutkimukseen. Tällaisen tutkimustehtävän säätäminen nimenomaisesti Finanssivalvonnan itsensä hoidettavaksi ei ole perusteltua, koska tällaisen tutkimuksen harjoittaminen saattaa olla tarkoituksenmu-

kaisempaa järjestää esimerkiksi korkeakoululaitoksen tai tutkimuslaitosten piirissä.

Koska Finanssivalvonta ei enää toimisi sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa, laissa ei enää viitattaisi Vakuutusvalvontavirastolle nykyisin kuuluvaan tehtävään hoitaa ministeriön sille määräämät hallinnolliset tehtävät sekä vakuutustoimintaan kuuluvat selvitys-, tilastointi- ja tutkimustehtävät.

4 §. *Valvottavat.* Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 5 §:ää ja VVVL 2 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan valvottavista. Pykälästä ilmenevällä valvottavien määrittelyllä on erityistä merkitystä 3 luvussa säädettävien Finanssivalvonnan toimivaltuuksien soveltamisen kannalta, koska Finanssivalvonnan käytettävissä olevat toimivaltuudet riippuvat osittain siitä, onko valvonnan kohteena tässä pykälässä tarkoitettu valvottava, 5 §:ssä tarkoitettu muu finanssimarkkinoilla toimiva, toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen valvottavan Suomessa oleva sivuliike tai muu ulkomainen valvottava vai julkisyhteisöjen eläkelaitos.

Pykälän 1 momentin mukaan valvottavalla tarkoitettaisiin tässä laissa 2—4 momentissa tarkoitettuja valvottavia. Viitattaessa laissa valvottavaan tarkoitettaisiin siten sekä 2 momentissa tarkoitettua toimilupavalvottavaa että 4 momentissa tarkoitettua muuta valvottavaa, jollei muuta erikseen sanota. Lisäksi 5 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonta valvoo toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten valvottavien Suomessa olevia sivuliikkeitä ehdotetun 5 ja 6 luvun mukaisesti. Toimivaltuuksien käytön osalta tällaiset sivuliikkeet rinnastuisivat kuitenkin käytännössä tässä momentissa tarkoitettuihin valvottaviin.

Pykälän 2 momentissa mainittaisiin toimilupavalvottavat. Toimilupavalvottavilla tarkoitettaisiin sekä niitä valvottavia, joille Finanssivalvonta myöntää toimiluvan, että niitä valvottavia, joille muu viranomaisen, käytännössä valtioneuvosto, valtiovarainministeriö tai sosiaali- ja terveysministeriö, myöntää toimiluvan. Momentissa mainittujen valvottavien velvollisuudesta hakea toimintaansa varten toimilupa säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta erikseen niitä koskevassa erityislaissa. Momentissa tarkoitettuja toimi-

lupavalvottavia olisivat luottolaitokset, vakuutusyhtiöt, työeläkevakuutusyhtiöt, rahastoyhtiöt ja säilytisyhteisöt, sijoituspalveluyritykset, arvopaperipörssit, optioyhteisöt, selvitysyhteisöt ja arvopaperikeskus sekä muussa kuin toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön Suomessa oleva sivuliike.

Ehdotettu jaottelu toimilupavalvottaviin ja muihin valvottaviin on tarpeen toimivaltuuksien porrastamiseksi 3 luvussa ehdotetulla tavalla. Vastaavaa jaottelua ei sisälly nykyiseen RataL:iin eikä VVVL:iin.

Joiltakin valvottavilta ei nykyisen lain mukaan edellytetä varsinaista toimilupaa, vaikka ne muuten merkitykseltään ja niihin nykyisinkin sovellettavien keskeisten valvontavaltuuksien osalta rinnastuvat edellä tarkoitettuihin toimilupavalvottaviin. Tällaisia valvottavia ovat vakuutusyhdistykset, vakuutuskassat ja eläkesäätiöt sekä luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien omistusyhteisöt samoin kuin osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö. Tämän vuoksi 3 *momentissa* säädettäisiin, että mainitut valvottavat rinnastetaan toimilupavalvottaviin eräitä 3 luvun säännöksiä sovellettaessa siitä huolimatta, että tällaiset valvottavat ehdotetun 4 momentin mukaan määritellään muiksi kuin toimilupavalvottaviksi. Siitä, mitä toimilupavalvottavia koskevia toimivaltuuksia sovellettaisiin mihinkin mainituista muista valvottavista, säädettäisiin tarkemmin 3 luvussa kutakin toimivaltuutta koskevassa pykälässä.

Ehdotetusta momentista ja ehdotetuista 3 luvun säännöksistä seuraa, että vakuutusyhdistykset rinnastettaisiin toimilupavalvottaviin toiminnan rajoittamista ja lopettamista, johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista, valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeutta, asiamiehen asettamisoikeutta ja voitonjaon rajoittamista koskevien säännösten soveltamisen osalta. Nykyiseen lakiin verrattuna valvontaviranomaisen toimivaltuudet vakuutusyhdistysten valvonnassa laajenisivat koskemaan johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista, valvottavan ylimmän päättävän elimen koolle-

kutsumisoikeutta sekä voitonjaon rajoittamista.

Niin ikään ehdotetuista säännöksistä seuraa, että vakuutuskassat ja eläkesäätiöt rinnastettaisiin toimilupavalvottaviin siltä osin, kuin kyse on toiminnan rajoittamisesta ja lopettamisesta, johdon toiminnan määräaikaista rajoittamisesta, valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeudesta ja asiamiehen asettamisoikeudesta. Nykyiseen lakiin verrattuna valvontaviranomaisen toimivaltuudet vakuutuskassojen ja eläkesäätiöiden valvonnassa laajenisivat koskemaan johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista ja valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeutta.

Ehdotetuista säännöksistä seuraa edelleen, että toimilupavalvottaviin rinnastettaisiin myös luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö sekä osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö siltä osin, kuin kysymys on johdon toiminnan määräaikaista rajoittamisesta, valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeudesta, asiamiehen asettamisoikeudesta ja voitonjaon rajoittamisesta. Näiltä osin ehdotetut säännökset poikkeaisivat nykyisestä laista vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisön osalta, joiden valvonnassa Vakuutusvalvontavirastolla ei ole mainittuja toimivaltuuksia.

Pykälän 4 *momentissa* luelteltaisiin muut valvottavat kuin 2 momentissa luettelut toimilupavalvottavat. Momentti vastaisi nykyistä lakia lukuun ottamatta 5 ja 6 momentissa tarkoitettuja valvonnan kohteita. Lisäksi nykyisestä laista poiketen Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Eläketurvakeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Koulutusrahasto sekä vakuutusedustajat, jotka nykyisessä laissa on säädetty Vakuutusvalvontaviraston tai Rahoitustarkastuksen valvottaviksi, määriteltäisiin 5 §:ssä tarkoitetuiksi muuksi finanssimarkkinoilla toimivaksi. Nykyiseen VVVL:iin ei sisälly jakoa valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin. Jaottelulla on merkitystä lähinnä 3 §:ssä mainittujen Finanssivalvonnan tehtävien sekä eräiden 3 luvussa mainittujen toimivaltuuksien osalta.

Ehdotetun 5 *momentin* mukaan ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevien sivuliikkeiden ja ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten valvonnasta samoin kuin sellaisen ulkomaisen valvottavan valvonnasta, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta, säädettäisiin 5 ja 6 luvussa. Euroopan unionin lainsäädännön mukaan toiseen ETA-valtioon perustetun sivuliikkeen taloudellisen aseman valvonta kuuluu eräitä vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta valvottavan kotivaltion viranomaiselle. Tämän vuoksi ehdotetaan, että nykyisestä laista poiketen tällaisia sivuliikkeitä ei määriteltäisi Finanssivalvonnan valvottaviksi samalla tavoin kuin Finanssivalvonnan valvonnassa olevia suomalaisia yrityksiä. Finanssivalvonnalla olisi kuitenkin ehdotetun 60 §:n nojalla samat tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet kuin varsinaisissa valvottavissa samoin kuin ehdotetun 61 §:n nojalla vastaava oikeus kieltää lainvastainen menettely sekä oikeus asettaa tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden ja toimenpidekiellon tehosteeksi uhkasakko. Lisäksi sivuliikkeelle voitaisiin antaa julkinen huomautus ja varoitus samojen periaatteiden mukaisesti kuin valvottaville. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus määräytyisi kuten varsinaisten valvottavienkin osalta sen mukaan, mitä laissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä. Ehdotetut säännökset eivät käytännössä poikkeaisi merkittävästi nykyisestä laista.

Momentti kattaisi myös ulkomaisten luotolaitosten ja sijoituspalveluyritysten sivuliikkeet siltä osin kuin ne toimivat Suomessa SRL:ssa tarkoitettuina säilytysyhteisinä, koska sivuliikkeisiin voidaan tältä osin soveltaa ehdotettua 61 §:n 3 momentin 2 kohdan säännöstä Finanssivalvonnan välittömästi toimivallasta valvoa Suomen lain noudattamista.

Ehdotetun 6 luvun mukaan ulkomaisiin ETA-sivuliikkeisiin sovellettaisiin lähtökohteisesti ehdotetun 5 luvun mukaisia säännöksiä markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä muiden kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastasta menettelyä koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta. Mainitun luvun säännöksiä sovellettaisiin ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun momentissa tarkoitettuun ulkomaiseen valvottavaan jäljempänä tarkemmin selostetta-

valla tavalla kuitenkin ainoastaan siltä osin, kuin niihin direktiivien ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten mukaan voidaan soveltaa Suomen lakia. Muilta osin tällaisiin ulkomaisiin valvottaviin voitaisiin soveltaa ainoastaan, mitä 59 ja 61 §:ssä sanotaan yleisen edun kannalta tarpeellisten säännösten soveltamisesta.

Momentissa rinnastettaisiin ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen myös ulkomaiset valvottavat, jotka tarjoavat Suomeen finanssipalveluja joko toisesta ETA-valtiosta tai muusta valtiosta sivuliikettä perustamatta. Suomen lainsäädännön alueellisesta soveltamisalasta kuitenkin johtuu, että Finanssivalvonnan mahdollisuudet kohdistaa tällaisiin ulkomaisiin valvottaviin hallinnollisia seuraamuksia niitä koskevien säännösten noudattamisen tehostamiseksi ovat olennaisesti rajoitetummat kuin ETA-sivuliikkeiden osalta.

Momentin mukaan Suomessa toimiviin ulkomaisiin valvottaviin rinnastettaisiin eläkesäätiölain 2 §:ssä ja vakuutuslainsäädännön 3 §:ssä tarkoitettu ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos.

Ehdotetun 6 *momentin* mukaan Finanssivalvonta valvoisi lisäksi valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa, niin kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa säädetään, Kuntien eläkevakuutus -nimisen kunnallisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaa, niin kuin kunnallisessa eläkelaisissa säädetään, sekä Kirkon keskusrahaston eläkerahaston sijoitustoimintaa, niin kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään. Koska mainitut eläkelaitokset ovat julkisyhteisöjä eikä niihin siten voida soveltaa samanlaisia valvontavaltuuksia ja hallinnollisia sanktioita kuin yksityisoikeudellisiin valvonnan kohteisiin, Finanssivalvonnan tehtävistä ja toimivaltuuksista niiden valvonnassa ehdotetaan säädettäväksi erikseen mainituissa laeissa.

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälässä lueteltaisiin muut valvonnan kohteena olevat yritykset, laitokset ja henkilöt kuin 4 §:ssä määritellyt valvottavat, ulkomaiset ETA-sivuliikkeet, niihin rinnastettavat muut ulkomaiset valvottavat ja julkisyhteisöjen eläkelaitokset. Pykälä vastaisi lähtökohteisesti nykyisen RataL 6 §:ää. Vastaavaa jaottelua valvottaviin ja muihin finanssimark-

kinoilla toimiviin ei sisälly nykyiseen VVVL:iin.

Sen mukaisesti mitä 4 §:n osalta on sanottu, muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi määritettäisiin lisäksi eräät nykyisin Vakuutusvalvontaviraston valvottaviksi määritellyt yritykset, laitokset ja henkilöt. Näitä olisivat Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, liikennevahinkolautakunta, Potilasvakuutuskeskus, potilasvahinkolautakunta, Eläketurvakeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Koulutusrahasto sekä vakuutus-edustajat ja ulkomaiset vakuutusedustajat.

Nykyiseen lakiin verrattuna määritelmää tarkistettaisiin siten, että 1 kohdassa tarkoitettuun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan rinnastettaisiin pykälän 2 kohdassa myös sellainen kirjanpitovelvollinen, jonka arvopapereita on julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavaan kaupankäyntimenettelyyn kohteena toisessa ETA-valtiossa, riippumatta siitä laatiiko kirjanpitovelvollinen tilinpäätöksensä IFRS-standardeja noudattaen.

Pykälässä tarkoitettuna muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidettäisiin myös pykälän 3—10 kohdassa tarkoitettua ulkomaista luonnollista tai oikeushenkilöä. Käytännössä Suomen lain alueellisesta soveltamisalasta johtuu kuitenkin, että Finanssivalvonta voisi tehokkaasti valvoa tällaisia ulkomaisia finanssimarkkinoilla toimivia vain siltä osin kuin ne ovat 4 §:n 5 momentissa tarkoitettuja ulkomaisen valvottavan sivuliikkeitä tai niillä muuten on Suomessa kiinteä toimipaikka.

Nykyisestä laista poiketen pykälässä ei mainittaisi ulkomaisten luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten eikä rahastoyhtiöiden edustustoja vaan niihin sovellettaisiin, mitä laissa säädetään ulkomaisen valvottavan valvonnasta.

6 §. Muut määritelmät. Pykälässä säädetäisiin eräistä jäljempänä laissa, erityisesti 6 luvussa, käytettävien keskeisten käsitteiden määritelmistä. Mitä pykälässä sanotaan ulkomaisesta valvottavasta, koskisi myös luonnollista henkilöä, joka kotivaltion lainsäädännön mukaan voi harjoittaa toimiluvan alaista toimintaa.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan *ETA-valtiolla* tarkoitettaisiin laissa Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota.

Momentin 2 kohdan mukaan *kotivaltiolla* tarkoitettaisiin tässä laissa 1 kohdassa tarkoitettua ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan 6 kohdassa tarkoitettulle ulkomaiselle ETA-valvottavalle. Mitä laissa sanottaisiin kotivaltiosta, sovellettaisiin soveltuvin osin myös ETA-valtioon, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle edellä tarkoitettulle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä. Tällaisesta palvelujen rajat ylittävästä tarjonnasta säädetäisiin tarkemmin 6 luvussa. Määritelmässä samoin kuin muutenkin jäljempänä laissa palvelujen tarjonnalla tarkoitettaisiin sekä pelkkää markkinointia että tarjontaa, joka kattaa myös sopimuksen tekemisen asiakkaan kanssa.

Momentin 3 kohdan mukaan *isäntävaltiolla* tarkoitettaisiin tässä laissa ETA-valtiota, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustanut 10 kohdassa tarkoitettua sivuliikkeen. Lisäksi kohdan mukaan ETA-valtioon, johon mainittu suomalainen valvottava tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä sovellettaisiin soveltuvin osin, mitä tässä kohdassa säädetään isäntävaltiosta.

Momentin 4 kohdan mukaan *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* tarkoitettaisiin Finanssivalvontaa vastaavaa koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaista.

Momentin 5 kohdan mukaan *ulkomaisella valvottavalla* tarkoitettaisiin tässä laissa LLL:ssa tarkoitettua luottolaitosta, SipaL:ssa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, SRL:ssa tarkoitettua rahastoyhtiötä tai VYL:ssa tarkoitettua vakuutusyhtiötä vastaavaa ulkomaista yritystä, jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta. Kohta kattaisi sekä toisessa ETA-valtiossa että muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneet yritykset. Rahastoyhtiöön rinnastettavana ulkomaisena yrityksenä pidettäisiin myös SRL 128 ja 129 §:ssä tarkoitettuja yhteissijoitusyrityksiä. Momentin 6 kohdan mukaan *ulkomaisella ETA-valvottavalla* tarkoitettaisiin tässä laissa toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanutta 5 kohdassa tarkoitettua ulkomaista valvottavaa. Kohdassa tarkoitettuna ulkomaisena ETA-valvottavana ei pidettäisi muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanutta ulkomaista val-

vottavaa silloinkaan, kun se on perustanut sivuliikkeen johonkin toiseen ETA-valtioon.

Momentin 7 kohdan mukaan *ryhmävalvonnalla* tarkoitettaisiin tässä laissa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidoitua valvontaa, vakuutusyritysten lisävalvontaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa.

Momentin 8 kohdan mukaan *ryhmittymällä* tarkoitettaisiin LLL 16 §:ssä ja ja SipaL10 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, VYL 26 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vakuutusryhmittymää ja RavaL 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää.

Momentin 9 kohdan mukaan *ulkomaisella ETA-ryhmittymällä* tarkoitettaisiin tässä laissa sellaista 8 kohdassa tarkoitettua ryhmittymää, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi suomalainen yritys.

Momentin 10 kohdan mukaan *sivuliikkeellä* tarkoitettaisiin tässä laissa suomalaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön ulkomaille perustamaa sivuliikettä sekä UlkLLL:ssa annettussa laissa tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttoria, UlkVYL:ssa tarkoitettua vakuutusyhtiön sivuliikettä, UlkSipaL:ssa tarkoitettua sivuliikettä sekä UlkSRL:ssa tarkoitettua sivuliikettä.

Momentin 11 kohdan mukaan *ulkomaisella sivuliikkeellä* tarkoitettaisiin 5 kohdassa tarkoitettua ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä. Määritelmä kattaisi sekä toisesta ETA-valtiosta että kolmansista maista olevien ulkomaisten valvottavien sivuliikkeet.

Momentin 12 kohdan mukaan *ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä* tarkoitettaisiin tässä laissa 6 kohdassa tarkoitettua ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä.

Momentin 13 kohdan mukaan *säännöillä* tarkoitettaisiin tässä laissa valvottavan yhtiöjärjestystä, yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen valvottavan, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia finanssimarkkinoilla toimivien toimin-

taa koskevia sääntöjä, siltä osin kuin Finanssivalvonta tai muu viranomainen vahvistaa ne tai ne muuten perustuvat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin. Kohta kattaisi myös sellaiset vakuutusehdot, joiden soveltamisen edellytyksenä on, että viranomainen on ne etukäteen vahvistanut.

Määritelmä olisi lain soveltamisen kannalta keskeinen, koska sen perusteella määräytyisi osaltaan Finanssivalvonnan toimivalta puuttua valvottavan toimintaan. Kohdassa tarkoitettuihin sääntöihin viitattaisiin Finanssivalvonnan tehtäviä koskevassa 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa sekä toimiluvan peruuttamista koskevassa 26 §:ssä ja toimeenpanokieltoa koskevassa 33 §:ssä. Finanssivalvonnan toimivalta koskisi kuitenkin vain sellaisten sääntöjen tai niiden yksittäisten määräysten noudattamista, joista on erikseen säädetty finanssimarkkinoita koskevassa lainsäädännössä. Määritelmä ei siten käytännössä kattaisi nykyisin voimassa olevan säännösten perusteella esimerkiksi osakeyhtiö- tai osuuskuntamuotoisten luottolaitosten yhtiöjärjestyksiä tai sääntöjä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että tätä lakia sovellettaessa luottolaitoksen sivuliikkeeseen rinnastetaan luottolaitosdirektiivin 24 artiklassa tarkoitettulla tavalla myös rahoituslaitos, josta luottolaitos omistaa vähintään 90 prosenttia ja joka täyttää UlkLLL 4 §:ssä säädetyt ehdot.

2 luku **Hallinto**

7 §. Toimielimet. Pykälässä todettaisiin Finanssivalvonnan toimielimet, joita olisivat nykyisen Rahoitustarkastuksen toimielimiä vastaavasti pankkivaltuusto ja Finanssivalvonnan johtokunta. Suomen Pankin johtokunta vahvistaisi lisäksi Finanssivalvonnan talousarvion ehdotetun 10 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan toimintaa ohjaisi johtokunta. Johtokunnan kokoonpanosta säädettäisiin 9 §:ssä ja sen tehtävistä 10 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan pankkivaltuustolla olisi Finanssivalvonnassa hallintoon ja toiminnan valvontaan kuuluvia tehtäviä

sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Näistä tehtävistä säädettäisiin 8 §:ssä.

8 §. Pankkivaltuusto. Pykälässä säädettäisiin nykyistä Ratal 8 §:ää vastaavasti pankkivaltuuston tehtävistä Finanssivalvonnan hallinnossa ja valvonnassa.

Ehdotettu pykälä vastaisi nykyistä lakia lukuun ottamatta 2 kohdassa tarkoitettua puheenjohtajan määräämistä ja 4 kohdassa tarkoitettua Finanssivalvonnan johtajan nimitämistä koskevaa menettelyä. Ehdotetun 2 kohdan mukaan johtokunnan puheenjohtajaksi voitaisiin nykyisestä poiketen valita kuka tahansa johtokunnan jäsen. Ehdotetun 4 kohdan mukaan johtajan nimittäisi nykyisestä laista poiketen pankkivaltuusto johtokunnan esityksestä. Lisäksi pankkivaltuuston tehtäviin lisättäisiin johtokunnan jäsenen ja johtajan määräaikainen erottaminen viran-toimituksesta.

9 §. Johtokunta. Pykälässä säädettäisiin johtokunnan kokoonpanosta, toimikaudesta, päätösvaltaisuudesta ja johtokunnan jäsenten pätevyysvaatimuksista sekä tehtävästä pidättämisestä.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan johtokuntaan kuuluisi nykyisestä laista poiketen viisi jäsentä. Jäsenet nimittäisi, kuten nykyisinkin, Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenet, pankkivaltuusto. Nykyisestä laista poiketen Finanssivalvonnan johtaja ei olisi johtokunnan jäsen.

Pykälän 2 momentin mukaan jäsenet nimittäisiin siten, että yksi jäsen nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi jäsen sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi jäsen Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Kullekin näistä valittaisiin samassa järjestyksessä varajäsen sen varmistamiseksi, että keskeisten finanssimarkkinaviranomaisten osallistuminen johtokunnan päätöksentekoon ja näiden viranomaisten asiantuntemuksen huomioon ottaminen päätöksenteossa voidaan kaikissa tilanteissa varmistaa. Varajäsenten kelpoisuuteen ja riippumattomuuteen ja tehtävästä pidättämiseen sovellettaisiin samoja periaatteita kuin varsinaisiin jäseniin. Johtokunta voisi itse päättää varajäsenten mahdollisesta läsnäolo- ja puheoikeudesta johtokunnan kokouksissa. Lisäksi ehdotetaan, että nykyisestä laista poiketen johtokuntaan valitaan lisäksi

kaksi muuta jäsentä. Ehdotuksen tavoitteena oleva johtokunnan asiantuntemuksen monipuolistaminen edellyttää lisäksi, että mainitut muut jäsenet valittaisiin mainittujen viranomaistahojen ulkopuolelta. Johtokunnan jäsenen pätevyysvaatimuksena olisi, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenellä, hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. Pätevyysvaatimus koskisi myös muita kuin viranomaisten ehdotuksesta nimitettyjä jäseniä. Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan jäsenille ei nykyisessä laissa ole asetettu pätevyysvaatimuksia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin johtokunnan jäsenen riippumattomuudesta. Momentin mukaan johtokunnan jäsen ei saisi kuulua valvottavan eikä ulkomaisen valvottavan hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla näiden palveluksessa. Valvottaviin rinnastettaisiin myös 4 §:n 6 momentissa tarkoitettut julkiset eläkelaitokset. Johtokunnan jäsenen esteellisyyteen osallistua yksittäistapauksissa johtokunnan päätöksentekoon sovellettaisiin lisäksi, mitä hallintolaissa säädetään.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin johtokunnan toimikaudesta. Johtokunnan toimikausi olisi kolme vuotta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin johtokunnan päätösvaltaisuudesta. Momentin mukaan johtokunta olisi päätösvaltainen kolmen jäsenen ollessa läsnä. Läsnä olevista yhden olisi oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaisiin yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisisi kokouksen puheenjohtajan ääni tai, 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua uhkasakon tai muun hallinnollisen seuraamuksen määräämistä koskevaa asiaa ratkaistaessa, lievempi mielipide.

Pykälän 6 momentin johtokunnan jäsen voitaisiin määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa, jos tämä on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta. Momentti vastaisi, mitä Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenestä säädetään nykyisessä laissa lukuun ottamatta sitä, että momentti kattaisi nykyisestä poiketen muutkin kuin virkarikokset. Momentissa tarkoitettua päätöksen tekisi ehdotetun 8 §:n 3 kohdan nojalla pankkivaltuusto.

10 §. Johtokunnan tehtävät. Pykälässä säädetäisiin nykyistä RataL 10 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan johtokunnan tehtävistä.

Ehdotetussa *1 momentissa* säädetäisiin valvontatoimintaan liittyvistä johtokunnan tehtävistä.

Momentin *1 kohdan* mukaan johtokunnan tulisi asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Kohta vastaisi nykyistä RataL:a.

Momentin *2 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi hyväksyä lain nojalla annettavat määräykset sekä ne ohjeet, joita se ei ole siirtänyt johtajan hyväksyttäväksi. Kohta vastaisi pääosin nykyistä RataL:a.

Momentin *3 kohdan* mukaan johtokunta päättäisi Finanssivalvonnan kansainvälisessä yhteistyössä noudatettavista periaatteista. Näitä periaatteita olisivat muun muassa EU:n rahoitusmarkkinoiden sääntelyyn vaikuttavat merkittävät kannanotot erityisesti arvopaperimarkkinavalvojien komiteassa, pankkivalvojien komiteassa ja vakuutusvalvojien komiteassa sekä ulkomaisten valvontaviranomaisten kanssa tehtäviä valvontasopimuksia ja kustannusten jakoa koskevat yleiset periaatteet. Johtokunta päättäisi lisäksi ehdotetun 2 momentin 2 kohdan mukaan erikseen yksittäisten valvontasopimusten hyväksymisestä ja niihin perustuvasta valvontatyön jakamisesta saatavien ja maksettavien korvausten hyväksymisestä.

Momentin *4 kohdan* mukaan johtokunta huolehtisi finanssimarkkinoita valvovien viranomaisten yhteistyön kehittamisestä. Kohta vastaisi nykyistä RataL:a.

Momentin *5 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi tuomita maksettavaksi Finanssivalvonnan asettama uhkasakko ja päättää 4 luvun mukaisista muista hallinnollisista seuraamuksista. Nykyisestä laista poiketen kohta käsittäisi myös muut hallinnolliset seuraamukset kuin uhkasakon.

Pykälän *2 momentissa* säädetäisiin johtokunnalle kuuluvista Finanssivalvonnan hallintoon liittyvistä tehtävistä.

Momentin *1 kohdan* mukaan johtokunta päättäisi Finanssivalvonnan valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista sekä käsitelisi 70 §:ssä tarkoitettun rahoitusaliäjämän katta-

mista koskevan suunnitelman. Kohta vastaisi nykyistä RataL:a.

Momentin *2 kohdan* mukaan johtokunta hyväksyisi 67 §:ssä tarkoitettut valvontasopimukset ja niiden edellyttämistä valvontatehtävistä ulkomaan valvontaviranomaiselta perittävän tai sille maksettavan korvauksen siltä osin kuin Finanssivalvonta tällaisilla sopimuksilla ottaa hoitaakseen tai luovuttaa sellaisia tehtäviä, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännön edellyttämiin yhteistyövelvoitteisiin. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin. Valvontasopimukset ja niihin liittyvät kustannustenjakokysymykset liittyvät kuitenkin niin läheisesti jäljempänä johtokunnan muihin tehtäviin kuten talousarvion laatimiseen että niiden käsittely on tarpeen uskoa johtokunnan tehtäväksi.

Momentin *3 kohdan* mukaan johtokunta käsitelisi Finanssivalvonnan vuotuisen talousarvion. Nykyisestä laista poiketen kohdassa todettaisiin selvyuden vuoksi nimenomaisesti, että johtokunnan tulee alistaa talousarvio Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi. Koska Finanssivalvonnan johtokunta päättää ehdotetun lain mukaan muun muassa Finanssivalvonnan toiminnan erityisistä tavoitteista ja toimintalinjoista, Suomen Pankin johtokunta ei voisi oma-aloitteisesti päättää olennaisista muutoksista talousarvioon vaan, jos se katsoo, ettei talousarvioita voida vahvistaa, sen tulisi palauttaa talousarvio Finanssivalvonnan johtokunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Momentin *4 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi nykyisessä RataL:ssa säädettyä vastaavasti esittää Finanssivalvonnan työjärjestys pankkivaltuuston vahvistettavaksi.

Momentin *5 kohdan* mukaan johtokunta hyväksyisi Finanssivalvonnan tarvitsemien palvelujen kilpailuttamista koskevat periaatteet. Nykyiseen lakiin ei sisälly vastaavaa säännöstä. Palvelujen kilpailuttamista koskevien periaatteiden vahvistaminen olisi perusteltua säätää johtokunnan tehtäväksi, koska johtokunta vastaa muutoinkin talousarvion laatimisesta ja palvelujen kilpailuttaminen olisi omiaan lisäämään Finanssivalvonnan toiminnan kustannustehokkuutta, mikä on yksi esityksen keskeisistä tavoitteista.

Momentin *6 kohdan* mukaan johtokunnan tulisi tehdä pankkivaltuustolle esitys johtajan

nimittämisestä ja erottamisesta sekä johtajan sijaisen määräämisestä. Johtajaa koskevan nimitysehdotuksen tekemisestä ei säädetä lainkaan nykyisessä laissa.

Momentin 7 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi nimittää ja irtisanoa johtajaa lukuun ottamatta Finanssivalvonnan ylimmät virkamiehet. Kohta vastaisi nykyistä RataL:a. Ylimmät virkamiehet määriteltäisiin 17 §:ssä tarkoitettussa työjärjestyksessä.

Momentin 8 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta. Kohta vastaisi nykyistä RataL:a.

Momentin 9 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi ratkaista sellaiset Finanssivalvonnan sisäistä hallintoa koskevat asiat, jotka työjärjestyksessä määrätään sen ratkaistaviksi. Kohta vastaisi nykyistä RataL:a.

Momentin 10 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi toimittaa vuotuinen kertomus Finanssivalvonnan toiminnasta pankkivaltuustolle. Kohta vastaisi nykyistä RataL:a.

Momentin 11 kohdan mukaan johtokunnan tehtävänä olisi antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Nykyisestä laista poiketen kohdassa tarkoitettuun kertomukseen tulisi sisältyä arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään sekä odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä. Tällainen arvio olisi tarpeen erityisesti silloin, kun finanssimarkkinoiden rakenteessa on nähtävissä sellaisia todennäköisiä muutoksia, jotka saattavat johtaa valvontamaksuvelvollisten määrän vähenemiseen ja siten valvontamaksukertymän merkittävään alenemiseen esimerkiksi sen johdosta, että valvottavat muuttuvat ulkomaisten valvottavien sivuliikkeiksi.

Momentin 12 kohdan mukaan johtokunnan tulisi kuulla vuosittain finanssimarkkinoilla toimivien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin kuin 3 kohdassa tarkoitettusta talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitettusta arviosta.

Pykälän 3 momentin mukaan johtokunta ratkaisisi sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ne laajakantoiset ja periaatteelli-

sesti tärkeät asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäväksi. Johtokunnan oikeudesta ottaa ratkaistavakseen johtajan päätettäväksi kuuluva asia säädetäisiin 13 §:ssä. Momentti vastaisi nykyistä RataL:a.

Pykälän 4 momentin mukaan johtokunnalle 1 momentin 2 kohdan mukaan kuuluvaa päätösvaltaa voitaisiin, kuten nykyisenkin lain mukaan, työjärjestyksessä siirtää johtajalle merkitykseltään vähäisten asioiden osalta.

11 §. Johtaja. Pykälässä säädetäisiin Finanssivalvonnan johtajan, toimikaudesta ja kelpoisuudesta sekä johtajan pidättämisestä virantoimituksesta.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan päällikkönä olisi, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastustarkastuksessa, johtaja. Ehdotetun 8 §:n mukaan johtajan nimittäisi ja erottaisi nykyisestä laista poiketen pankkivaltuusto. Ehdotus vastaisi tältä osin samankaltaisesti ehdotettuja säännöksiä Suomen Pankin johtokunnan jäsenten nimittämisestä. Johtajan asema rinnastuisi siten, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastuksen johtajan asemaan, Suomen Pankin johtokunnan jäsenten asemaan. Lisäksi momentissa ehdotetaan, että nykyisestä laista poiketen johtajan virka olisi määräaikainen. Johtajan toimikaudeksi ehdotetaan viittä vuotta. Ehdotetut säännökset eivät rajoittaisi saman henkilön nimittämistä useammaksi toimikaudeksi.

Pykälän 2 momentin mukaan kelpoisuusehdon johtajan virkaan olisi nykyistä lakia vastaavasti virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoihin ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Pykälän 3 momentin mukaan johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa toimisi pankkivaltuuston tähän tehtävään määräämä Finanssivalvonnan virkamies. Momentti vastaisi, mitä Rahoitustarkastuksen osalta nykyisessä laissa säädetään.

Pykälän 4 momentin mukaan johtaja voitaisiin määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi virantoimituksesta ja menettämään palkkioetunsa, jos tämä on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta. Momentissa tarkoitettun päätöksen tekisi ehdotetun 8 §:n 6 kohdan nojalla pankkivaltuusto. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen RataL:iin.

12 §. Johtajan tehtävät. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 12 §:n 1 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan johtajan tehtävistä.

13 §. Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 12 §:n 2 momenttia vastaavasti johtajalle kuuluvien päätösten käsittelyä johtokunnassa.

Ehdotettu *1 momentti* vastaisi pääosin, mitä Rahoitustarkastuksen osalta säädetään nykyisessä laissa. Nykyisestä laista poiketen momentissa ei mainittaisi rikemaksun ja seuraamusmaksun määräämistä eikä julkisen huomautuksen ja varoituksen antamista, koska niitä koskevien päätösten tekeminen kuuluisi 10 §:n mukaan aina johtokunnalle. Nykyisestä laista poiketen johtokunnan olisi käsiteltävä myös LLL 86 §:ssä tarkoitettu luotolaitoksen lisäpääomavaatimusta koskeva asia.

Pykälän *2 momentin* mukaan johtokunta voisi jäsenen vaatimuksesta ottaa käsiteltäväkseen 1 momentissa mainitun asian. Johtokunta ei voisi tehdä tässä tarkoitettussa asiassa päätöstä vaan käsittelyn tarkoituksena olisi ainoastaan saattaa johtokunnan mielipide johtajan tietoon tämän päätöksentekoa varten. Johtokunta voisi kuitenkin momentin mukaan ottaa 1 momentissa tarkoitettua asiaa ratkaistavakseen silloin, kun asia voi merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa. Tällaisia asioita olisivat käytännössä lähinnä järjestelmäriskin kannalta merkittävien suurten valvottavien toimilupien peruuttaminen, tällaisen valvottavan johdon erottaminen, työeläkejärjestelmän yhteisvastuuseen turvautuminen taikka merkittävän lisäpääoman vaatiminen tällaiselta valvottavalta erityisesti silloin, kun tällaiset toimenpiteet tulevat harkittaviksi valtion vastuulla olevien kriisinhoidotoimien yhteydessä tai kriisin välttämiseksi. Jos päätös on tehtävä kiireellisesti, johtaja voisi ratkaista asian edellä tässä momentissa sanotun estämättä. Johtajan päätös olisi tällöin saatettava jälkikäteen johtokunnan tiedoksi. Momentti vastaisi pääosin, mitä Rahoitustarkastuksen osalta on nykyisin säädetty, mutta sen sanamuoto yhdenmukais-

tettaisiin ehdotetun 71 §:n 6 momentin kanssa, jossa säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa viivytyksettä muille finanssimarkkinaviranomaisille momentissa tarkoitetuista seikoista.

Pykälän *3 momentin* mukaan johtajan tehtävistä voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä. Johtajalle 12 §:n mukaan kuuluvaa ratkaisuvalltaa voitaisiin lisäksi työjärjestyksessä antaa myös Finanssivalvonnan muulle virkamiehelle. Ehdotettu momentti vastaisi mitä Rahoitustarkastuksen osalta säädetään nykyisessä laissa.

14 §. Virkamiehiin sovellettavat säännökset. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 32 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteisiin sovellettavista säännöksistä. Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonnan virkamiehistä, viroista ja virkasuhteista olisi voimassa soveltuvin osin, mitä Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa säädetään.

15 §. Riippumattomuus. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 33 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan virkamiehiltä edellytettävästä riippumattomuudesta. Johtokunnan jäsenen riippumattomuudesta säädettäisiin erikseen 10 §:ssä.

Ehdotetun *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan virkamiehen olisi tehtävässään oltava valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta, jolla on Suomessa sivuliike, ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä hän saa kuulua valvottavan tai edellä tarkoitettujen ulkomaisen valvottavan eikä muun finanssimarkkinoilla toimivan hallintoneuvoston, hallituksen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla valvottavan, ulkomaisen valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa. Valvottaviin rinnastettaisiin momenttia sovellettaessa myös 4 §:n 6 momentissa tarkoitettuja julkisyhteisöjen eläkelaitokset.

Ehdotetun *2 momentin* mukaan 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden esteellisyyden sovellettaisiin, mitä hallintolaissa säädetään.

16 §. Ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 34 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan virkamiesten velvollisuudesta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan.

Pykälän 1 momentin mukaan johtokunnan jäsenen, johtajan ja johtokunnan päätöksellä virkaan nimitettävän virkamiehen olisi ennen virkaan nimittämistään annettava selvitys momentissa mainituista sidonnaisuuksistaan. Momentti vastaisi nykyistä RataL 34 §:n 1 momenttia, kuitenkin siten että nykyisestä laista poiketen momentissa tarkoitettu velvollisuus koskisi myös johtokunnan jäseniä. Momentin soveltamisalan laajennus on tarpeen erityisesti sen varmistamiseksi, että johtokunnan jäseniksi nimitetyt henkilöt täyttävät 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua riippumattomuusvaatimusta.

Pykälän 2—5 ja 7 momentti vastaisivat nykyistä RataL 34 §:ää.

Pykälän 6 momentin mukaan Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenellä ja virkamiehellä olisi julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeisiin oikeuttavien arvopapereiden omistuksen osalta velvollisuus ilmoittaa AML 5 luvun 5 a §:ssä tarkoitettuja tietoja Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon.

17 §. Työjärjestys. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 14 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan työjärjestyksestä.

Pykälän mukaan työjärjestyksessä annettaisiin tarkempia määräyksiä Finanssivalvonnan noudatettavasta asioiden käsittelystä, päätöksenteosta ja virkamiesten tehtävistä sekä Finanssivalvonnan muusta sisäisestä hallinnosta.

3 luku Valvontavaltuudet

Tietojensaanti- ja tarkastusvaltuudet

18 §. Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan yleisestä tietojensaantioikeudesta.

Momentin mukaan valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan olisi salassapitosäännösten estämättä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnan pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnan laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi tai valvontamaksun määräämiseksi. Vastaava velvollisuus olisi sillä,

jolla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa tai joka on valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa.

Säännös vastaisi pääosin, mitä nykyisessä RataL 15 §:n 2 momentissa säädetään Rahoitustarkastuksen yleisestä tietojensaantioikeudesta. Nykyisestä poiketen tietojensaantioikeus ei kuitenkaan kohdistuisi erikseen valvottavan hallintoelimiin kuuluviin luonnollisiin henkilöihin. Tietojensaantioikeuden ja erityisesti sen tehostamiseksi tarvittavien sanktiovaltuuksien kohdistamiselle erikseen hallintoelimiin kuuluviin luonnollisiin henkilöihin ei ole esitettävissä riittäviä perusteluja. Erityisesti perustuslain mukaisten perusoikeuksien näkökulmasta tietojensaantioikeuden ja varsinkin sen tehostamiseksi tarvittavien hallinnollisten seuraamusten kohdistaminen erikseen luonnollisiin henkilöihin olisi voitava erikseen perustella. Säännös kattaisi, kuten nykyisinkin, ne luonnolliset henkilöt, jotka ehdotetun 5 §:n mukaan on laissa määritelty muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi. 19 ja 21 §:ssä säädettäisiin erikseen niistä erityisistä tiedoista, joita Finanssivalvonnan olisi oikeus vaatia myös luonnollisilta henkilöiltä. Myöskään nykyisessä vakuutuslain säädännössä valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta ei ole ulotettu erikseen valvottavan hallintoelinten jäseniin.

Momentissa viitattaisiin nykyisestä laista poiketen kirjanpitolaissa tarkoitettuun määräysvaltakäsitteeseen eikä AML:ssa määriteltyyn vastaavaan käsitteeseen, koska pykälän soveltamisala on laajempi kuin AML:n soveltamisala ja viittaus yleislakiin on sen vuoksi tarkoituksenmukaisempi. Lain asiasältö ei tältä osin muuttuisi.

Lisäksi momentissa täsmennettäisiin tietojensaantioikeutta nykyisestä siten, että tietojensaantioikeus koskisi nimenomaisesti vain Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi ja valvontamaksun määräämiseksi tarvittavia tietoja. Jäljempänä 67 §:ssä säädettäisiin erikseen, että tässä pykälässä tarkoitettu tietojensaantioikeus, samoin kuin 24 §:n mukainen tarkastusoikeus, koskisi myös ensiksi mainitussa lainkohdassa tarkoitettuun valvontasopimukseen perustuvaa valvontaa. Tietojensaantioikeus kattaisi myös

tiedot, jotka ovat tarpeen muiden Finanssi-
valvonnan lakisääteisten tehtävien kuin var-
sinaisten valvontatehtävien hoitamiseksi tar-
vittavat tiedot. Tällaisia muita tehtäviä ovat
esimerkiksi 3 §:n 3 momentissa säädetty teh-
tävät.

Vakuutusvalvontaviraston vastaavasta tie-
tojensaantioikeudesta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta VYL 25 luvun 2 §:n 1 momen-
tissa, ulkomaisten vakuutusyhtiöiden Suo-
messa olevien sivuliikkeiden osalta UlkVYL
16 §:n 1 momentissa, vakuutusyhdistysten
osalta vakuutusyhdistyslain 12 luvun 5 §:n
2 momentissa, vakuutusedustajien osalta
VEdL 37 §:n 2 momentissa, eläkesäätiöiden
osalta eläkesäätiölain 65 §:n 2 momentissa,
vakuutuskassojen osalta vakuutuskassalain
97 §:n 2 momentissa, maatalousyrittäjien
eläkelaitoksen osalta maatalousyrittäjän elä-
kelain 131 §:ssä ja merimieseläkekassan
osalta merimieseläkelain 211 §:ssä. Ehdote-
tut säännökset eivät merkittävästi muuttaisi
valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta
myöskään näiden valvottavien valvonnassa.

Lisäksi työttömyyskassalain 58 §:ssä sää-
detään Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta
saada tietoja valvontatehtävänsä hoitamista,
väärinkäytösten selvittämistä sekä lainsää-
dännön seurannan valvontaa varten välttä-
mättömät tiedot työttömyyskassoilta ja työt-
tömyyskassojen tukikassalta, työttömyysva-
kuutusrahastolta, Koulutusrahastolta ja eläke-
turvakeskukselta. Ehdotetut säännökset sel-
keyttäisivät näiden valvottavien osalta val-
vontaviranomaisen tietojensaantioikeutta.
Nykyisen lain asiasisältö ei kuitenkaan olen-
naisesti muuttuisi. Finanssivalvonnan oikeu-
desta saada tietoja muilta viranomaisilta kun-
ten verohallitukselta, kansaneläkelaitokselta
ja työ- ja elinkeinoministeriöltä samoin kuin
tietoja työttömyysturvalaissa säädettyjen
henkilörekisterien pitämiseksi ehdotetaan
säädettyväksi edelleen työttömyyskassalais-
sa.

Laissa ei nykyisin säädetä lainkaan Vakuu-
tusvalvontaviraston oikeudesta saada tietoja
Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta, Liiken-
nevakuutuskeskukselta, Potilasvakuutuskes-
kukselta eikä Ympäristövakuutuskeskukselta,
vaikka ne on säädetty Vakuutusvalvontavi-
raston valvottaviksi. Näiltä osin ehdotettu
momentti selkeyttäisi merkittävästi valvonta-

viranomaisen tietojensaantioikeutta. Lakiin ei
myöskään nykyisin sisälly tietojensaantisoi-
keutta koskevia säännöksiä valtion eläkerah-
aston, Kuntien eläkevakuutuksen eikä Kir-
kon keskusrahaston eläkerahaston osalta.
Näiltä osin tietojensaantioikeudesta ehdote-
taan säädettyväksi erikseen asianomaisissa
laeissa. Erityisesti siltä osin kuin ehdotettu
momentti laajentaa merkittävästi valvontavi-
ranomaisen tietojensaantioikeutta nykyisestä,
momenttia olisi sovellettava hallinnon ylei-
sen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten,
että tietojensaantioikeus koskisi vain sellaisia
tietoja, jotka kunkin tällaisen valvottavaryh-
män toiminnan luonne ja laajuus huomioon
ottaen ovat Finanssivalvonnan lakisääteisten
tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisia.
Periaatteen merkitys korostuu mainituissa
valvottavissa, koska Finanssivalvonta valvoo
ainoastaan osaa niiden toiminnasta.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssival-
vonta voi antaa määräyksiä valvottavan ta-
loudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvon-
taa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvonta-
elinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimi-
paikkoja koskevien tietojen säännöllisestä
toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Lisäksi
Finanssivalvonta voisi momentin nojalla an-
taa määräyksiä myös 3 §:n 3 momentin 3—5
kohdassa tarkoitettujen tehtäviensä edellyt-
tämien peruspankkipalveluja, valvottavien
ohjaus- ja valvontajärjestelmiä ja finanssi-
markkinoilla toimivien taloudellista asemaa
koskevien tietojen säännöllisestä toimittami-
sesta. Momentti kattaisi myös 72 §:ssä tar-
koitettujen tietojen keräämisen. Pykälä vas-
taisi pääosin, mitä RataL 15 §:n 2 momen-
tissa nykyisin säädetään. Pykälä kattaisi lisäksi,
mitä vakuutusyhtiöistä säädetään VYL 25
luvun 3 §:ssä, vakuutusyhdistyksistä vakuu-
tusyhdistyslain 12 luvun 5 §:n 1 momentissa,
eläkesäätiöistä eläkesäätiölain 65 §:n 1 mo-
mentissa ja vakuutuskassoista vakuutuskas-
salain 97 §:n 1 momentissa. Mainituissa
säännöksissä veloitetaan niissä tarkoitettut
valvottavat toimittamaan valvontaviranomai-
selle tilinpäätöksensä ja eräitä muita asiakir-
joja. Ehdotettu momentti laajentaisi näiltä
osin valvontaviranomaisen oikeutta antaa
säännöllistä tietojenantovelvollisuutta koske-
via määräyksiä. Lisäksi momentista seuraa,
että tällaisia määräyksiä voitaisiin nykyisestä

laista poiketen antaa myös muille kuin mainituille vakuutusalan valvottaville.

Erityisesti siltä osin, kuin ehdotettu momentti laajentaa nykyisestä valvontaviranomaisen oikeutta antaa säännöllistä tietojenantovelvollisuutta koskevia määräyksiä, momenttia olisi sovellettava hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten, että säännöllinen tietojenantovelvollisuus koskisi vain sellaisia tietoja, jotka kunkin valvottavaryhmän toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen ovat Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisia.

Finanssivalvonnan oikeudesta saada tarkastettavakseen pykälässä tarkoitettuja tietoja sisältävät asiakirjat ja tallenteet ja saada niistä jäljennöksiä ehdotetaan säädettäväksi 24 §:ssä.

19 §. *Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta saada valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja myös muilta henkilöiltä kuin edellisessä pykälässä tarkoitetuilta valvottavilta ja muilta finanssimarkkinoilla toimivilta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta saada valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan sekä niihin määräysvaltasuhteessa olevien yritysten tilintarkastajalta tällä olevat momentissa tarkemmin määritellyt tiedot. Momenttia sovellettaisiin tilintarkastajan lisäksi myös henkilöön, joka on lain perusteella velvollinen tai antanut suostumuksensa laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan liittämiseen AML 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun esitteeseen. Momentti vastaisi nykyistä RataL 15 §:n 3 momenttia. Vakuutusvalvontavirastolla ei nykyisin ole momentissa tarkoitettua oikeutta. Ehdotetusta momentista seuraa siten, että siinä tarkoitettu tietojensaantioikeus laajenisi nykyisestä poiketen koskemaan myös kaikkien sellaisten Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien tilintarkastajia, jotka ovat tilintarkastusvelvollisuuden alaisia.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada yksilöityä valvontaintoa varten valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja muulta kuin edellä tässä pykälässä tarkoitetuilta henkilöiltä, jolla voidaan

perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellista tietoa. Momentti vastaisi nykyistä RataL 15 §:n 6 momenttia, kuitenkin siten, että mainitussa momentissa nykyisin säädetystä oikeudenkäyntiasiamiehiä ja -avustajia sekä asianajajia koskevasta poikkeuksesta säädettäisiin erikseen 25 §:ssä. Vakuutusvalvontavirastolla ei nykyisin ole vastaavaa oikeutta. Ehdotetusta momentista seuraa siten, että siinä tarkoitettu tietojensaantioikeus laajenisi nykyisestä poiketen koskemaan myös kaikkia nykyisiä Vakuutusvalvontaviraston valvottavia.

Finanssivalvonnan oikeudesta saada tarkastettavakseen pykälässä tarkoitettuja tietoja sisältävät asiakirjat ja tallenteet ehdotetaan säädettäväksi 24 §:ssä.

20 §. *Oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä.* Pykälä vastaisi nykyistä RataL 15 §:n 7 momenttia. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön, lukuun ottamatta VEdL 46 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi. Säännös on tarpeen valvottavien hallintoelinten ja johdon luotettavuuden valvonnan varmistamiseksi. Finanssivalvonnalla olisi pykälässä tarkoitettu oikeus siitä alkaen, kun toimilupaa on haettu.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädettäisiin rikosrekisterilaissa (770/1993). Finanssivalvonnalla olisi siten mainitun lain 4 a §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla oikeus saada tietoja rikosrekisteristä toimilupahakemuksen käsittelyä varten toimilupavalvottavan johtohenkilöiden luotettavuuden varmistamiseksi. Mainitun lainkohdan mukaan rikosrekisteristä voidaan antaa tietoja viranomaiselle asiasa, joka koskee viranomaisen lupaa tai hyväksyntää, jonka edellytyksenä on henkilön luotettavuus.

21 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 15 a ja c §:ää vastaavasti markkinoiden väärinkäyttöön liitty-

västä erityisestä tietojensaantioikeudesta. Pykälä perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin ja sen soveltamisala rajoittuu siten arvopaperimarkkinavalvontaan. Pykälää täsmennettäisiin kuitenkin nykyiseen lakiin verrattuna siten, että se koskisi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin edellyttämällä tavalla julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin lisäksi myös niitä vastaavaa kaupankäyntimenettelyä toisessa ETA-valtiossa. Myös tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen osalta Finanssivalvonnan oikeudesta saada tarkastettavakseen tietoja sisältävät asiakirjat ja tallenteet säädettäisiin 24 §:ssä.

22 §. Kutsuminen kuultavaksi. Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi henkilö, jolta Finanssivalvonnalla on oikeus tämän lain nojalla saada tietoja. Kuultavaksi kutsumisesta säädetään nykyisin RataL 15 b §:ssä, kuitenkin siten että kuultavaksi voidaan kutsua jokainen, johon kohdistuu Finanssivalvonnan yleinen tarkastusoikeus. Toimivaltuus perustuu rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 50 artiklaan. Mainitun artiklan 1 kohdan b-kohdan mukaisesti toimivaltaisella viranomaisella on oltava oikeus kansallisessa lainsäädännössä asetetuissa rajoissa vaatia tietoja kaikilta henkilöiltä ja kutsua henkilö kuultavaksi.

Nykyisestä laista, kuten direktiivistäkään, ei käy ilmi tarkoitetaanko laissa henkilöillä pelkästään valvonnan kohteeksi erikseen määriteltyä luonnollista henkilöä vai lisäksi kaikkia valvonnan kohteena olevan yrityksen palveluksessa olevia tai hallintoelimiin kuuluvia luonnollisia henkilöitä vai jommankumman tai molempien mainittujen lisäksi myös valvonnan kohteena olevia oikeushenkilöitä, jolloin asianomainen oikeushenkilö voisi päättää, kenet se lähettää kuultavaksi. Tämän vuoksi nykyistä lakia ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että kuultavaksi voitaisiin ehdotetun 1 momentin mukaan kutsua 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitettujen oikeushenkilön edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö taikka näissä säännöksissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Finanssivalvonta voisi siten halutessaan kohdistaa kuulemispyynnön myös yleisesti valvonnan kohteena olevaan yhteisöön, joka voisi itse valita kuultavan henki-

lön. Lisäksi lakia täsmennettäisiin nykyisestä siten, että momentissa tarkoitettuun kuulemiseen olisi sovellettava hallintolain suullista kuulemistä koskevia säännöksiä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että tämän pykälän mukaisen vaatimuksen noudattamisen tehostamiseksi ei saisi määrätä uhkasakkoa tai muuta 4 luvussa säädettyä hallinnollista seuraamusta. Lain asiasisältö ei tältä osin muuttuisi.

23 §. Tietojensaantioikeus muussa yrityksessä kuin valvottavassa. Pykälän 1 momentin mukaan siihen, mitä edellä tässä luvussa säädettäisiin valvottavaan kohdistuvasta tietojensaantioikeudesta, sovellettaisiin myös sellaiseen muuhun suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan 6 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettuun Finanssivalvonnan valvonnassa olevaan ryhmittymään taikka joka on valvottavan osakkuusyritys taikka eläkesäätiön tai eläkekassan taustatyöntekijä. Momentti vastaisi pääosin nykyisen RataL:n 15 §:n 4 momenttia. Vastaavasta Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta säädetään, tosin jonkin verran suppeammin, nykyisin VYL 25 luvun 4 §:n 3 momentissa ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 5 §:n 3 ja 5 momentissa.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi siitä, että Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja ulkomaiselta ETAsivuliikkeeltä säädetään 60 §:ssä, oikeudesta saada tietoja toisen jäsenvaltion valvonnassa olevaan ulkomaiseen ETA-ryhmittymään kuuluvalta suomalaiselta yritykseltä 63 §:ssä ja oikeudesta saada tietoja ryhmittymään kuuluvalta, toisessa jäsenvaltiossa olevalta yritykseltä 64 §:ssä.

24 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan yleisestä oikeudesta tarkastaa valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa tämän toimipaikassa sekä saada tarkastettavakseen näillä olevia asiakirjoja, tallenteita ja tietojärjestelmiä sekä saada maksutta jäljennöksiä momentissa tarkoitetuista asiakirjoista ja tallenteista. Momentti vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL:n 15 §:n 1 momenttia. Vastaavasta Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeudesta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta VYL 25 luvun 4 §:n 1 ja 4 momentissa, ulkomaisten vakuutusyhtiöi-

den Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta UlkVYL 16 §:n 2 ja 3 momentissa, vakuutusyhdistysten osalta vakuutusyhdistyslain 12 luvun 4 §:n 2—4 momentissa, eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 66 §:ssä, vakuutuskassojen osalta vakuutuskassalain 98 §:ssä, työttömyyskassojen osalta työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentissa, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osalta maatalousyrittäjän eläkelain 131 §:ssä ja merimieseläkekassan osalta merimieseläkelain 211 §:ssä. Ehdotetut säännökset eivät olennaisesti muuttaisi valvontaviranomaisen tarkastusoikeutta myöskään mainittujen vakuutusalan valvottavien osalta, joskin tarkastusoikeuden sisältö täsmentyisi nykyisestä.

Lakiin ei nykyisin sisälly erityisiä säännöksiä Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta tarkastaa vakuutusedustajien, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton, Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen eikä Ympäristövakuutuskeskuksen toimintaa, vaikka ne on säädetty Vakuutusvalvontaviraston valvottaviksi. Näiltä osin ehdotettu momentti selkeyttäisi merkittävästi valvontaviranomaisen tarkastusoikeutta. Lakiin ei myöskään nykyisin sisälly tarkastusoikeutta koskevia säännöksiä valtion eläkerahaston, Kuntien eläkevakuutuksen eikä Kirkon keskusrahaston eläkerahaston osalta. Näiltä osin tarkastusoikeudesta ehdotetaan säädettaväksi erikseen asianomaisissa laeissa. Erityisesti siltä osin kuin momentti laajentaa nykyisestä valvontaviranomaisen tarkastusoikeutta mainitussa valvottavissa, momenttia olisi sovellettava hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten, että tarkastusoikeus koskisi vain sellaisia tarkastuksia, jotka kunkin valvottavaryhmän toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen ovat Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisia.

Ehdotettu momentti koskisi myös valvottavan toimintaa ulkomailla. Jäljempänä 56 §:ssä säädetäisiin kuitenkin, että valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastamisen edellytyksenä on, että siitä ilmoitetaan etukäteen isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

Pykälän 2 momentin mukaan se, mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, kos-

kisi myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiestä, SipaL 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä sekä muuta, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään taikka riskienhallintaan tai siihen valvontaan liittyviä tehtäviä. Momentin tarkoituksena olisi varmistaa, että valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintojen ulkoistaminen sellaiselle yritykselle, joka ei muuten ole Finanssivalvonnan valvonnassa, ei vaikeuttaisi valvontaa. Momentti vastaisi nykyisen RataL 15 §:n 5 momenttia ja VYL 25 luvun 4 §:n 5 momenttia. Momentista seuraa, että sen mukainen oikeus valvoa ulkoistettuja toimintoja laajenisi koskemaan myös muita vakuutusalan valvottavia kuin vakuutusyhtiöitä.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta tarkastaa 19, 21 ja 23 §:ssä tarkoitettuja tietoja ja saada tarkastettavakseen tällaisia tietoja sisältävät asiakirjat ja tallenteet. Koska mainitussa momentissa tarkoitettuja luonnollisia ja oikeushenkilöitä ei ole säädetty Finanssivalvonnan valvonnan kohteiksi, Finanssivalvonnalla ei olisi oikeutta saada momentissa tarkoitetuista asiakirjoista ja tallenteista maksutta jäljennöksiä momentissa tarkoitetuilta henkilöiltä.

Pykälän 4 momentissa viitattaisiin 23 §:n 2 momenttia vastaavasti niihin 6 luvun säännöksiin, joissa säädetään erikseen Finanssivalvonnan tarkastusoikeudesta ulkomaisessa ETA-sivuliikkeessä, toisen jäsenvaltion valvonnassa olevaan ulkomaiseen ETA-ryhmittymään kuuluvassa suomalaisessa yrityksessä ja Finanssivalvonnan valvonnassa olevaan ryhmittymään kuuluvassa, toisessa ETA-valtiossa olevassa yrityksessä.

25 §. *Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia sekä asianajajia koskeva poikkeus tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta.* Pykälässä suljettaisiin oikeudenkäyntiasiamiehet ja -avustajat tässä luvussa säädetyn tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden ulkopuolelle heidän asiakkaitaan koskevien tietojen osalta oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan ja tämän asiakkaan välisen luottamuksuhteiden turvaamiseksi Nykyistä lakia vastaavasti pykälässä tarkoitettu poikkeus koskisi muitakin asianajajan lakisääteisen sa-

lassapitovelvollisuuden alaisia tietoja kuin oikeudenkäyntiasiamies- ja -avustajatehtävissä saatuja tietoja, lukuun ottamatta 21 §:ssä ja 24 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tilanteita. Säännös vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL 15 §:n 6 momenttia sekä 2 momentissa säädetyn osalta markkinoiden väärinkäyttödirektiivin pakottavia säännöksiä.

Toimilupavalvottavaa ja siihen rinnastettavaa valvottavaa koskevat toimivaltuudet

26 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi.* Pykälässä säädettäisiin toimiluvan peruuttamisesta ja siihen rinnastettavasta toiminnan määräämisestä lopetettavaksi. Toisesta ETA-valtiosta olevien ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toiminnan määräämisestä lopetettavaksi ehdotetaan säädettäväksi 6 luvussa. Sitä vastoin pykälä tulisi sovellettavaksi kolmansista valtioista olevien yritysten Suomessa olevien sivuliikkeiden valvontaan, koska niiltä edellytetään sekä rahoitus- että vakuutustoimialalla erityistä toimilupaa.

Pykälässä tarkoitettu toimiluvan peruuttaminen koskisi vain sellaisia toimilupavalvottavia, joiden toimilupaviranomaisena Finanssivalvonta toimii. Muiden toimilupavalvottavien, kuten arvopaperipörssien ja työeläkevakuutusyhtiöiden toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin edelleen asianomaista valvottavaa koskevassa erityislainsäädännössä. Nykyisestä laista poiketen Finanssivalvonta voisi kuitenkin samoin edellytyksin, kuin se voi peruuttaa valvottavalle myöntämänsä toimiluvan, esittää muulle toimivaltaiselle toimilupaviranomaiselle toimiluvan peruuttamista. Säännös on tarpeen, koska muilla toimilupaviranomaisilla ei käytännössä ole edellytyksiä valvoa toimilupaedellytysten säilymistä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sellaisista toimiluvan peruuttamisen edellytyksistä, joiden osalta valvontaviranomaisen tulisi harkita, onko toimilupa peruutettava vai onko 27 §:ssä tarkoitettu toimiluvan alaisen toiminnan osittainen rajoittaminen riittävä toimenpide. Tämän mukaisesti momentin soveltamisen edellytyksenä olisi, että finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä tarkoitettu-

jen tavoitteiden saavuttamista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti. Tällaista jaottelua on pidetty tarpeellisena hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen varmistamiseksi toimiluvan peruuttamista harkittaessa. Vastaavaa jaottelua ei sisälly nykyiseen lakiin.

Momentissa tarkoitettuja tavoitteita, joiden vaarantuminen olisi toimiluvan peruuttamisen edellytys, olisivat ehdotetun 1 §:n mukaisesti valvottavan vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen ja luottamuksen säilyminen finanssimarkkinoihin. Valvottavan vakaalla toiminnalla tarkoitettaisiin tässä pykälässä ja 27, 28 ja 33 §:ssä sitä, että valvottavan kyky suoriutua sitoumuksistaan ja täyttää sen taloudellista asemaa koskevat lakisäänteiset vaatimukset eivät vaarannu. Vakuutettujen etujen turvaamista koskeva tavoite kattaisi puolestaan sen, että vakuutetut saavat heille lain ja sopimuksen mukaan kuuluvat vakuutus- ja eläke-edut. Luottamuksen säilymistä koskeva tavoite taas kattaa erityisesti laissa säädetyn asiakkaan- ja sijoittajan suojan. Vastaavasti nykyisessä RataL:ssa olevasta käsitteestä ”rahoitusmarkkinoiden vakauden ja häiriöttömän toiminnan sekä tallettajien ja muiden velkojien aseman turvaaminen” ehdotetaan luovutettavaksi tässä ja muissa vastaavissa lainkohdissa, koska käsite on osittain päällekkäinen 1 §:ssä säädetyn finanssimarkkinoiden valvonnan yleisen tavoitteen kanssa ja siten omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä lain soveltamisessa.

Momentti korvaisi osittain nykyisen LLL 28 §:n, UlkLLL 10 §:n 1 momentin, SipaL 24 §:n, UlkSipaL 9 §:n 1 momentin, SRL 117 §:n 1 momentin ja 124 §:n 1 momentin, UlkSRL 8 §:n 1 momentin, VYL 25 luvun 8 §:n ja UlkVYL 45 §:n. Momenttia sovellettaisiin ehdotetun 8 momentin mukaisesti myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonta voisi peruuttaa valvottavalleen myöntämän toimiluvan tai esittää toimiluvan peruuttamista muulle toimilupaviranomaiselle, jos toimiluvan myöntämiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa. Momentti vastaisi asiasisällöltään nykyistä lakia kaikkien toimilupavalvottavien osalta kuitenkin siten täsmennettynä, että toimilupa

voitaisiin peruuttaa vain, jos on kysymys toimiluvan olennaisista edellytyksistä. Jos toimilupaedellytyksissä on vähäisiä puutteita, Finanssivalvonnan tulisi ryhtyä muihin toimenpiteisiin toimilupaedellytysten täyttämiseksi. Kohta kattaisi nykyistä vakuutuslainsäädäntöä vastaavasti mutta nykyisestä rahoituslainsäädännöstä poiketen sekä varsinaiset toimilupaedellytykset että muut mahdolliset edellytykset, joita toiminnan aloittamiselle on laissa säädetty.

Momentin 2 kohdan mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös, jos valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan kohdassa mainituissa lainkohdissa edellytetyn toimenpidesuunnitelman mukaisia tervehdyttämistoimia taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta säännös tulisi sovellettavaksi toimiluvan peruuttamista koskevan esityksen tekemiseen sosiaali- ja terveysministeriölle ja vakuutusyhdistysten osalta toiminnan määräämiseen lopetettavaksi. Vastaavat säännökset sisältyvät nykyisin vakuutuslainsäädäntöön. Nykyisestä laista poiketen vastaavaa periaatetta sovellettaisiin myös talletuspankkien toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetussa laissa (1509/2001) tarkoitettuna toimenpidesuunnitelman laiminlyöntiin. Kohta ei sovellettaisi sijoituspalveluyrityksiin eikä rahastoyhtiöihin kuten ei myöskään ulkomaisten luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten eikä rahastoyhtiöiden Suomessa oleviin sivuliikkeisiin, koska niitä koskevissa laeissa ei edellytetä kohdassa tarkoitettua toimenpidesuunnitelmaa. Nykyisessä vakuutuslainsäädännössä säännöksen soveltamisen ehdoksi asetettuja erityisiä edellytyksiä ei sisällytettäisi momenttiin erikseen, koska nämä edellytykset olisivat olennaisilta osiltaan päällekkäisiä sen kanssa, mitä pykälässä säädetään yleisesti toimiluvan peruuttamisen edellytyksistä.

Momentin 3 kohdan mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös, jos valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa Finanssivalvonnan 33 tai 48 §:n nojalla antamaa toimenpidekieltoa. Vastaava säännös sisältyy nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ja se ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös nykyisiä Rahoitustarkastuksen valvonnassa olevia toimilupavalvottavia. Kohta sovellet-

taisiin ehdotetun 8 momentin mukaisesti paitsi vakuutusyhdistyksen myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa 27 §:ssä tarkoitettu toiminnan osittainen rajoittaminen ei ole tarkoituksenmukainen vaihtoehto toimiluvan peruuttamiselle.

Momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonta voisi peruuttaa valvottavan toimiluvan, jos valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja viranomaismääräyksiä tai valvottavan toimintaa koskevia 6 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä. Vastaavaa toimiluvan peruuttamisedellytystä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Säännös koskisi nykyisestä Rahoitustarkastuksesta annetusta laista poiketen vain finanssimarkkinalainsäädännön ja siihen perustuvien sääntöjen rikkomista. Momentissa tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä olisivat 3 §:n 2 momentin 2 kohdan perusteluissa tarkoitetut säännökset. Kohta sovellettaisiin ehdotetun 8 momentin mukaisesti paitsi vakuutusyhdistyksen myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Momentin 2 kohdan mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös jos valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan. Kohta vastaisi pääosin nykyistä lakia. Vakuutusyhtiöiden osalta ehdotetusta säännöksestä seuraisi kuitenkin, että selvitystilassa olevan vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttaminen jäisi Finanssivalvonnan harkintaan kuten muidenkin valvottavien osalta. Tätä voidaan pitää perusteltuna, koska joissakin tapauksissa saattaa olla tarkoituksenmukaista, että selvitysmiehet voivat jonkin aikaa jatkaa myös toimiluvan alaista toimintaa siinä laajuudessa, kuin pesän tarkoituksenmukainen selvittäminen sitä vaatii. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sovelleta myöskään ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden toimiluvan peruuttamiseen. Tältä osin ei kuitenkaan ole nähty perusteita näiden valvottavien muista poikkeavalle sääntelylle. Nykyisen LLL 28 §:n 5 momentin mukaista säännöstä siitä, että valvottavan toimintaa

voitaisiin toimiluvan peruuttamisesta huolimatta Finanssivalvonnan suostumuksella ja sen valvonnassa jatkaa siinä määrin kuin selvityksen tarkoituksenmukainen toteuttaminen vaatii, ei sisällytettäisi lakiin. Tällaista säännöstä ei ole pidetty tarpeellisena ehdotetun kohdan lisäksi, koska Finanssivalvonta voi kohdan mukaan lykätä toimiluvan peruuttamista niin kauan kuin selvityksen tarkoituksenmukainen toteuttaminen sitä vaatii. Kohta tulisi toiminnan lopettamista koskevalta osaltaan sovellettavaksi vain, jos valvottava on lopettanut koko liiketoimintaansa. Pelkästään toimiluvan alaisen liiketoiminnan, esimerkiksi yleisövarojen hankinnan keskeyttäminen, ei oikeuttaisi toimiluvan peruuttamiseen. Erittäisesti luottolaitosten osalta ei olisi tarkoituksenmukaista peruuttaa toimilupaa vastoin luottolaitoksen tahtoa pelkästään sillä perusteella, että luottolaitos jatkaa toimintaansa rahoittamalla sitä väliaikaisesti muulla tavoin kuin hankkimalla yleisövaroja, vaikka tällainen toiminnan muu rahoittaminen kestäisi kauemminkin kuin momentissa mainitut kuusi kuukautta.

Momentin 3 kohdan mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös, jos valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä. Vastaava säännös sisältyy nykyiseen lakiin kolmansista maista olevien luottolaitosten sivuliikkeitä lukuun ottamatta. Myöskään tältä osin ei ole esitettävissä perusteluja eri toimilupavalvottavien erilaiselle sääntelylle. Lainsäädännön yhtenäistämiseksi ehdotetaan, että nykyiset sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden vastaavat säännökset yhdenmukaistettaisiin muiden valvottavien kanssa siten, että kohtaa voitaisiin soveltaa ainoastaan jos valvottava ei ole lainkaan aloittanut liiketoimintaa kohdassa mainitussa ajassa. Ehdotettu säännös ei estäisi sitä, että liiketoimintansa muuten aloittava tai aloittanut yritys hakisi etukäteen toimilupaa mahdollista myöhemmin aloitettavaa toimiluvan alaista toimintaa, esimerkiksi yleisövarojen hankintaa varten.

Momentin 4 kohdan mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa, jos toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön eikä UlkLLL:iin.

Lisäksi säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin vastaamaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä ja rahastoyhtiöistä on tältä osin säädetty. Tältä osin ei ole esitettävissä perusteita eri valvottavien erilaiselle sääntelylle.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ennen 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua päätöksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä 1 §:ssä säädetyn finanssimarkkinoiden valvonnan tavoitteen toteutumisen kannalta. Säännös vastaisi olennaisilta osiltaan, mitä nykyisin on säädetty sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden sekä niitä vastaavien kolmansista maista olevien yritysten Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta. Myöskään tältä osin ei ole esitettävissä perusteita eri valvottavien erilaiselle sääntelylle.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin nykyistä VYL:a, UlkVYL:a ja SipaL:a vastaavasti, että vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sijoituspalveluyrityksen toimilupa on peruutettava, jos tällainen valvottava ilmoittaa luopuvansa toimiluvan alaisen toiminnan harjoittamisesta ja hakee toimiluvan peruuttamista. Säännös koskisi nykyisestä laista poiketen myös hypoteekkiyhdistyksen, muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevan ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen sekä rahastoyhtiön ja muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevan ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen toimiluvan sekä säilytysyhteisön toimiluvan peruuttamista. Liikepankkien ja muiden osakeyhtiömuotoisten luottolaitosten, säästöpankkien sekä osuuspankkien ja muiden osuuskuntamuotoisten luottolaitosten toimiluvan peruuttamisesta valvottavan hakemuksesta säädettäisiin edelleen liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001, jäljempänä *LPL*), SPL:ssa sekä OPL:ssa, koska näihin lakeihin sisältyy suhteellisen yksityiskohtaisia säännöksiä erityisesti velkojien suojaa koskevien säännösten soveltamisesta tällaisiin tilanteisiin.

Pykälän 5 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi peruutettava valvottavan toimilupa, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen. Säännös vastaisi pääosin nykyistä lakia mutta olisi eräiden, erityisesti vakuutus toimintaa harjoittavien valvottavien osalta jonkin verran nykyistä lakia yksityiskohtaisempi.

Pykälän 6 momentin mukaan Finanssivalvonnan on peruuttaessaan toimiluvan valvottavalta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen isäntävaltion valvontaviranomaiselle. Momentti vastaisi, mitä rahoitusalan valvottavista on nykyisin säädetty. Vastaavaa säännöstä ei sitä vastoin nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta edellytetään kuitenkin kaikissa rahoitus- ja vakuutusalan direktiiveissä. LLL:ssä säädetäisiin erikseen Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta myös Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Pykälän 7 momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi, että ulkomaisen ETAsivuliikkeen toiminnan kieltämisestä säädetään 61 §:ssä ja muusta kuin ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen edustuston toimintaoikeuksien peruuttamisesta UlkLLL:ssä.

Pykälän 8 momentissa toimiluvan peruuttamista koskevat periaatteet laajennettaisiin koskemaan myös vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määrittämistä lopetettavaksi. Näiltä valvottavilta ei lain mukaan edellytetä varsinaista toimilupaa mutta niiden valvonta vastaa muilta osin toimilupavalvottavien valvontaa. Ehdotettu momentti vastaisi vakuutusyhdistysten osalta nykyistä lakia edellä vakuutusyhtiöiden osalta mainituin poikkeuksin.

Ehdotetun momentin mukaan eläkesäätiöihin ja vakuutuskassoihin sovellettaisiin kuitenkin ainoastaan 1 momentin 3 kohtaa Finanssivalvonnan määräämän toimenpanokiellon rikkomisesta sekä 2 momentin 1 kohtaa finanssimarkkinoita koskevin säännösten ja viranomaismääräysten rikkomisesta, koska muut edellä tässä pykälässä säädetty toiminnan lopettamisedellytykset eivät

luonteeltaan sovellu näihin valvottaviin. Lain asiasisältö ei näidenkään valvottavien osalta olennaisesti muuttuisi.

27 §. *Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen.* Pykälässä säädetäisiin toimilupavalvottavan toimiluvan alaisen toiminnan määräajasta ja pysyvästä rajoittamisesta.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi rajoittaa määräajaksi valvottavalleen myöntämän toimiluvan mukaista toimintaa. Toiminnan rajoittamisen edellytyksenä olisi, että 26 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädetty toimiluvan peruuttamisedellytykset täyttyvät tai että valvottavan toiminnassa on muuten havaittu sellaista taitamattomuutta tai varomattomuutta, että kyseisen toiminnan jatkaminen vaarantaisi vakavasti 26 §:n kohdalla tarkemmin sanottulla tavalla finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädetty tavoitteet. Lisäksi pykälän soveltamisen edellytyksenä olisi, että mainitun tavoitteen mukaisesti valvottavan toiminnan vakaus, vakuutetut edut ja luottamuksen säilyminen finanssimarkkinoihin voidaan turvata ilman koko toimiluvan peruuttamista. Momentti vastaisi asiasisällöltään pääosin, mitä luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden osalta on nykyisin säädetty. Se korvaisi nykyisen RataL 23 §:n, koska sijoituspalvelujen tarjonnan rajoittamisesta ei ole perusteltua säätää laissa erilaisin perustein kuin muiden finanssipalvelujen. Lisäksi momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi erikseen, että momentissa tarkoitettu toiminnan rajoittaminen kattaa myös valvottavan ulkomaisen sivukonttorin toiminnan rajoittamisen tai koko sivukonttorin lakkauttamisen. Ehdotettu säännös täsmentäisi sitä vastoin merkittävästi niitä periaatteita, joita vakuutusyhtiöiden toiminnan rajoittamiseen olisi sovellettava. Valvottavien erilaiselle sääntelylle ei ole kuitenkaan tältäkin osin nähtävissä perusteita.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin nykyisessä laissa säädettyä vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta 1 momentissa tarkoitettun määräajan jälkeen pysyvästi muuttaa toimiluvan ehtoja, jos asiantilaa ei ole saatu määräajassa korjatuksi.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että valvottavan ulkomaille perustaman sivuliikkeen toimintaa voidaan

lisäksi rajoittaa tai sivuliikkeen toiminnan jatkaminen kieltää, jos valvottava on laiminlyönyt noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on isäntävaltiossa säädetty. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin. Direktiivit kuitenkin edellyttävät, että kotivaltio voi tällaisissa tapauksissa kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen.

Pykälän 4 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 26 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kohtuullisen määräajan antamisesta puutteen korjaamiseksi ja 6 momentissa päätöksen ilmoittamisesta toisen ETA-valtion viranomaiselle.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin yhdenmukaisesti ehdotetun 27 §:n 8 momentin kanssa, että tätä pykälää sovellettaisiin myös vakuutusyhdistykseen. Vastaavaa periaatteita ei sitä vastoin ole tarpeen ulottaa eläkesäätiöön eikä vakuutuskassaan niiden toiminnan luonne huomioon ottaen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädettäisiin kuten nykyisinkin VEDL:ssä.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta säädetään 61 §:ssä.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan omaisuuden luovutusta ja panttausta koskevasta kiellosta ja kiellosta suorittaa vakuutuksenottajille vakuutuksen takaisinostoarvo säädettäisiin erikseen. Tällaiset säännökset sisältyvät nykyisin kutakin vakuutusyritystä koskevaan erityislakiin eikä näitä säännöksiä ole niiden yksityiskohtaisuuden vuoksi tarkoituksenmukaista siirtää tähän lakiin.

28 §. Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen. Pykälässä säädettäisiin nykyistä LLL 40 §:n 3 momenttia ja SipaL 43 §:n 3 momenttia sekä SRL 5 e §:n 3 momenttia ja 9 d §:n 3 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää valvottavan hallintoelimiin tai ylimpään johtoon kuuluvaa henkilö jatkamasta tehtävässään. Pykälässä säädettävän kiellon edellytyksiä ehdotetaan kuitenkin yhdenmukaistettavaksi sen kanssa, mitä 26 ja 27 §:ssä säädetään toimiluvan peruuttamisen ja toiminnan rajoittami-

sen edellytyksistä. Hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tämän pykälän soveltaminen olisi ensisijainen toimenpide verrattuna toimiluvan peruuttamiseen.

Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön eikä myöskään mitään osin ulkomaisten valvottavien Suomessa olevia sivuliikkeitä koskevaan lainsäädäntöön. Eri toimilupavalvottavien ja niihin rinnastettavien valvottavien asettamiselle erilaiseen asemaan tässä suhteessa ei kuitenkaan ole perusteita.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonta voisi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti 26 §:n kohdalla tarkemmin sanotulla tavalla finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä asetettujen tavoitteiden toteutumisen.

Momentin 2 kohdan mukaan kieltäminen antaa momentissa tarkoitettulle henkilölle sillä perusteella, että hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuusvaatimuksia, jotka laissa on erikseen säädetty.

Pykälän 2 momentin mukaan pykälää sovellettaisiin kaikkien varsinaisten toimilupavalvottavien lisäksi vakuutusyhdistyksiin, eläkesäätiöihin ja vakuutuskassoihin sekä luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöihin. Näiden valvottavien valvonta vastaa keskeisiltä osiltaan varsinaisten toimilupavalvottavien valvontaa ja niiden johdolle on laissa asetettu erityisiä vaatimuksia. Mitä 1 momentissa sanotaan toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, sovellettaisiin vastaavasti eläkesäätiön asiamieheen ja tämän sijaiseen.

29 §. Asiamiehen asettaminen. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta asettaa pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa ulkopuolinen asiamies valvomaan toimilupavalvottavan ja siihen rinnastettavan valvottavan toimintaa. Toimilupavalvottavaan rinnastettaisiin vakuutusyhdistys, eläkesäätiö, vakuutuskassa ja työttömyyskassa sekä SRL

11 §:n 2 momentissa tarkoitettu säilytysyhteisö. Pykälä vastaisi eräin vähäisin tarkistuksin nykyistä RataL 22 §:ää eikä asiasisällöltään poikkeaisi merkittävästi myöskään, mitä vakuutusyhtiöistä ja vakuutusyhdistyksistä on nykyisin säädetty. Ehdotetuista säännöksistä seuraa, että pykälän soveltamisala eläkesäätiöissä ja vakuutuskassoissa olisi eräiltä osin laajempi kuin nykyisin. Lisäksi nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ei sisälly ehdotettua 2 momenttia vastaavia säännöksiä asiamiehen erityisistä tehtävistä selvitystilassa ja konkurssissa. Valvottavien asettamiselle eri asemaan ei kuitenkaan tältäkin osin ole nähtävissä perusteita.

30 §. Varojen jakamisen rajoittaminen. Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 20 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa toimilupavalvottavan voitonjakoa pykälässä mainituissa tapauksissa. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Valvottavien erillaiselle kohtelulle laissa ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita myöskään tältä osin.

31 §. Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 17 §:ää, VYL 7 luvun 7 §:ää, vakuutusyhdistyslain 9 luvun 5 §:ää, eläkesäätiölain 36 a §:ää, vakuutuskassalain 66 §:ää, maatalousyrittäjän eläkelain 130 §:ää ja merimieseläkelain 195 §:ää vastaavasti tilintarkastajan erityisestä ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälää sovellettaisiin siten nykyistä vakuutuslainsäädäntöä vastaavasti myös sellaisiin vakuutusalan valvottaviin, joita tässä laissa ei määriteltäisi varsinaisiksi toimilupavalvottaviksi. Ehdotettu pykälä ei muuttaisi nykyisen lain asiasisältöä.

32 §. Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan edustajan oikeudesta kutsua koolle toimilupavalvottavan ylintä päätösvaltaa käyttävä kokous ja käyttää siinä puhevaltaa. Pykälä vastaisi rahoitusalan yritysten osalta nykyistä RataL 14 §:ää. Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta osallistua vakuutusyhtiön yhtiökokoukseen säädetään nykyisin VYL 25 luvun 4 §:ssä. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto voi nykyisen lain mukaan osallistua vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen, eläkesäätiöiden ja työttömyyskassan päätösvaltaa käyttäviin kokouksiin vakuutusyhdistyslain 12 luvun

4 §:n 3 momentin, vakuutuskassalain 98 §:n, eläkesäätiölain 66 §:n 1 momentin ja työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentin nojalla. Ehdotettu pykälä laajentaisi valvontaviranomaisen toimivaltuuksia vakuutusalan yritysten osalta siltä osin kuin siinä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kutsua koolle pykälässä tarkoitettu kokous. Eri valvottavien asettamiselle tältä osin eri asemaan ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita.

Yleiset toimivaltuudet

33 §. Toimeenpanokiello ja oikaisukehotus. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lainvastainen menettely. Säännös korvaisi nykyisen RataL 19 §:n ja VYL 25 luvun 5 §:n 1 momentin. Kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen laaditun tilinpäätöksen oikaisemisesta säädettäisiin lisäksi erikseen 37 §:ssä ja ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden lainvastaisen menettelyn kieltämisestä 61 §:ssä. Ehdotetussa 48 §:ssä säädettäisiin lisäksi Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 45 §:ssä mainittujen asiakkaan- ja sijoittajansuojaa koskevien säännösten vastainen menettely sekä AML 7 luvun 2 §:ssä Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää siinä mainittujen AML:n säännösten vastainen menettely.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen tai niiden suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen, jos päätös, toimenpide tai muu menettely on ristiriidassa finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen tai 6 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen kanssa. Finanssivalvonta voisi lisäksi momentin nojalla kieltää valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa jatkamassa sellaista menettelyä, joka on mainittujen säännösten, määräysten tai sääntöjen vastainen. Toimivaltuus vastaisi asiallisesti nykyisen VYL 25 luvun 5 §:n mukaista korjauskehotusta. Momentissa tarkoitettu kiello tulisi antaa sillä tavoin ehdollisena, että menettely olisi lopetettava, jollei sitä korjata mainittujen säännösten ja määräysten tai

sääntöjen mukaiseksi kieltopäätöksessä mainittavassa määräajassa. Jos menettelyn jatkaminen vaarantaisi vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädetyn tavoitteen eli valvottavan vakaan toiminnan, vakuutettujen etujen turvaamisen tai luottamuksen säilymisen finanssimarkkinoiden toimintaan, kieltä voisi kuitenkin tulla voimaan välittömästi.

Nykyisestä laista poiketen momentti koskisi myös muita finanssimarkkinoilla toimivia kuin valvottavia. Momentin soveltamisalan laajuus on tarpeen erityisesti sen vuoksi, että muihinkin arvopaperimarkkinoilla toimiviin kuin valvottaviin sovelletaan sellaisia menettelytapavaatimuksia, joiden osalta Finanssivalvonnalla tulisi 1 §:ssä säädetyn tavoitteen saavuttamiseksi olla oikeus kieltää niiden vastaisen menettelyn jatkaminen. Niin ikään nykyisestä laista poiketen momentissa tarkoitettu toimeenpanokieltä koskisi myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevia 6 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä. Momentin laajentaminen koskemaan näiden sääntöjen noudattamista on tarpeen muun muassa sen vuoksi, että Vakuutusvalvontaviraston vastaava oikeus kattaa nykyisin myös yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen rikkomiseen liittyvät tilanteet. Momentissa tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä olisivat 3 §:n 2 momentin 2 kohdan perusteluissa tarkoitettut säännökset.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi jälkikäteen velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon taikka toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi, jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitettua päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitettua muun toimenpiteen. Jos kysymyksessä on jatkuva menettely, Finanssivalvonta voisi 1 momentin nojalla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan mainitussa momentissa tarkoitettua menettelyn tai saattamaan sen mainittujen ja säännösten ja määräysten mukaiseksi.

Koska momentissa tarkoitettu toimenpiteen oikaiseminen tai peruuttaminen saattaisi vai-

uttaa myös kolmansien osapuolien asemaan, momentin soveltamisalan tulisi olla rajoitettumpi kuin 1 momentissa tarkoitettua kiellon. Tämän mukaisesti momentin soveltamisen edellytyksenä olisi, että toimenpiteen jättäminen oikaisematta tai peruuttamatta vaarantaisi vakavasti 1 §:ssä säädetty finanssimarkkinoiden valvonnan yleiset tavoitteet. Momentin soveltamisalaa ehdotetaan kuitenkin tarkistettavaksi nykyisestä siten, että edellä sanottu momentin soveltamisalan rajoitus koskisi ainoastaan sellaisia tilanteita, joissa momentissa tarkoitettu toimenpide voisi merkittävästi vaikuttaa asianomaisen valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan sopimuspuolen tai muun ulkopuolisen luonnollisen tai oikeushenkilön asemaan. Momentissa ei nykyisestä RataL 19 §:stä poiketen viitattaisi erikseen menettelyn peruuttamiseen, koska Finanssivalvonta voisi suoraan 1 momentin nojalla kieltää siinä mainittujen säännösten vastaisen menettelyn jatkamisen.

Pykälän 3 momentin mukaan SRL:ssa tarkoitettua rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen sovellettaisiin nykyistä RataL 19 §:ää vastaavasti, mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että tätä pykälää ei sovelleta siltä osin, kun muualla laissa on erikseen säädetty Finanssivalvonnan kiello-oikeudesta tästä pykälästä poikkeavasti. Tällaisia erityissäännöksiin perustuvia poikkeavia kieltomenettelyjä ovat 48 § tarkoitettu markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskeva kieltomenettely, AML 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettu AML 2 luvun säännösten vastaista menettelyä koskeva kieltomenettely sekä tämän lain 61 §:ssä säädetty ulkomaisiin ETA-valvottaviin ja niihin rinnastuviin ulkomaisiin palveluntarjoajiin sovellettava kieltomenettely.

Vakuutusvalvontavirasto voi nykyisin kieltää valvottavan toimielimen päätöksen toimeenpanon tai vaatia päätökseen oikaisua, jos valvottava on vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutuskassa, eläkesäätiö, merimiesten eläkekassa tai liikennevakuutuskeskus. Ehdotettu pykälä korvaisi tältä osin, mitä nykyisin säädetään VYL 25 luvun 5 §:n 2 momentissa, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 2 momentissa, vakuutuskassalain

99 §:n 2 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 2 momentissa, merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa ja asetuksen, joka sisältää liikennevakuutuskeskuksen säännöt, 33 §:ssä. Ehdotettu pykälä täsmentäisi merkittävästi näissä pykälissä säädettyä valvontaviranomaisen toimivaltaa. Lisäksi ehdotetusta pykälästä seuraa, että nykyisestä laista poiketen sovellettaviksi ainakin periaatteessa myös seuraaviin valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin:

- vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö
- työttömyyskassa
- maatalousyrittäjien eläkelaitos
- valtion eläkerahasto
- Kuntien eläkevakuutus
- Kirkon keskusrahaston eläkerahasto
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto
- Potilasvakuutuskeskus
- Eläketurvakeskus
- Ympäristövakuutuskeskus
- Koulutusrahasto
- vakuutusedustaja.

Näiden yritysten ja laitosten osalta toimivallan laajentumisen merkitystä vähentäisi kuitenkin se, että niiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään useimmissa tapauksissa laissa huomattavasti niukemmin kuin useimpien muiden valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien toiminnalle asetettavista vaatimuksista.

34 §. Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 18 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta käyttää valvonnassa apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista asiantuntijaa. Nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ei sisälly ehdotetun pykälän mukaista toimivaltuutta lukuun ottamatta UlkVYL 43 § 2 momenttia. Ehdotetusta pykälästä seuraisi siten, että pykälässä tarkoitettu toimivaltuus laajentuisi nykyisestä laista poiketen myös kaikkia Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä valvottavia. Pykälän 3 momentissa tarkoitettu palkkion maksamista koskeva määräys olisi luonteeltaan hallintopäätös, johon saataisiin hakea muutosta ehdotetun 73 §:n mukaisesti kuten muihinkin Finanssivalvonnan päätöksiin. Jäljempänä 60 ja 67 §:ssä säädettäisiin, että pykälää tulisi sovellettavaksi

myös ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa oleviin sivuliikkeisiin.

35 §. Liiketahtumien kirjaamista koskevien määräysten antaminen. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 21 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta antaa valvottavalle ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvalla rahoituslaitokselle ja vakuutusalan yritykselle valvonnan kannalta tarpeellisia teknisiä määräyksiä liiketahtumien kirjaamisesta juoksevaan kirjanpitoon sekä taseen ulkopuolisten vastuiden kirjaamisesta. Määräyksillä voitaisiin poiketa siitä, mitä kirjanpitolain 2 luvun 4—10 §:ssä ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään. Säännöksen tarkoituksena on varmistua, että valvottavien ja niiden kanssa samaan konserniin kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten liiketahtumat kirjataan tehokkaan valvonnan edellyttämällä tarkkuudella. Nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ei sisälly ehdotetun pykälän mukaista valvontaviranomaisen toimivaltuutta. Ehdotetusta pykälästä seuraisi siten, että pykälässä tarkoitettu toimivaltuus laajentuisi nykyisestä laista poiketen koskemaan myös kaikkia Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä valvottavia.

Arvopaperimarkkinavalvontaan liittyvät erityiset valvontavaltuudet

36 §. Tutkimuksen ilmaisukielto. Pykälä vastaisi nykyistä RataL 16 §:ää ja sen tarkoituksena olisi helpottaa erityisesti sisäpiiririkkomusten ja muiden markkinoiden väärinkäyttöön liittyvien rikkomusten selvittämistä.

37 §. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan erityisistä tehtävistä ja toimivallasta kansainvälisten tilinpäätösstandardien valvonnasta. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä RataL 24 a §:ää.

4 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

38 §. Uhkasakko. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta asettaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle niitä koskevien velvollisuuksien noudattamisen tehostamiseksi uhkasakko. Ehdot-

tettu pykälä vastaisi pääosin, mitä RataL 24 §:ssä säädetään. Mainitusta säännöksestä poiketen pykälässä todettaisiin nimenomaisesti, että uhkasakko voitaisiin asettaa myös 33 §:ssä tarkoitetun toimeenpanokiellon ja muun Finanssivalvonnan lain nojalla antaman määräyksen tai kiellon tehostamiseksi sekä valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen noudattamisen tehostamiseksi. Säännöillä tarkoitettaisiin 6 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä. Lisäksi uhkasakon asettamista muulle henkilölle kuin valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle niille säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehostamiseksi täsmennettäisiin nykyisestä. Lisäksi lakiin lisättäisiin nykyisestä laista poiketen ehdotetun 3 momentin mukaisesti niin sanottu itsekriminointikielto. Samoin lakia tarkistettaisiin nykyisestä siten, että siinä viitattaisiin nimenomaisesti uhkasakkolain soveltamiseen siltä osin kuin tässä laissa ei säädetä uhkasakkolaista poikkeavasti.

Vakuutusvalvontavirasto voi nykyisen lain mukaan tehostaa vakuutusyhtiölle, vakuutusyhdistykselle, vakuutusdustajalle, vakuutuskassalle tai eläkesäätiölle antamaansa kehoitusta tai kieltoa uhkasakolla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Etelä-Suomen lääninhallitus tai markkinaoikeus. Uhkasakkoa koskevat säännökset ovat VYL 25 luvun 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa, UlkVYL 17 §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 44 §:n 2 momentissa ja 84 §:n 2 momentissa, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 3 momentissa, VEdL 34 §:n 3 momentissa ja 38 §:n 3 momentissa, vakuutuskassalain 99 §:n 3 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 3 momentissa ja merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa. Ehdotetusta pykälästä seuraa, että valvontaviranomaisen oikeus asettaa valvottavalle uhkasakko täsmentyisivät merkittävästi. Lisäksi mahdollisuus tehostaa valvonnallisia vaatimuksia uhkasakolla laajenisivat koskemaan seuraavia valvottavia ja muita rahoitusmarkkinoilla toimivia:

- vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö
- työttömyyskassa
- maatalousyrittäjien eläkelaitos- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto

- Potilasvakuutuskeskus
- Liikennevakuutuskeskus
- Eläketurvakeskus
- Ympäristövakuutuskeskus
- Koulutusrahasto.

Näiden yritysten ja laitosten osalta toimivallan laajentumisen merkitystä vähentäisi kuitenkin se, että niiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään useimmissa tapauksissa laissa huomattavasti niukemmin kuin useimpien muiden valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien toiminnalle asetettavista vaatimuksista.

Jäljempänä 48 §:ssä säädettäisiin erikseen uhkasakon asettamisesta ehdotetun 5 luvun mukaisessa asiakkaansuojan valvonnassa.

Jäljempänä 61 §:ssä säädettäisiin tämän pykälän soveltamisesta myös ulkomaisten ETA- valvottavien Suomessa oleviin sivuliikkeisiin ja niihin rinnastettaviin ulkomaisiin valvottaviin.

39 §. Rikemaksu. Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 24 b §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle rikemaksu. Pykälää sovellettaisiin, kuten nykyisinkin, ainoastaan arvopaperimarkkinoiden valvontaan.

40 §. Julkinen huomautus. Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 25 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkinen huomautus. Julkinen huomautus voitaisiin antaa myös silloin, kun valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on oma-aloitteisesti korjannut huomautuksen antamisen perusteena olevan virheen tai puutteen, jos virhe tai laiminlyönti on ollut vakava tai toistuva.

Pykälä täsmentäisi merkittävästi nykyisen VYL 25 luvun 5 §:ssä ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:ssä olevaa säännöstä Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta antaa vakuutusyhtiölle tai vakuutusyhdistykselle huomautus. Lisäksi ehdotetusta pykälästä seuraa, että vastaava toimivaltuus laajenisi nykyisestä laista poiketen koskemaan myös muita Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä valvottavia.

Pykälässä säädettäisiin nykyisestä poiketen erikseen huomautuksen julkistamisesta. Ehdotetun 6 momentin mukaan huomautus olisi

pääsääntöisesti julkistettava Finanssivalvonnan päättämällä tavalla, esimerkiksi Finanssivalvonnan Internet-sivulla. Jos virhe tai laiminlyönti on vähäinen, Finanssivalvonta voisi kuitenkin päättää, että huomautusta ei julkisteta. Päätös olisi kuitenkin tällöinkin valituskelpoinen muiden Finanssivalvonnan päätösten tavoin. Päätös olisi lisäksi yleisten salassapitosäännösten mukaisesti julkinen siinä laajuudessa, kuin se ei sisällä viranomaistoiminnan julkisuudesta annetun lain tai muun lain nojalla salassapidettävää tietoa, silloinkin, kun Finanssivalvonta on päättänyt jättää päätöksen erikseen julkistamatta.

Nykyisestä laista poiketen julkiseen huomautukseen, joka koskee markkinointia, sopimusehtojen käyttöä tai muuta menettelyä asiakassuhteessa, sovellettaisiin 48 ja 49 §:ää. Tämän mukaisesti tällaisessa asiassa annetusta huomautuksesta ei valitettaisi hallinto-oikeuteen vaan Finanssivalvonnan päätös voitaisiin saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi 49 §:n mukaisesti.

Jäljempänä 61 §:ssä säädettäisiin, että julkinen huomautus, kuten 41 §:ssä tarkoitettu julkinen varoituskin, voitaisiin antaa myös ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle mainitussa 61 §:ssä säädettyä edellytyksin.

41 §. Julkinen varoitus. Pykälässä säädettäisiin RataL 26 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkinen varoitus. Pykälä muuttaisi nykyistä lakia siten kuin 40 §:n osalta on sanottu.

42 §. Seuraamusmaksu. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 26 a §:n 1—3 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle seuraamusmaksu. Pykälää sovellettaisiin, kuten nykyisinkin, ainoastaan arvopaperimarkkinoiden valvontaan. Nykyisestä laista poiketen seuraamusmaksun määräisi Finanssivalvonta itse ja seuraamusmaksun määräämistä koskevaan Finanssivalvonnan päätökseen voitaisiin hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta samalla tavoin kuin muihinkin Finanssivalvonnan päätöksiin. Tämän vuoksi lakiin ei ole tarpeen sisällyttää nykyisiä RataL 26 b—26 e §:ää vastaavia säännöksiä.

43 §. Seuraamusmaksun määräämisen muut edellytykset. Pykälässä säädettäisiin

42 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun määräämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälä vastaisi nykyistä RataL 26 a §:n 4 ja 5 momenttia.

44 §. Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin 39 §:ssä tarkoitettua rikemaksun ja 42 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun täytäntöönpanosta. Vastaavia säännöksiä ei sisälly nykyiseen lakiin. Seuraamusmaksun täytäntöönpanoon sovellettaisiin ehdotetun pykälän mukaan vastaavia periaatteita kuin kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) säädetyn kilpailurikkomusmaksun täytäntöönpanosta. Rikemaksun ja seuraamusmaksun perimisestä ilman lainvoimaista tuomiota säädettäisiin 74 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä RataL 37 a §:ää vastaavasti seuraamusmaksun palauttamisesta. Nykyisestä laista poiketen seuraamusmaksun palauttaisi kuitenkin Oikeusrekisterikeskus.

5 luku Asiakkaansuojan valvonta

45 §. Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala. Pykälässä mainittaisiin ne finanssimarkkinoilla toimivat, joiden markkinoinnin ja sopimusehtojen käytön valvontaan sovellettaisiin tässä luvussa säädettyä erityistä valvontamenettelyä. Finanssimarkkinoilla toimivien markkinointia ja sopimusehtoja sekä muita kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista menettelyä koskevia erityissäännöksiä sisältyy nykyisin luottolaitosten osalta LLL 125 ja 126 §:ään, julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän sekä sijoituspalveluyrityksen osalta AML 3 luvun 36 §:ään, 3 a luvun 10 §:ään ja 4 luvun 1 ja 2 §:ään, vakuutusyhtiön osalta VYL 31 luvun 1-3 §:ään, vakuutusyhdistyksen osalta vakuutusyhdistyslain 12 luvun 2 §:ään, ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta UlkVYL 60 §:ään ja vakuutusedustajan osalta VEDL 3 ja 4 lukuun. Vastaavat säännökset ulkomaisten sijoituspalveluyritysten Suomessa olevien sivuliikkeiden, kuten suomalaistenkin sijoituspalveluyritysten osalta, sisältyvät AML 4 luvun 1 ja 2 §:ään. Rahasto-osuuksien markkinoinnista säädetään SRL 13 luvussa sekä ul-

komaisten yhteissijoitusyritysten Suomeen tarjoamien sijoitusrahastojen markkinoinnista SRL 128—132 §:ssä. Vakuutusyritysten osalta momentissa tarkoitettuja sopimusehtojen käyttöä koskevia säännöksiä sisältyy lisäksi erityisesti vakuutus SOPIMUSLAKIIN (543/1994).

Ulkomaisten luottolaitosten markkinoinnista ja sopimusehtojen käytöstä ei ole nykyisessä laissa erikseen säädetty. Jäljempänä ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi ULKLLL:a siten, että ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevien sivuliikkeiden markkinointiin ja sopimusehtojen käyttöön samoin kuin ulkomaisten luottolaitosten palvelujen tarjoamiseen rajan yli sivuliikettä perustamatta sovellettaisiin mainittuun lakiin ehdotettavan uuden 16 a §:n nojalla samoja säännöksiä kuin luottolaitoksiin, jollei laista muuta johdu. Finanssivalvonta valvoisi siten mainitun säännöksen noudattamista ainoastaan siltä osin, kuin muu laki tai Suomea sitovat kansainväliset sopimukset esimerkiksi lainvalinnasta eivät syrjäytä Suomen lain soveltamista.

Ehdotetun pykälän mukaan luvussa säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta mainittujen säännösten valvonnassa. Luvun säännökset tulisivat siten sovellettaviksi ehdotetun 1 momentin nojalla luottolaitoksiin, sijoituspalveluyrityksiin, rahastoyhtiöihin, arvopaperipörsseihin, vakuutusyhtiöihin, vakuutusyhdistyksiin ja vakuutusedustajiin.

Mitä tässä laissa säädettäisiin markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskevien säännösten valvonnasta, koskisi myös kuluttajansuojalain 2 luvussa tarkoitettua kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista menettelyä koskevien muiden säännösten noudattamisen valvontaa.

Ehdotetun 2 momentin mukaan luvun säännöksiä sovellettaisiin lisäksi ulkomaisiin sivuliikkeisiin ja ulkomaisiin vakuutusedustajiin. Säännös kattaisi tältä osin sekä toisesta Euroopan talousalueen valtiosta että muusta valtiosta olevien yritysten sivuliikkeet ja vakuutusedustajat.

Momentissa todettaisiin selvyuden vuoksi, että tällaisten ulkomaisten valvottavien markkinoinnin ja sopimusehtojen käytön valvontaan sovellettaisiin luvun säännöksiä ainoastaan sikäli kuin Finanssivalvonta on

kansainvälisten lainvalintasäännösten nojalla tai muuten toimivaltainen viranomainen. Jos ulkomaisiin valvottaviin tulevat sovellettaviksi tällaisen valvottavan kotivaltion lain-säädäntö, Finanssivalvonnan toimivalta määräytyisi yksinomaan sen mukaisesti, mitä 6 luvussa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta valvoa yleisen edun kannalta tarpeellisten säännösten noudattamista.

Lisäksi luvun säännökset tulisivat ehdotetun 2 momentin mukaan sovellettaviksi sellaisiin ulkomaisiin valvottaviin, jotka tarjoavat Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta ja joiden palvelujen markkinoinnille asetettavista vaatimuksista on laissa erikseen säädetty. Tällaisia ulkomaisia valvottavia ovat nykyisen lain mukaan ulkomaiset vakuutusyhtiöt ja ulkomaiset yhteissijoitusyritykset riippumatta siitä, tarjoavatko ne palveluja toisesta ETA-valtiosta vai Euroopan talousalueen ulkopuolisesta valtiosta. Suomen lain alueellisesta soveltamisalasta seuraa kuitenkin, että Finanssivalvonnan mahdollisuudet tehostaa tämän luvun säännösten noudattamista asettamalla uhkasakko tai muita hallinnollisia seuraamuksia ovat tällaisten ulkomaisten valvottavien osalta merkittävästi rajoitetummat kuin suomalaisten valvottavien ja ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta.

AML 7 luvun 2 §:ssä säädettäisiin lisäksi siitä, että ehdotetun 48 §:n mukaista kielto-menettelyä sovellettaisiin myös arvopaperien markkinointiin ja hankintaan ja arvopaperien ottamiseen julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi. Ehdotetuilla säännöksillä yhtenäistettäisiin valvontaviranomaisen toimivalta ja siihen liittyvät oikeussuojakeinot asiakkaansuojaa koskevien säännösten noudattamisen valvonnassa siltä osin kuin niissä on nykyisessä laissa säädetty markkinaoikeudelle toimivaltaa määrätä hallinnollisia seuraamuksia. Pykälässä oleva viittaus arvopaperien markkinointiin kattaisi AML 10 luvun 1 §:n nojalla myös mainitussa pykälässä tarkoitettut johdannais SOPIMUKSET.

Ehdotettu pykälä ei sinänsä loisi Finanssivalvonnalle toimivaltaa vaan se jäisi riippumaan siitä, mitä valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien markkinoinnista ja sopimusehdoista ja muista edellä tarkoi-

tetuista menettelytavoista on niitä koskevissa laeissa erikseen säädetty.

46 §. Viranomaisten yhteistyö. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan yhteistyöstä kuluttaja-asiamiehen kanssa.

Pykälän 1 momentin mukaan 45 §:ssä tarkoitettujen markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskevien säännösten noudattamista kuluttajansuojan kannalta valvoisi myös kuluttaja-asiamies. Tätä vastaava säännös sisältyy nykyisin luottolaitosten osalta LLL 128 §:n 1 momenttiin.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan ja kuluttaja-asiamiehen olisi oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään. Momentti korvaisi nykyisen LLL 128 §:n 2 momentin ja VYL 25 luvun 6 §:n 4 momentin viimeisen virkkeen.

47 §. Kuluttaja-asiamiehen lausunto. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan tulisi ennen ryhtymistään tämän luvun mukaisiin toimenpiteisiin pyytää kuluttaja-asiamieheltä lausunto silloin, kun Finanssivalvonta havaitsee 45 §:ssä tarkoitettua palveluntarjoajan menettelevän kuluttajansuojalain vastaisesti. Säännös vastaisi nykyistä LLL 129 §:ää ja VYL 25 luvun 6 §:n 1—3 momenttia. Lisäksi samantyyppinen säännös sisältyy AML 7 luvun 1 §:ään. Nykyisiin säännöksiin verrattuna velvollisuutta lausunnon pyytämiseen täsmennettäisiin siten, että lausunto olisi pyydettyä ainoastaan niissä tapauksissa, joissa Finanssivalvonta harkitsee puuttumista palveluntarjoajan toimintaan tämän luvun nojalla.

48 §. Toimintakielto ja muut seuraamukset. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 45 §:ssä tarkoitettua finanssimarkkinoilla toimivaa jatkamasta tai uudistamasta sen markkinointiin tai sopimusehtojen käyttöön sovellettavien säännösten vastaista menettelyä. Pykälä vastaisi nykyistä LLL 130 §:ää ja VYL 25 luvun 6 §:n 1—3 momenttia. Ehdotetusta pykälästä seuraa, että Finanssivalvonta voisi nykyisestä poiketen itse antaa myös AML:ssa nykyisin säädettyä sijoituspalvelujen markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskevien säännösten rikkomista koskevan kiellon. Finanssivalvonnan toimivaltuuksien erilaiselle säätelylle ei tältä osin ole nähty perusteita. Ehdotettu säännös korvaisi myös SRL 149 §:n.

Pykälässä todettaisiin selvyyden vuoksi 40 §:n 7 momenttia vastaavasti, että mainitussa pykälässä tarkoitettu julkinen huomautus samoin kuin 41 §:ssä tarkoitettua julkinen varoitus voitaisiin antaa myös tässä pykälässä tarkoitettussa asiassa.

Säännöstä sovellettaisiin ehdotetun 61 §:n nojalla myös ulkomaisiin ETA-sivuliikkeisiin siltä osin, kuin niiden markkinointiin ja sopimusehtojen käyttöön sovelletaan Suomen lakia.

49 §. Asian saattaminen markkinaoikeuteen. Pykälässä säädettäisiin 48 §:ssä tarkoitettua Finanssivalvonnan päätöksen saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Pykälä koskisi sekä mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettua kieltopäätöstä ja sen tehostamiseksi annettua mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua uhkasakon asettamis-päätöstä että mainitun pykälän 4 momentissa tarkoitettua julkista huomautusta ja julkista varoitusta koskevaa päätöstä. Pykälä vastaisi nykyistä LLL 131 §:ää ja VYL 25 luvun 22 §:ää.

6 luku

Ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa

Yleiset periaatteet

50 §. Yleinen yhteistyövelvoite ja toiminta arvopaperimarkkinavalvonnan yhteysviranomaisena. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnalle yleinen velvollisuus toimia yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa. Yhteistyövelvoite kattaisi paitsi tässä luvussa säädetty erityiset tehtävät myös Euroopan pankkivalvojien komitean, Euroopan vakuutusvalvojien komitean ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean piirissä jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kesken yhteisesti sovitujen periaatteiden noudattamisen siltä osin kuin ne eivät ole ristiriidassa Suomen lain kanssa. Momentti vastaisi nykyistä Ratal 27 §:ää. Tällainen yleinen yhteistyövelvoite sisältyy luottolaitosdirektiivin 42 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista anne-

tun direktiivin 56 artiklaan ja sijoitusrahasto-direktiivin 52 a artiklaan sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun direktiivin 12 artiklaan. Vastaavaa yleissääntöä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön eikä vakuutusdirektiiveihin. Eri toimialojen erilainen sääntely ei kuitenkaan tältä osin ole perusteltavissa.

Pykälässä tarkoitettua yhteistyövelvollisuutta korostaa osaltaan se, että parhaillaan valmisteltavana olevien EY-lainsäädännön muutosten ja niihin liittyvien ministerineuvoston suositusten mukaisesti Finanssivalvonnan tulisi ottaa huomioon valvontapäätöksissään myös niiden vaikutus muiden ETA-valtioiden finanssimarkkinoiden vakautteen sekä muutenkin valvontatyössään edistää finanssipalveluiden sisämarkkinoiden toimivuutta.

Yhteistyöstä muun kuin toisen ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa säädettäisiin 54 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimia rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 56 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan tarkoittamana yhteysviranomaisena. Momentti vastaisi nykyistä RataL 3 §:n 3 momenttia.

51 §. Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö. Pykälässä säädettäisiin markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 16 artiklan mukaisesta erityisestä yhteistyöstä mainitun direktiivin soveltamisessa. Pykälä vastaisi nykyistä RataL 30 a §:ää.

52 §. Tietojenvaihto. Pykälässä säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille kaikki hallussaan olevat olennaiset tiedot, jotka ovat omiaan helpottamaan näiden viranomaisten harjoittamaa valvontaa. Pykälä perustuisi luottolaitosdirektiivin 42 ja 132 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 58 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 50 artiklaan, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun direktiivin 12 artiklaan ja vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevan direktiivin 7 artiklaan. Pykälässä tarkoitettua tietojentoimittamisvelvollisuuden tarkempi sisältö määräytyisi mainittujen artikloiden mukaisesti. Vastaavaa säännöstä ei si-

sälly nykyisiin henki- vahinko- ja jälleenvakuutusta koskeviin direktiiveihin. Näiltä osin ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita poiketa siitä, mitä muilla toimialoilla on säädetty. Tämän mukaisesti vakuutustoiminnan osalta tietojenantovelvollisuus kattaisi vakuutusyhtiöiden toimilupaedellytyksiin olennaisesti vaikuttavat tiedot vastaavassa laajuudessa kuin muissakin valvottavissa. Pykälässä tarkoitettu tietojen toimittamisvelvollisuus koskisi ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat Finanssivalvonnan hallussa. Pykälästä ei siten seuraisi Finanssivalvonnalle oikeutta eikä velvollisuutta erikseen hankkia pykälässä tarkoitettuja tietoja. Lisäksi pykälässä todettaisiin selvyuden vuoksi, että ryhmävalvontaan liittyvästä tietojenvaihdosta säädettäisiin tarkemmin 65 §:ssä.

53 §. Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen. Pykälässä säädettäisiin perusteista, joilla Finanssivalvonta voi kieltäytyä tässä luvussa tarkoitettua yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa. Säännös vastaisi nykyisen RataL 31 a §:ää. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön.

54 §. Yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa. Pykälässä säädettäisiin yhteistyöstä muun kuin ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisen kanssa. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä tällaisen valvontaviranomaisen kanssa, jos tällaisen valvontaviranomaisen valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen Suomeen. Samanlainen yhteistyövelvollisuus koskisi myös yhteistyötä sellaisen muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa, johon suomalainen valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen. Pykälä kattaisi lisäksi yhteistyön sellaisten muiden kuin ETA-valtioiden kanssa, joissa suomalaisten yritysten arvopapereita on julkista kaupankäyntiä vastaavaan kaupankäyntimenettelyn kohteena tai joista olevien yritysten arvopapereita on Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena.

Koska muiden kuin ETA-valtioiden osalta valvontaperiaatteita ei ole miltään osin harmonisoitu, yhteistyön laadusta ja laajuudesta ei ole tarkoituksenmukaista laissa tarkemmin

säättää. Yhteistyö jäisi siten käytännössä riippumaan siitä, miten se tukee Finanssivalvonnan toiminnalle tässä laissa säädettyjen yleisten tavoitteiden toteutumista.

Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvyyden vuoksi, että yhteistyöstä Sveitsin vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa säädetään erikseen. Yhteistyöstä Sveitsin vakuutusvalvontaviranomaisen kanssa säädetään VYL 3 luvun 13—18 §:ssä ja UlkVYL 7 a luvussa.

Yhteistyö isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa

55 §. *Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä todettaisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnan yhteistyövelvollisuudesta isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa silloin, kun suomalainen luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustamassa sivuliikettä toiseen ETA-valtioon tai aloittamassa palvelujen tarjontaa toisessa ETA-valtiossa sivuliikettä perustamatta, säädetään erikseen näitä valvottavia koskevissa laeissa. Samoin todettaisiin, että lisäeläkkeiden tarjoamisesta toiseen ETA-valtioon säädetään erikseen eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa VEdL:ssa. Ilmoitusvelvollisuus tällaisissa tilanteissa vaihtelee toimialoittain siinä määrin, että siitä on tarpeen säättää erikseen kunkin valvottavaryhmän osalta. Pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuudesta säädetään luottolaitosten osalta LLL 161 ja 164 §:ssä, sijoituspalveluyritysten osalta SipaL 72 ja 76 §:ssä, rahastoyhtiöiden osalta SRL 126 a, 126 d ja 127 §:ssä sekä vakuutusyhtiöiden osalta VYL 3 luvun 3 ja 9 §:ssä. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään vastaavasti eläkesäätiölain 13 a luvussa ja vakuutuskaasalain 14 a luvussa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa VEdL 31 §:ssä. Pykälässä viitattaisiin lisäksi AML:ssa säädettyyn Finanssivalvonnan vastaavaan ilmoitusvelvollisuuteen. Tällaisesta ilmoitusvelvollisuudesta säädetään AML 3 luvun 34 §:ssä.

56 §. *Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastaminen.* Pykälässä säädettäisiin selvyyden vuoksi, että ehdotetun 24 §:n mukainen tarkastusoikeus koskisi myös valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevaa sivuliikettä. Nykyisen VYL 25 luvun 4 §:n mukaisesti tällaisesta tarkastuksesta olisi kuitenkin ennen sen suorittamista ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta ei ole nykyisin säädetty Rahoitustarkastuksen osalta.

57 §. *Toisen ETA-valtion lainsäädännön noudattamisen valvonta.* Pykälässä säädettäisiin suomalaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toiseen ETA-valtioon perustaman sivuliikkeen jatkuvassa valvonnassa noudatettava yhteistyöstä. Pykälästä seuraa, että kaikkien näiden valvottavien toiseen ETA-valtioon perustaman sivuliikkeen valvontaan liittyvään valvontaviranomaisten yhteistyöhön sovellettaisiin samoja, pykälän mukaisia periaatteita. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 30 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 62 artiklaan, ja henkivakuutusdirektiivin 46 artiklaan, ja vastaaviin vahinkovakuutusta ja jälleenvakuutusta koskeviin direktiivimääräyksiin.

Pykälä kattaisi mainittujen sivuliikkeiden toiminnan lisäksi myös muut tilanteet, joissa valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toimii toisessa ETA-valtiossa sen lainsäädännön vastaisesti riippumatta siitä, onko valvottavalla tai muulla finanssimarkkinoilla toimivalla kyseisessä valtiossa sivuliike tai muu kiinteä toimipaikka Tämän vuoksi pykälässä ei viitattaisi isäntävaltioon vaan laajemmin toiseen ETA-valtioon.

Pykälässä säädettäisiin, että toisen ETA-valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva ei noudata toiminnassaan kyseisen valtion lainsäädäntöä, Finanssivalvonnan olisi ryhdyttävä tarpeellisiin 3 ja 4 luvun mukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että kyseisen valtion lain vastainen toiminta lopetetaan. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava kyseisen valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt. Tässä pykälässä tarkoitettun yhteistyömenettelyn estämättä isäntä-

valtiolla on lisäksi direktiivien mukainen oikeus suoraan kieltää luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön sivuliikettä jatkamasta sellaista toimintaa, joka on vastoin sellaisia isäntävaltion yleisen edun turvaamiseksi antamia säännöksiä, jotka isäntävaltio on erikseen ilmoittanut Finanssivalvonnalle sivuliikkeen perustamisen yhteydessä tai joiden valvonta direktiivien mukaan muuten kuuluu isäntävaltion viranomaisten ensisijaiseen toimivaltaan.

Pykälä vastaisi nykyistä RataL 28 §:ää. Sen sanamuotoa ehdotetaan kuitenkin tarkistettavaksi siten, että se koskisi nimenomaisesti sovellettavaa toisen ETA-valtion lainsäädäntöä. Siltä osin kuin suomalainen valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva rikkoo Suomen lakia, Finanssivalvonnalla olisi käytettävissään normaalit 3 ja 4 luvussa säädetty toimivaltuudet. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön.

58 §. *Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon.* Pykälässä säädettäisiin suomalaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toiminnan lopettamiseen liittyvästä yhteistyöstä toisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa silloin, kun tällaisella suomalaisella valvottavalla on sivuliike toisessa ETA-valtiossa tai se tarjoaa siellä palveluja perustamatta sivuliikettä.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen tai siellä palveluja tarjoavan valvottavan konkurssin tai selvitystilan aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista sekä toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä samoin kuin omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon. Vastaavat säännökset sisältyvät nykyisin toimiluvan peruuttamisen ja rajoittamisen osalta LLL 28 ja 29 §:ään, SipaL 24 ja 25 §:ään ja SRL 123 §:ään sekä konkurssin ja selvitystilan osalta LPL 23 b §:ään, SPL 120 b §:ään OPL 43 b §:ään ja VYL 23 luvun 9 ja 31 §:ään. Ehdotetusta momentista seuraa, että siinä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus

laajenisi koskemaan toimiluvan peruuttamisen ja rajoittamisen osalta vakuutusyhtiöitä sekä konkurssin ja selvitystilan osalta sijoituspalveluyrityksiä ja rahastoyhtiöitä. Momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus perustuu luottolaitosdirektiivin 35 artiklaan, luottolaitosten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/24/EY 4 ja 9 artiklaan, henkivakuutusdirektiivin 39 artiklaan sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston vakuutusyritysten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta annetun direktiivin 2001/17/EY 5 ja 8 artiklaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonnan on toimittava riittävässä yhteistyössä isäntävaltion valvonta- ja muiden viranomaisten ja selvittäjien kanssa. Vastaava säännös sisältyy nykyisin 1 momentin kohdalla mainittuihin lainkohtiin ja perustuu mainittujen direktiivien 2001/24/EY ja 2001/17/EY määräyksiin.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava muusta kuin ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön konkurssin aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin vaikutuksista sekä tällaisen yrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen toimiluvan peruuttamista koskevasta päätöksestä niiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisille, joihin tällainen yritys on perustanut sivuliikkeen tai joissa se tarjoaa palveluja. Myös tätä momenttia vastaava säännös sisältyy nykyisin 1 momentin kohdalla mainittuihin lainkohtiin ja perustuu mainittujen direktiivien 2001/24/EY ja 2001/17/EY määräyksiin.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vakuutusdirektiivien vaatimuksia vastaavasti, että toisin kuin muiden valvottavien osalta, vakuutusyhtiötä koskeva tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitus olisi tehtävä kaikkien ETA-valtioiden vakuutusvalvonnasta vastaaville viranomaisille.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin selvyiden vuoksi, että yhteistyöstä isäntävaltion viranomaisen kanssa vakuutuskannan luovutuksessa ja asetettaessa vakuutusyhtiön omaisuutta panttaus- ja luovutuskieltoon säädetään VYL:ssä.

Ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden ja muiden ulkomaisten valvottavien valvonta ja yhteistyö kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa

59 §. *Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toimintaa koskevien ehtojen ilmoittaminen kotivaltion valvontaviranomaiselle.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa kotivaltion valvontaviranomaiselle ne ehdot, joita toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön sivuliikkeen on toiminnassaan Suomessa noudatettava. Säännös perustuu luottolaitosdirektiivin 26 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklaan sekä henkivakuutusdirektiivin 40 artiklaan ja samansisältöisiin vahinkovakuutusdirektiivin määräyksiin. Pykälää ei sovelletaisi ulkomaisten sijoituspalveluyritysten Suomessa oleviin sivuliikkeisiin, koska rahoitusvälineiden markkinoista annetussa direktiivissä määrätään tyhjentävästi isäntävaltion lain soveltamisesta sivuliikkeen toimintaan eikä pykälässä tarkoitettu erillinen ilmoitusvelvollisuus ole sen vuoksi tarpeen.

Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle, tai jos kyseessä on ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, kotivaltion valvontaviranomaiselle, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sivuliikkeeltä tai kotivaltion valvontaviranomaiselta ilmoituksen ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan aloittamisesta Suomessa tai tällaisen toiminnan merkittävistä muutoksista, sivuliikkeen toimintaa ja valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja ne yleisen edun vaatimat ehdot, joita ulkomaisen ETA-valvottavan on Suomessa toimiessaan noudatettava.

Yleisen edun käsitettä ei ole direktiiveissä eikä myöskään nykyisessä laissa määritelty. Lisäksi yleisen edun käsite vaihtelee toimialoittain. Yleisen edun käsitettä on arvioitu luottolaitostoiminnan osalta komission tulkitsevassa tiedonannossa palvelujen tarjoamisen vapaudesta ja yleisestä edusta toisessa pankkidirektiivissä (SEC(97) 1193 lopullinen, 20.6.1997) sekä vakuutusalan osalta komission tulkitsevassa tiedonannossa palvelujen tarjoamisen vapaudesta ja yleisestä edusta vakuutusallalla (EVYL N:o C 43, 16.2.2000).

Komission tulkinnan mukaan lähtökohtana on, että yleisen edun kannalta merkittävät ehdot on arvioitava yksittäistapauksittain. Tämän vuoksi lakiin ei ehdoteta sisällytettäväksi yleisen edun määritelmää vaan Finanssivalvonnan olisi mainittujen komission tulkitsevien tiedonantojen ja muun tulkintakäytännön pohjalta määriteltävä pykälässä tarkoitettujen ehtojen lisäksi kussakin yksittäistapauksessa, ottaen kuitenkin huomioon hallinnon yleisen yhdenvertaisuusperiaatteen. Tämän estämättä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen on kuitenkin lähtökohtaisesti noudatettava, mitä sen velvollisuudeksi on Suomen laissa säädetty. Tällaisia säännöksiä sisältyy nykyisin erityisesti UlkSipaL:iin, ja ULKVYL:iin (esimerkiksi UlkSipaL 4 c § sekä UlkVYL 14 a ja 60 §). Lisäksi UlkLL:iin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan ulkomaisen ETA-sivuliikkeen markkinointiin ja sopimusehtoihin sovellettaisiin lähtökohtaisesti samoja säännöksiä kuin suomalaisiin luottolaitoksiin. Komission omaksumasta tulkinnasta seuraa kuitenkin, että ulkomainen valvottava voisi aina yksittäistapauksessa riitauttaa Suomen lain soveltamisen sillä perusteella, että yleinen etu ei kyseisessä tapauksessa vaadi Suomen lain soveltamista.

Lisäeläketoiminnan aloittamiseen Suomessa sovellettaisiin lisäksi, mitä UlkVYL:ssa säädetään. Finanssivalvonnan erityisestä ilmoitusvelvollisuudesta kotivaltion viranomaiselle säädettäisiin siten edelleen mainitun lain 13 b ja 13 e §:ssä.

Pykälää ei sovellettaisi rahasto-osuuksien tarjontaa lukuun ottamatta palvelujen tarjontaan rajan yli sivuliikettä perustamatta, koska tällaisen palvelujen tarjonnan osalta muut direktiivit eivät edellytä pykälässä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta. Sijoitusrahastodirektiivin 6 b artiklan mukaan pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskee muista direktiiveistä poiketen myös palvelujen tarjontaa toisessa jäsenvaltiossa sivuliikettä perustamatta.

60 §. *Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tarkastaminen sekä tietojensaanti ulkomaiselta ETA-sivuliikkeeltä ja muulta ulkomaiselta valvottavalta.* Pykälässä säädettäisiin kotivaltion valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan yhteistyöstä toisessa jäsenvaltiossa

toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen tarkastamisessa ja Finanssivalvonnan oikeudesta saada sivuliikkeeltä, ulkomaiselta ETA-lisäeläkelaitokselta sekä muulta ulkomaiselta valvottavalta tehtäviensä edellyttämiä tietoja. Pykälä perustuu ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta luottolaitosdirektiivin 43 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 57 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 52 b artiklaan, henkivakuutusdirektiivin 11 artiklaan ja samansisältöisiin vahinkovakuutusdirektiivien ja jälleenvakuutusdirektiivin määräyksiin sekä vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevan direktiivin 7 artiklaan. Vastaava säännös sisältyy nykyisin RataL 29 §:ään ja UlkVYL 3 luvun 15 §:n 1 momenttiin. Ehdotettu pykälä ei muuttaisi merkittävästi nykyisen lain asiasisältöä. Laissa ei kuitenkaan nykyisestä RataL 29 §:stä poiketen viitattaisi muihin rahoitusmarkkinoilla toimiviin, koska laissa ei olisi tarpeen erikseen säätää yhteistyöstä kotivaltion arvopaperimarkkinoiden valvonnasta vastaavaan valvontaviranomaisen kanssa sellaisten muiden Suomen arvopaperimarkkinoilla toimivien ulkomaisten yritysten kuin ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden tarkastamisessa. Yhteistyö muiden ETA-valtioiden arvopaperimarkkinoiden valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa valvontaviranomaisen kanssa perustuisi siten tältä osin yksinomaan 50 ja 51 §:ään.

Pykälän 1 momentin mukaan kotivaltion valvontaviranomainen voisi toimivaltansa puitteissa tarkastaa itse tai edustajansa välityksellä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnan kannalta tarpeellisessa laajuudessa. Kotivaltion valvontaviranomaisen olisi ennen tarkastuksen aloittamista ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalla olisi tällöin aina oikeus osallistua tarkastukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi kotivaltion valvontaviranomaisen pyynnöstä tarkastaa ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa, siltä osin kuin se on tarpeen kotivaltion viranomaiselle sitä koskevassa lainsäädännössä säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi. Finanssivalvonnalla olisi tällöin samat 3 luvussa sääde-

tyt tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet, sama 34 §:ssä tarkoitettu oikeus käyttää ulkopuolista asiantuntijaa sekä sama oikeus asettaa 38 §:ssä tarkoitettu uhkasakko kuin suomalaisissa valvottavissa. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Tässä momentissa tarkoitettu tarkastusoikeus voisi perustua myös jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten välisiin yhteistyösopimuksiin, joiden tarkoituksena on yhdenmukaistaa direktiivien mukaisen yhteistyövelvoitteen soveltamiskäytäntöä. Muusta kuin direktiivihin perustuvasta tehtävienjaosta olisi sovitettava ehdotetun 67 §:n mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi lisäksi sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, oikeus saada muualla laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ulkomaiselta ETA-sivuliikkeeltä ja suorittaa siinä tarkastuksia niin kuin 3 luvussa säädetään, käyttää tarkastuksessa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa niin kuin 34 §:ssä säädetään sekä asettaa uhkasakko niin kuin 38 §:ssä säädetään. Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen rinnastettaisiin sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa kiinteä toimipaikka. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus koskisi lähinnä niiden säännösten noudattamisen valvontaa, jotka Suomen laissa on säädetty sivuliikkeen velvollisuudeksi. Tällaisia säännöksiä sisältyy finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön lisäksi ainakin rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annettuun lakiin. Koska ulkomaisen ETA-valvottavan taloudellisen aseman valvonta kuuluu direktiivien mukaan yksinomaan kotivaltion vastuulle, Finanssivalvonnalla ei olisi oikeutta momentin nojalla tehdä oma-aloitteisesti tarkastuksia pykälässä tarkoitettussa sivuliikkeessä sen vakavaraisuuden valvomiseksi eikä vaatia sivuliikkeeltä sitä koskevia tietoja. Finanssivalvonta voisi kuitenkin tehdä tällaisiakin tarkastuksia sivuliikkeeltä 2 momentin nojalla sovituaan siitä kotivaltion viranomaisen kanssa. Ehdotettu säännös ei estäisi Finanssivalvontaa pyytämästä sivuliikkeeltä sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen 3 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Momenttia vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön lukuun ottamatta UlkVYL 16 §:ää.

Ehdotetussa 4 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta saada sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja myös ulkomaiselta ETA-lisäeläkelaitokselta ja ulkomaiselta valvottavalta, joka tarjoaa palveluita Suomeen sivuliikettä perustamatta. Vaikka Finanssivalvonnalla ei olisi mahdollisuutta asettaa tehokkaasti sanktioita tällaisen tietojensaantioikeuden tehostamiseksi, säännös on kuitenkin tarpeen sen vuoksi, että ulkomaan valvontaviranomaisen oikeus antaa Finanssivalvonnalle tietoja saattaa olla sidottu Finanssivalvonnan Suomen laissa säädettyyn tietojensaantioikeuteen.

Pykälän 5 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus antaa ulkomaisille ETA-sivuliikkeelle määräyksiä niiden säännöllisestä tietojenantovelvollisuudesta 18 §:n 2 momenttia vastaavasti siltä osin kuin se on tarpeen ehdotetun 3 §:n 3 momentin 3 ja 5 kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Lisäksi määräykset voisivat koskea 18 §:n 2 momentissa tarkoitettuja muitakin tietoja, jos ne ovat tarpeen 67 §:ssä tarkoitettun valvontasopimuksen mukaisten tehtävien hoitamiseksi.

61 §. *Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta puuttua toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen sekä toisen ETA-valtion valvonnassa olevan säännellyn markkinan Suomessa harjoittamaan toimintaan. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 30—36 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 62 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 6 c artiklaan sekä henkivakuutusdirektiivin 46 artiklaan ja samansisältöisiin vahinkovakuutusdirektiivien ja jälleenvakuutusdirektiivin määräyksiin. Pykälää sovellettaisiin soveltuvin osin myös ulkomaisen valvottavan palvelujen tarjontaan sivuliikettä perustamatta.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi kehottaa sivuliikettä korjaamaan

asian määrääjässä, jos ulkomainen ETA-sivuliike laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on Suomen laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tai sivuliikkeen toimintaa koskevissa säännöissä säädetty tai määrätty. Momenttia sovellettaisiin vain finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja niihin perustuvien sääntöjen vastaiseen menettelyyn. Jos sivuliike rikkoo yleistä lainsäädäntöä, esimerkiksi verotai työlainsäädäntöä, sivuliikkeeseen voitaisiin asianomaisen lain soveltamisalan puitteissa soveltaa asianomaisen lainsäädännön mukaisia seuraamuksia. Toimialasta riippuen momentissa tarkoitettut säännökset voisivat olla joko 59 §:n nojalla erikseen ilmoitettavia yleisen edun mukaisia vaatimuksia tai asianomaista toimialaa koskeviin direktiiveihin perustuvia säännöksiä, joiden osalta on säädetty nimenomaisesti isäntävaltion lain soveltamisesta ja siten isäntävaltioviranomaisen toimivallasta.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle, jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ei noudateta. Ilmoitus olisi tehtävä riippumatta siitä, kumman viranomaisen toimivaltaan kyseisen säännöksen valvonta kuuluu. Ilmoituksesta tulisi kuitenkin käydä ilmi, katsooko Finanssivalvonta asian kuuluvan ensisijaisesti kotivaltion valvontaviranomaisen vai omaan toimivaltaansa. Viimeksi mainituissa tapauksessa ilmoitus voitaisiin tehdä samalla kun ilmoitetaan 5 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi, ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle, 38 §:ssä tai, 45 §:ssä mainituissa tapauksissa, 48 §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikettä jatkamasta 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten tai sääntöjen vastaista menettelyä taikka kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain, jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa virheellistä menettelyään. Finanssivalvonta voisi myös samoin edellytyksin antaa sivuliikkeelle julkisen huomautuksen tai varoituksen. Finanssivalvonta voisi lisäksi nykyistä UlkVYL 3 luvun 17 §:n 3 momenttia

vastaavasti uhkasakon uhalla kieltää vakuutustoimintaa harjoittavaa sivuliikettä luovuttamasta tai panttaamasta valvottavan Suomessa olevaa omaisuutta ja kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille, kunnes asia on korjattu. Finanssivalvonnalle ei sitä vastoin ehdoteta oikeutta asettaa sivuliikkeeseen asiamiestä, koska sivuliikettä koskevat Suomen lain säännökset rajoittuvat käytännössä menettelytapojen sääntelyyn, joiden osalta 5 luvussa säädettyjä toimivaltuuksia sekä momentissa ehdotettuja hallinnollisia seuraamuksia voidaan pitää riittävinä. Lisäksi 29 §:ssä säädettyt asiamiehen oikeuksia koskevat säännökset, erityisesti oikeus osallistua hallintoelinten kokouksiin, olisi vaikeasti sovellettavissa sivuliikkeisiin. Myöskään hallintoelinten koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeutta, oikeutta antaa liiketapahtumien kirjaamista koskevia määräyksiä eikä oikeutta rajoittaa voitonjakoa ole mahdollista soveltaa sivuliikkeisiin. Oikeudesta asettaa asiamies SRL 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuun säilytysyhteisönä toimivaan sivuliikkeeseen säädettäisiin kuitenkin 29 §:ssä.

Momentti on tarkoitettu sovellettavaksi niihin tilanteisiin, joissa direktiivien tai kansainvälisten sopimusten mukainen toimivalta kuuluu kotivaltion viranomaiselle ja yleinen etu ei vaadi Suomen lain välitöntä soveltamista. Muissa tapauksissa ehdotettu 4 momentti tulisi suoraan sovellettavaksi.

Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi välittömästi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin odottamatta kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteitä, jos sivuliikkeen toiminnan tai tietyn menettelyn jatkaminen vaarantaisi yleisen edun taikka jos sivuliike laiminlyö noudattaa sellaisia säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä, joiden osalta direktiivien tai lainvalintaa koskevan kansainvälisen sopimuksen mukaisesti on erikseen säädetty Suomen lain soveltamisesta ja joiden noudattamisen valvonnassa Finanssivalvonnalla siten on ensisijainen toimivalta. Tällaisia säännöksiä ovat esimerkiksi UlkSipaL 4 c §:ssä mainitut AML:n säännökset sekä UlkVYL 14 a §:ssä mainitut säännökset.

Momentissa tarkoitettua yleistä etua ei laissa ole mahdollista etukäteen määrittellä vaan momentin soveltaminen olisi ratkaistava yk-

sittäistapauksittain. Momentti on tarkoitettu sovellettavaksi sellaisissa tilanteissa, joissa toiminnan tai menettelyn jatkaminen vaarantaisi vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä asetetut tavoitteet. Tällainen tilanne olisi esimerkiksi sellainen ulkomaisen talletuspankin sivuliikkeeseen kohdistuva talletuspako, joka saattaisi levitä muihinkin Suomessa toimiviin talletuspankkeihin. UlkSipaL 6 a §:ssä ja UlkSRL 6 §:ssä säädettäisiin lisäksi erikseen tilanteista, joissa Finanssivalvonnalla on tässä momentissa tarkoitettu toimivalta.

Pykälän 5 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa Euroopan yhteisöjen komissiolle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten tai sääntöjen vastaisen toiminnan lopettamiseksi. Ilmoitus komissiolle olisi direktiivien mukaan tehtävä silloin, kun kyse on ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen toiminnasta.

Pykälän 6 momentin mukaan pykälää sovellettaisiin myös ulkomaiseen ETAlisäläkelaitokseen ja ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja perustamatta sivuliikettä. Pykälä tulisi sovellettavaksi siltä osin, kuin Suomen laissa on asetettu vaatimuksia tällaisen ulkomaisen valvottavan toiminnalle ja ulkomaiseen valvottavaan voidaan direktiivien ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten mukaisesti soveltaa Suomen lakia. Tällaisia vaatimuksia sisältyy nykyisin UlkVYL 59 ja 60 §:ään ja SRL 128—132 §:ään. Momentti koskisi sekä ulkomaisia ETA-valvottavia että kolmansista valtioista olevia valvottavia. Suomen viranomaisten alueellista toimivaltaa koskevista yleisistä periaatteista seuraa, että momentissa tarkoitettuun palvelujen tarjontaan voitaisiin käytännössä soveltaa lähinnä pykälän 1 ja 2 momenttia. Finanssivalvonta voisi sitä vastoin tehokkaasti kohdistaa hallinnollisia seuraamuksia tällaisiin ulkomaisiin valvottaviin ainoastaan siinä tapauksessa, että ulkomaisen valvottavan kotivaltion viranomaisen voi EU-lainsäädännön tai kansainvälisen sopimuksen perusteella panna kotivaltiossa täytäntöön Finanssivalvonnan Suomen lain nojalla tekemän päätöksen.

Pykälän 7 momentin mukaan tätä pykälää sovellettaisiin soveltuvin osin myös toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäyntimenettelyn järjestäjään. Momentti perustuisi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 62 artiklan 3 kohtaan ja sitä olisi sovellettava mainitun artiklan mukaisesti. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin.

Yhteistyö ryhmävalvonnassa

62 §. Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin selvyuden vuoksi, että Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa valvottavan emoyrityksen ja emoyrityksen tytäryritysten valvonnasta vastaavalle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle valvottavan toimiluvasta samoin kuin yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa valvottavan omistajien valvonnassa säädettäisiin erikseen. Toimilupaa koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta säädetään LLL 22 §:n 3 momentissa ja 25 §:ssä sekä SipaL 17 §:n 3 momentissa ja 20 §:ssä. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen SRL:iin eikä VYL:iin. Pykälä perustuu luottolaitosten osalta luottolaitosdirektiivin 15 artiklaan. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle valvottavan muuttumisesta ulkomaisen valvottavan tytäryritykseksi tai ulkomaisen valvottavan emoyrityksen tytäryritykseksi säädetään LLL 43 §:n 3 momentissa, SipaL 42 §:n 3 momentissa ja VYL 4 luvun 8 §:ssä.

63 §. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ulkomaiseen ETA-ryhmittymään kuuluvassa suomalaisessa yrityksessä. Pykälässä säädettäisiin toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään, vakuutusryhmittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan Suomessa sijaitsevan yrityksen tarkastamisesta ja Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja tällaiselta yritykseltä. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 141 artiklaan, vakuutusyritysten lisävalvontaa koskevan direktiivin 6 artiklaan ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta anne-

tun direktiivin 15 artiklaan. Säännös vastaisi asiasisällöltään RataL 31 §:ää ja VYL 26 luvun 20 §:n 1 momenttia.

Pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä suorittaa tarkastuksen sellaisessa Suomessa olevassa yrityksessä, joka kuuluu sellaiseen ulkomaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta ulkomainen ETA-valvontaviranomainen vastaa. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan, mitä 18 ja 24 §:ssä säädetään. Finanssivalvonta voisi antaa pyynnön esittäneelle valvontaviranomaiselle luvan osallistua tarkastukseen. Ulkomainen ryhmittymä määriteltäisiin 6 §:ssä siten, että se kattaisi luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmää, vakuutusryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymää vastaavat toisen ETA-valtion valvonnassa olevat ryhmittymät. Ehdotetusta pykälästä seuraa, että sen soveltamisala laajenisi vakuutusyritysten lisävalvontaa koskevan direktiivin mukaisesti koskemaan myös vakuutusryhmittymiä.

64 §. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ryhmittymään kuuluvassa ulkomaisessa yrityksessä. Pykälässä säädettäisiin nykyistä VYL 26 luvun 19 §:n 2 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta tarkastaa sellaista ulkomaista yritystä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi halutessaan tarkastaa tällaista yritystä pyydettyä tämän valtion valvontaviranomaiselta tarkastuksen suorittamista. Finanssivalvonnalla olisi oikeus itse suorittaa tarkastus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii. Momentti vastaisi luottolaitosdirektiivin 141 artiklaa, vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevan direktiivin 6 artiklaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevan direktiivin 15 artiklaa.

65 §. Ryhmittymän valvontaa koskeva tietojenvaihto. Pykälässä säädettäisiin direktiivien edellyttämästä ryhmävalvontaa koskevasta tietojenvaihdosta. Pykälä koskisi sekä Finanssivalvonnan että toisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevaa ryhmävalvontaa. Pykälä korvaisi nykyisen Ra-

taL 31 §:n 3 momentin ja vakuutuspainotteisia rahoitus- ja vakuutusryhmittymiä koskevan VYL 26 luvun 20 §:n 2 momentin. Nykyiseen lakiin ei sisälly vastaavaa vakuutusryhmittymiä koskevaa säännöstä. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 132 artiklaan, vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 7 artiklaan ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun direktiivin 12 artiklaan.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle, joka vastaa ulkomaisen ryhmittymän valvonnasta, tämän pyynnöstä kaikki ryhmävalvonnan kannalta tarpeelliset, hallussaan olevat tiedot. Tässä momentissa tarkoitettuja tietoja ei ole direktiiveissä tai muualla määritelty vaan tietojen tarpeellisuus jäisi käytännössä tietoja pyytävän ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen harkinnan varaan. Momentti vastaisi asiassällöltään nykyistä lakia.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan on lisäksi, jollei ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaavien viranomaisen kesken ole muuta sovittu, ilmoitettava oma-aloitteisesti hallussaan olevat ryhmävalvonnan kannalta olennaiset tiedot 1 momentissa tarkoitettulle ETA-valvontaviranomaiselle tai, jos Finanssivalvonta vastaa ryhmävalvonnasta, ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaaville ETA-valvontaviranomaisille. Pykälässä ei nykyisestä Rahoitustarkastuksesta annetusta laista poiketen säädettäisi siitä, mitä olennaisilla tiedoilla tarkoitetaan. Olennaisten tietojen vähimmäissisällöstä määrätään luottolaitosdirektiivin 132 artiklan 1 kappaleessa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymistä annetun direktiivin 12 artiklan 1 kappaleessa. Olennaiset tiedot on eri direktiiveissä kuitenkin määritelty osittain toisistaan poikkeavasti ja epäjohdonmukaisesti ja tietojenantovelvollisuus on lisäksi käytännössä erilainen riippuen siitä, vastaako ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vai toinen ETA-valvontaviranomainen. Tämän vuoksi momentissa tarkoitettuja olennaisia tietoja ei ole tarkoituksenmukaista määritellä laissa yksityiskohtaisesti. Momentissa tarkoitettuja tietoja olisivat kuitenkin aina vähintään mainituissa direktiivikohdissa tarkoitettut tiedot.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi sen lisäksi, mitä sen tiedonantovelvollisuudesta muualla laissa säädetään, viivytyksettä annettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille sekä niiden kotivaltion finanssimarkkinoiden toiminnasta vastaaville muille viranomaisille hallussaan olevat tiedot asioista, jotka saattavat vaarantaa näissä valtioissa finanssimarkkinoiden vakaan toiminnan tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä niiden finanssimarkkinoiden toiminnassa. Säännös vastaisi nykyistä RataL 33 §:n 4 momenttia. Vastaava säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön. Momentti perustuu luottolaitosdirektiivin 130 artiklaan. Vastaavaa määräystä ei sisälly vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevaan direktiiviin.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tietojen hankkimisesta sellaisesta Finanssivalvonnan valvottavaa vastaavasta ulkomaisesta yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta Finanssivalvonta vastaa. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi pyydettävä tällaisia tietoja ensisijaisesti tällaisen yrityksen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta. Jos Finanssivalvonta tarvitsee tällaisia tietoja yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta vastaa muu valvontaviranomainen, Finanssivalvonnan olisi pyydettävä tietoja ensisijaisesti tällaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavalta viranomaiselta. Pykälä vastaa nykyistä RataL 33 §:n 5 momenttia ja perustuu vakuutusyritysten lisävalvontaa koskevan direktiivin 6 artiklaan ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevan direktiivin 12 artiklan 3 kappaleeseen. Vastaavaa määräystä ei sisälly luottolaitosdirektiiviin mutta säännöstä on tarkoituksenmukaista soveltaa myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidointiryhmiin.

Valvontasopimukset

66 §. *Valvontapöytäkirjat.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta pyrkiä laatimaan tarpeelliset valvontaa koskevat sopimukset ulkomaisten valvontaviranomaisten kanssa. Pykälä koskisi sekä sellaisten yksittäisten valvottavien valvontaa, joilla on sivuliike toisessa valtiossa, että

ryhmävalvontaa. Pykälä koskisi yhteistyötä sekä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten että muiden kuin ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyistä RataL 33 §:n 6 momenttia. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön. Pykälä perustuu ETA-valvontaviranomaisten osalta luottolaitosdirektiivin 131 artiklaan. Vastaavaa määräystä ei sisälly muihin direktiivien mutta säännöstä on tarkoituksenmukaista soveltaa myös vakuutusryhmittymiin ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymiin.

67 §. Valvontatehtävien siirtäminen. Pykälässä säädettäisiin valvontatehtävien siirtämisestä ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin. Luottolaitosdirektiivin 131 artiklan mukaan tytäryrityksen valvonnasta vastuussa oleva valvontaviranomainen voi kahdenvälisellä sopimuksella siirtää toimivaltaansa emoyrityksen valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle. Artiklan mukaan tällaisista sopimuksista on ilmoitettava komissiolle ja Euroopan pankkikomitealle. Artiklan tarkoituksena ei kuitenkaan ole kieltää jäsenvaltioita sopimasta muustakin toimivalan delegoinnista. Pykälä koskisi ainoastaan tietojen keräämistä, tarkastamista ja arviointia koskevia valvontatehtäviä. Valvottavia koskevan päätöksentekovallan delegoinnista säädettäisiin erikseen ehdotetun 5 momentin mukaisesti.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi tehdä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvontaan liittyviä sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulle. Finanssivalvonta voisi niin ikään tehdä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että tämä suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevan valvottavan valvontaan liittyviä tehtäviä. Pykälä koskisi sellaisen suomalaisen valvottavan valvontaa, jolla on sivuliike toisessa ETA-valtiossa, sekä sellaisen ulkomaisen valvottavan valvontaa, jolla on sivuliike Suomessa.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi tehdä ulkomaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavan ulkomaisen

ETA-valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa toisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevia ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä. Finanssivalvonta voisi niin ikään tehdä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että ulkomainen ETA-valvontaviranomainen suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevaan ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä. Pykälä koskisi sekä sellaisen ryhmittymän valvontaa, jonka valvonnasta Finanssivalvonta vastaa ja johon kuuluu vähintään yksi toisessa ETA-valtiossa oleva yritys, että sellaisen ryhmittymän valvontaa, jonka valvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi Suomessa oleva yritys.

Pykälän 3 momentin mukaan tämän pykälän mukaisesta tehtävien vastaanottamisesta voitaisiin periä korvaus. Korvaus olisi pääsääntöisesti perittävä sellaisten tehtävien vastaanottamisesta, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuviin yhteistyövelvoitteisiin. Näiden yhteistyövelvoitteiden nojalla Finanssivalvonta on velvollinen ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä tarkastamaan Suomessa olevia sivukonttoreita ja ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvia yrityksiä sekä keräämään niistä tietoja siinä laajuudessa kuin ulkomaisen valvottavan tai ulkomaisen ryhmittymän valvontaa sitä edellyttää. Lisäksi yhteistyövelvoite kattaa osallistumisen sellaisiin valvontaviranomaisten yhteistyöjärjestelyihin, joissa valvontaviranomaiset yhdessä arvioivat ulkomaisen valvottavan taloudellista asemaa ja keskustelevat sen edellyttämistä koko valvottavaa koskevista toimenpiteistä. Korvauksen perimisvelvollisuus koskisi siten lähinnä sellaisia tilanteita, joissa Finanssivalvonta ottaisi itse hoitaakseen koko ulkomaisen valvottavan taloudelliseen aseman jatkuvaan valvontaan kuuluvia tehtäviä, jotka direktiivien mukaan kuuluvat yksinomaan ulkomaan viranomaisen vastuulle. Korvauksen tulisi vastata Finanssivalvonnalle tehtävän hoitamisesta aiheutuvia todellisia kustannuksia. Johtokunta voisi kuitenkin erityisestä syystä päättää, että korvausta ei peritä.

Lisäksi momentissa säädettäisiin, että tämän pykälän mukaisesta tehtävien luovuttamisesta toisen valtion valvontaviranomaiselle

voitaisiin vastaavasti maksaa korvausta, jos luovutetut tehtävät eivät kuulu ulkomaan valvontaviranomaisen edellä tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden piiriin. Korvauksen määrästä sekä tehtäviä vastaanotettaessa että luovutettaessa päätäisi ehdotetun 10 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti Finanssivalvonnan johtokunta, joka muutenkin käsittelee Finanssivalvonnan talousarvion päättää kustannusten kattamiseksi perittävistä maksuista.

Ehdotettu säännös ei estäisi korvauksesta sopimista muissakin kuin momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että mitä 18, 19 ja 23—25 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, 34 §:ssä oikeudesta käyttää ulkopuolista asiantuntijaa ja 38 §:ssä oikeudesta asettaa uhkasakko tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi, sovelletaan Finanssivalvontaan myös sen suorittaessa tässä pykälässä tarkoitettuun valvontasopimukseen perustuvia valvontatehtäviä. Momentti on tarpeen, koska mainittujen pykälien mukaan niissä tarkoitettut tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet rajoittuvat Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Finanssivalvonnalla olisi oikeus käyttää momentin mukaisia valtuuksia myös sellaisissa yksittäistapauksissa, joiden osalta ei ole voimassa pykälässä tarkoitettua valvontasopimusta mutta ulkomaan valvontaviranomainen on muuten todistettavasti antanut suostumuksensa valtuuksien käyttöön ja valtuuksien käyttö on tarpeen Finanssivalvonnan 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonta voi siirtää valvottavia koskevaa päätösvaltaa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaiselle niin kuin LLL:ssa, SipaL:ssa ja RavaL:ssa erikseen säädetään. Tällaisia säännöksiä sisältyy nykyisin LLL 91 §:ään, SipaL 46 §:ään ja RavaL 8 §:ään. Tämän pykälän säännöksiä ei siten sovellettaisi päätösvallan siirtämiseen ulkomaan valvontaviranomaiselle vaan ne koskisivat yksinomaan tietojen keräämiseen, tarkastamiseen ja arviointiin liittyviä tehtäviä.

7 luku

Finanssivalvonnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen

68 §. Toimenpidemaksu ja valvontamaksu. Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 36 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi perittäisiin toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja sekä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuja korvauksia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan antamasta luvasta ja muusta suoritteesta perittävästä toimenpidemaksusta. Toimenpidemaksuista olisi voimassa, mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään. Suoritteiden maksullisuudesta ja maksun suuruudesta määrää Finanssivalvonta. Momentissa tarkoitettut suoritteet voisivat olla joko valvonnan kohteeksi säädetyn hakemuksesta annettavia päätöksiä tai niihin rinnastettavia suoritteita taikka sellaisia Finanssivalvonnan omasta aloitteesta suoritettavia vakio- tai muutoi- sista valvontatoimia, joita kohdistetaan samoin perustein kaikkiin samantyyppisiin valvonnan kohteisiin. Tällainen toimenpide voisi olla esimerkiksi IFRS-tilinpäätöksen tarkastaminen.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi periä valtion maksuperustelaimen mukaisen toimenpidemaksun 60 tai 63 §:ssä tarkoitettulta ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta, jos Finanssivalvonta tekee sen pyynnöstä valvontatoimenpiteen, joka kohdistuu 60 §:ssä tarkoitettuun sivuliikkeeseen tai 63 §:ssä tarkoitettuun yritykseen. Maksu olisi perittävä ensisijaisesti ulkomaiselta viranomaiselta. Momentin mukaan olisi kuitenkin mahdollista periä toimenpidemaksu myös suoraan sivuliikkeeltä, jos ulkomaan viranomainen ei kotivaltionsa lainsäädännön mukaan voi suorittaa toimenpidemaksua vastaavaa määrää Finanssivalvonnalle.

Momenttia sovellettaisiin ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä suoritettavaan ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä tai ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevaan ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvaa

Suomessa olevaa yritystä koskevaan yksittäiseen tarkastustoimeen tai muuhun valvontatoimeen. Jos Finanssivalvonta tekee 67 §:ssä tarkoitettun sopimuksen, jonka mukaan Finanssivalvonta ottaa hoitaakseen jonkin koko ulkomaiseen ETA-valvottavaan kohdistuvan valvontatehtävän, sovellettaisiin 67 §:ää.

Pykälän 4 momentissa todettaisiin selvyiden vuoksi, että Finanssivalvonnan valvontamaksusta säädetään erikseen. Valvontamaksusta säädettäisiin ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta.

69 §. Vahingonkorvausvastuu. Pykälässä säädettäisiin valtion erityisestä vahingonkorvausvastuusta silloin, kun Finanssivalvonnan virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuu vahingonkorvauslain (412/1974) mukainen vahingonkorvausvastuu. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen RataL:iin. Valtio vastaa sitä vastoin yleisten valtionhallinnon periaatteiden mukaisesti nykyisinkin Vakuutusvalvontaviraston aiheuttamasta vahingosta siltä osin kuin valvottavilta perityt valvontamaksut eivät riitä sen korvaamiseen.

Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonnan virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuvan vahingon korvaamiseen sovellettaisiin vahingonkorvauslakia. Suomen Pankki olisi velvollinen korvaamaan vahingon vahingon kärsineelle. Suomen Pankilla olisi kuitenkin oikeus periä valtiolta maksamansa vahingonkorvauksen määrä siltä osin, kuin vahingosta maksettavan korvauksen määrä ylittää määrän, jonka Suomen Pankki voi Suomen Pankista annetun lain 21 §:n 2 momentin nojalla siirtää käytettäväksi valtion tarpeisiin. Momentti olisi siten tarkoitettu sovellettavaksi sellaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuisi niin suuri korvausvastuu, että se olisi omiaan vaarantamaan Suomen Pankin taloudellisen aseman.

70 §. Rahoitusaliijäämän kattamista koskeva suunnitelma. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi laadittava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä, jos valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina perittävät varat yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa muodostuisi pienemmäksi kuin 95 prosenttia (*alite*) Finanssivalvonnan kustannuksista joltakin kalenterivuodelta. Suunnitelma olisi laadittava samassa yhteydessä

kuin Finanssivalvonnan talousarvio. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä RataL 36 b §:ää. Pykälä on tarkoitettu sovellettavaksi tilanteissa, joissa alitetta on odotettavissa siltä vuodelta, johon talousarvio kohdistuu. Kuten yleisperustelujen jaksossa 5.6. on selostettu, Finanssivalvonnan olisi suunnitelmassa arvioitava eri vaihtoehtoja tilanteen korjaamiseksi. Finanssivalvonnan olisi lisäksi laadittava ehdotetun 10 §:n 11 kohdassa tarkoitettu pitemmän tähtäyksen arvio siitä, miten Finanssivalvonnan tulisi sopeutua pitemmällä tähtäyksellä odotettavissa oleviin valvonnan muutoksiin.

8 luku Erinäiset säännökset

71 §. Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta antaa salassapitosäännösten estämättä tietoja muille viranomaisille. Tietojenvaihtoon ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa sovellettaisiin lisäksi, mitä 6 luvussa säädetään. Pykälä vastaisi pääosin nykyisen RataL 36 §:ää, VYL 30 luvun 2 §:ää, vakuutusyhdistyslain 10 §:ää, eläkesäätiölain 132 b ja 132 c §:ää ja vakuutuskassalain 165 b ja 165 c §:ää. Ehdotetut säännökset laajentaisivat jonkin verran vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen oikeutta ja velvollisuutta luovuttaa tietoja. Lain asiasältö ei kuitenkaan käytännössä merkittävästi muuttuisi.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, momentissa mainituille viranomaisille. Momentti perustuisi luottolaitosdirektiivin 44—52 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 58 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 50 artiklaan sekä henkivakuutusdirektiivin 16 artiklaan ja sitä vastaaviin vahinkovakuutusdirektiivien ja jälleenvakuutusdirektiivin määräyksiin.

Momentti kattaisi muun ohessa, mitä nykyisin säädetään VYL 30 luvun 2 §:n 3 momentissa Vakuutusvalvonnan oikeudesta luovuttaa tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle. Vastaavasta sosiaali- ja terveysministe-

riön oikeudesta säädettäisiin edelleen mainitussa momentissa. Momentti vastaisi muutenkin asiasisällöltään nykyistä lakia.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi. Lisäksi edellytyksenä tietojen luovuttamiselle ulkomaan viranomaiselle olisi, että tämän salassapitovelvollisuudesta olisi säädetty Suomen lakia vastaavalla tavalla. Ehdotettu säännös täsmentäisi tietojenluovutusoikeutta erityisesti vakuutusalan yritysten osalta.

Lakiin lisättäisiin Finanssivalvonnan ja valvonnan kohteena olevien yritysten tilintarkastajien välisen yhteistyön helpottamiseksi ehdotetun 3 momentin mukainen säännös, jonka mukaan Finanssivalvonta saisi luovuttaa muuten salassa pidettäviä tietoja myös asianomaisen valvonnan kohteena olevan yrityksen tilintarkastajalle. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin. Momentti koskisi käytännössä ainoastaan sellaisia tietoja, joiden saantiin tilintarkastaja olisi muutenkin asianomaista valvonnan kohdetta koskevan yleisen lainsäädännön mukaan oikeutettu.

Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkun niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla olisi oikeus antaa valvottavaa koskevia tietoja AML:ssa tarkoitettulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja selvitysyhteisölle, OptioKauppaL:ssa tarkoitettulle optioyhteisölle sekä arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettulle arvopaperikeskukselle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa tai muuta henkilöä koskevia tietoja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyn valvontatehtävän tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä RataL:a. Nykyisestä laista poiketen Finanssivalvonnalla olisi kuitenkin oikeus antaa julkisen kaupankäynnin järjestäjälle tietoja myös muusta henkilöstä kuin

valvottavasta tai muusta finanssimarkkinoilla toimivasta. Tällainen muu henkilö voisi olla esimerkiksi yksittäinen sijoittaja, joka mahdollisesti toimii vastoin julkisesta kaupankäynnistä annettuja säännöksiä.

Pykälän 5 momentin mukaan Finanssivalvonta ei saa luovuttaa toisen valtion valvontaviranomaiselta tai muulta viranomaiselta taikka toisessa valtiossa suoritettussa tarkastuksessa saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen taikka sen ulkomaan muu asianomainen viranomainen, jossa tarkastus on suoritettu, ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voitaisiin käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu. Pykälä vastaisi nykyistä RataL:a. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyisin vakuutuslainsäädäntöön.

Pykälän 6 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä annettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle ja Suomen Pankille hallussaan olevat tiedot asioista, jotka Finanssivalvonnan arviointi mukaan saattavat merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakautteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä RataL:a. Momentin sanamuotoa tarkistettaisiin kuitenkin vastaamaan paremmin 13 §:n 2 momenttia, jossa säädetään johtokunnan oikeudesta ottaa ratkaistavakseen tällainen asia. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyisin vakuutuslainsäädäntöön.

Pykälän 7 momentin mukaan ulkomaan viranomaiseen rinnastettaisiin myös sellaiset yksityisoikeudelliset yhteisöt ja laitokset, jotka eräissä maissa hoitavat vastaavia tehtäviä kuin Finanssivalvonta.

72 §. Vakuutus- ja eläkelaitoksia ja vakuutusedustajia koskevien tilastotietojen julkisuus. Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä vakuutuslainsäädäntöä vastaavasti vakuutus- ja eläkelaitoksia ja vakuutusedustajia koskevien tilastotietojen julkisuudesta. Kuten nykyisinkään, säännös ei edellyttäisi tilastojen laatimista ja julkistamista kaikista pykälässä tarkoitetuista valvonnan kohteista eikä tilastojen laatimista sisällöltään yhdenmukaisesti eri ryhmien kesken.

73 §. Muutoksenhaku. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätöksiin. Pykälä vastaisi eräin täsmennyksin nykyistä RataL 37 §:ää ja VVVL 6 §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan päätökseen haettaisiin, kuten nykyisinkin, muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnan päätöksistä, jotka voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäviksi, säädettäisiin erikseen. Tällaisia päätöksiä ovat 5 luvussa tarkoitetut asiakkaansuojan valvontaan liittyvät päätökset sekä AML 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetut päätökset.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden ja markkinaoikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus tai markkinaoikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen. Nykyisessä laissa ei ole erikseen säädetty Finanssivalvonnan omasta muutoksenhakuoikeudesta.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan päätös voitaisiin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä sovellettaisiin valituksesta huolimatta toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä. Pykälä vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL:a. Momentin soveltamisala olisi jonkin verran laajempi kuin mitä nykyisessä laissa säädetään Vakuutusvalvontaviraston päätöksistä. Tältä osin ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita soveltaa erilaisia periaatteita eri toimialoilla.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että päätöksistä, jotka koskevat johtokunnan jäseniä tai virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen. Muutoksenhaku tällaisiin päätöksiin jäisi siten riippumaan siitä, mitä niistä on Suomen Pankkia koskevassa lainsäädännössä säädetty.

74 §. Maksujen täytäntöönpano. Pykälässä säädettäisiin nykyisestä laista poiketen, että tämän lain mukainen uhkasakko, rikemaksu, seuraamusmaksu ja toimenpidemaksu saadaan muiden viranomaisten määräämien maksujen tavoin periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja

maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Rikemaksun ja seuraamusmaksun perimisen edellytyksenä olisi kuitenkin, että Finanssivalvonnan päätös on lainvoimainen.

9 luku **Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

75 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulopäivämäärästä. Lailla kumottaisiin nykyinen RataL ja VVVL niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

76 §. Siirtymäsäännökset. Pykälässä säädettäisiin ehdotetun lain edellyttämistä tarpeellisista siirtymäsäännöksistä.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta jatkaisi Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimintaa. Vakuutusvalvontaviraston varat siirtyisivät vastikkeetta Suomen Pankille tämän lain voimaantullessa. Vakuutusvalvontaviraston velat siirtyisivät Suomen Pankin vastattavaksi kuitenkin ainoastaan enintään siihen määrään, joka vastaa siirtyviä varoja, koska EY:n perustamis-sopimuksen 101 artiklan mukaan keskuspankki ei voi ottaa vastatakseen valtion velkaa. Siltä osin kuin siirtyvien velkojen määrä mahdollisesti ylittää siirtyvät varat, erotuksen maksaisi Suomen valtio.

Pykälän *2 momentin* mukaan Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston palveluksessa tämän lain voimaantullessa olevat virkamiehet siirtyisivät Finanssivalvonnan palvelukseen ja Vakuutusvalvontaviraston virat lakkaisivat tämän lain voimaan tullessa. Siirtyvään henkilöstöön sovellettaisiin Suomen Pankin palvelussuhteen ehtoja ja pankin virkasuhteeseen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia siirtymähetkellä. Momentista seuraisi, että viran- ja toimenhaltijoiden vuosiloma- ja eläke-edut säilyvät - yksityiskohtia lukuun ottamatta - ja muuttuvat Suomen Pankin palvelussuhteen ehtojen mukaisiksi. Esityksen tavoitteet edellyttävät kuitenkin, että mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on aloittanut toimintansa, Finanssivalvonnan johtokunta selvittää, miltä osin henkilöstön määrää on mahdollista tarkistaa valvontaviranomaisten yhdistämisestä saatavien synergiaetujen toteuttamiseksi.

Voimassa olevista virkaehtosopimuksista seuraa, että Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvonnan nykyistä henkilöstöä ei voitaisi irtisanoa Finanssivalvonnan perustamisen yhteydessä. Tarvittava henkilöstömäärän sopeuttaminen ja sen edellytyksenä oleva yhteistoimintamenettely voitaisiin siten käynnistää vasta Finanssivalvonnan perustamisen jälkeen.

Koska Suomen Pankkiin siirtyvien Vakuutusvalvontaviraston virkamiesten palvelus valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvassa palveluksessa päättyy ennen eläkkeelle jäämistä, menettävät ennen vuotta 1995 valtion palvelukseen tulleet oikeutensa valtion sen aikaisiin parempiin eläke-etuihin. Näiden etuuksien saamisen edellytyksenä on se, että palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapautumaan saakka. Jotta tätä eläke-edun menetystä ei tapahtuisi, ehdotetaan säädettäväksi, että tältä osin sovellettaessa valtion eläkelakia ja sen voimaannpanolakia Suomen Pankin palvelus rinnastettaisiin valtion palvelukseen. Finanssivalvonnan toiminnan käynnistyttyä saattaa tapahtua henkilöstön siirtymisiä taikaisin valtion palvelukseen taikka mahdollisesti kuntien palvelukseen. Jotta näissäkään tapauksissa ei tapahtuisi edunmenetyksiä, ehdotetaan, että vuosien 2009 ja 2010 aikana tapahtuvissa tällaisissa siirroissa tämän momentin soveltaminen jatkuisi.

Pykälän 3 momentin mukaan kumottavien lakien nojalla nimitettyjen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa. Finanssivalvonnan johtokunta käsittelee lain voimaantulon jälkeen ne Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokuntien käsiteltävät asiat, jotka koskevat lain voimaantuloa lähinnä edeltävää tilikautta, siltä osin kuin niiden käsittely Rahoitustarkastuksen tai Vakuutusvalvontaviraston johtokunnassa ei ole päättynyt ennen lain voimaan tuloa.

Pykälän 4 momentin mukaan voitaisiin ennen lain voimaantuloa ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän lain 9 §:ssä tarkoitetun johtokunnan jäsenten sekä 11 §:ssä tarkoitetun johtajan nimittämiseksi ja tämän sijaisen määräämiseksi sekä muiden Finanssivalvonnan virkojen täyttämiseksi samoin kuin

17 §:ssä tarkoitetun työjärjestyksen vahvistamiseksi.

Pykälän 5 momentin mukaan muussa viranomaisessa, esimerkiksi markkinaoikeudessa, tämän lain voimaantullessa vireillä oleviin asioihin sovellettaisiin tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Pykälän 6 momentin mukaan muussa laissa tai lain nojalla annetuissa säädöksissä olevan viittauksen tällä lailla kumottaviin RataL:iin ja VVVL:iin katsotaan merkitsevän viittausta tähän lakiin. Muualla laissa olevan viittauksen Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin vastaavasti merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Lisäksi momentissa säädettäisiin selvyuden vuoksi, että päätökset ja määräykset, jotka Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto on antanut ennen lain voimaantuloa, ovat tämän lain voimaantulon jälkeen voimassa niin kuin Finanssivalvonta olisi ne antanut.

1.2 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Pykälä vastaa rakenteeltaan nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 1 §:ää.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maksuvelvollisista. Valvontamaksun olisivat ensinnäkin velvolliset suorittamaan Finanssivalvonnasta annettavan lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetut toimilupavalvottavat, 4 momentissa tarkoitetut muut valvottavat, 5 momentissa tarkoitetut ulkomaisten valvottavien sivuliikkeet ja 6 momentissa tarkoitetut julkisyhteisöjen eläkelaitokset.

Lisäksi maksuvelvollisia olisivat seuraavat finanssimarkkinoilla toimivat:

- LLL 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat

- AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskijat

- AML 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monikeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijat

- suomalaiset yhtiöt, joiden liikkeeseenlaskema arvopaperi on otettu hakemuksesta AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa

- AML:issa tarkoitettut tilinhoitajayhteisöt
- arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettut selvitysosapuolet

- kiinteistörahastot
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, liikennevahinkolautakunta, Potilasvakuutuskeskus, potilasmahinkolautakunta ja Ympäristövakuutuskeskus

- Eläketurvakeskus ja Koulutusrahasto
- ulkomaisten luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden edustustot sekä

- vakuutusmeklarit ja sellaiset muiden ETA-valtioiden vakuutusedustajat ja ulkomaiset ETA-lisäeläkelaitokset, joilla on Suomessa sivuliike.

Maksuvelvollisia olisivat tällöin nykyisen rahoitusvalvontamaksulain ja nykyisen vakuutusvalvontamaksulain mukaiset maksuvelvolliset, lukuun ottamatta vakuutusasiamiehiä, ja lisäksi sellaiset muiden ETA-valtioiden vakuutusyhtiöt, lisäeläkelaitokset ja vakuutusedustajat, joilla on Suomessa sivuliike, sekä suomalaiset yhtiöt, joiden liikkeeseenlaskema arvopaperi on otettu hakemuksesta AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta vastaisi itse valvontamaksun maksuunpanosta. Valvontamaksu suoritettaisiin Suomen Pankille. Tämä johtuu siitä, että Finanssivalvonta on oikeudellisesti osa Suomen Pankkia.

Pykälän 3 momentissa on nykyisen rahoitusvalvontamaksulain tapaan viittaus siihen, että toimenpidemaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annettavassa laissa (sanotun lakiehdotuksen 68 §:n 2 momentti).

2 §. Valvontamaksu. Pykälä sisältäisi yleisiä säännöksiä valvontamaksusta. Pykälän 1 momentin mukaan valvontamaksu määrätään kalenterivuositain perusmaksuna, suh-

teellisena maksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna.

Pykälän 2 momentin mukaan perusmaksu olisi kiinteä euromääräinen maksu.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin suhteellisen maksun laskemisesta. Suhteellinen maksu perustuisi maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusummaan, hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärään, liikevaihtoon tai jäsenmaksutuloon. Lakiehdotuksen 4 §:stä ilmenee tarkemmin, mitä perustetta kunkin maksuvelvollisen kohdalla sovelletaan. Lisäksi 2 §:n 3 momentin mukaan sijoitusrahastojen valvontamaksuperusteita sovellettaisiin myös kiinteistörahastoihin.

Pykälän 2 ja 3 momentista seuraa, että toimintansa aloittavan yrityksen valvontamaksu muodostuu toiminnan aloittamisvuonna ainoastaan perusmaksusta, koska maksuvelvollisella ei tuolloin vielä ole tilinpäätöstä, johon suhteellinen maksu voisi perustua. Ainoat poikkeukset ovat 3 §:ssä tarkoitettut tilanteet, joissa maksuvelvollinen saa yritysjärjestelyn seurauksena kokonaan tai osittain toisen maksuvelvollisen liiketoiminnan.

Eräissä tapauksissa maksuvelvollinen voi harjoittaa useamman eri maksuperusteen soveltamisalaaan kuuluvaa toimintaa. Pykälän 4 momentissa todettaisiin, että tällöin maksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun. Tästä olisi 4—6 §:ssä eräitä poikkeuksia.

3 §. Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen maksun määräytymiseen. Suhteellisen maksun määräytyminen pelkästään maksuvelvollisen oman, viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätöksen perusteella ei aina ole kohtuullista. Jos sulautuminen, jakautuminen, liiketoiminnan siirto tai vastaava järjestely on toteutettu tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen, muutokset tulisi ottaa huomioon valvontamaksua määrättäessä.

Pykälä sisältää nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 3 §:ää vastaavat säännökset yritysjärjestelyjen vaikutuksesta suhteelliseen maksuun. Pykälän 1 ja 2 momentti koskisivat valvottavan sulautumisen sekä vakuutuskan-
nan siirron, eläkevastuun siirron ja muun liiketoiminnan luovutuksen vaikutuksia.

Pykälän 3 momentti koskisi sijoitusrahaston sulautumisen vaikutuksia ja 4 momentti hallinnon luovuttamisen vaikutuksia.

Pykälän 5 momentissa olisivat säännökset jakautumisen vaikutuksesta suhteellisen maksun määräytymiseen. Pykälän 2 ja 5 momentissa ei käytetä, toisin kuin 1 momentissa, käsitettä jäsenmaksutulo, koska työttömyyskassoja koskeva lainsäädäntö ei sisällä säännöksiä liiketoiminnan luovutuksesta eikä jakautumisesta.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että pykälän säännöksiä sovelletaan myös sellaisiin oikeushenkilöihin, joita ei pidetä yrityksinä.

Jos esimerkiksi valvottavaan A on viimeksi päättäneen tilikauden jälkeen sulautunut toinen valvottava B, määräytyisi valvottavan A suhteellinen valvontamaksu molempien valvottavien yhteenlasketun taseen loppusumman tai muun tähän valvottavaan sovellettavan maksuperusteen mukaan. Koska sulautuva valvottava B on purkautunut sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä, sille ei enää määrättäisi valvontamaksua. Jos taas esimerkiksi valvottava C on luovuttanut osan liiketoiminnastaan toiselle valvottavalle D, määrättäisiin suhteellinen maksu ottamalla liiketoiminnan osan luovutus huomioon. Jos C:n suhteellinen valvontamaksu määrätään taseen perusteella, taseen loppusummaa vähennettäisiin sen osuus, joka vastaa luovutetun liiketoiminnan suhdetta C:n koko liiketoimintaan. Vastaavasti D:n taseen loppusummaa nostettaisiin määrättäessä D:n suhteellista valvontamaksua.

4 §. Suhteellinen valvontamaksu. Pykälässä säädettäisiin suhteellisen valvontamaksun määräytymisen perusteista.

Pykälän 1 momentin mukaan maksuvelvollisia olisivat ensinnäkin luottolaitokset, vakuutusyhtiöt, vakuutusyhdistykset, eläkesäätiöt, vakuutuskassat, maatalousyrittäjien eläkelaitos, merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja julkisyhteisöjen eläkelaitokset. Näiden toimijoiden suhteellinen maksu määräytyisi toimijan taseen loppusumman perusteella. Maksu olisi 0,0027 prosenttia taseen loppusummasta. Jotta maksu olisi kohtuullisessa suhteessa asianomaisen ryhmän valvonnasta arvion mukaan syntyviin kustannuksiin, tasetta korjattaisiin eräissä tapa-

uksissa pykälässä olevasta taulukosta ilmeväällä kertoimella.

Vastaavalla tavalla määräytyisi ulkomaisen luottolaitosten sivukonttorien valvontamaksu. Koska toisesta ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen talouden valvonta kuuluu yhtiön kotivaltion valvontaviranomaiselle, tällaisen sivukonttorin suhteellinen valvontamaksu olisi 0,0009 prosenttia sivukonttorin taseen loppusummasta eli noin yksi kolmasosa kotimaisen luottolaitoksen maksusta. Sanotun maksun voidaan arvioida yhdessä perusmaksun kanssa kattavan sivukonttorin valvonnasta Suomessa aiheutuvat kustannukset.

Koulutusrahaston, työttömyyskassojen tukikassan, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton, Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen ja Ympäristövakuutuskeskuksen suhteellinen maksu määräytyisi niin ikään taseen loppusumman mukaan.

Rahastoyhtiöiden suhteellinen maksu yleensä perustuisi rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärään, kuten nykyisinkin. Maksu olisi 0,0021 prosenttia varojen yhteismäärästä.

Sijoituspalveluyritysten suhteellinen valvontamaksu määrättäisiin valvottavan liikevaihdon perusteella. Tämä on myös nykyisessä laissa suhteellisen maksun perusteena pääomavaatimuksen ohella. Maksu olisi 0,32 prosenttia liikevaihdosta. Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä eikä sillä ole hallussaan asiakasvaroja, maksu olisi 0,10 prosenttia liikevaihdosta. Sama koskee sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödykemarkkinoihin liittyvillä johdannais-sopimuksilla tai hinnanerosopimuksilla siten kuin SipaL 45 §:n 3 momentissa säädetään.

Myös pörssin, selvitysyhteisön ja optioyhteisön suhteellinen valvontamaksu perustuisi liikevaihtoon. Maksu olisi 1,25 prosenttia liikevaihdosta, ja sen vähimmäismäärä olisi 50 000 euroa. Maksuperuste on samanlainen kuin nykyisessä laissa.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen valvontamaksu määrättäisiin niin ikään liikevaihdon perusteella. Jos sivuliike kuuluu toimijalle, jonka kotivaltio on muualla kuin Euroopan

talousalueella, suhteellinen maksu olisi sama kuin kotimaisen sijoituspalveluyrityksen eli 0,32 prosenttia sivuliikkeen liikevaihdosta. Jos taas kysymyksessä on ETA-valtiossa kotipaikan omaavan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön sivuliikkeestä, maksu olisi 0,14 prosenttia liikevaihdosta. Pienempi valvontamaksu perustuu luottolaitosten sivukonttorien tapaan siihen, ettei Finanssivalvoja vastaa toimijan talouden valvonnasta. Toisesta ETA-valtiosta olevan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen valvontamaksu olisi noin 46 prosenttia kotimaisen sijoituspalveluyrityksen suhteellisesta maksusta. Tämä luottolaitoksia korkeampi prosenttiosuus on perusteltua siksi, että sijoituspalveluyritysten valvonnassa menettelytapavalvonnan vaatima työmäärä on selvästi suurempi.

Työttömyyskassan suhteellinen maksu olisi 0,63 prosenttia kassan jäsenmaksutulosta. Myös nykyisessä vakuutusvalvontamaksulaissa suhteellinen maksu perustuu jäsenmaksutuloon. Kuten esityksen yleisperusteluissa on todettu, maksuperustetta on tarkistettava, kun työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonnan järjestämistä koskevat kysymykset on erikseen selvitetty. Edellä todettu maksuperuste koskee tilannetta, jossa Finanssivalvonnan tehtävänä on myös kassojen myöntämiin etuuksiin liittyvä neuvonta ja ohjaus. Arvion mukaan kassojen talouden valvontaan sekä ohjaus- ja hallintojärjestelmien valvontaan kohdistuva osuus on noin kolmannes suhteellisesta maksusta.

Kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen valvontamaksu määräytyisi sivuliikkeen saaman vakuutusmaksutulon perusteella. Maksu olisi 0,03 prosenttia maksutulosta. Maksu on samaa suuruusluokkaa kuin kotimaisten vakuutusyhtiöiden suhteellinen maksu. Sen sijaan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliikkeeltä ei perittäisi suhteellista maksua. Sivuliikkeen olisi kuitenkin maksettava perusmaksu, kuten lakiehdotuksen 6 §:stä ilmenee. Perusmaksun periminen olisi muutos nykyiseen käytäntöön. On kuitenkin perusteltua, että ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliikkeen on maksettava valvontamaksu, koska sen menettelytapavalvonnasta aiheutuu kustannuksia Finanssivalvonnalle. Nämä kustannukset ovat kuitenkin selvästi

vähäisemmät kuin toisesta ETA-valtiosta olevan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen valvontakustannukset Suomessa.

Jos toisessa ETA-valtiossa kotipaikan omaava finanssialan yritys tarjoaa palveluja Suomeen yksinomaan kotimaastaan taikka muusta ETA-valtiosta kuin kotimaastaan tai Suomesta (rajan yli tapahtuva finanssipalvelujen myynti), yritys ei olisi velvollinen maksamaan valvontamaksuja Suomeen. Tämä vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Vaikka Finanssivalvonnan onkin kohdistettava voimavaroja myös rajan yli tapahtuvan myynnin valvontaan, maksujen periminen ei ole perusteltua. Ensinnäkin maksut saatetaan katsoa EY-oikeuden mukaan kielletyksi palvelujen kaupan esteeksi. Toiseksi näiden käytännössä varsin pieniksi muodostuvien maksujen perintä olisi työläs ja saataviin maksuihin nähden kallis menettely, kun ottaa huomioon, ettei maksajalla ole toimipaikkaa tai pysyvää edustajaa Suomessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toiminnan harjoittamisoikeuden lakkaamisen vaikutuksista velvollisuuteen maksaa suhteellista maksua. Suhteellista valvontamaksua ei tarvitsisi maksaa sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana valvottavaan toimilupa on peruutettu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut. Tämä säännös ei kuitenkaan koskisi vakuutus- ja eläkelaitoksia, koska esimerkiksi toimiluvan peruuttamisen jälkeen laitoksen vakuutuskannan hoitoa ja selvittämistä edelleen valvotaan. Velvollisuus maksaa suhteellista maksua päättyisi kuitenkin sen kalenterivuoden lopussa, jonka aikana koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on siirretty toiselle laitokselle tai vakuutus-toiminnasta aiheutuvat vastuut on todistettavasti muutoin selvitetty.

Pykälän 2 momentin toisen virkkeen mukainen vastuiden muu selvittäminen tarkoittaa esimerkiksi tilannetta, jossa selvitystilassa olevan pienen vahinkovakuutusyhtiön selvitysmiehet ovat maksaneet pesän vakuutusvelkojille kaikki heidän saatavansa. Tällaisessa tapauksessa perusmaksu on kuitenkin maksettava valvonnan päättymiseen saakka, mikä käytännössä tarkoittaa ajankohtaa, jolloin selvitysmiesten lopputilitys on esitetty yhtiökokouksessa ja toimitettu tiedoksi Finanssivalvonnalle.

5 §. Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu. Pykälässä säädettäisiin suhteellista maksua maksavien toimijoiden perusmaksun määristä. Nykyisessä rahoitusvalvontamaksulaissa ja vakuutusvalvontamaksulaissa olevia perusmaksujen määriä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi. Lähtökohtana olisi ensiksi mainitun lain mukainen perusmaksujen taso. Esimerkiksi liikepankeilla, vakuutusyhtiöillä ja sijoituspalveluyrityksillä perusmaksun määrä olisi ehdotuksen mukaan 6 000 euroa. Nykyisen rahoitusvalvontamaksulain tapaan arvopaperipörssiltä, selvitysyhteisöltä ja optioyhteisöltä ei perittäisi perusmaksua.

6 §. Muun maksuvelvollisen perusmaksu. Pykälä sisältää säännökset niiden maksuvelvollisten perusmaksusta, joilta ei peritä suhteellista maksua. Tässäkin pykälässä perusmaksujen taso perustuisi pääosin nykyiseen rahoitusvalvontamaksulakiin. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden valvontamaksua korotettaisiin, kuten yleisperustelujen jaksossa 5.6. on todettu. Ehdotuksen mukainen maksu on 14 000 euroa. Jos osakkeelle on AML 4 luvun 10 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat, liikkeeseenlaskijan maksua korotettaisiin 16 000 eurolla. Sellaisen suomalaisen yhtiön, jonka liikkeeseen laskema osake on otettu hakemuksesta AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa, olisi puolestaan maksettava 12 000 euron perusmaksu. Finanssivalvonta nimittäin valvoisi sitä, että tällaiset yhtiöt noudattavat muun muassa AML 2 luvun säännöllistä ja jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta sekä AML 5 luvun sisäpiirirekisterejä koskevien velvollisuuksien noudattamista. Finanssivalvonta valvoisi myös näiden yhtiöiden IFRS-tilinpäätöksiä.

Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä valvottavista pykälä koskisi vakuutusmeklareita, Eläketurvakeskusta, liikennevahinkolautakuntaa, potilasvahinkolautakuntaa ja niitä toimijoita, joiden kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa ja joilla on Suomessa sivuliike. Vakuutusmeklareiden valvontamaksu mitoitettaisiin vastaamaan soveltuvin osin sellaisten sijoituspalveluyri-

tysten 4 ja 5 §:n mukaista valvontamaksua, jotka harjoittavat ainoastaan sijoitusneuvontaa.

7 §. Valvontamaksun alentaminen. Pykälä vastaisi eräin poikkeuksin rahoitusvalvontamaksulain 9 §:ää. Poikkeukset johtuvat yleisperustelujen jaksossa 5.6. selostetusta rahoitusratkaisusta. Valvottavilta ja muilta maksuvelvollisilta perittäisiin valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina (jäljempänä *maksutuotot*) yhteensä vähintään 95 prosenttia (tavoitetaso) mutta enintään 100 prosenttia (sisältää mahdollisen viiden prosentin suuruisen puskurierän) Suomen Pankin johdokunnan vahvistaman Finanssivalvonnan talousarvion mukaisista kustannuksista. Viiden prosentin puskurierää laskettaessa otettaisiin huomioon myös aikaisempien vuosien maksutuottojen poikkeamat 95 prosentin tavoitetasosta.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, miten menetellään, jos tuotot näyttäisivät muodostuvan suuremmiksi kuin 95 prosenttia mainituista kustannuksista. Momentin mukaan valvontamaksut olisi tarvittaessa määrättävä siten alennettuina, ettei ylitettä todennäköisesti synny yli viittä prosenttia Finanssivalvonnan kustannuksista. Momentissa tarkoitettaisiin *ylitteellä* määrää, jolla tuotot ylittävät 95 prosenttia kustannuksista. Vaikka valvontamaksut määrättäisiin alennettuina, on mahdollista, että ylitettä syntyy edellä tarkoitettua enemmän. Tämä johtuu siitä, että valvontamaksut määrätään keskellä kalenterivuotta. Jos tämän jälkeen esimerkiksi uusi iso ulkomainen valvottava tulee Finanssivalvonnan maksuvelvollisten piiriin, voi viittä prosenttia suurempi ylitte syntyä.

Maksutuottojen ja ylitteen määrää arvioitaessa olisi pykälän *2 momentin* mukaan tarkasteltava myös edellisten vuosien tuottojen ja kustannusten määriä. Tuottojen lisäyksenä olisi huomioon otettava edellisiltä vuosilta kertynyt ylitte ja tuottojen vähennyksenä vastaavasti alite. *Alitteella* tarkoitettaisiin määrää, jolla tuotot ovat muodostuneet pienemmiksi kuin 95 prosenttia talousarvion mukaisista kustannuksista.

Se osa vuotuisista kustannuksista, joita ei voida kattaa tuotoilla, jäisi Suomen Pankin vastattavaksi. Tämän osuus on tarkoitettu 5 prosentiksi Finanssivalvonnan kustannuk-

sista. Lisäksi on mahdollista, kuten edellä on todettu, kerryttää enintään viiden prosentin suuruinen puskurierä kattamaan mahdollisia alitteita.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 9 §:n 2 momentin tavoin siitä, että kunkin maksuvelvollisen valvontamaksua on alennettava samalla suhteellisella määrällä.

Pykälä liittyisi kiinteästi Finanssivalvonnasta annettavaa lakia koskevan ehdotuksen 70 §:ään. Siinä säädettäisiin Finanssivalvonnan johtokunnan velvollisuudesta laatia tarvittavia toimenpiteitä koskeva suunnitelma, jos jonakin vuonna näyttäisi syntyvän alijäämää.

8 §. Valvontamaksun määrääminen. Pykälä vastaisi rahoitusvalvontamaksulain 10 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta määräisi valvontamaksun maksettavaksi. Päätöksessään Finanssivalvonta myös määräisi maksun eräpäivän, joka voi olla aikaisintaan maksuunpanovuoden kesäkuun viimeinen päivä. Maksu voidaan maksaa useammassa erässä, jos Finanssivalvonta niin päättää. Maksupäätös lähetettäisiin maksuvelvolliselle viimeistään 30 päivää ennen eräpäivää.

Pykälän 2 momentti sisältäisi nykyistä rahoitusvalvontamaksulakia vastaavat säännökset siitä, miten maksu määrätään, kun maksuvelvollisuus alkaa kesken kalenterivuoden. Vastaavasti pykälän 3 momentissa säädettäisiin maksun palauttamisesta, jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden.

Pykälän 4 momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi, että valvontamaksun määrää koskeva tieto on julkinen.

Pykälän 5 momentti sisältäisi valtuutuksen Finanssivalvonnalle antaa nykyisen lain tapaan tarkempia määräyksiä maksumenettelystä, maksun mahdollisesta suorittamisesta useammassa erässä ja maksun määräämiseksi tarvittavien tietojen toimittamisesta. Momentissa tarkoitettujen määräykset olisivat luonteeltaan teknisiä.

9 §. Muutoksenhaku. Pykälässä säädetään muutoksenhausta Finanssivalvonnan antamaan valvontamaksuja koskevaan päätökseen. Nykyisestä laista poiketen päätöksen tyytymättömän olisi ensin tehtävä Finanssi-

valvonnalle oikaisuvaatimus ja muutoksenhakuoikeus kohdistuisi ainoastaan Finanssivalvonnan päätökseen, jolla se on hylännyt oikaisuvaatimuksen.

10 §. Valvontamaksun viivästyskorko ja periminen ulosottoon. Pykälä sisältää nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 12 §:ää vastaavat säännökset valvontamaksun viivästyskorosta ja maksun perimisestä ulosottoon.

11 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lain voimaantuloajankohdasta. Tarkoituksena on, että laki tulisi voimaan samanaikaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain kanssa.

Uudella lailla kumottaisiin nykyinen rahoitusvalvontamaksulaki ja vakuutusvalvontamaksulaki. Tätä koskeva säännös olisi pykälän 2 momentissa. Samalla kumoutuvat näiden lakien nojalla annetut määräykset.

Pykälän 3 momentin mukaan valvontamaksuun, jonka peruste on syntynyt ennen lain voimaantuloa, sovellettaisiin muutoksenhakumenettelyä lukuun ottamatta rahoitusvalvontamaksulain ja vakuutusvalvontamaksulain säännöksiä. Tämä koskee muun muassa kysymyksiä maksuvelvollisista ja maksuperusteista. Esityksessä ehdotettavien lakien tultua voimaan valvontamaksujen maksuunpanoa koskevista toimenpiteistä huolehtisi kuitenkin Finanssivalvonta, koska Finanssivalvonta jatkaa Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontavirasto toimintaa.

Pykälän 4 momentin mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä jo heti lain vahvistamisen jälkeen.

1.3 Laki luottolaitostoiminnasta

3 §. Valvonta. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälän suomenkielisessä sanamuodossa todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi

tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

26 §. Toiminnan ilmoittaminen rekisteröitäväksi. Pykälää täydennettäisiin luottolaitosdirektiivin 14 artiklan mukaisesti lisäämällä pykälään velvollisuus ilmoittaa toimiluvan myöntämisestä myös Euroopan yhteisöjen komissiolle. Samalla pykälän rakennetta selkeyttäisi siten, että se jaettaisiin kahdeksi momentiksi, joista *1 momenttia* sovellettaisiin kaikkiin luottolaitoksiin ja *2 momenttia* ainoastaan talletuspankkeihin ja sijoituspalveluja tarjoaviin luottolaitoksiin.

28 §. Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Lakiin Finanssivalvonnasta, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

29 §. Liiketoiminnan rajoittaminen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi 28 §:n osalta mainitusta syystä.

38 §. Määräysvallan hankkiminen ulkomaisessa yrityksessä. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana ehdotetun Rahoitustarkastuksen ja Vakuutus-tarkastuksen yhdistämisen johdosta.

40 §. Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska momentissa tarkoitettua johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta säädetäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 28 §:ssä. Momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

Pykälän 5 momentissa oleva viittaus pykälän muihin momentteihin muutettaisiin vastaamaan pykälään ehdotettua muutosta.

42 §. Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen. Pykälän 7 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana ehdotetun Rahoitustarkastuksen ja Vakuutus-tarkastuksen yhdistämisen johdosta.

128—131 §. Pykälät kumottaisiin, koska niissä tarkoitettua markkinoinnin ja sopi-

musehtojen valvonnasta säädetäisiin kaikkien valvottavien osalta yhtenäisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 luvussa.

161 §. Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon. Pykälän 2 momenttia tarkistettaisiin luottolaitosdirektiivin 25 artiklan 3 kohdan mukaisesti siten, että momentissa tarkoitettu ilmoitus isäntävaltion valvontaviranomaiselle olisi annettava tiedoksi asianomaiselle luottolaitokselle. Lisäksi momentissa säädetäisiin direktiiviin edellyttämällä tavalla nykyistä lakia tarkemmin eräiden luottolaitosta koskevien tietojen ilmoittamisesta isäntävaltion viranomaiselle.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi luottolaitosdirektiivin 26 artiklan 3 kohdan edellyttämällä tavalla uusi *4 momentti*, jonka mukaan luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ja 1 momentissa tarkoitettun ETA-valtion valvontaviranomaiselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa.

163 §. Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Lakiin Finanssivalvonnasta, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädetäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 27 ja 57 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.4 Laki liikepankeista ja muista osake-yhtiömuotoisista luottolaitoksista.

23 b §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa muille ETA-valvontaviranomaisille säädetäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 58 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.

1.5 Säästöpankkilaki

120 b §. Pykälä muutettaisiin ehdotettua LPL 23 b §:ää vastaavasti.

1.6 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista.

43 b §. Pykälä muutettaisiin ehdotettua LPL 23 b §:ää ja SPL 120 b §:ää vastaavasti.

1.7 Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa

5 §. *Sivukonttorin perustamisesta ilmoittaminen.* Pykälän 1 momentissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa. Samalla momentin sanamuotoa selkeytettäisiin siten, että siitä kävisi paremmin ilmi, että momentin tarkoituksena on säätää sivukonttorin perustamisedellytyksestä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan ulkomaisen luotto- tai rahoituslaitoksen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti pykälän 2 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonta voisi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 59 §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja. Momentti vastaisi luottolaitosdirektiivin 26 artiklan 3 kohtaa.

6 §. *Sivukonttorin toiminnan aloittaminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavan lain 59 §:ää. Nykyisestä laista poiketen pykälän 1 momentissa tarkoitettu valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa sivukonttorille sen valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot säädettäisiin kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta yhdenmukaisesti mainitussa pykälässä. Tämän mukaisesti pykälässä säädettäisiin ainoastaan siitä, että sivukonttori voisi aloittaa toimintansa, kun luotto- tai rahoituslaitos on saanut mainitussa pykälässä tarkoitettua ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä säädetyssä määräajassa, kun sen käsitteilylle säädetty määräaika on päättynyt. Ehdotetulla pykälällä ei muutettaisi nykyisen lain asiasisältöä.

6 d §. *Sijoituspalvelujen tarjoaminen.* Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska toiminnan rajoittamista koskeva ehdotettu 7 § kattaa myös sijoituspalvelujen tarjoamisen. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

7 §. *Sivukonttorin toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska sivukonttorin toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 61 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta.

10 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Nykyinen pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

14 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälän suomenkilisessä sanamuodossa todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

16 a §. *Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 a §, jonka mukaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttorin markkinoinnin ja sopimusehtojen on täytettävä lähtökohtaisesti samat vaatimukset kuin vastaavien suomalaisten yritysten. Lisäksi ehdotetun pykälän mukaan sivukonttorin olisi noudatettava lähtökohtaisesti myös muita LLL 10 ja 132—139 §:n mukaisia menettelytapoja.

Pykälän mukaan mainittuja säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin ainoastaan, jollei laista muuta johdu. Ehdotettu säännös olisi siten tarkoitettu sovellettavaksi ainoastaan niissä

tapauksissa, joissa kansainvälisten lainvalintaperiaatteiden nojalla Suomen laki tulee sovellettavaksi.

1.8 Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä

5 §. *Asiamiehen asettaminen pankkiin.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

1.9 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 13 ja 14 kohta muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

3 §. *Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä.* Pykälän 3 momentin 1 kohdassa olevat lakiviitaukset muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

4 §. *Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot.* Pykälän 5 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

5 §. *Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset.* Pykälän 1 ja 2 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

6 §. *Soveltamisala.* Pykälän 2 momentin 3 kohta ja 3 ja 5 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

7 §. *Valvontaviranomainen.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

8 §. *Valvontatehtävän siirtäminen ulkomaan valvontaviranomaiselle.* Pykälän 1 ja 2 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

9 §. *Ryhmittymän ja sen omistusyhteisön tunnistaminen.* Pykälän 1 ja 2 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

10 §. *Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

11 §. *Ryhmittymän omistusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen.* Pykälän 5 momentti kumottaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta ja 1, 2 ja 6 momentti muutettaisiin vastaamaan mainittua lakia.

12 §. *Hankinnan kieltäminen.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

13 §. *Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

14 §. *Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen.* Pykälän 3 momentti kumottaisiin, koska vastaava säännös ehdotetaan sisällytettäväksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 28 §:ään. Lain asiasisältö säilyisi ennallaan.

Pykälän 4 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

15 §. *Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastus.* Pykälän 2 momentin johdantokappale muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

16 §. *Yleissäännös riskien hallinnasta.* Pykälän 3 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

17 §. *Taloudellisen aseman valvonnan soveltamisala.* Pykälän 2 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

19 §. *Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus.* Pykälän 2 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

20 §. *Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettavat yleiset periaatteet.* Pykälän 4 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

21 §. *Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen.* Pykälän 7 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

23 §. *Muiden riskikeskittymien valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

24 §. *Sisäisten liiketoimien valvonta.* Pykälässä säädettäisiin nykyisestä laista poiketen sisäisten liiketoimien valvonnasta pääosin yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä LLL:ssa ja VYL:ssa säädetään.

Pykälän 1 momentin mukaan ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen olisi ilmoitett-

tava Finanssivalvonnalle sellaisista liiketoimista, joissa toisena osapuolena on ryhmittymään kuuluva toinen yritys.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoituksen tekemiseen sovellettaisiin samoja periaatteita kuin luottolaitosten keskinäisten liiketoimien ilmoittamiseen. Ilmoitus olisi tehtävä vähintään neljännesvuosittain sellaisista liiketoimista, joiden arvo tai, jos keskenään samantajaisia liiketoimia on tehty tässä momentissa tarkoitettuna ajanjaksona useita, niiden yhteenlaskettu arvo ylittää miljoona euroa tai viisi prosenttia liiketoimen osapuolena olevan luottolaitoksen omista varoista, jollei Finanssivalvonta hyväksy korkeampaa ilmoitusrajaa. Ryhmittymään kuuluvan vakuutusyrityksen olisi täytettävä samanaikaisesti sekä tämän momentin mukaiset että niistä mahdollisesti poikkeavat VYL:n vastaavat vaatimukset.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin LLL:a ja VYL:a vastaavasti, että pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saisi tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista, lukuun ottamatta momentissa säädettyjä, niin ikään luottolaitostoiminnasta annettua lakia ja VYL:a vastaavia poikkeuksia. Finanssivalvonta voisi antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen liiketoimien ilmoittamisesta mainittuja lakeja vastaavalla tavalla.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin niin ikään mainittuja lakeja vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta pyytää ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä koskevat tiedot ryhmittymään kuuluvien ulkomaisien säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavilta viranomaisilta.

25 §. Ryhmittymän toiminnan tervehdyttäminen. Pykälän 1 ja 3 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

26 §. Tarkemmat määräykset. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

29 §. Tarkempien säännösten ja lupien antaminen. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

31 §. Finanssivalvonnan tehtävät. Pykälän 1 momentin johdantokappale muutettaisiin

vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Lisäksi momentin 5 kohta ja 2 momentti kumottaisiin mainitun lain johdosta.

32 §. Tietojenanto ulkomaan viranomaiselle. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä ainoastaan viitattaisiin ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta. Ryhmittymän valvontaa koskevasta tietojenvaihdosta säädettäisiin mainitun lain 65 §:ssä.

35 §. Uhkasakko ja muut toimivaltuudet. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska uhkasakosta ja muista Finanssivalvonnan toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavassa laissa.

1.10 Laki sijoituspalveluyrityksistä

12 §. Valvonta. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälän suomenkielisessä sanamuodossa todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi. Pykälän ruotsinkielinen sanamuoto säilyisi ennallaan.

24 §. Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

25 §. Toiminnan rajoittaminen. Pykälä kumottaisiin, koska toiminnan rajoittamisesta säädettäisiin edellä sanotun mukaisesti Finanssivalvonnasta annettavassa laissa.

39 §. Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi

tarpeettomana ehdotetun Rahoitustarkastuksen ja Vakuutustarkastuksen yhdistämisen johdosta.

41 §. *Osakkeiden ja osuukien hankinnasta ilmoittaminen.* Pykälän 7 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana ehdotetun Rahoitustarkastuksen ja Vakuutustarkastuksen yhdistämisen johdosta.

43 §. *Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen.* Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska momentissa tarkoitettua johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupa- valvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 28 §:ssä. Momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

Pykälän 5 momentissa oleva viittaus pykälän muihin momentteihin muutettaisiin vastaamaan pykälään ehdotettua muutosta.

75 §. *Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 27 ja 57 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.11 Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa

3 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.

Pykälän suomenkielisessä sanamuodossa todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

4 §. *Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi soveltuvin osin ehdotettua UlkLLL 6 §:ää.

5 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.* Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin nykyistä lakia. Momenttia tarkistettaisiin kuitenkin oheispalvelujen tarjonnan osalta siten, että sivuliike voisi tarjota Suomessa oheispalvelua, jos siitä on laissa erikseen säädetty. Tällainen oheispalvelu olisi esimerkiksi SRL 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu toiminta säilytysyhteisönä.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi ehdotettua 4 §:n 1 momenttia vastaavasti.

Pykälän 3 ja 4 momentin suomenkielisessä sanamuodossa olevat viittaukset Rahoitustarkastukseen muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa. Momenttien ruotsinkielinen sanamuoto ei muuttuisi.

6 §. *Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjonnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta samoin kuin sijoituspalvelujen tarjoamisesta rajan yli sivuliikettä perustamatta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 61 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta. Pykälässä säädettäisiin lisäksi nykyistä 6 a §:n 2 momenttia vastaavasti niistä erityisistä perusteista, joilla Finanssivalvonta voisi välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin sivuliikkeen toiminnan jatkamisen estämiseksi. Pykälän asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

6 a §. *Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen.* Pykälä kumottaisiin, koska sen nykyistä 1 ja 3 momenttia vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annettavan lain 61 §:n 5 momenttiin ja 2 momenttia vastaava säännös ehdotettuun 6 §:ään.

9 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Nykyinen pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupa- valvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

1.12 Sijoitusrahastolaki

4 §. Pykälän *1 momentti* muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi. Pykälän ruotsinkielinen sanamuoto säilyisi ennallaan.

5 e §. Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska momentissa tarkoitettua johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 28 §:ssä. Momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

9 d §. Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi ehdotettua 5 e §:ää vastaavasti.

86 a §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuus koskisi vain arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY täytäntöönpanosta tiettyjen määritelmien selventämiseksi 19 päivänä maaliskuuta 2007 annetun komission direktiivin 2007/16/EY täytäntöönpanon edellyttämien säännösten antamista. Tämä rajausta ei ilmene voimassa olevasta pykälästä. Asetuksella säädetään vaatimuksista, jotka rahoitusvälineiden on täytettävä, jotta niihin voidaan sijoittaa sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua sijoitusrahaston varoja. Säännökset kohdistuvat sijoitusrahasto-toimintaa harjoittaviin rahastoyhtiöihin.

117 §. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetuissa Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista

koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

122 §. Pykälässä olevat viittaukset Rahoitustarkastukseen ja siitä annettuun lakiin muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvontaa ja siitä annettavaa lakia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

125 §. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta ehdotettua 117 §:ää vastaavasti.

126 §. Pykälän *1 momentti* ehdotetaan muutettavaksi ehdotettua 122 §:ää vastaavasti.

149 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska uhkasakosta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavassa laissa samojen perusteiden mukaisesti kaikkien valvottavien osalta. Ehdotuksesta seuraa, että uhkasakkoa ei, kuten muidenkaan valvottavien osalta, voitaisi asettaa rahastoyhtiön hallintoelimeen kuuluvalla tai sen palveluksessa olevalle luonnolliselle henkilölle, jolle Finanssivalvonnasta annettavasta laista muuta johdu.

150 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska Finanssivalvonnasta annettavan lain 61 § kattaisi myös tämän pykälän mukaisen toimivallan.

1.13 Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa

3 §. Valvonta. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälän suomenkielisessä sanamuodossa todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

4 §. Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä edellä on ehdotettu ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen aloittamisesta.

5 §. Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta. Pykälän nykyisessä *2 momentissa* oleva säännös ehdotetaan tarkistettavaksi ehdotettua UlkSipAL 5 §:ää vastaavasti.

Pykälän nykyisessä 3 momentissa oleva säännös ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 59 §:n 2 momentin johdosta.

Pykälän nykyisessä 4 momentissa oleva säännösviittaus ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

6 §. Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädetäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 61 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta. Pykälässä säädetäisiin kuitenkin sen nykyistä 4 momenttia vastaavasti niistä erityisistä perusteista, joilla Finanssivalvonta voisi välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin sivuliikkeen toiminnan jatkamisen estämiseksi sen lisäksi, mitä mainitussa pykälässä säädetään.

8 §. Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

1.14 Arvopaperimarkkinalaki

3 luku Julkinen kaupankäynti

28 §. Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen. Pykälän 4 momentti muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 7 luvun 2 §:ää.

3 a luku Monenkeskinen kaupankäynti

9 §. Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen. Pykälän 3 momentti muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 7 luvun 1 a ja 2 §:ää.

7 luku Arvopaperimarkkinoiden valvonta

1 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1 momentti vastaisi Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei tältä osin muuttuisi.

Momentin suomenkielisessä sanamuodossa todettaisiin lisäksi selvyuden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Pykälän 2 momentti vastaisi nykyisen pykälän 6 momenttia.

Nykyisen pykälän 5 momenttia vastaava säännös ehdotetaan sisällytettäväksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 lukuun, jossa säädetäisiin yhtenäisesti asiakkaansuojan valvonnasta kaikkien finanssipalvelujen osalta.

1 c §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana Finanssivalvonnasta annettavan lain 48 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

2 §. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädetäisiin ainoastaan nykyistä momenttia vastaavasti viranomaisen oikeudesta kieltää 2 luvun säännösten vastainen menettely sekä julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen arvopapereilla, joiden liikkeenlaskussa ei ole noudatettu 2 luvun säännöksiä tai julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä. Sitä vastoin nykyisessä momentissa tarkoitettua 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaisen markkinoinnin tai sopimusehtojen käytön kieltämismenettelystä ehdotetaan säädettyväksi muiden finanssipalvelujen markkinointiin ja sopimusehtoihin sovellettavia säännöksiä vastaavasti Finanssivalvonnasta annettavan lain 48 ja 49 §:ssä. Momentissa ei erikseen säädetäisi myöskään nykyisestä laista poiketen siitä, että kiellon tehostamiseksi olisi asetettava uhkasakko, jollei se erityisestä syystä ole tarpeeton. Tällainen säännös poikkeaisi merkittävästi siitä, mitä Finanssivalvonnan harjantavallasta asettaa hallinnollisia seura-

muksia on muualla laissa säädetty, eikä tällaiselle yksittäiselle poikkeukselle ole esitetävissä sellaisia perusteluja, jotka antaisivat aiheen poiketa lain yleisistä soveltamisperiaatteista.

Nykyisestä laista poiketen momentissa tarkoitettua kiellon antaisi ja siihen liittyvän uhkasakon asettaisi, kuten muidenkin finanssimarkkinoita koskevien säännösten vastaista menettelyä koskevan kiellon osalta, Finanssivalvonta eikä markkinaoikeus. Ehdotetulla muutoksella edistettäisiin Finanssivalvonnan mahdollisuuksia puuttua nopeasti lainvastaiseen menettelyyn sekä yhdenmukaistettaisiin Finanssivalvonnan toimivaltuuksien käyttöä.

Nykyistä 2 momenttia vastaava säännös ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun 1 momentin johdosta. Ehdotetusta 2 momentista seuraa, että pykälässä tarkoitettu kiello voitaisiin nykyistä 2 momenttia vastaavasti antaa myös väliaikaisena Finanssivalvonnasta annettavan lain 48 §:n nojalla.

Ehdotetun 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettuun kieltoon sovellettaisiin ehdotettujen Finanssivalvonnasta annettavan lain 48 ja 49 §:n mukaista menettelyä, jonka mukaan kiellon määrää markkinaoikeus. Menettely olisi tällöin sama kuin mitä ehdotetaan sovellettavaksi finanssipalvelujen markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa. Tältä osin ei ole esitettävissä riittäviä perusteluita sille, että Finanssivalvonnan päätöksiin sovellettaisiin markkinaoikeuden toimivallan osalta kahta erilaista järjestelmää.

Pykälän 3 momentti vastaisi nykyistä lakia.

Pykälän 4 momentissa viitattaisiin selvyyden vuoksi niihin Finanssivalvonnasta annettavan lain säännöksiin, joita sovellettaisiin Finanssivalvonnan kieltäessä tämän lain vastaisen menettelyn muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla perusteella.

Pykälän nykyistä 4 momenttia vastaava säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska laissa ei muuallakaan säädetä Finanssivalvonnan toimivallasta kohdistaa hallinnollisia seuraamuksia muihin kuin sen valvottaviksi säädettyihin. Sen sijaan momentissa tarkoitettua säännöksen rikkomisen ehdotettaisiin rangaistavaksi 8 luvun 3 §:ssä tarkoitettuna arvopaperimarkkinarikkomuksena.

8 luku Rangaistussäännökset

Arvopaperirikkomus

3 §. Pykälään lisättäisiin viittaus 3 luvun 2 §:n rikkomiseen ehdotetun 2 §:n 4 momentin kumoamisen johdosta.

10 luku Erinäisiä säännöksiä

Muutoksenhaku

3 §. Pykälän 4 momentissa oleva lakiviittaus muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Momentin asiasisältö ei muuttuisi.

1.15 Laki panttilainauslaitoksista

3 §. Pykälän mukaan panttilainauslaitosten valvonta siirrettäisiin Rahoitustarkastukselta Etelä-Suomen lääninhallitukselle (jäljempänä *lääninhallitus*). Panttilainauslaitosten valvontaan sovellettaisiin jäljempänä ehdotetun mukaisesti muutenkin soveltuvin osin vastaavia periaatteita kuin perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain (517/1999) mukaiseen perintätoiminnan valvontaan.

4 §. Pykälän 1 ja 2 momentti muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

5 §. Pykälän 2 momentti muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

5 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin 40 a §:ssä.

5 b §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi samoin perustein kuin 5 a §.

10 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

11 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

11 a §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

11 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 b §, jonka mukaan toimiluvan haltijan olisi toimitettava lääninhallitukselle jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Lisäksi toimiluvan haltijan olisi myös viipymättä tehtävä lääninhallitukselle ilmoitus hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vaihtumisesta ja esitettävä selvitys toimitusjohtajan kelpoisuudesta. Säännös vastaisi perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 10 §:n 2 momenttia.

13 a §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

30 §. Pykälän 3 momentti muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

30 a §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

30 b §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

34 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska panttilainaus toiminnan markkinointiin ja sopimusehtojen käyttöön ei liity sellaisia erityisiä näkökohtia, jotka puoltaisivat niiden sääntelyä yleisestä kuluttajansuojalainsäädännöstä poikkeavasti.

40 §. Pykälässä säädettäisiin nykyistä pykälää jonkin verran yksityiskohtaisemmin valvontaviranomaisen oikeudesta kieltää lainvastainen toiminta ja kiellon tehostamisesta uhkasakolla. Säännös vastaisi perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 11 §:ää.

40 a §. Pykälässä säädettäisiin panttilainauslaitoksen toimiluvan peruuttamisesta ja se korvaisi kumottaviksi ehdotetut 5 a ja 5 b §:n. Säännöksen asiasisältö ei muuttuisi lukuun ottamatta, perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 12 §:n 2 momenttia vastaavaa ehdotettua 4 momenttia, jonka mukaan lääninhallitus voisi toimiluvan peruuttamisen sijasta antaa momentissa tarkoitettua varoituksen, jos toimiluvan peruuttaminen on olosuhteisiin nähden kohtuutonta.

40 b §. Lakiin lisättäisiin uusi valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta koskeva

40 b §, joka vastaisi perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 13 §:ää.

40 c §. Lakiin lisättäisiin uusi 40 c §, jossa säädettäisiin muutoksenhausta valvontaviranomaisen päätökseen. Pykälä vastaisi perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 14 §:ää

1.16 Vakuutusyhtiölaki

1 luku Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

13 §. *Toimilupa, pääkonttori ja valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyuden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

2 luku Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

6 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän 4 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

9 a §. *Toimiluvan peruttaminen ja toimiluvan alaisen toiminnan rajoittaminen.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi selvyuden vuoksi vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamista ja toimiluvan alaisen toiminnan rajoittamista koskeva viittaus Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin. Finanssivalvonnasta annettavan lain mukaan toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisin perustein mainitun lain 26 §:ssä ja toiminnan osittaisesta rajoittamisesta vastaavasti mainitun lain 27 §:ssä.

- 7 luku **Tilintarkastus ja erityinen tarkastus**
- 1 §.** *Sovellettava laki.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaus Finanssivalvonnasta annettavan lain 31 §:ään, jossa säädetään tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle.
- 7 §.** *Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus Vakuutusvalvontavirastolle.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 31 §:ssä. Lain asiasisältö ei muuttuisi.
- 12 luku **Vakuutusyhtiön vakavaraisuusarvion ennakoiva valvonta**
- 6 §.** *Valvontatoimenpiteet.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia siten, että jos henkivakuutusyhtiö ei täytä pykälässä tarkoitettua toimintapäätösmääräystä eikä laadi pykälässä tarkoitettua suunnitelmaa tai kykene täyttämään siinä esitettyjä toimenpiteitä, Finanssivalvonta voisi rajoittaa yhtiön toimiluvan mukaista toimintaa Finanssivalvonnasta annettavan lain 27 §:n mukaisesti tai peruuttaa toimiluvan mainitun lain 26 §:n mukaisesti noudattaen, mitä mainituissa pykälissä säädetään. Säännös ei rajoittaisi Finanssivalvonnan oikeutta ryhtyä muihin mainitussa laissa säädettyihin valvontatoimiin niille mainitussa laissa säädettyjen edellytysten täytyessä.
- 19 luku **Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen**
- 11 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin selvyuden vuoksi viittaus ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta.
- 20 luku **Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen**
- 11 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin selvyuden vuoksi viittaus ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta.
- 21 luku **Vakuutuskannan luovuttaminen**
- 13 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin selvyuden vuoksi viittaus ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta.
- 14 §.** *Vakuutuskannan luovuttamista koskevat oikeusvaikutukset.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.
- 22 luku **Yhtiömuodon muuttaminen**
- 8 §.** *Muutoksenhaku.* Pykälään lisättäisiin selvyuden vuoksi viittaus ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta.
- 23 luku **Selvitystila ja konkurssi**
- 1 §.** *Osakeyhtiölain ja konkurssilain soveltaminen.* Pykälän 1 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.
- 2 §.** *Selvitystilaan asettamisen edellytykset.* Pykälän 1 momentin 2 kohta muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.
- 4 §.** *Selvitystilaan asettamisesta päättäminen.* Pykälän 3 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.
- 25 luku **Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta**
- 2 §.** *Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta tietojensaantioikeudesta säädetäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 3 luvussa. Ehdotettu muutos tarkentaisi jonkin verran tietojensaantioikeutta, mutta lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälän sisältöä.
- 4 §.** *Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta tarkastusoikeudesta ja oikeudesta osallistua vakuutusyhtiön hallintoelinten kokouksiin säädetäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 24, 32, 56 ja

63 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

5 §. Yleiset valvontakeinot. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä tarkoitetuista toimeenpanokiellosta ja oikaisuvaatimuksesta, uhkasakon asettamisesta ja huomautuksesta säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 33, 38 ja 40 §:ssä.

Pykälän asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi, koska Finanssivalvonnasta annettavan lain 33 §:n 1 momentti ja 40 §:n 5 momentti kattavat pykälän 1 momentissa tarkoitettut tapaukset. Finanssivalvonta voisi kuitenkin puuttua momentin 3 kohdassa tarkoitettuun hyvän tavan noudattamatta jättämiseen vain siltä osin kuin lakiin sisältyy valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskeva nimenomainen velvoite noudattaa hyvää tapaa. Tällainen velvoite sisältyy nykyisin VYL:iin ja UlkVYL:iin, vakuutusyhdistyslakiin sekä AML:iin. Finanssivalvonnasta annettavan lain 40 §:stä seuraa, että huomautuksen antamista ja erityisesti sen julkistamista koskevat periaatteet täsmentyisivät merkittävästi nykyisestä. Mainitun lain 41 §:n mukaista julkista varoitusta vastaava seuraamusta ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön.

Myöskään pykälän 3 momentissa tarkoitusta uusien vakuutuksien myöntämistä koskevasta kiellosta ei ole tarpeen säätää erikseen, koska Finanssivalvonnasta annettavan lain 27 §:n mukaiset säännökset toiminnan rajoittamisesta kattaisivat myös momentissa tarkoitettun toiminnan. Kiellon edellytykset kuitenkin tiukkenisivat jonkin verran.

6 §. Markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskevat valvontakeinot. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 45—49 §:n johdosta.

7 §. Asiamiehen asettamisoikeus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta oikeudesta asettaa valvottavaan asiamies, säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 29 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

8 §. Toimiluvan rajoittaminen tai peruuttaminen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta toiminnan rajoittamisesta säädettäisiin kaikkien valvottavien osal-

ta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 27 §:ssä ja toimiluvan peruuttamisesta vastaavasti 26 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

11 §. Asiamiehen asettaminen ja asiamiehen oikeudet. Pykälän 1 momenttia tarkistettaisiin ehdotetun 7 §:n kumoamisen johdosta. Lisäksi pykälässä olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa.

22 §. Täytäntöönpano ja muutoksenhaku. Pykälässä säädettäisiin ainoastaan sen nykyisessä 1 momentissa olevasta omaisuuden luovutus- ja panttauskiellosta, jota koskevaan muutoksenhakuun on edelleen tarpeen soveltaa pykälässä mainittua erityistä valitusaikaa. Muilta osin muutoksenhausta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 73 §:ssä.

26 luku **Vakuutusryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta**

2 §. Vakuutusryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset. Pykälän 2-4 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

14 §. Valvontatoimenpiteet. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 §:n 1 momentin 2 kohdan johdosta. Lain asiasisältö ei olennaisesti muuttuisi.

15 §. Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 24 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

16 §. Vakuutusvalvontaviraston tietojensaantioikeus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 23 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

18 §. Vakuutusvalvontaviraston tietojensaantioikeus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 23 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

19 §. Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 24 ja 60 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

20 §. Vakuutusvalvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö Euroopan talousalueella. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 65 §:n

johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi lukuun ottamatta sitä, että 65 §:ssä ei säädettäisi yksityiskohtaisesti ilmoitettavista tiedoista.

29 luku Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

3 §. *Vakuustoitinnan luvaton harjoittaminen.* Pykälän 1 momentin 2 kohta muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

5 §. *Vakuutusyhtiörikkomus.* Pykälän 1 momentin 5 kohta muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

30 luku Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

2 §. *Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden alaisia tietoja.* Pykälä ehdotetaan rajoitettavaksi koskemaan ainoastaan sosiaali- ja terveysministeriötä, koska Finanssivalvonnan osalta vastaava säännös sisältyisi Finanssivalvonnasta annettavan lain 71 §:ään.

Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin, pykälässä säädettäisiin työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta ehdotettua Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 §:ää vastaavasti siltä osin, kuin mainituin pykälän säännökset soveltuvat työeläkevakuutusyhtiöihin. Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että silloin kun toimiluvan peruuttaminen ei perustu Finanssivalvonnan esitykseen, peruuttamisesta olisi pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto. Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 §:n nojalla Finanssivalvonta voisi esittää toimiluvan peruuttamista sosiaali- ja terveysministeriölle, mutta sosiaali- ja terveysministeriön esitys valtioneuvostolle ja valtioneuvoston päätös eivät olisi sidottuja Finanssivalvonnan esitykseen.

6 b §. *Toimiluvan alaisen toiminnan rajoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin toimiluvan alaisen toiminnan rajoittamisesta 6 a §:n osalta mainituin perustein.

6 c §. *Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat.* Pykälä vastaisi nykyistä 6 a §:ää.

1.17 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 3 momentissa olevat pykäläviittaukset tarkistettaisiin vastaamaan ehdotettuja VYL:n muutoksia.

6 §. *Toimilupa.* Pykälän 3 momentissa oleva viittaus kumottavaksi ehdotettuun VYL 25 luvun 8 §:ään muutettaisiin vastaamaan ehdotettua VYL 2 luvun 9 a §:ää.

6 a §. *Toimiluvan peruuttaminen.* Pykälä muutettaisiin siten, että se koskisi nykyisessä 6 a §:ssä olevan keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaita koskevan sääntelyn sijasta työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamista. Samalla pykälä siirrettäisiin 2 lukuun. Nykyinen 6 a §:n säännös sisältyisi muuttumattomana ehdotettuun uuteen 6 c §:ään.

Pykälässä säädettäisiin työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta. Nykyiset toimiluvan peruttamista koskevat säännökset ovat VYL 25 luvun 8 §:ssä. Koska mainituksa pykälässä olevat toimiluvan peruuttamista koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi

1.18 Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

7 §. *Sivuliikkeen perustamisilmoitus.* Pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin yhdenmukaisesti ehdotettujen UlkLLL 5 §:n 1 momentin, UlkSipaL 4 §:n 1 momentin ja UlkSRL 4 §:n 1 momentin kanssa. Momentin asiasisältö ei muuttuisi.

8 §. *Vakuutusvalvontaviraston vastaus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa kotivaltion valvontaviranomaiselle ulkomaisen ETA-valvottavan toimintaa koskevat yleisen edun edellyttämät ehdot säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 59 §:ssä. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.

9 §. *Sivuliikkeen toiminnan aloittaminen.* Pykälä vastaisi ehdotettuja UlkLLL 6 §:ää, UlkSipaL 4 §:n 2 momenttia ja UlkSRL 4 §:n 2 momenttia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

12 §. *Tietojen muutokset.* Pykälän 1 momenttia tarkistettaisiin ehdotetun 8 §:n kumoamisen johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

14 §. *Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyuden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Laissa ei nykyisestä pykälästä poiketen erikseen todettaisi Finanssivalvonnan ja ulkomaan viranomaisen välisestä työnjaosta. Koska laissa ei säädetä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen taloudellista asemaa koskevista vaatimuksista, ehdotetuista säännöksistä seuraa ilman nimenomaista säännöstäkin, ettei Finanssivalvonnalla ole toimivaltaa valvoa sivuliikkeen taloudellista asemaa.

15 §. *Kotivaltion viranomaisen toimivalta Suomessa.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska kotivaltion viranomaisen tarkastusoikeudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 60 §:ssä.

15 c §. *Tietojen vaihto.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska laissa ei ole tarpeen erikseen säätää Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää tietoja ulkomaan viranomaisilta.

16 §. *Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 60 §:ssä.

17 §. *Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 61 §:ssä. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

21 §. *Valitusoikeus.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälässä tarkoitettuun valitusoikeuteen sovellettaisiin siten, mitä mainitun lain 73 §:ssä säädetään.

42 §. *Päämiehelle asetettava uhkasakko.* Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska uhkasakon tuomitsemiseen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavaa lakia samojen periaatteiden mukaisesti kuin muihinkin valvottaviin.

43 §. *Toiminnan tarkastus.* Pykälä kumottaisiin, koska sivuliikkeen tarkastamisen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavaa lakia samojen periaatteiden mukaisesti kuin muidenkin valvottavien tarkastamiseen.

44 §. *Pakkokeinot.* Pykälä kumottaisiin, koska sivuliikkeeseen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain nojalla samoja sanktiovaltuuksia kuin muihinkin valvottaviin.

45 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska sivuliikkeen toimiluvan alaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevien sivuliikkeiden osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 ja 27 §:ssä.

47 §. *Omaisuuuden luovutus- ja panttauskielto.* Pykälän 5 momenttia tarkistettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

60 §. *Markkinointi.* Pykälässä oleva viittaus markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaan poistettaisiin, koska markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnasta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 luvussa. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

69 §. *Kuulutus virallisessa lehdessä.* Pykälää tarkistettaisiin vastaamaan VYL:a ja Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

72 §. *Vakuutusilasto.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 72 §:n johdosta.

76 §. *Vakuutus toiminnan luvaton harjoittaminen.* Pykälän 2 kohtaa tarkistettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

77 §. *Vakuutusyhtiörikos.* Pykälää tarkistettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

79 §. *Vaitiolovelvollisuus.* Pykälän 2 ja 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tietojenanto-oikeudesta

säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 71 §:ssä.

1.19 Vakuutusyhdistyslaki

2 luku Yhteisömuodon muuttaminen

5 a §. Pykälän 2 momentti muutettaisiin vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

8 luku Vakuutusyhdistyksen perustaminen

2 §. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin selvyiden vuoksi viittaus ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta.

9 luku Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

5 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 31 §:ssä.

12 luku Vakuutusyhdistysten valvonta

1 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyiden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtämäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

2 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

4 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan vakuusyhtiölain 25 luvun 1 §:ää ja ehdotettua Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

6 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska pykälän mukaisista valvontavaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annet-

tavassa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

6 a §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin pykälän nykyistä 2 momenttia vastaavasti vakuutusyhdistyksen purkamisesta, kun sen toiminta on määrätty lopetettavaksi. Nykyistä 1 momenttia vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 §:ään.

6 c §. Pykälän 4 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

6 d §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska asiamiehen asettamisesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 29 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

7 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan päätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 73 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

12 a luku Vakuutusyrittäjäryhmän lisävalvonta

9 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi samoin perustein kuin ehdotettu VYL 26 luvun 14 §. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

10 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska pykälässä tarkoitettua Finanssivalvonnan tarkastusoikeudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 24 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

14 luku Sulautuminen

11 §. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin selvyiden vuoksi viittaus ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta.

14 a luku Vakuutuskannan luovuttaminen

9 §. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin selvyiden vuoksi viittaus ehdotettuun lakiin Finanssivalvonnasta.

16 luku **Erinäisiä säännöksiä**

7 §. Pykälän 2 kohta ehdotetaan muutettavaksi vastaaman Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

10 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi ja 3 momentti kumottavaksi ehdotettua VYL 30 luvun 2 §:ää vastaavasti.

1.20 Laki vakuutusedustuksesta

2 §. Soveltamisalan rajoitukset. Pykälän 2 momenttia tarkistettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

8 §. Vakuutusedustajarekisteriin merkittävät tiedot. Pykälän 1 momentin 7 kohtaa tarkistettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

33—36 §. Lain 6 luvun säännökset kumottaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 luvun johdosta.

37 §. Vakuutusedustajan valvonta. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

38 §. Vakuutusedustuksen kieltäminen. Pykälän 2 ja 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavista toimivaltuuksista säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavassa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

Pykälän 4 momenttia tarkistettaisiin ehdotetun 2 momentin kumoamisen johdosta. Momentin asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi. Jos vakuutusedustaja olennaisesti laiminlyö noudattaa mitä sen velvollisuudeksi tässä laissa säädetään, eikä laiminlyöntiä tai virhettä ole korjattu Finanssivalvonnan asettamassa kohtuullisessa ajassa, Finanssivalvonta voi kieltää vakuutusedustajaa jatkamasta toimintaansa, kunnes virhe tai laiminlyönti on korjattu, tai, jos laiminlyönti tai

virhe on törkeä, poistaa vakuutusedustajan rekisteristä.

39 §. Muutoksenhaku. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 73 §:ssä.

44 §. Vaitiolovelvollisuus. Pykälän 2 momentti kumottaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 71 §:n johdosta.

47 §. Vakuutusedustajia koskevat tilastot. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 72 §:n johdosta.

1.21 Eläkesäätölaki

36 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain 31 §:n johdosta.

46 §. Pykälän 9 momentti kumottaisiin, koska momentissa mainituista seikoista säädetään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa.

64 §. Pykälän 1 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

65 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ainoastaan sosiaali- ja terveysministeriön tietojensaantioikeudesta, koska vastaavasta Finanssivalvonnan oikeudesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 18 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

Pykälän nykyistä 3 momenttia vastaavaa säännöstä ei ehdoteta sisällytettäväksi lakiin, koska Finanssivalvonta voisi pyytää momentissa tarkoitettuja tietoja Finanssivalvonnasta annettavan lain 18 §:n nojalla suoraan eläkesätiöltä sekä mainitun lain 24 §:n nojalla tarkastaa tietojen oikeellisuuden myös momentissa tarkoitettun yrityksen toimipaikassa.

66 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tarkastusoikeudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 24 §:ssä ja ulkopuolisen asiantuntijan käyttämisestä tarkastuksen suorittamisessa 34 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

67 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan pykälässä tarkoitettuja toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavassa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

68 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annettavan lain 32 §:ään.

72 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaaman ehdotettua Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

78 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi ehdotetun 67 §:n kumoamisen johdosta uusi 5 momentti, jonka mukaan eläkesäätiö olisi purettava tämän luvun mukaisesti myös silloin, kun Finanssivalvonta on määrännyt sen purettavaksi. Eläkesäätiön toiminnan määrittämisestä lopetettavaksi säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 §:ssä.

129 §. Pykälän 2 kohta ehdotetaan muutettavaksi vastaaman Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

132 b §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

133 §. Pykälä kumottaisiin, koska Finanssivalvonnan päätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 73 §:ssä.

134 §. Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyisi Finanssivalvonnasta annettavan lain 72 §:ään.

137 a §. Pykälässä olevat virheelliset viittaukset ehdotetaan korjattaviksi.

1.22 Vakuutuskassalaki

66 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti

kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 31 §:ssä.

96 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

97 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi ehdotettua eläkesäätiölain 65 §:ää vastaavasti.

98 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tarkastusoikeudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 24 §:ssä ja ulkopuolisen asiantuntijan käyttämisestä tarkastuksen suorittamisessa 34 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

99 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan pykälässä tarkoitettuja toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavassa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

100 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annettavan lain 29 §:ään.

105 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaaman Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

111 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi ehdotetun 99 §:n kumoamisen johdosta uusi 5 momentti, jonka mukaan vakuutuskassa olisi purettava tämän luvun mukaisesti myös silloin, kun Finanssivalvonta on määrännyt sen purettavaksi. Vakuutuskassan toiminnan määrittämisestä lopetettavaksi säädettäisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 26 §:ssä.

162 §. Pykälän 2 kohta ehdotetaan muutettavaksi vastaaman Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

165 b §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi ehdotettua eläkesäätiölain 132 b §:ää vastaavasti.

166 §. Pykälä kumottaisiin, koska Finanssivalvonnan päätösten täytäntöönpanokelpoi-

suudesta säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 73 §:ssä.

167 §. Pykälän *1 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyisi Finanssivalvonnasta annettavan lain 72 §:ään.

172 a §. Pykälässä olevat virheelliset viittaukset ehdotetaan korjattaviksi.

1.23 Työttömyyskassalaki

58 §. Valvonta. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyuden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Nykyisen pykälän 2 momenttia vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annettavan lain 24 ja 32 §:ään.

58 a §. Finanssivalvonnan tietojensaanti-oikeus. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

59 §. Finanssivalvonnan toimivaltuudet. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Nykyisestä laista poiketen pykälän *3 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnalle oikeus myös määrätä kassa purettavaksi. Muilta osin lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.24 Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta

5 §. Luokittelun perustelevinen. Pykälän *2 momentti* muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

8 §. Johdannaispimuksia koskevat perusteet. Pykälän *2 momentti* muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

12 §. Yleissäännös vastuuvelan kattamisesta. Pykälään ehdotetaan siirrettäväksi sen

3 momentiksi nykyisen 23 §:n 2 momenttia vastaava säännös.

22 §. Poikkeusluvut. Pykälä muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

23 §. Hallinnolliset pakkokeinot. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sen 1 ja 3 momenttia vastaavat säännökset sisällytetäisiin Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ja 2 momenttia vastaava säännös 12 §:ään.

24 §. Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain 73 §:ssä.

25 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset. Pykälän *2 momentti* muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

1.25 Liikennevakuutuslaki

14 e §. Pykälän *4 momentti* ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

17 §. Pykälän *2 momentti* ehdotetaan muutettavaksi Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Finanssivalvonnan toimivaltaa tarkistettaisiin siten, että toimivalta koskisi ainoastaan liikennevakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuusmatemaattisten seikkojen valvontaa. Muilta osin liikennevakuutuskeskuksen toiminnan valvontaa ei ole tarkoituksenmukaista uskoa Finanssivalvonnan tehtäväksi vaan se jäisi valtioneuvoston alaisen hallinnon valvontaa koskevien yleisten periaatteiden varaan kuten muidenkin viranomaisten tai muutoin julkista valtaa käyttävien yhteisöjen toiminnan valvonta. Muilta osin momentti säilyisi ennallaan. Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin liikennevakuutuskeskuksen valvonnassa sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

18 §. Pykälän *1, 2 ja 5 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontaviraston muutettai-

siin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

18 a §. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontaviraston muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.26 Potilasvahinkolaki

5 §. *Vakuutuksenantaja.* Pykälän 3 ja 4 momentissa olevat viittaukset Vakuutusvalvontaviraston muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lisäksi 4 momenttia tarkistettaisiin yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä liikennevakuutuslain 17 §:n kohdalla on sanottu Finanssivalvonnan toimivallasta liikennevakuutuskeskuksen valvonnasta. Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin Potilasvakuutuskeskuksen valvonnassa sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

1.27 Laki ympäristövahinkovakuutuksesta

7 §. *Ympäristövakuutuskeskuksen hallinto ja valvonta.* Pykälän 5 momenttia tarkistettaisiin yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä liikennevakuutuslain 17 §:ssä on sanottu Finanssivalvonnan toimivallasta liikennevakuutuskeskuksen valvonnassa, ja potilasvahinkolain 5 §:ssä Finanssivalvonnan toimivallasta Potilasvakuutuskeskuksen valvonnassa. Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin Ympäristövakuutuskeskuksen valvonnassa sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

9 §. *Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti.* Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

11 §. *Finanssivalvonnan oikeus tietojen saamiseen ja määräysten antamiseen.* Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta an-

nettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

18 §. *Korvauksen suorittaminen.* Pykälän 4 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.28 Tapaturmavakuutuslaki

30 a §. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta Tapaturmavakuutuslaitosten liiton valvonnassa yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä liikennevakuutuslain 17 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi toimivallasta liikennevakuutuskeskuksen valvonnassa, potilasvahinkolain 5 §:ssä toimivallasta Potilasvakuutuskeskuksen valvonnassa ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain 7 §:ssä toimivallasta Ympäristövakuutuskeskuksen valvonnassa. Tapaturmavakuutuslaitosten liittoon sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

1.29 Laki koulutusrahastosta

11 §. *Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen.* Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

15 §. *Valvonta.* Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.30 Laki aikuiskoulutustuesta

4 §. *Toimeenpano.* Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

28 §. *Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen.* Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.31 Työttömyysturvalaki

12 luku Muutoksenhaku

7 §. Päätöksen poistaminen. Pykälän 4 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

13 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

10 §. Etuudensaajarekisteri. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

Pykälän 4 momentissa olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon ja työttömyyskassalakiin muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkittävästi Finanssivalvonnan oikeutta saada ja luovuttaa tietoja.

14 luku Erinäisiä säännöksiä

4 §. Toimeenpano-ohjeet. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.32 Laki julkisista työvoimapalveluista

12 luku Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

7 §. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat toimeenpano-ohjeet. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.33 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

10 §. Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät. Pykälän 3 momentissa oleva viittaus Va-

kuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

11 §. Työttömyysvakuutusrahaston valvonta. Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

22 a §. Ministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen poistettaisiin, koska Finanssivalvonnan vastaavasta oikeudesta säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annettavassa laissa. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkittävästi Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta. Pykälän otsikkoa tarkistettaisiin vastaavasti.

Pykälän 2 ja 4 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

24 e §. Velvollisuus tietojen antamiseen. Pykälän 3 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.34 Laki Eläketurvakeskuksesta

13 §. Valvonta. Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

14 §. Kirjanpito ja tilinpäätös. Pykälässä olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

15 §. Poikkeusoloihin varautuminen. Pykälän 3 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.35 Maatalousyrittäjän eläkelaki

114 §. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät. Pykälän 4 momentti muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykä-

lässä todettaisiin lisäksi selvyiden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

130 §. Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 31 §:ssä.

131 §. Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset. Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus Vakuutusvalvontavirastoon, koska Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavassa laissa.

1.36 Merimieseläkelaki

195 §. Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavan lain 31 §:ssä.

211 §. Eläkekassan valvonta ja toiminnasta annettavat tiedot. Pykälä muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvonnasta annettavaa lakia. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.

Pykälän 1 momentissa olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Momentissa todettaisiin selvyiden vuoksi, että tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaukset Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen, koska siitä säädetäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavassa laissa. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkit-

tävästi Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta merimieseläkekassassa.

212 §. Finanssivalvonnan oikeus rangaistusvaatimuksen antamiseen. Pykälän nykyisen 1 momentin säännös Vakuutusvalvontaviraston toimivaltuuksista kumottaisiin, koska toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annettavassa laissa. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkittävästi Finanssivalvonnan toimivaltuuksia merimieseläkekassan valvonnassa. Pykälässä säilyisi sen nykyistä 2 momentti vastaava säännös Finanssivalvonnan oikeudesta rangaistusvaatimuksen antamiseen.

213 §. Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätöksiin säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annettavassa laissa.

1.37 Sairausvakuutuslaki

16 luku Työpaikkakassat

5 §. Työpaikkakassan valvonta ja sääntöjen muuttaminen. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan muutettavaksi koskemaan Finanssivalvontaa.

1.38 Laki valtion eläkerahastosta

2 §. Toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta. Pykälän otsikon ja 1 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin ministeriön valvontatehtävän ja ehdotetun 7 §:n mukaisen Finanssivalvonnan valvontatehtävän välisen suhteen selkeyttämiseksi. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

7 §. Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen. Lakiin lisättäisiin säännös Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, koska Finanssivalvonnasta annettavan lain 4 §:n mukaan valtion eläkerahastoa ei määriteltäisi mainitussa laissa tarkoitetuksi valvottavaksi eikä siihen sen vuoksi suoraan sovellettaisi mainitun lain säännöksiä. Samoin lakiin lisättäisiin vastaava velvollisuus antaa vuosittain valtiovarainministeriölle valvontaa koskeva kertomus kuin mitä kunnallisen eläkelaitoksen osalta on säädetty.

1.39 Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta

132 §. *Valvontamaksu ja eräät muut maksut.* Pykälässä oleva viittaus valvontamaksuun korjattaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnan valvontamaksusta.

137 §. *Toiminnan yleinen valvonta.* Pykälä ehdotetaan jaettavaksi kahdeksi eri pykäläksi ministeriön valvontatehtävän ja ehdotetun 137 a §:n mukaisen Finanssivalvonnan valvontatehtävän välisen suhteen selkeyttämiseksi siten, että Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

137 a §. *Rahoitustoiminnan suunnittelun ja sijoitustoiminnan valvonta.* Lakiin ehdotettaisiin lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin nykyistä 137 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan tehtäväksi valvoa kunnallisen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua sekä eläkelaitoksen varojen sijoittamista. Lain asiasisältö ei muuttuisi. Lisäksi lakiin lisättäisiin säännös Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ehdotettua valtion eläkerahastosta annettua lakia vastaavasti.

1.40 Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä

2 §. *Markkinaoikeudelliset asiat.* Pykälän 6 kohta ehdotetaan muutettavaksi ja pykälän 7 ja 14–17 kohta kumottavaksi sen johdosta, että Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 luvussa säädettäisiin samalla tavoin kaikissa mainituissa kohdissa tarkoitettujen lakien vastaisen menettelyn kieltämisestä ja kieltopäätöksen saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

3 §. *Asian vireillepano.* Pykälän 1 momentin 5 ja 6 kohta muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

Pykälän 2 momentissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavana lain johdosta. Momentin ruotsinkielinen sanamuoto ei muuttuisi.

4 §. *Toissijainen vireillepano-oikeus.* Pykälän 2 momentti muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

6 §. *Vireillepano vakuutusalaan koskevassa asiassa.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi 3 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta, koska mainittu pykälä kattaisi ehdotetussa muodossa myös tässä pykälässä tarkoitettua vakuutusalaan koskevat asiat.

12 §. *Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä.* Pykälän 1 momentissa olevat viittaukset Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

1.41 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

2 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 1 kohtaa tarkistettaisiin vastaamaan paremmin LLL:n terminologiaa. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

31 §. *Valvonta.* Pykälän 1 momentin 2 kohta kumottaisiin ja momentin 1 ja 7 kohta sekä 5 momentti muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

32 §. *Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin Finanssivalvonnasta annettavan lain johdosta.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan niin pian kuin ne on hyväksytyt ja vahvistettu, kuitenkin aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta säädettäisiin lisäksi erikseen, että Finanssivalvonta perii mainitun lain mukaisesti valvontamaksut koko siltä kalenterivuodelta, jonka aikana laki tulee voimaan.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Valvontaviranomaisen hallinnollinen asema

Esityksessä ehdotetaan, että uusi valvontaviranomainen toimisi Suomen Pankin yhtey-

dessä. Ehdotus perustuu tältä osin Rahoitustarkastuksen nykyiseen hallinnolliseen asemaan, josta säädettiin ensimmäisen kerran Rahoitustarkastuslaissa (503/1993). Mainittu laki ei ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Laki kumottiin Rahoitustarkastuksesta annetulla lailla (587/2003). Uusi laki säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (*PeVL 67/2002 vp*) mutta perustuslakivaliokunnan lausunnossa ei puututtu Rahoitustarkastuksen hallinnolliseen asemaan.

Perustuslain 91 §:n mukaan Suomen Pankki toimii eduskunnan takuulla ja hoidossa sen mukaan kuin lailla säädetään. Perustuslaissa ei säädetä Suomen Pankin tehtävistä. Perustuslain 119 §:n mukaan Eduskunnan alaisesta hallinnosta säädetään lailla. Suomen Pankki on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka asemasta ja tehtävistä säädetään Suomen Pankista annetussa laissa. Perustuslain 91 §:n mukaan eduskunnan valitsevat pankkivaltuutetut, jotka ovat toimessaan itsenäisiä, valvovat Suomen Pankin toimintaa. Uuden valvontaviranomaisen sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen on siten arvioitava lähinnä perustuslain 3 §:ssä olevan valtiollisten tehtävien jakoa ja parlamentarismia koskevan yleissääntönsä näkökulmasta. Finanssivalvonnan sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen on perusteltu edellä kappaleissa 3.1.1 ja 5.1.

Ehdotettu lainsäädäntö poikkeaa nykyisestä siinä, että Suomen Pankin yhteydessä toimiva viranomainen valvoisi myös vakuutus- ja eläkelaitoksia. Vakuutus- ja eläkelaitoksilla on luottolaitosten tavoin institutionaalisina sijoittajina merkittävä asema Suomen Pankin tehtäviin keskeisesti kuuluvassa rahoitusmarkkinoiden ja maksu- ja selvitysjärjestelmien yleisvalvonnassa. Luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten yhteisen valvonnan tarkoituksenmukaisuutta on perusteltu esityksen yleisperustelujen 1. kappaleessa. Vakuutusvalvontavirastolle kuuluu lisäksi nykyisin eräitä sellaisia valvontatehtäviä, joiden kuuluminen keskuspankin yhteydessä olevalle finanssivalvontaviranomaiselle on vaikeammin perusteltavissa. Näitä tehtäviä ovat 23. lakiehdotuksessa tarkoitettujen työttömyyskassojen valvontaan liittyvä työttömyysturvan toimeenpanoon liittyvä ohjeistus ja neuvonta sekä 29. lakiehdotuksessa tarkoitettu Koulus-

tusrahaston ja 34. lakiehdotuksessa tarkoitettu Eläketurvakeskuksen valvonta samoin kuin liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan valvonta ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun määrää. Nykyisen lain periaatteita ei näiltä osin ehdoteta muutettavaksi vaan esityksessä on lähdetty siitä, että mainittujen valvontatehtävien siirtäminen pois uudelta valvontaviranomaiselta on tarkoituksenmukaista toteuttaa myöhemmin erikseen.

Valvontaviranomaisen toimivaltuudet

Uuden valvontaviranomaisen toimivaltuudet vastaavat, mitä Rahoitustarkastuksesta on nykyisin säädetty. Rahoitustarkastuksen valvontavaltuudet on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (*PeVL 67/2002 vp ja PeVL 4/2005*). Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä toimivaltuuksia on arvioitu uuden perustuslain aikana lisäksi perustuslakivaliokunnan lausunnoissa *PeVL 16/2003 vp, 2/2004 vp, 17/2004 vp, 41/2004 vp, 4/2005 vp ja 9/2005 vp*. Uudelle valvontaviranomaiselle ehdotetut valtuudet vastaavat perustuslakivaliokunnan kannanottoja. Tältä osin on kuitenkin otettava huomioon, että nämä toimivaltuudet laajenevat koskemaan jäljempänä selostetulla tavalla myös Vakuutusvalvontaviraston valvottavia.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vakuutus- ja eläkelaitosten valvonnassa noudatettavista toimivaltuuksista samalla tavalla kuin mitä Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksista säädetään nykyisessä laissa.

Tätä on pidetty perusteltuna muun muassa rahoitus- ja vakuutuslaitosten viranomaisvalvonnan samankaltaisten tavoitteiden ja viranomaistoiminnan tasapuolisuuden ja johdonmukaisuuden sekä rahoitus- ja vakuutus toiminnan välisten toimialaliukumien näkökulmasta. Lisäksi Vakuutusvalvontaviraston toimivaltuudet sisältyvät nykyisin hajanaisesti eri valvontavaryhmiä koskeviin, eri aikoina säädettyihin lakeihin, mikä on omiaan vaikeuttamaan niiden johdonmukaista soveltamista. Nämä toimivaltuudet eivät myöskään ole

kaikilta osin olleet missään vaiheessa perustuslakivaliokunnan arvioitavina.

Esityksestä seuraa, että vakuutus- ja eläkelaitoksiin voitaisiin erältä osin kohdistaa nykyistä laajempia valvontavaltuuksia. Näihin valvottaviin tulisivat sovellettaviksi nykyisestä poiketen erityisesti seuraavat Rahoitustarkastuksella nykyisin olevat toimivaltuudet:

- valvontaviranomaisen oikeus eräissä tapauksissa rajoittaa määrääjäksi valvottavan johdon toimintaa, (1. lakiesityksen 28 §);
- ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen (1. lakiesityksen 34 §);
- kirjanpitomääräysten antaminen (1. lakiesityksen 35 §);
- julkinen huomautus ja varoitus (1. lakiesityksen 40 ja 41 §).

Toisaalta toimivaltuuksia ehdotetaan erältä osin tarkistettaviksi säännösten perustuslainmukaisuuden varmistamiseksi. Uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksia ehdotetaan tarkistettavaksi lisäämällä lakiin niin sanottu itsekriminointikielto (1. lakiehdotuksen 38 §:n 5 §). Lisäksi toimiluvan peruuttamista koskevia periaatteita tiukennettaisiin siten, että kaikkien valvottavien osalta säädettäisiin nimenomaisesti, että toimilupa voidaan peruuttaa ainoastaan, jos toimiluvan alaisen toiminnan osittainen rajoittamisella ei voida turvata finanssimarkkinoiden vakautta ja häiriötöntä toimintaa sekä tallettajien ja muiden velkojien asemaa ja vakuutettuja etuja. Ehdotetuista säännöksistä seuraa myös, että valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta koskevat periaatteet tarkentuisivat merkittävästi vakuutusalan yritysten osalta muun muassa sen mukaisesti, mitä perustuslakivaliokunta on rahoitusvalvonnan osalta aikaisemmin edellyttänyt.

Valvonnan kustannusten kattaminen

Ehdotettu laki Finanssivalvonnan kustannusten kattamisesta (2. lakiehdotus) perustuu samoille periaatteille kuin nykyinen laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta ja siihen on sisällytetty nykyistä vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettua lakia soveltuvin osin vastaavat periaatteet vakuutusalan

valvottavilta perittävien valvontamaksujen määräytymisestä. Mainittujen lakien mukaisen valvontamaksujen määrää on erältä osin tarkistettu vastaamaan paremmin asianomaisen valvottavaryhmän valvonnasta aiheutuvia kustannuksia. Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (*PeVL 41/2004 vp*). Esitykseen sisältyvä 2. lakiehdotus vastaa mainittua perustuslakivaliokunnan lausuntoa. Vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettu laki ei ole ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Esityksellä varmistettaisiin, että lainsäädäntö täyttää myös viimeksi mainitulta osin perustuslain vaatimukset.

Esitykseen sisältyvistä 2. lakiehdotuksessa säädetyistä, nykyistä Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annettua lakia vastaavista periaatteista seuraa, että ehdotetun valvontaviranomaisen toiminnasta syntyvä mahdollinen alijäämä jää Suomen Pankin vastattavaksi. Alijäämä jäisi kuitenkin viime kädessä valtion vastattavaksi sen kautta, että alijäämä vähentäisi Suomen Pankin voittovaroista valtiolle tuloutettavaa määrää. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että valtio korvaisi valvontaviranomaisen virheestä tai laiminlyönnistä johtuvan vahingon siltä osin kuin Suomen Pankin voittovarot eivät siihen riitä (1. lakiesityksen 69 §). Esitykseen ei tältä osin ole arvioitu liittyvän säätämisyjärjestysongelmia, koska Suomen Pankki, joka muuten vastaisi tällaisesta vahingosta, toimii perustuslain 91 §:n mukaan eduskunnan takuulla ja hoidossa. Eduskunta olisi siten joka tapauksessa velvollinen osoittamaan varat Suomen Pankin alijäämän kattamiseen riippumatta siitä, miten alijäämä on syntynyt.

Edellä esitetyn perusteella hallitus katsoo, että ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa säätämisyjärjestyksessä. Koska lakiehdotuksiin kuitenkin sisältyy eräitä perustuslain tulkinnan kannalta merkityksellisiä kysymyksiä, katsotaan että asiasta tulisi saada perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Finanssivalvonnasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

3 §

Yleiset säännökset*Tehtävät*

1 §

Tavoite

Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttäjä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan.

2 §

Hallinnollinen asema ja sovellettava lainsäädäntö

Finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä. Sitä koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu valtiovarainministeriölle.

Finanssivalvonnan hallintoon sovelletaan tämän lain lisäksi Suomen Pankista annettua lakia (214/1998), Suomen Pankin virkamiehistä annettua lakia (1166/1998) ja muita Suomen Pankkia koskevia säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta säädetään tämän lain lisäksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonta edistää lisäksi hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Laissa erikseen säädettyjen tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta:

1) myöntää finanssimarkkinoilla toimiville toimilupia, rekisteröi finanssimarkkinoilla toimivia ja vahvistaa niiden toimintaa koskevia sääntöjä;

2) valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja toimintaansa koskevia sääntöjä;

3) valvoo rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista;

4) valvoo kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamista siten kuin jäljempänä säädetään;

5) valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä;

6) antaa lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä siten kuin laissa erikseen säädetään;

7) ohjaa ja valvoo säästöpankkitarkastuksen toimintaa;

8) suorittaa sille laissa säädetty muut tehtävät.

Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:

1) seurata ja arvioida finanssimarkkinoiden ja finanssimarkkinoilla toimivien muun toimintaympäristön ja muiden yleisten toimintaedellytysten kehitystä;

2) tehdä aloitteita finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön kehittämistä ja muista tarvittavista toimenpiteistä sekä osallistua lainsäädännön valmisteluun;

3) seurata ja arvioida peruspankkipalvelujen saatavuutta ja niiden hinnoittelua;

4) edistää niiden finanssimarkkinoilla toimivien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta, joiden taloudellista asemaa Finanssivalvonta valvoo;

5) koota ja määrääjain julkaista vertailukelpoisella tavalla tietoja finanssimarkkinoilla toimivien taloudellisesta asemasta sekä muuten edistää finanssipalveluja ja finanssimarkkinoiden toimintaa koskevan tietoaineiston saatavuutta;

6) osallistua viranomaisten väliseen kotimaiseen yhteistyöhön;

7) osallistua Euroopan pankkivalvojen komitean, Euroopan arvopaperimarkkinavalvojen komitean ja Euroopan vakuutusvalvojen komitean työhön valvontajärjestelmän kehittämiseksi ja finanssimarkkinoilla toimivien vakaan toiminnan edistämiseksi Euroopan unionissa sekä muuhun viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön;

8) osallistua rahoitusjärjestelmän lainvastaisen hyväksikäytön estämiseen;

9) edistää yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa finanssialan tieteellistä tutkimusta ja koulutusta.

4 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa 2—4 momentissa tarkoitettua yhteisöä ja laitosta.

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta;

2) vakuutusyhtiölaissa (/) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

3) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä;

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä;

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

6) arvopaperimarkkina-laissa (495/1989) tarkoitettua arvopaperipörssiä;

7) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettua optioyhteisöä;

8) arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, mukaan lukien sen perustama selvitysrahasto;

9) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettua arvopaperikeskusta, mukaan lukien sen perustama kirjausrahoisto;

10) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikettä;

11) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen vakuutusyhtiön sivuliikettä;

12) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikettä;

13) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä.

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu elä-

kesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö, niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisöä sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä;

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöä;

3) yhteisöä, jonka määräysvallassa on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla arvopaperipörssi, optioyhteisö, selvitysyhteisö tai arvopaperikeskus;

4) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua vakuusrahastoa ja talletussuojarahastoa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoittajien korvausrahastoa;

5) vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

6) vakuutus Kassalain laissa tarkoitettua eläkekassaa, sairauskassaa ja muuta vakuutuskaassaa;

7) eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä;

8) työttömyyskassalain (603/1984) tarkoitettua työttömyyskassaa ja työttömyyskassojen tukikassaa;

9) maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) tarkoitettua maatalousyrittäjien eläkelaitosta ja merimieseläkelain (1290/2006) tarkoitettua merimieseläkekassaa;

10) työttömyysetuuskien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa.

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toimintaa, ulkomaisten ETAlisäeläkelaitosten toimintaa Suomessa sekä

ulkomaisten valvottavien palvelujen tarjoamista Suomessa sivuliikettä perustamatta, niin kuin 5 ja 6 luvussa säädetään.

Finanssivalvonta valvoo valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa, niin kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) säädetään, Kuntien eläkevakuutus -nimisen kunnallisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaa, niin kuin kunnallisessa eläkelain (549/2003) säädetään, sekä Kirkon keskusrahaston eläkerahastoa, niin kuin kirkkolain (1054/1993) säädetään.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) arvopaperimarkkinalain 3 luvussa tarkoitettua julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

2) kirjanpitovelvollista, jonka arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa ETA-valtiossa tai jonka arvopapereita on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) arvopaperimarkkinalain laissa tarkoitettua selvitysosapuolta;

5) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua tilinhoitajayhteisöä ja tilinhoitajayhteisön oikeudet saaneen ulkomaisen yrityksen Suomessa olevaa toimipaikkaa;

6) arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

7) arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettua ostoparjous tekijää sekä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

8) arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitettua julkisen ostoparjous kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin ETA-valtiossa;

9) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

10) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 2 luvun 3 a §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 8 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n, nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

11) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettua Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa;

12) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua Liikennevakuutuskeskusta ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettua liikennevahinkolautakuntaa;

13) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettua Potilasvakuutuskeskusta ja potilasvahinkolautakuntaa;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettua Eläketurvakeskusta;

15) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettua Ympäristövakuutuskeskusta;

16) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettua Koulutusrahastoa;

17) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettua vakuutusedustajaa, mukaan lukien mainitun lain 2 §:n 3 momen-

tissa tarkoitettu ulkomainen vakuutusedustaja;

18) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

2) *kotivaltiolla* ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan ulkomaiselle ETA-valvottavalle; mitä tässä laissa sanotaan kotivaltiosta, sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioon, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota rahoitus- tai vakuutuspalveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä;

3) *isäntävaltiolla* ETA-valtiota, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen; mitä tässä laissa sanotaan isäntävaltiosta, sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioon, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja perustamatta sivuliikettä;

4) *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa kotija isäntävaltion valvontaviranomaista;

5) *ulkomaisella valvottavalla* yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä tai vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta;

6) *ulkomaisella ETA-valvottavalla* toisen ETA-valtion lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa;

7) *ryhmävalvonnalla* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidoitua valvontaa, vakuutusyritysten lisävalvontaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa;

8) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä ja sijoituspalveluyrityk-

sistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vakuutusryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

9) *ulkomaisella ETA-ryhmittymällä* sellaista 8 kohdassa tarkoitettua ryhmittymää vastaavaa ulkomaista yritysryhmää, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi suomalainen yritys;

10) *sivuliikkeellä* luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä;

11) *ulkomaisella sivuliikkeellä* ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

12) *ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä* ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

13) *säännöillä* valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutus-kassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuk-sen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan.

Mitä tässä laissa säädetään Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen sivuliikkeestä, sovelletaan vastaavasti rahoituslaitokseen, joka täyttää

ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 4 §:ssä mainitut edellytykset.

2 luku

Hallinto

7 §

Toimielimet

Finanssivalvonnan toimintaa ohjaa johtokunta.

Suomen Pankista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettulla pankkivaltuustolla on Finanssivalvonnassa hallintoon ja toiminnan valvontaan kuuluvia tehtäviä sen mukaan kuin tässä lais-sa säädetään.

8 §

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuuston tehtävänä on:

1) valvoa Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta;

2) nimittää johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä määrätä yksi jäsenistä puheenjohtajaksi ja yksi jäsenistä varapuheenjohtajaksi;

3) päättää johtokunnan jäsenen ja varajäsenen pidättämisestä määräajaksi tehtävästään;

4) nimittää ja erottaa johtokunnan esityksestä johtaja sekä määrätä johtajan sijainen;

5) päättää johtajan palkkauksen, virkavapauden ja vuosiloman määräytymisen perusteista sekä muista tämän virkasuhteen ehdoista;

6) päättää varoituksen antamisesta johtajalle ja johtajan pidättämisestä määräajaksi vi-rantoimituksesta;

7) vahvistaa johtokunnan esityksestä Finanssivalvonnalle työjärjestys;

8) valvoa johtokunnan jäsenille 16 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamista;

9) päättää johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista.

9 §

Johtokunta

Finanssivalvonnan johtokuntaan kuuluu viisi jäsentä.

Yksi jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta nimitettävälle jäsenelle valitaan lisäksi samassa järjestyksessä kullekin varajäsen. Johtokuntaan valitaan lisäksi kaksi muuta jäsentä. Johtokunnan jäsenellä ja varajäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan.

Johtokunnan jäsen ja varajäsen eivät saa kuulua valvottavan, ulkomaisen valvottavan eikä 4 §:n 6 momentissa tarkoitetun eläkelaitoksen hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla niiden palveluksessa. Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Johtokunnan toimikausi on kolme vuotta.

Johtokunta on päätösvaltainen kolmen jäsenen tai varajäsenen ollessa läsnä. Läsnä olevista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni tai 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua asia ratkaistaessa lievempi mielipide.

Jos johtokunnan jäsen tai varajäsen on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta, hänet voidaan määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat finanssimarkkinoiden valvontaa koskevat tehtävät:

1) asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoit-

teiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista;

2) hyväksyä lain nojalla annettavat määräykset sekä ne ohjeet, joita se ei ole siirtänyt johtajan hyväksyttäväksi;

3) päättää Finanssivalvonnan kansainvälisessä yhteistyössä noudatettavista periaatteista;

4) huolehtia finanssimarkkinoita valvovien viranomaisten yhteistyön kehittämisestä;

5) tuomita maksettavaksi Finanssivalvonnan asettama uhkasakko ja päättää 4 luvun mukaisista muista hallinnollisista seurauksista.

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:

1) päättää Finanssivalvonnan valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista sekä käsitellä 70 §:ssä tarkoitettu suunnitelma;

2) hyväksyä 67 §:ssä tarkoitetut valvontasopimukset ja niiden edellyttämistä valvontatehtävistä ulkomaan valvontaviranomaiselta perittävä tai sille maksettava korvaus siltä osin kuin Finanssivalvonta tällaisilla sopimuksilla ottaa hoitaakseen tai luovuttaa sellaisia tehtäviä, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännössä edellytettyihin yhteistyövelvoitteisiin;

3) käsitellä Finanssivalvonnan vuotuinen talousarvio ja alistaa se Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi;

4) esittää pankkivaltuuston vahvistettavaksi Finanssivalvonnan työjärjestys;

5) hyväksyä Finanssivalvonnan tarvitsemien palvelujen kilpailuttamista koskevat periaatteet;

6) tehdä pankkivaltuustolle esitys johtajan nimittämisestä ja erottamisesta, johtajan sijaisen määräämisestä sekä johtajan pidättämisestä virantoimituksesta;

7) nimittää ja irtisanoa johtajaa lukuun ottamatta Finanssivalvonnan ylimmät virkamiehet;

8) päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta;

9) ratkaista sellaiset Finanssivalvonnan sisäistä hallintoa koskevat asiat, jotka määrätään työjärjestyksessä sen ratkaistaviksi;

10) toimittaa vuotuinen kertomus Finanssivalvonnan toiminnasta pankkivaltuustolle;

11) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta mukaan lukien arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään sekä odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä;

12) kuulla vuosittain finanssimarkkinoilla toimivien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin kuin 3 kohdassa tarkoitetusta talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitetusta arviosta.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, johtokunta ratkaisee ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäviksi. Johtokunnan oikeudesta ottaa ratkaistavakseen johtajan päättäväksi kuuluva asia säädetään 13 §:ssä.

Johtokunnalle 1 momentin 2 kohdan mukaan kuuluvaa päätösvaltaa voidaan työjärjestyksessä siirtää johtajalle merkitykseltään vähäisissä asioissa.

11 §

Johtaja

Finanssivalvonnan päällikkönä on johtaja. Johtajan toimikausi on viisi vuotta.

Kelpoisuusehtona johtajan virkaan on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoihin ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa toimii pankkivaltuuston tähän tehtävään määräämä Finanssivalvonnan virkamies.

Jos johtaja on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta, hänet voidaan määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidänettäväksi virantoimituksesta ja menettämään palkkioetunsa.

12 §

Johtajan tehtävät

Johtajan tehtävänä on:

1) johtaa Finanssivalvonnan toimintaa ja tehdä muut kuin johtokunnalle kuuluvat Finanssivalvonnan päätökset;

2) vastata siitä, että Finanssivalvonnalle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti;

3) vastata johtokunnassa käsiteltävien asioiden asianmukaisesta valmistelusta;

4) pitää johtokunta tietoisena Finanssivalvonnan toiminnan kautta tietoon tulleista finanssimarkkinoiden kehitykseen vaikuttavista seikoista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä;

5) nimittää ja irtisanoa muut kuin ylimmät Finanssivalvonnan virkamiehet;

6) päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta.

13 §

Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa

Päätökset, jotka johtaja aikoo tehdä, on ennen niiden tekemistä saatettava tiedoksi johtokunnalle, jos ne koskevat:

1) toimiluvan myöntämistä valvottavalle, toimiluvan peruuttamista, toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista, ulkomaisen ETA-sivuliikkeen lakkauttamista tai sen toiminnan rajoittamista tai osuuspankkien yhteenliittymän purkamista taikka, jos asiasta päättäminen kuuluu muulle viranomaiselle, toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevaa esitystä;

2) valvottavien sääntöjen vahvistamista, kun asia on laajakantoinen tai periaatteellisesti merkittävä;

3) valvottavan velvoittamista ryhtymään toimenpiteisiin tekemänsä päätöksen täytäntöönpanon tai toteuttamansa toimenpiteen tai menettelyn peruuttamiseksi taikka oikaisun aikaansaamiseksi;

4) valvottavan varojen jakamisen rajoittamista;

5) lisäpääomavaatimuksen asettamista valvottavalle;

6) valvottavan johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista;

7) finanssimarkkinoiden yleistä kehitystä koskevien merkittävien kannanottojen antamista julkisuuteen.

Johtokunta voi jäsenen vaatimuksesta ottaa käsiteltäväkseen 1 momentissa mainitun asian. Johtokunta voi ottaa asian ratkaistavakseen, jos se voi merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen taikka aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa. Jos päätös on tehtävä kiireellisesti, johtaja voi ratkaista asian edellä tässä momentissa sanotun estämättä. Johtajan päätös on tällöin saatettava jälkikäteen johtokunnan tiedoksi.

Johtajan tehtävistä voidaan antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä. Johtajalle 12 §:n mukaan kuuluvaa ratkaisuvaltaa voidaan työjärjestyksessä antaa myös Finanssivalvonnan muulle virkamiehelle.

14 §

Virkamiehiin sovellettavat säännökset

Finanssivalvonnan virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteisiin sovelletaan soveltuvin osin, mitä Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa säädetään.

15 §

Riippumattomuus

Finanssivalvonnan virkamiehen on tehtävässään oltava valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä hän saa kuulua valvottavan, ulkomaisen valvottavan eikä muun finanssimarkkinoilla toimivan hallintoneuvostoon, hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla valvottavan, ulkomaisen valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa. Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavasta, sovelletaan myös 4 §:n 6 momentissa tarkoitettuun eläkelaitokseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

Johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, johtajan sekä johtokunnan päätöksellä virkaan nimitettävän virkamiehen on ennen virkaan nimittämistä annettava selvitys:

- 1) elinkeinotoiminnastaan;
- 2) omistuksestaan yrityksissä ja merkittävästä muusta varallisuudesta;
- 3) veloistaan, takauksistaan ja muista vastuusitoumuksistaan;
- 4) Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan;
- 5) muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen virkaan nimitettävään, jolla virkatehtävissään on muutoin kuin satunnaisesti pääsy finanssimarkkinoita taikka yksityisten yhteisöjen tai henkilöiden taloudellista asemaa tai liikesalaisuutta koskeviin, salassa pidettäviin tietoihin. Pankkivaltuusto määrää johtokunnan esityksestä, mitkä ovat tässä tarkoitettuja virkoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitysvelvollisuus koskee myös henkilöä, joka nimitetään virkasuhteeseen hoitamaan 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun virkaan kuuluvia tehtäviä.

Virkamiehen on viivytyksettä ilmoitettava selvityksen sisältämissä tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, korjattava niissä havaitsemansa puutteet sekä tarvittaessa täydennettävä antamaansa selvitystä. Hänen on tarvittaessa myös muutoin Finanssivalvonnan pyynnöstä annettava tietoja 1 momentissa tarkoitetuista seikoista. Pankkivaltuusto antaa määräykset selvityksen antamisen tavasta.

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja varajäsenen sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on ilmoitettava Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon valvottavalta tai ulkomaiselta valvottavalta saamastaan

luotosta taikka valvottavan tai ulkomaisen valvottavan hänen puolestaan myöntämästä takauksesta tai muusta vastuusitoumuksesta.

Jos Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenellä, varajäsenellä tai virkamiehellä on julkisen kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osakkeisiin oikeuttavia arvopapereita, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavia arvopapereita tai sellaisia arvopapereita, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien arvon perusteella, hänen on ilmoitettava niitä koskevat arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:ssä tarkoitetut tiedot Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon.

Selvityksen sisältämät tiedot 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista seikoista ovat salassa pidettäviä. Jokaisella on kuitenkin oikeus saada tietoja 6 momentissa tarkoitettusta luettelosta.

17 §

Työjärjestys

Finanssivalvonnassa noudatettavasta asioiden käsittelystä, päätöksenteosta ja virkamiesten tehtävistä sekä Finanssivalvonnan muusta sisäisestä hallinnosta annetaan tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä

3 luku

Valvontavaltuudet

Tietojensaanti- ja tarkastusvaltuudet

18 §

Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta

Valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan on salassapitosäännösten estämättä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi tai valvontamaksun määräämiseksi. Vastaava velvollisuus on sillä, jolla on kirjanpitolain (1136/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu mää-

räysvalta valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa tai joka on valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallintoja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen samoin kuin 3 §:n 3 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

19 §

Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada seuraavilta henkilöiltä kaikki niiden hallussa olevat valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskevat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi:

- 1) valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan tilintarkastajalta;
- 2) valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa käyttävän tilintarkastajalta;
- 3) valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa olevan tilintarkastajalta

Mitä tässä momentissa säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka on lain perusteella velvollinen liittämään laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun esitteeseen tai joka on antanut suostumuksensa siihen.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada yksilöityä valvontatointia varten valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja muulta kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettulta, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellista tietoa.

20 §

Oikeus saada tietoja sakko- ja rikosrekisteristä

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettuja sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta tiedot, jotka ovat tarpeen markkinoiden väärinkäyttöä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista tai muiden julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä koskevien arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi jos tiedot liittyvät:

1) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin;

2) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin;

3) arvopaperiin, jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin perusteella;

4) edellä 1—3 kohdassa tarkoitettujen arvopaperin liikkeeseenlaskijaan;

5) edellä 1—3 kohdassa tarkoitettulla arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin tai toimeksiantoihin.

Finanssivalvonnalla on 1 momentissa tarkoitettu oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia 1 momentissa tarkoitettun valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja myös siitä:

1) joka toimii valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta;

2) joka on osallinen sellaiseen liiketoimeen tai toimeksiantoon, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua arvopaperia;

3) jolla muuten voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa.

Mitä tässä pykälässä sanotaan arvopaperista, koskee myös kaupankäynnistä vakioidulla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaista vakioitua optiota ja termiiniä, vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaa johdannaisopimusta sekä muuta johdannaisopimusta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

Mitä tässä pykälässä säädetään julkisesta kaupankäynnistä ja monenkeskisestä kaupankäynnistä, koskee vastaavasti niitä vastaavaa kaupankäyntimenettelyä toisessa ETA-valtiossa.

22 §

Kutsuminen kuultavaksi

Finanssivalvonnalla on oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitettun oikeushenkilön edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö taikka mainituissa pykälissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään asian suullisesta käsittelystä. Tässä pykälässä säädetyn kutsun noudattamatta jättämisen perusteella ei voida määrätä 4 luvussa tarkoitettua uhkasakkoa eikä muuta mainituissa luvussa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta.

23 §

Tietojensaantioikeus muussa yrityksessä kuin valvottavassa

Mitä edellä tässä luvussa säädetään valvottavasta, sovelletaan myös sellaiseen muuhun

suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa taikka joka on valvottavan osakkuusyritys tai, jos valvottava on eläkesäätiö tai eläkekassa, eläkesäätiön tai eläkekassan perustanut työnantaja. Finanssivalvonnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta tämän kanssa samaan ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä ja valvottavan ulkomaista osakkuusyritystä koskevat vastaavat tiedot siinä laajuudessa, kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi.

Ulkomaista ETA-sivuliikettä koskevasta tietojensaantioikeudesta säädetään 60 §:ssä, ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvaa suomalaista yritystä koskevasta tietojensaantioikeudesta 63 §:ssä ja sellaiseen ryhmittymään kuuluva ulkomaista yritystä koskevasta tietojensaantioikeudesta, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa, 64 §:ssä.

24 §

Tarkastusoikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa tämän toimintaa ja hallintoa koskevat asiakirjat ja muut tallenteet sekä tietojärjestelmät siinä laajuudessa kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Finanssivalvonnalla on oikeus saada valvottavalta maksutta tarpeelliset jäljennökset tässä pykälässä tarkoitetuista asiakirjoista ja muista tallenteista.

Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiantonosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään taikka riskienhallin-

taan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

Finanssivalvonnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 19, 21 ja 23 §:ssä tarkoitetuilta henkilöiltä ja yrityksiltä tarkastettavakseen asiakirjat ja tallenteet, jotka sisältävät mainituissa pykälissä tarkoitettuja tietoja.

Ulkomaista ETA-sivuliikettä koskevasta tarkastusoikeudesta säädetään 60 §:ssä, ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvaa suomalaista yritystä koskevasta tarkastusoikeudesta 63 §:ssä ja sellaiseen ryhmittymään kuuluva ulkomaista yritystä koskevasta tarkastusoikeudesta, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa, 64 §:ssä.

25 §

Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia sekä asianajajia koskeva poikkeus tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta

Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, Finanssivalvonnalla ei ole oikeutta saada asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettulta asianajajalta tai hänen apulaiseltaan asianajajan asiakasta koskevia tietoja, asiakirjoja tai tallenteita eikä tarkastaa niitä eikä oikeudenkäyntiasiamiestai oikeudenkäyntitehtävien hoitamisen yhteydessä saatuja muitakaan tietoja, asiakirjoja tai tallenteita eikä tarkastaa niitä. Oikeudenkäyntiasiamies- ja oikeudenkäyntiavustajatehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi oikeudellinen neuvonta, joka koskee asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen johdosta tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa taikka oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus saada asianajajalta tai hänen apulaiseltaan asianajajan asiakasta koskevia 21 §:ssä tarkoitettuja tietoja, asiakirjoja ja tallenteita sekä tarkastaa niitä 24 §:n 3 momentin mukaisesti.

Toimilupavalvottavaa ja siihen rinnastettavaa valvottavaa koskevat toimivaltuudet

26 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonta voi peruuttaa valvottavan toimiluvan tai, jos muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen, esittää tälle toimiluvan peruuttamista, jos finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti ja:

1) toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole;

2) valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain (1509/2001) 11 §:ssä tarkoitetussa toimenpidesuunnitelmassa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 25 §:ssä tarkoitetussa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelmassa taikka vakuutusyhtiölain 11 luvun 25 tai 26 §:ssä, 26 luvun 12 tai 13 §:ssä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 46 §:ssä taikka vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 b §:ssä tai 12 a luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

3) valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa 33 tai 48 §:ssä säädettyä kieltoa.

Finanssivalvonta voi peruuttaa valvottavan toimiluvan tai esittää toimiluvan peruuttamista myös, jos

1) valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä;

2) valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan;

3) valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä; tai

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi.

Finanssivalvonnan on peruutettava ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta sille myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan alaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan peruuttamisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.

Finanssivalvonnan on peruutettava valvottavalle myöntämänsä toimilupa, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaan koskevan lopputilityksen.

Finanssivalvonnan on peruuttaessaan toimiluvan valvottavalta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksensä isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä säädetään 61 §:ssä ja muusta

kuin ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen edustuston toimintaoikeuksien peruuttamisesta ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

27 §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi rajoittaa määräajaksi valvottavan toimiluvan mukaista toimintaa, tai, jos muu viranomainen on toimivaltainen toimilupaviranomainen, esittää tälle toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista, jos:

1) 26 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädetyt toimiluvan peruuttamisedellytykset täyttyvät; tai

2) valvottavan hoidossa on muuten todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vaarantaisi vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, Finanssivalvonta voi määräajan päätymisen jälkeen muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Valvottavan ulkomaisen sivuliikkeen toimintaa voidaan lisäksi rajoittaa tai sivuliikkeen toiminnan jatkaminen kieltää, jos valvottava on laiminlyönyt noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on isäntävaltiossa säädetty.

Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 26 §:n 3 ja 6 momentissa säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa.

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta säädetään 61 §:ssä.

Vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan omaisuuden luovutusta ja panttausta koskevasta kiellosta ja kiellosta suorittaa vakuutuksenottajille vakuutuksen taikainostoarvo säädetään erikseen.

28 §

Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen; tai

2) hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuus vaatimuksia, jotka laissa on erikseen säädetty.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöä. Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.

29 §

Asiamiehen asettaminen

Finanssivalvonta voi asettaa asiamiehen valvomaan toimilupavalvottavan toimintaa, jos toimilupavalvottavan asiain hoidossa on esiintynyt taitamattomuutta, varomattomuutta tai väärinkäytöksiä taikka muu erityinen syy sitä edellyttää. Finanssivalvonta voi asettaa asiamiehen myös valvomaan toimilupavalvottavan omaisuuden rahaksi muuttoa, jos

valvottava on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin.

Finanssivalvonta määrää asiamiehelle valvottavan varoista maksettavan palkkion. Palkkion tulee vastata alan yleistä palkkiotasoa. Finanssivalvonnan on maksettava palkkio, jota ei saada perityksi valvottavalta.

Asiamiehellä on tehtävässään 18, 19, 24 ja 32 §:n mukaiset oikeudet. Asiamies toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla hoitaessaan tämän lain mukaisesti annettuja julkisoikeudellisia hallintotehtäviä. Asiamiehen tehtäviä hoidettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Asiamiehellä on oltava tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä finanssitoiminnan ja oikeudellisten asioiden tuntemus. Asiamiehen riippumattomuuteen sovelletaan, mitä 15 §:ssä säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä, vakuutuskassaa ja työttömyyskassaa sekä sijoitusrahastolain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

30 §

Varojen jakamisen rajoittaminen

Jos Finanssivalvonta katsoo, ettei toimilupavalvottava ole tilinpäätöksessään merkinnyt varojaan oikeaan arvoon taikka kirjanpito ei muutoin anna oikeaa ja riittävää kuvaa valvottavan taloudellisesta asemasta, Finanssivalvonta voi rajoittaa tämän voitonjakokelpoisten varojen käyttöä muuhun tarkoitukseen kuin valvottavan vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä muuta varojen jakamista osakkeen- tai osuudenomistajille, jos varojen jakaminen voisi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

31 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Toimilupavalvottavan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle

valvottavaa koskevasta seikasta tai päätöksestä, jonka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja jonka voidaan katsoa:

1) olennaisesti rikkovan valvottavan toimilupaedellytyksiä tai toiminnan harjoittamista koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä;

2) vaarantavan valvottavan toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitettua huomautuksen esittämiseen.

Toimilupavalvottavan tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettu seikasta tai päätöksestä, jonka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä valvottavan kanssa samaan ryhmittymään tai konserniin kuuluvassa yhteisössä.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan lisäksi vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan sekä maatalousyrittäjien eläkelaitokseen ja merimieseläkekassaan.

32 §

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Finanssivalvonnan edustajalla on oikeus olla läsnä toimilupavalvottavan päätös- ja hallintovaltaa käyttävien elinten kokouksissa sekä oikeus kutsua ne koolle tarvittaessa. Finanssivalvonnan edustajalla on oikeus käyttää kokouksissa puhevaltaa ja saada pöytäkirjaan merkityksi ne huomautukset, joihin hän katsoo olevan aihetta.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokoukseen.

Yleiset toimivaltuudet

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

Finanssivalvonta voi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen taikka velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn, jos päätös, toimenpide tai menettely on ristiriidassa valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan sovellettavien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen taikka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen kanssa. Finanssivalvonnan on kieltäessään valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa jatkamasta menettelyään varattava tälle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitetun muun toimenpiteen, Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon taikka toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Jos tässä momentissa tarkoitettu Finanssivalvonnan päätös vaikuttaa merkittävästi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan sopimuspuolen tai muun ulkopuolisen henkilön asemaan, tämän momentin soveltamisen edellytyksenä on, että päätöksen täytäntöönpano taikka toimenpiteen toteuttaminen voisi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä, sovelletaan vastaavasti sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen.

Tämän pykälän sijasta sovelletaan:

1) kieltoon, joka koskee 45 §:ssä tarkoitettua markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä taikka muuta menettelyä asiakassuhteessa, mitä 48 ja 49 §:ssä säädetään;

2) kieltoon, joka koskee arvopaperien markkinointia tai hankintaa taikka kieltoa jatkaa julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä arvopapereilla, mitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:ssä säädetään;

3) ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen, mitä 61 §:ssä säädetään, jollei 1 kohdasta muuta johdu.

34 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Finanssivalvonta voi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnan kannalta tarpeellisen, erityistä asiantuntemusta vaativan asian selvittämiseksi käyttää tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista asiantuntijaa. Tällä on tehtävässään 18, 19, 23 ja 24 §:n mukaiset oikeudet ja hän toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla hoitaessaan tämän lain mukaisesti annettuja julkisoikeudellisia hallintotohtäviä. Asiantuntijan tehtäviä hoidettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa säädetään.

Asiantuntijalla on oltava tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä finanssitoiminnan, kirjanpidon ja oikeudellisten asioiden tuntemus. Asiantuntijan riippumattomuuteen sovelletaan, mitä 15 §:ssä säädetään.

Finanssivalvonta voi määrätä asiantuntijan palkkion maksettavaksi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan yhteisön tai säätiön varoista, jos asiantuntijan käyttämiselle on erityinen, valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan yhteisön tai säätiön toiminnasta johtuva syy. Palkkion tulee vastata alan yleistä palkkiotasoa. Finanssivalvonnan on maksettava palkkio, jota ei saada perityksi valvottavalta tai muulta finanssimarkkinoilla toimivalta yhteisöltä tai säätiöltä.

35 §

Liiketahtumien kirjaamista koskevien määräysten antaminen

Finanssivalvonta voi antaa valvottavalle ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvalla raholuslaitokselle ja vakuutusalan yritykselle valvonnan kannalta tarpeellisia teknisiä määräyksiä liiketahtumien kirjaamisesta juoksevaan kirjanpitoon sekä taseen ulkopuolisten vastuiden kirjaamisesta poiketen siitä, mitä kirjanpitolain 2 luvun 4—10 §:ssä ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään.

Arvopaperimarkkinavalvontaan liittyvät erityiset valvontavaltuudet

36 §

Tutkimuksen ilmaisukielto

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka on läsnä Finanssivalvonnan toimeenpanemassa tarkastuksessa tai jolta Finanssivalvonta on pyytänyt tietoja tai selvityksiä sellaisessa asiassa, joka voi johtaa rikoksen tai rikkomuksen tutkimiseen, antamasta tarkastuksesta tai pyytämistään tiedoista ja selvityksistä tietoa sille, johon tutkimus kohdistuu, tai muulle henkilölle. Kielto on annettava kirjallisena. Kiellon edellytyksiin ja voimassaoloon sovelletaan, mitä esitutkintalain (449/1987) 48 §:ssä säädetään.

Rangaistus 1 momentissa säädetyn kiellon rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

37 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että sellaiset kirjanpitovelvolliset, jotka ovat kirjanpitolain

tai muun lain nojalla velvollisia noudattamaan tilinpäätöksessään kirjanpitolain 7 a luvussa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (*IFRS-kirjanpitovelvollinen*), noudattavat mainittuja standardeja. Mitä tässä pykälässä säädetään tilinpäätöksestä, sovelletaan vastaavasti toimintakertomukseen, tilinpäätöstiedotteeseen, osavuositarkastukseen ja vuosikatsaukseen.

Jos IFRS-kirjanpitovelvollinen on Finanssivalvonnan käsityksen mukaan laatinut tilinpäätöksensä virheellisesti, Finanssivalvonta voi kehottaa IFRS-kirjanpitovelvollista oikaisemaan virheen. Oikaisukehotuksesta on käytävä ilmi, että IFRS-kirjanpitovelvollinen voi pyytää asiasta kirjanpitolautakunnan lausunnon niin kuin 3 momentissa säädetään.

Jos IFRS-kirjanpitovelvollinen katsoo, ettei se ole menettelyt oikaisukehotuksen kohteena olevassa asiassa siihen sovellettavien säännösten vastaisesti, IFRS-kirjanpitovelvollinen voi kuukauden kuluessa oikaisukehotuksen tiedoksisaannista pyytää asiasta kirjanpitolautakunnan lausunnon.

Finanssivalvonta voi 38 §:ssä tarkoitetulla uhkasakolla velvoittaa IFRS-kirjanpitovelvollisen noudattamaan oikaisukehotusta. Finanssivalvonta ei saa tehdä tällaista päätöstä ennen 3 momentissa tarkoitettua lausunnon antamista tai, jos kirjanpitovelvollinen ei pyydä lausuntoa, ennen 3 momentissa säädetyn määräajan päättymistä. Finanssivalvonta voi kuitenkin tehdä päätöksen edellä sanotun estämättä, jos lausuntoa ei ole annettu neljän kuukauden kuluessa oikaisukehotuksen tiedoksiantamisesta IFRS-kirjanpitovelvolliselle.

Finanssivalvonta voi antaa tämän pykälän noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellisia määräyksiä IFRS-kirjanpitovelvolliselle tilinpäätöksen ja siihen liittyvien asiakirjojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonalle.

Mitä 18, 19 ja 24 §:ssä säädetään muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, sovelletaan myös IFRS-kirjanpitovelvollisen tytäryritykseen. Mitä 24 §:n 2 momentissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta toimivasta yrityksestä, sovelletaan myös yritykseen, joka IFRS-kirjanpitovelvollisen tytäryrityksen

toimeksiannosta hoitaa niiden kirjanpitoon liittyviä tehtäviä.

4 luku

Hallinnolliset seuraamukset

38 §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimepanokieltoa tai muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainituissa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa 18,19 ja 21—24 §:ssä tarkoitettua täyttämään mainituissa pykälissä säädetyn velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojenanto-velvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan, eikä 22 §:ssä säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi.

Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta, jollei muualla laissa erikseen toisin säädetä. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan muilta osin uhkasakkolakia (1113/1990).

Tämän pykälän sijasta sovelletaan uhkasakkoon, joka koskee 45 §:ssä tarkoitettua markkinointia, sopimusehtojen käyttöä tai muuta menettelyä asiakassuhteessa, mitä 48 ja 49 §:ssä säädetään.

39 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun sille, joka:

1) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4, 5 a tai 6—11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä;

3) rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia; tai

4) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:ssä tarkoitetun vuosikoosteen julkistamisen.

Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 50 euroa ja enintään 1 000 euroa. Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

40 §

Julkinen huomautus

Finanssivalvonta voi antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle huomautus voidaan antaa myös, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti eikä asia kokonaisuutena harkiten anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle henkilölle, jos tämä laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) markkinoiden väärinkäytöstä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä toisessa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitettun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Julkinen huomautus voidaan antaa 2 momentissa tarkoitettulle henkilölle myös, jos tämä laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY, jäljempänä *direktiivi 2003/71/EY*, täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Luonnolliselle henkilölle julkinen huomautus voidaan antaa, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkista huomautusta ei voida antaa, jos valvottava, muu finanssimarkkinoilla toimiva tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö on välittömästi virheen tai laiminlyönnin havaittuaan oma-aloitteisesti ryhtynyt asiassa riittäviin korjaaviin toimenpiteisiin eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva.

Julkinen huomautus julkistetaan Finanssivalvonnan päättämällä tavalla. Jos virhe tai laiminlyönti on vähäinen, Finanssivalvonta voi päättää, että huomautusta ei julkisteta.

Julkisesta huomautuksesta tiedotettaessa on käytävä ilmi, onko sen antamista koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, Finanssivalvonnan on tiedotettava muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin se on tiedottanut julkisen huomautuksen antamisesta.

Määrättäessä julkinen huomautus 45 §:ssä tarkoitettua markkinointia, sopimusehtojen käyttöä tai muuta menettelyä asiakassuhtees-

sa koskevassa asiassa, noudatetaan, mitä 48 ja 49 §:ssä säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta Finanssivalvonnan velvollisuuteen tuottaa ja jakaa tietoa toiminnastaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

41 §

Julkinen varoitus

Finanssivalvonta voi antaa 40 §:ssä mainitulle julkisen varoituksen, jos mainitussa pykälässä tarkoitettu menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa tai toistuvaa taikka muuten niin moitittavaa, ettei julkista huomautusta ole pidettävä riittävänä. Julkiseen varoitukseen sovelletaan muuten, mitä 40 §:ssä säädetään julkisesta huomautuksesta.

42 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonta voi julkisen varoituksen antamisen lisäksi määrätä valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan oikeushenkilön maksamaan seuraamusmaksun, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa tai arvopaperimarkkinalain 8 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 b §:ää, 2 tai 6 luvun säännöksiä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä arvopaperien markkinoinnista, liikkeeseenlaskusta, tarjoamisesta tai tiedonantovelvollisuudesta, taikka julkisista ostotarjouksista tai tarjousvelvollisuudesta;

2) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 tai 12 §:n säännöksiä taikka mainitun luvun 15 §:n nojalla annettuja säännöksiä; tai

3) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla 1 momentissa

tarkoitettuja arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) sisäpiirintiedon käytöstä tai kurssin vääristämisestä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä toisessa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä muulle kuin 1 momentissa tarkoitetulle myös, jos tämä laiminlyö tai rikkoo direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Seuraamusmaksun määräämisen edellytyksen on lisäksi, että menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa, toistuvaa tai suunnitelmallista taikka muuten niin moitittavaa, ettei varoitusta yksin ole pidettävä riittävänä, eikä teko tai laiminlyönti kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

43 §

Seuraamusmaksun määräämisen muut edellytykset

Seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos samaa rikkomusta koskeva asia on vireillä esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa rikosasiانا.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja suunnitelmallisuus sekä menettelyllä tavoiteltu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 200 000 euroa, kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän tilikauden liikevaihdosta. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu on

vähintään 100 euroa ja enintään 10 000 euroa.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

44 §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Oikeusrekisterikeskus palauttaa hakemuksesta jo maksetun seuraamusmaksun, jos samasta teosta, jonka perusteella seuraamusmaksu on määrätty, tuomitaan rangaistus rikoslain 51 luvun 1—5 §:n perusteella.

5 luku

Asiakkaansuojan valvonta

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo siten kuin tässä luvussa säädetään, että luottolaitos, vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutusedustaja, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö ja arvopaperipörssi noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteissa koskevia säännöksiä. Arvopaperien ja johdannaissopimusten markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi ulkomaiseen sivuliikkeeseen, muuhun ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta, ja ulkomaiseen vakuutusedustajaan, siltä osin kuin Finanssivalvonta on toimivaltainen viranomaisen valvomaan niihin sovellettavien 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamista

46 §

Viranomaisten yhteistyö

Markkinoinnin, sopimusehtojen käytön sekä muiden 45 §:ssä tarkoitettujen menettelytapojen laillisuutta kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies.

Finanssivalvonnan ja kuluttaja-asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

47 §

Kuluttaja-asiamiehen lausunto

Finanssivalvonnan tulee ennen ryhtymistä tämän luvun mukaisiin toimenpiteisiin pyytää asiassa kuluttaja-asiamieheltä lausunto, jos se havaitsee, että 45 §:ssä tarkoitettu finanssimarkkinoilla toimiva toimii kuluttajansuojalain (38/1978) vastaisesti soveltaessaan mainitussa pykälässä tarkoitettuja säännöksiä.

48 §

Toimintakielto ja muut seuraamukset

Finanssivalvonta voi, jos se asiakkaan- tai sijoittajansuojan kannalta on tarpeellista, antaa julkisen huomautuksen, niin kuin 40 §:ssä säädetään, tai julkisen varoituksen, niin kuin 41 §:ssä säädetään taikka kieltää 45 §:ssä tarkoitettujen säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten tai 45 §:ssä tarkoitettujen palveluntarjoajan toimintaa koskevien sääntöjen vastaisen menettelyn jatkamisen taikka tällaisen tai siihen rinnastettavan menettelyn uudistamisen.

Finanssivalvonta voi määrätä 1 momentissa tarkoitettun kiellon myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Finanssivalvonta voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Finanssivalvonnan 1—3 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

49 §

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Edellä 45 §:ssä tarkoitettu palveluntarjoaja voi saattaa 48 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettua päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa Finanssivalvonnan päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

6 luku

Ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisien kanssa*Yleiset periaatteet*

50 §

Yleinen yhteistyövelvoite ja toiminta arvopaperimarkkinavalvonnan yhteysviranomaisena

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa.

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY 56 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena.

51 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityisen yhteistyö

Finanssivalvonnan on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttö ja epäily sellaisesta sen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat julkista kau-

pankkyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteina tai on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteiksi.

Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä tutkittava markkinoiden väärinkäyttö. Pynnön esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.

52 §

Tietojenvaihto

Finanssivalvonnan on toimitettava ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille kaikki hallussaan olevat valvonnan kannalta olennaiset tiedot, jotka voivat helpottaa näiden viranomaisten harjoittamaa valvontaa. Tiedot on toimitettava vähintään siinä laajuudessa kuin kutakin valvottavaa koskevissa direktiiveissä edellytetään. Vakuutusyhtiöiden toimilupaedellytyksiin olennaisesti vaikuttavat tiedot on toimitettava vastaavassa laajuudessa. Tietojenvaihdosta ryhmävalvonnassa säädetään lisäksi erikseen 65 §:ssä.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

1) yhteistyö vaarantaisi Suomen itsemääräämisoikeuden, turvallisuuden tai yleisen järjestyksen;

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnössä tarkoitettua asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa; tai

3) Suomessa on annettu lainvoimainen päätös, joka koskee yhteistyöpyynnön kohteena olevaa henkilöä ja tekoa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

54 §

Yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sellaisen muun kuin ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisten kanssa, jonka valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen Suomeen tai johon valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen taikka jossa suomalaisen yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena tai jonka valvonnassa olevan yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on Suomessa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena.

Yhteistyöstä Sveitsin vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa säädetään vakuutusyhtiölaissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.

Yhteistyö isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle arvopaperipörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

56 §

Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastaminen

Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen toimintaa sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään. Finanssivalvonnan on ennen tarkastuksen tekemistä ilmoitettava siitä isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

57 §

Toisen ETA-valtion lainsäädännön noudattamisen valvonta

Toisen ETA-valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva ei noudata toiminnassaan kyseisen valtion lainsäädäntöä tarjotessaan siellä palveluja, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin 3 ja 4 luvun mukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Finanssivalvonnan on ilmoitettava kyseisen valtion valvontaviranomaiselle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

58 §

Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen tai siellä palveluja tarjoavan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön konkurssiin tai selvitystilan aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista sekä toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä samoin kuin omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon.

Finanssivalvonnan on toimittava riittävässä yhteistyössä isäntävaltion valvonta- ja muiden viranomaisten ja selvittäjien kanssa.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava muusta kuin ETA-valtiosta olevan ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön konkurssin aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin vaikutuksista sekä tällaisen yrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen toimiluvan peruuttamista koskevasta päätöksestä niiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisille, joihin tällainen yritys on perustanut sivuliikkeen tai joissa se tarjoaa palveluja.

Edellä tässä momentissa tarkoitettu vakuutusyhtiötä koskeva ilmoitus on tehtävä kaikkien ETA-valtioiden vakuutusvalvonnasta vastaaville viranomaisille.

Yhteistyöstä isäntävaltion viranomaisen kanssa vakuutuskannan luovutuksessa ja asettaessa vakuutusyhtiön omaisuutta panttaus- ja luovutuskieltoon säädetään vakuutusyhtiölaissa.

Ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden ja muiden ulkomaisten valvottavien valvonta ja yhteistyö kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa

59 §

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toimintaa koskevien ehtojen ilmoittaminen kotivaltion valvontaviranomaiselle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle, tai jos kyseessä on ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö, sen valvonnasta vastaavalle viranomaiselle, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sivuliikkeeltä tai ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan aloittamisesta Suomessa tai tällaisen toiminnan merkittävistä muutoksista, sivuliikkeen toimintaa ja valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja ne yleisen edun vaatimat ehdot, joita ulkomaisen ETA-valvottavan on Suomessa toimiessaan noudatettava. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen pe-

rustamiseen Suomeen. Lisäeläke-toiminnan aloittamisesta Suomessa säädetään ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen rahastoyhtiön palvelujen tarjoamiseen Suomessa sivuliikettä perustamatta.

60 §

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tarkastaminen sekä tietojensaanti ulkomaiselta ETA-sivuliikkeeltä ja muulta ulkomaiselta valvottavalta

Kotivaltion valvontaviranomainen voi toimivaltansa puitteissa tarkastaa itse tai edustajansa välityksellä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnan kannalta tarpeellisesa laajuudessa, jos se on ennen tarkastuksen aloittamista ilmoittanut siitä Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalla on oikeus osallistua tarkastukseen.

Finanssivalvonta voi kotivaltion valvontaviranomaisen pyynnöstä tarkastaa ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan tällöin, mitä 3 luvussa säädetään valvottavaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ja 34 §:ssä oikeudesta käyttää ulkopuolista asiantuntijaa sekä 38 §:ssä oikeudesta asettaa uhkasakko tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi.

Finanssivalvonnalla on lisäksi oikeus saada muualla laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ulkomaiselta ETA-sivuliikkeeltä ja suorittaa siinä tarkastuksia niin kuin 3 luvussa säädetään, käyttää tarkastuksessa ulkopuolista asiantuntijaa niin kuin 34 §:ssä säädetään sekä asettaa 38 §:ssä tarkoitettu uhkasakko tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi. Mitä edellä tässä momentissa säädetään ETA-sivuliikkeestä, koskee vastaavasti ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen Suomessa olevaa kiinteää toimipaikkaa.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada tässä laissa ja muualla laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ulkomaisel-

ta ETA-lisäeläkelaitokselta sekä sellaiselta ulkomaiselta valvottavalta, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta.

Finanssivalvonta voi antaa ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle ja 3 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle ETA-lisäeläkelaitokselle määräyksiä 3 §:n 3 momentin 3 ja 5 kohdassa tarkoitettujen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi lisäksi antaa määräyksiä muiden 18 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle, jos se on tarpeen Finanssivalvonnalle 67 §:ssä tarkoitetun sopimuksen nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen ETA-sivuliike laiminlyö noudattaa 59 §:ssä tarkoitettuja yleisen edun vaatimia ehtoja taikka mitä sivuliikkeen velvollisuudeksi on finanssimarkkinoita koskevassa Suomen laissa tai sen nojalla annetussa säännöksissä tai määräyksissä tai sen toimintaa koskevissa säännöissä säädetty tai määrätty, Finanssivalvonta voi kehottaa sivuliikettä korjaamaan asian määräajassa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ei noudateta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaista menettelyä, Finanssivalvonta voi ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle antaa sivuliikkeelle 40 §:ssä tarkoitettua julkisen huomautuksen tai 41 §:ssä tarkoitettua julkisen varoituksen taikka 38 tai 48 §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikettä jatkamasta säännösten ja määrä-

ysten vastaista menettelyä taikka kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain. Finanssivalvonta voi lisäksi uhkasakon uhalla kieltää vakuutustoimintaa harjoittavaa sivuliikettä luovuttamasta tai panttaamasta valvottavan Suomessa olevaa omaisuutta ja kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutus-
senottajille, kunnes asia on korjattu.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos:

1) sivuliike laiminlyö noudattaa sitä koskevia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä tai sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä ja toimenpiteisiin ryhtyminen on välttämätöntä yleisen edun turvaamiseksi; tai

2) sivuliike laiminlyö noudattaa sellaisia sitä koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä tai sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä, joiden valvonnasta Finanssivalvonta vastaa muun lain perusteella.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa Euroopan yhteisöjen komissiolle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, sääntöjen tai ehtojen vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan soveltuvin osin myös ulkomaiseen ETA-lisäeläkelaitokseen ja ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja perustamatta sivuliikettä.

Mitä tässä pykälässä sanotaan ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan arvopaperimarkkina- ja julkisen kaupankäynnin järjestäjään.

Yhteistyö ryhmävalvonnassa

62 §

Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa valvottavan emoyrityksen ja sen tytäryri-

tysten valvonnasta vastaaville ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille valvottavan toimilupahakemuksesta ja toimiluvan myöntämisestä sekä yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa valvottavan omistajien valvonnassa säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa.

63 §

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ulkomaisen ETA-ryhmittymään kuuluvassa suomalaisessa yrityksessä

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä suorittaa tarkastuksen sellaisessa Suomessa olevassa yrityksessä, joka kuuluu ulkomaiseen ETA-ryhmittymään. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan, mitä 18 ja 24 §:ssä säädetään. Finanssivalvonta voi antaa pyynnön esittäneelle valvontaviranomaiselle luvan osallistua tarkastukseen.

64 §

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ryhmittymään kuuluvassa ulkomaisessa yrityksessä

Jos Finanssivalvonta aikoo tarkastaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa, sen on pyydettävä kyseisen valtion valvontaviranomaista tekemään tarkastus. Finanssivalvonnalla on oikeus itse tehdä tarkastus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii.

65 §

Ryhmittymän valvontaa koskeva tietojenvaihto

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle, joka vastaa ulkomaisen ETA-ryhmittymän valvonnasta, tämän pyynnöstä kaikki ryhmävalvonnan kannalta tarpeelliset, hallussaan olevat tiedot.

Finanssivalvonnan on lisäksi, jollei ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaavien viranomaisen kesken ole muuta sovitettu, ilmoitettava oma-aloitteisesti hallussaan olevat ryhmävalvonnan kannalta olennaiset tiedot 1 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle tai, jos Finanssivalvonta vastaa ryhmävalvonnasta, ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaaville ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille.

Finanssivalvonnan on sen lisäksi, mitä sen tiedonantovelvollisuudesta muualla laissa säädetään, viivytyksettä annettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille sekä niiden kotivaltion finanssimarkkinoiden toimivuudesta vastaaville muille viranomaisille hallussaan olevat tiedot asioista, jotka saattavat vaarantaa näissä valtioissa finanssimarkkinoiden vakaan toiminnan tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä niiden finanssimarkkinoiden toiminnassa.

Jos Finanssivalvonta tarvitsee tehtävänsä suorittamiseksi tietoja Finanssivalvonnan valvottavaa vastaavasta ulkomaisesta yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta Finanssivalvonta vastaa, Finanssivalvonnan on pyydettävä tällaisia tietoja ensisijaisesti tällaisen yrityksen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta. Jos Finanssivalvonta tarvitsee tällaisia tietoja yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta vastaa muu valvontaviranomainen, Finanssivalvonnan on pyydettävä tietoja ensisijaisesti tällaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavalta viranomaiselta.

Valvontasopimukset

66 §

Valvontapöytäkirjat

Finanssivalvonnan on osaltaan myötävaikutettava siihen, että edellä tässä luvussa tarkoitettua valvontayhteistyötä koskevat periaatteet ja menettelyt vahvistetaan tarvittaessa kirjallisessa valvontapöytäkirjassa, jonka

kaikki valvontaan tai ryhmävalvontaan osallistuvat valvontaviranomaiset allekirjoittavat.

67 §

Valvontatehtävien siirtäminen

Finanssivalvonta voi tehdä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvontaan liittyviä sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulle. Finanssivalvonta voi myös tehdä isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että tämä suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevan valvottavan valvontaan liittyviä tehtäviä.

Finanssivalvonta voi tehdä ulkomaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavan ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa toisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevia ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä taikka että ulkomainen ETA-valvontaviranomainen suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevaan ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä.

Tämän pykälän mukaisesta tehtävien vastaanottamisesta voidaan periä korvaus. Korvaus on perittävä sellaisten tehtävien vastaanottamisesta, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuviin yhteistyövelvoitteisiin, jollei Finanssivalvonnan johdosta erityisestä syystä toisin päätä. Tämän pykälän mukaisesta tehtävien luovuttamisesta toisen valtion valvontaviranomaiselle voidaan maksaa korvaus, jos luovutetut tehtävät eivät kuulu ulkomaan valvontaviranomaisen edellä tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden piiriin.

Finanssivalvontaan sovelletaan sen suorittaessa tässä pykälässä tarkoitettuun valvontasopimukseen tai kotivaltion valvontaviranomaisen muuten todistettavasti antamaan suostumukseen perustuvia valvontatehtäviä, mitä 18, 19 ja 23—25 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, 34 §:ssä oikeudesta käyttää ulkopuolista asiantuntijaa ja 38 §:ssä uhkasakon asettamisesta tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi.

Finanssivalvonta voi siirtää valvottavia koskevaa päätösvaltaa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaiselle niin kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa erikseen säädetään.

7 luku

Finanssivalvonnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen

68 §

Toimenpidemaksu ja valvontamaksu

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja. Finanssivalvonnan oikeudesta periä korvausta 67 §:ssä säädettyjen valvontatehtävien hoitamisesta säädetään mainitun pykälän 3 momentissa.

Finanssivalvonnan antamasta luvasta ja muusta suoritteesta perittäviin toimenpidemaksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset suoritteiden maksullisuudesta ja maksun suuruudesta.

Finanssivalvonta voi periä valtion maksuperustelain mukaisen toimenpidemaksun 60 ja 63 §:ssä tarkoitetulta ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta, jos Finanssivalvonta tekee sen pyynnöstä valvonta- tai tarkastustoimenpiteen, joka kohdistuu mainituissa pykälissä tarkoitettuun sivuliikkeeseen tai yritykseen. Finanssivalvonta voi periä edellä tarkoitetun toimenpidemaksun myös suoraan sivuliikkeeltä, jos maksua ei ole mahdollista periä ulkomaiselta valvontaviranomaiselta.

Finanssivalvonnan valvontamaksusta säädetään erikseen.

69 §

Vahingonkorvausvastuu

Suomen Pankki vastaa Finanssivalvonnan virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuvan va-

hingin korvaamisesta siten kuin vahingonkorvauslaissa säädetään.

Suomen Pankin tulee saada 1 momentin nojalla suorittamastaan korvauksesta viipymättä hyvitys valtiolta siltä osin kuin korvaus ylittää määrän, jonka Suomen Pankki voi Suomen Pankista annetun lain 21 §:n 2 momentin nojalla siirtää käytettäväksi valtion tarpeisiin.

70 §

Rahoitusaliäämän kattamista koskeva suunnitelma

Jos valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina perittävä määrä yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa jää jonakin vuonna pienemmäksi kuin 95 prosenttia (*alite*) Finanssivalvonnan kustannuksista, Finanssivalvonnan on samalla, kun se laatii seuraavan vuoden talousarvionsa, laadittava suunnitelma alitteen johdosta tarvittavista toimenpiteistä.

8 luku

Erinäiset säännökset

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

1) sosiaali- ja terveysministeriölle, valtiovarainministeriölle, Valtion vakuusrahastolle ja muulle finanssimarkkinoita valvovalle tai niiden toimivuudesta vastaavalle viranomaiselle niiden tehtävien hoitamista varten;

2) Suomen tai muun ETA-valtion syyttäjän ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

3) toisen ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle sekä muulle toisen ETA-valtion finanssimarkkinoiden toimivuudesta vastaavalle viranomaiselle;

4) kirjanpitolautakunnalle kirjanpitolain 8 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun lausuntomenettelyn yhteydessä siinä laajuudessa kuin on tarpeen 37 §:ssä säädetyn valvonta-tehtävän täyttämiseksi;

5) arvopaperimarkkinalain 6 luvun 17 §:ssä tarkoitetulle Keskuskauppakamarin yritys-kauppautakunnalle;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaisen valvottavan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaalaisen valvottavan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

9) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

10) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

11) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja muulle toimielimelle, jolla on rahapoliittisena viranomaisena samanlainen tehtävä, sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle;

12) muun valtion kuin ETA-valtion tässä momentissa tarkoitetulle viranomaiselle tai toimielimelle.

Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi ja, jos tietoja luovutetaan ulkomaan viranomaiselle, edellyttäen että niitä koskee kyseisten tietojen osalta vastaava salassapitovelvollisuus kuin Finanssivalvontaa.

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvottavaa, ulkomaista valvottavaa ja muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskevia tietoja kyseisen valvottavan, ulkomaisen valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tilintarkastajalle.

Finanssivalvonnalla on oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkin niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus antaa valvottavia ja ulkomaisia valvottavia koskevia tietoja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja selvitysyhteisölle, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termineillä annetussa laissa tarkoitetulle optioyhteisölle ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetulle arvopaperikeskuskelle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muita henkilöitä koskevia tietoja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyn valvontatehtävän tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi.

Finanssivalvonta ei saa luovuttaa toisen valtion valvonta- tai muulta viranomaiselta taikka toisessa valtiossa suoritettua tarkastuksessa saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen taikka sen ulkomaan muu asianomainen valvontaviranomainen, jossa tarkastus on suoritettu, ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.

Finanssivalvonnan on viipymättä annettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja Suomen Pankille hallusaan olevat tiedot asioista, jotka Finanssivalvonnan arvion mukaan saattavat vaikuttaa merkittävästi finanssimarkkinoiden vakautteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toisen valtion viranomaisesta, sovelletaan vastaavasti

yhteisöön tai laitokseen, joka kotimaassaan lain mukaan hoitaa vastaavia tehtäviä kuin mitä Finanssivalvonnalle on tässä tai muussa laissa säädetty.

72 §

Vakuutus- ja eläkelaitoksia ja vakuutusedustajia koskevien tilastotietojen julkisuus

Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassa pitämisestä säädetään, Finanssivalvonta voi julkaista vakuutus- ja eläkelaitosten sekä vakuutusedustajien toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista vakuutus- tai eläkelaitoksista taikka vakuutusedustajista.

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Finanssivalvonnan päätöksistä, jotka voidaan saattaa markkina-oikeuden käsiteltäväksi, säädetään erikseen.

Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen.

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.

74 §

Maksujen täytäntöönpano

Tämän lain perusteella tuomittu uhkasakko ja tämän lain nojalla määrätty rikemaksu, seuraamusmaksu ja toimenpidemaksu kor-

koineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Rikemaksu ja seuraamusmaksu saadaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen perusteella.

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

75 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja sillä kumotaan Rahoitustarkastuksesta 26 päivänä kesäkuuta 2003 annettu laki (587/2003) sekä Vakuutusvalvontavirastosta 29 päivänä tammikuuta 1999 annettu laki (78/1999) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

76 §

Siirtymäsäännökset

Finanssivalvonta jatkaa Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimintaa. Vakuutusvalvontaviraston varat, velat ja sitoumukset siirtyvät vastikkeetta Suomen Pankille tämän lain voimaantullessa. Suomen Pankki vastaa siirtyvistä veloista enintään määrällä, joka vastaa sille siirtyviä varoja. Muilta osin veloista vastaa Suomen valtio.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston palveluksessa tämän lain voimaantullessa olevat virkamiehet siirtyvät Finanssivalvonnan palvelukseen. Vakuutusvalvontaviraston virat lakkaavat tämän lain voimaantullessa. Siirtyvään henkilöstöön sovelletaan Suomen Pankin palvelussuhteen ehtoja ja pankin virkasuhteeseen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia siirtymähetkellä. Niihin virkamiehiin, jotka siirtyvät tämän lain nojalla Suomen Pankin palvelukseen, sovelletaan edelleen valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1296/2006) 3 §:n 2 ja 3 momenttia siltä ajalta, jolloin he olivat valtion eläkelain (1295/2006) piiriin kuuluvassa pal-

veluksessa. Edellytyksenä tälle on, että palvelus Suomen Pankissa jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan. Jos virkamies siirtyy vuonna 2009 tai 2010 Suomen Pankista kunnallisen eläkelain (549/2003) tai takaisin valtion eläkelain piiriin kuuluvaan palvelukseen, sovelletaan tätä momenttia edelleen, jos kyseinen palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan.

Kumottavien lakien nojalla nimitettyjen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa. Finanssivalvonnan johtokunta käsittelee lain voimaantulon jälkeen ne Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokuntien käsiteltävät asiat, jotka koskevat lain voimaantuloa lähinnä edeltävää tilikautta, siltä osin kuin niiden käsittely Rahoitustarkastuksen tai Vakuutusvalvontaviraston johtokunnassa ei ole päättynyt ennen lain voimaan tuloa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän lain 9 §:ssä tarkoitetun johtokunnan jäsenten ja

varajäsenten sekä 11 §:ssä tarkoitetun johtajan nimittämiseksi, johtajan sijaisen määräämiseksi sekä Finanssivalvonnan muiden virkojen täyttämiseksi samoin kuin 17 §:ssä tarkoitetun työjärjestyksen vahvistamiseksi.

Muussa viranomaisessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Muussa laissa tai lain nojalla annetussa säädöksessä oleva viittaus tällä lailla kumottaviin Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin ja Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin tarkoittaa viittausta tähän lakiin. Muualla laissa tai lain nojalla annetussa säädöksessä oleva viittaus Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan. Päätökset ja määräykset, jotka Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto on antanut ennen lain voimaantuloa, ovat tämän lain voimaantulon jälkeen voimassa niin kuin Finanssivalvonta olisi ne antanut.

2.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvottava, 5 momentissa tarkoitettu ulkomaisen valvottavan sivuliike sekä 6 momentissa tarkoitettu eläkerahasto ja eläkelaitos;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 5 §:ssä tarkoitettu rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta;

3) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupan käynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

4) suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tar-

koitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muissa valtioissa kuin Suomessa;

5) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitysosapuoli;

6) arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 2 b §:ssä tarkoitettu tilinhoitajayhteisö;

7) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitettujen monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija;

8) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettu kiinteistörahasto.

9) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;

10) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettu liikennevahinkolautakunta;

11) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus ja potilasvahinkolautakunta;

12) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus;

13) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskus;

14) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto;

15) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettu vakuutusmeklari;

16) vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike;

17) eläkesäätiölaissa (1774/1995) ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;

18) ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön edustusto.

Valvontamaksun maksuunpanosta vastaa Finanssivalvonta. Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille.

Finanssivalvonnan toimenpidemaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

2 §

Valvontamaksu

Valvontamaksu määrätään kalenterivuositain perusmaksuna, suhteellisenä maksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisenä maksuna siten kuin tässä laissa säädetään.

Perusmaksu on euromääräinen kiinteä maksu.

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman, hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon tai jäsenmaksutulon perusteella siten kuin tässä laissa säädetään. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä siten, että arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nollassi. Mitä tässä laissa säädetään rahastoyhtiöistä ja niiden hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä, sovelletaan vastaavasti kiinteistörahastoihin ja niiden varojen määrään.

Jos maksuvelvollisuus syntyy useammalla kuin yhdellä tässä laissa säädettyistä perusteista, maksu peritään, jollei jäljempänä toisin säädetä, vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun.

3 §

Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen maksun määräytymiseen

Jos maksuvelvolliseen on viimeksi päättyneen tilikauden jälkeen sulautunut toinen yritys, sulautuneen yrityksen taseen loppusumma, liikevaihdon määrä tai jäsenmaksutulo otetaan huomioon määrättäessä maksuvelvollisen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät sulautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan.

Jos maksuvelvollinen on viimeksi päättäneen tilikauden jälkeen vastaanottanut toisen yrityksen tai sivuliikkeen vakuutuskannan, eläkevastuun tai muun liiketoiminnan, liiketoiminnan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen taseen loppusumma tai liikevaihdon määrä otetaan huomioon määrättäessä vastaanottaneen maksuvelvollisen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät liiketoiminnan vastaanottamisen ja kalenterivuoden päättämisen väliseen aikaan. Jos maksuvelvollinen on vastaanottanut vain osan toisen yrityksen tai sivuliikkeen liiketoiminnasta, liiketoiminnan osan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen taseen loppusumma tai liikevaihdon määrä otetaan maksuvelvollisen suhteellista maksua määrättäessä huomioon vain siinä suhteessa kuin luovutettu liiketoiminnan osa on liiketoiminnan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen koko liiketoiminnasta. Vastaavasti luovutettua liiketoimintaa tai sen osaa ei oteta huomioon määrättäessä liiketoiminnan tai sen osan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen suhteellista maksua tässä momentissa tarkoitettulta ajalta.

Jos viimeksi päättäneen kalenterivuoden jälkeen sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetun rahastoyhtiön hallinnoimaan sijoitusrahastoon on sulautunut toisen rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto siten kuin sijoitusrahastolain 16 luvussa säädetään, sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät aikaan, joka alkaa sijoitusrahastolain 110 §:n 2 momentin mukaisesta sulautumisen täytäntöönpanoa koskevasta ilmoituksesta ja päättyy kalenterivuoden päättyessä. Vastaavasti sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka hallinnoima sijoitusrahasto on sulautunut.

Jos rahastoyhtiölle on viimeksi päättäneen kalenterivuoden jälkeen luovutettu toisen rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston hallinto (*luovutettu sijoitusrahasto*) sijoitusrahastolain 15 luvussa säädetyllä tavalla, luovutetun sijoitusrahaston varojen määrä

otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanojankohdan ja kalenterivuoden päättämisen väliseen aikaan. Vastaavasti luovutetun sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä tässä momentissa tarkoitettulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka sijoitusrahasto on luovutettu.

Jos yritys on viimeksi päättäneen tilikauden jälkeen jakautunut kahdeksi tai useammaksi yritykseksi siten, että vähintään yksi vastaanottavista yrityksistä on maksuvelvollinen, se suhteellinen osuus jakautuneen yrityksen taseen loppusummasta tai liikevaihdon määrästä, joka vastaa jakautuneelta yritykseltä saadun nettovarallisuuden suhdetta jakautuneen yrityksen nettovarallisuuteen ennen jakautumista, otetaan huomioon määrättäessä kunkin vastaanottavan maksuvelvollisen yrityksen suhteellista maksua niiltä kuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät jakautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättämisen väliseen aikaan. Jos jakautunut yritys on maksuvelvollinen, eikä se purkaudu jakautumisen yhteydessä, sitä suhteellista osuutta jakautuneen yrityksen taseen loppusummasta tai liikevaihdon määrästä, joka vastaa jakautumisessa luovutetun nettovarallisuuden suhdetta yrityksen nettovarallisuuteen ennen jakautumista, ei oteta huomioon määrättäessä jakautuneen yrityksen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät jakautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättämisen väliseen aikaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään yrityksestä, koskee myös muuta oikeushenkilöä.

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteelliseen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0027
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö ja maksuliikkeyhteisö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhtiölaissa (/) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0027
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,0027
maatalousyrittäjän eläkelaiissa (1280/2006) tarkoitettu maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,0027
merimieseläkelaiissa (1290/2006) tarkoitettu merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,0027
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,0027
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, kunnallisessa eläkelaiissa (549/2003) tarkoitettu Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,0027
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0009

sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0027
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön hallintoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0021
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,32
arvopaperimarkkina- ja arvopaperipörssi ja selvitysyhteisö sekä kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettu optioyhteisö	liikevaihto	1,25 %; maksu on kuitenkin vähintään 50 000 euroa
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,32
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,63
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,14
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,32
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,14
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,32
ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	vakuutusmaksutulo	0,03

Valvottavalta peritään suhteellinen valvontamaksu sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana valvottavan toimilupa on peruutettu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut. Vakuutus- ja eläkelaitokselta peritään kuitenkin suhteellinen valvontamaksu sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana laitoksen koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on luovutettu toiselle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka laitoksen vakuutus-toiminnasta johtuvat vastuut on muutoin todistettavasti selvitetty.

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitettun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu liikepankki (1501/2001), säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 000
muu luottolaitos	2 000
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 000
vakuutusyhtiö	6 000
vakuutusyhdistys	1 000
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 200
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	800
työttömyyskassa	6 000
maatalousyrittäjien eläkelaitos, merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 000
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 200
valtion eläkerahasto, Kuntien eläkevakuutus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	15 000
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
rahastoyhtiö	4 000
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 000
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000

Perusmaksua ei peritä arvopaperipörssiltä, selvitysyhteisöltä eikä optioyhteisöltä.

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu arvo-paperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 000
luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusdustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 eurolla jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö	6 000 Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa jokaista asiamiestä kohden.
arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausrahasto ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto	2 000
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 000 Perusmaksua korotetaan

	16 000 eurolla, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 000
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 000
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	3 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Jos omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella.

Tässä pykälässä tarkoitettu maksu koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollista. Jos osakkeen liikkeeseenlaskija on laskenut liikkeeseen myös muita tässä pykälässä tarkoitettuja arvopapereita, maksuvelvolliselta peritään maksu kummankin perusteen mukaisesti.

7 §

Valvontamaksun alentaminen

Jos valvontamaksuina perittävä määrä yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa olisi todennäköisesti suurempi kuin 95 prosenttia Finanssivalvonnan hyväksytyn talousarvion mukaisista kustannuksista (*ylite*), Finanssivalvonnan on tarvittaessa mää-

rättävä 8 §:n mukainen valvontamaksu siten alennettuna, ettei ylitettä todennäköisesti synny yli viittä prosenttia sanotuista kustannuksista.

Edellä 1 momenttia sovellettaessa on otettava huomioon tuottojen lisäyksenä edellisiltä kalenterivuosilta syntynyt ylite sekä tuottojen vähennyksenä määrä, jolla valvontamaksuina perittävä määrä yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa on ollut pienempi kuin 95 prosenttia Finanssivalvonnan hyväksytyin talousarvion mukaisista kustannuksista.

Finanssivalvonnan on alennettava kunkin maksuvelvollisen valvontamaksua samalla suhteellisella määrällä.

8 §

Valvontamaksun määrääminen

Valvontamaksun määrää maksettavaksi Finanssivalvonta. Valvontamaksu eräännyy maksettavaksi Finanssivalvonnan määräämänä ajankohtana, kuitenkin aikaisintaan kalenterivuoden kesäkuun viimeisenä päivänä. Finanssivalvonnan on lähetettävä maksupäätös maksuvelvolliselle viimeistään 30 päivää ennen ensimmäistä eräpäivää.

Sille, joka tulee maksuvelvolliseksi kesken kalenterivuoden, ensimmäinen valvontamaksu määrätään kertomalla koko kalenterivuoden maksun kahdestoistaosa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät maksuvelvollisuuden alkamisen ja ensimmäisen kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Tässä momentissa tarkoitettu ensimmäinen valvontamaksu eräännyy maksettavaksi maksuvelvollisuuden alkamista seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen 1 momentissa mainittua ajankohtaa.

Jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden, maksuvelvolliselle palautetaan hakemuksesta niin monta kahdestoistaosaa peritystä valvontamaksusta kuin maksuvelvollisuuden päättymisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan sisältyy täysiä kalenterikuukausia.

Tieto maksuvelvollisen valvontamaksun määrästä on julkinen.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä maksumenettelystä, maksun suorittamisesta useammassa kuin yhdessä erässä sekä valvontamaksun määräämiseksi tarvittavien tietojen toimittamistavasta.

9 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan tässä laissa tarkoitettuun päätökseen määrätä valvontamaksu haetaan muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus Finanssivalvonnalle 14 päivän kuluessa siitä, kun Finanssivalvonnan päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi. Finanssivalvonnan päätökseen määrätä valvontamaksu ei saa hakea muutosta valittamalla.

Finanssivalvonnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

10 §

Valvontamaksun viivästyskorko ja periminen ulosottoimien

Valvontamaksun viivästyessä sille peritään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukainen viivästyskorko.

Tämän lain perusteella määrätty valvontamaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettussa laissa (706/2007) säädetään.

11 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Tällä lailla kumotaan Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta 30 päivänä joulukuuta 2004 annettu laki (1294/2004) ja vakuutus-
tarkastuksen kustantamisesta 14 päivänä hei-

näkuuta 1944 annettu laki (479/1944) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Valvontamaksuun, jonka peruste on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa ol-

leita säännöksiä. Päätökseen haetaan muutosta kuitenkin siten kuin tässä laissa säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,

kumotaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 29 §, 38 §:n 3 momentti, 40 §:n 3 momentti, 42 §:n 7 momentti ja 128—131 §, sellaisena kuin niistä on 40 §:n 3 momentti laissa 929/2007,

muutetaan 3, 26 ja 28 §, 40 §:n 5 momentti, 161 §:n 2 momentti ja 163 §, sellaisena kuin niistä on 40 §:n 5 momentti mainitussa laissa 929/2007, sekä

lisätään 161 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 929/2007, uusi 4 momentti, seuraavasti:

3 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia osuuspankkeja ja muita jäsenluottolaitoksia yhteenliittymän keskusyhteisö. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

26 §

Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Toimiluvan myöntämisestä on lisäksi ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle. Perustettavalle yritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

Talletuspankin toimilupa on lisäksi ilmoitettava tiedoksi talletussuojarahastolle ja si-

joituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen toimilupa sijoittajien korvausrahastolle.

28 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnan laissa 929/2007 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi. Toimiluvan peruuttaminen on lisäksi ilmoitettava talletussuojarahastolle sekä 7 luvussa tarkoitettulle vakuusrahastolle ja sijoittajien korvausrahastolle, jos luottolaitos on rahaston jäsen.

40 §

Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen

Mitä tässä pykälässä säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

161 §

Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava ne edelleen asianomaisen valtion vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä samalla ilmoitettava tiedot luottolaitoksen omien varojen määrästä, vakavaraisuussuhteesta, tallettajien suojana olevasta vakuusjärjestelmästä, sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen sivuliikkeen toiminnan aloittamiseksi. Ilmoituksesta on annettava tieto luottolaitokselle.

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ja 1 momentissa tarkoitettun ETA-valtion valvontaviranomaiselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen niiden toteuttamista.

163 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

4.

Laki**liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1501/2001) 23 b §, sellaisena kuin se on laissa 408/2004, seuraavasti:

23 b §

Sellaisen luottolaitoksen, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesähoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen tässä pykälässä tarkoitettun ETA-valtion

kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

5.

Laki**säästöpankkilain 120 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun säästöpankkilain (1502/2001) 120 b §, sellaisena kuin se on laissa 410/2004, seuraavasti:

120 b §
 Sellaisen säästöpankin, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion kahdessa

valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

6.

Laki**osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 43 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1504/2001) 43 b §, sellaisena kuin se on laissa 409/2004, seuraavasti:

43 b §
 Sellaisen luottolaitoksen, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion

kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

7.

Laki

ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,

kumotaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1608/1993) 6 d §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 932/2007,

muutetaan 5 §:n 1 momentti sekä 6, 7, 10 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 ja 7 § osaksi laissa 571/1996, 10 § laeissa 592/2003 ja 413/2004 ja 14 § laissa 127/2007, sekä

lisätään 5 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 16 a §, seuraavasti:

5 §

Sivukonttorin perustamisesta ilmoittaminen

Luottolaitos ja rahoituslaitos voivat perustaa sivukonttorin Suomeen laitoksen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivukonttorin perustamisesta Finanssivalvonnalle.

Luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin tulevista muutoksista vähintään kuukautta ennen niiden toteuttamista. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 59 §:ssä tarkoitettua ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja.

6 §

Sivukonttorin toiminnan aloittaminen

Sivukonttori voi aloittaa toimintansa, kun luottolaitos tai rahoituslaitos on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä säädettyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.

7 §

Sivukonttorin toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivukonttorin toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä.

10 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

14 §

Valvonta

Luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitus-tarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

16 a §

Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat

annetun lain 30 §:ssä tarkoitettuja palveluja, sovelletaan, jollei laista muuta johdu, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 10, 125, 126 ja 132—139 §:ssä säädetään luottolaitoksesta.

Ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen sivukonttoriin sekä ulkomaiseen luottolaitokseen ja rahoituslaitokseen, joka muuten tarjoaa Suomessa luottolaitostoiminnasta

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1509/2001) 5 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 593/2003 ja 412/2004, seuraavasti:

5 §

Asiamiehen asettaminen pankkiin

ti. Asiamieheen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 29 §:ssä säädetään.

Jos talletuspankin toiminta on keskeytetty, Finanssivalvonnan on viipymättä asetettava pankkiin asiamies valvomaan, että keskeytyspäätöstä noudatetaan tämän lain mukaises-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta 30 päivänä heinäkuuta 2004 annetun lain (699/2004) 11 §:n 5 momentti, 14 §:n 3 momentti, 31 §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti ja 35 § sekä

muutetaan 2 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohta, 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 4 §:n 5 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 2 momentin 3 kohta sekä 3 ja 5 momentti, 7 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §, 11 §:n 1, 2 ja 6 momentti, 12 ja 13 §, 14 §:n 4 momentti, 15 §:n 2 momentin johdantokappale, 16 §:n 3 momentti, 17 §:n 2 momentti, 19 §:n 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 21 §:n 7 momentti, 23 ja 24 §, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 26 ja 29 §, 31 §:n otsikko ja johdantokappale sekä 32 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentin 1 kohta ja 21 §:n 7 momentti laissa 132/2007 ja 24 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa ja sitä vastaavaa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaista;

14) *keskeisellä valvontaviranomaisella*:

a) ulkomaan valvontaviranomaista, joka toimii rahoitus- ja vakuutusryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

b) muuta ulkomaan valvontaviranomaista, joka vastaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan ulkomaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta valvonnasta taikka ryhmittymään kuuluvan ulkomaisen vakuutusyhtiön lisävalvonnasta;

c) rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan säännellyn ulkomaisen yrityksen, johon ei sovelleta b kohdassa tarkoitettua konsolidoitua valvontaa tai lisävalvontaa, valvonnasta vastaavaa ulkomaan valvontaviranomaista;

d) muuta kuin a—c kohdassa tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan säännellyn ulkomaisen yrityksen valvonnasta vastaavaa valvontaviranomaista, jos a—c

kohdassa tarkoitetut valvontaviranomaiset yksimielisesti niin päättävät.

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 27 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteisyrietykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys ja vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja edellyttäen, että rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnsarvot

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tämän ja 5 §:n soveltamisesta.

5 §

Kynnsarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Jos rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 1 momentissa säädetyn kynnsarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen 35 prosentin kynnsarvoa kolmen seuraavan vuoden ajan. Jos rahoitusalan yritysten tai vakuutusalan yritysten osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa säädetyn kynnsarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 8 prosentin kynnsarvoa. Jos rahoitus- tai vakuutusalan yritysten taseiden loppusummien yhteenlaskettu määrä ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn kynnsarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 5 miljardin euron kynnsarvoa. Finanssivalvonta voi ryhmittymän muiden keskeisten valvontaviranomaisen annettua siihen suostumuksensa päättää, että ryhmittymään lakataan soveltamasta tämän momentin säännöksiä ennen edellä tarkoitettua kolmen vuoden määräajan päättymistä.

Finanssivalvonta voi päättää, että:

1) lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kynnsarvon mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua kynnsarvon;

2) yritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnsarvoja;

3) ryhmittymään ei sovelleta tätä lakia, jos 4 §:n 2 momentissa säädetystä edellytyksistä täyttyy ainoastaan mainitun momentin

3 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;

4) lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset kynnsarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan.

6 §

Soveltamisala

Lakia sovelletaan lisäksi sellaiseen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

3) Finanssivalvonta on 8 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla sopinut keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että Finanssivalvonta toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena ja että ryhmittymän valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, lakia ei sovelleta, jos Finanssivalvonta on 8 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sopinut muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltainen viranomainen ottaa vastatakseen ryhmittymän valvonnasta.

Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen poiketa lain soveltamisesta 3 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Päätös poikkeamisesta voidaan tehdä, jos lain soveltamiselle tällaiseen ryhmittymään ei ole momentissa tarkoitettujen säänneltyjen yritysten läheisestä liikkeenjohdollisesta yhteydestä tai muusta siihen rinnastettavasta seikasta johtuvaa erityistä syytä.

7 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

8 §

Valvontatehtävän siirtäminen ulkomaan valvontaviranomaiselle

Poiketen siitä, mitä 7 §:ssä säädetään, Finanssivalvonta voi tehdä yhden tai useamman muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että koordinoivana valvontaviranomaisena toimii toinen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen taikka että tällainen muu valvontaviranomainen ottaa osittain hoitaakseen, mitä tässä laissa on säädetty Finanssivalvonnan tehtäväksi. Sopimus, jonka mukaan ulkomaan valvontaviranomainen toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voidaan tehdä, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys ei ole suomalainen säännelty yritys ja voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tätä lakia vastaavalla tavalla.

Finanssivalvonta voi 6 §:n 2 momentissa säädettyin edellytyksin tehdä yhden tai useamman Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta toimii koordinoivana valvontaviranomaisena 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ryhmittymässä.

9 §

Ryhmittymän ja sen omistusyhteisön tunnistaminen

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen, jolla on kotipaikka Suomessa, on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kuulumisestaan ryhmittymään viivytyksettä saatuaan siitä tiedon.

Jos Finanssivalvonta katsoo ryhmittymän kuuluvan tai lakanneen kuulumasta tämän lain soveltamisalan piiriin, sen on kuultuaan muita keskeisiä valvontaviranomaisia tehtävästä päätös ja ilmoitettava se ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle, ryhmittymään kuuluville säännellyille yrityksille, joiden kotipaikka on Suomessa, muille keskeisille val-

vontaviranomaisille sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle.

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

2) ryhmittymän emoyrityksen konsernitilinpäätös.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta.

11 §

Ryhmittymän omistusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti ryhmittymän omistusyhteisöstä osuus, joka on vähintään 10 prosenttia sen osake-, takuu- tai osuuspääomasta taikka joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään siten, että se kasvaa vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai tuottaa vähintään samansuuruisen äänioikeuden taikka että ryhmittymän omistusyhteisöstä tulee tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja omistusten suuruus

sekä välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien muutokset.

12 §

Hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää osuuden hankinnan, jos omistajien luotettavuudesta ja sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muuten on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi ryhmittymän omistusyhteisön tai ryhmittymän terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen liiketoiminnan.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu Finanssivalvonnan kiellosta huolimatta, Finanssivalvonta voi kieltää osakkeen- tai osuudenomistajan hankkimia osakkeita tai osuuksia koskevan saannon merkitsemisen osake- ja osakasluetteloon taikka jäsenluetteloon. Jos Finanssivalvonta osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vaarantavan vakavasti ryhmittymän tai sen omistusyhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan, Finanssivalvonta voi vaatia osakkeiden tai osuuksien saantoa koskevan osake- tai osuusluetteloon tai jäsenluetteloon tehdyn merkinnän mitätöitäväksi kerrallaan enintään vuoden määräajaksi.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muista keskeisistä valvontaviranomaisista vastustaa hankintaa.

13 §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Ryhmittymään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, jollei yritys ole ilmoittanut siitä

etukäteen Finanssivalvonnalle taikka jos Finanssivalvonta on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetyssä ajassa.

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos hankinnan kohteena oleva yritys kuuluisi ryhmittymään ja yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat ryhmittymän tehokasta valvontaa.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muu keskeinen valvontaviranomainen vastustaa hankintaa.

14 §

Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

15 §

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastus

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista ryhmittymän omistusyhteisöä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävää suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

16 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

17 §

Taloudellisen aseman valvonnan soveltamisala

Ryhmittymään kuuluva yritys voidaan Finanssivalvonnan päätöksellä jättää ottamatta huomioon 18—23 §:ää sovellettaessa, jos soveltaminen ei ole tarpeen ryhmittymän valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen antamista pyydettävä siitä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Yritys, joka kuuluu ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään tai ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön lisävalvonnan piiriin, voidaan lisäksi ilman Finanssivalvonnan päätöstäkin jättää ottamatta huomioon, jos se on yrityksen vähäisen merkityksen vuoksi jätetty ottamatta huomioon konsolidoidussa valvonnassa tai lisävalvonnassa.

19 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on laadittava ja toimitettava Finanssivalvonnalle neljännesvuosittain vakavaraisuuslaskelma, josta käy ilmi 1 momentissa tarkoitetut omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä sekä niiden erotus. Finanssivalvonta voi myöntää ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle poikkeuksen tämän momentin soveltamisesta, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys kuuluu toiseen ryhmittymään, johon sovelletaan tätä pykälää tai sitä vastaavaa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lakia ja kaikki ensiksi mainittuun ryhmittymään kuuluvat yritykset sisältyvät viimeksi mainittuun ryhmittymään.

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettavat yleiset periaatteet

Jos ryhmittymään kuuluvan tytäryrityksen omien varojen vähimmäismäärä on suurempi kuin sen omien varojen määrä, erotus on otettava huomioon täysimääräisenä laskettaessa ryhmittymän vakavaraisuutta, jollei Finanssivalvonta yksittäistapauksessa myönnä lupaa siihen, että erotus saadaan ottaa huomioon emoyrityksen omistusosuutta tällaisessa yrityksessä vastaavassa suhteessa.

21 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava suuret asiakasriskit Finanssivalvonnalle vähintään neljä kertaa vuodessa.

23 §

Muiden riskikeskittymien valvonta

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vuosittain ryhmittymän kiinteistö- ja osakeomistukset sekä ryhmittymän osake- ja kiinteistöomistusta koskeva strategia ja ryhmittymän kokonaisomistuksille asetetut sisäiset rajat.

Ryhmittymän emoyrityksen on lisäksi seurattava ryhmittymän liiketoimiin sisältyviä maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskejä sekä asetettava niille sisäiset rajat. Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tiedot, jotka ovat tarpeen näistä riskeistä aiheutuvien keskittymien valvomiseksi.

24 §

Keskinäisten liiketoimien valvonta

Ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle liike-

toimista, joissa toisena osapuolena on ryhmittymään kuuluva toinen yritys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä vähintään neljännesvuosittain liiketoimista, joiden arvo tai, jos keskenään samanlaisia liiketoimia on tehty tässä momentissa tarkoitettuna ajanjaksona useita, niiden yhteenlaskettu arvo ylittää miljoona euroa tai viisi prosenttia liiketoimen osapuolena olevan luottolaitoksen omista varoista, jollei Finanssivalvonta hyväksy korkeampaa ilmoitusrajaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saa tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta konserniyritysten tarvitsemien hallinnollisten palvelujen hankkimiseen konserniin kuuluvalta yritykseltä eikä emoyrityksen tytäryritykselle myöntämiin pääoma- ja debentuurilainoihin, jotka ovat tarpeen tytäryrityksen pääomarakenteen vahvistamiseksi, eikä muuhunkaan tytäryrityksen rahoittamiseen silloin, kun tytäryritys on samaan konsolidointiryhmään kuuluva luottolaitos tai ulkomainen luottolaitos, rahoituslaitos tai palveluyritys taikka samaan vakuutusryhmittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluva rahoitus- tai vakuutusalan yritys ja emoyritys huolehtii yleisesti konsolidointiryhmän tai ryhmittymän varainhallinnasta.

Finanssivalvonta voi antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen liiketoimien ilmoittamisesta.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä koskevat tiedot ryhmittymään kuuluvien ulkomaisen säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavilta viranomaisilta.

25 §

Ryhmittymän toiminnan tervehdyttäminen

Jos 19 §:ssä tarkoitettun laskelman perusteella todetaan, että ryhmittymän vakavaraisuus on negatiivinen tai vakavaraisuus on vaarantunut, ryhmittymän johdossa olevan

yrityksen on toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi tämän määräämässä ajassa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelma.

—————
 Jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole voitu toteuttaa 2 momentissa tarkoitettussa määräajassa tai jos suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä ei ilmeisesti voida turvata tallettajien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja, Finanssivalvonnan on ilmoitettava siitä ryhmittymään kuuluvien säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

26 §

Tarkemmat määräykset

Finanssivalvonta voi antaa finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY vaatimusten täyttämiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä tämän luvun säännösten soveltamisesta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä 19 §:n 2 momentissa, 21 §:n 3 momentissa ja 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä.

29 §

Tarkempien säännösten ja lupien antaminen

Tarkemmat säännökset tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liite-

tiedoissa annettavista tiedoista sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Finanssivalvonta voi lisäksi myöntää konsernin emoyrityksen hakemuksesta erityisestä syystä määräjäksi luvan poiketa tämän luvun säännöksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun luvan antamista Finanssivalvonnan on pyydettävä kirjanpitolautakunnan lausunto, jos asia on kirjanpitolain tai kirjanpitoasetuksen (1339/1997) taikka osakeyhtiölain (624/2006) tai osuuskuntalain (1488/2001) yleisen soveltamisen kannalta merkittävä.

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on:

32 §

Tietojenanto ulkomaan viranomaiselle

Tietojenannosta ulkomaan viranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

10.**Laki****sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä lokakuuta 2007 annetun lain (922/2007) 25 §, 39 §:n 3 momentti, 41 §:n 7 momentti ja 43 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 12 §:n suomenkielinen sanamuoto ja 24 §, 43 §:n 5 momentti ja 75 §, seuraavasti:

12 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

24 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruut-

taminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi sijoittajien korvausrahasolle.

75 §

43 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä.

Mitä tässä pykälässä säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 6 a §, sellaisena kuin se on laissa 930/2007, sekä
muutetaan 3 §, 4 §:n 1 momentti sekä 5, 6 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 5 ja 6 § mainitussa laissa 930/2007 sekä 9 § osaksi laissa 597/2003, seuraavasti:

3 §

Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoa ulkomaiselle Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/). Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

jottavista sijoitus- ja oheispalveluita, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot, tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

5 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen yrityksen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot tar-

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalvelua aino-

astaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoituksen tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalveluiden tarjoamisessa Suomeen sidonnaisasiamiestä, Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta viranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Finanssivalvonnalla on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, kun Finanssivalvonta on saanut sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

6 §

Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys jatkaa yrityksen kotivaltion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi estää uusien liiketoimien aloittamisen. Sivuliikkeen toiminnan ja sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittamiseen ja kieltämiseen sovelletaan lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä säädetään.

9 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

12.

Laki**sijoitusrahastolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 5 e §:n 3 momentti, 9 d §:n 3 momentti sekä 149 ja 150 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 e §:n 3 momentti ja 9 d §:n 3 momentti laissa 928/2007 sekä 150 § osaksi laissa 224/2004 ja

muutetaan 4 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, 86 a §, 117 §, 122 ja 125 § ja 126 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 86 a § laissa 294/2008, 117 ja 125 § mainitussa laissa 224/2004 ja laissa 351/2007, 122 § laissa 599/2003 sekä 126 §:n 1 momentti mainitussa laissa 351/2007, seuraavasti:

4 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten niiden nojalla antamien määräysten noudattamista sekä rahastoyhtiön, säilytisyhteisön ja sijoitusrahaston toimintaa sekä 1 §:ssä tarkoitettua yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointia valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

86 a §

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY täytäntöönpanosta tiettyjen määritelmien selventämiseksi annetun komission direktiivin 2007/16/EY täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat säännökset vaatimuksista, jotka koskevat 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettua rahamarkkinavälinettä, 69 §:n 1 momentissa ja 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita, 71 §:n 1 momentissa tarkoitettuja rahamarkkinavälineitä, 73 a §:n 1 momentissa tarkoitettua osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä, 80 §:n 1 momentissa tarkoitettuja johdannaisopimuksia ja kohde-etuutena käytettyjä rahoitusindeksejä, 80 a §:n 2 momentissa tarkoitettu-

ja arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä ja 81 §:ssä tarkoitettuja tehokkaan omaisuudenhoidon menetelmiä.

117 §

Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa rahastoyhtiön toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 26 ja 27 §:ssä.

122 §

Finanssivalvonnan on asetettava Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan sijoitusrahaston lakkauttamisesta siten kuin siitä säädetään 119 §:ssä, jos:

1) rahastoyhtiö tai säilytisyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai valmistelemaan sijoitusrahastojen sulautumista kuukauden kuluessa 121 §:ssä tarkoitetun edellytyksen täyttymisestä; tai

2) säilytisyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseksi.

Finanssivalvonnan on välittömästi määrättävä sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen keskeytettäväksi.

125 §

Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa säilytisyhtiön toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

126 §

Jos säilytysyhteisön toimilupa peruutetaan, yhteisö asetetaan selvitystilaan, yhteisön omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka yhteisö muutoin lopettaa toimintansa, eikä rahastoyhtiö välittömästi ryhdy toimenpiteisiin uuden säilytysyhteisön valitsemiseksi, säilytysyhteisöön on määrättävä Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asia-

mies huolehtimaan säilytysyhteisön tehtävistä, kunnes varsinainen säilytysyhteisö ottaa tehtävänsä vastaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

13.

Laki

ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa 2 päivänä huhtikuuta 2004 annetun lain (225/2004) 3—6 ja 8 § seuraavasti:

3 §

Valvonta

Ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/). Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ulkomainen rahastoyhtiö voi perustaa sivuliikkeen Suomeen yhtiön kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot sivuliikkeen harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta, sivuliikkeen hallinnosta ja johdosta sekä sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voi aloittaa toimintansa, kun rahastoyhtiö on saanut Finanssivalvonnasta an-

netun lain 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt mainitussa pykälässä tarkoitettua ilmoitusta pykälässä säädettyssä määräajassa, kun sen käsitteilylle säädetty määräaika on päättynyt.

Ulkomainen rahastoyhtiö voi aloittaa hallinnoimansa yhteissijoitusyrityksen osuuk-sien markkinoinnin sivuliikkeestä kahden kuukauden kuluttua 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä, jos yhteissijoitusyritys sen kotivaltion lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset, eikä Finanssivalvonta mainittuna aikana kiellä markkinoinnin aloittamista. Finanssivalvonta voi kieltää markkinoinnin aloittamisen, jos se on vastoin markkinointiin sovellettavaa lakia tai jos järjestelyt maksujen suorittamiseksi yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille, osuuk-sien lunastamiseksi tai yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuksien toteuttamiseksi eivät vastaa Suomen lakia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestä, jolla markkinoinnin aloittaminen kielletään, ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti 1 momentis-

sa tarkoitettuihin tietoihin tulevista muutoksista vähintään kuukautta ennen niiden toteuttamista. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja.

5 §

Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella rahastoyhtiöllä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua toimiluvan Euroopan talousalueessa kuuluvassa valtiossa, on oikeus harjoittaa toimintaa Suomessa myös perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ulkomainen rahastoyhtiö voi tarjota Suomessa toimilupansa mukaisia palveluita kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua siitä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa, sekä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Sen esitettävä, mitä 1 §:n 5 momentissa säädetään, tässä pykälässä tarkoitettuun ilmoitusmenettelyyn ei sovelleta sijoitusrahastolain 130 §:n 1 momenttia.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti etukäteen Finanssivalvonnalle 1 momentissa mainittuihin tietoihin tulevista

muutoksista. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa asetettuja ehtoja.

6 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä. Finanssivalvonta voi sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään, kieltää tämän lain vastaisen toiminnan, jos kieltäminen on asian kiireellisyyden vuoksi välttämätön sijoittajien tai niiden henkilöiden etujen suojaamiseksi, joille palvelua on tarjottu.

8 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

14.

Laki**arvopaperimarkkinalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 7 luvun 1 c § sellaisena kuin se on laissa 448/2005 sekä

muutetaan 3 luvun 28 §:n 4 momentti ja 3 a luvun 9 §:n 3 momentti, 7 luvun 1 ja 2 §, 8 luvun 3 § ja 10 luvun 3 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 28 §:n 4 momentti, 3 a luvun 9 §:n 3 momentti ja 8 luvun 3 § laissa 923/2007, 7 luvun 1 § laeissa 581/1996, 1536/2001 ja 600/2003 ja mainitussa laissa 923/2007, 2 § mainituissa laeissa 1536/2001, 448/2005 ja 923/2007 sekä 10 luvun 3 §:n 4 momentti laissa (/), seuraavasti:

3 luku

Julkinen kaupankäynti

28 §

Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää arvopaperipörssiä järjestämästä julkista kaupankäyntiä arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:ssä.

3 a luku

Monenkeskinen kaupankäynti

9 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:ssä. Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää monenkeskinen kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:ssä.

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta*Valvontaviranomainen*

1 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten sekä viranomaisten tämän lain nojalla vahvistamien sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

Finanssivalvonta ei valvo kauppaa, jota Suomen Pankki käy arvopapereilla rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

2 §

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. Finanssivalvonta voi kieltää arvopaperipörssiä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä taikka siihen liittyvää arvopaperin liikkeenlaskijan tiedonantovelvollisuutta tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun kieltoon sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 48 § ja 49 §:ää.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitetun kiellon Finanssivalvonta voi velvoittaa 2 luvun vastaisen menettelyn oikaistavaksi, jos sitä sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena.

Finanssivalvonnan antamaan kieltoon, joka koskee 3 luvun 36 §:n, 3 a luvun 10 §:n tai 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaista menettelyä, sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 48 ja 49 §:ää. Finanssivalvonnan antamaan kieltoon, joka koskee muuta kuin tässä pykälässä tarkoitettua tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai viranomaisten tämän lain nojalla vahvistamien sääntöjen vastaista menettelyä, sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ää.

8 luku

Rangaistussäännökset*Arvopaperirikkomus*

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikko 3 luvun 2 §:n tai 36 §:n taikka 3 a luvun 10 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä*Muutoksenhaku*

3 §

Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n 3 momenttia ei sovelleta muutoksenhakuun

päätöksestä, joka koskee 3 luvun 30 §:n 7 momentissa ja 31 §:n 2 momentissa sekä 6 luvun 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua asiaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

15.**Laki****panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan panttilainauslaitoksista 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1353/1992) 5 a, 5 b ja 34 §, sellaisina kuin ne ovat 5 a § laeissa 769/1997 ja 598/2003, 5 b § mainitussa laissa 598/2003 ja 34 § osaksi mainitussa laissa 769/1997,

muutetaan 3 §, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 2 momentti, 10, 11, 11a ja 13 a §, 30 §:n 3 momentti, 30 a, 30 b ja 40 §, sellaisina kuin ne ovat, 3, 10, 11 ja 11 a § mainitussa laissa 769/1997, 4 §:n 1 ja 2 momentti ja 5 §:n 2 momentti mainitussa laissa 598/2003, 13 a § mainitussa laissa 769/1997 ja laeissa 640/2006 ja 478/2007, 30 §:n 3 momentti mainitussa laissa 640/2006, 30 a § laissa 757/2004 ja mainitussa laissa 640/2006, 30 b § laissa 1429/2007 sekä 40 § mainitussa laissa 769/1997 ja laissa 77/1998, sekä

lisätään lakiin uusi 11 b, 40 a, 40 b ja 40 c § seuraavasti:

3 §

Tämän lain noudattamista valvoo keskushallintoviranomaisena Etelä-Suomen lääninhallitus (jäljempänä *lääninhallitus*).

tyksiä. Panttilainauslaitoksen toimilupahakemuksesta on pyydetävä asianomaisen paikkakunnan poliisin lausunto.

4 §

Panttilainaus toiminnan harjoittamiseen on haettava lääninhallitukselta toimilupa. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle panttilainauslaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

Toimilupahakemuksessa on annettava tarpeellinen selvitys panttilainauslaitoksen omistajista ja heidän omistusosuuksistaan, hallinnosta sekä hallintoa hoitavista henkilöistä. Hakemukseen on liitettävä perustamiskirja. Lääninhallituksella on oikeus vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan selvi-

5 §

Lääninhallituksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan panttilainauslaitoksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja.

10 §

Panttilainauslaitoksen sivutoimipaikkojen perustamisesta ja lopettamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle.

11 §

Ennen kuin panttilainauslaitos aloittaa toimintansa, laitoksen on toimitettava lääninhallitukselle:

- 1) täydellinen ote rekisteriviranomaisen suorittamasta laitoksen rekisteröinnistä, johon sisältyy yhtiöjärjestys;
- 2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan sekä, jos varatoimitusjohtaja on valittu, varatoimitusjohtajan, tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet, kansalaisuus ja kotipaikka;
- 3) selvitys siitä, miten pantit säilytetään sekä millä tavoin pantit vakuutetaan.

Jos 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, siitä on viipymättä ilmoitettava lääninhallitukselle.

11 a §

Panttilainauslaitoksen on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava lääninhallitukselle ne panttilainauslaitoksen osuuksien omistajat, jotka omistavat vähintään 10 prosenttia osakepääomasta taikka joiden osuus tuottaa vähintään 10 prosenttia laitoksen osakkeiden äänivallasta tai muutoin oikeuttaa käyttämään siihen rinnastettavaa vaikutusvaltaa panttilainauslaitoksen hallinnossa, sekä omistusten suuruus. Ilmoituksessa on annettava tarpeelliset tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta. Panttilainauslaitoksen on välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Jos lääninhallitus havaitsee osuuden omistuksen vaarantavan panttilainauslaitoksen varovaista ja tervettä liiketoimintaa, lääninhallitus voi kieltää osuuden omistajan äänivallan käyttämisen.

Lääninhallitus voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta lääninhallitukselle.

11 b §

Toimiluvan haltijan on toimitettava lääninhallitukselle jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Toimiluvan haltijan on myös viipymättä tehtävä lääninhallitukselle ilmoitus hallituksen jäsenten ja toimitus-

johtajan vaihtumisesta ja esitettävä selvitys toimitusjohtajan kelpoisuudesta.

13 a §

Lääninhallituksen on määrättävä panttilainauslaitokselle kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos:

- 1) 13 §:n säännöksiä ei ole noudatettu;
- 2) tilintarkastaja ei ole tilintarkastuslain 24 tai 25 §:ssä tarkoitettulla tavalla riippumaton; tai
- 3) yhtiöjärjestykseen otettua tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa määräystä on rikottu.

Lääninhallituksen on pyydettävä Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnalta lausunto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista.

Lääninhallituksen määräys on voimassa siihen asti, kunnes 1 momentissa tarkoitettun tilintarkastajan tilalle on valittu tilintarkastaja.

Lääninhallitus antaa panttilainauslaitokselle osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettun määräyksen.

Lääninhallitus voi kesken toimikauden erottaa määräämänsä tilintarkastajan toimestaan.

30 §

Osakeyhtiölain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 1 momentissa tarkoitettun luvan antaa panttilainauslaitokselle lääninhallitus.

30 a §

Jos panttilainauslaitos aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, panttilainauslaitoksen on lähetettävä lääninhallitukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun panttilainauslaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos lääninhallitus on

ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos lääninhallitus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

30 b §

Jos panttilainauslaitos osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos lääninhallitus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos lääninhallitus on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai jakautumista.

40 §

Lääninhallituksen on kiellettävä panttilainaus toiminta, jota harjoitetaan ilman tässä laissa säädettyä toimilupaa.

Jos toimiluvan haltija laiminlyö, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa tai rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (/) säädetty taikka toimiluvan haltijan yhtiöjärjestyksessä määrätty, lääninhallitus voi kehottaa toimiluvan haltijaa täyttämään velvollisuutensa määräajassa.

Lääninhallitus voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettua kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Hä-

meenlinnan hallinto-oikeus. Uhkasakosta säädetään muilta osin uhkasakkolaissa (1113/1990).

40 a §

Lääninhallituksen on peruutettava toimilupa, jos:

1) panttilainauslaitoksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä taikka jos luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

2) panttilainauslaitos on lopettanut toimintansa yli 6 kuukauden ajaksi;

3) panttilainauslaitoksen toimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä; tai

4) toimilupaa haettaessa on annettu vääriä tietoja.

Jos lääninhallitus peruuttaa 1 momentin nojalla panttilainauslaitoksen toimiluvan, lääninhallitus voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminnan lopettamisen tulee tapahtua.

Lääninhallituksen on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

Jos toimiluvan peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta, lääninhallitus voi sen sijasta antaa toimiluvan haltijalle kirjallisen varoituksen.

Lääninhallitus voi panttilainauslaitoksen hakemuksesta peruuttaa panttilainauslaitoksen toimiluvan, jos panttilainauslaitos on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toiminnan harjoittamisen. Momentissa tarkoitettuun toimiluvan peruuttamiseen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään.

40 b §

Lääninhallituksella on oikeus saada valvontaa sekä toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä varten tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä.

Lääninhallituksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus pyynnöstä saada toimiluvan haltijalta tämän lain noudattamisen valvontaa varten muut tarpeelliset tiedot.

40 c §
Muutoksen hakemisesta tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä toimiluvan peruuttamisesta on muutoksenhausta

huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan päivänä _____ kuuta _____ annetun vakuutusyhtiölain (/) 7 luvun 7 §, 25 luvun 2 §:n 1 momentti ja 4—8 § sekä 26 luvun 14—16 § ja 18—20 §,
muutetaan 1 luvun 13 §:n 3 momentti, 2 luvun 6 §:n 4 momentti, 7 luvun 1 §:n 2 momentti, 12 luvun 6 §:n 1 momentti, 19 luvun 11 §, 20 luvun 11 §, 21 luvun 13 ja 14 §, 22 luvun 8 §, 23 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 4 §:n 3 momentti, 25 luvun 2 §:n otsikko, 11 §:n 1 ja 3 momentti ja 22 §, 26 luvun 2 §:n 2—4 momentti, 29 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohta ja 5 §:n 1 momentin 5 kohta sekä 30 luvun 2 § ja
lisätään 2 lukuun uusi 9 a §, seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

13 §

Toimilupa, pääkonttori ja valvonta

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

6 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Vakuutusyhtiöiden toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hake-

mukseen on annettu päätös. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään muilta osin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

9 a §

Toimiluvan peruuttaminen ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

1 §

Sovellettava laki

Vakuutusomistusyhteisön tilintarkastukseen sovelletaan tämän luvun 3 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ää.

12 luku

Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta

6 §

Valvontatoimenpiteet

Jos henkivakuutusyhtiön perusvaatimustestiä varten laskettu laajennettu toimintapäätöksen alittaa sille 5 §:n 2 momentin mukaan lasketun perusvaatimustestin mukaisen pääomavaatimuksen, yhtiön on viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi suunnitelma vakavaraisuusasemansa palauttamiseksi sellaiselle tasolle, että perusvaatimustestiä varten laskettu laajennettu toimintapäätöksen täyttää sille asetetun vaatimuksen. Jos Finanssivalvonta ei hyväksy suunnitelmaa tai yhtiö ei kykene sille asetetussa määräjässä toteuttamaan suunnitelmassa esitet-

tyjä toimenpiteitä, Finanssivalvonta voi rajoittaa henkivakuutusyhtiön toimiluvan mukaista toimintaa tai peruuttaa toimiluvan niin kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä säädetään.

19 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen

11 §

Muutoksenhaku

Sulautumiseen osallistuvilla yhtiöillä ja muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

11 §

Muutoksenhaku

Jakautuvalla ja vastaanottavalla yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

21 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen

13 §

Muutoksenhaku

Luovuttavalla ja vastaanottavalla yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan

päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

14 §

Vakuutuskannan luovuttamista koskevat oikeusvaikutukset

Vakuutuskanta siirtyy vastaanottavalle yhtiölle, kun Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa. Finanssivalvonta voi hakemuksesta päättää, että vakuutuskanta siirtyy tätä myöhempänä ajankohtana.

Koko vakuutuskantansa toiselle vakuutusyhtiölle luovuttaneen ja vakuutustoiminnan harjoittamisen luopumisesta ilmoittaneen vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 4 momentissa. Muun liiketoiminnan harjoittamista jatkamattoman yhtiön purkamisesta säädetään osakeyhtiölain 20 luvussa.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, koko vakuutuskantansa luovuttanut vakuutusosakeyhtiö, jonka toimilupa on peruutettu Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 4 momentin mukaisesti, voi kuitenkin jatkaa toimintaansa muuta liiketoimintaa harjoittavana osakeyhtiönä ilman 23 luvussa säädettyä selvitys- ja purkamismenettelyä tehtyään tarvittavat muutokset yhtiöjärjestykseen. Yhtiöjärjestyksen muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan peruuttamisesta. Jos yhtiöjärjestyksen muutosta ei ole ilmoitettu rekisteröitäväksi sanotussa ajassa tai jos rekisteröinti on eväty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, päätös toiminnan jatkamisesta on rauennut. Tässä momentissa tarkoitettulle yhtiöjärjestyksen muutokselle ei vaadita Finanssivalvonnan vahvistusta.

22 luku

Yhtiömuodon muuttaminen

8 §

Muutoksenhaku

Yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Finanssivalvonnan päätöksen louk-

kaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Finanssivalvonnan päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

23 luku

Selvitystila ja konkurssi

1 §

Osakeyhtiölain ja konkurssilain soveltaminen

Jos vakuutusyhtiön toimilupa on Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla peruutettu sen johdosta, että yhtiö on luovuttanut koko vakuutuskantansa toiselle vakuutusyhtiölle, yhtiö on ilmoittanut lopettavansa vakuutustoiminnan eikä yhtiö jatka muun liiketoiminnan harjoittamista, vakuutusyhtiön selvitystilaan ja yhtiön purkamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä osakeyhtiöstä osakeyhtiölain 20 luvun 1—22 §:ssä säädetään. Mitä osakeyhtiölain 20 luvussa säädetään osakkeenomistajasta, sovelletaan vastaavasti keskinäisen vakuutusyhtiön vakuutuksenottajaosakkaisiin, jotka olivat yhtiön osakkaita silloin, kun vakuutuskannan luovutusta koskeva yhtiökokouksen päätös tehtiin. Jaettaessa omaisuutta osakeyhtiölain 20 luvun 15 §:n 1 momentin mukaisesti jaossa on otettava huomioon, mitä 22 §:n 2 momentissa säädetään keskinäisen vakuutusyhtiön takuupääoman takaisin maksamisesta.

2 §

Selvitystilaan asettamisen edellytykset

Vakuutusyhtiö on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos:

2) vakuutusyhtiön toimilupa on peruutettu Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 tai 2 momentin perusteella.

4 §

Selvitystilaan asettamisesta päättäminen

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonta määrää vakuutusyhtiön välittömästi ja ilman yhtiökokouksen päätöstä selvitystilaan ja purettavaksi, kun vakuutusyhtiön toimilupa on peruutettu Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 tai 2 momentin perusteella.

25 luku

Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta

2 §

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön oikeus saada tietoja

11 §

Asiamiehen asettaminen ja asiamiehen oikeudet

Edellä 9 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa Finanssivalvonnan on asetettava vakuutusyhtiöön Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhtiö noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on mainitun pykälän mukaisten valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoimiin.

Finanssivalvonnan on annettava asiamiehelle todistus hänen määräämisestään 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

22 §

Täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa koskevasta päätöksestä voidaan valittaa nou-

dattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun viraston päätös on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

26 luku

Vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta

2 §

Vakuutusyrittäjäryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset

Vakuutusyhtiöön, joka on omistajayrityksenä vähintään yhdessä vakuutusyrittäjäryhmittymässä tai kolmannen maan vakuutusyrittäjäryhmittymässä, sovelletaan 4 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 1 ja 3 momenttia, 13 ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

Jäljempänä 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 2 ja 3 momenttia, 13 ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on vakuutusomistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyrittäjäryhmittymä.

Vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on monialaomistusyhteisö, sovelletaan 13 § ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

29 luku

Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

3 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

2) antaa 23 luvun 17 §:n 2 momentin tai 35 §:n 1 momentin tai Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:n 1 momentin nojalla mää-

rätyn toiminnan rajoituksen vastaisesti uusia vakuutuksia, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *vakuutustoiminnan luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Vakuutusyhtiörikkomus

Joka tahallaan

5) rikkoo osakeyhtiölain 8 luvun 10 §:n säännöstä tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen tai toimintakertomuksen toimittamisesta taikka jättää toimittamatta 3 luvun 2, 5, 8 tai 12 §:n tai 19—21 §:n, 4 luvun 5 tai 11 §:n, 11 luvun 23, 25 tai 26 §:n, 12 luvun 5, 6, 13 tai 14 §:n, 15 luvun 1 §:n, 21 luvun 4 §:n, 23 luvun 7, 18, 25, 27, 31, 37 tai 38 §:n, 25 luvun 2, 3 tai 12 §:n, 26 luvun 5, 12 tai 13 §:n, 31 luvun 4 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n mukaan Finanssivalvonnalle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon; tai

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

2 §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) Finanssivalvonnalle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiöiden, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja muulle toimielimelle, jolla on rahapoliittisena viranomaisena samanlainen tehtävä, sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle;

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3—8 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

17.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti sekä 6 a §, joka samalla siirretään 2 lukuun, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti laissa (/) ja 6 a § laissa 1125/2006, sekä

lisätään lakiin uusi 6 b ja 6 c § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain (/) 1 luvun 3—5 §:ää, 13 §:n 1 momenttia, 14—19 §:ää, 2 luvun 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 16, 17, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—12 §:ää, 5 luvun 3 §:ää, 7 §:n 2 momenttia ja 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1—3 §:ää, 4 §:n 1—4 ja 6 momenttia, 5, 7 ja 8 §:ää, 10 §:n 2 kohtaa ja 11 §:ää, 7 luvun 6 §:n 2 momenttia, 8 luvun 19 §:ää, 9 luvun 1—5 ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10 luvun 1, 2 ja 4—25 §:ää, 11 luvun 1 §:ää, 2 §:n 8 ja 9 kohtaa, 5 §:n 1 momentin 4, 6 ja 9 kohtaa, 7—22 §:ää ja 25—27 §:ää, 12 ja 13 lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia, 8—10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 16 §:n 1 momenttia eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia, 2 §:ää ja 10—12 §:ää.

2 luku

Työeläkevakuutusyhtiön perustaminen

6 §

Toimilupa

Mitä vakuutusyhtiölain 2 luvun 6 §:n 1 ja 4 momentissa, 23 luvun 4 §:n 3 momentissa ja 5 §:ssä sekä 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnasta, koskee myös valtioneuvostoa, jos kyse on työeläkevakuutusyhtiöstä. Työeläkevakuutusyhtiön toimilupaa tai sen laajentamista koskevasta hakemuksesta sosiaali- ja terveysministeriön on pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto.

6 a §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan, jos vakuutettuja etuja ei voida riittävästi turvata rajoittamalla yhtiön toimintaa 6 b §:n mukaisesti ja:

1) toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole;

2) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan vakuutusyhtiölain 26 luvun 12 tai 13 §:ssä tai tämän lain 20 §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

3) yhtiö on törkeästi laiminlyönyt noudattaa Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 33 tai 48 §:n nojalla määrättyä kieltoa.

Valtioneuvosto voi peruuttaa yhtiön toimiluvan myös, jos:

1) yhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai yhtiön toimintaa koskevia sääntöjä;

2) yhtiö on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan;

3) yhtiön liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä; tai

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti väärä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Yhtiölle on ennen 1 momentin 1 ja 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Valtioneuvoston on peruutettava yhtiölle myöntämänsä toimilupa, kun yhtiö on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen.

Jos toimiluvan peruuttaminen ei perustu Finanssivalvonnan esitykseen, siitä on pyydetävä Finanssivalvonnan lausunto.

6 b §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi rajoittaa määräajaksi yhtiön toimiluvan mukaista toimintaa, jos:

1) 6 a §:n 1 momentin 1-3 kohdassa säädetty toimiluvan peruuttamisedellytykset eivät täyty; taikka

2) yhtiön hoidossa on muuten todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vaarantaisi vakuutetut edut.

Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, valtioneuvosto voi määräajan päättämisen jälkeen muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 6 a §:n 3—5 momentissa säädetään.

3 luku

Työeläkevakuutusyhtiön osakkuus

6 c §

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaita ovat vakuutuksenottajat ja vakuutetut sekä, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään, takuuosuuksien omistajat.

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä vakuutuksenottajan osakkuutta ei voida rajoittaa muutoin kuin siten, että osakkuus syntyy vasta, kun vakuutuksen voimaantulosta on kulunut tietty aika, joka ei saa olla kolmea vuotta pitempi ja että jälleenvakuutuksen ottaminen ei tuota osakkuutta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

18.

Laki**ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 8 §, 15 §:n 1 momentti, 15 c ja 16 §, 42 §:n 2 momentti, 43, 44 ja 72 § ja 79 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 8 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 42 §:n 2 momentti, 43, 44 ja 72 § laissa /2008, 15 c § laissa 331/2004, 79 §:n 2 momentti mainituissa laeissa 331/2004 ja /2008 ja 3 momentti laeissa 637/2000 ja 50/2002 ja mainitussa laissa /2008, sekä

muutetaan 7 §:n 1 momentti, 9 §, 12 §:n 1 momentti, 14, 17, 21 ja 45 §, 47 §:n 5 momentti, 60 ja 69 §, 76 §:n 2 kohta ja 77 §, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentti, 9 §, 12 §:n 1 momentti, 17, 21 ja 45 §, 47 §:n 5 momentti ja 60 § mainitussa laissa /2008, 14 § osaksi laissa 80/1999, 69 § mainitussa laissa 80/1999, 76 §:n 2 kohta laissa 363/2001 ja 77 § laissa 359/2002, seuraavasti:

7 §

Sivuliikkeen perustamisilmoitus

Ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voi harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa sijoittautumisoikeuden perusteella, kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen ilmoitettua siitä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot perustettavaksi aiotun sivuliikkeen liiketoiminnasta, hallinnosta ja pääasiamiehestä. Vakuutus toiminnan harjoittamisena sijoittautumisoikeuden perusteella pidetään sivuliikkeen perustamista Suomeen.

9 §

Sivuliikkeen toiminnan aloittaminen

Sivuliike voi aloittaa ensivakuutusliikkeen harjoittamisen Suomessa, kun ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä

säädetyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.

12 §

Tietojen muutokset

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltionsa vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle ilmoittamissa 7 tai 10 §:ssä tarkoitettuihin ilmoituksiin sisältyvissä tiedoissa tapahtuu muutos, noudatetaan 9 §:ssä tai vastaavasti 11 §:ssä säädettyä menettelyä.

14 §

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden valvonta

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimintaa Suomessa niin kuin tässä laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

17 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä ja rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä.

21 §

Valitusoikeus

Finanssivalvonnan on kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vireille tulosta ja asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta päätettävä toimiluvan myöntämisestä tai epäämisestä.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

45 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

47 §

Omaisuuuden luovutus- ja panttauskielto

Finanssivalvonnan on asetettava kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeeseen Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhtiö noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on mainitun pykälän mukaisten valtuuksien li-

säksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiölain 25 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoimiin.

60 §

Markkinointi

Ulkomaisen vakuutusyhtiön markkinoinnissa sekä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölaissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi markkinoinnissaan ilmoitettava nimensä, yhtiömuotonsa, kotivaltionsa, pääkonttorinsa osoite sekä sen toimipaikan tai sivuliikkeen osoite, jonka kanssa vakuutus-sopimus on tarkoitus tehdä.

69 §

Kuulutus virallisessa lehdessä

Finanssivalvonnan on, kiellettyään 15 §:n 2 momentin tai Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentin nojalla ulkomaista ETA-vakuutusyhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta tai kiellettyään yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille, julkaistava kieltopäätös yhtiön kustannuksella virallisessa lehdessä sekä tarvittaessa yhdessä tai useammassa päivälehdessä.

76 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

2) antaa 13 §:n, 17 §:n 3 momentin tai 55 §:n säännösten taikka Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:n 1 momentin nojalla määrätyn toiminnan rajoituksen vastaisesti uusia vakuutuksia,

on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutustoiminnan luvattomasta harjoittamisesta.

77 §

Vakuutusyhtiörikos

ön Suomessa olevaa omaisuutta, on tuomitava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään *vakuutusyhtiörikoksesta*.

Joka Finanssivalvonnan 15 §:n 2 momentin tai 47 §:n taikka Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentin nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhti-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

vakuutusyhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 9 luvun 5 §, 12 luvun 6, 6 d ja 7 §, 12 a luvun 9 ja 10 § sekä 16 luvun 10 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 5 § laeissa 340/2000 ja 1320/2004, 12 luvun 6 § laissa 81/1999 ja mainitussa laissa 340/2000, 12 luvun 6 d § laeissa 952/2000 ja 333/2004, 12 luvun 7 § mainitussa laissa 333/2004, 12 a luvun 9 ja 10 § mainitussa laissa 952/2000 ja 16 luvun 10 §:n 3 momentti laissa 638/2000, sekä

muutetaan 2 luvun 5 a §:n 2 momentti, 8 luvun 2 §:n 4 momentti, 12 luvun 1, 2, 4 ja 6 a § ja 6 c §:n 4 momentti, 14 luvun 11 §:n 4 momentti, 14 a luvun 9 §:n 4 momentti sekä 16 luvun 7 §:n 2 kohta ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 5 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 340/2000, 8 luvun 2 §:n 4 momentti laissa 719/2005, 12 luvun 1 § mainitussa laissa 81/1999, 12 luvun 2 § laissa 365/2001, 12 luvun 4 § mainitussa laissa 340/2000 ja laissa 709/2004, 12 luvun 6 a § osaksi mainituissa laeissa 340/2000 ja 952/2000, 12 luvun 6 c §:n 4 momentti, 16 luvun 7 §:n 2 kohta ja 10 §:n 2 momentti mainitussa laissa 333/2004 sekä 14 luvun 11 §:n 4 momentti ja 14 a luvun 9 §:n 4 momentti mainitussa laissa 719/2005, seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen

5 a §

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Päätöksen antamisesta Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle. Valituksen tekemises-

tä ja käsittelystä säädetään muilta osin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

8 luku

Yhteisömuodon muuttaminen

2 §

Yhdistys sekä muistutuskentekijä saavat valittaa päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

12 luku

Vakuutusyhdistysten valvonta

1 §

Vakuutusyhdistysten toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

2 §

Vakuutusyhdistysten markkinoinnissa sekä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölaissa (/) ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

4 §

Finanssivalvonta valvoo, että vakuutusyhdistykset noudattavat vakuutustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja hyvää vakuutustapaa.

Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että vakuutusyhdistyksen vakavaraisuus ja siihen vaikuttavat seikat on järjestetty vakuutetut edut turvaavalla tavalla ja että yhdistyksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät ovat riittävät ja luotettavat. Lisäksi Finanssivalvonta valvoo vakuutusyhdistysten markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä.

6 a §

Jos Finanssivalvonta on määrännyt vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, vakuutusyhdistys on selvitystilassa ja se on purettava.

6 c §

Finanssivalvonnan on asetettava vakuutusyhdistykseen Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhdistys noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on mainitussa pykälässä säädettyjen valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiölain 25 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoi-
miin.

14 luku

Sulautuminen

11 §

Sulautuva ja vastaanottava yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat valittaa päätöksensä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

14 a luku

Vakuutuskannan luovuttaminen

9 §

Luovuttava ja vastaanottava yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat valittaa päätöksensä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

7 §

Joka tahallaan

2) antaa 13 luvun 28 §:n säännösten tai Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:n nojalla määrätyn toiminnan rajoituksen vastaisesti uusia vakuutuksia,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

10 §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Finanssivalvonnalle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuu-

tusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle;

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3—8 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 momentissa tarkoitettun vaihtovelvollisuuden piiriin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

20.

Laki

vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusedustuksesta 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (570/2005) 6 luku, 38 §:n 2 ja 3 momentti, 39 §, 44 §:n 2 momentti ja 47 §, sekä
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentin 7 kohta, 37 § sekä 38 §:n otsikko ja 4 momentti seuraavasti:

2 §

Soveltamisalan rajoitukset

Jälleenvakuutusta koskevaan vakuutusedustukseen ei sovelleta 19—23, 25 ja 26 §:ää, 28 §:n 2 ja 3 momenttia, 29 §:ää, 40 §:n 2—4 momenttia ja 41 §:ää eikä Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 6 luvun sään-

nöksiä. Tätä lakia ei sovelleta Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevasta valtiosta käsin Suomessa harjoitettavaan vakuutusedustukseen, jos toiminta koskee ainoastaan jälleenvakuutusta ja toimintaa valvotaan kyseisessä maassa vähintään tämän lain vaatimuksia vastaavalla tai niihin rinnastettavalla tavalla.

8 §

Vakuutusedustajarekisteriin merkittävät tiedot

Vakuutusedustajarekisteriin on merkittävä:

7) sellaiset Finanssivalvonnan määräämät kehotukset ja kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu Finanssivalvonnasta annetun lain 38 tai 48 §:ssä tarkoitettu uhkasakko;

37 §

Vakuutusedustajan valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus

Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

38 §

Vakuutusedustuksen kieltäminen

Jos vakuutusedustaja olennaisesti laiminlyö noudattaa mitä sen velvollisuudeksi tässä laissa säädetään, eikä laiminlyöntiä tai virhettä ole korjattu Finanssivalvonnan asettamassa kohtuullisessa ajassa, Finanssivalvonta voi kieltää vakuutusedustajaa jatkamasta toimintaansa, kunnes virhe tai laiminlyönti on korjattu, tai, jos laiminlyönti tai virhe on törkeä, poistaa vakuutusedustajan rekisteristä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

21.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 36 a §, 46 §:n 9 momentti, 66—68 ja 133 § sekä 134 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 36 a § laeissa 201/1998 ja 85/1999, 46 §:n 9 momentti laissa 382/2005, 66 § laissa 471/2007, 67 ja 68 § laissa 391/2006 ja 134 §:n 1 momentti mainitussa laissa 85/1999, sekä

muutetaan 64 ja 65 §, 72 §:n 2 momentti, 129 §:n 2 kohta, 132 b § ja 137 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 64 § mainitussa laissa 85/1999 ja laissa 1127/2006, 65 § mainituissa laeissa 391/2006 ja 1127/2006, 132 b § laissa 288/2007 ja 137 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 391/2006, sekä

lisätään 78 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

64 §

Eläkesäätiöiden valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

65 §

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhempanä ajankohtana toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastaji-

en lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan. Finanssivalvonnan muusta tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

Eläkesäätiön on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan tietoja, jotka ovat tarpeen ministeriön tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

72 §

Finanssivalvonnan eläkesäätiön sääntöihin vahvistama muutos, Finanssivalvonnan 20 §:n 3 momentin ja Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin ja 29 §:n perusteella antama määräys sekä tämän lain 69 §:n mukainen kieltäminen on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

78 §

Mitä tässä luvussa säädetään, sovelletaan myös, kun Finanssivalvonta on määrännyt eläkesäätiön purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n nojalla.

129 §

Joka

2) toimii Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin nojalla annetun määräyksen vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *eläkesäätiötoiminnan luvattomasta harjoit-*

tamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

132 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vaihtolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Finanssivalvonnalle.

137 a §

Finanssivalvontaan ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 6 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 41 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 41 a §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 a §:n 9 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 65 §:n 2 momentissa, 88 §:n 5 ja 6 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 66, 98—100 ja 166 §, sekä 167 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 66 § laeissa 200/1998 ja 84/1999, 99 ja 100 § laissa 392/2006 ja 167 §:n 1 momentti mainitussa laissa 84/1999, sekä *muutetaan* 96 ja 97 §, 105 §:n 2 momentti, 162 §:n 2 kohta, 165 b § ja 172 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 96 § mainitussa laissa 84/1999 ja laissa 1128/2006, 97 § mainituissa laeissa 392/2006 ja 1128/2006, 165 b § laissa 287/2000 ja 172 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 392/2006, sekä

lisätään 111 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 84/1999 ja laeissa 1322/1997 ja 420/2003, uusi 4 momentti, seuraavasti:

96 §

Vakuutuskassojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös ja toimintakertomus on vahvistettu, tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan. Finanssivalvonnan muusta tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

Vakuutuskassan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohdullisessa ajassa toiminnastaan tietoja, jotka ovat tarpeen ministeriön tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

105 §

Finanssivalvonnan vakuutuskassan sääntöihin vahvistama muutos, Finanssivalvonnan 28 §:n 3 momentin ja Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin ja 29 §:n perusteella antama määräys sekä tämän lain

101 §:n mukainen kieltä on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

111 §

Mitä tässä luvussa säädetään, sovelletaan myös, kun Finanssivalvonta on määrännyt vakuutuskassan purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n nojalla.

162 §

Joka

2) ottaa vakuutuskassaan uusia jäseniä tai perii kassalle suoritettavia maksuja 130 §:n vastaisesti tai toimii Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin nojalla annetun määräyksen vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *vakuutuskassatoiminnan luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

165 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) Finanssivalvonnalle.

172 a §

Finanssivalvontaan ei sovelleta, mitä tämän lain 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 74 a §:n 1 momentin 2 kohdassa, 74 b §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 82 a §:n 4 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 b §:n 9 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 97 §:n 2 momentissa, 132 §:n

3 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 58, 58 a ja 59 §, sellaisina kuin ne ovat, 58 § osaksi laissa 913/2000, 58 a § laissa 1291/2001 ja 59 § mainitussa laissa 913/2000, seuraavasti:

58 §

Valvonta

Työttömyyskassojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittautusta Finanssivalvontaan.

58 a §

Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä saada sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, verohallitukselta ja Eläketurvakeskukselta maksutta tiedot, jotka ovat tarpeen väärinkäytösten selvittämiseksi tai lainsäädännön valmistelua ja seuranta varten.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta

työttömyysturvalain 13 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen etuudensaajarekisterin ylläpitämiseksi työttömyyskassoilta ja työttömyyskassojen käyttämien maksatusjärjestelmien ylläpitäjiltä ylläpitoa varten välttämättömät tiedot, joita ovat:

- 1) etuutta saaneen henkilötunnus ja etuuden maksamiseen liittyvät henkilön taustatiedot;
- 2) tiedot henkilölle maksetuista etuuksista;
- 3) tiedot maksettujen etuuksien ajallisesta kohdentumisesta sekä tiedot etuuksien määräytymiseen vaikuttavista seikoista;
- 4) tiedot työttömyyskassasta annetuista päätöksistä ja etuushakemusten käsittelystä.

59 §

Finanssivalvonnan toimivaltuudet

Jos työttömyyskassa laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa, työttömyysturvalaissa tai muualla työttömyysturvaa koskevassa lainsäädännössä sää-

detty tai kassan säännöissä määrätty, Finanssivalvonta voi asettaa kassalle kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa laiminlyönti on korjattava.

Jos työttömyyskassa ei määräajassa noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ja laiminlyönti on olennainen, Finanssivalvonta voi 1 momentissa mainituissa tapauksissa toistaiseksi evätä kassalta valtionosuuden. Jos Finanssivalvonta on evännyt kassalta valtionosuuden, päätös koskee myös työttömyysvakuutusrahaston tukimaksua.

Finanssivalvonta voi määrätä työttömyyskassan purettavaksi, jos käy ilmeiseksi, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan. Purkamisesta säädetään 11 luvussa.

Finanssivalvonnan toimivaltuuksista säädetään lisäksi Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta 8 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1114/2006) 23 ja 24 §,
muutetaan 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 22 § ja 25 §:n 2 momentti sekä
lisätään 12 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

5 §

Luokittelun perustelevinen

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamista ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Finanssivalvonnalle.

8 §

Johdannaissopimuksia koskevat perusteet

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden so-

veltamisesta eläkelaitokselle aiheutuvaa riskiä ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Finanssivalvonnalle.

12 §

Yleissäännös vastuuvelan kattamisesta

Finanssivalvonta voi kieltää eläkelaitosta lukemasta tiettyä sijoitusta vastuuvelan katteeseen, jos sijoituksen käypää arvoa ei voida määrittellä luotettavasti tai jos sijoituksen muuttaminen rahaksi on erityisen vaikeaa.

22 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi eläkelaitoksen hakemuksesta korottaa enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan yhden tai useamman 15—18 §:ssä tarkoitetun rajoituksen enintään 20 prosenttiin vastuuvielasta, jos sen ei katsota vaarantavan lakisääteisen eläkevakuutus toiminnan tervettä kehitystä. Finanssivalvonnan on päätöstä tehdessään otettava huomioon erityisesti päätöksen vaikutus eläkelaitoksen sijoitusten kokonaisriskiin ja 3 §:ssä tarkoitettuun sijoitusten hajauttamiseen.

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta Finanssivalvonalle, johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta, varojen arvostamisesta sekä katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

25.

Laki**liikennevakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1959 annetun liikennevakuutuslain (279/1959) 14 e §:n 4 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 1, 2 ja 5 momentti ja 18 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 14 e §:n 4 momentti laissa 1380/2001 sekä 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 1, 2 ja 5 momentti ja 18 a §:n 2 momentti laissa 88/1999, seuraavasti:

14 e §

Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei noudata 1—3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Finanssivalvonta voi ryhtyä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) säädettyihin valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiötä kohtaan.

17 §

Liikennevakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonalle. Liikennevakuutuskeskuksen tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutusyhtiöiden velvollisuu-

desta ja oikeudesta osallistua yhtiön täällä saaman vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa tai täällä vakuuttamien riskien lukumäärän mukaisessa suhteessa keskuksen menoihin ja tuloihin määrätään keskuksen säännöissä, jotka annetaan valtioneuvoston asetuksella sen jälkeen, kun keskus on saanut tilaisuuden tehdä siitä ehdotuksen. Liikennevakuutuskeskuksen tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Liikennevakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot on vakuutusyhtiön kirjallisesti kuukautta ennen niiden käyttöönottoa annet-

tava tiedoksi Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa, että ehdot ovat tämän lain mukaiset.

Finanssivalvonta voi tarvittaessa vaatia, että vakuutusyhtiö toimittaa virastolle selvityksen niistä vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista sekä muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

Vakuutusyhtiöiden on Finanssivalvonnan määräämällä tavalla teetettävä tässä pykäläs-

sä säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 a §

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä liikenneturvallisuuden edistämiseksi tarvittavien vahinkotietojen keräämisestä ja tilastoinnista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

potilasvahinkolain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/1986) 5 §:n 3 ja 4 momentti, seuraavasti:

5 §

Vakuutuksenantaja

Kaikkien potilasvakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava jäsenenä Potilasvakuutuskeskukseen. Potilasvakuutuskeskus hoitaa tämän lain mukaisen korvaustoiminnan ja voi myöntää vakuutuksia jäsenyhtiöidensä lukuun. Potilasvakuutuskeskus vastaa vahingosta silloin, kun vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, sekä määrää ja perii 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun korotetun vakuutusmaksun. Lisäksi Potilasvakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskan- ta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty sille, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädettyistä

tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, Potilasvakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin Finanssivalvonnan määräämästä ajankohdasta. Kun Potilasvakuutuskeskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle siihen määrään saakka, kuin tämä on korvausta maksanut.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Potilasvakuutuskeskuksen säännöt. Potilasvakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

27.

Laki**ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristövahinkovakuutuksesta 30 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (81/1998) 7 §:n 5 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 § ja 18 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 90/1999, seuraavasti:

7 §

Ympäristövakuutuskeskuksen hallinto ja valvonta

Ympäristövakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

9 §

Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti

Keskimääräisen vakuutusmaksun laskemisesta säädetään Finanssivalvonnan määräyksellä.

11 §

Finanssivalvonnan oikeus tietojen saamiseen ja määräysten antamiseen

Vakuutusyhtiön on annettava Finanssivalvonnalle tiedoksi ympäristövahinkovakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot viimeistään kuukautta ennen niiden ottamista käyttöön.

Finanssivalvonta voi vaatia, että vakuutusyhtiö ja Ympäristövakuutuskeskus toimittavat sille selvityksen vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista ja muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä vakuutusten ja vahinkojen tilastoinnista.

Vakuutusyhtiöiden ja Ympäristövakuutuskeskuksen on Finanssivalvonnan määräämällä tavalla tehtävä niille tässä laissa säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 §

Korvauksen suorittaminen

Jos tiedossa olevien vahinkotapahtumien perusteella on todennäköistä, että korvausta joudutaan alentamaan 3 momentin mukaisesti, Finanssivalvonta voi päättää, että korvauksena on toistaiseksi maksettava vain osa täydestä korvauksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

28.

Laki**tapaturmavakuutuslain 30 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 30 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 723/2002, 1373/2003 ja 681/2005, uusi 4 momentti seuraavasti:

<p>_____ 30 a § _____</p> <p>Tapaturmavakuutuslaitosten liiton korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten _____</p>	<p>seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.</p> <p>_____</p> <p>Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .</p>
---	--

29.

Laki**Koulutusrahastosta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Koulutusrahastosta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1306/2002) 11 §:n 2 momentti ja 15 § seuraavasti:

<p>_____ 11 § _____</p> <p><i>Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen</i></p> <p>_____</p> <p>Rahastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa Finanssivalvonnalle rahaston valvontaa varten välttämättömät tiedot ammattitutkintostipendin saajista.</p>	<p>_____ 15 § _____</p> <p><i>Valvonta</i></p> <p>Koulutusrahaston valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.</p> <p>_____</p> <p>Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .</p>
--	--

30.

Laki**aikuiskoulutustuesta annetun lain 4 ja 28 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aikuiskoulutustuesta 28 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain (1276/2000) 4 §:n 2 momentti ja 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 2 momentti laissa 1308/2002, seuraavasti:

4 §

Toimeenpano

Aikuiskoulutustuen myöntämisestä ja maksamisesta sekä muusta toimeenpanosta vastaa Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto, jonka toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Aikuiskoulutustuen saajalle myönnettävän opintolainan valtioneuvoston liittyvät tehtävät hoitaa Kansaneläkelaitos.

28 §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen

Rahastolla on oikeus luovuttaa kansaneläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja Finanssivalvonnalle tiedot aikuiskoulutustuen saajista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

31.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 12 luvun 7 §:n 4 momentti, 13 luvun 10 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti sekä 14 luvun 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 luvun 7 §:n 4 momentti laissa 1089/2006, seuraavasti:

12 luku

Muutoksenhaku

7 §

Päätöksen poistaminen

Myös Finanssivalvonta voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan

päätöksen poistamista työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle tai työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen poistamista vakuutusosastolle. Tehtyään esityksen Finanssivalvonta voi määrätä etuuden maksamisen väliaikaisesti keskeytettäväksi tai maksettavaksi esityksensä mukaisena. Lisäksi työttömyysturva-asiamies on oikeutettu hakemaan työvoimapoliittisia edellytyksiä koskevassa asiassa lainvoimaisen

päätöksen poistamista siten kuin 1 ja 2 momentissa säädetään.

annetussa laissa (/) ja työttömyyskassalaissa.

14 luku

13 luku

Erinäisiä säännöksiä

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

4 §

10 §

Toimeenpano-ohjeet

Etuudensaajarekisteri

Etuudensaajarekisteri on Finanssivalvonnan henkilökisteri, joka toimii työttömyyskassojen maksamia etuuksia koskevana perusrekisterinä. Etuudensaajarekisteriin kerätyjä tietoja saa käyttää vain:

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työttömyysetuuksissa yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Finanssivalvonta.

Finanssivalvonnan oikeudesta saada ja luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 12 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan julkisista työvoimapalveluista 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 12 luvun 7 §:n 1 momentti seuraavasti:

12 luku

Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

7 §

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat toimeenpano-ohjeet

voimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Finanssivalvonta yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työ-

33.

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain (555/1998) 10 §:n 3 momentti, 11 §, 22 a §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti sekä 24 e §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 3 momentti laissa 1001/2005, 11 § laissa 1301/2002, 22 a §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti laissa 363/2006 sekä 24 e §:n 3 momentti laissa 1352/2007, seuraavasti:

10 §

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus ottaa lainoja velvoitteittensa täyttämiseksi. Jos 3 §:ssä tarkoitettu suhdannepuskuri on alijäämäinen, valtioneuvostolla on oikeus vastavakuuksia vaatimatta mutta muutoin määräämillään ehdoilla antaa valtion omavelkaisia takauksia työttömyysvakuutusrahaston ottamien lainojen ja niissä sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi. Maksuvalmiutensa turvaamiseksi työttömyysvakuutusrahasto voi ottaa lainaa Finanssivalvonnan suostumuksella.

11 §

Työttömyysvakuutusrahaston valvonta

Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja 8 a luvussa tarkoitettujen omavastuumaksun toimeenpanon valvonta kuuluvat Finanssivalvonnalle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahastolle tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

22 a §

Ministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saan-

tia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta työttömyysvakuutusrahastolta 11 §:ssä säädettyä valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Ministeriöllä on oikeus muullakin tavoin tarkastaa rahaston toimintaa.

Finanssivalvonnalla on sen lisäksi, mitä sen tietojensaantioikeudesta erikseen säädetään, oikeus saada 8 a luvussa tarkoitettujen omavastuumaksun toimeenpanon valvontaa varten 1 momentissa tarkoitettujen tiedot siten, että niistä käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot.

Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätöksensä ja tilintarkastajan lausunto tilivuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

24 e §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Finanssivalvonnan ja Kansaneläkelaitoksen on annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä maaliskuun ja syyskuun loppuun mennessä työttömyysvakuutusrahastolle tiedot niistä henkilöistä, joiden oikeus lisäpäiviin on alkanut edeltäneiden kuuden kuukauden aikana siten, että tiedoista käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot. Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käyttää näin saamia tietoja sille 10 §:n 2 momentissa säädetyn tehtävän hoitamista varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kun edellä mainittu teh-

tävä on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 20 .

päivänä

34.

Laki

Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Eläketurvakeskuksesta 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun lain (397/2006) 13 ja 14 § sekä 15 §:n 3 momentti seuraavasti:

13 §

Valvonta

Eläketurvakeskuksen talouden valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tarkemmat säännökset taloudellisen valvonnan toimeenpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Kirjanpito ja tilinpäätös

Eläketurvakeskuksen kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava soveltuvin osin kirjanpitolakia (1336/1997) sekä kirjanpitoasetusta (1339/1997). Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen soveltamisesta Eläketurvakeskukseen sekä Eläketurvakeskuksen tuloslaskelman ja taseen kaavoista ja liitetiedoista.

Finanssivalvonta voi Eläketurvakeskuksen hakemuksesta erityisestä syystä määrääjäksi myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitetuista säännöksistä ja määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi Eläketurvakeskuksen tai sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu tilinpäätöstä koskeva määräys, ohje tai lausunto on kir-

janpitolain tai kirjanpitoasetuksen yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, Finanssivalvonnan on ennen määräyksen, ohjeen tai lausunnon antamista pyydettävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Finanssivalvonta voi erityisistä syistä määrääjäksi myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksia kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä mainitusta velvollisuudesta, tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisajasta, konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta, konsernituloslaskelman ja konsernitaseen laatimisessa noudatettavista kaavoista ja liitetiedoista sekä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän tytäryhtiön tilikaudesta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei se ole tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevien Euroopan yhteisöjen säädösten vastainen.

15 §

Poikkeusoloihin varautuminen

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 20 .

päivänä

35.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 130 § sekä
muutetaan 114 §:n 4 momentti ja 131 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 131 §:n 2 momentti laissa 443/2007, seuraavasti:

114 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on Finanssivalvonnan valvonnan alainen. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

131 §

Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja valtiovarainministeriöllä on oikeus määräämässään kohtuullisessa ajassa saada muutakin kirjallista selvitystä eläkelaitoksen toiminnasta, ja ne voivat muullakin tavalla tarkastaa eläkelaitoksen toimintaa. Sama oikeus on Eläketurvakeskuksella 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen eläkkeiden ja muiden etuuksien sekä niiden perusteena olevien tietojen osalta sekä maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan osalta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

36.

Laki**merimieseläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 195 ja 213 § sekä
muutetaan 211 ja 212 § seuraavasti:

211 §

*Eläkekassan valvonta ja toiminnasta annet-
tavat tiedot*

Eläkekassa on Finanssivalvonnan valvonnan alainen. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

Eläkekassan tulee vuosittain kahden viikon kuluessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta toimittaa Finanssivalvonnalle jäljennös tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastajien lausunnosta sekä kertomus toiminnastaan ja tilastaan. Kertomus on toimitettava Finanssivalvonnan vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella.

Eläkekassan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa eläkekassan toiminnasta tietoja,

jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

212 §

Finanssivalvonnan oikeus rangaistusvaatimuksen antamiseen

Jos 190 §:ssä tarkoitettu henkilö on samassa pykälässä mainitulla tavalla tuottanut eläkekassalle vahinkoa, Finanssivalvonta voi ryhtyä sellaiseen toimenpiteeseen, että virallinen syyttäjä määrätään tuomioistuimessa tekemään asiasta aiheutuva vahingonkorvaus- ja rangaistusvaatimus.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

37.

Laki

sairausvakuutuslain 16 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 16 luvun 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

16 luku

Työpaikkakassat

5 §

*Työpaikkakassan valvonta ja sääntöjen
muuttaminen*

paikkakassan toiminta ei ole erityisesti vakuutettujen edut huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Jos ohjeita ei noudateta, Finanssivalvonta voi Kansaneläkelaitoksen esityksestä kieltää kassalta oikeuden tämän lain mukaisten vakuutusten myöntämiseen ja määrätä ajankohdan, josta lukien kassan tämän lain mukainen toiminta lakkaa.

Kansaneläkelaitoksen tulee esittää kassalle huomautus ja antaa ohjeet epäkohtien poistamiseksi sellaisessa tilanteessa, jossa työ-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

38.

Laki**valtion eläkerahastosta annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkerahastosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1297/2006) 2 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta

Valtion eläkerahaston toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Ministeriöllä on oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Ministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

7 §

Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen

Finanssivalvonta valvoo rahaston sijoitus-toimintaa. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 18 ja 24 §:ää. Finanssivalvonta on velvollinen antaa vuosittain valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle. Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

39.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 132 § ja 137 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 132 § osaksi laissa 1114/2007 ja 137 §:n 1 momentti laissa 1006/2007, sekä
lisätään lakiin uusi 137 a § seuraavasti:

132 §

Valvontamaksu ja eräät muut maksut,

Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

Edellä 131 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin menoihin kuuluviksi luetaan myös valvontamaksu, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 16 §:n mukainen oikeushallintomaksu sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukainen kustannusosuus ja toimintokohtainen palvelumaksu.

Niiden työntekijöiden palkkasummista, joille on järjestetty 8 §:ssä tarkoitettu lisäeläketurva, jäsenyhteisö on velvollinen maksamaan maksuosuudet niiden perusteiden mukaan, jotka kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunta vahvistaa.

137 §

Toiminnan yleinen valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle.

137 a §

Rahoitustoiminnan suunnittelun ja sijoitustoiminnan valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua sekä eläkelaitoksen varojen sijoittamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 18 ja 24 §:ää. Finanssivalvonta on velvollinen antamaan vuosittain valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

40.

Laki**eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1528/2001) 2 §:n 7 ja 14—17 kohta ja 6 § sekä

muutetaan 2 §:n 6 kohta, 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 4 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

6) Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/);

3 §

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille

5) arvopaperimarkkinalain nojalla käsiteltävä asia Finanssivalvonnan hakemuksella;

6) Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia sen Finanssivalvonnan valvonnassa olevan hakemuksella, jota asia koskee;

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttaja-asiamiehen ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa Finanssivalvonnan hakemuksella.

4 §

Toissijainen vireillepano-oikeus

Jos Finanssivalvonta päättää olla saattamatta arvopaperin markkinoinnissa tai hankinnassa noudatettua menettelyä, yhteissijoitusyrityksen rahasto-osuuksien markkinointia koskevaa asiaa tai sopimusehdon kieltämistä koskevaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hakemuksen voi tehdä sijoittajien etujen valvomiseksi rekisteröity yhdistys.

12 §

Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä

Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, Viestintävirastolle ja Finanssivalvonnalle kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

41.

Laki**rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä _____ päivänä
kuuta 20 _____ annetun lain (/) 31 §:n 1 momentin 2 kohta,
muutetaan 2 §:n 1 kohta, 31 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta sekä 5 momentti ja 32 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettuihin luottolaitokseen ja luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan rahoituslaitokseen sekä muuhun liike- ja ammattitoimintana mainitun

lain 30 §:n 1 momentin 3—11 kohdassa tarkoitettuja palveluita tarjoavaan;

31 §

Valvonta

Tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

1) Finanssivalvonta 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun luotto- ja rahoituslaitoksen osalta sekä mainitun pykälän 2—8 ja 10—13 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

7) Etelä-Suomen lääninhallitus 2 §:n 9, 20 ja 23 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen osalta;

Maksajan tiedot -asetuksen noudattamista valvoo Etelä-Suomen lääninhallitus maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen osalta ja lääninhallitus 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitettun luotto- tai rahoituslaitoksen, osalta.

32 §

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 9, 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettun muun oikeudellisissa asioissa avustavan sekä sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitettun luotto- tai rahoituslaitoksen, liike- ja varastotiloihin. Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on lisäksi maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, joka ei ole kohdassa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos, liike- ja varastotiloihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Mari Kiviniemi*

3.

Laki**luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
kumotaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 29 §, 38 §:n 3 momentti, 40 §:n 3 momentti, 42 §:n 7 momentti ja 128—131 §, sellaisena kuin niistä on 40 §:n 3 momentti laissa 929/2007,
muutetaan 3, 26 ja 28 §, 40 §:n 5 momentti, 161 §:n 2 momentti ja 163 §, sellaisena kuin niistä on 40 §:n 5 momentti mainitussa laissa 929/2007, sekä
lisätään 161 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 929/2007, uusi 4 momentti, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Valvonta**Valvonta*

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten noudattamista valvoo Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003) tarkoitettu Rahoitustarkastus niin kuin mainitussa laissa ja tässä laissa säädetään. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia osuuspankkeja ja muita jäsenluottolaitoksia yhteenliittymän keskusyhteisö.

Luottolaitosten ja vakuutuslaitosten muodostaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta säädetään rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004).

26 §

26 §

*Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi**Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Talletuspankin toimilupa on lisäksi ilmoitettava tiedoksi talletussuojarahastolle ja sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen toimilupa sijoittajien korvausrahastolle. Perustettavalle yritykselle ja koti-

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Toimiluvan myöntämisestä on lisäksi ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle. Perustettavalle yritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröi-

paikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään

dään samalla kun yritys rekisteröidään.

Talletuspankin toimilupa on lisäksi ilmoitettava tiedoksi talletussuojarahastolle ja sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen toimilupa sijoittajien korvausrahastolle.

28 §

28 §

*Toimiluvan peruuttaminen***Toiminnan rajoittaminen ja** *toimiluvan peruuttaminen*

Rahoitustarkastus voi peruuttaa luottolaitoksen toimiluvan, jos:

1) luottolaitoksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä;

2) luottolaitos on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan;

3) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) luottolaitoksen toimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä; taikka

5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tietoja.

Toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa, säästöpankkilaissa sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.

Rahoitustarkastuksen on peruutettava toimilupa, kun luottolaitos on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi. Toimiluvan peruuttaminen on lisäksi ilmoitettava tiedoksi talletussuojarahastolle sekä 7 luvussa tarkoitettulle vakuusrahastolle ja sijoittajien korvausrahastolle, jos luottolaitos on rahaston jäsen.

Kun luottolaitoksen toimilupa on peruutettu, luottolaitoksen toimintaa voidaan Rahoitustarkastuksen suostumuksella ja sen valvonnassa jatkaa siinä määrin kuin selvityksen tarkoituksenmukainen toteuttaminen vaatii.

Toimiluvan peruuttamista koskevaa päätös-

Toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi. Toimiluvan peruuttaminen on lisäksi ilmoitettava talletussuojarahastolle sekä 7 luvussa tarkoitettulle vakuusrahastolle ja sijoittajien korvausrahastolle, jos luottolaitos on rahaston jäsen.

tä sovelletaan valituksesta huolimatta toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Rahoitustarkastuksen on peruuttaessaan toimiluvan luottolaitokselta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen valtion valvontaviranomaiselle.

29 §

(kumotaan)

Liiketoiminnan rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi luottolaitoksen toimiluvan mukaista toimintaa ja, jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi, jos luottolaitoksen hoidossa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen voi vakavasti vahingoittaa rahoitusmarkkinoiden vakautta, maksujärjestelmien häiriötöntä toimintaa tai velkojien etua.

Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 28 §:n 6 ja 7 momentissa säädetään.

38 §

Määräysvallan hankkiminen ulkomaisessa yrityksessä

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos yritys kuuluu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään, ja vastaava ilmoitus on tehty Vakuutusvalvontavirastolle. (3 mom. kumotaan)

40 §

Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen

Rahoitustarkastus voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään (3 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa luottolaitoksen vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa taikka velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

Mitä tässä pykälässä säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

42 §

Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Tässä pykälässä tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos omistus luottolaitoksesta tai omistusyhteisöstä hankitaan välillisesti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisön osakkeita hankkimalla ja ilmoitus tällaisen omistusyhteisön hankinnasta on tehty Vakuutusvalvontavirastolle. (7 mom. kumotaan)

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonta

128 §

(kumotaan)

Viranomaisten toimivalta markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa

Rahoitustarkastus valvoo luottolaitoksen sopimusehtojen käyttöä ja markkinointia. Markkinoinnin lainmukaisuutta ja sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies.

Rahoitustarkastuksen ja kuluttaja-asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

129 §

(kumotaan)

Kuluttaja-asiamiehen lausunto

Havaitessaan luottolaitoksen menettelevän sopimusehtojen käytössään kuluttajansuojalain (38/1978) vastaisesti Rahoitustarkastuk-

sen tulee pyytää asiassa kuluttaja-asiemieheltä lausunto.

130 §

(kumotaan)

Toimintakielto

Rahoitustarkastus voi, jos se asiakkaan-suojan kannalta on tarpeellista, kieltää luottolaitosta jatkamasta tämän luvun taikka sen nojalla annettujen säännösten vastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä.

Rahoitustarkastus voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Rahoitustarkastus voi asettaa määräämässä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Rahoitustarkastuksen 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

131 §

(kumotaan)

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Luottolaitos voi saattaa 130 §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa Rahoitustarkastuksen päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

161 §

161 §

Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon

Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon

Rahoitustarkastuksen on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava ne edelleen asianomaisen valtion vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä samalla ilmoitettava tiedot luottolaitoksen omien varojen määrästä, vakavaraisuussuhteesta, tallettajien suojana olevasta vakuusjärjestelmästä, sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen sivuliikkeen toiminnan aloittamiseksi.

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava ne edelleen asianomaisen valtion vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä samalla ilmoitettava tiedot luottolaitoksen omien varojen määrästä, vakavaraisuussuhteesta, tallettajien suojana olevasta vakuusjärjestelmästä, sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen sivuliikkeen toiminnan aloitta-

miseksi. Ilmoituksesta on annettava tieto luottolaitokselle.

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssi-
valvonnalle ja 1 momentissa tarkoitetun
ETA-valtion valvontaviranomaiselle kirjalli-
sesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen
muutoksista vähintään kuukautta ennen nii-
den toteuttamista.

163 §

Sivuliikkeen lakkauttaminen

Jos luottolaitos ei täytä 161 tai 162 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Rahoitustarkastus voi asettaa määräajan asiantilan korjaamiseksi ja, jollei vaatimusta täytetä määräajan kuluessa, lakkauttaa sivuliikkeen. Sivuliikkeen lakkauttamiseen sovelletaan, mitä 29 §:ssä säädetään liiketoiminnan rajoittamisesta.

163 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

4.**Laki****liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1501/2001) 23 b §, sellaisena kuin se on laissa 408/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 b §

Rahoitustarkastuksen on viipymättä ilmoitettava luottolaitoksen selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ja menettelyn mahdollisista vaikutuksista niiden muiden ETA-valtioiden valvontaviran-

23 b §

omaisille, joissa luottolaitoksella on sivukonttori tai joissa se tarjoaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuja palveluja.

Selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen 1 momentissa tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Sellaisen luottolaitoksen, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

5.

Laki

säästöpankkilain 120 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun säästöpankkilain (1502/2001) 120 b §, sellaisena kuin se on laissa 410/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

120 b §

120 b §

Rahoitustarkastuksen on viipymättä ilmoitettava säästöpankin selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ja menettelyn mahdollisista vaikutuksista niiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisille, joissa säästöpankilla on sivukonttori tai joissa se tarjoaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuja palveluja.

Selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen 1 momentissa tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Sellaisen säästöpankin, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion kahdessa

valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 43 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1504/2001) 43 b §, sellaisena kuin se on laissa 409/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 b §

43 b §

Rahoitustarkastuksen on viipymättä ilmoitettava luottolaitoksen selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ja menettelyn mahdollisista vaikutuksista niiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisille, joissa luottolaitoksella on sivukonttori tai joissa se tarjoaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuja palveluja.

Selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen 1 momentissa tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Sellaisen luottolaitoksen, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

7.

Laki**ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,
kumotaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1608/1993) 6 d §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 932/2007,

muutetaan 5 §:n 1 momentti sekä 6, 7, 10 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 6 ja 7 § osaksi laissa 571/1996, 10 § laeissa 592/2003 ja 413/2004 ja 14 § laissa 127/2007, sekä

lisätään 5 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 16 a §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Sivukonttorin perustamisesta ilmoittaminen

Ennen kuin luotto- tai rahoituslaitos voi perustaa sivukonttorin Suomeen, on rahoitustarkastuksen saatava asiasta ilmoitus laitoksen kotivaltion valvontaviranomaiselta.

6 §

Rahoitustarkastuksen vastaus

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta luotto- tai rahoituslaitokselle sivukonttorin valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja, jos on tarpeen, yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot liiketoiminnan harjoittamisessa.

Ehdotus

5 §

Sivukonttorin perustamisesta ilmoittaminen

Luottolaitos ja rahoituslaitos voivat perustaa sivukonttorin Suomeen laitoksen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivukonttorin perustamisesta Finanssivalvonnalle.

Luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin tulevista muutoksista vähintään kuukautta ennen niiden toteuttamista. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 59 §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja

6 §

Sivukonttorin toiminnan aloittaminen

Sivukonttori voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa, kun luotto- tai rahoituslaitos on saanut 1 momentin mukaisen ilmoituksen tai kun 1 momentissa tarkoitettulle ilmoitukselle säädetty määräaika on päättynyt.

Sivukonttori voi aloittaa toimintansa, kun luottolaitos tai rahoituslaitos on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä säädettyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.

6 d §

Sijoituspalvelujen tarjoaminen

Ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen ja sijoituspalvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamiseen sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 6 ja 6 a §:ssä säädetään.

(4 mom. kumotaan)

7 §

Toimintaoikeuksien peruuttaminen

Rahoitustarkastus voi kieltää luotto- tai rahoituslaitosta jatkamasta toimintaansa Suomessa, jos laitos olennaisesti tai toistuvasti rikkoo tätä lakia, sen nojalla annettuja määräyksiä tai muuta luottolaitostoimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan asianomaisen valtion valvontaviranomaiselle 1 momentin mukaisista toimenpiteistä.

7 §

Sivukonttorin toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivukonttorin toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä.

10 §

Toimiluvan peruuttaminen ja rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi peruuttaa sivukonttorin toimiluvan, jos sivukonttorin toiminnassa on olennaisesti rikottu lakien tai asetusten säännöksiä taikka viranomaisten niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä taikka jos luvan myöntämiselle 8 ja 9 §:ssä säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi sivukonttorin toimiluvan mukaista toimintaa, jos sivukonttorin hoidossa on todettu taita-

10 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

mattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahoitusmarkkinoiden vakautta, maksujärjestelmien häiriötöntä toimintaa tai velkojien etua.

Rahoitustarkastuksen on peruutettava sivukonttorin toimilupa, kun luottolaitos on asetettu Suomessa konkurssiin.

14 §

Valvonta

Luotto- ja rahoituslaitoksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003).

14 §

Valvonta

Luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä *Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.*

16 a §

Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat

Ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen sivukonttoriin sekä ulkomaiseen luottolaitokseen ja rahoituslaitokseen, joka muuten tarjoaa Suomessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 30 §:ssä tarkoitettuja palveluja, sovelletaan, jollei laista muuta johdu, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 10, 125, 126 ja 132—139 §:ssä säädetään luottolaitoksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

8.

Laki**talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain 5 § muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1509/2001) 5 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 593/2003 ja 412/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Asiamiehen asettaminen pankkiin

Rahoitustarkastuksen on viipymättä asetettava pankkiin, jonka toiminta on keskeytetty, asiamies valvomaan, että keskeytyspäätöstä noudatetaan tämän lain mukaisesti. Asiamiehen sovelletaan soveltuvin osin, mitä Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) 23 §:ssä säädetään asiamiehestä. Asiamies toimii virkavastuulla hoitaessaan tässä pykälässä tarkoitettua tehtäväänsä.

Asiamies on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtäväänsä hoitaessaan virheellä tai laiminlyönnillä on aiheuttanut pankille tai velkojalle taikka takaajalle tai vakuuden asettajalle.

Rahoitustarkastuksen on annettava asiamiehelle todistus hänen asettamisestaan tehtävään.

Ehdotus

5 §

Asiamiehen asettaminen pankkiin

Jos talletuspankin toiminta on keskeytetty, Finanssivalvonnan on viipymättä asetettava pankkiin asiamies valvomaan, että keskeytyspäätöstä noudatetaan tämän lain mukaisesti. Asiamieheen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 29 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

9.

Laki**rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta 30 päivänä heinäkuuta 2004 annetun lain (699/2004) 11 §:n 5 momentti, 14 §:n 3 momentti, 31 §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti ja 35 § sekä

muutetaan 2 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohta, 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 4 §:n 5 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 2 momentin 3 kohta sekä 3 ja 5 momentti, 7 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §, 11 §:n 1, 2 ja 6 momentti, 12 ja 13 §, 14 §:n 4 momentti, 15 §:n 2 momentin johdantokappale, 16 §:n 3 momentti, 17 §:n 2 momentti, 19 §:n 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 21 §:n 7 momentti, 23 ja 24 §, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 26 ja 29 §, 31 §:n otsikko ja johdantokappale sekä 32 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentin 1 kohta ja 21 §:n 7 momentti laissa 132/2007 ja 24 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *valvontaviranomaisella* Rahoitustarkastusta, Vakuutusvalvontavirastoa ja niitä vastaavaa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaista;

14) *keskeisellä valvontaviranomaisella*

a) valvontaviranomaista, joka 6—8 §:n nojalla taikka vastaavan ulkomaan lain nojalla toimii rahoitus- ja vakuutusryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

b) muuta valvontaviranomaista, joka vastaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta valvonnasta taikka ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön lisävalvonnasta;

c) rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan sellaisen säännellyn yrityksen valvonnasta vastaavaa viranomaista, johon ei sovel-

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

13) *valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa ja sitä vastaavaa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaista;

14) *keskeisellä valvontaviranomaisella:*

a) ulkomaan valvontaviranomaista, joka toimii rahoitus- ja vakuutusryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

b) muuta *ulkomaan* valvontaviranomaista, joka vastaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan *ulkomaisen* luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta valvonnasta taikka ryhmittymään kuuluvan *ulkomaisen* vakuutusyhtiön lisävalvonnasta;

c) rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan säännellyn *ulkomaisen* yrityksen, johon ei sovelleta b kohdassa tarkoitettua konsoli-

leta b kohdassa tarkoitettua konsolidoitua valvontaa tai lisävalvontaa;

d) muuta kuin edellä a—c kohdassa tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen valvonnasta vastaavaa valvontaviranomaista, jos a—c kohdassa tarkoitettut valvontaviranomaiset yksimielisesti niin päättävät.

doitua valvontaa tai lisävalvontaa, valvonnasta vastaavaa ulkomaan valvontaviranomaista;

d) muuta kuin a—c kohdassa tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan säännellyn *ulkomaisen* yrityksen valvonnasta vastaavaa valvontaviranomaista, jos a—c kohdassa tarkoitettut valvontaviranomaiset yksimielisesti niin päättävät.

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 a §:ssä ja vakuutusyhtiölain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteisyrietykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys ja vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja edellyttäen, että rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot

Valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n nojalla toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena voi antaa tarkempia määryksiä tämän ja 5 §:n soveltamisesta.

5 §

Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Jos rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 1 momentissa säädetyn kynnysarvon,

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 27 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteisyrietykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys ja vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja edellyttäen, että rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määryksiä tämän ja 5 §:n soveltamisesta.

5 §

Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Jos rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 1 momentissa säädetyn kynnysarvon,

ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen 35 prosentin kynnysarvoa kolmen seuraavan vuoden ajan. Jos rahoitusalan yritysten tai vakuutusalan yritysten osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan vuoden ajan 8 prosentin kynnysarvoa. Jos rahoitus- tai vakuutusalan yritysten taseiden loppusummien yhteenlaskettu määrä ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 5 miljardin euron kynnysarvoa. Valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n mukaan toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena, voi ryhmittymän muiden keskeisten valvontaviranomaisten annettua siihen suostumuksensa päättää, että ryhmittymään lakataan soveltamasta tämän momentin säännöksiä ennen edellä tarkoitettua kolmen vuoden määräajan päättymistä.

Valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n nojalla toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voi päättää, että:

1) lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;

2) yritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnysarvoja;

3) ryhmittymään ei sovelleta tätä lakia, jos 4 §:n 2 momentissa säädettyistä edellytyksistä täyttyy ainoastaan mainitun momentin 3 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;

4) lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset kynnysarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan.

ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen 35 prosentin kynnysarvoa kolmen seuraavan vuoden ajan. Jos rahoitusalan yritysten tai vakuutusalan yritysten osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 8 prosentin kynnysarvoa. Jos rahoitus- tai vakuutusalan yritysten taseiden loppusummien yhteenlaskettu määrä ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 5 miljardin euron kynnysarvoa. *Finanssivalvonta* voi ryhmittymän muiden keskeisten valvontaviranomaisen annettua siihen suostumuksensa päättää, että ryhmittymään lakataan soveltamasta tämän momentin säännöksiä ennen edellä tarkoitettua kolmen vuoden määräajan päättymistä.

Finanssivalvonta voi päättää, että:

1) lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;

2) yritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnysarvoja;

3) ryhmittymään ei sovelleta tätä lakia, jos 4 §:n 2 momentissa säädettyistä edellytyksistä täyttyy ainoastaan mainitun momentin 3 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;

4) lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset kynnysarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan.

6 §

Soveltamisala

Lakia sovelletaan lisäksi sellaiseen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

3) Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto ovat 8 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla yhdessä sopineet keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että jompikumpi ensiksi mainituista valvontaviranomaisista toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena ja että ryhmittymän valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, lakia ei sovelleta, jos valvontaviranomainen, joka 7 §:n nojalla toimisi koordinoivana viranomaisena, on 8 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sopinut muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltainen viranomainen ottaa vastatakseen ryhmittymän valvonnasta.

Se valvontaviranomainen, joka 7 tai 8 §:n nojalla toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voi tehdä päätöksen poiketa lain soveltamisesta 3 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Päätös poikkeamisesta voidaan tehdä, jos lain soveltamiselle tällaiseen ryhmittymään ei ole momentissa tarkoitettujen säänneltyjen yritysten läheisestä liikkeenjohdollisesta yhteydestä tai muusta siihen rinnastettavasta seikasta johtuvaa erityistä syytä.

7 §

Valvontaviranomaiset

Ryhmittymiä valvovat yhteistyössä Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on oltava lisäksi yhteistyössä muiden valvontaviranomaisten kanssa.

Edellä 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena toimii, jollei 8 §:stä muuta joh-

6 §

Soveltamisala

Lakia sovelletaan lisäksi sellaiseen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

3) *Finanssivalvonta* on 8 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla sopinut keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että *Finanssivalvonta* toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena ja että ryhmittymän valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, lakia ei sovelleta, jos *Finanssivalvonta* on 8 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sopinut muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltainen viranomainen ottaa vastatakseen ryhmittymän valvonnasta.

Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen poiketa lain soveltamisesta 3 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Päätös poikkeamisesta voidaan tehdä, jos lain soveltamiselle tällaiseen ryhmittymään ei ole momentissa tarkoitettujen säänneltyjen yritysten läheisestä liikkeenjohdollisesta yhteydestä tai muusta siihen rinnastettavasta seikasta johtuvaa erityistä syytä.

7 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain noudattamista valvoo *Finanssivalvonta*.

du, Rahoitustarkastus, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys on luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö taikka ryhmittymän omistusyhteisö sellaisessa ryhmittymässä, jossa rahoitusalan yritysten osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla laskettuna ryhmittymässä suurempi kuin vakuutusalan yritysten osuus. Edellä 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena toimii, jollei 8 §:stä muuta johdu, Vakuutusvalvontavirasto, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys on vakuutusyhtiö taikka ryhmittymän omistusyhteisö sellaisessa ryhmittymässä, jossa vakuutusalan yritysten osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla laskettuna ryhmittymässä suurempi kuin rahoitusalan yritysten osuus.

Edellä 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena toimii, jollei 8 §:stä muuta johdu, Rahoitustarkastus, jos kohdassa tarkoitettu säännelty yritys on luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai rahastoyhtiö, ja Vakuutusvalvontavirasto, jos kohdassa tarkoitettu säännelty yritys on vakuutusyhtiö.

Mitä tässä laissa säädetään, ei rajoita toisen valvontaviranomaisen oikeuksia ja velvollisuuksia valvoa ryhmittymään kuuluvaa yritystä tai yritysryhmää siten kuin muussa laissa säädetään.

8 §

Valvontatehtävän siirtäminen toiselle valvontaviranomaiselle

Poiketen siitä, mitä 7 §:ssä säädetään, valvontaviranomainen, joka 7 §:n nojalla toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voi tehdä 7 §:ssä tarkoitetun toisen valvontaviranomaisen sekä yhden tai useamman muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että koordinoivana valvontaviranomaisena toimii toinen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen taikka että tällainen muu valvontaviranomainen ottaa osittain hoitaakseen, mitä tässä laissa on säädetty koordinoivan valvontaviranomaisen tehtäväksi. Sopimus, jonka mukaan ulkomaan valvontaviranomainen toimii koordinoivana

8 §

Valvontatehtävän siirtäminen ulkomaan valvontaviranomaiselle

Poiketen siitä, mitä 7 §:ssä säädetään, *Finanssivalvonta* voi tehdä yhden tai useamman muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että koordinoivana valvontaviranomaisena toimii toinen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen taikka että tällainen muu valvontaviranomainen ottaa osittain hoitaakseen, mitä tässä laissa on säädetty *Finanssivalvonnan* tehtäväksi. Sopimus, jonka mukaan ulkomaan valvontaviranomainen toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voidaan tehdä, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys ei ole suomalainen säännelty yritys ja voi-

valvontaviranomaisena, voidaan tehdä, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys ei ole suomalainen säännelty yritys ja voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tätä lakia vastaavalla tavalla.

Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto voivat 6 §:n 2 momentissa säädetyn edellytyksin tehdä yhden tai useamman Euroopan talousalueeseen kuuluvan valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto toimii koordinoivana valvontaviranomaisena 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ryhmittymässä.

daan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tätä lakia vastaavalla tavalla.

Finanssivalvonta voi 6 §:n 2 momentissa säädetyn edellytyksin tehdä yhden tai useamman Euroopan talousalueeseen kuuluvan valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että *Finanssivalvonta* toimii koordinoivana valvontaviranomaisena 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ryhmittymässä.

9 §

Ryhmittymän ja sen omistusyhteisön tunnistaminen

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen, jolla on kotipaikka Suomessa, on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle tai Vakuutusvalvontavirastolle kuulumisestaan ryhmittymään viivytyksettä saatuaan siitä tiedon.

Jos Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, tai jos ne muuten saavat tiedon ryhmittymän syntymisestä tai lakkaamisesta, niiden on ilmoitettava tästä viipymättä toiselle valvontaviranomaiselle. Jos se valvontaviranomainen, jonka 7 §:n nojalla tulee toimia ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena, katsoo ryhmittymän kuuluvan tai lakanneen kuulumasta tämän lain soveltamisalan piiriin, on kuultuaan muita keskeisiä valvontaviranomaisia tehtävä tästä päätös ja ilmoitettava se ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle, niille ryhmittymään kuuluville säännellyille yrityksille, joiden kotipaikka on Suomessa, muille keskeisille valvontaviranomaisille sekä Euroopan komissiolle.

9 §

Ryhmittymän ja sen omistusyhteisön tunnistaminen

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen, jolla on kotipaikka Suomessa, on ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* kuulumisestaan ryhmittymään viivytyksettä saatuaan siitä tiedon.

Jos Finanssivalvonta katsoo ryhmittymän kuuluvan tai lakanneen kuulumasta tämän lain soveltamisalan piiriin, sen on kuultuaan muita keskeisiä valvontaviranomaisia tehtävä tästä päätös ja ilmoitettava se ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle, ryhmittymään kuuluville säännellyille yrityksille, joiden kotipaikka on Suomessa, muille keskeisille valvontaviranomaisille sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle.

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, koordinoivalle valvontaviranomaiselle vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

2) ryhmittymän emoyrityksen konsernitilinpäätös.

Koordinoiva valvontaviranomainen antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta. *Määräyksettä on ennen sen antamista pyydettävä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto.*

11 §

Ryhmittymän omistusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti ryhmittymän omistusyhteisöstä osuus, joka on vähintään 10 prosenttia sen osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Rahoitustarkastukselle tai Vakuutusvalvontavirastolle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään siten, että se kasvaa vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai tuottaa vähintään samansuuruisen äänioikeuden tai että ryhmittymän omistusyhteisöstä tulee tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettulle valvontaviranomaiselle.

Edellä 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottaneen valvontaviranomaisen on välittömästi annettava ilmoitus tiedoksi koordinoivalle valvontaviranomaiselle.

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

2) ryhmittymän emoyrityksen konsernitilinpäätös.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta.

11 §

Ryhmittymän omistusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti ryhmittymän omistusyhteisöstä osuus, joka on vähintään 10 prosenttia sen osake-, takuu- tai osuuspääomasta taikka joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen *Finanssivalvonnalle*.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään siten, että se kasvaa vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai tuottaa vähintään samansuuruisen äänioikeuden taikka että ryhmittymän omistusyhteisöstä tulee tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava *Finanssivalvonnalle*.

(5 mom. kumotaan)

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja omistusten suuruus sekä välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien muutokset.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja omistusten suuruus sekä välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien muutokset.

12 §

Hankinnan vastustaminen

Koordinoiva valvontaviranomainen voi kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää osuuden hankinnan, jos omistajien luotettavuudesta ja sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muuten on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi ryhmittymän omistusyhteisön tai ryhmittymän terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen liiketoiminnan.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu koordinoivan valvontaviranomaisen kiellosta huolimatta, koordinoiva valvontaviranomainen voi kieltää osakkeen- tai osuudenomistajan hankkimia osakkeita tai osuuksia koskevan saannon merkitsemisen osake- ja osakasluetteloon taikka jäsenluetteloon. Jos koordinoiva valvontaviranomainen osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vakavasti vaarantavan ryhmittymän tai sen omistusyhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan, koordinoiva valvontaviranomainen voi vaatia osakkeiden tai osuuksien saantoa koskevaan osake- tai osuusluetteloon tai jäsenluetteloon tehdyn merkinnän mitätöitäväksi kerrallaan enintään vuoden määräajaksi.

Koordinoivan valvontaviranomaisen on pyydettävä ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muista keskeisistä valvontaviranomaisista vastustaa hankintaa.

12 §

Hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää osuuden hankinnan, jos omistajien luotettavuudesta ja sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muuten on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi ryhmittymän omistusyhteisön tai ryhmittymän terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen liiketoiminnan.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu *Finanssivalvonnan* kiellosta huolimatta, *Finanssivalvonta* voi kieltää osakkeen- tai osuudenomistajan hankkimia osakkeita tai osuuksia koskevan saannon merkitsemisen osake- ja osakasluetteloon taikka jäsenluetteloon. Jos *Finanssivalvonta* osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vaarantavan vakavasti ryhmittymän tai sen omistusyhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan, *Finanssivalvonta* voi vaatia osakkeiden tai osuuksien saantoa koskevaan osake- tai osuusluetteloon tai jäsenluetteloon tehdyn merkinnän mitätöitäväksi kerrallaan enintään vuoden määräajaksi.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muista keskeisistä valvontaviranomaisista vastustaa hankintaa.

13 §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Ryhmittymään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, jollei yritys ole ilmoittanut siitä etukäteen koordinoivalle valvontaviranomaiselle taikka jos koordinoiva valvontaviranomainen on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädettyssä ajassa.

Koordinoiva valvontaviranomainen voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos hankinnan kohteena oleva yritys kuuluisi ryhmittymään ja yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat ryhmittymän tehokasta valvontaa.

Koordinoivan valvontaviranomaisen on pyydettävä ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muu keskeinen valvontaviranomainen vastustaa hankintaa.

14 §

Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen

Koordinoiva valvontaviranomainen voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos:

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa ryhmittymän vakaata toimintaa, tallettajien tai sijoittajien asemaa, velkojien etua taikka vakuutettuja etuja; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

13 §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Ryhmittymään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, jollei yritys ole ilmoittanut siitä etukäteen *Finanssivalvonnalle* taikka jos *Finanssivalvonta* on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädettyssä ajassa.

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos hankinnan kohteena oleva yritys kuuluisi ryhmittymään ja yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat ryhmittymän tehokasta valvontaa.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muu keskeinen valvontaviranomainen vastustaa hankintaa.

(3 mom. kumotaan)

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä koordinoivalle valvontaviranomaiselle.

15 §

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastus

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle sellaisista ryhmittymän omistusyhteisöä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävää suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

16 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Koordinoiva valvontaviranomainen voi antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

17 §

Taloudellisen aseman valvonnan soveltamisala.

Ryhmittymään kuuluva yritys voidaan jättää huomioon ottamatta 18—23 §:ää sovellettaessa koordinoivan valvontaviranomaisen päätöksellä, jos soveltaminen ei ole tarpeen ryhmittymän valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi. Koordinoivan valvontaviranomaisen on ennen päätöksen antamista pyydettävä siitä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Yritys, joka kuuluu ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään tai ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön lisävalvonnan piiriin, voidaan lisäksi ilman valvontaviranomaisen päätöstäkin jättää huomioon ottamatta, jos se on yrityksen vähäisen merkityksen vuoksi jätetty huomioon ottamatta konsolidoidussa valvonnassa tai lisävalvonnassa.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä *Finanssivalvonnalle*.

15 §

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastus

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* sellaisista ryhmittymän omistusyhteisöä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävää suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

16 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

Finanssivalvonta voi antaa *tarkempia määräyksiä* sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

17 §

Taloudellisen aseman valvonnan soveltamisala

Ryhmittymään kuuluva yritys voidaan *Finanssivalvonnan* päätöksellä jättää huomioon 18—23 §:ää sovellettaessa, jos soveltaminen ei ole tarpeen ryhmittymän valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi. *Finanssivalvonnan* on ennen päätöksen antamista pyydettävä siitä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Yritys, joka kuuluu ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään tai ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön lisävalvonnan piiriin, voidaan lisäksi ilman *Finanssivalvonnan* päätöstäkin jättää ottamatta huomioon, jos se on yrityksen vähäisen merkityksen vuoksi jätetty huomioon ottamatta konsolidoidussa valvonnassa tai lisävalvonnassa.

19 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on laadittava ja toimitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle neljännesvuosittain vakavaraisuuslaskelma, josta käy ilmi 1 momentissa tarkoitetut omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä sekä niiden erotus. Koordinoiva valvontaviranomainen voi myöntää ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle poikkeuksen tämän momentin soveltamisesta, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys kuuluu toiseen ryhmittymään, johon sovelletaan tätä pykälää tai sitä vastaavaa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lakia, ja kaikki ensiksi mainittuun ryhmittymään kuuluvat yritykset sisältyvät viimeksi mainittuun ryhmittymään.

19 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on laadittava ja toimitettava *Finanssivalvonnalle* neljännesvuosittain vakavaraisuuslaskelma, josta käy ilmi 1 momentissa tarkoitetut omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä sekä niiden erotus. *Finanssivalvonta* voi myöntää ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle poikkeuksen tämän momentin soveltamisesta, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys kuuluu toiseen ryhmittymään, johon sovelletaan tätä pykälää tai sitä vastaavaa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lakia ja kaikki ensiksi mainittuun ryhmittymään kuuluvat yritykset sisältyvät viimeksi mainittuun ryhmittymään.

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettavat yleiset periaatteet.

Jos ryhmittymään kuuluvan tytäryrityksen omien varojen vähimmäismäärä on suurempi kuin sen omien varojen määrä, erotus on otettava huomioon täysimääräisenä laskettaessa ryhmittymän vakavaraisuutta, jollei koordinoiva valvontaviranomainen yksittäistapauksessa myönnä lupaa siihen, että erotus saadaan ottaa huomioon emoyrityksen omistuosuutta tällaisessa yrityksessä vastaavassa suhteessa.

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettavat yleiset periaatteet

Jos ryhmittymään kuuluvan tytäryrityksen omien varojen vähimmäismäärä on suurempi kuin sen omien varojen määrä, erotus on otettava huomioon täysimääräisenä laskettaessa ryhmittymän vakavaraisuutta, jollei *Finanssivalvonta* yksittäistapauksessa myönnä lupaa siihen, että erotus saadaan ottaa huomioon emoyrityksen omistuosuutta tällaisessa yrityksessä vastaavassa suhteessa.

21 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava suuret asiakasriskit koordinoivalle valvontaviranomaiselle vähintään neljä kertaa vuodessa.

21 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava suuret asiakasriskit *Finanssivalvonnalle* vähintään neljä kertaa vuodessa.

23 §

Muiden riskikeskittymien valvonta

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle vuosittain ryhmittymän kiinteistö- ja osakeomistukset sekä ryhmittymän osake- ja kiinteistöomistusta koskeva strategia ja ryhmittymän kokonaisomistuksille asetetut sisäiset rajat.

Ryhmittymän emoyrityksen on lisäksi seurattava ryhmittymän liiketoimiin sisältyviä maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskejä ja asetettava niille sisäiset rajat. Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle tiedot, jotka ovat tarpeen näistä riskeistä aiheutuvien keskittymien valvomiseksi.

24 §

Keskinäisten liiketoimien valvonta

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle luottolaitostoiminnasta annetun lain 51 §:ssä tarkoitettujen ryhmittymän kuuluvan luottolaitoksen keskinäisiä liiketoimia koskevat tiedot sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n nojalla saamansa vastaavat tiedot ryhmittymään kuuluvan sijoituspalveluyrityksen keskinäisistä liiketoimista. Vakuutusvalvontaviraston on vastaavasti ilmoitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle vakuutusyhtiölain 14 b luvun 8 §:n ja vakuutusyhdistyslain 12 a luvun 8 §:n nojalla saamansa tiedot.

Koordinoivan valvontaviranomaisen on lisäksi pyydettävä vastaavat tiedot ryhmittymään kuuluvien ulkomaisten säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavilta viranomaisilta.

23 §

Muiden riskikeskittymien valvonta

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* vuosittain ryhmittymän kiinteistö- ja osakeomistukset sekä ryhmittymän osake- ja kiinteistöomistusta koskeva strategia ja ryhmittymän kokonaisomistuksille asetetut sisäiset rajat.

Ryhmittymän emoyrityksen on lisäksi seurattava ryhmittymän liiketoimiin sisältyviä maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskejä sekä asetettava niille sisäiset rajat. Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava *Finanssivalvonnalle* tiedot, jotka ovat tarpeen näistä riskeistä aiheutuvien keskittymien valvomiseksi.

24 §

Keskinäisten liiketoimien valvonta

Ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle liiketoimista, joissa toisena osapuolena on ryhmittymään kuuluva toinen yritys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä vähintään neljännesvuosittain liiketoimista, joiden arvo tai, jos keskenään samanlaisia liiketoimia on tehty tässä momentissa tarkoitettuna ajanjaksona useita, niiden yhteenlaskettu arvo ylittää miljoona euroa tai viisi prosenttia liiketoimen osapuolena olevan luottolaitoksen omista varoista, jollei Finanssivalvonta hyväksy korkeampaa ilmoitusrajaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saa tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta konserniyritysten tarvitsemien hallinnollisten palvelujen hankkimiseen konserniin kuuluvalla yrityksellä eikä emoyrityksen tytäryritykselle myöntämiin pääoma- ja debentuurilainoihin, jotka ovat tarpeen tytäryrityksen pääomarakenteen vahvistamiseksi, eikä muuhunkaan tytäryrityksen rahoittamiseen silloin, kun tytäryritys on samaan konsolidointiryhmään kuuluva luottolaitos tai ulkomainen luottolaitos, rahoituslaitos tai

palveluyritys taikka samaan vakuutusryhmittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluva rahoitus- tai vakuutusalan yritys ja emoyritys huolehtii yleisesti konsolidointiryhmän tai ryhmittymän varainhallinnasta.

Finanssivalvonta voi antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen liiketoimien ilmoittamisesta.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä koskevat tiedot ryhmittymään kuuluvien ulkomaisien säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavilta viranomaisilta.

25 §

Ryhmittymän toiminnan tervehdyttäminen.

Jos 19 §:ssä tarkoitetun laskelman perusteella todetaan, että ryhmittymän vakavaraisuus on negatiivinen tai vakavaraisuus on vaarantunut, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on toimitettava koordinoivan valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi tämän määräämässä ajassa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelma.

Jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole voitu toteuttaa 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa tai jos suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä ei ilmeisesti voida turvata tallettajien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja, koordinoivan valvontaviranomaisen on ilmoitettava siitä ryhmittymään kuuluvien säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

26 §

Tarkemmat määräykset.

Koordinoiva valvontaviranomainen voi antaa finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin

25 §

Ryhmittymän toiminnan tervehdyttäminen

Jos 19 §:ssä tarkoitetun laskelman perusteella todetaan, että ryhmittymän vakavaraisuus on negatiivinen tai vakavaraisuus on vaarantunut, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on toimitettava *Finanssivalvonnan* hyväksyttäväksi tämän määräämässä ajassa ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelma.

Jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole voitu toteuttaa 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa tai jos suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä ei ilmeisesti voida turvata tallettajien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja, *Finanssivalvonnan* on ilmoitettava siitä ryhmittymään kuuluvien säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

26 §

Tarkemmat määräykset

Finanssivalvonta voi antaa finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston di-

ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY vaatimusten täyttämiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä tämän luvun säännösten soveltamisesta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä 19 §:n 2 momentissa, 21 §:n 3 momentissa ja 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä.

rektiivin 2002/87/EY vaatimusten täyttämiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä tämän luvun säännösten soveltamisesta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä 19 §:n 2 momentissa, 21 §:n 3 momentissa ja 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä.

29 §

Tarkempien säännösten ja lupien antaminen

Tarkemmat säännökset tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoissa annettavista tiedoista sekä taseerittelyistä ja liitetietojen erittelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Rahoitustarkastus voi lisäksi myöntää konsernin emoyrityksen hakemuksesta erityisestä syystä määräajaksi luvan poiketa tämän luvun säännöksistä, jos konsernin emoyritys on luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa rahoitusalan yritysten osuus ryhmittymässä on 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla suurempi kuin vakuutusalan yritysten osuus, ja poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Mitä 1 momentissa säädetään Rahoitustarkastuksen oikeudesta myöntää lupia, sovelletaan vastaavasti Vakuutusvalvontavirastoon, jos konsernin emoyritys on vakuutusyhtiö tai sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa vakuutusalan yritysten osuus ryhmittymässä on momentissa mainitulla tavalla laskettuna suurempi kuin rahoitusalan yritysten osuus.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun luvan antamista valvontaviranomaisen on pyydettävä toisen valvontaviranomaisen sekä, jos asia on kirjanpitolain tai -asetuksen (1339/1997) taikka osakeyhtiölain (734/1978) tai osuus-

29 §

Tarkempien säännösten ja lupien antaminen

Tarkemmat säännökset tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoissa annettavista tiedoista sekä taseerittelyistä ja liitetietojen erittelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella. *Finanssivalvonta* voi lisäksi myöntää konsernin emoyrityksen hakemuksesta erityisestä syystä määräajaksi luvan poiketa tämän luvun säännöksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun luvan antamista *Finanssivalvonnan* on pyydettävä kirjanpitolautakunnan lausunto, jos asia on kirjanpitolain tai kirjanpitoasetuksen (1339/1997) taikka osakeyhtiölain

kuntalain (1488/2001) yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, kirjanpitolautakunnan lausunto.

(624/2006) tai osuuskuntalain (1488/2001) yleisen soveltamisen kannalta merkittävä.

31 §

Koordinoivan valvontaviranomaisen tehtävät

Koordinoivan valvontaviranomaisen tehtävänä on:

5) pyytää toista valvontaviranomaista toimittamaan tämän valvonnassa olevien ryhmittymään kuuluvien yritysten tarkastuksia niin usein ja siinä laajuudessa kuin ryhmittymän valvonnan kannalta on tarpeen sen valvonnan lisäksi, mitä toinen valvontaviranomainen sitä koskevan lainsäädännön nojalla muuten harjoittaa, sekä toimittaa itse tällaisia tarkastuksia niissä ryhmittymään kuuluvissa yrityksissä, jotka eivät muuten ole julkisen valvonnan alaisia tai joissa toinen valvontaviranomainen ei ole kohtuullisessa ajassa edellä tarkoitetun pyynnön saatuaan toimittanut tarkastusta;

Koordinoivan valvontaviranomaisen on ilmoitettava muulle valvontaviranomaiselle etukäteen 5 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen toimittamisesta viimeksi mainitun valvontaviranomaisen valvottavassa.

32 §

Valvontaviranomaisten välinen tiedonvaihto

Koordinoivan valvontaviranomaisen on toimitettava muille valvontaviranomaisille viipymättä tämän lain nojalla tekemänsä päätökset ja tämän lain nojalla saamansa ilmoitukset ja muut ryhmittymän valvonnan kannalta merkittävät tiedot sekä 31 §:n nojalla laaditut selvitykset ja suunnitelmat.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on oma-aloitteisesti toimitettava koordinoivalle valvontaviranomaiselle tämän 31 §:ssä säädettyjen tehtävien täyttämiseksi tarpeelliset tiedot ja valvottaviaan koskevat merkittävät päätökset sekä valvottavilleen määräämänsä seuraamukset. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi koordinoivan valvontaviranomaisen pyynnös-

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on:

(1 mom. 5 kohta kumotaan)

(2 mom. kumotaan)

32 §

Tietojenanto ulkomaan viranomaiselle

Tietojenannosta ulkomaan viranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Voimassa oleva laki

tä toimitettava tälle muut ryhmittymän valvonnan kannalta tarpeelliset, valvontaviranomaisen hallussa olevat tiedot.

Ryhmittymän valvonnan kannalta tarpeellisten tietojen vaihtamisen lisäksi Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston on oma-aloitteisesti toimitettava toisilleen ja muille ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaaville viranomaisille valvontatoiminnassaan saamansa tiedot, joilla voi olla olennaista merkitystä toisen valvontaviranomaisen valvontatehtävän kannalta.

35 §

(kumotaan)

Uhkasakko ja muut toimivaltuudet

Jos ryhmittymään kuuluva yritys ei ole noudattanut, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa säädetty, yritystä valvova valvontaviranomainen tai, mikäli yritys ei muuten kuin tämän lain nojalla ole julkisen valvonnan alainen, koordinoiva valvontaviranomainen voi uhkasakolla velvoittaa yrityksen täyttämään tällaisen velvollisuuden.

Uhkasakon tuomitsemiseen maksettavaksi sovelletaan, mitä 1 momentissa tarkoitetun valvontaviranomaisen määräämän uhkasakon maksettavaksi tuomitsemisesta on erikseen säädetty.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, Rahoitustarkastuksen valvontavaltuuksista koordinoivana valvontaviranomaisena ryhmittymän omistusyhteisöön nähden on voimassa, mitä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003) säädetään, ja Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuuksista koordinoivana valvontaviranomaisena ryhmittymän omistusyhteisöön nähden, mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

10.

Laki**sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä lokakuuta 2007 annetun lain (922/2007) 25 §, 39 §:n 3 momentti, 41 §:n 7 momentti ja 43 §:n 3 momentti sekä
muutetaan 12 §:n suomenkielinen sanamuoto ja 24 §, 43 §:n 5 momentti ja 75 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Valvonta

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo *Finanssivalvonta*. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta *Finanssivalvontaan*.

24 §

24 §

Toimiluvan peruuttaminen

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Rahoitustarkastus voi peruuttaa sijoituspalveluyrityksen toimiluvan, jos:

Toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle.

1) yrityksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai sijoituspalveluyrityksen yhtiöjärjestystä;

2) yritys ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

Voimassa oleva laki

4) yrityksen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle sijoituspalveluyritykselle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuksien korjaamiseksi.

Jos sijoituspalveluyritys on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toimintansa, se voi hakea Rahoitustarkastukselta toimiluvan peruuttamista.

Toimiluvan peruuttamisen yhteydessä Rahoitustarkastus voi antaa määräyksiä siitä, miten toiminta on lopetettava.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi sijoittajien korvausrahostolle.

Rahoitustarkastuksen on peruuttaessaan toimiluvan sijoituspalveluyritykseltä, joka toimii myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

25 §

(kumotaan)

Toiminnan rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi sijoituspalveluyrityksen toimiluvan mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiaintilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on rajoittaessaan toimiluvan mukaista toimintaa sijoituspalveluyritykseltä, joka toimii myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

39 §

*Määräysvallan hankkiminen Euroopan talo-
usalueen ulkopuolisessa yrityksessä.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos yritys kuuluu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään ja vastaava ilmoitus on tehty Vakuutusvalvontavirastolle. (3 mom. kumotaan)

41 §

Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen.

Tässä pykälässä tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos omistus sijoituspalveluyrityksestä tai omistusyhteisöstä hankitaan välillisesti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettun ryhmittymän omistusyhteisön osakkeita hankkimalla ja ilmoitus hankinnasta tehdään Vakuutusvalvontavirastolle. (7 mom. kumotaan)

43 §

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen.

Rahoitustarkastus voi kieltää enintään viideksi vuodeksi henkilöä toimimasta sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johon kuuluvana, jos: (3 mom. kumotaan)

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa sijoituspalveluyrityksen vakaata toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

Mitä 1–4 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

Mitä tässä pykälässä säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

75 §

Sivuliikkeen lakkauttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei täytä 72 tai 73 §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Rahoitustarkastus voi asettaa määräajan asiointilan korjaamiseksi ja, jollei puutetta korjata määräajan kuluessa, soveltuvin osin noudattaa, mitä 24 ja 25 §:ssä säädetään.

75 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

11.

Laki**ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (580/1996) 6 a §, sellaisena kuin se on laissa 930/2007, sekä
muutetaan 3 §, 4 §:n 1 momentti sekä 5, 6 ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 5 ja 6 § mainitussa laissa 930/2007 sekä 9 § osaksi laissa 597/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003).

3 §

Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään *Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/)*. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

4 §

Sivuliikkeen aloittaminen

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskevat tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot, tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen yrityksen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista, sivuliikkeen organisaatorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot, tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

5 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalveluja ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota sijoituspalvelua Suomessa, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoitus tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalveluiden tarjoamisessa Suomeen sidonnaisasiamiestä, Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta viranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Rahoitustarkastuksella on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilölli-

5 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalvelua ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoituksen tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalveluiden tarjoamisessa Suomeen sidonnaisasiamiestä, Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta viranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Finanssivalvonnalla on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilölli-

syys.

Ennen kuin ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, Rahoitustarkastuksen on saatava sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Rahoitustarkastuksella on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

6 §

Sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen

Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo tätä lakia tai 4 c §:ssä mainittuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on kehotettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että sijoituspalveluyritys lopettaa lainvastaisen toiminnan.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys 2 momentissa säädetyistä toimenpiteistä huolimatta jatkaa lainvastaista toimintaa, Rahoitustarkastuksella on oikeus toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet lainvastaisen toiminnan jatkamisenestämiseksi. Rahoitustarkastuksella on tarvittaessa oikeus kieltää palvelujen tarjoaminen. Rahoitustarkastuksen on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ilmoitettava sijoituspalveluyrityksen lainvastaisen toiminnan jatkamisesta sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Jos Suomeen sijoittautunut ulkomainen sijoituspalveluyritys rikkoo muita kuin 1 mo-

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, kun Finanssivalvonta on saanut sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

6 §

Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys jatkaa yrityksen kotivaltion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi estää uusien liiketoimien aloittamisen. Sivuliikkeen toiminnan ja sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittamiseen ja kieltämiseen sovelletaan lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä säädetään.

mentissa tarkoitettuja säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on soveltuvin osin meneteltävä siten kuin 6 a §:ssä säädetään.

6 a §

(kumotaan)

Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavallevälvontaviranomaiselle, jos 5 §:n mukaisesti palveluja tarjoavan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminta on sijoituspalveluyritystä velvoittavien säännösten tai määräysten vastaista.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys jatkaa Rahoitustarkastusta vastaavan toimivaltaisen valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Rahoitustarkastus voi estää uusien liiketoimien aloittamisen.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä ennen niihin ryhtymistä. Toimenpiteistä on viipymättä ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle.

9 §

9 §

Toimiluvan peruuttaminen tai toiminnan rajoittaminen

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Rahoitustarkastus voi peruuttaa sivuliikkeen toimiluvan, jos:

1) sen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä taikka toimiluvan ehtoja;

2) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi sivuliikkeen toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminta on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava asianomaista sijoituspalveluyritystä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

12.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 5 e §:n 3 momentti, 9 d §:n 3 momentti sekä 149 ja 150 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 e §:n 3 momentti ja 9 d §:n 3 momentti laissa 928/2007 sekä 150 § osaksi laissa 224/2004 ja

muutetaan 4 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, 86 a §, 117 §, 122 ja 125 § ja 126 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 86 a § laissa 294/2008, 117 ja 125 § mainitussa laissa 224/2004 ja laissa 351/2007, 122 § laissa 599/2003 sekä 126 §:n 1 momentti mainitussa laissa 351/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten niiden nojalla antamien määräysten noudattamista sekä rahastoyhtiön, säilytisyhteisön ja sijoitusrahaston toimintaa sekä 1 §:ssä tarkoitettua yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointia valvoo rahoitustarkastus.

4 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten niiden nojalla antamien määräysten noudattamista sekä rahastoyhtiön, säilytisyhteisön ja sijoitusrahaston toimintaa sekä 1 §:ssä tarkoitettua yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointia valvoo *Finanssivalvonta*. *Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.*

5 e §

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä tai

(3 mom. kumotaan)

varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) hän on tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

9 d §

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta säilytisyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) hän on tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytisyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka säilytisyhteisönä kyseinen säilytisyhteisö toimii 31 §:n mukaisesti, vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä.

86 a §

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettua rahamarkkinavälineestä, 69 §:n 1 momentissa ja 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita, 71 §:n 1 momentissa tarkoitettuja rahamarkkinavälineistä, 73 a §:n 1 momentissa tarkoitettua osake- tai joukkovelkakirjaindeksistä, 80 §:n 1 momentissa tarkoitettuja johdannaissopimuksista ja kohde-etuutena käytetyistä rahoitusindekseistä, 80 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ja rahamarkkinavälineistä, joihin sisältyy johdannaissopimus ja 81 §:ssä tarkoitettuja tehokkaan omaisuudenhoidon menetelmiä.

(3 mom. kumotaan)

86 a §

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteis-sijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY täytäntöönpanosta tiettyjen määritelmien selventämiseksi annetun komission direktiivin 2007/16/EY täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat säännökset vaatimuksista, jotka koskevat 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettua rahamarkkinavälinettä, 69 §:n 1 momentissa ja 71 §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita, 71 §:n 1 momentissa tarkoitettuja rahamarkkinavälineitä, 73 a §:n 1 momentissa tarkoitettua osake- tai

joukkovelkakirjaindeksiä, 80 §:n 1 momentissa tarkoitettuja johdannaissopimuksia ja kohde-etuutena käytettyjä rahoitusindeksejä, 80 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä ja 81 §:ssä tarkoitettuja tehokkaan omaisuudenhoidon menetelmiä.

117 §

Rahoitustarkastus voi peruuttaa rahastoyhtiön toimiluvan, jos:

1) rahastoyhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, rahastoyhtiön yhtiöjärjestystä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) yhtiön tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa;

5) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai

6) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle rahastoyhtiölle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuksien poistamiseksi.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden tai kiinteistömarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

122 §

Rahoitustarkastuksen on asetettava Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) 22 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan sijoitusrahaston lakkauttamisesta siten kuin siitä säädetään 119 §:ssä, jos:

117 §

Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa rahastoyhtiön toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 26 ja 27 §:ssä.

122 §

Finanssivalvonnan on asetettava Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan sijoitusrahaston lakkauttamisesta siten kuin siitä säädetään 119 §:ssä, jos:

1) rahastoyhtiö tai säilytisyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai valmistelemaan sijoitusrahastojen sulautumista kuukauden kuluessa 121 §:ssä tarkoitetun edellytyksen täytyttyä; tai

2) säilytisyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on välittömästi määrättävä sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen keskeytettäväksi.

125 §

Rahoitustarkastus voi peruuttaa säilytisyhteisön toimiluvan, jos:

1) säilytisyhteisön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, säilytisyhteisön yhtiöjärjestystä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) säilytisyhteisön toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) säilytisyhteisön tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteistöimintaa;

5) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai

6) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle säilytisyhteisölle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuksien poistamiseksi.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi säilytisyhteisön toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos säilytisyhteisön toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden tai kiinteistömarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava säilytisyhteisön toimiluvan peruuttaminen rekiste-

1) rahastoyhtiö tai säilytisyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai valmistelemaan sijoitusrahastojen sulautumista kuukauden kuluessa 121 §:ssä tarkoitetun edellytyksen täyttymisestä; tai

2) säilytisyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseksi.

Finanssivalvonnan on välittömästi määrättävä sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen keskeytettäväksi.

125 §

Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa säilytisyhtiön toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

röitäväksi.

126 §

Jos säilytysyhteisön toimilupa peruutetaan, yhteisö asetetaan selvitystilaan, yhteisön omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka yhteisö muutoin lopettaa toimintansa, eikä rahastoyhtiö välittömästi ryhdy toimenpiteisiin uuden säilytysyhteisön valitsemiseksi, Rahoitustarkastuksen on määrättävä Rahoitustarkastuksesta annetun lain 22 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan säilytysyhteisön tehtävistä, kunnes varsinainen säilytysyhteisö ottaa tehtävänsä vastaan.

126 §

Jos säilytysyhteisön toimilupa peruutetaan, yhteisö asetetaan selvitystilaan, yhteisön omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka yhteisö muutoin lopettaa toimintansa, eikä rahastoyhtiö välittömästi ryhdy toimenpiteisiin uuden säilytysyhteisön valitsemiseksi, säilytysyhteisöön on määrättävä Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan säilytysyhteisön tehtävistä, kunnes varsinainen säilytysyhteisö ottaa tehtävänsä vastaan.

149 §

Jos rahastoyhtiö tai säilytysyhteisö, rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja tai vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö ei ole toiminnassaan noudattanut tätä lakia, rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön yhtiöjärjестystä, sijoitusrahaston sääntöjä tai rahoitustarkastuksen antamia määräyksiä, lääninhallitus voi rahoitustarkastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

(kumotaan)

150 §

Joka markkinoi yhteissijoitusyrityksen osuuksia lain tai sen nojalla annettujen säännösten taikka viranomaismääräysten vastaisesti, voidaan kieltää jatkamasta tai uusimasta tätä menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Kiellon määräämistä koskee muutoin soveltuvin osin, mitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

(kumotaan)

Milloin yhteissijoitusyritys on olennaisesti toiminut vastoin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Rahoitustarkastus voi kieltää yhteissijoitusyritystä jatkamasta osuuksiensa markkinoimista Suomessa. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksestään yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .

13.

Laki

ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa 2 päivänä huhtikuuta 2004 annetun lain (225/2004) 3—6 ja 8 § seuraavasti:

3 §

Valvonta

Ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään laissa Rahoitustarkastuksesta (587/2003).

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ennen kuin ulkomainen rahastoyhtiö voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, Rahoitustarkastuksen on saatava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskeva ilmoitus, jossa on oltava riittävät tiedot sivuliikkeen harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta, sivuliikkeen hallinnosta ja johdosta sekä sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen. Rahoitustarkastuksen on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottami-

3 §

Valvonta

Ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä *Finanssivalvonnan* oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, *Finanssivalvontaa* vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään *Finanssivalvonnasta annetussa laissa* (/). *Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.*

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ulkomainen rahastoyhtiö voi perustaa sivuliikkeen Suomeen yhtiön kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot sivuliikkeen harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta, sivuliikkeen hallinnosta ja johdosta sekä sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voi aloittaa toimintansa, kun rahastoyhtiö on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt mainitussa pykälässä tarkoitettua ilmoitusta pykälässä säädetyssä määräajassa, kun sen käsit-

sesta annettava tarpeelliseksi katsomansa määräykset sivuliikkeen valvontaa koskevasta tietojenantovelvollisuudesta ja asetettava yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot sivuliikkeen toiminnan harjoittamiselle.

Ulkomainen rahastoyhtiö voi aloittaa hallinnoimansa yhteissijoitusyrityksen, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset, osuuk-sien markkinoinnin sivuliikkeestä kahden kuukauden kuluttua 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekemisestä, jollei Rahoitustarkastus sinä aikana kiellä markkinoinnin aloittamista. Rahoitustarkastus voi kieltää markkinoinnin aloittamisen, jos se on vastoin markkinointiin sovellettavaa lakia tai jos järjestelyt maksujen suorittamiseksi yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille, osuuk-sien lunastamiseksi sekä yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuksien toteuttamiseksi eivät vastaa Suomen lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksestä, jolla markkinoinnin aloittaminen kielletään, ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voi asettaa aiottujen muutosten vuoksi 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä ja ehtoja.

5 §

Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella rahastoyhtiöllä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus harjoittaa toimintaa Suomessa myös perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ennen ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnan aloittamista Suomessa Rahoitustarkastuksen on saatava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta palvelujen tarjoamista

telylle säädetty määräaika on päättynyt.

Ulkomainen rahastoyhtiö voi aloittaa hallinnoimansa yhteissijoitusyrityksen osuuk-sien markkinoinnin sivuliikkeestä kahden kuukauden kuluttua 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekemisestä, jos yhteissijoitusyritys sen kotivaltion lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset, eikä *Finanssivalvonta* mainittuna aikana kiellä markkinoinnin aloittamista. *Finanssivalvonta* voi kieltää markkinoinnin aloittamisen, jos se on vastoin markkinointiin sovellettavaa lakia tai jos järjestelyt maksujen suorittamiseksi yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille, osuuk-sien lunastamiseksi tai yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuksien toteuttamiseksi eivät vastaa Suomen lakia. *Finanssivalvonnan* on ilmoitettava päätöksestä, jolla markkinoinnin aloittaminen kielletään, ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion *Finanssivalvontaa* vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava *Finanssivalvonalle* kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettuihin tietoihin tulevista muutoksista vähintään kuukautta ennen niiden toteuttamista. *Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnan* annetun lain 59 §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja.

5 §

Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella rahastoyhtiöllä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun toimiluvan Euroopan talousalueessa kuuluvassa valtiossa, on oikeus harjoittaa toimintaa Suomessa myös perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ulkomainen rahastoyhtiö voi tarjota Suomessa toimilupansa mukaisia palveluita kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua siitä Finanssivalvonalle. Ilmoituksessa on oltava tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten ra-

koskeva ilmoitus, jossa on oltava tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa, sekä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Edellä 1 §:n 5 momentissa säädetystä riippumatta tässä pykälässä tarkoitettuun ilmoitusmenettelyyn ei sovelleta, mitä sijoitusrahastolain 130 §:n 1 momentissa säädetään.

Rahoitustarkastuksen on ilmoituksen vastaanotettuaan annettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle yleisen edun vuoksi tarpeelliseksi katsomansa ehdot, jotka koskevat toiminnan harjoittamista Suomessa.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti Rahoitustarkastukselle 2 momentissa mainittuihin tietoihin aiotuista muutoksista ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi 3 momentissa tarkoitettuja ehtoja.

6 §

Toimintaoikeuksien peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Jos ulkomainen rahastoyhtiö rikkoo tätä lakia tai sille laissa säädettyjä velvollisuuksia, Rahoitustarkastuksen on kehoitettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jollei ulkomainen rahastoyhtiö noudata 1 momentissa tarkoitettua kehoitusta, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava asiasta rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, jotta tämä voi ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi.

Jos ulkomainen rahastoyhtiö 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä huolimatta edelleen jatkaa lainvastaista toimintaansa, Rahoitustarkastus voi kieltää kokonaan tai osittain ulkomaisen rahastoyhtiön palvelujen tarjoamisen Suomessa. Päätöksestä on ilmoitettava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Rahoitustarkastus voi kieltää välittömästi tämän lain vastaisen toiminnan, jos kieltö on asian kiireellisyyden vuoksi välttämätön sijoittajien tai niiden henkilöiden etujen suo-

hastoyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa, sekä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Sen esitettävä, mitä 1 §:n 5 momentissa säädetään, tässä pykälässä tarkoitettuun ilmoitusmenettelyyn ei sovelleta sijoitusrahastolain 130 §:n 1 momenttia.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti *etukäteen Finanssivalvonnalle* 1 momentissa mainittuihin tietoihin tulevista muutoksista. *Finanssivalvonta* voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi *Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitettussa ilmoituksessa asetettuja ehtoja.*

6 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä. Finanssivalvonta voi sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään, kieltää tämän lain vastaisen toiminnan, jos kieltö on asian kiireellisyyden vuoksi välttämätön sijoittajien tai niiden henkilöiden etujen suojaamiseksi, jolle palvelua on tarjottu.

jaamiseksi, joille palvelua on tarjottu. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle.

Rahoitustarkastus voi kieltää kokonaan tai osittain ulkomaista rahastoyhtiötä tarjoamasta palvelua Suomessa, jos ulkomainen rahastoyhtiö on rikkonut olennaisesti tätä lakia, sijoitusrahastolakia, arvopaperimarkkinalakia, sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia tai muuta rahoitusmarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä siten, että se voi vahingoittaa sijoittajan suojaa tai muutoin yleistä etua. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

8 §

Toimiluvan peruuttaminen tai toiminnan rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi peruuttaa sivuliikkeen toimiluvan, jos:

1) sen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka toimiluvan ehtoja;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai

5) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti harhaanjohtavia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle sivuliikkeelle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuksien poistamiseksi.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräjäksi sivuliikkeen toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminta on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

8 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

14.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 7 luvun 1 c § sellaisena kuin se on laissa 448/2005 sekä
muutetaan 3 luvun 28 §:n 4 momentti ja 3 a luvun 9 §:n 3 momentti, 7 luvun 1 ja 2 §, 8 luvun 3 § ja 10 luvun 3 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 28 §:n 4 momentti, 3 a luvun 9 §:n 3 momentti ja 8 luvun 3 § laissa 923/2007, 7 luvun 1 § laeissa 581/1996, 1536/2001 ja 600/2003 ja mainituissa laissa 923/2007, 2 § mainituissa laeissa 1536/2001, 448/2005 ja 923/2007 sekä 10 luvun 3 §:n 4 momentti laissa (/), seuraavasti:

Voimassa oleva laki/HE 27/2008

Ehdotus

3 luku

3 luku

Julkinen kaupankäynti

Julkinen kaupankäynti

28 §

28 §

Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen.

Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen

Markkinaoikeuden oikeudesta kieltää arvopaperipörssiä järjestämästä julkista kaupankäyntiä arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:n 1 momentissa.

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää arvopaperipörssiä järjestämästä julkista kaupankäyntiä arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:ssä.

3 a luku

Monenkeskinen kaupankäynti

9 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen.

Rahoitustarkastuksen oikeudesta määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:ssä. Markkinaoikeuden oikeudesta kieltää monenkeskinen kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:n 1 momentissa.

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta

Valvontaviranomainen

1 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä vahvistettujen sääntöjen noudattamista valvoo Rahoitustarkastus.

Jos rahoitustarkastus havaitsee, että arvopaperin markkinoinnissa on menetelty tavalla, jonka voidaan olettaa olevan vastoin kuluttajansuojalakia (38/1978), sen on ilmoitettava asiasta kuluttaja-asiamiehelle. Ennen kuin rahoitustarkastus saattaa tällaisen asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi, sen on pyydetävä kuluttaja-asiamieheltä lausunto.

Rahoitustarkastus ei valvo kauppaa, jota Suomen Pankki käy arvopapereilla rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

1 c §

Rahoitustarkastus voi asettaa 1 a §:ssä tarkoitetun päätöksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Rahoitustarkastus.

2 §

Sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. Arvopaperipörssiä tai monenkes-

3 a luku

Monenkeskinen kaupankäynti

9 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen.

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:ssä. *Finanssivalvonnan* oikeudesta kieltää monenkeskinen kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:ssä.

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta

Valvontaviranomainen

1 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja *viranomaisten määräysten sekä viranomaisten tämän lain nojalla vahvistamien sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Rahoitustarkastukseen tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.*

Finanssivalvonta ei valvo kauppaa, jota Suomen Pankki käy arvopapereilla rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

(kumotaan)

2 §

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. *Finanssivalvon-*

kisen kaupankäynnin järjestäjää voidaan kieltää järjestämästä kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä, siihen liittyvässä arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvässä tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä. *Arvopaperinvälittäjää voidaan kieltää jatkamasta 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaisen sopimusehdon käyttämistä taikka uudistamasta sellaisen tai siihen rinnastuvan sopimusehdon käyttämistä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.*

Kiellon, jota 1 momentissa tarkoitetaan, määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiellon on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitettua kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa 2 luvun vastaisen menettelyn oikaistavaksi, jos sitä sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena. *Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.*

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, koskee myös sitä, joka 3 luvun 2 §:n vastaisesti käyttää rekisteröityä toiminimeä, jos sen käyttäminen olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan.

8 luku

Rangaistussäännökset*Arvopaperimarkkinarikkomus*

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 luvun 36 §:n tai 3 a luvun 10 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

ta voi kieltää arvopaperipörssiä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä taikka siihen liittyvää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuutta tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun kieltoon sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 48 § ja 49 §:ää.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitettua kiellon *Finanssivalvonta* voi velvoittaa 2 luvun vastaisen menettelyn oikaistavaksi, jos sitä sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena.

Finanssivalvonnan antamaan kieltoon, joka koskee 3 luvun 36 §:n, 3 a luvun 10 §:n tai 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaista menettelyä, sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 48 ja 49 §:ää. Finanssivalvonnan antamaan kieltoon, joka koskee muuta kuin tässä pykälässä tarkoitettua tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai viranomaisten tämän lain nojalla vahvistamien sääntöjen vastaista menettelyä, sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ää.

8 luku

Rangaistussäännökset*Arvopaperirikkomus*

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 luvun 2 §:n tai 36 §:n taikka 3 a luvun 10 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä*Muutoksenhaku*

3 §

Rahoitustarkastuksesta annetun lain 37 §:n 2 momenttia ei sovelleta muutoksenhakuun päätöksestä, joka koskee 3 luvun 30 §:n 7 momentissa ja 31 §:n 2 momentissa sekä 6 luvun 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua asiaa. (HE 27/2008)

10 luku

Erinäisiä säännöksiä*Muutoksenhaku*

3 §

Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n 3 momenttia ei sovelleta muutoksenhakuun päätöksestä, joka koskee 3 luvun 30 §:n 7 momentissa ja 31 §:n 2 momentissa sekä 6 luvun 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua asiaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 .

15.**Laki****pantilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan panttilainauslaitoksista 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1353/1992) 5 a, 5 b ja 34 §, sellaisina kuin ne ovat 5 a § laeissa 769/1997 ja 598/2003, 5 b § mainitussa laissa 598/2003 ja 34 § osaksi mainitussa laissa 769/1997,

muutetaan 3 §, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 2 momentti, 10, 11, 11a ja 13 a §, 30 §:n 3 momentti, 30 a, 30 b ja 40 §, sellaisina kuin ne ovat, 3, 10, 11 ja 11 a § mainitussa laissa 769/1997, 4 §:n 1 ja 2 momentti ja 5 §:n 2 momentti mainitussa laissa 598/2003, 13 a § mainitussa laissa 769/1997 ja laeissa 640/2006 ja 478/2007, 30 §:n 3 momentti mainitussa laissa 640/2006, 30 a § laissa 757/2004 ja mainitussa laissa 640/2006, 30 b § laissa 1429/2007 sekä 40 § mainitussa laissa 769/1997 ja laissa 77/1998, sekä

lisätään lakiin uusi 11 b, 40 a, 40 b ja 40 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Panttilainauslaitoksen toimintaa valvoo rahoitustarkastus.

4 §

Panttilainaustoiminnan harjoittamiseen on haettava toimilupa Rahoitustarkastukselta. Toimilupa voidaan myöntää myös perustetta-

Ehdotus

3 §

*Tämän lain noudattamista valvoo keskushallintoviranomaisena Etelä-Suomen lääninhallitus (jäljempänä **lääninhallitus**).*

4 §

Panttilainaustoiminnan harjoittamiseen on haettava *lääninhallitukselta* toimilupa. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettaval-

valle panttilainauslaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

Toimilupahakemuksessa on annettava tarpeellinen selvitys panttilainauslaitoksen omistajista ja heidän omistusosuuksistaan, hallinnosta sekä hallintoa hoitavista henkilöistä. Hakemukseen on liitettävä perustamiskirja. Rahoitustarkastuksella on oikeus vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Panttilainauslaitoksen toimilupahakemuksesta on pyydettyä asianomaisen paikkakunnan poliisin lausunto.

le panttilainauslaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

Toimilupahakemuksessa on annettava tarpeellinen selvitys panttilainauslaitoksen omistajista ja heidän omistusosuuksistaan, hallinnosta sekä hallintoa hoitavista henkilöistä. Hakemukseen on liitettävä perustamiskirja. *Lääninhallituksella* on oikeus vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Panttilainauslaitoksen toimilupahakemuksesta on pyydettyä asianomaisen paikkakunnan poliisin lausunto.

5 §

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan panttilainauslaitoksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja.

5 a §

Rahoitustarkastus voi peruuttaa panttilainauslaitoksen toimiluvan, jos:

1) *panttilainauslaitoksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä taikka jos luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;*

2) *panttilainauslaitos on lopettanut toimintansa yli 6 kuukauden ajaksi;*

3) *panttilainauslaitoksen toimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä; tai*

4) *toimilupaa haettaessa on annettu vääriä tietoja.*

Jos Rahoitustarkastus peruuttaa 1 momentin nojalla panttilainauslaitoksen toimiluvan, Rahoitustarkastus voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminnan lopettamisen tulee tapahtua.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

5 b §

Rahoitustarkastus voi panttilainauslaitoksen hakemuksesta peruuttaa panttilainauslaitoksen toimiluvan, jos panttilainauslaitos on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toiminnan harjoittamisen. Toimiluvan peruuttamiseen

5 §

Lääninhallituksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan panttilainauslaitoksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja.

(kumotaan)

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

sovelletaan, mitä 5 a §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

10 §

Panttilainauslaitoksen sivutoimipaikkojen perustamisesta ja lopettamisesta on ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

11 §

Ennen kuin panttilainauslaitos aloittaa toimintansa, laitoksen on toimitettava rahoitustarkastukselle:

1) täydellinen ote rekisteriviranomaisen suorittamasta laitoksen rekisteröinnistä, johon sisältyy yhtiöjärjestys;

2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan sekä, jos varatoimitusjohtaja on valittu, varatoimitusjohtajan, tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet, kansalaisuus ja kotipaikka; *sekä*

3) selvitys siitä, miten pantit säilytetään sekä millä tavoin pantit vakuutetaan.

Jos 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, on siitä viipymättä ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

11a §

Panttilainauslaitoksen on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava rahoitustarkastukselle ne panttilainauslaitoksen osuuksien omistajat, jotka omistavat vähintään 10 prosenttia osakepääomasta tai joiden osuus tuottaa vähintään 10 prosenttia laitoksen osakkeiden äänivallasta taikka muutoin oikeuttaa käyttämään siihen rinnastettavaa vaikutusvaltaa panttilainauslaitoksen hallinnossa, sekä omistusten suuruus. Ilmoituksessa on annettava tarpeelliset tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta. Panttilainauslaitoksen on välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Jos rahoitustarkastus havaitsee osuuden omistuksen vaarantavan panttilainauslaitoksen varovaista ja tervettä liiketoimintaa, voi rahoitustarkastus kieltää osuuden omistajan äänivallan käyttämisen.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

10 §

Panttilainauslaitoksen sivutoimipaikkojen perustamisesta ja lopettamisesta on ilmoitettava *lääninhallitukselle*.

11 §

Ennen kuin panttilainauslaitos aloittaa toimintansa, laitoksen on toimitettava *lääninhallitukselle*:

1) täydellinen ote rekisteriviranomaisen suorittamasta laitoksen rekisteröinnistä, johon sisältyy yhtiöjärjestys;

2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan sekä, jos varatoimitusjohtaja on valittu, varatoimitusjohtajan, tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet, kansalaisuus ja kotipaikka;

3) selvitys siitä, miten pantit säilytetään sekä millä tavoin pantit vakuutetaan.

Jos 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, on siitä viipymättä ilmoitettava *lääninhallitukselle*.

11 a §

Panttilainauslaitoksen on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava *lääninhallitukselle* ne panttilainauslaitoksen osuuksien omistajat, jotka omistavat vähintään 10 prosenttia osakepääomasta *taikka* joiden osuus tuottaa vähintään 10 prosenttia laitoksen osakkeiden äänivallasta *tai* muutoin oikeuttaa käyttämään siihen rinnastettavaa vaikutusvaltaa panttilainauslaitoksen hallinnossa, sekä omistusten suuruus. Ilmoituksessa on annettava tarpeelliset tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta. Panttilainauslaitoksen on välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Jos *lääninhallitus* havaitsee osuuden omistuksen vaarantavan panttilainauslaitoksen varovaista ja tervettä liiketoimintaa, voi rahoitustarkastus kieltää osuuden omistajan äänivallan käyttämisen.

Lääninhallitus voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta rahoitustarkastukselle.

kastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun panttilainauslaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

30 b §

Jos panttilainauslaitos osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai jakautumista.

34 §

Panttilainauslaitoksen on toimitettava rahoitustarkastukselle panttilainauslaitoksen ja sen asiakkaan välisissä sopimuksissa käytettävät yleiset ehdot.

Havaitessaan panttilainauslaitoksen menettelevän sopimusehtojen käytössä kuluttajan-suojalain vastaisesti rahoitustarkastuksen on pyydettävä asiassa kuluttaja-asiamiehen lausunto.

Rahoitustarkastus voi kieltää sopimusehdon käytön, jos sopimusehto ei kuulu pantti-

tukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun panttilainauslaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos *lääninhallitus* on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos lääninhallitus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

30 b §

Jos panttilainauslaitos osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos *lääninhallitus* on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos lääninhallitus on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai jakautumista.

(kumotaan)

lainaustoimintaan tai jos sitä osapuolten asema ja olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä asiakkaan kannalta kohtuuttomana.

Sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies.

40 §

Jos panttilainauslaitos ei ole toiminnassaan noudattanut tätä lakia tai rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia (68/1998) taikka niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai laitoksen yhtiöjärjestystä, rahoitustarkastus voi velvoittaa laitoksen uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi rahoitustarkastus.

40 §

Lääninhallituksen on kiellettävä panttilainaus toiminta, jota harjoitetaan ilman tässä laissa säädettyä toimilupaa.

Jos toimiluvan haltija laiminlyö, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa tai rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (/) säädetty taikka toimiluvan haltijan yhtiöjärjestyksessä määrätty, lääninhallitus voi kehottaa toimiluvan haltijaa täyttämään velvollisuutensa määräajassa.

Lääninhallitus voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Hämeenlinnan hallinto-oikeus. Uhkasakosta säädetään muilta osin uhkasakkolaissa (1113/1990).

40 a §

Lääninhallituksen on peruutettava toimilupa, jos:

1) panttilainauslaitoksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä taikka jos luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

2) panttilainauslaitos on lopettanut toimintansa yli 6 kuukauden ajaksi;

3) panttilainauslaitoksen toimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä; tai

4) toimilupaa haettaessa on annettu vääriä tietoja.

Jos lääninhallitus peruuttaa 1 momentin nojalla panttilainauslaitoksen toimiluvan, lääninhallitus voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminnan lopettamisen tulee tapahtua.

Lääninhallituksen on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

Jos toimiluvan peruuttaminen olisi olosuh-

teisiin nähden kohtuutonta, lääninhallitus voi sen sijasta antaa toimiluvan haltijalle kirjallisen varoituksen.

Lääninhallitus voi panttilainauslaitoksen hakemuksesta peruuttaa panttilainauslaitoksen toimiluvan, jos panttilainauslaitos on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toiminnan harjoittamisen. Momentissa tarkoitettuun toimiluvan peruuttamiseen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään.

40 b §

Lääninhallituksella on oikeus saada valvontaa sekä toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä varten tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä.

Lääninhallituksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus pyynnöstä saada toimiluvan haltijalta tämän lain noudattamisen valvontaa varten muut tarpeelliset tiedot.

40 c §

Muutoksen hakemisesta tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä toimiluvan peruuttamisesta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

16.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan päivänä _____ kuuta annetun vakuutusyhtiölain (/) 7 luvun 7 §, 25 luvun 2 §:n 1 momentti ja 4—8 § sekä 26 luvun 14—16 § ja 18—20 §,
muutetaan 1 luvun 13 §:n 3 momentti, 2 luvun 6 §:n 4 momentti, 7 luvun 1 §:n 2 momentti, 12 luvun 6 §:n 1 momentti, 19 luvun 11 §, 20 luvun 11 §, 21 luvun 13 ja 14 §, 22 luvun 8 §, 23 luvun 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 4 §:n 3 momentti, 25 luvun 2 §:n otsikko, 11 §:n 1 ja 3 momentti ja 22 §, 26 luvun 2 §:n 2—4 momentti, 29 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohta ja 5 §:n 1 momentin 5 kohta sekä 30 luvun 2 § ja
lisätään 2 lukuun uusi 9 a §, seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

13 §

Toimilupa, pääkonttori ja valvonta

Vakuutusyhtiöiden toimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

6 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

13 §

Toimilupa, pääkonttori ja valvonta

Vakuutusyhtiöiden toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittauksia Finanssivalvontaan.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

6 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään muilta osin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

9 a §

Toimiluvan peruuttaminen ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

Voimassa oleva laki

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

1 §

Sovellettava laki

Vakuutusomistusyhteisön tilintarkastukseen sovelletaan tämän luvun 3 ja 7 §:ää.

7 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus Vakuutusvalvontavirastolle

Vakuutusyhtiön tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle vakuutusyhtiötä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

- 1) olennaisesti rikkovan toimiluvan antamisen edellytyksiä tai vakuutusyhtiön toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;*
- 2) vaarantavan vakuutusyhtiön toiminnan jatkumisen; tai*
- 3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa huomautukseen tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamista koskevan ehdollisen tai kielteisen lausunnon esittämiseen.*

Vakuutusyhtiön tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan Vakuutusvalvontavirastolle 1 momentissa mainituista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jolla on kirjjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta siihen vakuutusyhtiöön, jossa hän toimii tilintarkastajana tai johon mainitulla vakuutusyhtiöllä on edellä tarkoitettu määräamisvalta. Suomalaisen vakuutusomistusyhteisön tilintarkastajan on niin ikään ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle vakuutusomistusyhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaa vakuutusyhtiötä koskevista 1 momentissa mainituista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä vakuutusomistusyhteisössä.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintar-

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

1 §

Sovellettava laki

Vakuutusomistusyhteisön tilintarkastukseen sovelletaan tämän luvun 3 §:ää ja Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ää.

(kumotaan)

kastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

12 luku

Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakkoiva valvonta

6 §

Valvontatoimenpiteet

Jos henkivakuutusyhtiön perusvaatimustestien varten laskettu laajennettu toimintapääoma alittaa sille 5 §:n 2 momentin mukaan lasketun perusvaatimustestin mukaisen pääomavaatimuksen, yhtiön on viipymättä toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi suunnitelma vakavaraisuusasemansa palauttamiseksi sellaiselle tasolle, että perusvaatimustestien varten laskettu laajennettu toimintapääoma täyttää sille asetetun vaatimuksen. Jos Vakuutusvalvontavirasto ei hyväksy suunnitelmaa tai yhtiö ei kykene sille asetetussa määräajassa toteuttamaan suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä, Vakuutusvalvontavirasto voi ryhtyä 25 luvun 5 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin yhtiötä kohtaan.

12 luku

Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakkoiva valvonta

6 §

Valvontatoimenpiteet

Jos henkivakuutusyhtiön perusvaatimustestien varten laskettu laajennettu toimintapääoma alittaa sille 5 §:n 2 momentin mukaan lasketun perusvaatimustestin mukaisen pääomavaatimuksen, yhtiön on viipymättä toimitettava *Finanssivalvonnan* hyväksyttäväksi suunnitelma vakavaraisuusasemansa palauttamiseksi sellaiselle tasolle, että perusvaatimustestien varten laskettu laajennettu toimintapääoma täyttää sille asetetun vaatimuksen. Jos *Finanssivalvonta* ei hyväksy suunnitelmaa tai yhtiö ei kykene sille asetetussa määräajassa toteuttamaan suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä, *Finanssivalvonta voi rajoittaa henkivakuutusyhtiön toimiluvan mukaista toimintaa tai peruuttaa toimiluvan niin kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä säädetään.*

19 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen

11 §

Muutoksenhaku

Sulautumiseen osallistuvilla yhtiöllä ja muistutuksentekijällä, joka katsoo Vakuutusvalvontaviraston päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Vakuutusvalvontaviraston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

19 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen

11 §

Muutoksenhaku

Sulautumiseen osallistuvilla yhtiöillä ja muistutuksentekijällä, joka katsoo *Finanssivalvonnan* päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa *Finanssivalvonnan* päätöksestä noudattaen, mitä *Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään*. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

11 §

Muutoksenhaku

Jakautuvalla ja vastaanottavalla yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Vakuutusvalvontaviraston päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Vakuutusvalvontaviraston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä

21 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen

13 §

Muutoksenhaku

Luovuttavalla ja vastaanottavalla yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Vakuutusvalvontaviraston päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Vakuutusvalvontaviraston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

14 §

Vakuutuskannan luovuttamista koskevat oikeusvaikutukset

Vakuutuskanta siirtyy vastaanottavalle yhtiölle, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Vakuutusvalvontavirasto voi hakemuksesta vahvistaa vakuutuskannan siirtymiselle tätä myöhemmänkin ajankohdan.

Koko vakuutuskantansa toiselle vakuutusyhtiölle luovuttaneen ja vakuutustoiminnan harjoittamisen luopumisesta ilmoittaneen vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta säädetään 25 luvun 8 §:n 2 momentin 1 kohdassa. Muun liiketoiminnan harjoittamista jatkamattoman yhtiön purkamisesta säädetään osakeyhtiölain 20 luvussa.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa sääde-

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

11 §

Muutoksenhaku

Jakautuvalla ja vastaanottavalla yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo *Finanssivalvonnan* päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa *Finanssivalvonnan* päätöksestä noudattaen, mitä *Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään*. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

21 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen

13 §

Muutoksenhaku

Luovuttavalla ja vastaanottavalla yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo *Finanssivalvonnan* päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa *Finanssivalvonnan* päätöksestä noudattaen, mitä *Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään*. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

14 §

Vakuutuskannan luovuttamista koskevat oikeusvaikutukset

Vakuutuskanta siirtyy vastaanottavalle yhtiölle, kun *Finanssivalvonta* on antanut siihen suostumuksensa. *Finanssivalvonta* voi hakemuksesta päättää, että vakuutuskanta siirtyy tätä myöhempänä ajankohtana.

Koko vakuutuskantansa toiselle vakuutusyhtiölle luovuttaneen ja vakuutustoiminnan harjoittamisen luopumisesta ilmoittaneen vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta säädetään *Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 4 momentissa*. Muun liiketoiminnan harjoittamista jatkamattoman yhtiön purkamisesta säädetään osakeyhtiölain 20 luvussa.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa sääde-

tään, koko vakuutuskantansa luovuttanut vakuutusosakeyhtiö, jonka toimilupa on peruutettu 25 luvun 8 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti, voi kuitenkin jatkaa toimintaansa muuta liiketoimintaa harjoittavana osakeyhtiönä ilman 23 luvussa säädettyä selvitys- ja purkamismenettelyä tehtyään tarvittavat muutokset yhtiöjärjestykseen. Yhtiöjärjestyksen muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan peruuttamisesta. Jos yhtiöjärjestyksen muutosta ei ole ilmoitettu rekisteröitäväksi sanotussa ajassa tai jos rekisteröinti on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, päätös toiminnan jatkamisesta on rauennut. Tässä momentissa tarkoitettulle yhtiöjärjestyksen muutokselle ei vaadita Vakuutusvalvontaviraston vahvistusta.

22 luku

Yhtiömuodon muuttaminen

8 §

Muutoksenhaku

Yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo Vakuutusvalvontaviraston päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa Vakuutusvalvontaviraston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

23 luku

Selvitystila ja konkurssi

1 §

Osakeyhtiölain ja konkurssilain soveltaminen

Jos vakuutusyhtiön toimilupa on 25 luvun 8 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla peruutettu sen johdosta, että yhtiö on luovuttanut koko vakuutuskantansa toiselle vakuutusyhtiölle, yhtiö on ilmoittanut lopettavansa vakuutustoiminnan eikä yhtiö jatka muun liiketoiminnan harjoittamista, vakuutusyhtiön selvitystilaan ja yhtiön purkamiseen

tään, koko vakuutuskantansa luovuttanut vakuutusosakeyhtiö, jonka toimilupa on peruutettu *Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 4 momentin* mukaisesti, voi kuitenkin jatkaa toimintaansa muuta liiketoimintaa harjoittavana osakeyhtiönä ilman 23 luvussa säädettyä selvitys- ja purkamismenettelyä tehtyään tarvittavat muutokset yhtiöjärjestykseen. Yhtiöjärjestyksen muutos on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa toimiluvan peruuttamisesta. Jos yhtiöjärjestyksen muutosta ei ole ilmoitettu rekisteröitäväksi sanotussa ajassa tai jos rekisteröinti on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, päätös toiminnan jatkamisesta on rauennut. Tässä momentissa tarkoitettulle yhtiöjärjestyksen muutokselle ei vaadita *Finanssivalvonnan* vahvistusta.

22 luku

Yhtiömuodon muuttaminen

8 §

Muutoksenhaku

Yhtiöllä sekä muistutuksentekijällä, joka katsoo *Finanssivalvonnan* päätöksen loukkaavan oikeuttaan, on oikeus valittaa *Finanssivalvonnan* päätöksestä noudattaen, mitä *Finanssivalvonnasta annetussa laissa* säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

23 luku

Selvitystila ja konkurssi

1 §

Osakeyhtiölain ja konkurssilain soveltaminen

Jos vakuutusyhtiön toimilupa on *Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 4 momentissa* tarkoitettulla tavalla peruutettu sen johdosta, että yhtiö on luovuttanut koko vakuutuskantansa toiselle vakuutusyhtiölle, yhtiö on ilmoittanut lopettavansa vakuutustoiminnan eikä yhtiö jatka muun liiketoiminnan harjoittamista, vakuutusyhtiön selvitystilaan ja yh-

sovelletaan vastaavasti, mitä osakeyhtiöstä osakeyhtiölain 20 luvun 1-22§:ssä säädetään. Mitä osakeyhtiölain 20 luvussa säädetään osakkeenomistajasta, sovelletaan vastaavasti keskinäisen vakuutusyhtiön vakuutuksenottajaosakkaisiin, jotka olivat yhtiön osakkaita silloin, kun vakuutuskannan luovutusta koskeva yhtiökokouksen päätös tehtiin. Jaettaessa omaisuutta osakeyhtiölain 20 luvun 15 §:n 1 momentin mukaisesti jaossa on otettava huomioon, mitä 22 §:n 2 momentissa säädetään keskinäisen vakuutusyhtiön takuupääoman takaisin maksamisesta.

tiön purkamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä osakeyhtiöstä osakeyhtiölain 20 luvun 1—22 §:ssä säädetään. Mitä osakeyhtiölain 20 luvussa säädetään osakkeenomistajasta, sovelletaan vastaavasti keskinäisen vakuutusyhtiön vakuutuksenottajaosakkaisiin, jotka olivat yhtiön osakkaita silloin, kun vakuutuskannan luovutusta koskeva yhtiökokouksen päätös tehtiin. Jaettaessa omaisuutta osakeyhtiölain 20 luvun 15 §:n 1 momentin mukaisesti jaossa on otettava huomioon, mitä 22 §:n 2 momentissa säädetään keskinäisen vakuutusyhtiön takuupääoman takaisin maksamisesta.

2 §

Selvitystilaan asettamisen edellytykset

Vakuutusyhtiö on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos:

2) vakuutusyhtiön toimilupa on peruutettu 25 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun laiminlyönnin vuoksi.

4 §

Selvitystilaan asettamisesta päättäminen

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Vakuutusvalvontavirasto määrää vakuutusyhtiön välittömästi ja ilman yhtiökokouksen päätöstä selvitystilaan ja purettavaksi, kun vakuutusyhtiön toimilupa on peruutettu vakuutusyhtiön laiminlyönnin vuoksi 25 luvun 8 §:n 1 momentin mukaisesti.

25 luku

Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta

2 §

Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja

Vakuutusyhtiön ja suomalaisen vakuutusomistusyhteisön ja muun vakuutusyhtiön kanssa samaan koti- tai ulkomaiseen konser-

2 §

Selvitystilaan asettamisen edellytykset

Vakuutusyhtiö on asetettava selvitystilaan ja purettava, jos:

2) vakuutusyhtiön toimilupa on peruutettu *Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 tai 2 momentin perusteella.*

4 §

Selvitystilaan asettamisesta päättäminen

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, *Finanssivalvonta* määrää vakuutusyhtiön välittömästi ja ilman yhtiökokouksen päätöstä selvitystilaan ja purettavaksi, kun vakuutusyhtiön toimilupa on peruutettu *Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 tai 2 momentin perusteella.*

25 luku

Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta

2 §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja

(1 mom. kumotaan)

niin kuuluvan suomalaisen yrityksen sekä vakuutusyhtiön sidosyrityksen on salassapitosäännösten estämättä annettava Vakuutusvalvontavirastolle sen määräämässä ajassa toiminnastaan tietoja, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Vakuutusvalvontavirastolla on lisäksi oikeus saada vakuutusyhtiöltä sen kanssa samaan konserniin kuuluvaa ulkomaista yritystä ja ulkomaista sidosyritystä koskevat tiedot, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

4 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä tarkastaa vakuutusyhtiön ja sen kanssa samaan koti- tai ulkomaiseen konserniin kuuluvan suomalaisen yrityksen sekä vakuutusyhtiön sidosyrityksen vakuutustoimintaa ja muuta toimintaa. Virastolla on oikeus suorittaa tarkastuksia vakuutusyhtiön tiloissa sekä osallistua niihin kokouksiin ja tarvittaessa kutsua ne kokoukset koolle, joissa päätösvaltaa yhtiössä käytetään. Vakuutusvalvontaviraston edustajalla on oikeus käyttää kokouksissa puhevaltaa ja saada pöytäkirjaan merkityksi huomautukset, joihin hän katsoo olevan aiheutta.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä tarkastaa vakuutusyhtiön muussa ETA-valtiossa sijaitsevan sivuliikkeen toimintaa, joko itse tai edustajansa välityksellä, ilmoitettuaan asiasta tarkastuksen kohteena olevan sivuliikkeen sijaintivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle.

Mitä 1 momentissa säädetään Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta tarkastaa vakuutusyhtiön ja sen tytäryhteisön vakuutustoimintaa ja muuta toimintaa, sovelletaan vastaavasti suomalaiseen vakuutusomistusyhteisöön ja sen sidosyrityksen sekä omistusyhteisön sidosyritykseen.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarkastettavakseen tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeelliset vakuutusyhtiötä ja 1 momentissa tarkoitettua muuta yritystä koskevat

Voimassa oleva laki

asiakirjat ja muut tallenteet sekä saada niistä tarpeelliset jäljennökset.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarkastettavakseen vakuutusvalvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, asiakirjat ja muut tallenteet sellaisen yrityksen toimipaikassa, joka toimii vakuutusyhtiön asiamiehenä tai joka vakuutusyhtiön toimeksiannosta hoitaa sille kuuluvaa tehtävää.

Pakkokeinot

5 §

(kumotaan)

Yleiset valvontakeinot

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta viraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos:

1) vakuutusyhtiö ei noudata vakuutustoimintaa koskevia lakeja, toimilupaansa tai yhtiöjärjestyksensä;

2) vakuutusyhtiö ei noudata Vakuutusvalvontaviraston tämän lain taikka sisäasiainministeriön rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä;

3) vakuutusyhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja; taikka

4) vakuutusyhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää yhtiökokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen 1 momentissa mainittua asiaa koskevan päätöksen toimeenpano. Jos päätös on jo pantu täytäntöön, Vakuutusvalvontavirasto voi velvoittaa yhtiön ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon 1 ja 2 momentissa mainitun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää vakuutusyhtiötä antamasta uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu. Jos Vakuutusvalvontavirasto kieltää vakuutusyhtiötä antamasta uusia vakuutuksia, viraston on kuulutettava siitä virallisessa leh-

dessä yhtiön kustannuksella ja velvoitettava yhtiö viipymättä antamaan tieto kuulutuksesta ainakin yhdessä yhtiön kotipaikan sanomalehdessä sekä lisäksi siten kuin Vakuutusvalvontavirasto tarvittaessa erikseen määrää.

6 §

(kumotaan)

Markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskevat valvontakeinot

Jos se on asiakkaansuojan kannalta tarpeellista, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää vakuutusyhtiötä jatkamasta lain vastaisten sopimusehtojen käyttöä tai lain vastaista markkinointia taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä.

Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä kuluttaja-asiamieheltä lausunto ennen tässä pykälässä tarkoitetun kiellon määräämistä, jos kiello koskee kuluttajansuojalain (38/1978) soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä. Vakuutusvalvontaviraston ja kuluttajaviraston on muutoinkin oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

7 §

(kumotaan)

Asiamiehen asettamisoikeus

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa asiamiehen valvomaan vakuutusyhtiön toimintaa, jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt vakuutetut edut taikka yhtiön toiminnan jatkuvuuden vakavasti vaarantavia puutteita tai väärinkäytöksiä.

Asiamiehellä on tehtävässään tämän luvun 1, 2 ja 4 §:n mukaiset oikeudet. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto voi asiamiehen esityksestä tarvittaessa kutsua yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston kokouksen tai yhtiökokouksen koolle ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

Voimassa oleva laki

Asiamiehen on täytettävä samat kelpoisuusvaatimukset, jotka vaaditaan sellaiselta Vakuutusvalvontaviraston virkamieheltä, joka osallistuu viraston suorittamiin valvonta- ja tarkastustehtäviin. Asiamies on tehtävää hoidaessaan niiden rikosoikeudellista virkavastuuta ja vakuutusvalvontaa koskevien säännösten ja määräysten alainen, jotka ovat voimassa Vakuutusvalvontaviraston virkamieheen nähden hänen suorittaessaan valvonta- ja tarkastustehtäviä.

Asiamiehen on annettava Vakuutusvalvontavirastolle tämän määräämät selvitykset. Asiamiehen palkkaedut vahvistaa Vakuutusvalvontavirasto ja ne suoritetaan asianomaisen vakuutusyhtiön varoista viraston erikseen määräämällä tavalla. Vakuutusyhtiö vastaa myös muista kustannuksista, jotka syntyvät asiamiehen suorittaessa tehtäväänsä.

8 §

(kumotaan)

Toimiluvan rajoittaminen tai peruuttaminen

Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos:

1) yhtiö ei aloita toimintaansa 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

2) yhtiö on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi toimiluvan myöntämisen jälkeen;

3) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 11 luvun 25 tai 26 §:ssä taikka työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä tarkoitetuissa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä;

4) vakuutusyhtiö ei noudata 5 §:ssä tai eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain 23 §:ssä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ja velvoitteiden laiminlyönti on törkeä;

5) niissä olosuhteissa, joiden vallitessa toimilupa on annettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei toimilupaa enää annettaisi taikka jos toiminnan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty;

6) 26 luvun 12 tai 13 §:ssä tarkoitettun tervehdyttämissuunnitelman laatiminen tai toteuttaminen on laiminlyöty ja laiminlyönti

vaarantaa vakuutetut edut tai jos mainituissa lainkohdissa olevan velvoitteen laiminlyönti muuten on törkeä; ja

7) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettun tervehdyttämissuunnitelman laatiminen tai toteuttaminen on laiminlyöty tai jos suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä ei ilmeisesti voida turvata tallettajien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja.

Vakuutusvalvontaviraston on peruutettava toimilupa, jos:

- 1) yhtiö ilmoittaa luopuvansa vakuutustoiminnan harjoittamisesta; tai
- 2) vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai sen omaisuus on luovutettu konkurssiin.

11 §

Asiamiehen asettaminen ja asiamiehen oikeudet

Edellä 9 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa Vakuutusvalvontaviraston on asetettava vakuutusyhtiöön 7 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhtiö noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on 7 §:ssä mainittujen valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoimiin.

Vakuutusvalvontaviraston on annettava asiamiehelle todistus hänen määräämisestään 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

22 §

Täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Vakuutusvalvontaviraston omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa koskevasta päätöksestä voidaan valittaa noudattaen, mitä Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain (78/1999) 6 §:ssä säädetään. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun viraston päätös on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Päätös tai määräys, joka on annettu jonkin 2-9 §:ssä, 6 luvun 6 §:ssä, 11 luvun 24—

11 §

Asiamiehen asettaminen ja asiamiehen oikeudet

Edellä 9 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa Finanssivalvonnan on asetettava vakuutusyhtiöön *Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä* tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhtiö noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on *mainitun pykälän* mukaisten valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoimiin.

Finanssivalvonnan on annettava asiamiehelle todistus hänen määräämisestään 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

22 §

Täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa koskevasta päätöksestä voidaan valittaa noudattaen, mitä *Finanssivalvonnasta annetussa laissa* säädetään. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun viraston päätös on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Voimassa oleva laki

26 §:ssä, 23 luvun 4, 6, 21, 22, 26, 36 tai 37 §:ssä, 26 luvun 12-16, 18 tai 19 §:ssä taikka työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä olevan säännöksen nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Vakuutusyhtiö voi saattaa Vakuutusvalvontaviraston 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa viraston päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi. 26 luku Vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta

26 luku

**Vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvonta
sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien
valvonta**

2 §

Vakuutusyrittäjäryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset

Vakuutusyhtiöön, joka on omistajayrityksenä vähintään yhdessä vakuutusyrittäjäryhmittymässä, sovelletaan 4 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 13—17 §:ää.

Jäljempänä 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 2 ja 3 momenttia sekä 13—17 §:ää sovelletaan vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on vakuutusomistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyrittäjäryhmittymä.

Vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on monialaomistusyhteisö, sovelletaan 13—17 §:ää.

14 §

Valvontatoimenpiteet

Jos 12 §:ssä tai 13 §:n 4 momentissa tarkoitettua tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole pystytty toteuttamaan Vakuutusvalvontaviras-

26 luku

**Vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvonta
sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien
valvonta**

2 §

Vakuutusyrittäjäryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset

Vakuutusyhtiöön, joka on omistajayrityksenä vähintään yhdessä vakuutusyrittäjäryhmittymässä, sovelletaan 4 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 1 ja 3 momenttia, 13 ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

Jäljempänä 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 2 ja 3 momenttia, 13 ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on vakuutusomistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyrittäjäryhmittymä.

Vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on monialaomistusyhteisö, sovelletaan 13 § ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

(kumotaan)

ton hyväksymässä määräajassa tai jos suunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä ei ilmeisesti pystytä turvaamaan vakuutettuja etuja, virasto voi ryhtyä 25 luvussa säädettyihin valvontatoimenpiteisiin 2 §:n 2-4 momentissa tarkoitettua vakuutusyritystä kohtaan.

15 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus

Vakuutusvalvontavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus suorittaa tarkastus lisävalvonnan alaisen vakuutusyhtiön emoyrityksessä ja emoyrityksen tytäryrityksessä niiden tietojen tarkastamiseksi, joilla saattaa olla merkitystä tässä luvussa säädettyssä lisävalvonnassa.

Vakuutusvalvontavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus suorittaa tarkastus sellaisen ulkomaisen vakuutusyrityksen Suomessa olevassa emoyrityksessä, tytäryrityksessä ja sidosyrityksessä, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, ja tällaisen vakuutusyrityksen emoyrityksen Suomessa olevassa tytäryrityksessä, jos kyseisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvova viranomainen pyytää tarkastusta lisävalvonnan suorittamiseksi.

Jos Vakuutusvalvontavirasto aikoo tarkastaa toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevaa suomalaisen vakuutusyhtiön sidosyritystä, tytäryritystä, emoyritystä tai lisävalvonnan alaisen vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritystä koskevia lisävalvonnan kannalta olennaisia tietoja, sen on pyydettävä kyseisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta tarkastuksen suorittamista. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus suorittaa tarkastus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii.

Jos toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvova viranomainen katsoo tarpeelliseksi tarkastaa Suomessa 2 momentissa tarkoitettua yritystä koskevia lisävalvonnan kannalta olennaisia tietoja, sen on pyydettävä Vakuutusvalvontavirastolta tarkastuksen suorittamista. Vakuutusvalvontaviraston on täytettävä pyyntö joko suorittamalla tarkastus itse tai antamalla

Voimassa oleva laki

pyynnön esittäneen viranomaisen osallistua viraston suorittamaan tarkastukseen. Vakuutusvalvontavirasto voi käyttää tarkastuksessa apunaan viraston ulkopuolista tilintarkastajaa tai muuta asiantuntijaa.

16 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaantioikeus

Jos vakuutusyhtiö ei ole toimittanut Vakuutusvalvontavirastolle tässä luvussa säädettyä lisävalvontaa varten tarpeellisia tietoja, vakuutusyhtiön sidosyrityksen, omistajayrityksen tai omistajayrityksen sidosyrityksen on salassapitosäännösten estämättä viraston vaatimuksesta toimitettava hallussaan olevat kyseiset tiedot virastolle.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta

18 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaantioikeus

Mitä 25 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään vakuutusyhtiöstä ja suomalaisesta vakuutusomistusyhteisöstä, sovelletaan vastavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvaan yritykseen silloin, kun Vakuutusvalvontavirasto on mainitussa laissa tarkoitettu koordinoiva valvontaviranomainen tai virasto muuten suorittaa sille mainitun lain perusteella kuuluvia tehtäviä ja tietojen antaminen on tarpeen virastolle mainitussa laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

19 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus

Vakuutusvalvontavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus suorittaa tarkastus Suomessa olevassa yrityksessä, joka kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon kuuluu vähintään yksi vakuutusyritys, jolla on kotipaikka toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jos kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvova viranomainen pyytää tarkastusta.

Jos Vakuutusvalvontavirasto aikoo tarkastaa toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevaa yritystä, joka kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon kuuluu myös suomalainen vakuutusyhtiö tai vakuutusyhdistyslain mukainen vakuutusyhdistys, sen on pyydettävä kyseisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta tarkastuksen suorittamista. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus suorittaa tarkastus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii.

20 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö Euroopan talousalueella

Jos toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvova viranomainen katsoo tarpeelliseksi tarkastaa Suomessa olevaa yritystä, joka kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon kuuluu myös vakuutusyhtiö, jolla on kotipaikka kyseisessä valtiossa, sen on pyydettävä Vakuutusvalvontavirastolta tarkastuksen suorittamista. Vakuutusvalvontaviraston on täytettävä pyyntö joko suorittamalla tarkastus itse tai antamalla pyynnön esittäneen viranomaisen osallistua viraston suorittamaan tarkastukseen. Vakuutusvalvontavirasto voi käyttää tarkastuksessa apunaan viraston ulkopuolista tilintarkastajaa tai muuta asiantuntijaa.

Jollei Vakuutusvalvontavirasto toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen kanssa muuta sovi, viraston on oma-aloitteisesti salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava mainitulle viranomaiselle rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvien valvottaviensa vakavaraisuutta, suuria asiakasriskejä ja muita riskikeskittymiä sekä tällaisten valvottavien sisäistä valvontaa ja riskienhallintamenetelmiä koskevat tiedot samoin kuin valvontatoiminnassaan saamansa ryhmittymän rakennetta, taloudellista asemaa, omistusta, johtoa ja organisaatiota, toimintastrategiaa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä tiedonkeruujärjestelmää ja sen luotettavuutta koskevat olennaiset tiedot, ryhmittymään kuu-

Voimassa oleva laki

luvien yritysten keskinäisiä liiketoimia koskevat tiedot sekä valvottaviaan koskevat merkittävät päätökset sekä valvottavilleen määräämänsä merkittävät seuraamukset. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutus toimintaa valvovan viranomaisen pyynnöstä toimitettava tälle muut tai ryhmittymän valvonnan kannalta tarpeelliset, hallussaan olevat tiedot.

29 luku

Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

3 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

2) antaa 23 luvun 17 §:n 2 momentin tai 36 §:n 1 momentin tai Vakuutusvalvontaviraston 25 luvun 5 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti uusia vakuutuksia, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutustoiminnan luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Vakuutusyhtiörikkomus

Joka tahallaan

5) rikkoo osakeyhtiölain 8 luvun 10 §:n säännöstä tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen tai toimintakertomuksen toimittamisesta taikka jättää toimittamatta 3 luvun 2, 5, 8 tai 12 §:n tai 19—21 §:n, 4 luvun 5 tai 11 §:n, 7 luvun 7 §:n, 11 luvun 23, 25 tai 26 §:n, 12 luvun 5, 6, 13 tai 14 §:n, 15 luvun 1 §:n, 21 luvun 4 §:n, 23 luvun 7, 18, 25, 27, 31, 37 tai 38 §:n, 25 luvun 2, 3, 7 tai 12 §:n, 26 luvun 5, 12, 13 tai 16 §:n tai 31 luvun 4 §:n mukaan Vakuutusvalvontavirastolle annettavan ilmoi-

29 luku

Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

3 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

2) antaa 23 luvun 17 §:n 2 momentin tai 35 §:n 1 momentin tai Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:n 1 momentin nojalla määrätyn toiminnan rajoituksen vastaisesti uusia vakuutuksia, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutustoiminnan luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Vakuutusyhtiörikkomus

Joka tahallaan

5) rikkoo osakeyhtiölain 8 luvun 10 §:n säännöstä tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen tai toimintakertomuksen toimittamisesta taikka jättää toimittamatta 3 luvun 2, 5, 8 tai 12 §:n tai 19—21 §:n, 4 luvun 5 tai 11 §:n, 11 luvun 23, 25 tai 26 §:n, 12 luvun 5, 6, 13 tai 14 §:n, 15 luvun 1 §:n, 21 luvun 4 §:n, 23 luvun 7, 18, 25, 27, 31, 37 tai 38 §:n, 25 luvun 2, 3 tai 12 §:n, 26 luvun 5, 12 tai 13 §:n, 31 luvun 4 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n mukaan Fi-

tuksen tai muun tiedon tai

nanssivalvonnalle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon; tai

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta sakkoon.*

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta sakkoon.*

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

2 §

Viranomaisen oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiöiden, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisäätteisiä tilin-

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

2 §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) *Finanssivalvonnalle;*

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiöiden, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisäätteisiä ti-

tarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja muulle toimielimelle, jolla on rahapoliittisena viranomaisena samanlainen tehtävä, sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle; ja

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3-8 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 1 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutusyhtiöiden toiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

lintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja muulle toimielimelle, jolla on rahapoliittisena viranomaisena samanlainen tehtävä, sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle;

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3-8 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 20 .

päivänä

17.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti sekä 6 a §, joka samalla siirretään 2 lukuun, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti ja 6 §:n 3 momentti laissa (/) ja 6 a § laissa 1125/2006, sekä

lisätään lakiin uusi 6 b ja 6 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3—5 §:ää, 13 §:n 1 momenttia, 14—19 §:ää, 2 luvun 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, ja 7 §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 16, 17, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—12 §:ää, 5 luvun 3 §:ää ja 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1-3 §:ää, 4 §:n 1—4 ja 6 momenttia, 5, 7, 8 §:ää, 10 §:n 1 momentin 2 kohtaa ja 11 §:ää, 7 luvun 6 §:n 2 momenttia, 8 luvun 19 §:ää, 9 luvun 1—5 ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10 luvun 1, 2 ja 4—25 §:ää, 11 luvun 1 §:ää, 2 §:n 8 ja 9 kohtaa, 5 §:n 1 momentin 4, 6 ja 9 kohtaa, 7—22 §:ää ja 25-27 §:ää, 12 ja 13 lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia, 8—10 §:ää ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 4 §:n 2 momenttia ja 16 §:n 1 momenttia eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia, 2 §:ää ja 10—12 §:ää.

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain (/) 1 luvun 3—5 §:ää, 13 §:n 1 momenttia, 14—19 §:ää, 2 luvun 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 16, 17, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—12 §:ää, 5 luvun 3 §:ää, 7 §:n 2 momenttia ja 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1—3 §:ää, 4 §:n 1—4 ja 6 momenttia, 5, 7 ja 8 §:ää, 10 §:n 2 kohtaa ja 11 §:ää, 7 luvun 6 §:n 2 momenttia, 8 luvun 19 §:ää, 9 luvun 1—5 ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10 luvun 1, 2 ja 4—25 §:ää, 11 luvun 1 §:ää, 2 §:n 8 ja 9 kohtaa, 5 §:n 1 momentin 4, 6 ja 9 kohtaa, 7—22 §:ää ja 25—27 §:ää, 12 ja 13 lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia, 8—10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 16 §:n 1 momenttia eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia, 2 §:ää ja 10—12 §:ää.

2 luku

Työeläkevakuutusyhtiön perustaminen

6 §

Toimilupa

Mitä vakuutusyhtiölain 2 luvun 6 §:n 1 ja 4 momentissa, 23 luvun 4 §:n 3 momentissa, 5 §:ssä, 6 §:n 1 ja 2 momentissa ja 25 luvun 8 §:ssä säädetään Vakuutusvalvontavirastosta, koskee soveltuvien osin valtioneuvostoa, kun kyse on työeläkevakuutusyhtiöstä. Työeläkevakuutusyhtiön toimilupaa tai sen laajentamista koskevasta hakemuksesta on sosiaali- ja terveysministeriön pyydettävä Vakuutusvalvontaviraston lausunto.

2 luku

Työeläkevakuutusyhtiön perustaminen

6 §

Toimilupa

Mitä vakuutusyhtiölain 2 luvun 6 §:n 1 ja 4 momentissa, 23 luvun 4 §:n 3 momentissa ja 5 §:ssä sekä 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään *Finanssivalvonnasta*, koskee myös valtioneuvostoa, jos kyse on työeläkevakuutusyhtiöstä. Työeläkevakuutusyhtiön toimilupaa tai sen laajentamista koskevasta hakemuksesta sosiaali- ja terveysministeriön on pyydettävä *Finanssivalvonnan* lausunto.

6 a §

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaita ovat vakuutuksenottajat ja vakuutetut sekä, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään, takuusuoksien omistajat.

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä vakuutuksenottajan osakkuutta ei voida rajoittaa muutoin kuin siten, että osakkuus syntyy vasta, kun vakuutuksen voimaantulosta on kulunut tietty aika, joka ei saa olla kolmea vuotta pitempi ja että jälleenvakuutuksen ottaminen ei tuota osakkuutta.

6 a §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan, jos vakuutettuja etuja ei voida riittävästi turvata rajoittamalla yhtiön toimintaa 6 b §:n mukaisesti ja:

1) *toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole;*

2) *yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan vakuutusyhtiölain 26 luvun 12 tai 13 §:ssä tai tämän lain 20 §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai*

3) *yhtiö on törkeästi laiminlyönyt noudattaa Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 33 tai 48 §:n nojalla määrättyä kieltoa.*

Valtioneuvosto voi peruuttaa yhtiön toimiluvan myös, jos:

1) *yhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai yhtiön toimintaa koskevia sääntöjä;*

2) *yhtiö on lopettanut toimintansa yli kuu-*

den kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan;

3) yhtiön liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukaudessa toimiluvan myöntämisestä; tai

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisiä seikoista.

Yhtiölle on ennen 1 momentin 1 ja 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Valtioneuvoston on peruutettava yhtiölle myöntämänsä toimilupa, kun yhtiö on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen.

Jos toimiluvan peruuttaminen ei perustu Finanssivalvonnan esitykseen, siitä on pyydetävä Finanssivalvonnan lausunto.

6 b §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi rajoittaa määräajaksi yhtiön toimiluvan mukaista toimintaa, jos:

1) 6 a §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädettyt toimiluvan peruuttamisedellytykset eivät täyty; taikka

2) yhtiön hoidossa on muuten todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vaarantaisi vakuutetut edut.

Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, valtioneuvosto voi määräajan päätymisen jälkeen muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 6 a §:n 3—5 momentissa säädetään.

3 luku

Työeläkevakuutusyhtiön osakkuus

6 c §

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaat

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön osakkaista ovat vakuutuksenottajat ja vakuutetut sekä, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään, takuuosuuksien omistajat.

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä vakuutuksenottajan osakkuutta ei voida rajoittaa muutoin kuin siten, että osakkuus syntyy vasta, kun vakuutuksen voimaantulosta on kulunut tietty aika, joka ei saa olla kolmea vuotta pitempi ja että jälleenvakuutuksen ottaminen ei tuota osakkuutta.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

18.

Laki**ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 8 §, 15 §:n 1 momentti, 15 c ja 16 §, 42 §:n 2 momentti, 43, 44 ja 72 § ja 79 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 8 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 42 §:n 2 momentti, 43, 44 ja 72 § laissa /2008, 15 c § laissa 331/2004, 79 §:n 2 momentti mainituissa laeissa 331/2004 ja /2008 ja 3 momentti laeissa 637/2000 ja 50/2002 ja mainitussa laissa /2008, sekä

muutetaan 7 §:n 1 momentti, 9 §, 12 §:n 1 momentti, 14, 17, 21 ja 45 §, 47 §:n 5 momentti, 60 ja 69 §, 76 §:n 2 kohta ja 77 §, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentti, 9 §, 12 §:n 1 momentti, 17, 21 ja 45 §, 47 §:n 5 momentti ja 60 § mainitussa laissa /2008, 14 § osaksi laissa 80/1999, 69 § mainitussa laissa 80/1999, 76 §:n 2 kohta laissa 363/2001 ja 77 § laissa 359/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Sivuliikkeen perustamisilmoitus

Sivuliikkeen perustamisilmoitus

Ennen kuin ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voi harjoittaa ensivakuutus toimintaa Suomessa sijoittautumisoikeuden perusteella, Vakuutusvalvontaviraston on saatava vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta ilmoitus, jossa on riittävät tiedot perustettavaksi aiotun sivuliikkeen liiketoiminnasta, hallinnosta ja pääasiamiehestä. Vakuutustoiminnan harjoittamisena sijoittautumisoikeuden perusteella pidetään myös sivuliikkeen perustamista Suomeen.

Ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voi harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa sijoittautumisoikeuden perusteella, kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen ilmoitettua siitä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot perustettavaksi aiotun sivuliikkeen liiketoiminnasta, hallinnosta ja pääasiamiehestä. Vakuutustoiminnan harjoittamisena sijoittautumisoikeuden perusteella pidetään sivuliikkeen perustamista Suomeen.

8 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontaviraston vastaus

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa 7 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta kyseiselle viranomaiselle ne yleisen edun vaatimat ehdot, joita noudattaen vakuutustoimintaa on Suomessa harjoitettava.

9 §

Sivuliikkeen toiminnan aloittaminen

Sivuliike voi aloittaa ensivakuutusliikkeen harjoittamisen Suomessa, kun ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö on saanut kotivaltionsa vakuutustarkastuksesta vastaavalta viranomaiselta tiedon 8 §:ssä tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaava viranomainen ilmoitti vakuutusyhtiölle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen lähettamisestä Vakuutusvalvontavirastolle.

12 §

Tietojen muutokset

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltionsa vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle ilmoittamissa 7 tai 10 §:ssä tarkoitettuihin ilmoituksiin sisältyvissä tiedoissa tapahtuu muutos, noudatetaan 8 ja 9 §:ssä tai vastaavasti 11 §:ssä säädettyä menettelyä.

14 §

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden valvonta

Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön talouden valvonta myös sen Suomessa harjoittaman toiminnan osalta kuuluu yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle. Talouden valvonta käsittää erityisesti vakuutusyhtiön vakavaraisuuden, vakuutusteknisen vastuuvelan, sen katteena olevien varojen sekä vahinkovakuutusluokan 18 (matka-apu) harjoittamiseen käytettävissä olevien voimavarojen tarkastamisen.

Muutoin ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden Suomessa harjoittaman toiminnan valvonta kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle. (Voimassa oleva laki)

9 §

Sivuliikkeen toiminnan aloittaminen

Sivuliike voi aloittaa ensivakuutusliikkeen harjoittamisen Suomessa, kun ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö on saanut *Finanssivonnasta annetun lain* (/) 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos *Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä säädettyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.*

12 §

Tietojen muutokset

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltionsa vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle ilmoittamissa 7 tai 10 §:ssä tarkoitettuihin ilmoituksiin sisältyvissä tiedoissa tapahtuu muutos, noudatetaan 9 §:ssä tai vastaavasti 11 §:ssä säädettyä menettelyä.

14 §

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden valvonta

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimintaa Suomessa niin kuin tässä laissa ja Finanssivonnasta annettu laissa säädetään. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

15 §

*Kotivaltion viranomaisen toimivalta Suomes-
sa*

*Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivalti-
on vakuutustarkastuksesta vastaavalla viran-
omaisella on oikeus tarkastaa Suomessa si-
jaitsevan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön si-
vuliikkeen toimintaa joko itse tai edustajansa
välityksellä sen ilmoitettua asiasta Vakuutus-
valvontavirastolle. Vakuutusvalvontavirastol-
la on oikeus osallistua tarkastukseen.*

15 §

*Kotivaltion viranomaisen toimivalta Suomes-
sa*

(1 mom. kumotaan)

15 c §

Tietojen vaihto

*Vakuutusvalvontavirasto voi pyytää tietoja
ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön tervehdyttä-
mistoimenpiteen tai likvidaatiomenettelyn
edistymisestä yhtiön kotivaltion vakuutustoi-
mintaa valvovalta viranomaiselta.
(Voimassa oleva laki)*

(kumotaan)

16 §

*Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaanti- ja
tarkastusoikeus*

*Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön on annet-
tava Vakuutusvalvontavirastolle sen mää-
rämässä kohtuullisessa ajassa itsestään ja
toiminnastaan Suomessa tietoja, jotka ovat
tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien
suorittamiseksi.*

*Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus tar-
kastaa ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön Suo-
men sivuliikkeen toimintaa. Virastolla on oi-
keus suorittaa tarkastuksia sivuliikkeen tiloi-
sa.*

*Jos on erityistä syytä, Vakuutusvalvontavi-
rasto voi ottaa haltuunsa tarkastuksen alaisia
asiakirjoja. Yhtiön pyynnöstä niistä on annet-
tava yhtiölle jäljennös maksutta.*

(kumotaan)

17 §

Pakkokeinot

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ulkomaiselle ETA-vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos yhtiö ei noudata vakuutustoimintaa koskevia lakeja, toimilupaansa, yhtiöjärjestystään tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain taikka poliisitoimesta vastaavan sisäasiainministeriön rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, jos yhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja tai jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä taikka jos yhtiö ei ole lisäeläketoiminnassa noudattanut tämän lain 13 b §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja työ- ja sosiaalilainsäädännön säännöksiä.

Jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ei noudateta, Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava asiasta ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle.

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja yhtiö jatkaa virheellistä menettelyään, Vakuutusvalvontavirasto voi ilmoitettuaan asiasta yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle asettaa uhkasakon antamansa kehotuksen tai kiellon noudattamisen tehostamiseksi, kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta, kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille tai kieltää yhtiötä antamasta Suomessa uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliikkeen sijaintipaikan lääninhallitus tai, jollei yhtiöllä ole sivuliikettä Suomessa, Etelä-Suomen lääninhallitus. Vakuutusvalvontavirasto voi lisäksi kieltää ETA-vakuutusyhtiötä jatkamasta lisäeläkkeiden markkinointia tai lisäeläketoimintaansa Suo-

17 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä ja rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä.

messa ja erityisen painavista syistä kieltää yhtiön toiminnan Suomessa kokonaan.

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toiminta vaarantaa vakuutetut edut, Vakuutusvalvontavirasto voi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin noudattamatta 1 ja 2 momentissa säädettyä menettelyä ja ilmoittamatta asiasta etukäteen yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle.

21 §

Valitusoikeus

Vakuutusvalvontaviraston on kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vireilletulosta ja asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta päätettävä toimitiluvan myöntämisestä tai epäämisestä.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

42 §

Pääasiamiehelle asetettava uhkasakko

Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen sijaintipaikan lääninhallitus tai, jollei yhtiöllä ole sivuliikettä Suomessa, Etelä-Suomen lääninhallitus.

43 §

Toiminnan tarkastus

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus tarkastaa kolmannen maan vakuutusyhtiön sekä sen tytäryhteisön ja sidosyrityksen toimintaa Suomessa. Jos erityistä syytä on, virasto voi ottaa haltuunsa tarkastuksen alaisia asiakir-

21 §

Valitusoikeus

Finanssivalvonnan on kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vireille tulosta ja asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta päätettävä toimitiluvan myöntämisestä tai epäämisestä.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. *Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.*

42 §

Pääasiamiehelle asetettava uhkasakko

(2 mom. kumotaan)

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

joja. Yhtiön pyynnöstä niistä on annettava jäljennös yhtiölle maksutta.

Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä erityisen asiantuntijan avustamaan virastoa sen toimittamassa tarkastuksessa. Asiantuntijan palkkion vahvistaa virasto, ja se suoritetaan asianomaisen yhtiön varoista viraston määrämällä tavalla.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus saada tarkastettavakseen vakuutusvalvonnan kannalta tarpeelliset tiedot sekä asiakirjat ja talenteet sellaisen yrityksen toimipaikassa, joka toimii vakuutusyhtiön asiamiehenä tai joka vakuutusyhtiön toimeksiannosta hoitaa sille kuuluvaa tehtävää.

44 §

(kumotaan)

Pakkokeinot

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa kolmannen maan vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos vakuutusyhtiö ei noudata vakuutustoimintaa koskevia lakeja, toimilupaansa, yhtiöjärjestystään tai sääntöjään, taikka Vakuutusvalvontaviraston tämän lain taikka sisäasiainministeriön rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain nojalla antamia säännöksiä tai määräyksiä, jos yhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja taikka jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä.

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon 1 momentissa tarkoitetun kehotuksen tai kiellon noudattamisen tehosteeksi. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen sijaintipaikan lääninhallitus tai, jollei yhtiöllä ole sivuliikettä Suomessa, Etelä-Suomen lääninhallitus.

Jollei 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai kieltä noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää kolmannen maan vakuutusyhtiötä antamasta uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu.

45 §

Toimiluvan rajoittaminen tai peruuttaminen

Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa kolmannen maan vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos:

1) yhtiö ei aloita toimintaansa Suomessa 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

2) yhtiö ilmoittaa luopuvansa vakuutustoiminnan harjoittamisesta Suomessa;

3) yhtiö on lopettanut toimintansa Suomessa yli kuuden kuukauden ajaksi toimiluvan myöntämisen jälkeen;

4) yhtiö ei noudata 44 §:ssä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ja velvoitteiden laiminlyönti on törkeä;

5) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 46 §:ssä tarkoitettussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä;

6) niissä olosuhteissa, joiden vallitessa toimilupa on annettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei toimilupaa enää annettaisi; tai

7) toiminnan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty.

Toimilupa on peruutettava, jos kolmannen maan vakuutusyhtiötä kohtaan aloitetaan likvidaatiomenettely.

47 §

Omaisuuuden luovutus- ja panttauskielto

Vakuutusvalvontaviraston on asetettava kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen asiamies, jonka tehtävänä on valvoa, että yhtiö noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on vakuutusyhtiölain 25 luvun 7 §:n mukaiset valtuudet. Lisäksi asiamiehen oikeuksiin ja velvollisuuksiin sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 25 luvun 11 §:ssä säädetään.

45 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

47 §

Omaisuuuden luovutus- ja panttauskielto

Finanssivalvonnan on asetettava kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeeseen Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhtiö noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on mainitun pykälän mukaisten valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiölain 25 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoimiin.

60 §

Markkinointi

Ulkomaisen vakuutusyhtiön markkinoinnissa sekä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölain 25 luvun 6 §:ssä ja 31 luvun 1 ja 3 §:ssä säädetään. Ulkomaisen vakuutusyhtiön on markkinoinnissaan ilmoitettava nimensä, yhtiömuotonsa, kotivaltionsa, pääkonttorinsa osoite sekä sen toimipaikan tai sivuliikkeen osoite, jonka kanssa vakuutus sopimus on tarkoitus tehdä.

60 §

Markkinointi

Ulkomaisen vakuutusyhtiön markkinoinnissa sekä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan, mitä *vakuutusyhtiölaissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa* säädetään. Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi markkinoinnissaan ilmoitettava nimensä, yhtiömuotonsa, kotivaltionsa, pääkonttorinsa osoite sekä sen toimipaikan tai sivuliikkeen osoite, jonka kanssa vakuutus sopimus on tarkoitus tehdä.

69 §

Kuulutus virallisessa lehdessä

Vakuutusvalvontaviraston tulee ulkomaisen vakuutusyhtiön kustannuksella julkaista virallisessa lehdessä kuulutus:

- 1) kiellosta antaa uusia vakuutuksia; sekä
 - 2) kiellosta luovuttaa tai pantata yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta.
- (Voimassa oleva laki)

69 §

Kuulutus virallisessa lehdessä

Finanssivalvonnan on, kiellettyään 15 §:n 2 momentin tai Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentin nojalla ulkomaista ETA-vakuutusyhtiötä luovuttamasta tai panttamasta yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta tai kiellettyään yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille, julkaistava kieltopäätös yhtiön kustannuksella virallisessa lehdessä sekä tarvittaessa yhdessä tai useammassa päivälehdessä.

72 §

Vakuutus tilasto

Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassa pitämisestä on säädetty, Vakuutusvalvontavirasto voi julkaista ulkomaisten vakuutusyhtiöiden Suomessa harjoittamasta toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja, jotka on laadittu yhtäläisin perustein kaikista yhtiöistä.

(kumotaan)

76 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

2) antaa 13 §:n, 17 §:n 3 momentin tai 55 §:n säännösten tai Vakuutusvalvontaviras-

76 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

2) antaa 13 §:n, 17 §:n 3 momentin tai 55 §:n säännösten taikka Finanssivalvonnas-

ton 44 §:n 3 momentin nojalla määräämän kiellon vastaisesti uusia vakuutuksia,

on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutustoiminnan luvattomasta harjoittamisesta.

(Voimassa oleva laki)

ta annetun lain 27 §:n 1 momentin nojalla määrätyn toiminnan rajoituksen vastaisesti uusia vakuutuksia,

on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutustoiminnan luvattomasta harjoittamisesta.

77 §

Vakuutusyhtiörikos

Joka Vakuutusvalvontaviraston 15 §:n 2 momentin, 17 §:n 3 momentin tai 47 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa Suomessa olevaa omaisuutta, on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiörikkoksesta.

79 §

Salassapitovelvollisuus

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja: (HE 13/2008)

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhtiön tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten

77 §

Vakuutusyhtiörikos

Joka Finanssivalvonnan 15 §:n 2 momentin tai 47 §:n taikka Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentin nojalla määräämän kiellon vastaisesti luovuttaa tai panttaa yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta, on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiörikkoksesta.

79 §

Salassapitovelvollisuus

(2 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöikeyden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle; ja (Voimassa oleva laki)

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3—8 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 momentissa tarkoitettun salassapitovelvollisuuden piiriin. (HE 13/2008)

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 2 momentissa säädetään, Vakuutusvalvontavirasto voi käyttää 1 momentissa tarkoitettun salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain: (HE 13/2008)

1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) ulkomaisten vakuutusyhtiöiden toiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen. (Voimassa oleva laki)

(3 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan
kuuta 20 .

päivänä

19.

Laki**vakuutusyhdistyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 9 luvun 5 §, 12 luvun 6, 6 d ja 7 §, 12 a luvun 9 ja 10 § sekä 16 luvun 10 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 5 § laeissa 340/2000 ja 1320/2004, 12 luvun 6 § laissa 81/1999 ja mainitussa laissa 340/2000, 12 luvun 6 d § laeissa 952/2000 ja 333/2004, 12 luvun 7 § mainitussa laissa 333/2004, 12 a luvun 9 ja 10 § mainitussa laissa 952/2000 ja 16 luvun 10 §:n 3 momentti laissa 638/2000, sekä

muutetaan 2 luvun 5 a §:n 2 momentti, 8 luvun 2 §:n 4 momentti, 12 luvun 1, 2, 4 ja 6 a § ja 6 c §:n 4 momentti, 14 luvun 11 §:n 4 momentti, 14 a luvun 9 §:n 4 momentti sekä 16 luvun 7 §:n 2 kohta ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 5 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 340/2000, 8 luvun 2 §:n 4 momentti laissa 719/2005, 12 luvun 1 § mainitussa laissa 81/1999, 12 luvun 2 § laissa 365/2001, 12 luvun 4 § mainitussa laissa 340/2000 ja laissa 709/2004, 12 luvun 6 a § osaksi mainituissa laeissa 340/2000 ja 952/2000, 12 luvun 6 c §:n 4 momentti, 16 luvun 7 §:n 2 kohta ja 10 §:n 2 momentti mainitussa laissa 333/2004 sekä 14 luvun 11 §:n 4 momentti ja 14 a luvun 9 §:n 4 momentti mainitussa laissa 719/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen**Vakuutusyhdistyksen perustaminen**

5 a §

5 a §

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Päätöksen antamisesta Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava valitusviranomaiselle. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvien osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Päätöksen antamisesta *Finanssivalvonnan* on ilmoitettava valitusviranomaiselle. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä *säädetään muilta osin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/)*.

8 luku

8 luku

Yhteisömuodon muuttaminen**Yhteisömuodon muuttaminen**

2 §

2 §

Yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat va-

Yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat

littaa päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

valittaa päätöksestä noudattaen, mitä *Finanssivalvonnasta annetussa laissa* säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

9 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

5 §

(kumotaan)

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle vakuutusyhdistystä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

1) olennaisesti rikkovan yhdistysjärjestyksen vahvistamisen edellytyksiä tai vakuutusyhdistyksen toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;

2) vaarantavan vakuutusyhdistyksen toiminnan jatkumista; taikka

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutuksen tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.

Vakuutusyhdistyksen tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan Vakuutusvalvontavirastolle 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jolla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta siinä vakuutusyhdistyksessä, jossa hän toimii tilintarkastajana tai jossa tällä vakuutusyhdistyksellä on edellä tarkoitettu määräysvalta.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista

12 luku

12 luku

Vakuutusyhdistysten valvonta**Vakuutusyhdistysten valvonta**

1 §

1 §

Vakuutusyhdistysten valvonta ja tarkastus kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle.

Vakuutusyhdistysten toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittauksia Finanssivalvontaan.

2 §

Vakuutusyhdistyksen markkinoinnissa sekä sen ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan vastaavasti, mitä vakuutusyhtiölain 14 a luvun 7 ja 9—13 §:ssä säädetään.

4 §

Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on valvoa, että vakuutusyhdistykset toimivat lain, yhdistysjärjestyksensä ja hyvän vakuutustavan mukaisesti.

Viraston tehtävänä on suorittaa yhdistysten tarkastus niin usein ja siinä laajuudessa kuin valvontatehtävien hoito vaatii.

Viraston tarkastusoikeuteen kuuluu vakuutusyhdistyksen ja sen tytäryhteisön liikkeen ja muun toiminnan tarkastaminen sen toimitiloissa sekä osallistuminen kokouksiin, joissa käytetään päätösvaltaa tarkastettavissa asioissa. Virasto ei kuitenkaan saa osallistua päätöksentekoon.

Jos erityistä syytä on, virasto voi ottaa haltuunsa tarkastuksen alaisia asiakirjoja. Yhdistyksen pyynnöstä niistä on maksutta annettava yhdistykselle jäljennös.

Mitä 3 momentissa säädetään Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta tarkastaa vakuutusyhdistyksen ja sen tytäryhteisön liikettä ja muuta toimintaa, sovelletaan vastaavasti suomalaiseen vakuutusomistusyhteisöön ja sen tytäryhteisöön.

6 §

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa vakuutusyhdistykselle huomautuksen, kehottaa yhdistystä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhdistystä jatkamasta asianomaisen ministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos vakuutusyhdistys ei noudata lakia, yhdistysjärjestyksensä tai ministeriön taikka Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia määräyksiä, jos yhdistys on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja taikka jos yhdistyksen toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää yhdistyskokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevan päätöksen täytäntöönpano. Jos päätös jo on pantu täytäntöön, virasto voi vel-

2 §

Vakuutusyhdistysten markkinoinnissa sekä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölaissa (/) ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

4 §

Finanssivalvonta valvoo, että vakuutusyhdistykset noudattavat vakuutustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja hyvää vakuutustapaa.

Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että vakuutusyhdistyksen vakavaraisuus ja siihen vaikuttavat seikat on järjestetty vakuutetut edut turvaavalla tavalla ja että yhdistyksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät ovat riittävät ja luotettavat. Lisäksi Finanssivalvonta valvoo vakuutusyhdistysten markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

voittaa yhdistyksen ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitetun kehoituksen tai kiellon tehosteeksi virasto voi asettaa uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi vakuutusyhdistyksen kotipaikan lääninhallitus.

Jollei kehotusta tai kieltoa noudateta, virasto voi kieltää yhdistystä antamasta uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu.

6 a §

Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, jos:

1) yhdistys ei aloita toimintaansa 12 kuukauden kuluessa yhdistysjärjestyksen vahvistamisesta;

2) yhdistys ilmoittaa luopuvansa vakuutusliikkeen harjoittamisesta;

3) yhdistys on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi yhdistysjärjestyksen vahvistamisen jälkeen;

4) yhdistys ei noudata 6 §:ssä tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ja velvoitteiden laiminlyönti on törkeä;

5) yhdistys ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan 6 b §:ssä tarkoitettussa taloudellisen aseman tervehtyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitus-suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä;

6) niissä olosuhteissa, joiden vallitessa yhdistysjärjestys on vahvistettu, on tapahtunut sellaisia muutoksia, ettei yhdistysjärjestystä enää vahvistettaisi, taikka toiminnan aloittamisen edellytykset eivät enää täyty; taikka

7) 12 a luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitettun tervehtyttämissuunnitelman laatiminen tai toteuttaminen on laiminlyöty ja laiminlyönti vaarantaa vakuutetut edut tai jos mainituissa lainkohdissa olevan velvoitteen laiminlyönti muuten on törkeä.

Jos Vakuutusvalvontavirasto on 1 momentin mukaisesti määrännyt vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, vakuutusyhdistys on selvitystilassa, ja se on purettava.

6 c §

Vakuutusvalvontaviraston on asetettava vakuutusyhdistykseen 6 d §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa,

6 a §

Jos Finanssivalvonta on määrännyt vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, vakuutusyhdistys on selvitystilassa ja se on purettava.

6 c §

Finanssivalvonnan on asetettava vakuutusyhdistykseen Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamie-

että yhdistys noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on 6 d §:ssä mainittujen valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiölain 14 luvun 10 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoi- miin.

hen tehtävänä on valvoa, että yhdistys nou- dattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskiel- toa. Asiamiehellä on *mainitussa pykälässä säädettyjen* valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiölain 25 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoi- miin.

6 d §

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa asia- miehen valvomaan vakuutusyhdistyksen toi- mintaa, jos yhdistyksen toiminnassa on il- mennyt vakuutuksenottajien tai vakuutettujen edut taikka yhdistyksen toiminnan jatkuvuu- den vakavasti vaarantavia puutteita tai väärinkäytöksiä.

Asiamiehellä on tehtävässään tämän luvun 1, 4 ja 5 §:n mukaiset oikeudet. Lisäksi Va- kuutusvalvontavirasto voi asiamiehen esityk- sestä tarvittaessa kutsua yhdistyksen hallituk- sen tai hallintoneuvoston kokouksen tai yhdis- tyskokouksen koolle ilmoittamansa asian kä- sittelyä varten.

Asiamiehen on täytettävä samat kelpoisuus- vaatimukset, jotka vaaditaan sellaiselta Va- kuutusvalvontaviraston virkamieheltä, joka osallistuu viraston suorittamiin valvonta- ja tarkastustehtäviin. Asiamies on tehtävää hoi- taessaan soveltuvin osin niiden rikosoikeudel- lista virkavastuuta ja vakuutusvalvontaa kos- kevien säännösten ja määräysten alainen, jotka ovat voimassa Vakuutusvalvontaviras- ton virkamieheen nähden hänen suorittaes- saan valvonta- ja tarkastustehtäviä.

Asiamiehen on annettava Vakuutusvalvon- tavirastolle tämän määräämät selvitykset. Asiamiehen palkkaedut vahvistaa Vakuutus- valvontavirasto ja ne suoritetaan asianomai- sen vakuutusyhdistyksen varoista viraston määräämällä tavalla. Yhdistys vastaa myös muista kustannuksista, jotka syntyvät asia- miehen suorittaessa tehtävänsä.

(kumotaan)

7 §

Päätös tai määräys, joka on annettu jonkin 4—6 tai 6 a—6 c §:ssä, 6 luvun 4 §:ssä, 12 a luvun 7—9 tai 11 §:ssä taikka 13 luvun 3, 6, 11, 19 tai 22 §:ssä olevan säännöksen nojal- la, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

(kumotaan)

12 a luku

Vakuutusyhtymäryhmän lisävalvonta

9 §

(kumotaan)

Jos 7 §:ssä tai 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole pystytty toteuttamaan Vakuutusvalvontaviraston hyväksymässä määräajassa tai jos suunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä ei ilmeisesti pystytä turvaamaan vakuutettuja etuja, virasto voi ryhtyä 12 luvussa säädettyihin valvontatoimenpiteisiin 2 §:n 1–3 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä kohtaan.

10 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus suorittaa tarkastus lisävalvonnan alaisen vakuutusyhdistyksen emoyrityksessä ja tytäryrityksessä ja yhdistyksen emoyrityksen tytäryrityksessä niiden tietojen tarkastamiseksi, joilla saattaa olla merkitystä tässä luvussa säädettyssä lisävalvonnassa.

Jos Vakuutusvalvontavirasto aikoo tarkastaa toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa sijaitsevaa suomalaisen vakuutusyhdistyksen sidosyritystä, tytäryritystä, emoyritystä tai lisävalvonnan alaisen vakuutusyhdistyksen emoyrityksen tytäryritystä koskevia lisävalvonnan kannalta olennaisia tietoja, sen on pyydettävä kyseisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta tarkastuksen suorittamista. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus suorittaa tarkastus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii.

14 luku

Sulautuminen

11 §

Sulautuva ja vastaanottava yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat valittaa päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

14 luku

Sulautuminen

11 §

Sulautuva ja vastaanottava yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat valittaa päätöksestä noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

14 a luku

Vakuutuskannan luovuttaminen

9 §

Luovuttava ja vastaanottava yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat valittaa päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

7 §

Joka tahallaan

2) antaa 13 luvun 28 §:n säännösten tai Vakuutusvalvontaviraston 12 luvun 6 §:n 4 momentin nojalla määräämän kiellon vastaisesti uusia vakuutuksia,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

10 §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vakuutuslainsäädännön piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viran-

14 a luku

Vakuutuskannan luovuttaminen

9 §

Luovuttava ja vastaanottava yhdistys sekä muistutuksentekijä saavat valittaa päätöksestä *noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta* annetussa laissa säädetään. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

7 §

Joka tahallaan

2) antaa 13 luvun 28 §:n säännösten tai *Finanssivalvonnasta* annetun lain 27 §:n nojalla määrätyn toiminnan rajoituksen vastaisesti uusia vakuutuksia,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

10 §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vakuutuslainsäädännön piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) *Finanssivalvonnalle* ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityk-

omaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle; ja

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3—8 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 momentissa tarkoitettun vaitiolovelvollisuuden piiriin.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 2 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 1 momentissa tarkoitettun vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkistaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutusyhdistysten toiminnan, erityisesti vakuusteknisen vastuunvelan, toimintapäätösten, hallinto- ja kirjanpito- ja tarkastustoiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen

sen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle;

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3—8 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 momentissa tarkoitettun vaitiolovelvollisuuden piiriin.

(3 mom. kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 _____.

20.

Laki

vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusedustuksesta 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (570/2005) 6 luku, 38 §:n 2 ja 3 momentti, 39 §, 44 §:n 2 momentti ja 47 §, sekä
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentin 7 kohta, 37 § sekä 38 §:n otsikko ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisalan rajoitukset.

Soveltamisalan rajoitukset

Jälleenvakuutusta koskevaan vakuutusedustukseen ei sovelleta 19—23, 25 ja 26 §:ää, 28 §:n 2 ja 3 momenttia, 29 ja 33—36 §:ää, 40 §:n 2—4 momenttia ja 41 §:ää. Tätä lakia ei sovelleta Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevasta valtiosta käsin Suomessa harjoitettavaan vakuutusedustukseen, jos toiminta koskee ainoastaan jälleenvakuutusta ja toimintaa valvotaan kyseisessä maassa vähintään tämän lain vaatimuksia vastaavalla tai niihin rinnastettavalla tavalla.

Jälleenvakuutusta koskevaan vakuutusedustukseen ei sovelleta 19—23, 25 ja 26 §:ää, 28 §:n 2 ja 3 momenttia, 29 §:ää, 40 §:n 2—4 momenttia ja 41 §:ää *eikä Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 6 luvun säännöksiä*. Tätä lakia ei sovelleta Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevasta valtiosta käsin Suomessa harjoitettavaan vakuutusedustukseen, jos toiminta koskee ainoastaan jälleenvakuutusta ja toimintaa valvotaan kyseisessä maassa vähintään tämän lain vaatimuksia vastaavalla tai niihin rinnastettavalla tavalla.

8 §

8 §

Vakuutusedustajarekisteriin merkittävät tiedot

Vakuutusedustajarekisteriin merkittävät tiedot

Vakuutusedustajarekisteriin on merkittävä:

Vakuutusedustajarekisteriin on merkittävä:

7) sellaiset 34 §:n 1 momentin tai 38 §:n 2 momentin nojalla määrätyt kehotukset ja kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko;

7) sellaiset *Finanssivalvonnan* määräämät kehotukset ja kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu *Finanssivalvonnasta annetun lain 38 tai 48 §:ssä tarkoitettu* uhkasakko;

6 luku

(6 luku kumotaan)

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonta

33 §

Valvontaviranomaiset

*Vakuutusvalvontavirasto valvoo vakuutus-
edustajan markkinointia ja sopimusehtojen
käyttöä. Markkinoinnin lainmukaisuutta ja
sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan
kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies.*

*Vakuutusvalvontaviraston ja kuluttaja-
asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa
yhteistyössä keskenään.*

34 §

Kieltopäätös

*Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää vakuu-
tusedustajaa jatkamasta lainvastaista mark-
kinointia tai lainvastaisten sopimusehtojen
käyttöä taikka uudistamasta lainvastaista tai
siihen rinnastettavaa markkinointia tai sopi-
musehtojen käyttöä.*

*Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä kiel-
lon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voi-
massa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.*

*Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa mää-
räämänsä kiellon noudattamisen tehosteeksi
uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksetta-
vaksi markkinaoikeus. Uhkasakosta on muu-
toin voimassa, mitä uhkasakkolaissa
(1113/1990) säädetään.*

35 §

*Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston
kieltopäätökseen*

*Edellä 34 §:ssä tarkoitettuun Vakuutusval-
vontaviraston päätökseen ei saa hakea muu-
tosta valittamalla.*

*Vakuutusedustaja voi saattaa Vakuutusval-
vontaviraston päätöksen markkinaoikeuden
käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä
tiedon saatuaan.*

36 §

Kuluttaja-asiamiehen lausunto

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä kuluttaja-asiamieheltä lausunto ennen 34 §:ssä tarkoitetun kiellon määräämistä, jos kielto koskee kuluttajansuojalain (38/1978) soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä.

37 §

Vakuutusedustajien valvonta

Vakuutusedustajien tämän lain mukaisen toiminnan valvonta ja tarkastus kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle.

Vakuutusedustajan ja vakuutuksenantajan on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Vakuutusvalvontavirastolle kaikki asiakirjat, tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen tässä laissa virastolle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi ja valvontamaksun määräämiseksi.

38 §

Pakkokeinot

Jos vakuutusedustaja ei noudata tämän lain 9, 13, 19–21 tai 24–30 §:n, 31 §:n 1 tai 3 momentin tai 37 §:n 2 momentin säännöksiä taikka tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos vakuutusedustajan toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä, Vakuutusvalvontavirasto voi antaa vakuutusedustajalle huomautuksen, kehottaa tätä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää tätä jatkamasta viraston virheellisenä pitämää menettelyä.

Vakuutusvalvontaviraston on tehostettava 1 momentissa tarkoitetun kiellon noudattamista uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon myös 2 momentissa mainitun kehotuksen tai kiellon noudattamisen tehosteeksi. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi vakuutusedustajan kotipaikan lääninhallitus. Jollei vakuutusedustajalla ole kotipaikkaa Suomessa, uhkasakon tuomitsee makset-

37 §

Vakuutusedustajan valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viitasta Finanssivalvontaan.

38 §

Vakuutusedustuksen kieltäminen

(2 mom. kumotaan)

(3 mom. kumotaan)

tavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus. Uhkasakosta on muutoin voimassa, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jollei 2 momentissa tarkoitettua kehoitusta tai kieltoa noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää vakuutusedustajaa jatkamasta toimintaansa, kunnes asia on korjattu, ja, jos laiminlyönti on törkeä, poistaa vakuutusedustajan rekisteristä.

Jos vakuutusedustaja olennaisesti laiminlyö noudattaa mitä sen velvollisuudeksi tässä laissa säädetään, eikä laiminlyöntiä tai virhettä ole korjattu Finanssivalvonnan asettamassa kohtuullisessa ajassa, Finanssivalvonta voi kieltää vakuutusedustajaa jatkamasta toimintaansa, kunnes virhe tai laiminlyönti on korjattu, tai, jos laiminlyönti tai virhe on törkeä, poistaa vakuutusedustajan rekisteristä.

39 §

Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen. Vakuutusvalvontaviraston päätökseen saa 34 §:ssä tarkoitettua päätöstä lukuun ottamatta hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain (78/1999) 6 §:ssä säädetään.

Vakuutusvalvontaviraston päätös tai määräys, joka on annettu 37 §:n taikka 38 §:n 1, 2 tai 4 momentin nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

(kumotaan)

44 §

Vaitiolovelvollisuus

44 §

Vaitiolovelvollisuus

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi, Rahoitustarkastukselle tai muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle, muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja, jos annettavat tiedot muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuuluvat tässä pykälässä tarkoitetun vaitiolovelvollisuuden piiriin, sille kyseisen valtion viranomaiselle, joka vastaa vakuutusedustajien valvonnasta.

(2 mom. kumotaan)

47 §

Vakuutusedustajia koskevat tilastot. Sen esitettävä, mitä 44 §:ssä säädetään, Vakuutus-

(kumotaan)

valvontavirasto saa julkaista vakuutusedustajien toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista asiamiehistä ja kaikista vakuutusmeklareista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

21.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 36 a §, 46 §:n 9 momentti, 66—68 ja 133 § sekä 134 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 36 a § laeissa 201/1998 ja 85/1999, 46 §:n 9 momentti laissa 382/2005, 66 § laissa 471/2007, 67 ja 68 § laissa 391/2006 ja 134 §:n 1 momentti mainituissa laissa 85/1999, sekä

muutetaan 64 ja 65 §, 72 §:n 2 momentti, 129 §:n 2 kohta, 132 b § ja 137 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 64 § mainituissa laissa 85/1999 ja laissa 1127/2006, 65 § mainituissa laeissa 391/2006 ja 1127/2006, 132 b § laissa 288/2007 ja 137 a §:n 2 momentti mainituissa laissa 391/2006, sekä

lisätään 78 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 a §

(kumotaan)

Eläkesäätiön tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle eläkesäätiötä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

1) rikkovan eläkesäätiön sääntöjä, perusteita tai eläkesäätiön toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;

2) vaarantavan eläkesäätiön toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuksessa muistutuksen tai tilinpäätöksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.

Eläkesäätiön tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan sosiaali- ja terveysministeriölle 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jonka va-

Voimassa oleva laki

kuutuksia eläkesäätiö hoitaa ja jossa hän toimii tilintarkastajana.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

46 §

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset eläkevastuun katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista, valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä, johdannaisopimusten käytöstä katteen yhteydessä, vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luettaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät. Virasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivan vaihdantajärjestelmän rinnastamisesta arvopaperipörssiin, yhteisön rinnastamisesta kiinteistöyhteisöön, talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön, rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen ja eläkesäätiön eläkevastuun katteesta annetun asetuksen (1137/1998) 15 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen varojen lukemisesta katteeseen.

64 §

Eläkesäätiön valvonta ja tarkastus kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle

65 §

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Vakuutusvalvontaviraston määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava virastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan.

Eläkesäätiön on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja sosiaali- ja terveysministeriölle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan *muutakin kuin 1 momentissa*

46 §

(9 mom. kumotaan)

64 §

Eläkesäätiöiden valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

65 §

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan. *Finanssivalvonnan muusta tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).*

Eläkesäätiön on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan tietoja, jotka ovat tarpeen ministeriön tässä laissa säädettyjen

tarkoitettuja tietoja, jos ne ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. tehtävien hoitamiseksi.

Eläkesäätiön ja yritysten tai laitosten, joille on siirretty eläkesäätiön toimintoja, on annettava Vakuutusvalvontavirastolle pyynnöstä tietoja eläkesäätiön ja yritysten tai laitosten välisistä sellaisista seikoista, joilla on vaikutusta eläkesäätiön taloudelliseen asemaan tai jotka ovat keskeisiä tehokkaan valvonnan kannalta.

66 §

(kumotaan)

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus milloin tahansa tarkastaa eläkesäätiön toimintaa ja osallistua niihin kokouksiin, joissa päätösvaltaa eläkesäätiön asioissa käytetään, ei kuitenkaan päätöksentekoon.

Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä erityisen tarkastuksen toimitettavaksi eläkesäätiön toiminnasta tietyltä päättyneeltä ajanjaksoilta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Erityinen tarkastus suoritetaan eläkesäätiön kustannuksella. Ennen määräyksen antamista viraston on kuultava eläkesäätiön hallitusta ja, jos tarkastus koskee tietyn henkilön toimenpiteitä, tätä henkilöä. Erityinen tarkastus on toimitettava, jos siihen katsotaan olevan painavia syitä. Virasto voi määrätä yhden tai useamman tarkastajan.

Mitä tilintarkastajasta säädetään 34, 112, 113 ja 128 §:ssä sekä tilintarkastuslain 3, 8, 18, 19, 24—26 ja 51 §:ssä, sovelletaan vastaavasti 2 momentissa tarkoitettuun tarkastajaan.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisestä syystä ottaa haltuunsa eläkesäätiön asiakirjoja. Eläkesäätiön pyynnöstä on niistä maksutta annettava eläkesäätiölle jäljennös.

67 §

(kumotaan)

Jollei eläkesäätiö noudata lakia, sääntöjään tai sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia asetuksia tai määräyksiä, Vakuutusvalvontaviraston on kehotettava eläkesäätiötä korjaamaan asia määräajassa.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää hallituksen tai muun hallintoelimen 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskevan päätöksen täytäntöönpano. Jos päätös on jo pan-

Voimassa oleva laki

tu täytäntöön, Vakuutusvalvontavirasto voi velvoittaa eläkesäätiön ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä mainitun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä tarkoitettua kehoitusta tai kieltoa noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä eläkesäätiön toiminnan osittain lopetettavaksi tai eläkesäätiön purettavaksi. Eläkesäätiötä purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 10 luvussa säädetään.

68 §

Jollei eläkesäätiön hallitus hoida tehtäviään, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan eläkesäätiön asioita, kunnes hallitus ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan Vakuutusvalvontaviraston hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus eläkesäätiön varoista. Jolleivät eläkesäätiön varat riitä palkkion ja korvauksen maksamiseen, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka eläkesäätiöiltä peritään vakuustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

72 §

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön eläkesäätiön sääntöihin vahvistama muutos, ministeriön 20 §:n 3 momentin, 67 §:n 4 momentin ja 68 §:n 1 momentin perusteella antama määräys sekä 69 §:n mukainen kiello on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

Joka

129 §

(kumotaan)

72 §

Finanssivalvonnan eläkesäätiön sääntöihin vahvistama muutos, Finanssivalvonnan 20 §:n 3 momentin ja Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin ja 29 §:n perusteella antama määräys sekä tämän lain 69 §:n mukainen kiello on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

Joka

129 §

Mitä tässä luvussa säädetään, sovelletaan myös, kun Finanssivalvonta on määrännyt eläkesäätiön purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n nojalla.

2) toimii sosiaali- ja terveysministeriön 67 §:n nojalla antaman kiellon vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *eläkesäätiötoiminnan luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

132 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi; sekä

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 132 §:ssä tarkoitettun vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkastaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) eläkesäätiön toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen eläkevastuun, vakavaraisuus- aseman, hallinto- ja kirjanpitomenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

133 §

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tai määräys, joka on annettu 20, 67—69, 79 tai 80 §:ssä olevan säännöksen nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

134 §

Asianomainen ministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat julkaista eläkesäätiöiden toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista eläkesäätiöistä.

2) toimii *Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin* nojalla annetun määräyksen vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *eläkesäätiötoiminnan luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

132 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) *Finanssivalvonnalle*.

(kumotaan)

134 §

(1 mom. kumotaan)

137 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 6 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 39 §:n 2 momentissa, 41 §:n 1 momentin 3 kohdassa, 41 a §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 41 b §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 1 momentissa, 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 a §:n 9 momentissa, 48 c §:n 2 ja 5 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 64 §:ssä, 65 §:n 2 ja 4 momentissa, 67 §:n 1 momentissa, 88 §:n 5 ja 6 momentissa, 100 a §:n 2 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

137 a §

Finanssivalvontaan ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 6 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 41 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 41 a §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 a §:n 9 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 65 §:n 2 momentissa, 88 §:n 5 ja 6 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

22.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 66, 98—100 ja 166 § sekä 167 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 66 § laeissa 200/1998 ja 84/1999, 99 ja 100 § laissa 392/2006 ja 167 §:n 1 momentti mainitussa laissa 84/1999, sekä muutetaan 96 ja 97 §, 105 §:n 2 momentti, 162 §:n 2 kohta, 165 b § ja 172 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 96 § mainitussa laissa 84/1999 ja laissa 1128/2006, 97 § mainituissa laeissa 392/2006 ja 1128/2006, 165 b § laissa 287/2000 ja 172 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 392/2006, sekä

lisätään 111 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 84/1999 ja laeissa 1322/1997 ja 420/2003, uusi 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

66 §

(kumotaan)

Vakuutuskassan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle vakuutuskassaa koskevista seikoista ja pää-

töksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtäväänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

1) rikkovan vakuutuskassan sääntöjä, perusteita tai vakuutuskassan toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;

2) vaarantavan vakuutuskassan toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuksessa muistutuksen tai tilinpäätöksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.

Vakuutuskassan tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan sosiaali- ja terveysministeriölle 1 momentissa tarkoitetuista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtäväänsä yhteisössä, joka on vakuutuskassan osakas ja jossa hän toimii tilintarkastajana.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

96 §

Vakuutuskassojen valvonta ja tarkastus kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle.

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös ja toimintakertomus on vahvistettu, toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto ja sanotun kassankokouksen pöytäkirja sekä samalla tai viraston määräämänä ajankohtana vahvistetun kaavan mukainen kertomus toiminnastaan.

Kassan on annettava Vakuutusvalvontavirastolle ja sosiaali- ja terveysministeriölle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, jos ne ovat tarpeellisia tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Eläkekassan ja yritysten tai laitosten, joille on siirretty eläkekassan toimintoja, on annettava Vakuutusvalvontavirastolle pyynnöstä tietoja eläkekassan ja yritysten tai laitosten

96 §

Vakuutuskassojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain kuukauden kuluessa siitä kassankokouksesta, jossa tilinpäätös ja toimintakertomus on vahvistettu, tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan. Finanssivalvonnan muusta tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

Vakuutuskassan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan tietoja, jotka ovat tarpeen ministeriön tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Voimassa oleva laki

välisistä sellaisista seikoista, joilla on vaikutusta eläkekassan taloudelliseen asemaan tai jotka ovat keskeisiä tehokkaan valvonnan kannalta.

Sairausvakuutuslain mukaisen työpaikkakassan on toimitettava 1 momentissa tarkoitetut asiakirjat myös Kansaneläkelaitokselle.

98 §

(kumotaan)

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus milloin tahansa tarkastaa vakuutuskassan toimintaa. Ministeriön edustajalla on oikeus olla läsnä niissä kokouksissa, joissa päättämisvaltaa kassan asioissa käytetään, ottaa osaa keskusteluun ja saada pöytäkirjaan merkityksi ne huomautukset, joihin hän katsoo olevan aiheutta.

Ministeriö voi erityisestä syystä ottaa haltuunsa kassan asiakirjoja. Kassan pyynnöstä on niistä maksutta annettava kassalle jäljennös.

99 §

(kumotaan)

Jollei vakuutuskassa noudata lakia, sääntöjään tai vakuutusta varten vahvistettuja perusteita taikka sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamia asetuksia tai määräyksiä tai jolleivät sen toiminnan perusteet enää ole lain mukaiset, Vakuutusvalvontaviraston tulee kehottaa kassaa korjaamaan asia määräajassa, joka ilman pakottavia syitä ei saa olla kuutta kuukautta pitempi.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus kieltää kassankokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen 1 momentissa mainittua asiaa koskevan päätöksen täytäntöönpano. Jos päätös on jo pantu täytäntöön, Vakuutusvalvontavirasto voi velvoittaa kassan ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi.

Tässä pykälässä tarkoitetun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon. Päätökseen, jolla uhkasakko on asetettu, ei voida hakea muutosta valittamalla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus.

Jollei tässä pykälässä mainittua kehotusta tai kieltä noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä kassan toiminnan osittain lopetettavaksi tai kassan purettavaksi. Kassaa purettaessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä 11 luvussa säädetään.

100 §

Jollei vakuutuskassalla ole hallitusta tai jollei hallitus hoida tehtäviään, Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä yhden tai useamman toimitsijan hoitamaan kassan asioita, kunnes uusi hallitus on valittu tai aikaisempi ryhtyy uudelleen hoitamaan tehtäviään.

Toimitsijoille maksetaan Vakuutusvalvontaviraston hyväksymä palkkio ja kustannusten korvaus kassan varoista. Jolleivät kassan varat riitä palkkion ja korvauksen maksuun, puuttuva osa maksetaan niistä varoista, jotka kassoilta peritään vakuutustarkastuksen kustannusten korvaamiseksi.

105 §

Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutuskassan sääntöihin vahvistama muutos, ministeriön 99 §:n 4 momentin ja 100 §:n 1 momentin perusteella antama määräys sekä 101 §:n mukainen kielto on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

162 §

Joka

2) ottaa vakuutuskassaan uusia jäseniä tai perii kassalle suoritettavia maksuja 130 §:n vastaisesti tai toimii sosiaali- ja terveysministeriön 99 §:n nojalla antaman kiellon vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutuskassatoiminnan luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

165 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

(kumotaan)

105 §

Finanssivalvonnan vakuutuskassan sääntöihin vahvistama muutos, Finanssivalvonnan 28 §:n 3 momentin ja Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin ja 29 §:n perusteella antama määräys sekä tämän lain 101 §:n mukainen kielto on merkittävä rekisteriin ilman erillistä ilmoitusta.

111 §

Mitä tässä luvussa säädetään, sovelletaan myös, kun Finanssivalvonta on määrännyt vakuutuskassan purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n nojalla.

162 §

Joka

2) ottaa vakuutuskassaan uusia jäseniä tai perii kassalle suoritettavia maksuja 130 §:n vastaisesti tai toimii Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 8 momentin nojalla annetun määräyksen vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, vakuutuskassatoiminnan luvattomasta harjoittamisesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

165 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi; sekä

2) rahoitustarkastukselle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat luovuttaa toisilleen ja käyttää 165 §:ssä tarkoitetun vaihtolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja vain:

1) tarkastaakseen, että vakuutustoiminnan aloittamisen edellytykset on täytetty;

2) vakuutuskassan toiminnan, erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan, vakavaraisuus- aseman, hallinto- ja kirjanpitoimenettelyn sekä sisäisen tarkastustoiminnan valvontaan; sekä

3) pakotteiden asettamiseen.

166 §

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tai määräys, joka on annettu 28, 98—101, 112 tai 113 §:ssä olevan säännöksen nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

167 §

Asianomainen ministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto voivat julkaista vakuutuskassojen toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista kassoista.

172 a §

Vakuutusvalvontavirastoon ei sovelleta, mitä tämän lain 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 72 b §:ssä, 74 a §:n 1 momentin 3 kohdassa, 74 b §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 74 c §:n 3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 82 a §:n 2 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa, 4 momentissa, 5 momentin 11 kohdassa ja 8 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 b §:n 2 momentin 8 kohdassa ja 9 momentissa, 83 d §:n 5 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 96 §:ssä, 97 §:n 2 ja 4 momentissa, 99 §:n 1 momentissa, 132 §:n 2 ja 3 momentissa, 134 §:n 2 momentissa, 165 §:n 2

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) *Finanssivalvonnalle.*

(kumotaan)

167 §

(1 mom. kumotaan)

172 a §

Finanssivalvontaan ei sovelleta, mitä tämän lain 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 74 a §:n 1 momentin 2 kohdassa, 74 b §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 82 a §:n 4 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 b §:n 9 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 97 §:n 2 momentissa, 132 §:n 3 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

momentissa, 165 b §:ssä, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167—169 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosi-aali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

23.

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 58, 58 a ja 59 §, sellaisina kuin ne ovat, 58 § osaksi laissa 913/2000, 58 a § laissa 1291/2001 ja 59 § mainitussa laissa 913/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

58 §

58 §

Valvontaviranomainen ja sen oikeudet

Valvonta

Työttömyyskassojen valvontaviranomainen on Vakuutusvalvontavirasto.

Työttömyyskassojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittautusta Finanssivalvontaan.

Valvontaviranomaisella on oikeus olla läsnä kassan ja sen hallintoelinten kokouksissa sekä saada tarkastettavakseen kassan toimintaa koskevat asiakirjat.

58 a §

58 a §

Vakuutusvalvontaviraston tiedonsaantioikeus

Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta valvontatehtävänsä hoitamiseksi, väärinkäytösten selvittämiseksi sekä lainsäädän-

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä saada sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, verohallitukselta ja Eläketurvakeskukselta maksutta tie-

nön valmistelua ja seurantaa varten välttämättömät tiedot:

- 1) työttömyyskassoilta ja työttömyyskassojen käyttämien maksatusjärjestelmien ylläpitäjiltä;
- 2) työttömyysvakuutusrahastolta;
- 3) Koulutusrahastolta;
- 4) verohallitukselta;
- 5) Kansaneläkelaitokselta;
- 6) työministeriöltä; ja
- 7) Eläketurvakeskukselta.

Lisäksi Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työttömyysturvalain 13 luvun 10 §:ssä tarkoitetun etuudensaajarekisterin ylläpitämiseksi työttömyyskassoilta ja työttömyyskassojen käyttämien maksatusjärjestelmien ylläpitäjiltä ylläpitoa varten välttämättömät tiedot, joita ovat:

- 1) etuutta saaneen henkilön henkilötunnus ja etuuden maksamiseen liittyvät henkilön taustatiedot;
- 2) tiedot henkilölle maksetuista etuuksista;
- 3) tiedot maksettujen etuuksien ajallisesta kohdentumisesta sekä tiedot etuuksien määrätymiseen vaikuttavista seikoista; sekä
- 4) tiedot työttömyyskassasta annetuista päätöksistä ja etuushakemusten käsittelystä.

59 §

Valvonta ja epäkohtien korjaaminen

Jos työttömyyskassaa ei hoideta työttömyysturvalain ja tämän lain sekä niiden nojalla annettujen asetusten ja kassan sääntöjen mukaisesti tai jos kassan hoidossa on muutoin epäkohtia, jotka vaativat korjaamista, tulee Vakuutusvalvontaviraston kehottaa kassan hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin tarpeellisten muutosten aikaansaamiseksi ja määrätä kohtuullinen aika, jonka kuluessa toimenpiteet on suoritettava.

Jos kassan hallitus ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai jos käy ilmeiseksi, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan, tulee Vakuutusvalvontaviraston kehottaa kassan hallitusta viipymättä esittämään asia kassan kokoukselle.

Jos kassa ei ryhdy toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi, Vakuutusvalvontavirasto

dot, jotka ovat tarpeen väärinkäytösten selvittämiseksi tai lainsäädännön valmistelua ja seurantaa varten.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työttömyysturvalain 13 luvun 10 §:ssä tarkoitetun etuudensaajarekisterin ylläpitämiseksi työttömyyskassoilta ja työttömyyskassojen käyttämien maksatusjärjestelmien ylläpitäjiltä ylläpitoa varten välttämättömät tiedot, joita ovat:

- 1) etuutta saaneen henkilötunnus ja etuuden maksamiseen liittyvät henkilön taustatiedot;
- 2) tiedot henkilölle maksetuista etuuksista;
- 3) tiedot maksettujen etuuksien ajallisesta kohdentumisesta sekä tiedot etuuksien määrätymiseen vaikuttavista seikoista;
- 4) tiedot työttömyyskassasta annetuista päätöksistä ja etuushakemusten käsittelystä.

59 §

Finanssivalvonnan toimivaltuudet

Jos työttömyyskassa laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa, työttömyysturvalaissa tai muualla työttömyysturvaa koskevassa lainsäädännössä säädetty tai kassan säännöissä määrätty, Finanssivalvonta voi asettaa kassalle kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa laiminlyönti on korjattava.

Jos työttömyyskassa ei määräajassa noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ja laiminlyönti on olennainen, Finanssivalvonta voi 1 momentissa mainituissa tapauksissa toistaiseksi evätä kassalta valtiosuuden. Jos Finanssivalvonta on evännyt kassalta valtiosuuden, päätös koskee myös työttömyysvakuutusrahaston tukimaksua.

Finanssivalvonta voi määrätä työttömyyskassan purettavaksi, jos käy ilmeiseksi, ettei

voi edellä 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa toistaiseksi evätä kassalta valtionosuuden.

Jos Vakuutusvalvontavirasto on evännyt työttömyyskassalta valtionosuuden, koskee sanottu kielto myös työttömyysvakuutusrahaston tukimaksua.

kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan. Purkamisesta säädetään 11 luvussa.

Finanssivalvonnan toimivaltuuksista säädetään lisäksi Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

24.

Laki

eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta 8 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1114/2006) 23 ja 24 §,
muutetaan 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 22 § ja 25 §:n 2 momentti sekä
lisätään 12 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Luokittelun perustelevinen

Luokittelun perustelevinen

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamista ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle.

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamista ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava *Finanssivalvonnalle*.

8 §

8 §

Johdannaisopimuksia koskevat perusteet

Johdannaisopimuksia koskevat perusteet

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamisesta eläkelaitokselle aiheutuvaa riskiä ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle.

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamisesta eläkelaitokselle aiheutuvaa riskiä ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava *Finanssivalvonnalle*.

12 §

Yleissäännös vastuuvelan kattamisesta

Finanssivalvonta voi kieltää eläkelaitosta lukemasta tiettyä sijoitusta vastuuvelan katteeseen, jos sijoituksen käypää arvoa ei voida määritellä luotettavasti tai jos sijoituksen muuttaminen rahaksi on erityisen vaikeaa.

22 §

Poikkeusluvut

Vakuutusvalvontavirasto voi eläkelaitoksen hakemuksesta korottaa enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan yhden tai useamman 15—18 §:ssä tarkoitetun rajoituksen enintään 20 prosenttiin vastuuvelasta, jos sen ei katsota vaarantavan lakisääteisen eläkevakuutus toiminnan tervettä kehitystä. Viraston on päätöstä tehdessään otettava huomioon erityisesti päätöksen vaikutus eläkelaitoksen sijoitusten kokonaisriskiin ja 3 §:ssä tarkoitettuun sijoitusten hajauttamiseen.

23 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Jos eläkelaitos ei noudata tämän lain 3—21 §:n säännöksiä taikka tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos eläkelaitoksen toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä, Vakuutusvalvontavirasto voi antaa eläkelaitokselle huomautuksen, kehoittaa tätä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää tätä jatkamasta viraston virheellisenä pitämää menettelyä.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää eläkelaitosta lukemasta tiettyä sijoitusta vastuuvelan katteeseen, jos sijoituksen käypää arvoa ei voida määritellä luotettavasti tai jos sijoituksen muuttaminen rahaksi on erityisen vaikeaa.

Vakuutusvalvontavirasto voi tehostaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua kehotusta tai kieltoa uhkasakolla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus. Uhkasakosta on muutoin voimassa, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

22 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi eläkelaitoksen hakemuksesta korottaa enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan yhden tai useamman 15—18 §:ssä tarkoitetun rajoituksen enintään 20 prosenttiin vastuuvelasta, jos sen ei katsota vaarantavan lakisääteisen eläkevakuutus toiminnan tervettä kehitystä. Finanssivalvonnan on päätöstä tehdessään otettava huomioon erityisesti päätöksen vaikutus eläkelaitoksen sijoitusten kokonaisriskiin ja 3 §:ssä tarkoitettuun sijoitusten hajauttamiseen.

(kumotaan)

24 §

(kumotaan)

Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen

Vakuutusvalvontaviraston päätökseen, joka on annettu 22 tai 23 §:n nojalla, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain (78/1999) 6 §:ssä säädetään.

Vakuutusvalvontaviraston päätös, joka on annettu 23 §:n 1 tai 2 momentin nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta virastolle, johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta, varojen arvostamisesta sekä katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta *Finanssivalvonnalle*, johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta, varojen arvostamisesta sekä katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan *päivänä*
kuuta 20 .

25.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1959 annetun liikennevakuutuslain (279/1959) 14 e §:n 4 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 1, 2 ja 5 momentti ja 18 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 14 e §:n 4 momentti laissa 1380/2001 sekä 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 1, 2 ja 5 momentti ja 18 a §:n 2 momentti laissa 88/1999, seuraavasti:

14 e §

Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei noudata 1–3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Vakuutusvalvontavirasto voi ryhtyä vakuutusyhtiölain (1062/1979) 14 luvussa tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 7 luvussa säädettyihin valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiöitä kohtaan.

17 §

Liikennevakuutuskeskuksen valvonta kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle. Valvonnassa noudatetaan soveltuvin osin, mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiöiden valvonnasta. Liikennevakuutuskeskuksen tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta ja oikeudesta osallistua yhtiön täällä saaman vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa tai täällä vakuuttamien riskien lukumäärän mukaisessa suhteessa keskuksen menoihin ja tuloihin määrätään keskuksen säännöissä, jotka annetaan asetuksella sen jälkeen, kun keskus on saanut tilaisuuden tehdä siitä ehdotuksen. Liikennevakuutuskeskuksen tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta on voimassa, mitä siitä asetuksella säädetään ja sen nojalla määrätään.

18 §

Liikennevakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot on vakuutusyhtiön kirjallisesti kuukautta ennen niiden käyttöönottoa annettava tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Viraston tehtävänä on valvoa, että ehdot ovat tämän lain mukaiset.

Vakuutusvalvontavirasto voi tarvittaessa vaatia, että vakuutusyhtiö toimittaa virastolle selvityksen niistä vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista sekä muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutus- senottajien kanssa.

Vakuutusyhtiöiden on Vakuutusvalvontaviraston määräämällä tavalla teetettävä tässä pykälässä säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

14 e §

Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei noudata 1–3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, *Finanssivalvonta voi ryhtyä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/)* säädettyihin valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiöitä kohtaan.

17 §

Liikennevakuutuskeskuksen *korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen* valvonta kuuluu *Finanssivalvonnalle*. Liikennevakuutuskeskuksen tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta ja oikeudesta osallistua yhtiön täällä saaman vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa tai täällä vakuuttamien riskien lukumäärän mukaisessa suhteessa keskuksen menoihin ja tuloihin määrätään keskuksen säännöissä, jotka annetaan valtioneuvoston asetuksella sen jälkeen, kun keskus on saanut tilaisuuden tehdä siitä ehdotuksen. Liikennevakuutuskeskuksen tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Liikennevakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot on vakuutusyhtiön kirjallisesti kuukautta ennen niiden käyttöönottoa annettava tiedoksi *Finanssivalvonnalle*. *Finanssivalvonnan* tehtävänä on valvoa, että ehdot ovat tämän lain mukaiset.

Finanssivalvonta voi tarvittaessa vaatia, että vakuutusyhtiö toimittaa virastolle selvityksen niistä vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista sekä muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

Vakuutusyhtiöiden on *Finanssivalvonnan* määräämällä tavalla teetettävä tässä pykälässä säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 a §

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa määräyksiä liikenneturvallisuuden edistämiseksi tarvittavien vahinkotietojen keräämisestä ja tilastoinnista

18 a §

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä liikenneturvallisuuden edistämiseksi tarvittavien vahinkotietojen keräämisestä ja tilastoinnista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

26.

Laki

potilasvahinkolain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/1986) 5 §:n 3 ja 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Vakuutuksenantaja

5 §

Vakuutuksenantaja

Kaikkien potilasvakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava jäsenenä Potilasvakuutuskeskukseen. Potilasvakuutuskeskus hoitaa tämän lain mukaisen korvaustoiminnan ja voi myöntää vakuutuksia jäsenyhtiöidensä lukuun. Potilasvakuutuskeskus vastaa vahingosta silloin, kun vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, sekä määrää ja perii 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun korotetun vakuutusmaksun. Lisäksi Potilasvakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilän ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty sille, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, Potilasva-

Kaikkien potilasvakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava jäsenenä Potilasvakuutuskeskukseen. Potilasvakuutuskeskus hoitaa tämän lain mukaisen korvaustoiminnan ja voi myöntää vakuutuksia jäsenyhtiöidensä lukuun. Potilasvakuutuskeskus vastaa vahingosta silloin, kun vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, sekä määrää ja perii 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun korotetun vakuutusmaksun. Lisäksi Potilasvakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilän ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty sille, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen,

kuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin Vakuutusvalvontaviraston määräämästä ajankohdasta. Kun Potilasvakuutuskeskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle siihen määrään saakka, kuin tämä on korvausta maksanut.

Vakuutusvalvontavirasto valvoo Potilasvakuutuskeskuksen toimintaa ja asianomainen ministeriö vahvistaa sen säännöt. Valvonnassa noudatetaan soveltuvin osin, mitä vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusyhtiön valvonnasta.

Potilasvakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin *Finanssivalvonnan* määräämästä ajankohdasta. Kun Potilasvakuutuskeskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle siihen määrään saakka, kuin tämä on korvausta maksanut.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Potilasvakuutuskeskuksen säännöt. *Potilasvakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ympäristövahinkovakuutuksesta 30 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (81/1998) 7 §:n 5 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 § ja 18 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 90/1999, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Ympäristövakuutuskeskuksen hallinto ja valvonta.

Ympäristövakuutuskeskuksen hallinto ja valvonta

Vakuutusvalvontavirasto valvoo keskuksen toimintaa. Valvonnassa noudatetaan soveltuvin osin, mitä vakuutusyhtiölaissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetään vakuutusyhtiön valvonnasta.

Ympäristövakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

9 §

Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti.

Vakuutusvalvontavirasto antaa määräykset siitä, miten keskimääräinen vakuutusmaksu lasketaan.

9 §

Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti

Keskimääräisen vakuutusmaksun laskemisesta säädetään Finanssivalvonnan määräyksellä.

11 §

Vakuutusvalvontaviraston oikeus tietojen saamiseen ja määräysten antamiseen

Vakuutusyhtiön on annettava Vakuutusvalvontavirastolle tiedoksi ympäristövahinkovakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot viimeistään kuukautta ennen niiden ottamista käyttöön.

Vakuutusvalvontavirasto voi vaatia, että vakuutusyhtiö ja Ympäristövakuutuskeskus toimittavat virastolle selvityksen vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista ja muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa määräyksiä vakuutusten ja vahinkojen tilastoinnista.

Vakuutusyhtiöiden ja Ympäristövakuutuskeskuksen on Vakuutusvalvontaviraston määräämällä tavalla tehtävä niille tässä laissa säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

11 §

Finanssivalvonnan oikeus tietojen saamiseen ja määräysten antamiseen

Vakuutusyhtiön on annettava Finanssivalvonnalle tiedoksi ympäristövahinkovakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot viimeistään kuukautta ennen niiden ottamista käyttöön.

Finanssivalvonta voi vaatia, että vakuutusyhtiö ja Ympäristövakuutuskeskus toimittavat *sille* selvityksen vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista ja muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä vakuutusten ja vahinkojen tilastoinnista.

Vakuutusyhtiöiden ja Ympäristövakuutuskeskuksen on *Finanssivalvonnan* määräämällä tavalla tehtävä niille tässä laissa säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 §

Korvauksen suorittaminen.

Jos tiedossa olevien vahinkotapahtumien perusteella on todennäköistä, että korvausta joudutaan alentamaan 3 momentin mukaisesti, Vakuutusvalvontavirasto voi päättää, että korvauksena on toistaiseksi maksettava vain osa täydestä korvauksesta.

18 §

Korvauksen suorittaminen

Jos tiedossa olevien vahinkotapahtumien perusteella on todennäköistä, että korvausta joudutaan alentamaan 3 momentin mukaisesti, *Finanssivalvonta* voi päättää, että korvauksena on toistaiseksi maksettava vain osa täydestä korvauksesta.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

28.

Laki**tapaturmavakuutuslain 30 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 30 a §:ään,
sellaisena kuin se on laeissa 723/2002, 1373/2003 ja 681/2005, uusi 4 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

30 a §

Tapaturmavakuutuslaitosten liiton korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

29.

Laki**Koulutusrahastosta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Koulutusrahastosta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1306/2002) 11 §:n
2 momentti ja 15 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

11 §

11 §

*Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen**Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen*

Rahastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa Vakuutusvalvontavirastolle rahaston valvontaa varten välttämättömät tiedot ammattitutkintostipendin saajista.

Rahastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa Finanssivalvonnalle rahaston valvontaa varten välttämättömät tiedot ammattitutkintostipendin saajista.

15 §

Valvonta

Rahaston toimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

15 §

Valvonta

Koulutusrahaston valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

30.

Laki

aikuiskoulutustuesta annetun lain 4 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aikuiskoulutustuesta 28 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain (1276/2000) 4 §:n 2 momentti ja 28 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 2 momentti laissa 1308/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Toimeenpano

Aikuiskoulutustuen myöntämisestä ja maksamisesta sekä muusta toimeenpanosta vastaa Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto, jonka toimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Aikuiskoulutustuen saajalle myönnettävän opintolainan valtioneuvoston määräämään liittyvät tehtävät hoitaa Kansaneläkelaitos.

28 §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen.

Rahastolla on oikeus luovuttaa kansaneläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja Va-

4 §

Toimeenpano

Aikuiskoulutustuen myöntämisestä ja maksamisesta sekä muusta toimeenpanosta vastaa Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto, jonka toimintaa valvoo *Finanssivalvonta*. Aikuiskoulutustuen saajalle myönnettävän opintolainan valtioneuvoston määräämään liittyvät tehtävät hoitaa Kansaneläkelaitos.

28 §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen

Rahastolla on oikeus luovuttaa kansaneläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja *Fi-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kuutusvalvontavirastolle tiedot aikuiskoulutustuen saajista.

nanssivalvonnalle tiedot aikuiskoulutustuen saajista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

31.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 12 luvun 7 §:n 4 momentti, 13 luvun 10 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti sekä 14 luvun 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 luvun 7 §:n 4 momentti laissa 1089/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 luku

12 luku

Muutoksenhaku**Muutoksenhaku**

7 §

7 §

*Päätöksen poistaminen**Päätöksen poistaminen*

Myös Vakuutusvalvontavirasto voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan päätöksen poistamista työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle tai työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen poistamista vakuutusosoikeudelle. Tehtyään edellä sanotun esityksen Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä etuuden maksamisen väliaikaisesti keskeytettäväksi tai maksettavaksi esityksensä mukaisena. Lisäksi työttömyysturva-asiamies on oikeutettu hakemaan työvoimapoliittisia edellytyksiä koskevassa asiassa lainvoimaisen päätöksen poistamista siten kuin 1 ja 2 momentissa säädetään.

Myös Finanssivalvonta voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan päätöksen poistamista työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle tai työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen poistamista vakuutusosoikeudelle. Tehtyään esityksen *Finanssivalvonta* voi määrätä etuuden maksamisen väliaikaisesti keskeytettäväksi tai maksettavaksi esityksensä mukaisena. Lisäksi työttömyysturva-asiamies on oikeutettu hakemaan työvoimapoliittisia edellytyksiä koskevassa asiassa lainvoimaisen päätöksen poistamista siten kuin 1 ja 2 momentissa säädetään.

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

10 §

Etuudensaajarekisteri

Etuudensaajarekisteri on Vakuutusvalvontaviraston henkilökisteri, joka toimii työttömyyskassojen maksamia etuuksia koskevana perusrekisterinä. Etuudensaajarekisteriin kerättyjä tietoja saa käyttää vain:

Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta saada ja luovuttaa tietoja säädetään työttömyyskassalaissa.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Toimeenpano-ohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työttömyysetuuksissa yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Vakuutusvalvontavirasto.

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

10 §

Etuudensaajarekisteri

Etuudensaajarekisteri on Finanssivalvonnan henkilökisteri, joka toimii työttömyyskassojen maksamia etuuksia koskevana perusrekisterinä. Etuudensaajarekisteriin kerättyjä tietoja saa käyttää vain:

Finanssivalvonnan oikeudesta saada ja luovuttaa tietoja säädetään *Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) ja työttömyyskassalaissa.*

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Toimeenpano-ohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työttömyysetuuksissa yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee *Finanssivalvonta.*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.*

32.

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 12 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista työvoimapalveluista 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 12 luvun 7 §:n 1 momentti seuraavasti:

12 luku

Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

7 §

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat toimeenpano-ohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Vakuutusvalvontavirasto yhteistyössä työministeriön kanssa.

12 luku

Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

7 §

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat toimeenpano-ohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee *Finanssivalvonta* yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

33.

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain (555/1998) 10 §:n 3 momentti, 11 §, 22 a §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti sekä 24 e §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 3 momentti laissa 1001/2005, 11 § laissa 1301/2002, 22 a §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti laissa 363/2006 sekä 24 e §:n 3 momentti laissa 1352/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

*Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät**Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät*

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus ottaa lainoja velvoitteittensa täyttämiseksi. Jos 3 §:ssä tarkoitettu suhdannepuskuri on

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus ottaa lainoja velvoitteittensa täyttämiseksi. Jos 3 §:ssä tarkoitettu suhdannepuskuri on

alijäämäinen, valtioneuvostolla on oikeus vastavakuuksia vaatimatta, mutta muutoin määräämillään ehdoilla antaa valtion omavelkaisia takauksia työttömyysvakuutusrahaston ottamien lainojen ja niissä sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi. Maksuvalmiutensa turvaamiseksi työttömyysvakuutusrahasto voi ottaa lainaa Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella.

alijäämäinen, valtioneuvostolla on oikeus vastavakuuksia vaatimatta mutta muutoin määräämillään ehdoilla antaa valtion omavelkaisia takauksia työttömyysvakuutusrahaston ottamien lainojen ja niissä sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi. Maksuvalmiutensa turvaamiseksi työttömyysvakuutusrahasto voi ottaa lainaa *Finanssivalvonnan* suostumuksella.

11 §

Työttömyysvakuutusrahaston valvonta

Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvonta kuuluvat Vakuutusvalvontavirastolle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahastolle tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö

22 a §

Ministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja *Vakuutusvalvontavirastolla* on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta työttömyysvakuutusrahastolta 11 §:ssä säädettyä valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Ministeriöllä ja *Vakuutusvalvontavirastolla* on oikeus muullakin tavoin tarkastaa rahaston toimintaa.

Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus saada 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvontaa varten 1 momentissa tarkoitetut tiedot siten, että niistä käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot.

Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätöksensä ja tilintarkastajan lausunto tilivuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

11 §

Työttömyysvakuutusrahaston valvonta

Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvonta kuuluvat *Finanssivalvonnalle*. Muilta osin työttömyysvakuutusrahastolle tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

22 a §

Ministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta työttömyysvakuutusrahastolta 11 §:ssä säädettyä valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Ministeriöllä on oikeus muullakin tavoin tarkastaa rahaston toimintaa.

Finanssivalvonnalla on sen lisäksi, mitä sen tietojensaantioikeudesta erikseen säädetään, oikeus saada 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvontaa varten 1 momentissa tarkoitetut tiedot siten, että niistä käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot.

Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava *Finanssivalvonnalle* tilinpäätöksensä ja tilintarkastajan lausunto tilivuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

24 e §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Vakuutusvalvontaviraston ja Kansaneläkelaitoksen on annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä maaliskuun ja syyskuun loppuun mennessä työttömyysvakuutusrahastolle tiedot niistä henkilöistä, joiden oikeus lisäpäiviin on alkanut edeltäneiden kuuden kuukauden aikana siten, että tiedoista käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot. Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käyttää näin saamiaan tietoja sille 10 §:n 2 momentissa säädetyn tehtävän hoitamista varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kun edellä mainittu tehtävä on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

24 e §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Finanssivalvonnan ja Kansaneläkelaitoksen on annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä maaliskuun ja syyskuun loppuun mennessä työttömyysvakuutusrahastolle tiedot niistä henkilöistä, joiden oikeus lisäpäiviin on alkanut edeltäneiden kuuden kuukauden aikana siten, että tiedoista käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot. Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käyttää näin saamiaan tietoja sille 10 §:n 2 momentissa säädetyn tehtävän hoitamista varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kun edellä mainittu tehtävä on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 . _____

34.

Laki**Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Eläketurvakeskuksesta 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun lain (397/2006) 13 ja 14 § sekä 15 §:n 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

13 §

Taloudellinen valvonta***Valvonta***

Eläketurvakeskuksen *toiminnan* taloudellinen valvonta kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle. *Eläketurvakeskuksen on annettava Vakuutusvalvontavirastolle taloudellisen valvonnan kannalta tarpeelliset toiminta- ja tilinpäätöstietonsä.* Tarkemmat säännökset ta-

Eläketurvakeskuksen talouden valvonta kuuluu *Finanssivalvonnalle.* Tarkemmat säännökset taloudellisen valvonnan toimeenpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

loudellisen valvonnan toimeenpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Kirjanpito ja tilinpäätös

Eläketurvakeskuksen kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava soveltuvin osin kirjanpitolakia (1336/1997) sekä kirjanpitoasetusta (1339/1997). Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen soveltamisesta Eläketurvakeskuksen sekä Eläketurvakeskuksen tuloslaskelman ja taseen kaavoista ja liitetiedoista.

Vakuutusvalvontavirasto voi Eläketurvakeskuksen hakemuksesta erityisestä syystä määrääjäksi myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitetuista säännöksistä ja määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi Eläketurvakeskuksen tai sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu tilinpäätöstä koskeva määräys, ohje tai lausunto on kirjanpitolain tai kirjanpitoasetuksen yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, Vakuutusvalvontaviraston on ennen määräyksen, ohjeen tai lausunnon antamista pyydettävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Vakuutusvalvontavirasto voi erityisistä syistä määrääjäksi myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksia kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä mainitusta velvollisuudesta, tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisajasta, konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta, konsernituloslaskelman ja konsernitaseen laatimisessa noudatettavista kaavoista ja liitetiedoista sekä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän tytäryhtiön tilikaudesta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei se ole tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevien Euroopan yhteisöjen säädösten vastainen.

15 §

Poikkeusoloihin varautuminen.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkem-

14 §

Kirjanpito ja tilinpäätös

Eläketurvakeskuksen kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava soveltuvin osin kirjanpitolakia (1336/1997) sekä kirjanpitoasetusta (1339/1997). *Finanssivalvonta* voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kirjanpitoasetuksen soveltamisesta Eläketurvakeskuksen sekä Eläketurvakeskuksen tuloslaskelman ja taseen kaavoista ja liitetiedoista.

Finanssivalvonta voi Eläketurvakeskuksen hakemuksesta erityisestä syystä määrääjäksi myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitetuista säännöksistä ja määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi Eläketurvakeskuksen tai sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu tilinpäätöstä koskeva määräys, ohje tai lausunto on kirjanpitolain tai kirjanpitoasetuksen yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, *Finanssivalvonnan* on ennen määräyksen, ohjeen tai lausunnon antamista pyydettävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Finanssivalvonta voi erityisistä syistä määrääjäksi myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksia kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä mainitusta velvollisuudesta, tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisajasta, konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta, konsernituloslaskelman ja konsernitaseen laatimisessa noudatettavista kaavoista ja liitetiedoista sekä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän tytäryhtiön tilikaudesta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei se ole tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevien Euroopan yhteisöjen säädösten vastainen.

15 §

Poikkeusoloihin varautuminen

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia mää-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

pia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

räyksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

35.

Laki**maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 130 § sekä
muutetaan 114 §:n 4 momentti ja 131 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 131 §:n 2 momentti laissa 443/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

114 §

114 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on Vakuutusvalvontaviraston valvonnan alainen.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on *Finanssivalvonnan* valvonnan alainen. Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta *Finanssivalvontaan*.

130 §

(kumotaan)

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle eläkelaitosta koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

1) olennaisesti rikkovan eläkelaitoksen toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;

2) vaarantavan eläkelaitoksen toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutukseen tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamista koskevan kieltei-

sen lausunnon esittämiseen.

Eläkelaitoksen tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan Vakuutusvalvontavirastolle 1 momentissa mainituista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jossa eläkelaitoksella on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

131 §

Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset

131 §

Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset

Sosiaali- ja terveysministeriöllä, Vakuutusvalvontavirastolla sekä valtiovarainministeriöllä on oikeus määräämässään kohtuullisessa ajassa saada muutakin kirjallista selvitystä eläkelaitoksen toiminnasta, ja ne voivat muullakin tavalla tarkastaa eläkelaitoksen toimintaa. Sama oikeus on Eläketurvakeskuksella 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen eläkkeiden ja muiden etuuksien sekä niiden perusteena olevien tietojen osalta sekä maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan osalta.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja valtiovarainministeriöllä on oikeus määräämässään kohtuullisessa ajassa saada muutakin kirjallista selvitystä eläkelaitoksen toiminnasta, ja ne voivat muullakin tavalla tarkastaa eläkelaitoksen toimintaa. Sama oikeus on Eläketurvakeskuksella 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen eläkkeiden ja muiden etuuksien sekä niiden perusteena olevien tietojen osalta sekä maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan osalta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

36.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 195 ja 213 §
sekä
muutetaan 211 ja 212 § seuraavasti:

195 §

(kumotaan)

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Eläkekassan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle eläkekassaa koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

- 1) olennaisesti rikkovan eläkekassan toiminnan harjoittamista koskevaa lainsäädäntöä;*
- 2) vaarantavan eläkekassan toiminnan jatkumisen; tai*
- 3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muistutukseen tai tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamista koskevan kielteisen lausunnon esittämiseen.*

Eläkekassan tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan Vakuutusvalvontavirastolle 1 momentissa mainituista seikoista ja päätöksistä, jotka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtävänsä yhteisössä, jossa eläkekassalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

211 §

211 §

*Eläkekassan valvonta ja toiminnasta annettavat tiedot**Eläkekassan valvonta ja toiminnasta annettavat tiedot*

Eläkekassa on Vakuutusvalvontaviraston valvonnan alainen. Eläkekassan tulee vuosittain kahden viikon kuluessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta toimittaa Vakuutusvalvontavirastolle jäljennös tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastajien lausunnosta sekä kertomus toiminnastaan ja tilastaan. Kertomus on toimitettava Vakuutusvalvontaviraston vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella.

Eläkekassan on annettava *Vakuutusvalvontavirastolle* ja sosiaali- ja terveysministeriölle niiden määräämässä kohtuullisessa ajassa eläkekassan toiminnasta *muutakin kuin 1 mo-*

Eläkekassa on *Finanssivalvonnan* valvonnan alainen. *Tässä laissa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon tarkoittaa viittausta Finanssivalvontaan.*

Eläkekassan tulee vuosittain kahden viikon kuluessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta toimittaa Finanssivalvonnalle jäljennös tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastajien lausunnosta sekä kertomus toiminnastaan ja tilastaan. Kertomus on toimitettava *Finanssivalvonnan* vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella.

Eläkekassan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle *sen* määräämässä kohtuullisessa ajassa eläkekassan toiminnasta tietoja, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen

mentissa tarkoitettuja tietoja, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus muullakin tavalla tarkastaa eläkekassan toimintaa.

212 §

Vakuutusvalvontaviraston oikeus kiellon, kehotuksen tai rangaistusvaatimuksen antamiseen

Jos Vakuutusvalvontavirasto havaitsee eläkekassan menettelleen tämän lain vastaisesti, se voi kieltää virheellisen päätöksen täytäntöönpanon. Jos päätös on jo pantu täytäntöön, Vakuutusvalvontavirasto voi velvoittaa eläkekassan ryhtymään toimenpiteisiin oikaisun aikaansaamiseksi. Kiellon tai kehotuksen tehosteeksi Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Etelä-Suomen lääninhallitus. Uhkasakosta on muuten voimassa, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Jos 190 §:ssä tarkoitettu henkilö on samassa pykälässä mainitulla tavalla tuottanut eläkekassalle vahinkoa, Vakuutusvalvontavirasto voi ryhtyä sellaiseen toimenpiteeseen, että virallinen syyttäjä määrätään tuomioistuimessa tekemään asiasta aiheutuva vahingonkorvaus- ja rangaistusvaatimus.

213 §

Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen

Vakuutusvalvontaviraston päätökseen, joka on annettu 212 §:n nojalla, saa hakea muutosta valittamalla siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain (78/1999) 6 §:ssä säädetään.

Vakuutusvalvontaviraston päätös, joka on annettu 212 §:n 1 momentin nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

tehtävien suorittamiseksi.

212 §

Finanssivalvonnan oikeus rangaistusvaatimuksen antamiseen

(1 mom. kumotaan)

Jos 190 §:ssä tarkoitettu henkilö on samassa pykälässä mainitulla tavalla tuottanut eläkekassalle vahinkoa, *Finanssivalvonta* voi ryhtyä sellaiseen toimenpiteeseen, että virallinen syyttäjä määrätään tuomioistuimessa tekemään asiasta aiheutuva vahingonkorvaus- ja rangaistusvaatimus.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

37.

Laki**sairausvakuutuslain 16 luvun 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 16 luvun
 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Luku 16

Luku 16

Työpaikkakassat**Työpaikkakassat**

5 §

5 §

*Työpaikkakassan valvonta ja sääntöjen muut-
taminen.**Työpaikkakassan valvonta ja sääntöjen
muuttaminen*

Kansaneläkelaitoksen tulee esittää kassalle huomautus ja antaa ohjeet epäkohtien poistamiseksi sellaisessa tilanteessa, jossa työpaikkakassan toiminta ei ole erityisesti vakuutettujen edut huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Jos ohjeita ei noudateta, Vakuutusvalvontavirasto voi Kansaneläkelaitoksen esityksestä kieltää kassalta oikeuden tämän lain mukaisten vakuutusten myöntämiseen ja määrätä ajankohdan, josta lukien kassan tämän lain mukainen toiminta lakkaa.

Kansaneläkelaitoksen tulee esittää kassalle huomautus ja antaa ohjeet epäkohtien poistamiseksi sellaisessa tilanteessa, jossa työpaikkakassan toiminta ei ole erityisesti vakuutettujen edut huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Jos ohjeita ei noudateta, *Finanssivalvonta* voi Kansaneläkelaitoksen esityksestä kieltää kassalta oikeuden tämän lain mukaisten vakuutusten myöntämiseen ja määrätä ajankohdan, josta lukien kassan tämän lain mukainen toiminta lakkaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 . _____

38.

Laki**valtion eläkerahastosta annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkerahastosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1297/2006) 2 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Valtion eläkerahaston ohjaus ja valvonta

Toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta

Valtion eläkerahasto on valtiovarainministeriön valvonnassa. Ministeriöllä on oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Ministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

Valtion eläkerahaston toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Ministeriöllä on oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Ministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

7 §

7 §

Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen.

Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen

Valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Valvontamaksusta säädetään erikseen.

Finanssivalvonta valvoo rahaston sijoitustoimintaa. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 18 ja 24 §:ää. Finanssivalvonta on velvollinen antamaan vuosittain valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle. Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

39.

Laki

kunnallisen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 132 § ja 137 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 132 § osaksi laissa 1114/2007 ja 137 §:n 1 momentti laissa 1006/2007, sekä
lisätään lakiin uusi 137 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

132 §

132 §

Valvontamaksu, oikeushallintomaksu, Eläketurvakeskukselle menevät maksut sekä lisäkustannukset ja lisäturvan maksusuudet

Valvontamaksu ja eräät muut maksut

Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

Edellä 131 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin menoihin kuuluviksi luetaan myös *vakuutus-tarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944) 1 §:n 1 momentin nojalla määrätty* valvontamaksu, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 16 §:n mukainen oikeushallintomaksu sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukainen kustannusosuus ja toimintokohtainen palvelumaksu.

Edellä 131 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin menoihin kuuluviksi luetaan myös valvontamaksu, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 16 §:n mukainen oikeushallintomaksu sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukainen kustannusosuus ja toimintokohtainen palvelumaksu.

Niiden työntekijöiden palkkasummista, joille on järjestetty 8 §:ssä tarkoitettu lisäeläketurva, jäsenyhteisö on velvollinen maksamaan maksusuudet niiden perusteiden mukaan, jotka kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunta vahvistaa.

Niiden työntekijöiden palkkasummista, joille on järjestetty 8 §:ssä tarkoitettu lisäeläketurva, jäsenyhteisö on velvollinen maksamaan maksusuudet niiden perusteiden mukaan, jotka kunnallisen eläkelaitoksen valtuuskunta vahvistaa.

137 §

137 §

Valvonta

Toiminnan yleinen valvonta

Kunnallinen eläkelaitos on valtiovarainministeriön valvonnan alainen. Eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua ja sijoitustoimintaa valvoo kuitenkin Vakuutusvalvontavirasto, joka on velvollinen antamaan valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle. Valvontaa varten eläkelaitos on velvolli-

Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle.

nen toimittamaan valtiovarainministeriölle ja Vakuutusvalvontavirastolle valvonnan edellyttämät tiedot.

137 a §

Rahoitustoiminnan suunnittelun ja sijoitustoiminnan valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua sekä eläkelaitoksen varojen sijoittamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 18 ja 24 §:ää. Finanssivalvonta on velvollinen antamaan vuosittain valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

40.

Laki

eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1528/2001) 2 §:n 7 ja 14—17 kohta ja 6 § sekä
muutetaan 2 §:n 6 kohta, 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, 4 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

6) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993);
7) sijoitusrahastolaissa (48/1999);

6) *Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/)*;
(7 kohta kumotaan)

14) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979);
 15) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995);
 16) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987);
 17) vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (251/1993);

(14—17 kohta kumotaan)

3 §

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

5) arvopaperimarkkinalain ja sijoitusrahastolain mukainen asia Rahoitustarkastuksen hakemuksella;
 6) luottolaitostoiminnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia luottolaitoksen hakemuksella;

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttajiasiamiehen ja momentin 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa Rahoitustarkastuksen hakemuksella.

4 §

Toissijainen vireillepano-oikeus

Jos Rahoitustarkastus päättää olla saattamatta arvopaperin markkinoinnissa tai hankinnassa noudatettua menettelyä, *ulkomaisen yhteissijoitusyrityksen sijoitusrahastolain 150 §:n vastaista osuuksien markkinointia koskevaa asiaa* tai sopimusehdon kieltämistä koskevaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hakemuksen voi tehdä sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys.

6 §

Vireillepano vakuutusalaan koskevassa asiassa

Vakuutusyhtiölain, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain, vakuutusyhdistyslain tai vakuutuksenvälittäjistä annetun lain nojalla käsiteltävä asia tulee markkinaoikeudessa

3 §

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

5) arvopaperimarkkinalain nojalla käsiteltävä asia *Finanssivalvonnan* hakemuksella;
 6) *Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia sen Finanssivalvonnan valvonnassa olevan hakemuksella, jota asia koskee;*

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttajiasiamiehen ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa *Finanssivalvonnan* hakemuksella.

4 §

Toissijainen vireillepano-oikeus

Jos *Finanssivalvonta* päättää olla saattamatta arvopaperin markkinoinnissa tai hankinnassa noudatettua menettelyä, yhteissijoitusyrityksen rahasto-osuuksien markkinointia koskevaa asiaa tai sopimusehdon kieltämistä koskevaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hakemuksen voi tehdä sijoittajien etujen valvomiseksi rekisteröity yhdistys.

(kumotaan)

vireille sen suomalaisen taikka ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen tai vakuutusvälittäjän hakemuksesta, johon Vakuutusvalvontaviraston kieltopäätös kohdistuu.

Vakuutusvalvontaviraston antaman kiellon tehostamiseksi asetetun uhkasakon tuomitsemista koskeva asia tulee vireille Vakuutusvalvontaviraston hakemuksesta.

12 §

Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä

Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, Viestintävirastolle, Rahoitustarkastukselle tai Vakuutusvalvontavirastolle kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa.

12 §

Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä

Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, Viestintävirastolle ja *Finanssivalvonnalle* kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____

41.

Laki**rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä _____ päivänä
kuuta 20 _____ annetun lain (/) 31 §:n 1 momentin 2 kohta,
muutetaan 2 §:n 1 kohta, 31 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohta sekä 5 momentti ja 32 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:
1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettuun luotto- ja rahoitus-

Ehdotus

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:
1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) *tarkoitettuihin luottolaitokseen ja*

laitokseen sekä muuhun liike- tai ammatti-toimintana luottolaitostoiminnasta annetun lain 30 §:n 1 momentin 3—11 kohdassa tarkoitettuja palveluita tarjoavaan;

luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaan rahoituslaitokseen sekä muuhun liike- ja ammatti-toimintana mainitun lain 30 §:n 1 momentin 3—11 kohdassa tarkoitettuja palveluita tarjoavaan;

31 §

31 §

*Valvonta**Valvonta*

Tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

Tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo:

1) Rahoitustarkastus niiden ilmoitusvelvollisten osalta, jotka ovat Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003) tarkoitettuja Rahoitustarkastuksen valvottavia;

1) *Finanssivalvonta* 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun luotto- ja rahoituslaitoksen osalta sekä mainitun pykälän 2—8 ja 10—13 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten osalta;

2) *Vakuutusvalvontavirasto* 2 §:n 10—13 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

(1 mom. 2 kohta kumotaan)

7) Etelä-Suomen lääninhallitus 2 §:n 20 ja 23 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

7) Etelä-Suomen lääninhallitus 2 §:n 9, 20 ja 23 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen osalta;

Maksajan tiedot -asetuksen noudattamista valvoo Etelä-Suomen lääninhallitus maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen osalta ja lääninhallitus 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, joka ei ole Rahoitustarkastuksen valvottava, osalta.

Maksajan tiedot -asetuksen noudattamista valvoo Etelä-Suomen lääninhallitus maksuliike- ja valuutanvaihtorekisteriin merkityn ilmoitusvelvollisen osalta ja lääninhallitus 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitettun luotto- tai rahoituslaitoksen, osalta.

32 §

32 §

*Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus**Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus*

Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettun muun oikeudellisia palveluita tarjoavan sekä sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, joka ei ole Rahoitustarkastuksen valvottava, liike- ja varastotiloihin. Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on lisäksi oikeus maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen

Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on oikeus tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus 2 §:n 9, 16, 19, 21 ja 22 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, 2 §:n 24 kohdassa tarkoitettun muun oikeudellisissa asioissa avustavan sekä sellaisen 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettun muun ilmoitusvelvollisen kuin kohdassa tarkoitettun luotto- tai rahoituslaitoksen, liike- ja varastotiloihin. Lääninhallituksen asianomaisella virkamiehellä on lisäksi maksajan tiedot -asetuksen noudattamisen valvomiseksi toimittaa tarkastus sellaisen 2 §:n 1 kohdassa

sen, joka ei ole Rahoitustarkastuksen valvottava, liike- ja varastotiloihin.

tarkoitettun ilmoitusvelvollisen, joka *ei ole kohdassa tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos*, liike- ja varastotiloihin.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

Liite 2

TAULUKOT

1. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyiset valvottavat

Taulukko 1: Rahoitustarkastuksen valvottavien ja eräiden valvontamaksuvelvollisten lukumäärä

	2007	2006	2005
Luottolaitokset yht.	(365)	(370)	(370)
liikepankit	14	13	13
säästöpankkiosakeyhtiöt	4	3	3
osuuspankkiosakeyhtiöt	-	-	-
säästöpankit	37	37	37
yhteenliittymän jäsenosuuspankit	232	238	239
paikallisosuuspankit	42	42	42
luottoyhteisöt	10	10	10
maksuliikeyhteisöt	-	-	-
ulkomaisten luottolaitosten (ETA) sivukonttorit	25	23	22
ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) sivukonttorit	-	-	-
ulkomaisten luottolaitosten (ETA) edustustot	-	1	1
ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) edustustot	1	2	3
Sijoituspalveluyritykset yht.	(46)	(44)	(46)
sijoituspalveluyritykset	43	39	43
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (ETA) sivuliikkeet	3	5	3
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (ETA) edustustot	-	-	-
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) edustustot	-	-	-
Rahastoyhtiöt yht.	(28)	(27)	(27)
rahastoyhtiöt	28	27	27
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) sivuliikkeet			
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) edustustot	-	-	-
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) edustustot	-	-	-
Muut yht.	(175)	(179)	(183)
arvopaperikeskus	1	1	1
tilinhoitajayhteisöt, selvitysosapuolet, säilytysyhteisöt	2	2	4
talletussuojarahasto	1	1	1
vakuusrahasto	3	3	3

sijoittajien korvausrahasto	1	1	1
arvopaperikeskuksen rahasto	1	2	2
rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat	2	-	-
panttilainauslaitokset	11	11	11
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijat	133	136	139
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin liikkeeseenlaskijat	8	10	9
osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	1	1	1
luottolaitoksen omistusyhteisöt ja ryhmittymän (Rava-laki) omistusyhteisöt	3	3	3
arvopaperipörssiin, selvitysyhteisön (AML), optioyhteisön ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisöt	1	1	1
sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisöt	6	6	7
arvopaperipörssi, optioyhteisöt ja selvitysyhteisöt	1	1	1
Yhteensä	614	620	622

Taulukko 2: Rahoitustarkastuksen keskeisten valvottavaryhmien taseen loppusumma ja tuotot yhteensä¹ (milj. €)

Valvottava	tase 2005	tuotot yht. 2005	tase 2006	tuotot yht. 2006
pankit	212 370	4 250	229 984	4 986
luottoyhteisöt	14 633	300	18 215	347
ulkom. luottolaitosten sivukonttorit	12 671	240	13 603	327
sijoituspalveluyritykset	322	303	435	303
rahastoyhtiöt ²	238	176
Suomen Arvopaperikeskus	46	53 (18 kk)	45	36
Helsingin Pörssi	31	43	35	52

Taulukko 3: Sijoitusrahastojen hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen määrä (milj. €)

	sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä
v. 2005	44 708
v. 2006	61 296

¹ Tuotot yhteensä = korkokate + palkkiotuotot netto + muut tuotot

² Rahastoyhtiöiden tilinpäätökset sisältyvät Rahoitustarkastuksen raportointijärjestelmään kesäkuusta 2006 alkaen.

Taulukko 4: Omaisuudenhoidossa olevat varat 12/2006 (milj. €)

	Pankit	Sijoituspalveluyritykset	Rahastoyhtiöt	Yhteensä
Täyden valtakirjan omaisuudenhoito	4 172	90 194	3 061	97 427
(josta kotimaisten sijoitusrahastojen varoja)	(953)	(48 736)	(2 585)	(52 274)
Konsultatiivinen omaisuudenhoito	18 985	17 173	18	36 177
Yhteensä	23 157	107 367	3 080	133 605

Taulukko 5: Vakuutusvalvontaviraston valvottavien lukumäärä

Valvottavaryhmä	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004
Henkivakuutusyhtiöt *)	14	14	15
Vahinkovakuutusyhtiöt *)	24	25	26
Työeläkevakuutusyhtiöt	7	7	7
Eläkesäätiöt *)	96	99	103
Eläkekassat *)	14	14	17
Sairaus- ja muut vakuutuskassat *)	160	165	162
Lailla perustetut eläkelaitokset	3	2	2
Kuntien eläkevakuutus, Valtion eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto	3	3	3
Vakuutusyhdistykset	95	96	98
Vakuutusmeklariyhteisöt ja itsen. elinkeinonharjoittajat	72	76	69
Vakuutusmeklarihenkilöt	227	238	262
Työttömyyskassat	36	37	40
Työttömyysvakuutusrahasto + Koulutusrahasto	2	2	2
Muut	6	7	8
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden edustustot	20	20	21
Yhteensä	779	805	835
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan ilmoituksia	500	453	415
*) Lukuihin sisältyvät selvitystilassa olevat:			
henkivakuutusyhtiöt	1	1	1
eläkesäätiöt	19	15	11
eläkekassat	2	2	4
sairaus- ja muut vakuutuskassat	5	8	7

Taulukko 6: Vakuutusvalvontaviraston keskeisten valvottavaryhmien taseen loppusumma ja vakuutusmaksutulo (milj. €)

Valvottava	tase 2005	vak.maksutulo 2005	tase 2006	vak.maksutulo 2006
henkivakuutusyhtiöt	32 801	3 095	34 367	2 942
vahinkovakuutusyhtiöt	10 028	2 983	10 512	3 120
vakuutusyhdistykset	285	154	300	161
työeläkevakuutus- yhtiöt	59 378	8 046	64 809	8 749
eläkesäätiöt ja -kassat	11 206	932	12 021	931
työttömyyskassat	322	128	341	131
muut vakuutuskassat kuin eläkekassat	112	69	118	71
Mela, MEK	671	210	737	210
Keva, VER, Ker	25 340		31 677	

2. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toiminnan rahoitus

Taulukko 7: Rahoitustarkastuksen kulujen ja tuottojen kehitys (milj. €).

	2003	2004	2005	2006	2007 budj.
Kulut yht.	15,0	15,6	15,8	17,2	18,1
Valvontamaksut	14,6	14,9	17,4	16,9	15,5
Toimenpidemaksut ja muut tuotot	0,5	0,8	0,7	0,6	0,8
Tuotot yht.	15,0	15,6	18,1	17,5	16,3
Edell. vuodelta siirtynyt ylijäämä	-	-	-	2,3	2,6

Taulukko 8: Rahoitustarkastuksen toimintakulut 2006 ja budjetti 2007 (tuhatta €)

	Toteutuma 2006	Budjetti 2007
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat	8 500	8 928
Muut henkilöstökulut	2 456	2 570
Eläkerahaston kannatusmaksu	1 400 ³	
Henkilöstökulut yhteensä	12 356	11 498

³ Suomen Pankin eläkerahaston avulla varaudutaan eläkevastuun kantamiseen ja eläkkeiden rahoittamiseen.

Muut kulut		
Koulutus	183	242
Virkamatkat	385	471
Atk-kulut	1 002	2 110
Käännöspalvelut	282	350
Kiinteistön vuokrat ja hoitokulut	1 262	1 267
Turvallisuuspalvelut	376	360
Muut kulut	1 341	1 665
Muut kulut yhteensä	4 831	6 465
Poistot		
Poistot	41	96
Poistot yhteensä	41	96
Kulut yhteensä	17 228	18 059

Taulukko 9: Ratan valvontamaksujen perusteet [perusmaksun euromäärä (laskentayksikköjen määrä x 100) ja suhteellisen maksun määrätymisperusteet]

	Perusmaksu (€)	Suhteellinen maksu
Luottolaitokset		
liikepankki, säästöpankkiosakeyhtiö, osuuspankkiosakeyhtiö	6 000 + 9 000, jos palkkiotuotot suuremmat kuin rahoituskate	0,00275 % taseen loppusummasta ja 0,06 % pääomavaatimuksesta
säästöpankki, osuuspankki	2 000 + 9 000, jos palkkiotuotot suuremmat kuin rahoituskate	0,00275 % taseen loppusummasta ja 0,06 % pääomavaatimuksesta
muu luottolaitos	2 000	0,00275 % taseen loppusummasta ja 0,06 % pääomavaatimuksesta
ulkomaisen luottolaitoksen (ETA) sivukonttori	2 000	0,0016 % taseen loppusummasta
ulkomaisen luottolaitoksen (3. maa) sivukonttori	3 000	0,0055 % taseen loppusummasta
ulkomaisen luottolaitoksen (3. maa) edustusto	1 000	-
Sijoituspalveluyritykset		
sijoituspalveluyritys	9 000	0,20 % liikevaihdosta ja 0,75 % pääomavaatimuksesta
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen (ETA) sivuliike	2 000	0,16 % liikevaihdosta
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen (3. maa) sivuliike	3 000	0,35 % liikevaihdosta
ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen (3. maa) edustusto	1 000	-

Rahastoyhtiöt		
rahastoyhtiö	4 000	0,0055 % hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä ja, jos tarjotaan omaisuudenhoitoa, 0,35 % omaisuudenhoidosta saadusta liikevaihdosta
ulkomaisen rahastoyhtiön (ETA) sivuliike	2 000	0,21 % liikevaihdosta
ulkomaisen rahastoyhtiön (3. maa) sivuliike	3 000	0,53 % liikevaihdosta
ulkomaisen rahastoyhtiön (3. maa) edustusto	1 000	-
Muut perusmaksua maksavat		
arvopaperikeskus	260 000	-
tilinhoitajayhteisö (arvo-osuuslaki)	6 000 + 3 000 / asiamies	-
selvitysosapuoli (AML) ja ulkomainen selvitysosapuoli, jolla kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000	-
talletussuojarahasto	12 000	-
vakuusrahasto	2 000	-
sijoittajien korvausrahasto	3 000	-
kirjausrahasto (arvo-osuuslaki)	2 000	-
selvitysrahasto (AML)	2 000	-
rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000	-
panttilainauslaitos	1 000	-
säilytisyhteisö (sijoitusrahastolaki)	3 000	-
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 000 10 000 (jos luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai rahastoyhtiö)	-
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin liikkeeseenlaskija	3 000	-
osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000	-
luottolaitoksen omistusyhteisö ja ryhmittymän (Rava-laki) omistusyhteisö	10 000	-
arvopaperipörssin, selvitysyhteisön (AML), optioyhteisön tai arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	20 000	-
sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisö	1 000	-
Muut maksuvelvolliset		
arvopaperipörssi, optioyhteisö tai selvitysyhteisö	-	1,5 % liikevaihdosta, kuitenkin vähintään 50 000 €

Taulukko 10: Vuoden 2007 valvontamaksujen määrät

	perusmaksut	suhteelliset maksut	yhteensä	laskutettu määrä yhteensä ⁴
Luottolaitokset yht.	(870 333)	(13 362 061)	(14 232 394)	(9 988 251)
liikepankit	158 000	9 562 170	9 720 170	6 821 586
säästöpankkiosakeyhtiöt	22 500	251 992	274 492	192 637
osuuspankkiosakeyhtiöt	-	-	-	-
säästöpankit	72 500	284 588	357 088	250 603
yhteenliittymän jäsenosuuspankit	462 333	1 890 851	2 353 185	1 651 458
paikallisuuspankit	84 000	199 294	283 294	198 815
luottoyhteisöt	20 000	955 239	975 239	684 420
maksuliikeyhteisöt	-	-	-	-
ulkomaisten luottolaitosten (ETA) sivukonttorit	50 000	217 924	267 924	188 028
ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) sivukonttorit	-	-	-	-
ulkomaisten luottolaitosten (ETA) edustustot	-	-	-	-
ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) edustustot	1 000	-	1 000	701
Sijoituspalveluyritykset yht.	(380 250)	(789 448)	(1 169 698)	(820 891)
sijoituspalveluyritykset	374 250	716 168	1 090 418	765 252
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (ETA) sivuliikkeet	6 000	73 279	79 279	55 638
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-	-
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (ETA) edustustot	-	-	-	-
ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) edustustot	-	-	-	-
Rahastoyhtiöt yht.	(111 333)	(3 397 091)	(3 508 424)	(2 462 201)
rahastoyhtiöt	111 333	3 397 091	3 508 424	2 462 201
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) sivuliikkeet	-	-	-	-
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-	-
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) edustustot	-	-	-	-
ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) edustustot	-	-	-	-

⁴ laskutettu määrä = rahoitusvalvontamaksulain 9 §:n mukaisesti alennettu määrä (Ratan johtokunnan päätös 7.5.2007)

Muut yht.	(2 539 666)	(781 765)	(3 321 431)	(2 330 970)
arvopaperikeskus	260 000	-	260 000	182 467
tilinhoitajayhteisöt, selvitysosapuolet, säilytysyhteisöt	12 000	-	12 000	8 421
talletussuojarahasto	12 000	-	12 000	8 421
vakuusrahasto	6 000	-	6 000	4 210
sijoittajien korvausrahasto	3 000	-	3 000	2 105
arvopaperikeskuksen rahasto	2 000	-	2 000	1 403
rajoitettua luottolaitostointaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat	2 000	-	2 000	1 403
panttilainauslaitokset	11 000	-	11 000	7 719
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijat	2 106 000	-	2 106 000	1 477 984
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin liikkeeseenlaskijat	24 000	-	24 000	16 843
osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000	-	6 000	4 210
luottolaitoksen omistusyhteisöt ja ryhmittymän (Rava-laki) omistusyhteisöt	54 500	-	54 500	38 247
arvopaperipörssin, selvitysyhteisön (AML), optioyhteisön ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisöt	20 000	-	20 000	14 035
sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisöt	21 166	-	21 166	14 854
arvopaperipörssi, optioyhteisöt ja selvitysyhteisöt	-	781 765	781 765	548 640
Yhteensä	3 901 583	18 330 366	22 231 949	15 602 314

Taulukko 11: Vakuutusvalvontaviraston kustannusten ja tuottojen kehitys (milj. €).

	2003	2004	2005	2006	2007 budj.
Kustannukset yht.	4,5	5,1	5,4	6,4	6,9
Valvontamaksut	4,3	4,9	5,2	6,2	6,7
Toimenpidemaksut ja muut tuotot	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Tuotot yht.	4,5	5,1	5,4	6,4	6,9

Taulukko 12: Vakuutusvalvontaviraston toimintamenot 2006 ja budjetit 2006 ja 2007 (tuhatta €)

	2006 budjetti	2006 toteutunut	2007 budjetti
Henkilöstömenot	4 611	3 921 ⁵	5 000
Toimitilavuokrat	700	722	730
Palvelujen ostot (myös toiselta virastolta)	780	673	800
Muut toiminnan menot (aineet, tarvikkeet)	380	272	410
Yhteensä	6 471	5 588	6 940

Taulukko 13: Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksujen perusteet

valvottavaryhmä	kiinteä perusmaksu (€)	suhteellisen maksun peruste
henkivakuutusyhtiöt (myös 3. maan vakuutusyhtiöt)	7 480	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuvelan suhteessa [0,0178233 % vakuutusmaksutulosta ja 0,0018501 % vastuuvellasta]
vahinkovakuutusyhtiöt (myös 3. maan vakuutusyhtiöt)	7 480	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuvelan suhteessa [0,0151279 % vakuutusmaksutulosta ja 0,0056189 % vastuuvellasta]
työeläkevakuutusyhtiöt	7 480	vakuutusmaksutulon suhteessa [0,0179679 % vakuutusmaksutulosta]
eläkesäätiöt ja eläkekassat	770	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuvelan suhteessa [0,0320153 % vakuutusmaksutulosta ja 0,0027685 % vastuuvellasta]
muut vakuutuskassat	770	vakuutusmaksutulon suhteessa
maatalousyrittäjien eläkelaitos ja merimieseläkekassa	3 740	vakuutusmaksutulon suhteessa
Kuntien eläkevakuutus, Valtion eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto	15 000	taseen loppusumman suhteessa
Eläketurvakeskus	14 850	-
vakuutusyhdistykset	770	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuvelan suhteessa
vakuutusmeklarit	770	meklariyhteisön/ elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevien rekisteröityjen meklareiden lukumäärän suhteessa
työttömyyskassat	3 740	jäsenmaksutulon suhteessa

⁵ Ero v. 2006 budjettiin johtuu osaltaan siitä, ettei uusia virkoja täytetty ennakoidussa aikataulussa

Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 490	taseen loppusumman suhteessa
muut yhteisöt ja laitokset	770	taseen loppusumman suhteessa

Taulukko 14: Vuoden 2007 valvontamaksujen määrät

valvottavaryhmä	perusmaksut	suhteelliset maksut	yhteensä
henkivakuutusyhtiöt	104 720	1 103 278	1 207 998
vahinkovakuutusyhtiöt	179 520	902 483	1 082 003
työeläkevakuutusyhtiöt	52 360	1 445 644	1 498 004
eläkesäätiöt ja eläkekassat	70 070	596 930	667 000
muut vakuutuskassat	118 580	39 423	158 003
maatalousyrittäjien eläkelaitos ja merimieseläkekassa	7 480	13 520	21 000
Kuntien eläkevakuutus, Valtion eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto	45 000	73 158	118 158
Eläketurvakeskus	14 850	-	14 850
vakuutusyhdistykset	73 150	76 848	149 998
vakuutusmeklarit	56 210	33 810	90 020
työttömyyskassat	134 640	731 354	865 994
Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	12 980	11 020	24 000
muut yhteisöt ja laitokset	4 620	23 381	28 001
Yhteensä	874 180	5 050 849	5 925 029⁶

⁶ Laskutettava kokonaismäärä on saatu vähentämällä VVV:n v. 2007 kustannusarviosta valtion maksuperustelain mukaisten ja muiden tuottojen arvioitu määrä sekä v. 2006 laskutusylijäämäarvio (6 940 t € - 240 t € - 775 t € = 5 925 t €)

3. Valvontamaksujen jakautuminen ehdotuksen mukaan

Taulukko 15: Valvontamaksujen nykyinen jakautuminen sekä ehdotuksen mukainen jakautuminen suurimpiin maksuvelvollisryhmiin

Maksuvelvollisryhmä	Ratan ja VVV:n maksuvelvollisten valvontamaksut v. 2007		Arvio valvontamaksujen jakautumisesta ehdotuksen mukaan v. 2009	
	€	%	€	%
kotimaiset talletuspankit ja ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit (1)	9 303 831	43	7 560 000	36
julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijat (2)	1 477 984	7	2 330 000	11
työeläkevakuutusyhtiö (3)	1 498 004	7	2 050 000	9
rahastoyhtiöt (4)	2 462 201	11	1 590 000	7
vahinkovakuutusyhtiöt (5)	1 082 003	5	1 450 000	7
sijoituspalveluyritykset (6)	820 891	4	1 380 000	6
työttömyyskassat (7)	865 994	4	1 080 000	5
henkivakuutusyhtiöt (8)	1 207 998	6	1 150 000	5
pörssi (9)	548 640	3	680 000	3
luottoyhteisöt (10)	684 420	3	580 000	3
eläkesäätiöt ja eläkekassat (11)	667 000	3	480 000	2
Keva, VER, Ker (12)	118 158	1	440 000	2
muut Ratan nykyiset maksuvelvolliset (13)	304 347	1	460 000	2
muut VVV:n valvottavat (14)	485 872	2	470 000	2
Yhteensä	21 527 343	100	21 700 000	100